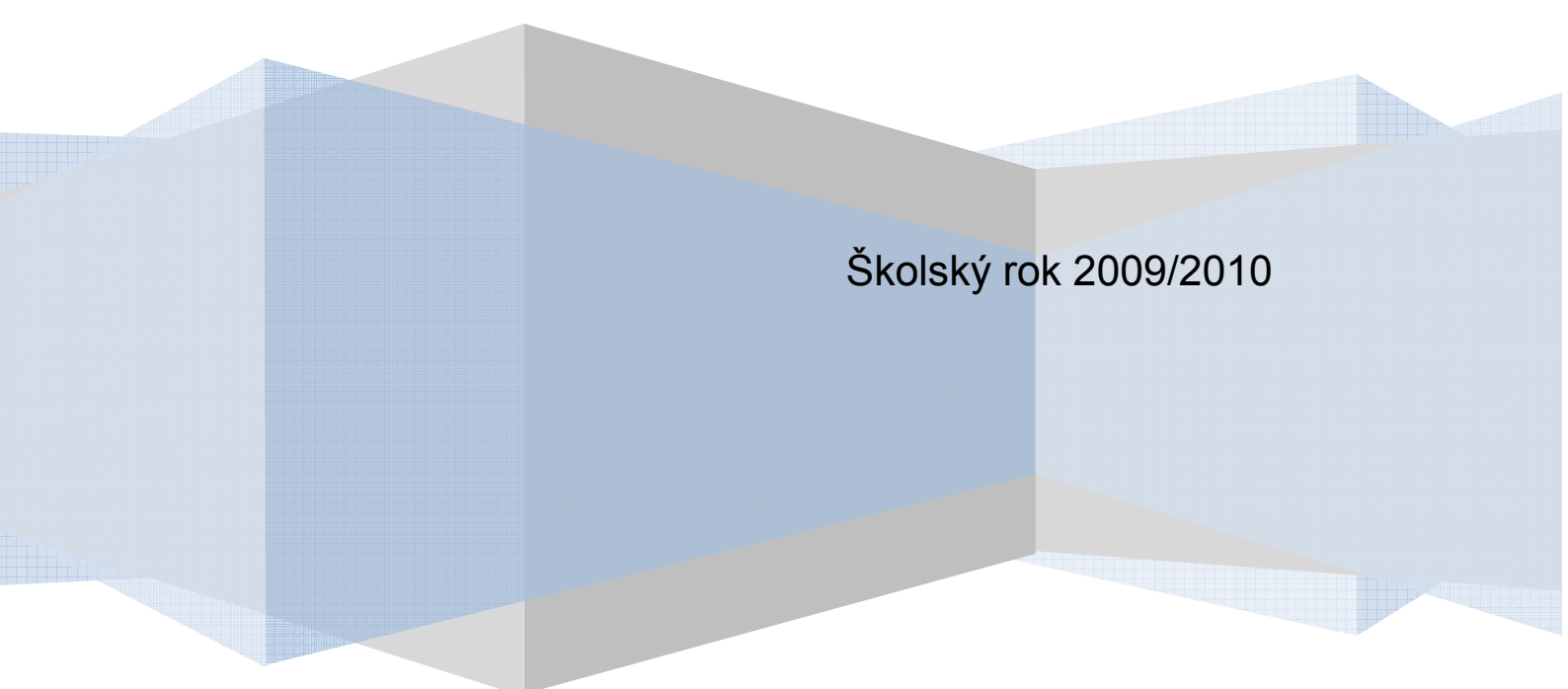

Základná škola s materskou školou
Tušická Nová Ves

Školský vzdelávací program

Školský rok 2009/2010

Motto: **Človek rastie vysokými cieľmi.**

K.Kraus

Vzdelávací program

Stupeň vzdelania ISCED 1, ISCED 2

Dĺžka štúdia deväť rokov

Vyučovací jazyk: **slovenský**

Študijná forma – **denná**

Druh školy: **štátna**

Predkladateľ:

Názov školy: Základná škola s materskou školou Tušická Nová Ves

Adresa: Tušická Nová Ves 64, 072 02

IČO: 35542276

Riaditeľ školy: Mgr. Eva Čačková

Koordinátor pre tvorbu ŠVP:

Ďalšie kontakty:

Zriaďovateľ:

Názov: Obec Tušická Nová Ves

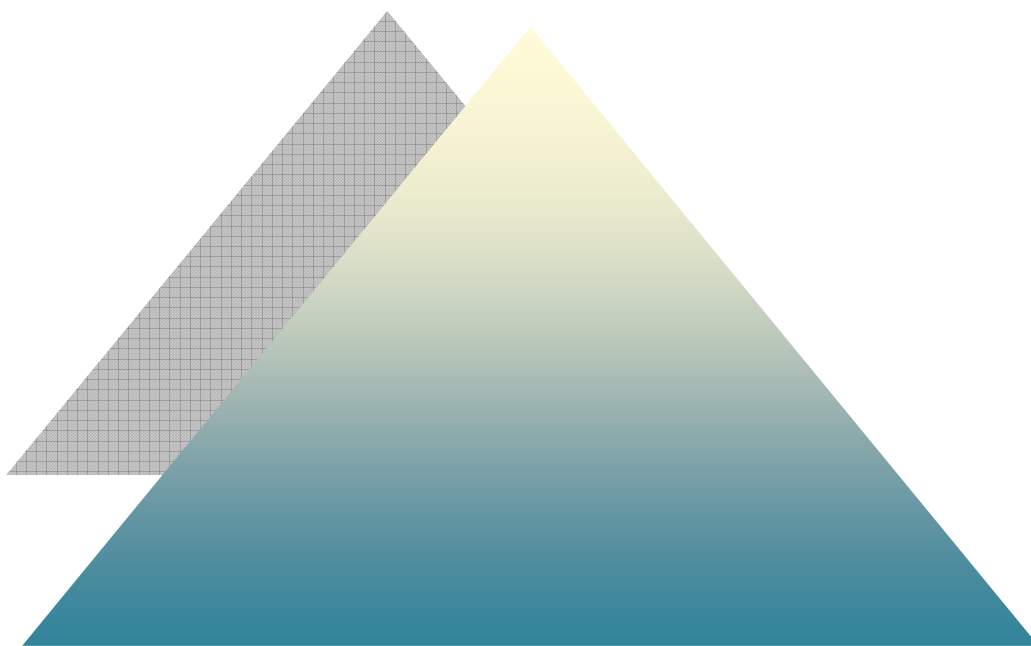
Adresa: Tušická Nová Ves, 072 02

Kontakty: 056/6495711

Platnosť dokumentu od 1.9.2009

Podpis riaditeľa

Školský vzdelávací program

Mgr. Eva Čáčková a kolektív

Autori © Mgr. Eva Čáčková, Mgr. Ružena Siksová, Mgr. Anastázia Čičáková, Mgr. Zuzana Kačúrová, Mgr. Marcela Lustigová, Mikuláš Kulík, Ing. Marta Gajdošová , Mgr. Jana Adamová, 2009

Vedúci autorského kolektívu: Mgr. Eva Čáčková

Realizátor projektu: Základná škola s materskou školou Tušická Nová Ves

Platnosť Revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Platnosť ŠkVP	od 01.09. 2008	
Revidovanie	od 01.09. 2009	Doplnenie ŠkVP pre 2.roč. a 6. roč.
Platnosť ŠkVP	od 01.09. 2009	
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP		

Ú V O D

21. storočie je charakteristické prebiehajúcim technickým pokrokom, ktorý v značnej miere mení chod ekonomiky a ovplyvňuje dianie v spoločnosti. Fenoménom svetového hospodárstva je globalizácia a s ňou súvisiace dopady do všetkých sfér hospodárskeho a spoločenského života. Hospodárska politika sveta so svojim sofistikovaným trhom práce a klimatickými problémami núti spoločenstvá transformovať svoje školské systémy a modernizovať vzdelávacie procesy v súlade s požiadavkami aktuálneho a perspektívneho trhu práce.

Vedomosti sa stávajú základnou devízou modernej spoločnosti. Táto skutočnosť posúva dnešnú školu do pozície významnej inštitúcie, ktorej prioritnou úlohou je kvalifikovane pripraviť jedinca pre bezproblémový vstup na trh práce. Hlavným cieľom školy je rozvíjať individualitu žiaka, ktorej základným pilierom je vedomostný aparát a rozvinuté kľúčové kompetencie, ako nevyhnutná podmienka pre proces kreatívizácie jedinca v jeho celoživotnom pôsobení. V modernej škole sa práve žiak stáva centrom pozornosti a k nemu a jeho potrebám musia smerovať všetky inovačné kroky v rámci edukačného procesu. Jedným z predpokladov skvalitnenia výchovno-vzdelávacieho procesu v škole je aj príprava vzdelávacieho programu, ktorý komplexne podporí rozvoj školy a ktorý bude reagovať na potreby súčasnej spoločnosti a trhu práce.

Rozvojový program školy pre Základnú školu v Tušickej Novej Vsi je reakciou na podnety z vonkajšieho prostredia, zahŕňa atribúty modernej doby, potreby žiaka v súvislosti s jeho následnou sebarealizáciou v spoločnosti, odzrkadľuje zmenu v myslení a konaní pedagógov, stavia na ich bohatých pedagogických skúsenostiach a poskytuje priestor pre tvorivosť žiakov aj pedagógov. Východiskom pre jeho tvorbu bola analytická štúdia, ktorá je výsledkom podrobnej analýzy stavu výchovno-vzdelávacieho procesu v súčasnej škole v Tušickej Novej Vsi a ktorá poukázala na nedostatky a problémy našej školy v oblasti finálnej prípravy žiakov – absolventov, končiacich školskú dochádzku na základnej škole v rovine vedomostnej, ale aj v rovine pripravenosti žiakov adaptovať sa na zmeny a flexibilitu súčasnej doby.

Rozvojový vzdelávací program je rozdelený do kapitol podľa charakteru obsahu učiva, každá kapitola podrobne rozoberá problematiku jednotlivých vyučovacích predmetov z pohľadu sledovaných cieľov, didaktických spôsobov na ich dosiahnutie a poukazuje na kľúčové kompetencie, ktoré sa v rámci tohto edukačného procesu rozvíjajú. Zároveň súčasťou každej kapitoly je evalvačný proces a prezentované hodnotiace ukazovatele a nástroje, ktoré sa v rámci hodnotiaceho procesu využívajú.

Rozvojový program je pedagogickým dokumentom pri implementácii do edukačnej praxe v Základnej škole v Tušickej Novej Vsi.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základná škola s materskou školou v Tušickej Novej Vsi je plneorganizovaná základná škola s ročníkmi 1.-9. Súčasťou školy je školský klub–1 oddelenie a materská škola s celodennou prevádzkou.

Vonkajší areál školy je dostatočne priestraný, s množstvom zelených plôch a stromoradiím. Na prevádzku školy a vyučovací proces žiakov nevytvárajú žiadne negatívne faktory životného prostredia. Udržiavané trávnaté plochy školského areálu, vrátane školských ihrísk, zaručujú žiakom bezpečný pobyt vonku v čase vyučovania i po jeho skončení. Budova školy sa nachádza v centre obce Tušická Nová Ves, pri málo frekventovanej cestnej komunikácii, z ktorej prípadný hluk tlmia stromy, vysadené v bezprostrednom okolí budovy.

Charakteristika žiakov

Školu navštevujú žiaci z Tušickej Novej Vsi, žiaci zo spádových obcí Tušice a Horovce a žiaci z obce Dvorianky z trebišovského okresu. Väčšina dochádzajúcich žiakov cestuje do školy školským autobusom, ktorého časové spojenia sú prispôbené školskému vyučovaniu.

Súčasťou žiackeho kolektívu sú aj žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia a žiaci začlenení so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a zdravotným postihom. Tí sa vzdelávajú podľa individuálnych učebných plánov. Individuálny prístup si vyžadujú aj nadaní a talentovaní žiaci, ktorí svoje schopnosti a talent rozvíjajú aj v záujmových krúžkoch a účasťou v rôznych súťažiach a olympiádach.

Žiaci školy sú dostatočne motivovaní pre progresívne kroky v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu a mimoškolskej činnosti a svojou osobnou zainteresovanosťou prostredníctvom žiackeho parlamentu sa demokratickým spôsobom podieľajú na vytváraní tvorivej pracovnej klímy v škole.

Charakteristika pedagogického zboru

V škole vyučuje dlhodobu 15 pedagogických zamestnancov, vrátane vychovávateľky v školskom klube. Na čele pedagogického zboru je riaditeľka školy, jedna zástupkyňa riaditeľky pre základnú školu a jedna zástupkyňa pre materskú školu. Prevažnú väčšinu pedagogického zboru tvoria ženy.

Pedagogický kolektív je zložený z kvalifikovaných pedagógov, zastúpené sú zväčša všetky aprobačné predmety, ale práve vzhľadom na veľkosť školy, nie je možné zabezpečiť 100 % kvalifikovanosť pre výučbu všetkých predmetov, najmä výchovných.

Jednou z priorit školy je systémovo organizovaná príprava pedagógov pre rozvojový proces v škole. Ide najmä o rozširovanie si vedomostí z týchto oblastí:

- osobnostná a sociálna výchova

- rozvoj digitálnych zručností pedagógov
- didaktika nových foriem a metód práce so žiakmi
- metodika didaktickej práce so žiakmi z menej podnetného prostredia
- rozvoj jazykových zručností pedagógov

Všetci pedagogickí zamestnanci sa zúčastňujú vzdelávacích programov, organizovaných v rámci projektových aktivít školy s obsahovou tematikou, nadväzujúcou na dlhodobú koncepcnú politiku rozvoja edukačného procesu v škole. Viacerí pedagógovia sa zúčastňujú priebežného vzdelávania, organizovaného MPC a ďalšími relevantnými inštitúciami. Kvalifikačné spôsobilosti si pedagogickí zamestnanci rozširujú aj absolvovaním prvej a druhej kvalifikačnej skúšky. Vedenie školy absolvovalo vzdelávanie vedúcich pedagogických zamestnancov.

V súlade s Plánom práce školy sú delegované úlohy pre pedagógov, zodpovedných za plnenie úloh pre oblasť :

- výchovného poradenstva
- prevencie závislostí a iných sociálno patologických javov
- environmentálnej výchovy
- výchovy k rodine a rodičovstvu

Vzhľadom na dôležitosť, závažnosť, náročnosť a zodpovednosť výchovnovzdelávacích úloh na týchto úsekoch edukačného procesu sú riadením procesov poverení pedagógovia s niekoľkoročnými skúsenosťami, prirodzenou autoritou a osobnostnými predpokladmi. Svoje odborné a metodické znalosti si prehlbujú v rámci priebežného vzdelávania a samoštúdia.

Pedagogickí zamestnanci majú dostatok praktických skúseností z edukačnej školskej praxe, sú proinovačne zameraní, v kolektíve sú veľmi dobré medziľudské vzťahy, založené na princípe vzájomnej úcty a tolerancie, ktoré sa osvedčili pri tímovej spolupráci v rámci rôznych činností pri plnení cieľov realizovaných projektov. Vzťahy pedagógov s rodičmi a miestnou komunitou sú založené na princípoch vzájomného porozumenia a rešpektu, ústretovosti a empatie.

Pedagogickí zamestnanci sú súčasťou regionálnej intelligenčnej skupiny, sú rešpektovaní rodičovskou a ostatnou verejnosťou, participujú v spolupráci s regionálnymi samosprávami pri tvorbe rozvojových programov obcí.

Vnútorý model riadenia školy

Vnútorý model riadenia školy je založený na demokratických princípoch, je otvorený podnetom interného a externého okolia, transformuje školu do podoby permanentne sa inovujúcej a učiacej organizácie. Systém riadenia je základom pre vytvorenie kooperatívnej a komunikačnej klímy a je determinovaný dosahovaním kvalitných výchovno-vyučovacích výsledkov.

Riadi sa súborom ISO noriem radu 9000:

- Obsahom týchto noriem sú modely riešenia kvality v priebehu celého komplexu edukačného procesu v škole a sú založené na procesnom princípe.

- Cieľom je vyprodukovať štandardný profil absolventa základnej školy a tomu zodpovedajúce vzdelávacie programy, adekvátne metódy a formy práce, moderné materiálne vybavenie a učebné pomôcky, demokratický proces riadenia s interaktívnou spätnou väzbou.
- Základný princíp komplexného systému riadenia kvality je Total Quality Management – TQM, ktorý predpokladá sústavné zlepšovanie a zdokonaľovanie kvality podľa meniacich sa podmienok.
- Riadiaci proces sa realizuje v zmysle normy EMS- systému environmentálneho manažmentu podľa ČSN EN ISO 14001: 1997. Dlhodobá koncepcia školy rešpektuje aj princíp trvalo udržateľného rozvoja (ďalej TUR) a v rámci environmentálnych aktivít implementuje už tretí rok program Zelené školy, kde jedným z kritérií je energetická úspornosť, separovaný odpad, nákup recyklovateľného materiálu, mliečny program, ochrannárske a ďalšie aktivity.

Škola vďaka dobre organizovanej tvorivej tímovej spolupráci pedagógov dosiahla mnohé úspechy v rámci krátkodobých a dlhodobých projektov v rôznych oblastiach. Na základe efektívnej spätnej väzby z jednotlivých edukačných krokov sa promptne riešia resp. pripravujú podklady pre identifikáciu nedostatkov výchovno- vzdelávacieho procesu a navrhujú operatívne riešenia.

Aktivity školy

Pedagógovia našej školy majú bohaté skúsenosti s organizovaním a realizáciou rôznych aktivít pre uvedené cieľové skupiny - žiakov a pedagógov, ktoré získali pri implementácii úspešne zrealizovaných projektov v rôznej oblasti rozvoja ľudských zdrojov:

- Projekt Infovek 2002
- Otvorená škola Infovek - 2003,2004, 2005
- Projekt Minerva- Jazykové laboratória – 2006
- Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc - 2006
- Enviroprojekt 2007, 2008
- Program Zdravá škola od roku 2002
- Zelená škola od roku 2005
- Projekt SOP LZ – Profesionálne poradenstvo pre žiakov základnej školy
- Projekt SOP LZ – v rámci opatrenia 3.1. Prispôsobenie odbornej prípravy a vzdelávania požiadavkám spoločnosti založenej na vedomostiach
- Národný projekt XI – 2008

Zvlášť pre cieľové skupiny- žiakov končiacich povinnú školskú dochádzku vrátane rómskych žiakov sa zrealizoval projekt „Profesionálne poradenstvo pre žiakov základnej školy“, ktorého cieľom bolo poradiť žiakovi pri výbere strednej školy a ich budúceho povolania a zamestnania s ohľadom na súčasné a perspektívne potreby trhu práce. Vychádzali sme pritom z globálneho cieľa operačného programu – rast zamestnanosti založený na kvalifikovanej a flexibilnej pracovnej sile.

V rámci aktivít ostatných spomenutých projektov sme sa snažili riešiť problematiku nízkej digitálnej gramotnosti žiakov a zároveň, ako otvorená škola, aj širokej verejnosti, ďalej problematiku obmedzeného prístupu k informáciám, nízkej kvality technických zručností detí,

nedostatočných jazykových znalostí, zastaraného knižničného systému a spôsobu evidencie publikácií aj čitateľov, slabého environmentálneho cítenia a konania, nesprávneho životného štýlu a pod.

Na spomenutých aktivitách sa zúčastňovali všetci žiaci a pedagógovia našej školy, okolitých škôl v regióne, partnerské školy, zástupcovia podnikateľskej sféry, relevantných organizácií, samospráv, široká verejnosť. Zvláštna pozornosť bola venovaná žiakom a občanom minoritných skupín, ale aj žiakom so zdravotným či mentálnym postihnutím so špecifickými vzdelávacími potrebami. Všetky zrealizované projekty zohľadňovali princíp rovnosti príležitostí, neobmedzený prístup k informáciám, boli v súlade s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí.

Výsledky a vplyvy zrealizovaných projektových aktivít :

- prispeli k rozvoju informačnej spoločnosti
- podporili rozvoj miestneho potenciálu ľudských zdrojov
- skvalitnili vedomostný potenciál pedagógov a žiakov
- prispeli k zvýšenému záujmu žiakov o celoživotné štúdium
- ovplyvnili doterajší negatívny postoj rómskych občanov k vzdelávaniu
- prispeli k vyššej úrovni jazykovej gramotnosti žiakov a ostatnej verejnosti
- podporili u žiakov formovanie pozitívneho vzťahu k prírode a ochrane ŽP
- posilnili výchovu k hodnotovej orientácii žiakov
- napomohli k vyrovnávaniu medziregionálnych disparít

Zrealizované aktivity boli spropagované a zdokumentované:

v printovej podobe - metodické materiály, články v regionálnej tlači, bulletiny, postery, plagáty, fotografie;

ako elektronické materiály - vysielanie v regionálnej televízii, obecné rozhlasové vysielanie, videozáznamy, DVD, CD, Mg – nahrávky, web - príspevky pre pedagogickú verejnosť (www.skolaplus.sk).

V rámci literárnej výchovy a činnosti školskej knižnice už dlhodobo spolupracujeme so známymi literárnymi osobnosťami, pochádzajúcimi z nášho regiónu. S významným slovenským básnikom Jánom Zamborom, rodákom z našej obce, už niekoľko rokov organizujeme spoločné stretnutia, ktoré sú veľkým prínosom pre rozvíjanie pozitívneho vzťahu našich žiakov k literatúre, histórii a poznávaniu regionálnej kultúry.

Škola je členom Klimatickej aliancie, čo jej okrem iného prináša aktuálne informácie v oblasti edukačných programov so zreteľom na TUR zo škôl zo zahraničia – najmä Rakúska a spätne dáva možnosť prezentovať ciele projektu a dosiahnuté výsledky aj do zahraničia.

Sme štyri roky zapojení do siete Zelených škôl a systematicky nadväzujeme kontakty so školami celého Slovenska a získavame aktuálne informácie z oblasti environmentálnych aktivít s celoslovenskou pôsobnosťou, čo využívame pri propagácii a diseminácii našich projektových zámerov v rámci regiónu a v rámci partnerskej spolupráce s ďalšími relevantnými partnermi.

Sme už 5 rokov zapojení do programu IT Academy, čím máme zabezpečený promptný prístup k najnovším produktom Microsoftu a následne aj možnosť ich pohotového využívania v edukačnom procese.

V rámci projektových činností máme rozvinutú veľmi dobrú spoluprácu so školami v rámci Košického kraja : ZŠ Slovinky okres Spišská Nová Ves, ZŠ Valaliky okres Košice vidiek, ZŠ Vojčice okres Trebišov, ZŠ Remetské Hámre okres Sobrance a školami michalovského okresu.

Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Efektívnosť výchovno-vzdelávacieho procesu a dosahovanie dobrých vyučovacích výsledkov je podmienená aj následnými aspektmi:

- Manažment školy úzko spolupracuje s metodickými orgánmi školy, ktoré plnia okrem iných edukačných cieľov aj monitorovacie úlohy, vyhodnocujú indikátory na základe spätnej väzby, pripravujú podklady pre identifikáciu nedostatkov výchovno-vzdelávacieho procesu a navrhujú operatívne riešenia.
- Poradným orgánom pre vedenie školy a pedagógov je aj školská rada.
- V rámci analytických štúdií o stave edukačného procesu a požiadavkách, vyplývajúcich z aktuálneho a perspektívneho trhu práce, je škola ústretová aj pripomienkam a návrhom zástupcom samosprávnych orgánov a podnikateľskej obce.
- Škola úzko spolupracuje aj s ďalšími relevantnými orgánmi a metodickými centrami – MPC, Pedagogicko-psychologickou poradňou a ďalšie.

Spolupráca školy s rodičmi je na veľmi dobrej úrovni. Predovšetkým prostredníctvom 11 člennej školskej rady sú rodičia podrobne informovaní o výchovnovzdelávacej činnosti školy. Rada školy ako poradný orgán sa vyjadruje ku koncepcným zámerom rozvoja školy, k pedagogicko–organizačnému a materiálnemu zabezpečeniu výchovno-vzdelávacieho procesu.

Veľmi dobrá a konštruktívna je aj spolupráca školy s rodičovskou radou. Na pravidelných stretnutiach s vedením školy, ktoré vždy predchádzajú triednym schôdzkam, sa spoločne riešia otázky výchovy a vzdelávania ich detí, zameranie krúžkovej činnosti, vzdelávacích, kultúrnych, športových a relaxačných podujatí, oblastí a spôsoboch financovania z rodičovských príspevkov a iné.

Za veľmi dobrú považujeme aj spoluprácu so zriaďovateľom školy, so spoločným školským úradom v Trhovišti, s pedagogicko – psychologickou poradňou, špeciálnou pedagogickou poradňou, úradom práce v Michalovciach, s farským úradom, atď.

Priestorové a materiálno–technické podmienky školy

Škola má zriadené a využíva tieto odborné učebne:

- 1 učebňu výpočtovej techniky (20 počítačov) s pripojením na internet
- 1 multifunkčnú učebňu s PC technikou a pripojením na internet

- 1jazykové laboratórium a notebookmi, slúchadlovou zostavou a pripojením na internet pre 18 žiakov
- elektronizovanú školskú knižnicu so študovňou pre 15 žiakov, doplnenú novým knižným fondom s odbornou literatúrou, encyklopédiami a beletriou
- environmentálny kútik s výpočtovou technikou a príslušnou odbornou literatúrou, kútik pre školský klub detí s 1 PC
- 3 klasické učebne vybavené interaktívnymi tabuľami
- školskú dielňu

V rámci vyučovania i mimoškolskej činnosti aj v ďalších triedach sa využíva dataprojektor, interaktívna tabuľa, videomagnetofón, miniveža, DVD, rádiomagnetofóny a ďalšia technika.

Jednotlivé kabinety postupne dopĺňujeme modernými učebnými pomôckami a potrebnou odbornou literatúrou. Finančné prostriedky získavame aj z projektových činností a z 2% odvedených daní rodičov našich žiakov a zamestnancov školy.

Veľkú pozornosť venujeme aj zariadeniu školy. 90 % žiackych učební je vybavených novým školským nábytkom a postupne sa dorieši vybavenosť aj v zvyšných učebniach. Aj pracovné prostredie pedagógov je zariadené novým nábytkom a PC technikou s pripojením na internet. Učiteľia majú k dispozícii aj ďalšiu techniku – viazacie stroje, laminovacie zariadenie, scener a pod. Hygienické vybavenie pre žiakov i zamestnancov je nové, moderné, na vysokej úrovni.

Škola ako životný priestor

Pracovné výsledky žiakov a pedagógov sú do značnej miery ovplyvňované pracovným prostredím. To nás podnecuje vytvárať pre nich optimálne podmienky na podávanie čo najlepších pracovných výkonov. Veľký dôraz preto kladieme na vytváranie a udržiavanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi, medzi pedagógmi, ale aj medzi žiakmi a učiteľmi navzájom. Dôležitú úlohu tu zohrávajú predovšetkým triedni učiteľia, výchovný poradca, žiacky parlament, no predovšetkým vedenie školy, ktoré zabezpečením dodržiavania psychohygienických zásad prispieva k uvoľnenej, priateľskej atmosfére na pracovisku. Nemalú zásluhu na tom, aby sa žiaci i zamestnanci cítili v škole príjemne, má čisté, estetické a upravené prostredie tried, chodieb i celého školského areálu. Všetky učebne a školská chodba sú bohato vyzdobené izbovými kvetmi, vkusnými nástenkami, výstavkami žiackych prác. K spríjemneniu pracovného prostredia značnou mierou prispieva nový školský nábytok pre žiakov aj učiteľov. Upravená zeleň, stromová alej, umelo vytvorené jazierko a drevené lavičky v blízkosti školy spríjemňujú žiakom v čase vyučovania i mimoškolskej činnosti pobyt vonku.

Veľkú pozornosť venujeme bezpečnosti žiakov a zamestnancov školy. Vytvárame bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky vo všetkých priestoroch školskej budovy a jej okolí. Pravidelne zabezpečujeme revíziu elektrického vedenia a elektrických spotrebičov, bleskozvodov, revíziu plynových kotlov a kúrenia, v každej učebni máme bezpečnostné kryty na elektrických zásuvkách, osvetlenie v triedach, teplota tried vo vykurovacom období, školské lavice a stoličky zodpovedajú predpísanej norme. Školské chodby sú vybavené funkčnými hasiacimi prístrojmi, hydrantom s hadicou s predpísanými parametrami, v priestoroch školy sú viditeľne označené únikové cesty. Aj okolie školy je bezpečné a vhodné pre pohyb žiakov vonku.

Naši žiaci sú poučení triednymi učiteľmi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci pravidelne každý školský rok na prvej triednickej hodine, pred každým odchodom mimo školského areálu (vychádzky, exkurzie a pod.), pred absolvovaním plaveckého a lyžiarskeho výcviku, pred školskými prázdninami.

Všetci zamestnanci školy pravidelne absolvujú odborné školenia o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru, ktoré končia záverečnými testami.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU ŠKOLY

Základná škola s materskou školou v Tušickej Novej Vsi (od r.2004 ako právny subjekt – zlúčením ZŠsMŠ) je vzdelávacou inštitúciou, ktorá poskytuje základné všeobecné vzdelanie. Zabezpečuje rozumovú, mravnú, estetickú, pracovnú, zdravotnú, telesnú, ekologickú a náboženskú výchovu. Súčasťou školy je školský klub a školská jedáleň. Materská škola zabezpečuje predškolskú výchovu.

Škola má vypracovanú dlhodobú koncepciu rozvoja s cieľom posilniť proces prípravy žiakov pre potreby spoločnosti založenej na vedomostiach prostredníctvom inováčných krokov v edukačnom procese, vrátane inovácií metód a foriem práce so žiakmi. Súčasťou tejto koncepcie je aj modernizácia vyučovacieho procesu zapájaním sa školy do projektových činností.

Strategickým cieľom v rámci programu rozvoja školy je stať sa vzdelávacou inštitúciou, poskytujúcou vzdelávacie služby formálneho a neformálneho charakteru v súlade s európskou dimenziou vzdelávania pre širokú verejnosť. V tomto smere chce škola byť ústretová a otvorená požiadavkám dynamicky sa meniacej vedomostnej spoločnosti a nadväzne na to uplatňovať inováčné kroky v komplexnom výchovno-vzdelávacom procese.

Pedagogický princíp školy

Školský vzdelávací program školy je základným pedagogickým dokumentom, deklarujúcim inováciu výchovno-vzdelávacieho procesu v základnej škole. Nutnosť inovácie edukačného procesu v škole vyplynula z aktuálnych a perspektívnych potrieb, ktoré si vyžaduje sofistikovaný trh práce a dynamicky sa meniace spoločenské a ekonomické prostredie.

Prioritnou úlohou našej základnej školy je dostatočne kvalitne pripraviť žiakov v oblasti kľúčových kompetencií pre pokračujúce štúdium na strednej škole, resp. vysokej škole a následný vstup na trh práce v súlade s ich ambíciami a predpokladmi.

Zefektívniť vzdelávací proces v škole s cieľom skvalitniť výstupy vzdelávania zrealizujeme inováciou vyučovacieho procesu v celom jeho kontexte, t.j.:

- cez vzdelávací obsah,
- prostredníctvom aktivizujúcich metód a foriem práce,
- modernizáciou materiálneho vybavenia školy,
- odbornou a metodickou prípravou pedagógov,
- skvalitnením spôsobu komunikácie a partnerstva školy a samospráv, školy a iných relevantných inštitúcií vrátane sociálnych partnerov.

Strategickým cieľom rozvojového procesu v oblasti výchovy a vzdelávania v škole je :
Obsahovou zmenou a aplikáciou inovovaných foriem a metód vo výučbe inovovať výchovno-vzdelávací proces a tým prehĺbiť a rozšíriť kľúčové kompetencie žiakov a skvalitniť vzdelávacie výstupy uplatniteľné v celoživotnom procese seberealizácie jedinca.

Naše edukačné priority, ktoré budú stimulom rozvoja školy sú:

- poskytnúť žiakom dostatok kvalitných vedomostí a rozvíjať ich kognitívne schopnosti,
- prehĺbiť a rozširovať kompetenčné schopnosti a spôsobilosti žiakov,
- rozvíjať hodnotový systém žiakov a orientovať ho v smere k trvalo udržateľnej spoločnosti.

Skvalitnenie edukačného procesu v škole v komplexnom ponímaní zrealizujeme modernizáciou zdrojových podsystémov vzdelávacieho systému, ako sú:

- ľudské zdroje,
- adekvátne materiálne a technické vybavenie školy,
- aplikácia nových didaktických technológií do výučby,
- zmena obsahu vzdelávacích predmetov podľa potrieb sofistikovaného trhu práce.

Potreba rozvoja ľudských zdrojov – pripravenosť pedagógov na reformný proces, smerujúci k skvalitneniu výchovno-vzdelávacieho procesu, a tým aj k rozvoju edukačného procesu, vyplýva z potrieb spoločnosti a je determinovaná požiadavkami v ekonomickej sfére.

Rozvojový transformačný proces v našej škole bude mať charakter:

inovačný

strategický

Inovačná zmena - pre nás znamená nepretržité zlepšovanie v rámci existujúcich zdrojov, budeme neustále zdokonaľovať to, čo už robíme a v čom sme dosiahli jednoznačné úspechy a čo je osvedčeným stimulom rozvoja školy.

Strategická zmena – bude znamenať zmenu v oblasti smerovania, profiláciu našej školy v smere k hodnotám trvalo udržateľnej spoločnosti, čo znamená, že budeme meniť techniky výučby, aplikovať do výučby nové formy a metódy práce so žiakmi.

Zmeny akéhokoľvek druhu budú smerovať k zefektívneniu a skvalitneniu pracovných postupov a budú sledovať úspešnosť realizovaných krokov. Inovačné zmeny v školskom systéme si budú vyžadovať aj nové myslenie a nové prístupy zo strany pedagógov. Z toho dôvodu posilníme teoretickú a praktickú prípravu pedagógov pre inovačný edukačný proces.

Pedagogickí zamestnanci ako aktéri edukačného procesu musia byť odborne pripravení adaptovať sa na nepretržitú inováciu, musia dostatočne zvládnuť metodologické postupy, nové technológie a progresívne formy práce.

Dôležitú úlohu v procese prípravy pedagógov v našej škole zohrá ciele formálne a neformálne preškolenie pedagógov. V rámci týchto školiacich aktivít sa všetci pedagogickí zamestnanci hlbšie a podrobnejšie oboznámia s pedagogicko-psychologickými aspektmi inovačného procesu.

Pri rozvoji ľudských zdrojov bude mať explicitné postavenie oblasť medziľudských vzťahov a s ňou súvisiace aspekty, ako: prosociálne správanie, schopnosť tímovo pracovať, správne identifikovať a analyzovať problémy, generovať potenciálne riešenia, prispôbovať sa zmenám, stanoviť priority, predvídať riziká, využívať spätnú väzbu, hodnotiť kľúčové prostriedky, byť pohotový a empatický a vedieť monitorovať a hodnotiť výsledky.

V rámci týchto kvalitatívnych zmien výchovno - vzdelávacej sféry chceme:

- zrovnocenniť obsahovú stránku vyučovania s procesuálnou,
- posilniť integrovaný prístup ako aj medzipredmetové vzťahy,
- zabezpečiť synergický transfer poznatkov do všetkých oblastí.

*„Hodnota učenia / L / sa musí rovnať alebo byť vyššia,
než je hodnota zmeny / C / $L \geq C$ “ (Heller)*

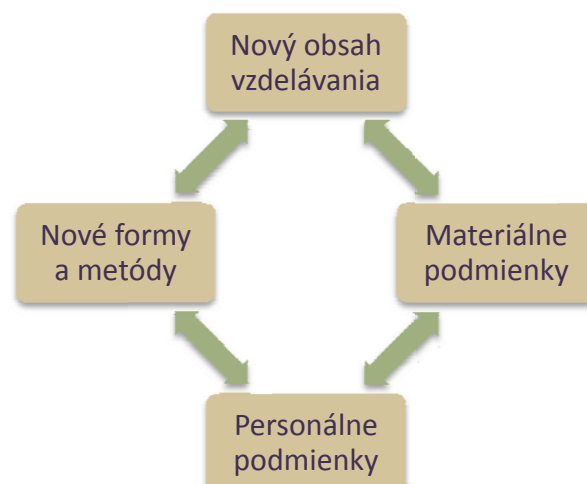
Z toho pre nás vyplýva úloha - pripraviť žiakov:

- ktorí dokážu konať z vlastnej iniciatívy a dokážu za svoje konanie brať zodpovednosť,
- ktorí sú schopní inteligentného výberu a sebasmerovania,
- ktorí sú kritickými žiakmi schopnými hodnotiť to, čo sa im odovzdáva,
- ktorí získali poznatky relevantné riešeniu ich problémov,
- ktorí sa dokážu flexibilne adaptovať na nové problémové situácie,
- ktorí voľne a tvorivo využívajú vlastnú skúsenosť,
- ktorí dokážu efektívne kooperovať s druhými v rôznorodých činnostiach,
- ktorí pracujú pre vlastné sebarealizačné účely.

Pedagogický proces v našej škole bude mať rozvojový charakter z tohto hľadiska:

- vytvára klímu triedy, kde sa rešpektuje integrita žiaka, jeho ciele, názory, postoje,
- akceptuje emocionálne postoje, ktoré sú súčasťou vzdelávacej či skupinovej skúsenosti,
- akceptuje svoju rolu ako člena skupiny učiacej sa, nie ako autoritu,
- sprístupňuje zdroje, ktoré pomáhajú žiakom dosiahnuť nimi stanovené ciele,
- spolieha na kapacitu jedinca pri rozlišovaní pravdy a nepravdy,
- spolieha na schopnosť žiaka posúdiť svoj vlastný pokrok.

Rozhodujúce faktory, ovplyvňujúce kvalitu výučby:

Hlavným pilierom nášho rozvojového školského vzdelávacieho programu je vytvoriť v škole tvorivé edukačné prostredie pre všetkých účastníkov tohto procesu – pedagógov a žiakov. Ústrednou postavou sa stáva pre nás žiak a jeho kvalifikovaná príprava pre život. Orientujeme výchovno-vzdelávací proces k rozvoju základných kompetenčných spôsobilostí žiakov, ktoré im umožnia uplatniť sa v ich ďalšom kariérnom postupe a motivovať ich k celoživotnému vzdelávaniu.

Zameranie školy

Naša škola sa chce profilovať ako vzdelávacia inštitúcia, ktorá bude formovať základy rozvoja žiakovej osobnosti v zmysle environmentálneho povedomia a konania v súlade s princípmi TUR.

Vyučovací proces budeme smerovať k tomu, aby si naši žiaci v súlade so svojimi možnosťami a osobnostnými predpokladmi na každej úrovni svojho rozvoja a vzdelávania rozvíjali tieto kľúčové spôsobilosti:

- spôsobilosť k celoživotnému vzdelávaniu,
- komunikačné spôsobilosti,
- spôsobilosť riešiť problémy,
- spôsobilosti občianske,
- spôsobilosti sociálne a personálne,
- spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry,
- spôsobilosť uplatňovať základy matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky,
- digitálne spôsobilosti.

Základné tézy našej školskej politiky stoja na týchto pilieroch:

- kvalitné vzdelanie,
- hodnotové orientácie v smere k TUR,
- rozvoj osobnostných daností žiakov,
- aktivizácia vnútorného potenciálu žiakov v smere k tvorivosti a kreativite.

Tomuto zámeru sú podmienené nasledovné špecifické ciele:

KVALITNÉ VZDELANIE – škola poskytne žiakom dostatok vedomostí z jednotlivých vedných odborov a pripraviť ich využívať tieto poznatky v praxi, vedieť pracovať s informáciami, selektovať ich podľa dôležitosti a vedieť naučiť sa učiť sa v procese celoživotného vzdelávania.

HODNOTOVÉ ORIENTÁCIE – znamená to pre nás orientovať žiaka k hodnotám, smerujúcim k ich osobnostnému rozvoju, k chápaniu sveta v jeho rozmanitosti, k rešpektovaniu ľudských práv, k demokratickému pohľadu na spoločnosť v jej celistvosti a zároveň pochopiť národné a kultúrne odlišnosti.

ROZVOJ OSOBNOSTNÝCH DANOSTÍ - proces, ktorý pre nás znamená rešpektovať žiakovu osobnosť, jeho vnútorné dispozície, záujmy a ambície a vytvoriť mu taký priestor,

aby sa v plnej miere podporil proces rozvoja jeho kognitívnych funkcií a potenciál jeho individuality .

AKTIVIZÁCIA VNÚTORNÉHO POTENCIÁLU ŽIAKOV K TVORIVOSTI A KREATIVITE- nás zaväzuje naučiť žiakov poznať seba samého, svoje kvality, svoju veľkosť, aplikovať osvojené teoretické vedomosti v praxi a bežnom živote spôsobom jemu jedinečným, originálnym, riešiť životné problémy kreatívne, uplatňovať kritické myslenie, vedieť konštruktívne a operatívne rozhodovať a brať zodpovednosť za zverené úlohy.

Toto sú priority našej školskej výchovno-vzdelávacej činnosti v škole, ktorej cieľom je formovať plne rozvinutú osobnosť s kvalitným vedomostným potenciálom, s rozvinutými kľúčovými kompetenciami, hodnotovo orientovanú pre podporu zdravého rozvoja spoločnosti a schopnej tvorivo aplikovať nové poznatky do jednotlivých sfér spoločnosti.

Tieto atribúty osobnosti žiaka mu umožnia produktívne vstúpiť na trh práce, bez problémov zvládať jeho dynamické turbulencie a zároveň takáto osobnosť je zárukou napredovania spoločnosti a jej progresívneho rozvoja.

Základným predpokladom zefektívnenia výchovno –vzdelávacieho procesu v našej škole je:

- kvalifikovaný, fundovane odborne a metodicky pripravený pedagogický tím, ktorý dokáže tvorivo a flexibilne reagovať na podnety z vonkajšieho prostredia,
- dostatočne kreatívny manažment školy, ústretový a podporujúci progresívne kroky a procesy, ktoré vedú školu k pozitívnym zmenám,
- zaangažovanosť všetkých orgánov, spolupôsobiacich vo vzdelávacom systéme - metodických združení, školskej a rodičovskej rady, miestnych samospráv, farských úradov, mimovládnych organizácií a celej verejnosti.

Východisková situácia

Nachádzame sa v lokalite, pre ktorú je charakteristická: vysoká nezamestnanosť, nízka flexibilita v organizácii práce, slabá adaptabilita pracovnej sily, nevyvážený územný a regionálny rozvoj, marginalizácia niektorých jej častí a skupín obyvateľstva, vysoké percento občanov rómskeho etnika.

Toto sú nespochybniteľné skutočnosti, ktoré nás, pedagógov nútia zamýšľať sa nad problémami regiónu, v ktorom žijeme a v rámci všeobecného záujmu sledujúceho jeho rozvoj hľadať spôsoby a cesty k jeho prosperite.

Silné stránky edukačného prostredia našej školy:

- pedagogickí zamestnanci poznajú dostatočne problematiku v danej oblasti,
- majú bohaté skúsenosti v rámci niekoľkoročnej pedagogickej praxe,
- pedagogickí zamestnanci majú skúsenosti s aplikáciou nových foriem a metód práce do vyučovacieho procesu a mimoškolskej činnosti (využívanie IKT na vyučovacích hodinách, problémové a kooperatívne vyučovanie, heuristické metódy, výskumné práce v teréne, metódy riešenia problémov formou brainstormingu a panelovej diskusie a pod.),
- pedagogický tím je ústretový progresívnym a inovačným trendom,
- vyhovujúce personálne zloženie pedag. kolektívu vzhľadom na veľkosť školy,

- úspešne zrealizované doterajšie rozvojové programy, osvedčená tímová spolupráca,
- žiaci sú motivovaní pre sebarozvoj na základe atraktívnych a netradičných metód a foriem práce v rámci úspešne zrealizovaných projektov,
- žiaci bez ťažkostí dokážu kooperovať so zástupcami rodičovskej verejnosti, zástupcami samospráv a mimovládnych organizácií – overené pri doterajších zrealizovaných projektoch,
- vysoká kvalita dopadov z realizácie praktických a interaktívnych činností v rámci doterajších didaktických činností,
- pedagogickí zamestnanci sú otvorení aktivitám podporujúcim ich odborný a metodický rast,
- pedagogickí zamestnanci majú dostatočne rozvinuté organizačné schopnosti potrebné pre realizáciu jednotlivých inovačných krokov,
- pedagogickí zamestnanci dokážu kreatívne reagovať v rizikových situáciách, sú flexibilní a schopní pohotovo a konštruktívne riešiť náhle vzniknuté problémy a hľadať alternatívne riešenia,
- pedagogickí zamestnanci majú dostatok skúseností s didaktickou problematikou žiakov z marginalizovaných rómskych skupín, dostatočne poznajú rodinné zázemie týchto žiakov a sú uznávanými autoritami u rodičov žiakov,
- veľmi dobrá pozícia školy v lokalite a kredit vzhľadom na úspešne zrealizované projekty,
- participácia pedagógov pri tvorbe rozvojových strategických programov obcí,
- dobré dlhoročné partnerské vzťahy so základnými školami v rámci okresu a košického kraja Michalovce, Trebišov, Sobrance, Košice, Spišská Nová Ves.

Slabé stránky nášho edukačného prostredia

- mále skúsenosti s tvorbou strategických rozvojových vzdelávacích programov,
- slabá pripravenosť pedagogických zamestnancov pre prípravu inovatívnych učebných materiálov,
- obmedzené skúsenosti s využívaním iných organizačných foriem vyučovania –napr. kurzy, tréningy, blokové vyučovanie a pod.,
- nedostatočná metodická pripravenosť pedagógov na inováciu metód a foriem práce so žiakmi pri rozvoji kľúčových kompetencií,
- slabá metodická pripravenosť pedagógov pre prácu so žiakmi z marginalizovaných skupín,
- menšie skúsenosti žiakov s interaktívnou činnosťou pri riešení problémov v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu,
- obmedzené možnosti žiakov pre tvorivý sebarozvoj, ovplyvnené nedostatkom moderných didaktických prostriedkov,
- nedostatočné materiálno-technické podmienky pre realizáciu inovatívnych krokov v edukačnom procese školy,
- nedostatočný prehľad o rozvojových trendoch regiónu,
- obmedzené možnosti kontaktu s podnikateľskými subjektmi vzhľadom na geografickú polohu lokality a tým aj možnosti konzultácii ohľadom žiadaných kompetencií,
- problematickejšia spolupráca s rodičmi žiakov z marginalizovanej rómskej komunity najmä pri profesijnej orientácii týchto žiakov, t. j. pri orientácii žiakov pre ďalšie štúdium.

Tvorbou a implementáciou vzdelávacieho programu do výučby sa zabezpečí:

- zefektívnenie a skvalitnenie výučby žiakov prostredníctvom obsahovej zmeny, uplatňovaním nových foriem a metód práce vo vyučovacom procese a využívaním moderných didaktických pomôcok,
- posun výučby smerom k potrebám novodobej spoločnosti, založenej na vedomostiach,
- podpora informatizácie regiónu a spoločnosti,
- uplatnenie princípu rovnosti príležitostí,
- inovácia vzdelávania v súlade s cieľmi TUR – rozvoj environment. postojov žiakov,
- rozvoj tvorivosti pedagógov a žiakov,
- demokratizácia vyučovania, v ktorom ústrednou postavou je žiak a rozvoj jeho osobnostného potenciálu, vrátane kľúčových kompetencií.

Profil žiaka končiaceho I. stupeň:

Žiaci disponujú určitým súborom teoretických vedomostí a praktických zručností, začal sa formovať ich hodnotový systém a postoje k životu a spoločnosti, sú rozvinuté sociálne schopnosti, dokážu pracovať samostatne i v kolektívoch, majú určitý základ pre analyticko-syntetické myslenie, začína sa rozvíjať ich tvorivý potenciál, nápaditosť a divergentnosť myšlienkových operácií.

Portfólio žiaka končiaceho 4. ročník:

- ovláda základné poznatky z jednotlivých vzdelávacích oblastí,
- má rozvinuté jazykové zručnosti, určitú úroveň stylistických schopností,
- má dostatočnú slovnú zásobu, vie komunikovať a vyjadriť svoje postoje, názory,
- ovláda prvky spoločenského života a spoločenské normy správania,
- dokáže si utvárať vlastné názory a postoje a porovnávať ich v rámci spolunažívania v kolektíve,
- ovláda prosociálne zručnosti,
- dokáže hodnotiť seba a svoje rozvojové možnosti,
- rozvíja svoje kognitívne funkcie,
- má základné digitálne spôsobilosti,
- vie riešiť problémy samostatne aj v kolektíve,
- má rozvinuté environmentálne vedomosti a zručnosti,
- vie aplikovať teoretické vedomosti v bežnom živote,
- začína sa rozvíjať jeho tvorivý potenciál.

Portfólio absolventa 9. ročníka:

Sú pripravení pre štúdium na strednej škole a proces adaptability v zmenených podmienkach, majú dostatočnú úroveň sociálnych zručností pre dynamicky sa meniace pomery v ekonomickej sfére, všeobecné vedomosti o uplatnení sa v podnikateľskej sfére, vyhovujúcu úroveň argumentačných a marketingových schopností, rozvinutý proces sebahodnotenia a sebareflexie z pohľadu osobných dispozícií, ambícií, jedinečnosti a danosti.

Dokážu:

- rozvíjať jazykovú gramotnosť prostredníctvom aktivizujúcich foriem a metód práce,
- pracovať s informáciami, vyhľadávať informácie, odosielať ich rôznymi komunikačnými cestami a selektovať ich podľa dôležitosti,
- rozvíjať svoje sociálne zručnosti formou tréningov, výcvikov, panelových diskusií a metódou brainstorming,

- rozvíjať technické zručnosti, bádateľské ambície, výskumnícke zručnosti, kognitívne funkcie prostredníctvom praktických činností s využitím heuristických a problémových metód,
- rozvíjať spôsobilosti smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti prostredníctvom pracovných vzťahov simulujúcich reálne ekonomické prostredie.

Absolvent 9. ročníka

- ovláda bežné pravidlá medziľudskej komunikácie,
- na verejnosti vystupuje kultivovane,
- vie sa pohotovo orientovať v zdrojoch informácií,
- má rozvinuté analyticko-syntetické myslenie,
- má dostatočné technické zručnosti a spôsobilosti,
- vie pracovať samostatne, ale aj tímovo a kooperatívne,
- dokáže sa prispôbovať zmenám,
- dokáže formulovať závery na základe pozorovania a vlastnej práce,
- je pripravený riešiť problémy, brať zodpovednosť za zverené úlohy,
- vie aplikovať teoretické vedomosti v praktických úlohách,
- má vlastné názory a vie ich uplatniť v bežnom živote,
- dokáže operatívne riešiť rôzne situácie a hľadať divergentné postupy,
- má rozvinuté logické myslenie a vie selektovať javy podľa dôležitosti,
- dokáže sa orientovať v spoloč. vzťahoch a prezentovať vlastné názory,
- má rozvinuté multikultúrne cítenie a chápanie odlišností sveta,
- chápe nutnosť celoživotného vzdelávania a sebarozvoja,
- dokáže tvorivo spracovávať vedomosti a poznatky,
- chápe základné ekologické súvislosti a environmentálne problémy,
- dokáže samostatne dedukovať, tvoriť a prehodnocovať súvislosti,
- chová sa zodpovedne v krízových situáciách,
- dodržiava spoločenské normy, je ústretový a empatický k rôznym ľudským problémom,
- chápe zdravie ako vyvážený stav telesnej, duševnej a sociálnej pohody,
- má kriticky vzťah k návykovým látkam, násiliu, diskriminácii a ďalším nežiaducim javom.

Inovačné stratégie

Efektívnosť vyučovacieho procesu v našej škole bude závisieť od úzkeho prepojenia všetkých faktorov vnútorného prostredia a jeho zosúladenia s vonkajším prostredím.

Vnútorné prostredie budú charakterizovať manažérske rozhodnutia pri formulovaní strategických cieľov, pri výbere technologických postupov, foriem a metód práce. K faktorom, ktoré ho významnou mierou budú dotvárať, bude patriť aj pracovná klíma, pracovné prostredie, kultúra medziľudských vzťahov, odbornosť a kompetentnosť zamestnancov, ich motivácia, schopnosti, záujmy a postoje.

Vonkajšie prostredie, ktoré bude priamo a nepriamo ovplyvňovať rozvojové trendy edukácie v našej škole budú pomery v spoločenskej, ekonomickej, politickej oblasti, na trhu práce a v demografii. Vonkajšie prostredie je v neustálom pohybe a zákonite vyvolá zmeny aj vo vnútornom prostredí našej školy.

Základné predpoklady úspešnej reorganizácie našej školy pre potreby spoločnosti založenej na vedomostiach sú:

- manažment totálnej kvality,
- jasne definované ciele,
- strategické plánovanie,
- optimálne využitie všetkých zdrojov,
- systematická informovanosť pracovníkov,
- zaangažovanosť všetkých pracovníkov,
- uplatňovanie spätnej väzby,
- pravidelné monitorovanie,
- dôsledná analýza prebiehajúcich procesov,
- eliminácia rizík,
- vyhodnotenie a prijímanie opatrení.

Manažment totálnej kvality (TQM) pre nás znamená, dosahovať sústavné skvalitňovanie vyučovacieho procesu posilňovaním tímovej a individuálnej práce, aby sa problémy riešili metodicky a prostredníctvom analyzovania a hodnotenia procesov sa navrhovali lepšie pracovné metódy.

Úspešná premena našej školy z tradičnej, uplatňujúcej encyklopedicko–memorovacie vyučovacie techniky na školu modernú s orientáciou na poznatkovo-hodnotové vzdelávanie s dôrazom na rozvoj tvorivosti a slobodného prejavu osobnosti, si vyžiada tieto strategické kroky:

- posilnením teoreticko-odbornej prípravy pedagogických pracovníkov uľahčiť adaptačný proces pedagógov pre meniace sa potreby trhu práce,
- prispôsobiť odbornú prípravu a vzdelávanie žiakov požiadavkám spoločnosti založenej na vedomostiach,
- zefektívniť vyučovací proces využívaním informačno-komunikačných technológií a elektronického vzdelávania,
- skvalitniť vzdelávanie a vyučovací proces zapájaním školy do projektovej činnosti.
- posilniť marketingovú stratégiu školy ako podnikateľského procesu,
- skvalitniť environmentálne vzdelávanie vrátane environmentálnej informatiky ako dôležitého faktora podpory trvalo udržateľného rozvoja,
- v rámci programu Otvorenej školy uľahčiť prístup k celoživotnému učeniu pre rôzne cieľové skupiny,
- zo školy vytvoriť lokálne centrum vzdelávania.

Rámcový učebný plán 1.ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Poč.hodín	Poč.hodín	Spolu
		ŠVP	ŠkVP	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	8		8
	Literárno-dramatická činnosť		1	1
	Konverzácia v anglickom jazyku		1	1
Príroda a spoločnosť	Prírodoveda	0,5		0,5
	Poznávanie prírody a spoločnosti		2	2
Človek a hodnoty	Etická/náboženská výchova	0,5		0,5
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4		4
	Základy práce s počítačom		1	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1		1
	Hudobná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2		2
Spolu		17	5	22

Legenda:

ŠVP – štátny vzdelávací program

ŠkVP – školský vzdelávací program

Charakteristika predmetu

Predmet slovenský jazyk a literatúra patrí do vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia. Slovenský jazyk plní jazykovo-výchovnú funkciu. Má primárne a nezastupiteľné miesto vo vyučovacích predmetoch, vytvára predpoklady na zvládnutie ďalších vyučovacích predmetov.

Predmet pozostáva z dvoch základných častí - slovenský jazyk a literatúra. Má komplexný charakter, ktorý sa prejavuje v úrovni kompetenčnej – rozvoj komunikačnej kompetencie žiaka v materinskom jazyku v súlade s inými kľúčovými kompetenciami, v medzipredmetovej úrovni – rozširovanie komunikačných poznatkov a formovanie hodnôt z rôznych pohľadov danej tematiky, v medzizložkovej úrovni – integrácia jazykového vyučovania, slohu, čítania a literárnej výchovy (zabezpečuje komplexnú povahu komunikačného procesu) a vnútrozložkovej – prepájanie tém v rámci jazykovej, slohovej a literárnej zložky predmetu. Kľúčovým pojmom koncepcie je komunikačná kompetencia, ktorú vnímame ako schopnosť funkčne používať jazyk v rôznych komunikačných situáciách na základe elementárnych poznatkov jazykového systému. Súčasťou komunikačnej kompetencie je jazyková kompetencia, ktorú tvorí súhrn schopností, ktoré umožňujú používateľovi jazyka odlíšiť gramaticky správnu vetu od nesprávnej a schopnosť tvoriť nové vety. Osvojenie jazykovej kompetencie má dlhodobější charakter a osvojenie komunikatívnej kompetencie považujeme za proces celoživotný. Prvoradým cieľom a základnou úlohou komunikačného vyučovania materinského jazyka je vytvoriť u žiakov komunikačné zručnosti. Základné komunikačné zručnosti sú: počúvanie, hovorenie, čítanie a písanie. Okrem tejto klasifikácie ich ešte rozdeľujeme do dvoch veľkých oblastí založených na funkcii počúvania a čítania (receptívne), hovorenia a písania (produktívne).

Receptívna oblasť (vnímanie) pozostáva z činností, pri ktorých žiak dostáva informácie a myšlienky z vonkajších zdrojov. Spája počúvanie a čítanie. Sú to dva základné spôsoby prijímania informácií od iných.

Produktívna oblasť (vyjadrovanie) je druhou polovicou vyučovania materinského jazyka. Obsahuje činnosti, kde žiak realizuje svoje myšlienky a informácie a delí sa s nimi s inými žiakmi. Ide o oblasť hovorenia a písania, v ktorej sa produkujú zmysluplné myšlienky a rôzne informácie prostredníctvom slov. V jazykovej zložke rozvíjame komunikačné kompetencie žiaka – vyjadrovať sa správne ústnou i písomnou formou v prepojení na komunikačnú situáciu pre potreby v bežnom živote.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom vyučovania slovenského jazyka primárneho vzdelania je osvojenie a prehĺbovanie spisovného vyjadrovania, najmä v slovnej zásobe a gramatike, osvojenie si elementárnych poznatkov o hláskovej, tvarovej a vetnej stavbe jazyka, o význame slov a ich

stavbe. Prehlbovanie zručností vyjadrovať sa jednoducho, ale súvisle, usporiadane a jasne v krátkych hovorených i písaných prejavoch. Dôležité je aj získavanie základného poučenia o zvukovej stránke jazyka a postupné osvojenie návyku spisovnej výslovnosti.

Cieľom jazykového vyučovania je naučiť žiakov nielen základné pojmy a poučky, ale naučiť ich myslieť v súvislostiach, komunikovať (ústne a písomne) na primeranej úrovni a naučiť ich rozumieť jazykovým prejavom z obsahovej stránky.

Cieľom literárnej zložky je zoznámiť žiakov s literárnymi dielami a ich tvorcami a vytvárať k nim kladný vzťah. Dôležitou úlohou primárneho vzdelania je rozvíjať u žiakov čitateľskú gramotnosť: čítať s porozumením, analyzovať text, kriticky myslieť a tvoriť vlastné texty.

Cieľom písania je osvojiť si písmo ako základný nástroj gramotnosti a ako prostriedok vyjadrovací, dorozumievací, výrazový a komunikačný, taktiež osvojiť si základné pravidlá pravopisu, zručnosť a návyk pre správne písanie, pričom pri písaní dbať na hygienické požiadavky.

Čiastkové ciele predmetu slovenský jazyk a literatúra realizujeme rozvíjaním kľúčových kompetencií (spôsobilostí) žiaka:

- **sociálne komunikačné kompetencie**

- vyjadrovať sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou,
- sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňovať ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi,
- adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu,
- vyjadrovať sa neverbálne,
- verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor,
- pracovať v skupine,
- preberať zodpovednosť za svoju prácu,
- ohodnotiť svoju prácu (sebahodnotenie) i prácu druhých spolužiakov,
- uvedomovať si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojím konaním prispievať k dobrým medziľudským vzťahom;

- **kompetencia učiť sa učiť sa**

- vyberať a hodnotiť získané informácie,
- spracovávať ich a využívať vo svojom učení a v iných činnostiach,
- uvedomovať si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok,
- používať jazykové príručky a slovníky,
- orientovať sa v školskej knižnici;

- **kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií**

- používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ovládať základy potrebných počítačových aplikácií,
- primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,
- adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete,

- používať rôzne vyučovacie programy,
- chápať rozdiely medzi reálnym a virtuálnym svetom;

- **kompetencia riešiť problémy**

- hľadať a využívať rôzne informácie,
- skúšať viaceré možnosti riešenia problému,
- overovať správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikovať pri podobných alebo nových problémoch,
- adekvátne svojej úrovni navrhovať riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností.

Výchovno-vzdelávací proces na primárnom stupni v rámci slovenského jazyka smerujeme k tomu, aby žiaci dosiahli:

- **základné predmetové kompetencie (spôsobilosti) – časť slovenský jazyk**

- **Motorické zručnosti**

- samostatne písať jednoduché texty s dôrazom na dodržiavanie základných parametrov písma (písané alebo tlačené písmo),
- prečítať, podľa predlohy alebo diktovania napísať arabské číslice v súvislosti s učivom v matematike;

- **Verejná prezentácia textu, verejný prejav**

- pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť,
- osvojiť si výslovnostnú normu s uplatnením suprasegmentálnych javov;

- **Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti**

- zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť,
- vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi,
- pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu;

- **Analytické činnosti**

- uskutočniť jazykovú analýzu textu, vyhľadávať jazykové javy, vyhodnocovať ich a postupne zatrieďovať;

- **Tvorivé zručnosti**

- tvoriť vlastný text a ústne ho prezentovať,
- napísať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh),
- porozprávať príbeh na danú tému (podľa názvu, obrázkov) s použitím priamej reči,
- dokončiť rozprávanie alebo nedokončené prozaické dielo,

- zdramatizovať krátky prozaický alebo básnický text;
- **Informačné zručnosti**
 - používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty;
- **Komunikačné zručnosti**
 - adekvátne komunikovať s prihliadnutím na konkrétnu situáciu,
 - vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu,
 - verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor;
- **základné predmetové kompetencie (spôsobilosti) – časť literatúra**
 - **Technika čítania a verejná prezentácia textu**
 - na základe predchádzajúcej prípravy správne, plynule a s porozumením prečítať nahlas aj potichu texty, ktoré sú primerané veku a skúsenostiam,
 - pri hlasnom čítaní dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť,
 - výrazne čítať kratšie úryvky z literatúry pre deti a mládež,
 - výrazne recitovať básne, úryvky z prózy,
 - pri čítaní dramatických textov výrazne reprodukovať priamu reč;
 - **Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti**
 - zapamätať si potrebné fakty, definície a vedieť demonštrovať ich znalosť,
 - vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi;
 - **Analytické a interpretačné zručnosti**
 - zostaviť osnovu prečítaného textu,
 - určiť hlavnú myšlienku prečítaného textu,
 - prerozprávať obsah prečítaného textu,
 - vyjadriť pocity a zážitky z prečítaného textu,
 - vyhľadávať, identifikovať v literárnych textoch hlavné a vedľajšie postavy, literárne a jazykové prostriedky, vybrané pojmy,
 - pri jednoduchom rozbere literárnych textov používať literárne pojmy,
 - hodnotiť postavy literárneho diela, určiť ich vzájomný vzťah,
 - odlišovať prozaické a básnické texty,
 - odlišovať umelecké a náučné texty;
 - **Tvorivé zručnosti**
 - zreprodukovať a zdramatizovať časť rozprávky, poviedky alebo povesti,
 - na základe vlastnej fantázie dokončiť začatý príbeh vo forme rozprávania,
 - dramatizácie a ilustrácie,
 - napísať krátky prozaický útvar,
 - tvoriť jednoduché rýmy,

- inscenovať kratší dramatický text;

➤ **Informačné zručnosti**

- orientovať sa v školskej a verejnej knižnici,
- budovať si vlastnú knižnicu.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Základným prostriedkom plnenia výchovno-vzdelávacích cieľov v predmete slovenský jazyk a literatúra budú metódy a formy, ktorých vhodný výber určuje smer vyučovacích činností učiteľa a učebných aktivít žiaka. V rámci rozvojového vzdelávacieho programu využijeme:

- **vyučovacie metódy a formy – 1. Ročník**
 - **motivačné** (využijeme vo všetkých fázach vyučovacej hodiny - citové približovanie obsahu učenia, napr. na úvod témy, vzbudenie záujmu o literárnu tému pomocou ukážky),
 - **metódy priameho prenosu poznatkov** (rozprávanie, objasňovanie, výklad, opis, rozhovor, dramatizácia – hranie rolí sa využije v hlavnej časti hodiny),
 - **diskusia** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie poznatkov o prečítanom texte využijeme v každej časti vyuč. jednotky),
 - **metódy samostatnej práce** (pracovné listy, pracovné zošity),
 - **metódy opakovania a precvičovania vedomostí** (metóda otázok a odpovedí, opakovanie, domáca úloha, hádanky, dopĺňovačky,...),
 - **práca s knihou a textom** (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu - vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií),
 - **hlásková analyticko–syntetická metóda**, ktorú použijeme v prípravnom a nácvikovom období pri nácviku písania a čítania,
 - **metóda rozhovoru - „heuristická metóda“** sústavou otázok zabezpečíme plynulý postup od známych javov k pochopeniu a osvojovaniu nových vedomostí,
 - **problémová metóda** -túto metódu uplatníme v spojitosti s analyticko – syntetickou metódou pri vyvodzovaní hlások, napríklad: Ktorú hlásku počujeme na začiatku, resp. na konci slova? Problém sťažíme žiadaním slov s pozíciou hlásky.,
 - **synkritická metóda – porovnávacia** -má podstatu v porovnaní dvoch vecí, napríklad písané a tlačené tvary písmen. Tým, že pri porovnávaní máme vecí pred sebou – je to zároveň aj názorná metóda a využijeme ju pri náročnejších úlohách,
 - **mnemotechnicko – skriptologická metóda-** použijeme ju pri vyvodzovaní písmen (hlások) tak, že písmeno bude vpísané v nápovednom obrázku, ktorý napovedá aj slovo, pričom toto slovo začína na vyvodzované písmeno (hlásku),
 - **metóda normálnych slabík-** nápovedný obrázok napovie prvú slabiku slova, túto slabiku sa žiaci budú učiť čítať,
 - **Carstairsova metóda** - aplikujeme ju na rozhybanie a precvičenie svalstva ruky, prostredníctvom rozcvičky prstov s dôrazom na dodržiavanie hygienických pravidiel pri čítaní a písaní,
 - **metóda obťahovacia a kopírovacia-** použijeme ju pri nácviku písania nových písmen (obťahovanie tvaru písmen),
 - **metóda modelovania-** využijeme ju pri nácviku čítania i písania (modelovať je možné z plastelíny, špagátika, drôtika,...).

Pri výučbe predmetu slovenský jazyk a literatúra budeme využívať v edukačnom procese moderné koncepcie vyučovania, inovatívne metódy a formy výučby, ktoré budú žiakov aktivizovať a ich pozitívum rozvineme kľúčové spôsobilosti žiakov.

- **Kooperatívne vyučovanie** (aplikujeme pri problémovom a projektovom vyučovaní, ale aj v rámci klasickej výučby),
- **Projektové vyučovanie** (použitím projektového vyučovania vo vyučovacom procese budeme podporovať u žiakov aktívny prístup k zručnosti pri vyhľadávaní a hodnotení informácií a rozvíjať schopnosť aplikovať získané vedomosti, umožníme žiakom prepojenie školskej teórie s praxou),
- **Sokratovská metóda** (rozhovor učiteľa a žiakov, pri ktorom zadáme žiakom otázky, na ktoré žiaci hľadajú spoločne odpovede. Sokratovský rozhovor sa začína nastolením problému, hľadanie odpovedí núti žiakov stále hlbšie sa nad problémom zamýšľať, hľadať argumenty, dôkazy pre svoje stanoviská, prihliadať na názory iných, kriticky myslieť),
- **Inscenačná metóda** (zinscenovanie určitej situácie z reálneho života, hranie roly, v diskusii sa žiaci pokúsia nájsť riešenie problému - využijeme v slohovej časti),
- **Stratégia EUR- Evokácia- Uvedomenie si významu- Reflexia** (účinnosť tejto stratégie podporíme použitím techniky INSERT-i interaktívny znakový systém pre efektívne čítanie a myslenie),
- **Metódy rozvoja tvorivého myslenia- heuristiky** (budeme využívať pri tvorivom riešení problémov),
- **Brainstorming** (použitím tejto účinnej metódy budeme u žiakov podnecovať nápaditosť, originalitu pri riešení problémov, túto metódu budeme používať vo vyučovacom procese slovenského jazyka a literatúry pri tvorivom písaní, kde žiaci budú mať možnosť uplatniť svoju nápaditosť, originalitu, tvorivé schopnosti),
- **Tvorivé písanie** (použitím TP budeme žiakov vychovávať k flexibilitě, objavovaniu nových súvislostí, originalnosti, k experimentovaniu, k iniciatíve rozvíjať divergentné myslenie žiakov a učiť žiakov vlastnému mysleniu, pociťovaniu, spomínaniu, tvoreniu, tvorivému učeniu sa). **Formy TP**, ktoré budeme využívať v procese výučby slovenského jazyka a literatúry: voľné písanie, hádankárska literárna dielňa, rýmovačky, rozprávky.

V edukačnom procese ďalej využijeme:

- **sociálne formy:**
 - frontálne,
 - individuálne a skupinové vyučovanie;
- **organizačné formy:**
 - vyučovacia hodina (trieda, polyfunkčná učebňa, knižnica);
- **ďalšie formy:**
 - besedy so spisovateľmi,
 - exkurzie- literárne (návštevy literárnych múzeí),

- návštevy knižníc (okresných), divadelných predstavení, filmových predstavení.

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využijeme nasledovné **učebné zdroje**:

- **odborná literatúra** 1. ročník a 2. Ročník
 - Nemčíková, : Šlabikár 1. a 2. Časť,
 - Reváková, M.: Písanka pre prvákov aj druhákov – ABECEDA,
 - Plicková, E.: Maľujeme abecedu,
 - Bakalová, V., Krajčovičová, J., Bujalka, A. : Slovenský jazyk pre 2. Ročník,
 - Benková, S., Komlóssyová, H., Pavlovič J., Štefeková, K. : Čítanka pre 2. Ročník;
- **didaktická technika:** eBeam tabuľa, dataprojektor, PC technika s pripojením na internet, prehrávač CD, televízor, prídavné zariadenia – tlačiareň, skener,
- **materiálové výučbové prostriedky:** písacie a kresliace potreby, pracovné zošity, pracovné listy, doplnkové a cvičné texty, výučbové CD , skladačka slov a obrázkov – skladacia abeceda ,didaktické hry a hádanky, obrázky a ilustrácie,
- **ďalšie zdroje:** internet , knižnica.

Obsah vzdelávania

Prvý ročník

V 1. ročníku je vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra dotovaný 8 hodinami týždenne (264hodín ročne). Všetky spadajú do dotácie podľa rámcových plánov štátneho vzdelávacieho programu.

Obsah čítania a písania v 1. ročníku je rozčlenený do troch období:

- Prípravné obdobie (v čítaní ide o predšlabikárové obdobie),
- Návčikové obdobie (šlabikárové obdobie),
- Zdokonaľovacie obdobie, t.j. čítankové obdobie (v čítaní ide o vlastné čítanie, resp. čítanku).

Jazyk slovenský v 1. roč. ZŠ sa člení na dve základné zložky čítanie a písanie. To znamená, že jedna vyučovacia hodina obsahuje obidve zložky. Ostatné zložky slovenského jazyka - literatúra, jazyková výchova a sloh sú organickou súčasťou týchto dvoch základných zložiek a preto na ne nie sú vyčlenené osobitné hodiny.

Prípravné obdobie – Čítanie (30 h)

Prehľad tém (obsahový štandard)	Vzdelávací cieľ (výkonový štandard)
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj komunikačných schopností 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • voľne, súvisle reprodukovať podľa obrázkov • sluchovo rozlišovať hlásky na začiatku a na konci slova

<ul style="list-style-type: none"> • Analytické činnosti: veta, slovo, slabika • Grafické znázorňovanie vety • Grafické delenie slov na slabiky • Analýza slov na hlásky – určovanie pozície hlások v slove • Poznávanie písmen, čítanie slov 	<ul style="list-style-type: none"> • formulovať krátke otázky a primerane výstižné odpovede na otázky • odpovedať celou vetou • správne a zreteľne artikulovať hlásky a slabiky • rozdeliť slovo na slabiky, členiť vetu na slová • tvoriť vety na základe ilustrácií v šlabikári • reprodukovat' krátke rečovanky
--	--

Prípravné obdobie - Písanie (30 h)

Prehľad tém (obsahový štandard)	Vzdelávací cieľ (výkonový štandard)
<ul style="list-style-type: none"> • Systém uvoľňovacích cvikov na zlepšenie jemnej motoriky zápästia a prstov • Nácvik písania prípravných cvikov, ktoré sú základnými prvkami písmen v postupnosti • Rozvíjanie analytických schopností – schopností postrehnúť základné čiary a línie v jednotlivých písacích cvikoch 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používať uvoľňovacie cviky zápästia a prstov pred písaním • zvládnuť techniku písania prípravných cvikov pred nácvikom písania písmen • písať prvky písmen v postupnosti od jednoduchých po zložitejšie
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj sociálnych spôsobilostí, sebazdokonaľovanie) • Enviromentálna výchova (krásky našej vlasti) 	

Nácvičné obdobie – Čítanie (72 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Osvojovanie – čítanie písmen slovenskej abecedy - v závislosti na poradí ako sú uvedené v šlabikári pre 1. ročník • Detailná analýza slov a určovanie pozície hlások v slove • Čítanie slabík, slov, viet a krátkych textov, ktoré obsahujú otvorené slabiky • Čítanie slabík, slov, viet a krátkych textov, ktoré obsahujú slabiky so spoluhláskovou skupinou • Čítanie slabík, slov, viet a krátkych textov, ktoré obsahujú viacnásobnú spoluhláskovú skupinu • Čítanie slabík, slov viet a krátkych textov, ktoré obsahujú slabičné r - f, l – í • Čítanie písaných písmen, slabík, slov, viet a krátkych súvislých textov • Rozlišovacie (diakritické) znamienka, rozdeľovacie (interpunkčné) znamienka 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prečítať všetky písmená slovenskej abecedy v písanej aj tlačenej forme • v praktických činnostiach, pri čítaní spájať hlásky do slabík a prečítať všetky typy slabík vyskytujúcich sa v slovách • pri čítaní dlhého menej obvyklého slova si pomôcť prečítaním po slabikách bez zbytočného opakovania slova a bez tichého hláskovania (tzv. dvojitého čítania) • pri čítaní rozlišovať pojmy: text, riadok, článok, nadpis • v praktických činnostiach poznať funkciu interpunkčných znamienok: bodka, otáznik, výkričník, čiarka, spojovník • intonačne správne čítať izolované krátke oznamovacie a opytovacie vety • pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť • adekvátne komunikovať s prihliadnutím na situáciu • chápať význam prečítaného slova (priradiť slovo k obrázku a naopak) • chápať obsah prečítanej vety a krátkeho súvislého textu

Písanie – nácvičné obdobie (72 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Osvojovanie si písania písmen slovenskej abecedy v poradí závislom od používaných učebníc a písaniek Spájanie písmen do slabík a slov Odpis písaných písmen, slabík, slov a viet Prepis tlač. písmen, slabík, slov a viet Písanie slov a jednoduchých viet podľa diktovania V písomnom prejave aplikovať pravopisné javy Podporovanie vlastného a tvorivého písania veľkou tlačenou abecedou 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> správne podľa predlohy odpísať i podľa diktovania napísať tvary malých a veľkých písmen písanej abecedy podľa požiadaviek na písmo pre 1. ročník spájať písmená do slov odpísať písané slabiky, slová a vety prepísať tlačené slabiky, slová a vety písať čitateľne a úhľadne podľa diktovania krátke známe slová, jednoduché vety a číslice napísať vlastné mená osôb, miesto bydliska a prvé slovo vo vete veľkým zač. písmenom tvorivo použiť veľkú tlačenú abecedu
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ochrana života a zdravia (pohyb a pobyt na čerstvom vzduchu) Osobnostný a sociálny rozvoj (medziľudské vzťahy) Dopravná výchova (bezpečnosť pri hrách) 	

Čítankové obdobie – Literárna výchova (30 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Zdokonaľovanie techniky čítania - čítanie s porozumením Cvičenie správnej intonácie Voľná reprodukcia prečítaného textu Vyjadrenie pocitov vyvolaných prečítaným textom (smutné, zábavné, poučné...) - vnímanie umeleckých textov rôznych žánrov Príprava na prechod k tichému čítaniu 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> správne čítať krátky text po príprave určiť počet riadkov v článku vymyslieť, zmeniť nadpis článku spájať slová do viet, vety do krátkych jazykových celkov reprodukovať umelecký a vecný text zdramatizovať kratší proz. alebo básnický text

Písanie – čítankové obdobie (30 h)

Obsahový štandard	
<ul style="list-style-type: none"> Zdokonaľovanie techniky písania Odpis a prepis textu Písanie podľa diktovania Precvičovanie pravop. javov predpísaných -1. r. Vytváranie kompetencií samostatne sa písomne vyjadrovať 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> čitateľne napísať písmená písanej abecedy a arabských číslic z písanej predlohy čitateľne a správne odpísať slová a krátky text prepísať čitateľne a úhľadne jednoduchý tlačený text v praktických činnostiach (pri písaní) členiť vety na slová, slová na slabiky tak, aby výsledkom bolo správne napísané slovo alebo veta správne umiestniť dĺžeň vlastné mená osôb písať s veľkým začiatočným písmenom na začiatku vety písať veľké písmeno, spájať písmená v slovách pri písaní rozlišovať oznamovaciu, opytovaciu a rozkazovaciu vetu podľa diktovania napísať slová bez vynechávania písmen podľa diktovania napísať jednoduché krátke vety
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj (rešpektovať názory iných) Mediálna výchova (posudzovanie mediálne šírených posolstiev, uvedomovanie si negatívnych vplyvov) Tvorba projektu a prezentačné činnosti (spolupráca v skupine, prezentácia vlastnej práce, ale aj skupiny) 	

LITERÁRNO - DRAMATICKÁ ČINNOSŤ

1.ročník

Charakteristika predmetu

Predmet literárno-dramatická činnosť patrí do vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia. Literárno-dramatická činnosť je syntetizujúcim predmetom, ktorý obsahuje pohybové, rečové, dramatické, prednesové a slovesné tvorivé činnosti, písané slovo, prostredníctvom ktorých pôsobí na celkový rozvoj myslenia, cítenia a konania žiaka. Rozvíja aktívny tvorivý prístup k základným postojom v okolitej skutočnosti, pomáha vyrovnávať sa vždy s novými situáciami, ktoré prináša škola, hra, učenie i práca. Základné štúdium je orientované na komplexnú dramatickú tvorivosť a podnecovanie prirodzeného detského dramatického prejavu. Komplexná dramatická tvorivosť v sebe zahŕňa: dramatické činnosti, techniku pohybu, techniku prednesu, techniku reči a hlasovú prípravu, hudobno-rytmickú prípravu, improvizáciu, prácu s rekvizitou a bábkou, scénografické čítanie a vlastnú tvorbu.

Literárno-dramatická činnosť všestranne formuje mladého človeka, umožňuje mu presadiť sa v spoločnosti na základe vlastných umeleckých schopností, podporuje kultivovaný pohybový a rečový prejav a komunikatívnosť s ľuďmi.

Ciele predmetu

Cieľom výučby je rozvíjať vzťah detí k divadelníctvu, dramatizácii, slovesnosti a rétorike. Daný cieľ dosahujú deti spoločne s vyučujúcou hravou formou, ktorá je deťom ich veku najbližšia. Rôznymi hrami spoločne objavujú skryté zákulisie literatúry. V rámci výučby navštevujú divadelné predstavenia.

Čiastkové ciele predmetu literárno-dramatická činnosť dosiahneme rozvíjaním týchto kompetencií (spôsobilostí) žiaka:

• sociálne komunikačné kompetencie

- vyjadrovať sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou,
- sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty,
- uplatňovať ústretovú komunikáciu so spolužiakmi, učiteľmi,
- adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu,
- vyjadrovať sa neverbálne,
- verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor, pracovať v skupine,
- preberať zodpovednosť za svoju prácu,
- ohodnotiť svoju prácu (sebahodnotenie) i prácu druhých spolužiakov,
- uvedomovať si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispievať k dobrým medziľudským vzťahom;

- **kompetencia učiť sa učiť sa**

- vyberať a hodnotiť získané informácie,
- spracovávať ich a využívať vo svojom učení a v iných činnostiach,
- uvedomovať si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok;

- **kompetencia riešiť problémy**

- hľadať a využívať rôzne informácie,
- skúšať viaceré možnosti riešenia problému,
- overovať správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikovať pri podobných alebo nových problémoch,
- adekvátne svojej úrovni navrhovať riešenia;

Výchovno-vzdelávací proces v tomto predmete smerujeme k tomu, aby žiaci dosiahli:

základné predmetové kompetencie

- rozvíjať aktívny tvorivý prístup k základným postojom v okolitej skutočnosti,
- pomáhať vyrovnávať sa s novými situáciami,
- nadobúdať kultivovaný prejav v rečovej i pohybovej oblasti,
- rozvíjať tvorivosť, kreativitu, súvislé vyjadrovanie,
- rozvíjať asertivitu a empatiu,
- kooperovať s ostatnými, prezentovať osvojené zručnosti,
- vžiť sa do rôznych rolí,
- budovať základné dramatické cítenie a prejav.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Prostredníctvom moderných vyučovacích prostriedkov chceme maximálne aktivizovať žiakov na vyučovacích hodinách, efektívne využívať ich doterajšiu slovnú zásobu a vedieť ich stimulovať k lepším výkonom. Základnou metódou v tomto predmete bude: **dramatická hra, rolové hry, tvorivé hry, problémové vyučovanie, tvorivá samostatná práca, projektové vyučovanie, kooperatívne vyučovanie**. Pri vytváraní modelových situácií budeme okrem racionálnych postupov používať aj rôzne imaginárne a emotívne pôsobenie na žiaka, ktoré sa nachádza v ríši rozprávok, hier, dramatického alebo výtvarného prejavu (tzv. zážitkové učenie).

- **metodické formy**

- objasňovanie, vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva),
- rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí),diskusia,
- zostavenie plánu, postup činnosti,
- ukážky riešenia úloh;

- **sociálne formy:**

- frontálne,
 - individuálne a skupinové vyučovanie;
- **organizačné formy**
 - vyučovacia hodina (trieda, školská knižnica).

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využijeme nasledovné **učebné zdroje**:

- **materiálne výučbové prostriedky**: fotografie, obrázky, rozprávkové knihy, bábky, rekvizity,
- **didaktická technika**: dataprojektor, PC s pripojením na internet, eBeam tabuľa, televízor, video, rádiomagnetofón.

Obsah vzdelávania

1.ročník

Obsahom je rozvíjať sociabilitu detí kolektívnu a individuálnou činnosťou. Vžívanie sa do rôznych rolí a rozvíjanie základov asertivity a empatie. Obsahom je komplexná tvorivá dramatická činnosť, zahrňujúca všetky zložky, vrátane práce s improvizovanou bábkou a integrujúce základné prvky prípravnej činnosti (pohybové, rečové, hudobno-rytmické) a špecifické činnosti výtvarné. Obsahom je aj prehlbovať sociálne vzťahy v skupine, zvládnuť základné pravidlá dramatickej hry a vedome uplatňovať osvojené prvky odborných vedomostí v dramatickej hre.

Tematický celok: Už jeseň prichodí (8 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Jeseň – tvorba básní a piesní • Jeseň – dramatizácia rozprávky (Rozprávka o veľkej repe) • Jeseň – dramatizácia rozprávky • Jesenná pesnička • Hra na spisovateľov • Listové tajomstvo • Leporelo rozprávky • Maľované čítanie 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť krátku rytmicky znejúcu báseň • pohybom a mimikou vyjadriť charakter postavy • správne artikulovať a vyjadriť správanie stvárňovanej postavy • vnímať melódiu piesne a vyjadriť jej rytmus • vytvoriť záver vypočutého príbehu – rozprávky • vymyslieť príbeh • nakresliť leporelo • dotvoriť obrázkami známy text (maľované čítanie) • ohodnotiť svoju prácu, ale aj prácu spolužiakov • prezentovať osvojené zručnosti

Tematický celok: Sviatky zimy (6 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Vianočné pásmo • Vianočné koledy • Mikuláš – Mikulášske piesne a básne • Mikulášska rozprávka 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • recitovať básne s vianočnou tematikou • intpretovať známe koledy • zaspievať piesne o Mikulášovi a pokúsi sa o ich rytmický sprievod

<ul style="list-style-type: none"> • Zvyky Vianoc • Vianočné pásmo 	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť záver rozprávky a výtvarne ju zobrazíť • porozprávať o vianočných zvykoch starých rodičov • prezentovať na verejnosti naučené vianočné pásmo
--	---

Tematický celok: Zima, zima tu je (6 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Dramatizácia rozprávky • Maľované čítanie • Bábkové divadielko • Malý herec • Maľované čítanie 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadriť pocity zvieratiek • vyjadriť pohybom a hlasom postavy z rozprávok • dotvoriť obrázkami známy text • rozoznať rôzne druhy bábok • správne dýchať a artikulovať pri prednese

Tematický celok: Vychádza jarné slnko (4 h)

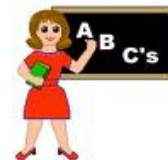
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Čo prináša jar • Hra so slovami • Veľkonočné zvyky • Dramatizácia veľkonočných zvykov 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opísať jarné zvyky na dedine • vytvárať rýmovačky k slovám • reprodukovat veľkonočné piesne, básne, rečňovanky • zahrať dramatizáciu veľkonočných zvykov

Tematický celok: Naše mamičky (5 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Pásmo ku Dňu matiek • Hudobno – pohybové pásmo • Tvorba básní na tému „Môj otec“ 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • recitovať básne s témou mama • správne dýchať a artikulovať pri prednese • spojiť pohyb so spevom • nacvičiť hudobno – pohybové pásmo vhodné k hrám vonku • vymyslieť básne (otec, mama)

Tematický celok: Oj leto voňavé (4 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Tvorba rečňovaniak na tému leto • Dramatizácia známej rozprávky • Leporelo o zvieratkách 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť rečňovanku • zdramatizovať príbeh s detským hrdinom • vytvoriť krátke, kreslené leporelo s jednoduchým textom • spolupracovať v skupine
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj sociálnych spôsobilostí, tvorivosti) • Enviromentálna výchova (vzťah medzi človekom a prostredím, v ktorom žije) • Mediálna výchova (pravidlá fungovanie mediálneho sveta) • Tvorba projektov a prezentačné zručnosti (spolupráca v skupine, prezentácia vlastnej práce) 	

Charakteristika predmetu

Záujem o štúdium anglického jazyka v posledných rokoch stále rastie. Je to dané nielen požiadavkou zo strany rodičov či žiakov ale najmä spoločenským vývinom. Vstup našej krajiny do EÚ a jej štruktúr si žiada ovládanie cudzích jazykov, dobré vedomosti a komunikačné zručnosti. Jednou z možností ako túto požiadavku naplniť je začať vyučovať anglický jazyk už mladšom školskom veku a riadiť sa heslom: „Čím skôr, tým lepšie.“ Skorý začiatok vyučovania anglického jazyka má pozitívny vplyv na celkový rozvoj osobnosti dieťaťa. Otvára žiakom nový obzor pri spoznávaní iných kultúr a tým rozvíja aj tolerantnosť dieťaťa voči iným kultúram. Uľahčuje deťom prácu pri vyučovaní formou IKT metód.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu je:

- vzbudiť záujem o jazyk a kultúru,
- sprostredkovať základné vedomosti v anglickom jazyku,
- umožniť dieťaťu dorozumieť sa v inom jazyku ako vo vlastnom,
- byť prínosom k celkovému vývinu dieťaťa a rovnomerne podporovať jeho emocionálne, kreatívne, sociálne a kognitívne schopnosti,
- umožniť dieťaťu lepšie poznanie sveta a tým podporovať jeho sebavedomie.

Špecifickými cieľmi sú nasledujúce kompetencie:

Komunikatívna kompetencia

Žiak dokáže:

- používať základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- prejavovať obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení
- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že použije najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti
- pozdraviť sa aj rozlúčiť, predstaviť sa, poďakovať, ospravedlniť sa, atď.
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené výpovede, ktoré sú poznamenané mnohými pauzami, nevyhnutnými na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu.

Sociálna a personálna kompetencia

Žiak dokáže:

- vyžiadať si a poskytnúť pomoc v jednoduchých situáciách,
- spolupracovať v po anglicky hovoriacej skupine na jednoduchej úlohe.

Kompetencia na riešenie problémov

Žiak dokáže:

- riešiť jednoduché problémové situácie v cudzojazyčnom prostredí,
- nebať sa hovoriť po anglicky s cudzím človekom,
- opísať obsah myšlienky, pokiaľ chýba slovná zásoba.

Kompetencia k učeniu

Žiak dokáže:

- dávať veci do súvislostí, spájať do väčších celkov poznatky z rôznych oblastí a na základe toho si vytvárať komplexnejší pohľad na svet,
- hodnotiť svoje pokroky.

Kompetencia občianska

Žiak dokáže:

- rešpektovať a oceňovať tradície a kultúrne i historické dedičstvo v anglicky hovoriacich krajinách a v ostatných krajinách sveta.

Kompetencia pracovná

Žiak vie:

- efektívne spolupracovať v rámci skupiny,
- aktívne sa podieľať na riešení problémov,
- ochotne pomáhať spolužiakom.

Prierezové témy

Multikultúrna výchova – cieľom je rozvoj chápania iných kultúr, akceptácia a rozvoj medziľudských vzťahov, tolerancie. Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania z dôvodu globalizácie sveta a migrácie príslušníkov rôznych kultúr. Predpokladaným výstupom je žiak, ktorý pozná aj iné kultúry, ich históriu, zvyky, tradície, akceptuje ich a dokáže s nimi spolupracovať.

Mediálna výchova - Cieľom tejto prierezovej tematiky je u žiakov rozvíjať schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi. **Osobnostný a sociálny rozvoj** – rozvíjame sebareflexiu, sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, seba vzdelávanie a zodpovednosť za svoje konanie a prevenciu sociálno-patologických javov v škole. Učíme žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu

Enviromentálna výchova - prispieva k rozvoju osobnosti žiaka tak, že žiak nadobúda schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, pričom zároveň chápe potrebu ochrany životného prostredia na celom svete.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – rozvíjame schopnosť žiakov komunikovať, argumentovať, používať informácie, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať samých seba, ale aj prácu v skupine pri tvorbe jednotlivých projektov.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Pomocou správne zvolených metód budeme:

- vytvárať atmosféru, v ktorej sa dieťa môže učiť s radosťou bez strachu a stresu,
- využívať a motivovať chuť dieťaťa do učenia sa a jeho prirodzená zvedavosť
- zohľadňovať potreby dieťaťa a hlavne umožniť mu sa učiť za pomoci všetkých zmyslov,
- učiť dieťa reagovať v anglickom jazyku, aktívne ho používať a postupne sa v jazyku osamostatniť.
- **naratívna a audiolingválna metóda** (deti sa naučia počúvať príbehy, imitovať situácie z príbehov a hovoriť)
- **komunikatívna metóda** (využijeme pri prezentácii slovných spojení a vetných celkov so zmysluplným a v praxi použiteľným obsahom)
- **metóda „celkovej fyzickej reakcie“** (TPR, zapájanie viacerých zmyslov do procesu učenia)
- **metóda CLIL** (žiaci budú skutočne komunikovať, nepoužijú jazyk v umelo navodených situáciách, žiaci sa nesústredujú v prvom rade na jazyk samotný, ale na obsah, využívanie medzipredmetových vzťahov)
- **Callanova metóda** (využijeme pri didakt. postupoch: počúvanie – rozprávanie – čítanie – písanie)

V jednotlivých fázach vyučovacej jednotky využijeme v rámci uvedených metód rôzne techniky, zaradené podľa potreby miery riadenia pedagóga – facilitátora.

Riadené techniky:

- na rozcvičenie a uvoľnenie – spev, tanec,
- na sústredenia, navodenie situácie – zvuková nahrávka, obrázky, mapy a pod.,
- delenie žiakov na skupiny,
- demonštrácia rolovej hry,
- počúvanie zvukovej nahrávky,
- otázky – odpovede.

Čiastočne riadené techniky:

- reťazový dialóg,
- výmena informácií,
- brainstorming.

Vôľové, neriadené techniky:

- dramatizácia,

- rolové hry,
- rôzne aktívne jazykové hry ,
- simulovanie – napodobňovanie situácií zo života.

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

- učebnice – New Chatterbox Starter, 1, 2, pracovný zošit
- časopisy, noviny, encyklopédie, obrázkové slovníky
- materiálno – technické - PC, internet, CD, DVD, audionahrávky
- didaktické pomôcky – tabule, obrazový materiál
- obrazový materiál, vlastné práce, projektové práce
- náučno-populárne knihy a beletria
- mapa sveta, mapy anglicky hovoriacich krajín, mapa Európskej únie
- využitie informačno-komunikačnej technológie: programy WORD, PowerPoint, Internet, webové stránky, e-mail, elektronické médiá, výukové programy

Výučba anglického jazyka je 1 hodina týždenne, teda 33 hodín ročne v 1.

Obsah vzdelávania

Tematický celok: Ja, moja škola, moja trieda (3h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Toto som ja • Moja trieda • Moja škola • Pozdravy, predstavenie sa určenie veku, Jednoduché otázky a odpovede, číslovky • Plnenie pokynov 	Žiak: <ul style="list-style-type: none"> • ovláda základné farby, číslovky do 5 • vie povedať kde žije • dokáže plniť príkazy: sadnúť, vstať,
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobný a sociálny rozvoj • Ochrana života a zdravia • Multikultúrna výchova 	

Tematický celok: Rodina a život v rodine (7h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Moja rodina • Ja a moje zvieratko • Rodina , bývanie • Členovia rodiny, vyjadrenie pocitov Mám rád / nemám rád 	Žiak: <ul style="list-style-type: none"> • vie vymenovať členov rodiny • dokáže vytvoriť rodokmeň • vie predstaviť svoju rodinu a obľúbené zvieratko
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobný a sociálny rozvoj • Ochrana života a zdravia • Multikultúrna výchova 	

Tematický celok: Hračky a zvieratká (6h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Moje hračky, • Domáci miláčikovia a iné zvieratká • Obľúbené zvieratká a hračky • Nacvičenie väzby - There is/there are • Otázka pomocou Do / Do you like? 	Žiak : <ul style="list-style-type: none"> • Vie uviesť vlastnosti obľúbených zvieratiek, hračiek. • Vie vyjadriť svoje pocity k danému predmetu
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobný a sociálny rozvoj • Ochrana života a zdravia • Multikultúrna výchova 	

Tematický celok: Oblečenie, ročné obdobia a športy (6h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Oblečenie • Ročné obdobia a športy • Oblečenie • Prítomný priebehový čas niektorých sloviess v 1. a v 2. osobe • jednotného čísla 	Žiak: <ul style="list-style-type: none"> • vie popísať časti tela, svoje oblečenie a oblečenie svojho kamaráta. • dokáže pomenovať ročné obdobie a charakterizovať činnosti, ktoré sa v tomto ročnom období robia • vie povedať, čo rád robí alebo nerobí
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobný a sociálny rozvoj • Ochrana života a zdravia • Multikultúrna výchova 	

Tematický celok: Jedlo a nakupovanie (8h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Jedlo – ovocie a zelenina • Nakupovanie • Jedlo, pitie , ovocie, zelenina, • Počítateľné a nepočítateľné podstatné mená 	Žiak: <ul style="list-style-type: none"> • vie si vyžiadať jedlo, pitie, alebo nakúpiť ovocie či zeleninu. • dokáže povedať či som alebo nie som hladný/ smädný
Prierezové témy: Osobný a sociálny rozvoj Ochrana života a zdravia Multikultúrna výchova	

Tematický celok: Narodeniny a iné sviatky (3h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Narodeniny • Oslavy sviatkov - tradície v inej krajine 	Žiak: <ul style="list-style-type: none"> • vie porovnať tradície osláv a sviatkov vo svojej krajine a v krajine s anglickým jazykom
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobný a sociálny rozvoj • Environmentálna výchova • Ochrana života a zdravia • Multikultúrna výchova 	

Charakteristika predmetu

Predmet matematika patrí do vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami. Učebný predmet matematika v primárnom vzdelaní je založený na realistickom prístupe k získavaniu nových vedomostí a na využívaní manuálnych a intelektových činností žiakov. Na rovnakom princípe sa pristupuje k aplikácii nových matematických vedomostí v reálnych situáciách.

Vyučovanie matematiky v 1. ročníku ZŠ nadväzuje na skúsenosti matematického charakteru, ktoré žiaci získali v predškolskom veku. Zovšeobecňovaním názorných predstáv a praktických skúseností žiakov sa systematicky a s porozumením utvárajú a rozvíjajú ich matematické vedomosti, zručnosti a návyky vo všetkých hlavných častiach didaktického systému matematiky – aritmetika, algebra, geometria. Matematické vedomosti žiakov primárneho vzdelávania sa budujú v súlade s matematickou teóriou len do tej miery, do akej je to v súlade s vekovými a psychickými osobitosťami žiakov. Okrem osvojenia základných vedomostí a zručností z oblasti aritmetiky, algebry a geometrie, žiaci sú vedení k objaveniu, pochopeniu a aplikácii primeraných súvislostí jednak vo vnútri jednotlivých oblastí matematiky, ale aj medzi týmito oblasťami. Riešením slovných úloh sú žiaci vedení k aplikácii získaných poznatkov v bežnej praxi – pri nákupoch, meraniach a pod. Svojím obsahom a metódami práce vyučovanie matematiky prispieva k rozvoju tvorivých schopností, myšlienkových operácií, priestorovej predstavivosti, k vytrvalosti, k pracovitosti, vôľových čŕt osobnosti žiaka a pod. Z vyučovania matematiky musí vyplynúť, že matematika je prostriedkom na riešenie praktických úloh. Vzdelávací proces bude vedený tak, aby žiaci boli samostatní a tvoriví nielen pri získavaní nových vedomostí, ale aby získané vedomosti dokázali prezentovať, aby vedeli svoje tvrdenia zdôvodňovať a obhájiť.

Učebný predmet matematika 1. roč. ZŠ zahŕňa:

- elementárne matematické poznatky, zručnosti a činnosti s matematickými objektmi, rozvíjajúce kompetencie potrebné v ďalšom živote (osobnom, občianskom, pracovnom a pod.),
- vytváraním presných učebných návykov rozvoj žiackych schopností, presného myslenia a formovania argumentácie v rôznych prostrediach, rozvoj algoritmického myslenia,
- súhrn veku primeraného matematického a informatického poznania, ktoré tvoria východisko k všeobecnému vzdelaniu kultúrneho človeka,
- informácie, dokumentujúce potrebu matematiky a informatiky pre spoločnosť.

Vzdelávací obsah matematiky v 1. ročníku ZŠ je rozdelený do piatich tematických okruhov:

1. Čísla, premenná a počtové výkony s číslami
2. Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy
3. Geometria a meranie
4. Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

5. Logika, dôvodenie, dôkazy

Vzhľadom na enviro - profiláciu školy sa budú v rámci tohto vyučovacieho predmetu rozvíjať aj spôsobilosti dôležité pre rozvoj osobnosti žiaka v oblasti jeho postojov k životnému prostrediu a ich hodnotovej orientácie. Súčasťou koncepcie predmetu je preto aj využívanie matematických poznatkov a zručností pri pochopení a analýze vzťahov medzi človekom a jeho životným prostredím v rôznych súvislostiach, ako aj praktické využitie osvojeného matematického aparátu pri riešení problémov, týkajúcich sa životného prostredia regionálneho aj globálneho charakteru.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu bude rozvoj matematickej gramotnosti a zároveň spolu s ňou aj rozvoj schopností žiakov, ktoré sú využiteľné v bežnom živote. Žiaci sa prostredníctvom matematiky naučia formulovať myšlienky, získavajú schopnosť argumentácie, schopnosť kriticky hodnotiť, ale aj počúvať argumenty iných ľudí. Cieľom vyučovania matematiky bude aj prispieť k rozvoju tvorivých schopností, myšlienkových operácií, priestorovej predstavivosti, k posilneniu vytrvalosti, pracovitosti a vôľových črt osobnosti žiaka. Spolu s ostatnými učebnými predmetmi budeme sa podieľať na primeranom rozvíjaní schopností žiakov, používať prostriedky IKT (kalkulátory, počítače) k vyhľadávaniu, spracovaniu a uloženiu informácií.

Čiastkové ciele predmetu matematika dosiahneme rozvíjaním jednotlivých kľúčových kompetencií (spôsobilostí) zameraných hlavne na matematickú gramotnosť:

kompetencie v oblasti matematického myslenia:

- používať základné matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách,
- používať matematické modely logického a priestorového myslenia,
- objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systemizácii poznatkov;

kompetencia k celoživotnému učeniu sa:

- poznávať a postupne operovať so všeobecne používanými pojmami, termínmi, znakmi a symbolmi v oblasti matematiky,
- využívať poznatky z rôznych predmetov,
- hodnotiť vlastnú prácu,
- efektívne využívať poznatky z matematiky v procese učenia, tvorivých činnostiach a v praktickom živote,
- plánovať, organizovať a riadiť svoje učenie, posudzovať pokrok a formulovať príčiny neúspechov,
- schopnosť orientovať sa v dostupných zdrojoch informácií a využívať ich pre vlastné učenie,
- uvedomovať si potrebu učenia sa ako prostriedok seberealizácie a osobného rozvoja;

kompetencia riešiť problémy:

- byť otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych postupov,

- formulovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov, nenechať sa odradiť neúspechom,
- zamýšľať sa nad problémami a formulovať vlastné názory a postoje,
- kriticky myslieť a logicky uvažovať,
- hľadať rôzne varianty riešenia problémov a overovať správnosť riešenia,
- samostatne riešiť problémy, voliť vhodné spôsoby riešenia;

kompetencie sociálne a personálne:

- podieľať sa na vytváraní príjemnej atmosféry v triede,
- rešpektovať a povzbudzovať žiakov s poruchami učenia,
- diskutovať o probléme, vyjadriť svoj názor,
- vecne argumentovať,
- posilňovať svoju samostatnosť, sebadôveru a sebaúctu,
- pracovať v skupine a hľadať v nej svoju rolu;

komunikačné kompetencie:

- využívať dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu,
- efektívne využívať dostupné informačno- komunikačné technológie,
- dokázať prezentovať výsledky svojej práce na verejnosti,
- používať odborný jazyk,
- sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (projekt), tak aby každý všetkému porozumel,
- aktívne vyhľadávať informácie na internete;

kompetencie pracovné:

- pristupovať zodpovedne k zadaným úlohám,
- rozvíjať rysovacie zručnosti, priestorovú predstavivosť a obrazotvornosť,
- schopnosť projektovať svoju činnosť a aktívne sa zapájať do jednoduchých projektov,
- vedieť pracovať podľa stanoveného postupu,
- vedieť zostaviť pracovný postup;

kompetencie občianske:

- schopnosť poznávať možnosti matematiky ako dôležitého nástroja pre spoločenský pokrok,
- vedieť uplatňovať svoje práva a plniť svoje povinnosti,
- dodržiavať stanovené pravidlá,
- vedieť zodpovedne zaobchádzať so zvereným majetkom (didaktické pomôcky, PC technika).

Výchovno-vzdelávací proces na primárnom stupni základnej školy budeme smerovať k tomu, aby žiaci dosiahli:

- **základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)** v jednotlivých tematických okruhoch:

Čísla, premenná a počtové výkony s číslami:

- poznať obsahovú aj formálnu stránku prirodzených čísel v obore do 100 a vedieť ju využiť na popis a riešenie problémov z reálnej situácie,
- vykonávať z pamäti, písomne a na kalkulačke základné počtové výkony a využívať komutatívnosť a asociatívnu sčítania a násobenia na racionalizáciu výpočtov,
- riešiť a tvoriť numerické a kontextové úlohy na základe reality, obrázkovej situácie a udaní číselných hodnôt veličín, pri ktorých vie správne aplikovať osvojené poznatky o číslach a počtových výkonoch;

- **postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy**

- vytvárať jednoduché postupnosti z predmetov, z kresieb a čísel, rozoznávať a sám vytvárať stúpajúcu a klesajúcu postupnosť čísel, objavovať pravidlo tvorby postupnosti a pokračovať v tvorení ďalších jej prvkov,
- usporiadať údaje patriace k sebe v tabuľke, na základe objavenia súvislostí medzi týmito údajmi,
- interpretovať, analyzovať a modelovať riešenia úloh a problémov,
- rozvíjať svoje schopnosti a kreativitu kontrolou správnosti riešenia úloh,
- zisťovať účinnosť svojej práce;

- **geometria a meranie**

- rozoznať, pomenovať, vymodelovať a popísať jednotlivé základné priestorové, geometrické tvary, nachádzať v realite ich reprezentáciu,
- poznať, popísať, pomenovať a narysovať základné rovinné útvary,
- rozoznať a modelovať jednoduché súmerné útvary v rovine,
- poznať meracie prostriedky dĺžky a ich jednotky a vedieť ich samostatne používať aj pri praktických meraniach;

- **riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie**

- získať skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria prostredníctvom hier a manipulačných činností,
- rozlíšiť istý a nemožný jav v jednoduchých prípadoch v realite a v matematike,
- zaznamenávať počet určitých udalostí, znázorniť ich a zo získaných a znázornených udalostí robiť jednoduché závery,
- prisúdiť v jednoduchých prípadoch výrokom zo svojho blízkeho okolia a z matematiky správnu hodnotu, doplniť neúplné vety tak, aby vznikli pravdivé (nepravdivé) tvrdenia.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

V rámci rozvojového vzdelávacieho programu na vyučovacích hodinách matematiky budeme využívať vyučovacie metódy a formy, ktoré uľahčujú a zároveň prispievajú k zvýšeniu výkonov v matematike a k rozvoju osobnosti žiakov:

- **motivačné** (vo všetkých fázach vyučovacej hodiny - citové približovanie obsahu učenia, napr. na úvod témy, vzbudenie záujmu o matematickú tému pomocou ukážky),
- **metódy priameho prenosu poznatkov** (rozprávanie, objasňovanie, výklad, opis, rozhovor, diskusia),
- **metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov** (pozorovanie, manipulácia s predmetmi),
- **metódy samostatnej práce** (pracovné listy, pracovné zošity),
- **metódy opakovania a precvičovania** vedomosti (metóda otázok a odpovedí, opakovanie, domáca úloha, doplňovačky, ...),
- **demonštrácia predmetov** (praktické činnosti – manipulácia s predmetmi),
- **výkladovo-ilustratívne** (pri výklade nového učiva),
- **didaktické hry** (prostredníctvom didaktických hier a pomôcok vhodne rozvineme kombinatorické, divergentné a funkcionálne myslenie i tvorivosť žiaka),
- **sokratovský rozhovor** (túto metódu využijeme najmä pri riešení zložitejších slovných úloh, konštrukčných úloh a pod.),
- **problémový výklad** (v motivačnej a expozičnej fáze vyučovacej hodiny, ako prechod medzi reproduktívnymi a produktívnymi metódami),
- **problémové vyučovanie - heuristická metóda DITOR** (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) – postup podľa danej schémy,
- **projektové vyučovanie** (prostredníctvom témy projektu – problému – prepojíme matematiku s ďalšími predmetmi, pričom dôraz kladieme na praktický zmysel riešeného problému, s ktorým sa žiaci môžu stretnúť v bežnom živote),
- **kooperatívne vyučovanie** (vo vyučovaní matematiky budeme využívať pri problémovom a projektovom vyučovaní, ale aj v rámci jednotlivých častí klasickej vyučovacej hodiny).

V rámci týchto inovatívnych metód, uplatňovaných vo výučbe matematiky budeme využívať dostupné prostriedky IKT a moderné didaktické pomôcky. Využívaním IKT v rôznych fázach vyučovacej hodiny a v prepojenosti na aktivizujúce metódy sledujeme vo vyučovaní matematiky rozvoj **digitálnych kompetencií** žiakov.

V učive matematiky spojíme aj prvky z iných predmetov. Ide o **medzipredmetové vzťahy** s týmito predmetmi:

- slovenský jazyk – básničky a rozprávky s matematickým námetom, tvorenie slovných úloh,
- prírodoveda – fyzikálne jednotky, námety na slovné úlohy,
- hudobná výchova – pesničky s matematickým námetom sa využívajú ako motivačný činiteľ, námety na slovné úlohy,
- výtvarná výchova – kreslenie prvkov podľa udaného čísla, námety na slovné úlohy,
- telesná výchova – telovýchovné chvíľky spojené s počítaním, matematické súťaže spojené s pohybom, námety na slovné úlohy.

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využijeme nasledovné **učebné zdroje**:

- **odborná literatúra** 1. ročník :
 - Kováčik, Š. - Lehoťanová B: Matematika pre 1. ročník - 1. a 2. Časť,
 - Melichar, J. a Melicharová : Matematická písanka a veršovanky,
 - Dienerová, E.: Počítajme hravo,
 - výučbové CD,
 - matematické a hádankárske rubriky v detských časopisoch,
- **didaktická technika**: eBeam tabuľa, počítač s pripojením na internet, tlačiareň,
- **materiálové výučbové prostriedky**: písacie a kresliace potreby, pracovné zošity, inštrukčné listy, pracovné listy, nástenné obrazy, plagáty,
- **učebné pomôcky**: modelovacie súbory, kocky, logické skladačky, počítadlo, domino, karty s bodkami a ďalšie pomôcky,
- **ďalšie zdroje**: internet , knižnica atď..

Obsah vzdelávania

V 1. ročníku je vyučovací predmet matematika dotovaný 4 hodinami týždenne (132 hodín ročne). Všetky spadajú do dotácie podľa rámcových plánov štátneho vzdelávacieho programu.

Prehľad tematických celkov:

- prirodzené čísla 1 až 20,
- sčítanie a odčítanie v obore do 20,
- geometria,
- riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie.

V 1. ročníku v matematike sa zameriame na vypracovanie a prezentáciu týchto projektov:

Projekt Náš dom - zber a usporiadanie údajov z domova a z blízkeho okolia za účelom riešenia úloh.

Rozvinieme tím:

- poznanie prirodzených čísel v danom obore,
- používanie základných početných operácií – sčítanie, odčítanie,
- porovnávanie čísel na základe rôznych údajov,
- poznávanie okolia aj prostredníctvom číselného vyjadrenia,
- kladný vzťah k prírode.

Projekt Stavba - skupinová práca - stavba rôznych žiakmi vybraných telies z kociek modelovaných buď na základe modelu alebo pozorovaním niektorých vlastností geometrických útvarov.

Rozvinieme tým:

- poznanie jednotlivých základných priestorových geometrických tvarov,
- priestorovú orientáciu,
- manuálne zručnosti,
- poznanie seba samého a svojich schopností,
- spoluprácu v skupine,
- schopnosť prezentácie seba samého, ale aj práce v skupine.

Tematický celok: Prirodzené čísla 1 až 20 (40 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Prirodzené čísla 0 - 20 • Predstavy o prirodzenom čísle • Prirodzené čísla 0 - 5 • Čísla 6, 0, 7, 8, 9, 10 • Prirodzené čísla do 20 • Počítanie počtu vecí, ..., po jednom, po dvoch, utváranie skupín vecí, ...o danom počte v obore do 20 • Priradovanie predmetov, ktoré k sebe patria • Čítanie a písanie čísel 0 – 20 • Číselný rad v obore do 20 • Písanie znakov • Porovnávanie čísel • Rozklad a skladanie čísel • Vzťahy medzi číslami: veľkosť, susedia čísla • Riešenie slovných úloh na porovnávanie (tvorenie slovnej úlohy k danej nerovnosti) 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používať odporúčané pojmy (hore, dole, vpravo, vľavo, veľký, malý, najväčší, najmenší, vpredu, vzadu, pred, za, pravda, nepravda, ...) • určiť polohu na základe preberaných výrazov • utvoriť, vyznačiť, oddeliť skupinu predmetov 1 - 20 • vymenovať stúpajúci aj klesajúci číselný rad • čítať a písať čísla • orientovať sa v číselnom rade od 0 - 20 a na číselnej osi • znázorniť číslo na číselnej osi • porovnávať čísla do 20 podľa veľkosti • zapísať výsledok porovnania • riešiť úlohy charakterizované vzťahmi viac a menej • rozkladať a skladať čísla • riešiť jednoduché slovné úlohy na porovnávanie (pomocou ilustračného obrázka)
<p>Prierezové témy:</p> <p>Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj sebadôvery, poznať svoje silné a slabé stránky)</p>	

Tematický celok: Sčítanie a odčítanie v obore do 20 (68 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Sčítanie a odčítanie po etapách v obore do 5, v obore do 10 a v obore do 20 bez prechodu cez základ 10 • Zameniteľnosť sčítancov • Rozklad sčítancov na súčet dvoch čísel • Doplnenie chýbajúceho čísla do súčtu • Vzťah medzi sčítaním a odčítaním • Slovné úlohy na sčítanie a odčítanie podľa činnosti, na základe obrázku, textu • Oživenie slovnej úlohy kresbou a modelovaním. • Tvorba číselnej úlohy na základe textu • Výber početového výkonu na základe textu • Tvorba matematického textu k numerickým úlohám • Riešenie rozsiahlejších úloh v tíme, aj so zberom vhodných údajov z reality 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať spamäti všetky spoje sčítania a odčítania bez prechodu cez základ 10 • prejaviť zručnosti pri praktickom využívaní sčítania, odčítania, rozkladu a doplnenia sčítancov • využívať poznatky o sčítaní a odčítaní v jednoduchých slovných úlohách • vypočítať numerický príklad • objasniť jednoduchú slovnú úlohu činnosťou, voľbou vhodného modelu • vytvoriť záznam textovej súvislosti číslami a početovými výkonmi • riešiť slovné úlohy podľa obrázku i textu • doplniť chýbajúceho čísla do súčtu i rozdielu • riešiť nepriamo sformulované úlohy • vytvoriť k numerickému príkladu primeranú slovnú úlohu
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj sociálnych zručností) • Enviromentálna výchova (slovné úlohy zamerané na ochranu životného prostredia) 	

- Multikultúrna výchova (spoznávanie iných kultúr – spolupráca)

Tematický celok: Geometria (14 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Kreslenie otvorených a uzavretých krivých čiar, rysovanie priamych čiar, triedenie čiar • Geometrické tvary a útvary – zoznámenie sa s nimi, kreslenie a triedenie na základe ich vlastností • Stavba telies z kociek, na základe modelu, rovinných útvarov činnosťou • Orientácia, určovanie polohy; smerov, zmeny smerov 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kresliť čiary priame, krivé, uzavreté, otvorené • narysovať priamu čiaru • rozlišovať rovinné geometrické tvary (trojuholník, kruh, štvorec, obdĺžnik) • rozlišovať priestorové útvary (kocka, valec, guľa) • identifikovať niektoré rovinné a priestorové útvary na základe niektorých ich pozorovaných vlastností • vybudovať z kociek teleso na základe modelu • určiť polohu na základe preberaných výrazov (napr. nad, pod pri, medzi,...)
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj tvorivosti, spôsobilosti spolupracovať) • Enviromentálna výchova (ekologické stavby) • Dopravná výchova (geometrické tvary v podobe dopravných značiek) • Ochrana života a zdravia (bezpečnosť na ceste) • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti (prezentácia výsledkov) 	

Tematický celok: Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie (10h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Získavanie skúseností s pravdivosťou a nepravdivosťou obrázkových situácií a slovnými výrokmi, napr. matematickými výrokmi • Dichotomické triedenie predmetov • Tvorenie stúpajúcej (klesajúcej) postupnosti predmetov, čísel a zistenie pravidelnosti v týchto postupnostiach pozorovaním • Zber a usporiadanie údajov z domova a z blízkeho okolia za účelom riešenia úloh 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť pravdivosť a nepravdivosť primeraných matematických výrokov • vytvoriť negáciu jednoduchého výroku • sformulovať jednoduchý pravdivý a nepravdivý výrok • triediť predmety podľa danej vlastnosti • dokresliť predmety podľa danej postupnosti • vytvoriť jednoduchú tabuľku a orientovať sa v nej • manipulatívnou činnosťou nájsť kombinácie predmetov, vecí a prvkov
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj spôsobilosti spolupracovať – pri získavaní a spracovávaní údajov v rámci kooperatívneho vyučovania) • Enviromentálna výchova (obsahová zameranosť aplikačných úloh na vzťah človeka k životnému prostrediu) • Multikultúrna výchova (získavanie a spracovanie údajov, týkajúcich sa života iných kultúr) 	

ZÁKLADY PRÁCE S PC

Charakteristika predmetu

Poslaním vyučovania predmetu základy práce s PC je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak infromatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu základy práce s PC je zoznámiť žiakov 1. ročníka s počítačom a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Dôležité je dosiahnuť najzákladnejšie zručnosti a zásady práce s počítačom.

Ciele:

- oboznámiť sa s počítačom, s myšou, klávesnicou, perom,
- oboznámiť sa s prostredím a nástrojmi jednoduchého grafického editora,
- vedieť nakresliť a upraviť obrázok,
- nakresliť a napísať písmenká,
- oboznámiť sa s prehliadačom – pustiť si hru, hudbu,
- ovládať priamy režim jednoduchého programovacieho jazyka.

V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci pomocou rôznych aplikácií precvičia základné učivo z matematiky, slovenského a cudzieho jazyka, získajú vedomosti za podpory edukačných programov z prírodovedy a rozvíjajú svoju tvorivosť a estetické cítenia v rôznych grafických editoroch.

Čiastkové ciele budeme naplňovať cez rozvoj kľúčových kompetencií žiaka:

- **komunikačné kompetencie**
 - vyhľadávať informácie na internete,
 - správne interpretovať získané poznatky,
 - dokázať prezentovať výsledky svojej práce na verejnosti,
 - chápať rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
 - poznať riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT;
- **kompetencie občianske**
 - schopnosť dodržiavať stanovené pravidlá,
 - vedieť zodpovedne zaobchádzať so zvereným majetkom (didaktické pomôcky, PC technika),
 - vedieť uplatňovať svoje práva a plniť svoje povinnosti;

- **kompetencie k učaniu**

- vedieť efektívne pracovať s počítačom a internetom,
- hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých;

- **kompetencie riešiť problémy**

- vytvárať vlastné názory na problémové situácie,
- hľadať varianty riešenia problémov,
- overovať správnosť riešenia,
- samostatne riešiť problémy, voliť vhodné spôsoby riešenia,
- obhajovať vlastné postoje a rozhodnutia;

Výchovno-vzdelávací proces v 1. ročníku základnej školy budeme smerovať k tomu, aby žiaci dosiahli:

- **základné predmetové kompetencie**

- vymenovať, z akých základných častí sa skladá počítač,
- samostatne zapnúť a vypnúť počítač, pracovať s myšou, klávesnicou,
- správnym spôsobom uchopiť a spustiť CD, DVD,
- minimalizovať a maximalizovať pracovné okno, zatvoriť ho,
- pracovať s jednoduchými hrami ovládateľnými myšou a klávesnicou,
- chápať rozdiel medzi ťahaním a klikaním myšou, rozdiel medzi dvojklikom a jedným kliknutím, stláčaním pravého a ľavého tlačidla,
- spustiť CD, DVD cez tento počítač,
- samostatne, ale i podľa návodu nakresliť obrázok, uložiť ho a otvoriť,
- orientovať sa v jednoduchých hrách a hypertextoch na internete,
- vyhľadávať obrázky na internete,
- samostatne napísať, prepísať jednoduchý text,
- ovládať zásady správneho sedenia pri počítači, psychohygienu.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

V edukačnom procese využijeme tieto:

- **metódy a postupy**

Hlavný metodický prístup bude **konštruktivizmus**. Žiaci budú mať dostatok príležitostí experimentovať, skúmať a tvoriť. V prvom ročníku budú motivácie pre aktivity najviac spojené s výtvarným prejavom. Dostatočný čas venujeme na nácvik jemnej motoriky, ktorá je potrebná na prácu s myšou.

Ďalšie metódy:

- **výkladovo-ilustratívne metódy** (využijeme pri vysvetľovaní, objasňovaní, rozhovore, zostavení plánu, ukážky riešenia úloh),
 - **metódy výkladovo – problémové** (budeme aplikovať pri vysvetľovaní učiva s nastolením problému),
 - **heuristické metódy** (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení),
 - **demonštrácia a prezentácia** (aj s použitím dataprojektora, či interaktívnej tabule),
 - **samostatná práca** žiakov (s pracovným listom, s počítačom, s internetom, vypracovanie prípadových štúdií),
 - **kooperatívne vyučovanie** - tímová práca a spolupráca (využijeme hlavne na projektoch),
 - **samostatné učenie** prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie),
 - **využijeme prezentácie** výsledných prác žiakov ostatným spolužiakom;
- **metodické formy:**
 - objasňovanie, vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva),
 - rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí), diskusia,
 - zostavenie plánu, postup činnosti,
 - ukážky riešenia úloh;
 - **sociálne formy:**
 - frontálne,
 - individuálne,
 - skupinové vyučovanie;
 - **organizačné formy**
 - vyučovacia hodina (počítačová učebňa, polyfunkčná učebňa, knižnica),

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využijeme nasledovné **učebné zdroje:**

- **odborná literatúra:**
 - Pecinovský, R., Váchy, J.: BALTÍK –učebnice programování nejen pro děti,
 - Hlavatá, E.: Informatická výchova pre prváčikov a druháčikov,
 - Meredith, S.: Ako na to Počítač,
 - odborné časopisy a literatúra pre učiteľov,
 - výučbové programy pre deti , multimedialne CD;
- **didaktická technika:** dataprojektor, PC s pripojením na internet, eBeam tabuľa, tlačiareň, skener,
- **materiálne výučbové prostriedky:** fotografie, obrázky, prezentácie,
- **d’alšie zdroje:** internet, knižnica.

Obsah vzdelávania

Prehľad tematických okruhov:

- grafika - práca s grafikou,
- detské programy - práca s detskými programami,
- jednoduché programy,
- internet - práca s internetom,
- hry,
- opakovanie.

V 1. ročníku je vyučovací predmet práca s PC dotovaná 1 hodinou týždenne (33 hodín ročne).

Tematický celok: Grafika – práca s grafikou (9 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Zoznámenie sa s PC – zapínanie, vypínanie, pracovná plocha• Pracovná plocha - ikony, okno, hlavné menu• Návčik práce s myšou• Práca v programe Skicár – farba, štetec, plechovka, sprej• Práca v programe Skicár – štvorec, obdĺžnik, kruh, trojuholník	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">• správať sa podľa pravidiel práce v počítačovej učebni• vymenovať z akých základných častí sa skladá počítač• samostatne zapnúť a vypnúť počítač• pracovať s myšou• orientovať sa v textovej a numerickej časti klávesnice• používať ľavé a pravé tlačidlo myši, aplikovať dvojklik• orientovať sa na obrazovke• orientovať sa v grafickom programe Skicár• používať nástroje programu Skicár (pero, štetec, paletu, vyplňanie farbou, rôzne hrúbky čiar a základné geometrické tvary)• namaľovať rôzne objekty s využitím krivky• samostatne, ale i podľa návodu, nakresliť obrázok• obrázok uložiť a otvoriť

Tematický celok: Detské programy – práca s detskými programami (6 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Práca s CD-ROM - Cirkus šaša Tomáša• Práca s CD-ROM – Alík• Práca s CD-ROM – Svet myšiaka Bonifáca	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">• správne uchopiť a spustiť CD, DVD• spustiť CD, DVD cez tento počítač• ovládať jednoduché hry

Tematický celok: Jednoduché programy (4 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Práca s textom – poznávanie klávesnice	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pracovať s klávesnicou• pracovať (jednoduchá práca) v textovom dokumente – znaková časť, potvrdenie, vymazanie, zrušenie• napísať jednoduchý text• upraviť text (zmena farby, veľkosti, hrúbky písma)

Tematický celok: Internet (6 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Oboznámenie sa s internetom• Orientácia na webovej stránke• Internet – zadanie adresy• Prezeranie webových stránok• Web. stránky pre deti• Práca s internetom	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">• zapnúť internet• popísať využitie internetu• vymenovať niekoľko web. stránok pre deti• spustiť webové stránky pre deti, dokáže sa orientovať na web. stránke• orientovať sa v jednoduchých hrách a hypertextoch na internete• vyhľadať obrázky na internete

Tematický celok: Hry (3 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Zoznámenie sa s hrou• Hry v PC• Logické hry	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pracovať s jednoduchými hrami ovládateľnými myšou a klávesnicou• spustiť hru• ovládať hru, ukončiť hru

Tematický celok: Opakovanie (5 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Práca v programe Skicár• Práca s CD-ROM• Práca s textom• Internet• Hry	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">• uplatniť získané poznatky v praxi
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none">• Environmentálna výchova (využitie internetu ako zdroja aktuálnych informácií o stave životného prostredia)• Multikultúrna výchova (internet ako zdroj informácií o živote iných národov)• Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj tvorivosti a estetického citenia pri práci v grafickom editore)	

Charakteristika predmetu

Predmet prírodoveda patrí do vzdelávacej oblasti Príroda a spoločnosť. Prírodoveda ako vyučovací predmet má v sústave predmetov na 1. stupni základnej školy významné postavenie a má dôležitú úlohu v rozvoji osobnosti žiaka. Predmet integruje viaceré prírodovedné oblasti, ako je biológia, fyzika, chémia a zdravoveda – prírodoveda tvorí propedeutický stupeň k vyučovaniu prírodovedných a spoločenskovedných predmetov vo vyšších ročníkoch ZŠ. Súčasťou je aj rozvíjanie základných spoločenských a sociálnych vzťahov na báze vzťahov rodinných. Žiak získava poznatky o spoločenskom živote, učí sa správne pomenúvať, jednoducho opisovať a hovoriť o situáciách, ktoré sám prežíva a stretáva sa s nimi. Hlavný zdroj poznatkov tvoria sústavné a priame pozorovania prírody a spoločenského diania, na vychádzkach, práca v kútiku prírody, činnosti spojené s plnením úloh v kalendári prírody, jednoduché pokusy žiakov a ich osobné zážitky. Učiteľ cieľavedome využíva tieto podnety na utváranie správnych predstáv, vedomostí, skúseností a zručností. Prírodoveda je komplexný predmet, ťažisko tvorí učivo o živej prírode, pripájajú sa k nemu jednoduché poznatky o zemepisných a spoločenských javoch z blízkeho okolia, o zariadeniach a inštitúciách, s ktorými sa žiaci môžu dostať do styku. Učivo je usporiadané podľa vzájomných vzťahov a súvislostí, ktoré vyplývajú z prírodných zmien v priebehu roka aj zo všeobecných prírodných zákonitostí a súvislostí medzi prírodou, jednotlivcom, spoločnosťou. Učivo môžeme rozdeliť na prírodovedné a spoločenskovedné.

Prírodovedné učivo:

- poskytuje základné informácie o živej prírode (rastliny, živočíchy, človek),
- poskytuje základné informácie o neživej prírode (horniny, nerasty), obsahuje,
- jednoduché príklady z učiva fyziky (čas, priestor, meranie, váženie),
- obsahuje jednoduché poznatky zo zemepisu (okolie) podieľa sa na výchove kultivovaného vzťahu k prírode,
- podieľa sa na ochrane a tvorbe životného prostredia a správania sa v prírode,
- vytvára a rozvíja predstavy o prírodných javoch,
- umožňuje poznať prírodné javy ako objektívne činitele ovplyvňujúce činnosti ľudí a ich život;

Spoločenskovedné učivo:

- umožňuje získať základné poznatky o živote spoločnosti,
- poskytuje základné poučenia o sebe, rozličných situáciách a vzťahoch,
- vytvára a formuje sociálne vzťahy.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu je postupné oboznamovanie sa s prírodnými javmi a zákonitosťami tak, aby sa u žiaka zároveň s prírodovedným poznaním rozvíjala aj

procesuálna stránka samotného poznávacieho procesu, aby bolo samostatne schopné orientovať sa v informáciách a vedieť ich spracovávať objektívne do takej miery, do akej mu to povoľuje jeho kognitívna úroveň.

Čiastkové ciele predmetu prírodoveda budeme rozvíjať prostredníctvom jednotlivých kľúčových kompetencií zameraných hlavne na prírodovednú gramotnosť:

kompetencie komunikačné

- využívať dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu,
- vyjadrovať sa adekvátnym ústnym a písomným prejavom,
- využívať dostupné informačno-komunikačné technológie,
- zhodnotiť informácie a ich zdroj a dokázať informácie tvorivo spracovať,
- diskutovať o probléme, vyjadriť svoj názor,
- vecne argumentovať;

kompetencie v oblasti IKT

- používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- využívať IKT pri vzdelávaní;

kompetencia riešiť problémy

- kriticky myslieť a logicky uvažovať,
- vytvárať si vlastné názory na problémové situácie,
- vyhľadávať informácie vhodné k riešeniu problému, hľadať ich zhodné, podobné a odlišné znaky,
- samostatne riešiť problémy, voliť vhodné spôsoby riešenia,
- obhajovať vlastné postoje a rozhodnutia,
- uplatňovať pri riešení problémov metódy založené na analytickom, kritickom a tvorivom myslení,
- formulovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov;

kompetencie sociálne a personálne

- osvojiť základné postupy efektívnej spolupráce v skupine,
- zväžiť svoju zodpovednosť v tíme,
- tvorivo prispievať k dosiahnutiu spoločných cieľov.

Vo vzdelávacom procese budú žiaci vedení tak, aby dosiahli:

základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

- vzájomne poprepájať základné prírodovedné pojmy, ktoré charakterizujú bežne pozorované skutočnosti pochopiteľné v ich veku (s čím neskôr súvisí schopnosť flexibilnejšieho používania pojmov) – napríklad čo je koreň, stonka, list, kvet – ako spolu súvisia a prečo,....

- osvojiť si vybrané vedecké pojmy, na ktorých je možné rozvíjať prírodovedné schopnosti (s čím neskôr súvisí schopnosť abstrakcie) – napríklad čo je to magnetizmus, svetlo, zvuk, farba,....,
- osvojiť si základy vedeckej terminológie a odlíšiť ju od bežnej, nevedeckej komunikácie (s čím neskôr súvisí chápanie vedeckej systematiky), napríklad názvy rôznych druhov rastlín a živočíchov, ...,
- osvojiť si vedomosti o vzťahoch živej a neživej prírody (s čím neskôr súvisí chápanie ekologických a environmentálnych problémov), napríklad potravinové reťazce, ekosystematické vzťahy,....,
- modifikovať obsahy vybraných pojmov, ktoré majú v bežnom živote nevedecký obsah (s čím neskôr súvisí lepšia schopnosť modifikovať obsahy iných pojmov ako aj schopnosť rozširovať a naopak zužovať aplikovateľnosť pojmov na javy a predmety) - napríklad pojmy rozpúšťanie a roztápanie, hmotnosť, prítlačnosť, ...

Obsah učiva využijeme v rámci **medzipredmetovej integrácie**, najmä s výtvarnou výchovou, hudobnou výchovou, slovenským jazykom a literatúrou, informatikou i matematikou. Špecifikom pre tento predmet je tvorba a prezentácia projektov a prelínanie obsahu s témami celoročného plánu 2. ročníka.

So zreteľom na enviro-profiláciu školy rozvíja vzdelávanie v rámci vyučovacieho predmetu prírodoveda spôsobilosti dôležité pre rozvoj osobnosti žiaka v oblasti jeho postojov k životnému prostrediu v zmysle proenvironmentálnej hodnotovej orientácie. Aplikovať vedomosti a zručnosti, ktoré žiakom umožnia pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné - chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj k zvieratám v prírode, starať sa o svoje okolie a pod.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Základným prostriedkom plnenia výchovno-vzdelávacích cieľov v predmete prírodoveda budú metódy a formy, ktorých vhodný výber určuje smer vyučovacích činností učiteľa a učebných aktivít žiaka. V rámci rozvojového vzdelávacieho programu na vyučovacích hodinách prírodovedy budeme využívať:

vyučovacie metódy a formy

- **motivačné metódy** (vo všetkých fázach vyučovacej hodiny - citové približovanie obsahu učenia, napr. na úvod témy, vzbudenie záujmu o prírodovednú tému pomocou ukážky alebo modelu prírodniny),
- **rozprávanie** (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- **vysvetľovanie** (logické systematické sprostredkovanie učiva) ,
- **rozhovor** (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov v prírode, rozhodovanie o riešení a hľadanie riešení napr. ekologických problémov),
- **beseda** (riešenie aktuálnych otázok ochrany životného prostredia celým kolektívom žiakov),
- **demonštračná metóda** (demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín,...) ,

- **pozorovanie** (cieľené systematické vnímanie objektov a procesov v prírode, pozorovanie živých a neživých prírodnín),
- **manipulácia s predmetmi**– prírodninami (prakt. činnosti, experimentovanie, pokusy),
- **metódy samostatnej práce** (pracovné listy, pracovné zošity),
- **metódy opakovania a precvičovania vedomosti** (metóda otázok a odpovedí, opakovanie, domáca úloha, hádanky, ..),
- **výkladovo-ilustratívne** (výklad nového učiva s názornými ukážkami prírodnín, ...),
- **diskusia** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov a poznatkov o prírode, zdôvodňovanie prírodných javov a súvislostí – ročné obdobia, zmeny v prírode),
- **kooperatívne vyučovanie** (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov skupiny – skúmanie, bádanie, pozorovanie, vyvodzovanie spoločných záverov),
- **projektová metóda** (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu -),
- **heuristická metóda DITOR** (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení – postup podľa danej schémy, napr. regionálne významné rastliny a živočíchy a ich ochrana),
- **interaktívna výučba** s využitím didaktického softveru - vytvorenie pracovných listov;

sociálne formy

- frontálne,
- skupinové,
- individuálne vyučovanie;

organizačné formy

- vyučovacia hodina (vychádzka, návšteva múzea, exkurzia).

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využijeme **učebné zdroje**:

odborná literatúra

- Sivoková: Prvouka pre 1.ročník (súbor samostatných prác),
- Stanková, Stanko: Prvouka pre 2.ročník,
- Dvorský, P., Hošek, J.: Domáce zvieratá,
- Tašková: Pod' sa so mnou hrať;

didaktická technika: počítač, notebook, dataprojektor, eBeam tabuľa, CD prehrávač, DVD,

materiálne výučbové prostriedky: pracovné listy, textový materiál, obrazový materiál, prírodný materiál, odpadový materiál, prírodniny, písacie a kresliace potreby, lepidlo, detské časopisy, encyklopédie, výučbové CD,

ďalšie zdroje: internet, knižnica,

sociálne formy:

- Frontálne,
- individuálne, skupinové vyučovanie;

organizačné formy

- vyučovacia hodina (trieda, polyfunkčná učebňa, počítačová učebňa),
- vychádzka, návšteva múzea.

Obsah vzdelávania

1.ročník

Prehľad tematických celkov:

1. Rodina
2. Zmeny v prírode
3. Osobná hygiena a psychohygiena žiaka
4. Plynutie času
5. Zvieratá
6. Voda
7. Rastliny a semená
8. Hmota

V 1.ročníku je vyučovací predmet prírodoveda dotovaný pol hodinou týždenne (16,5 hodín ročne) - všetky hodiny spadajú do dotácie podľa rámcových plánov štátneho vzdelávacieho programu.

Tematický celok: Rodina (2 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Predstavím vám svojich najbližších• Každý má svojich najbližších	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">• vymenovať členov svojej rodiny aj širšiu rodinu• vyjadriť vzťah k rodine, spoločné činnosti v rodine• povedať svoju adresu• pomenovať rôzne povolania, v ktorých môžu pracovať rodičia• určovať časové vzťahy (starší, mladší)• rozlišovať kultúrne a jazykové rozdiely rodín v rôznych kultúrach• určiť pravidlá fungovania rodiny• vyjadriť vzťah k najbližšej rodine, prejavíť úctu a starostlivosť
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none">• Osobnosť a sociálny rozvoj (pestovanie kvalitných medziľudských vzťahov)• Multikultúrna výchova (spoznávanie iných kultúr, rozvoj medziľudskej tolerancie)• Ochrana života a zdravia (ochrana zdravia a života pri činnostiach v rodine)	

Tematický celok: Zmeny v prírode (2 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Ako sa príroda počas roka mení	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">• opísať zmeny v prírode, ktoré sa dejú počas jednotlivých

<ul style="list-style-type: none"> Môj kalendár prírody 	<p>ročných období</p> <ul style="list-style-type: none"> porovnávať a identifikovať zmeny listnatého stromu počas roka pomenovať hlavné rozdiely medzi ihličnatými a listnatými stromami vymenovať časti stromu rozlíšiť na základe listu niektoré druhy stromov zaznamenať počasie pomocou meteorologických znakov porozprávať ako sa menia ročné obdobia vymenovať a poznať ročné obdobia, rozlíšiť situáciu v prírode podľa ročných období rozpoznať druhy ovocia a zeleniny vysvetliť o význame prírody pre človeka
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> Enviromentálna výchova (ochrana životného prostredia – stromov, rastlín,...) Ochrana života a zdravia (význam zeleniny a ovocia pre človeka) 	

Tematický celok: Osobná hygiena a psychohygiena žiaka (3 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Poznám svoje telo Čo je pre mňa šťastie Vianoce 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť dôvody striedania práce a odpočinku identifikovať pravidlá zdravého stravovania, stolovania uviesť príklady správneho a nesprávneho stolovania vymenovať časti tela a vysvetliť význam čistoty tela a svojho okolia popísať vianočné zvyky a tradície typické pre našu kultúru rozoznať vianočné zvyky iných kultúr
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvíjanie sociálnych spôsobilostí) Multikultúrna výchova (zvyky, tradície iných kultúr) Ochrana života a zdravia (význam odpočinku pre život človeka) 	

Tematický celok: Plynutie času (2 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Čo mi vravia ručičky Môj školský deň 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť plynutie času, usporiadať obrázky podľa časovej následnosti vymenovať dni v týždni rozoznať pojmy a časti dňa opísať a identifikovať činnosti súvisiace s jednotlivými časťami dňa určiť na ciferníku celé hodiny
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj sebaúcty, sebadôvery) 	

Tematický celok: Zvieratá (2,5 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Viem rozoznať zvieratá Učíme sa pozorovať zvieratá 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> identifikovať spoločné a rozdielne znaky zvierat na základe zovšeobecnenia vytvárať skupiny zvierat s podobnými znakmi

	<ul style="list-style-type: none"> • spolupracovať pri hľadaní spoločných znakov skupín • vymenovať domáce zvieratá • pomenovať voľne žijúce zvieratá • pomenovať základné znaky vtákov • spracovať a odprezentovať svoj názor • spolupracovať so spolužiakmi
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj tvorivých činností) • Enviromentálna výchova (starostlivosť o domáce zvieratá, prikrmovanie živočíchov v zimnom období) • Tvorba projektov (spolupráca v skupine, prezentácia vlastnej práce, ale aj skupiny) 	

Tematický celok: Voda (2 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Život rastlín a zvierat s vodou • Potrebujeme čistú vodu 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • porozprávať o dôležitosti vody v živote ľudí, zvierat, rastlín • ako sa treba starať o rastliny v zime • vysvetliť, čo sa stane s prírodou, keď ju nebudeme chrániť a budeme plytvať vodou • pozorovaním a prácou s encyklopédiou identifikovať rozdielne a spoločné znaky vodných rastlín a vodných zvierat • vhodne interpretovať získané poznatky a navrhovať možné riešenia
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Enviromentálna výchova (ochrana vodných tokov, starostlivosť o rastliny v zime) • Ochrana života a zdravia (význam vody pre človeka a ostatných živočíchov) 	

Tematický celok: Rastliny a semená (2 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Učíme sa pozorovať rastliny • Od kvetu k plodu 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • na základe pozorovania zovšeobecniť a identifikovať charakteristické vlastnosti rastlín v skupinách • zasadiť semeno • opísať klíčenie semien • vymenovať životné podmienky rastlín • rozoznať proces zmeny kvetu na plod • jasne komunikovať a opísať získané informácie
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Enviromentálna výchova (chránené rastliny, liečivé rastliny) • Ochrana života a zdravia (správna životospráva) 	

Tematický celok: Hmota (1 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Aké druhy hmoty poznám? 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • identifikovať rôzne vlastnosti hmoty • rozpoznať spoločné znaky plynného, kvapalného a pevného skupenstva hmoty • identifikovať zmyslovými vnemami rôzne predmety • určiť rozdiel medzi ručnou a strojovou výrobou • vyrobiť z materiálu jednoduchú vec
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj zodpovednosti za svoje konanie) • Enviromentálna výchova (správne vnímať životné prostredie) 	

2.ročník

Prehľad tematických celkov:

- 1.Zmeny v prírode
- 2.Vzduch
- 3.Obloha a počasie
- 4.Stromy
- 5.Rastliny
- 6.Ovocné stromy
- 7.Zelenina
- 8.Voda v prírode
- 9.Život v prírode
- 10.Človek v prírode
- 11.Úrazy

V druhom ročníku je vyučovací predmet prírodoveda dotovaný jednou hodinou týždenne (33 hodín ročne) - všetky hodiny spadajú do dotácie podľa rámcových plánov štátneho vzdelávacieho programu.

Tematický celok: Zmeny v prírode (5 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Ročné obdobia• Zmeny ročných období• Kalendár prírody• Vietor• Padanie lístia• Zmeny teploty	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">• pomenovať ročné obdobia• porovnať ročné obdobia podľa teploty vzduchu, spôsobu obliekania, činnosti žiakov• orientovať sa v kalendári• pomenovať názvy mesiacov v roku• charakterizovať počasie podľa ročných období• rozlíšiť a zadeliť mesiace v roku podľa ročných období
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none">• Osobný a sociálny rozvoj (rozvoj sociálnych spôsobilostí)• Ochrana života a zdravia (vhodné obliekanie počas rôznych ročných období)	

Tematický celok: Vzduch (2 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Vlastnosti vzduchu• Teplota vzduchu• Vzduch ako hmota	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">• opísať vlastnosti vzduchu• určiť pomocou teplomeru teplotu vzduchu• zaznamenávať teplotu vzduchu• pripraviť experiment ako dôkaz, že vzduch je hmota
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none">• Enviromentálna výchova (vzťah človeka a prostredia, v ktorom žijeme)• Ochrana života a zdravia (otužovanie)	

Tematický celok: Obloha a počasie (3 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Slnko, Mesiac, Hviezdy• Predpoveď počasia• Prvky počasia• Oblaky	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">• zaznamenať v priebehu jedného týždňa zmeny počasia• vyhodnotiť záznamy zo sledovania• pochopiť význam pranostiek v spojitosti s počasím

<ul style="list-style-type: none"> • Pranostiky 	<ul style="list-style-type: none"> • zaznačiť do merania zvolenými znakmi zmeny oblakov, zmeny oblohy • charakterizovať oblohu / Slnko, Mesiac – fázy Mesiaca, hviezdy
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobný a sociálny rozvoj (rozvoj samostatnosti, tvorivosti) • Enviromentálna výchova (ochrana ovzdušia) 	

Tematický celok: Stromy (2 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Stromy v prírode • Druhy stromov – listnaté, ihličnaté 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • opísať vzhľad a časti tela stromov • rozpoznať listnaté a ihličnaté stromy • určiť vybrané druhy listnatých a ihličnatých stromov • pomenovať a porovnávať stromy podľa základných charakteristík
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Enviromentálna výchova (ochrana a význam lesov) • Ochrana života a zdravia (pobyt a pohyb na čerstvom vzduchu) 	

Tematický celok: Rastliny (3 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Časti tela rastlín – koreň, stonka, list, kvet • Druhy kvetov /v okolí školy/ • Pestovanie kvetov v škole • Starostlivosť o kvety 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • určiť a pomenovať vybrané druhy kvetov rastúcich v okolí školy, v parku a na lúke • vypracovať záznam z prieskumu rastlín rastúcich v okolí školy • opísať a porovnať v čom sa líšia rastliny z vypracovaného záznamu pomocou obrázkov aj skutočností • urobiť si herbár – atlas z fotografií, kresieb alebo vylisovaných rastlín • analyzovať a triediť rastliny v zbierke • starať sa o voľne rastúce aj izbové rastliny
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Ochrana života a zdravia (liečivé rastliny) • Enviromentálna výchova (chránené rastliny) • Osobný a sociálny rozvoj (rozvoj sebadôvery) 	

Tematický celok: Ovocné stromy (3 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Ovocie • Druhy ovocia 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť ovocné stromy od iných stromov • poznať základné druhy plodov • skúmať odlišnosti plodov • triediť druhy plodov
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Enviromentálna výchova (starostlivosť o ovocné stromy) • Ochrana života a zdravia (ovocie – zdroj vitamínov) 	

Tematický celok: Zelenina (4 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Pestovanie zeleniny • Druhy zeleniny • Semená 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • určiť a pomenovať základné druhy zeleniny • rozpoznať druhy zeleniny pestovanej v danej oblasti

	<ul style="list-style-type: none"> vypestovať zeleninu podľa dostupných podmienok vysvetliť význam záhradných semien zeleniny
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none"> Enviromentálna výchova (dopestovať zdravú zeleninu) Ochrana života a zdravia (zelenina – zdroj vitamínov) 	

Tematický celok: Rastliny (2 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Rastliny v lese Rastliny v parku Rastliny v okolí školy Starostlivosť o rastliny 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> pomenovať niektoré druhy rastlín rastúcich v lese, v parku navrhnuť možnosti ochrany lesov a zvierat vytvoriť harmonogram ochrany a zapisovať údaje o stave počas roka
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none"> Mediálna výchova (vyhľadávanie, selektovanie a využívanie informácií) Enviromentálna výchova (ochrana lesov a zvierat) Tvorba projektov (spolupráca v skupine) 	

Tematický celok: Voda v prírode (3 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Voda na zemskom povrchu Voda v ovzduší Rieky, jazerá, oblaky, dážď, rosa, sneh Pozorovanie oblakov, druhy oblakov Význam vody pre človeka Znečistenie vody Rozpustné a nerozpustné látky vo vode Vlastnosti vody – chuť, farba 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> opísať v akých formách sa môže voda nachádzať v prírode vysvetliť rozdiel medzi riekou a jazerom pomenovať riekou, ktorá tečie v okolí obce pozorovať oblaky nakresliť rôzne druhy oblakov odhadnúť spojitost jednotlivých druhov oblakov s počasím vysvetliť význam vody pre človeka navrhnuť spôsoby ako chrániť vodu pripraviť experiment, čo sa vo vode rozpustí, čo sa nerozpustí
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none"> Ochrana života a zdravia (voda ako zdroj života) Osobnostný a sociálny rozvoj (práca v skupine, zodpovednosť za zverenú samostatnú úlohu) 	

Tematický celok: Život v prírode (3 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Zvieratá v prírode Zvieratá v lese Zvieratá v prostredí okolo školy 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> rozoznať a pomenovať živočíchov v okolí školy nakresliť pozorované živočíchov zistiť názvy a spôsoby života živočíchov pomocou encyklopédie, internetu
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none"> Enviromentálna výchova (ochrana živočíchov – ohrozené druhy) 	

Tematický celok: Človek v prírode (2 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Život človeka v prírode Prispôsobenie sa človeka životu v prírode Ochrana prírody Nevhodné zasahovanie človeka 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> uviesť príklady ako využíva človek prírodu diskutovať o prispôsobení sa človeka životu v prírode vysvetliť, kedy už človek nevhodne využíva prírodu a začne ju ničiť

do prírody • Zdravá príroda - zdravý človek • Správna životospráva	• navrhnuť možnosti, ako viesť zdravý spôsob života, starať sa seba • vymenovať návyky správnej životosprávy • aplikovať správne hygienické návyky
Prierezové témy: • Enviromentálna výchova (ochrana prírody pre ďalšie generácie) • Ochrana života a zdravia (zdravý spôsob života)	

Tematický celok: Úrazy (1 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
•	•
Prierezové témy: • Ochrana života a zdravia (predchádzanie úrazom, poskytnutie prvej pomoci)	

POZNÁVANIE PRÍRODY A SPOLOČNOSTI

Charakteristika predmetu

Predmet poznávanie prírody a spoločnosti patrí do vzdelávacej oblasti Príroda a spoločnosť. Predmet poznávanie prírody a spoločnosti je tvorený prírodovednou a spoločenskovednou zložkou.

Žiaci sa v prírodovednej zložke učia pozorovať prejavy počasia, uvedomujú si cyklickosť elementárnych prírodných procesov a javov, poznávajú časové úseky, učia sa o živote niektorých rastlín a živočíchov, oboznamujú sa o činnosti dospelých v závislosti od chronologického sledu prejavov prírody.

Význam spoločenskovednej zložky spočíva v sociálnom rozvoji žiaka – získať socializačné návyky a zručnosti, resp. osvojiť si požiadavky a normy určitého sociálneho prostredia a v cielenom, systematickom rozvoji poznania a individuálnych kvalít žiakov. Je obsahovo naplnená emotívnym poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a celkovo dojmov z rodnej krajiny (okolie školy a bydliska). S tým súvisí aj poznanie seba samého, svojho miesta v rodine a v komunite, či už školy alebo partie kamarátov. Poznanie svojej krajiny v časových premenách jednotlivých ročných období s dôrazom na starostlivosť o bezpečnosť a zdravie vytvára predpoklady pre vnímanie vzájomného vzťahu človeka a prírody.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti na základe pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí a pomôcť im utvárať hodnotné sociálne vzťahy, vlastné postoje k sebe, svetu, k ľuďom.

Čiastkové ciele predmetu dosiahneme rozvíjaním kľúčových kompetencií (spôsobilostí) žiaka:

kognitívne kompetencie

- využívať informácie a pracovať s nimi,
- zhromažďovať, triediť, posudzovať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, alebo si osvojiť nové poznatky,
- získať informácie z iných zdrojov (prac. list, učebnica, encyklopédia a pod.),
- uplatňovať fantáziu, predstavivosť pri riešení problému,
- vyjadrovať a formulovať jednoznačne problém,
- hľadať, navrhovať a používať ďalšie metódy, informácie, ktoré by pomohli k riešeniu problému;

komunikačné kompetencie

- využívať dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu,
- dokázať prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používať odborný jazyk,
- sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (text, hovorené slovo, projekt) tak, aby každý všetkému porozumel;

osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- uvedomovať si vlastné potreby a tvorivo využívať svoje možnosti,
- smerovať k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere,
- efektívne spolupracovať v skupine,
- rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére,
- osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve,
- hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu iných;

prírodovedná gramotnosť

- interpretovať a triediť dáta,
- porozumieť zadanej odbornej téme,

V edukačnom procese budú žiaci vedení tak, aby dosiahli:

základné predmetové kompetencie:

- vysvetliť predstavy o čase, určiť na ciferníku celé hodiny,
- získavať informácie o prírode pozorovaním, skúmaním a hľadaním,
- vysvetliť najjednoduchšie priestorové pojmy a vzťahy, tieto vyjadriť manipuláciou s predmetmi, slovne, kresbou i vlastným pohybom,
- orientovať sa v školskej budove, na ceste z domu do školy,
- charakterizovať poznatky o roku na základe pozorovania zmien v živote rastlín, zvierat a ľudí,
- rozlíšiť prejavy počasia a správne ich pomenovať,
- pomenovať rastliny a zvieratá v miestnej oblasti,
- poznať základné pravidlá osobnej hygieny, správnej životosprávy a kultúrneho správania,
- poznať označenie triedy, názov školy, rozlišovať vyučovaciu hodinu a prestávku,
- prejavovať úctu voči dospelým osobám.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Základným prostriedkom plnenia výchovno-vzdelávacích cieľov budú metódy a formy, ktorých vhodný výber určuje smer vyučovacích činností učiteľa a učebných aktivít žiaka.

V rámci rozvojového vzdelávacieho programu na vyučovacích hodinách budeme využívať:

vyučovacie metódy a formy

- **motivačné** (vo všetkých fázach vyučovacej hodiny - citové približovanie obsahu učenia, napr. na úvod témy, vzbudenie záujmu o tému pomocou ukážky),
- **metódy priameho prenosu poznatkov** (rozprávanie, objasňovanie, výklad, opis, rozhovor, dramatizácia – hranie rolí),
- **metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov** (pozorovanie, manipulácia s predmetmi),
- **metódy samostatnej práce** (pracovné listy, pracovné zošity),
- **metódy opakovania a precvičovania vedomostí** (metóda otázok a odpovedí, opakovanie, domáca úloha, hádanky, ...),
- **demonštrácia predmetov** (praktické činnosti – manipulácia s predmetmi),
- **výkladovo-ilustratívne** (výklade nového učiva s názornými ukážkami),
- **diskusia** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov a poznatkov o prírode, zdôvodňovanie prírodných javov a súvislostí – ročné obdobia, zmeny v prírode) ,
- **kooperatívne vyučovanie** (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov skupiny – skúmanie, bádanie, pozorovanie, vyvodzovanie spoločných záverov),
- **projektová metóda** (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu);

sociálne formy:

- frontálne,
- skupinové a individuálne vyučovanie;

organizačné formy

- vyučovacia hodina,
- turistická vychádzka, návšteva múzea, exkurzia.

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využijeme **učebné zdroje:**

odborná literatúra

- Sivoková: Prvouka pre 1.ročník (súbor samostatných prác),
- Tašková: Pod' sa s nami hrať;

didaktická technika

- počítač, notebook, dataprojektor, eBeam tabuľa,
- CD – prehrávač, DVD,

materiálne výučbové prostriedky: textový materiál, pracovné listy, prírodný materiál, obrazový materiál, písacie a kresliace potreby , detské časopisy, encyklopédie, prezentácie ...,

d'alsie zdroje: internet, knižnica,

Obsah vzdelávania

Tematické celky:

1. Život v škole
2. Jeseň
3. Bezpečnosť a ochrana zdravia
4. Zima
5. Práca a odpočinok
6. Jar
7. Domov a jeho okolie
8. Leto

Časová dotácia 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Tematický celok: Život v škole (8 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Naša trieda• Zariadenie v triede• Vyučovacie predmety• Vyučovacia hodina a prestávka• V škole• Školské potreby	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pomenovať svoju triedu, označenie triedy, meno učiteľa, vyučovacie predmety• predstaviť sa, pozná mená spolužiakov• pozdraviť sa pri vstupe do triedy a pri odchode• pomenovať zariadenie v triede (účel a význam), dokáže rozlíšiť školské potreby, vyučovaciu hodinu a prestávku• dodržiavať poriadok• povedať názov a adresu školy• určiť zamestnancov školy• pomenovať miestnosti v škole a pozná ich rozmiestnenie• nakresliť zástavu a znak SR• rozlíšiť školské potreby a hračky• určiť ich využitie a potrebu šetriť ich
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none">• Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj sociálnych spôsobilostí)	

Tematický celok: Jeseň (14 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Je tu jeseň• Zmeny v prírode• Časové vzťahy: mesiac, týždeň, deň• Práca v sade a záhrade• Poznávanie živočíchov v lese• Spôsob života voľne žijúcich živočíchov• Prezimovanie voľne žijúcich živočíchov• Prejavy počasia	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">• porozprávať o jesennej prírode, o zmenách v prírode• vymenovať jesenné mesiace• rozlíšiť časové údaje a vzťahy: deň, noc, dnes, večera, zajtra, teraz, potom, predtým, neskôr• pomenovať a určiť dni v týždni, predchádzajúci deň, nasledujúci deň• vytvoriť kalendár prírody (pozná pojmy snežný, hmlistý, daždivý).• porozprávať o práci dospelých v jeseni• rozlíšiť sad a záhradu• pomenovať jednotlivé postupy pri zbere a spôsoby uskladňovania ovocia a zeleniny

	<ul style="list-style-type: none"> • pomenovať, rozlišovať a triediť zeleninu a ovocie • rozoznať ovocie podľa tvaru, chuti a vône • pomenovať zvieratá v skutočnosti i podľa obrazu, tiež podľa opisu • spôsob života voľne žijúcich živočíchov, spôsob obživy • charakterizovať prípravu zvierat na prezimovanie (hustnutie srsti a peria, odlet vtákov, tvorenie zásob, vyhľadávanie úkrytu) • sa starať o voľne žijúce zvieratá (krmidlá pre lesnú zver, pre vtáky)
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj tvorivosti) • Enviromentálna výchova (ochrana rastlín a zvierat) • Ochrana života a zdravia (potreba vitamínov) 	

Tematický celok: Bezpečnosť a ochrana zdravia (7 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Bezpečnosť na ceste • Dopravné prostriedky • Úraz, choroba, prevencia 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišovať chodník a vozovku • povedať, čo je križovatka, ako sa prechádza cez cestu • charakterizuje semafor a význam svetelných znamení • vymenovať dopravné prostriedky pohybujúce sa po pevnine, po vode, vo vzduchu • nakresliť najdôležitejšie dopravné značky pre chodcov a bicyklistov • popísať základné pravidlá cestnej premávky pre chodcov a bicyklistov • predchádzať úrazom a chorobám • vysvetliť význam starostlivosti o svoje zdravie, význam hygieny, pohybu, bezpečnosti pri hrách a športovaní • ohľaduplne sa správať k zdraviu iných • popíše prácu lekára, zdravotnej sestry, zubného lekára • správať v čakárni, v ambulancii • nakresliť symbol zdravotníctva • rozlíšiť úraz a chorobu
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Dopravná výchova (bezpečné správanie sa v cestnej premávke) • Ochrana života a zdravia (predchádzať dopravným nehodám) 	

Tematický celok: Zima (10 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Je tu zima • Príroda v zime • Zimné mesiace • Rastliny v zime • Zvieratá v zime • Kalendár prírody v zime 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomenovať zimu ako ročné obdobie • zbadáť zmeny v prírode a porovnať ich s predchádzajúcim ročným obdobím • hovoriť o zimných činnostiach detí (ochrana zdravia pri ich vykonávaní) a vymenovať vhodné zimné oblečenie • vysvetliť vlastnosti snehu a ľadu (zmena skupenstva) • vymenovať zimné mesiace a zimné sviatky • popísať vianočné tradície a nebezpečenstvo požiaru pri zapaľovaní sviečok • rozlíšiť spôsob života izbových a záhradných rastlín • vymenovať názvy aspoň dvoch izbových rastlín a ošetrovať ich správnymi pomôckami • popísať časti tela rastlín, podmienky života a ich význam pre človeka • starať sa o izbové rastliny ako o súčasť školského prostredia • popísať spôsob života lesných zvierat v zime (zimný spánok)

	<ul style="list-style-type: none"> rozoznať vtáky, ktoré u nás prezimujú a vybrať správnu potravu na ich prikrmovanie
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none"> Enviromentálna výchova (prikrmovanie lesnej zvery a vtáctva v zimnom období) Ochrana života a zdravia (ochrana zdravia pri zimných hrách) 	

Tematický celok: Práca a odpočinok (8 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Rôzne veci Práca na poli a v záhrade Práca a zábava 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> vymenovať výrobky z rôzneho materiálu rozoznať pojmy: továreň, dielňa, obchod, predajňa, ručná a strojová výroba, náradie, nástroje popísať prácu ľudí, ktorí vyrábajú bežné veci, výrobky, ktoré sa dajú kúpiť ako tovar v obchode, cestu výrobku k človeku rozlíšiť staré remeslá popísať základné práce na záhonoch, v záhrade a na poli rozlíšiť záhradnícke náradie a poľnohospodárske stroje opísať časti dňa, denný poriadok účelne využívať voľný čas charakterizuje časové súvislosti, pojmy: týždeň, pracovné dni, dni pracovného odpočinku, voľná sobota, nedeľa, prázdniny
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj (zodpovednosť za svoje konanie) Enviromentálna výchova (ekologické pestovanie rastlín) Ochrana života a zdravia (bezpečnosť pri práci a športe) 	

Tematický celok: Jar (10 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Je tu jar Zvieratá a ich mláďatá Kalendár prírody na jar 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> opísať rozdiely medzi zimou a jarou popísať prejavy jarneho počasia a jarne mesiace vymenovať časti rastlín, pomenovať niektoré jarne kvety a chránené rastliny ošetrovať izbové rastliny popísať jednotlivé činnosti (polievanie, kyprenie, pletie) triediť zvieratá z rôznych hľadísk (domáce, voľne žijúce) vymenovať domáce a voľne žijúce zvieratá a ich mláďatá (zvieracie rodinky) popísať príbytky zvieratiek a ich spôsob života povedať, čím sa živia a aký úžitok máme z domácich zvierat opísať spôsoby starostlivosti o domáce zvieratá vytvoriť kalendár prírody spolupracovať so spolužiakmi
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none"> Enviromentálna výchova (chránené rastliny a živočíchy) Tvorba projektu (spolupráca v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine) 	

Tematický celok: Domov a jeho okolie (6 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Môj domov 	<p>Žiak vie :</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlíšiť dom a jeho vnútorné členenie

<ul style="list-style-type: none"> • V okolí domova a školy 	<ul style="list-style-type: none"> • znázorniť vzhľad domu v hlavných črtách (bydlisko), umiestnenie bytu v dome a zariadenie bytu • povedať adresu bydliska, chápe význam čísla domu • charakterizovať predstavy a vzťahy: vnútri, dovnútra, vonku, von, mladý – mladší, starý – starší • triediť predmety podľa účelu (nábytok, riad, hračky, školské potreby), podľa materiálu, z ktorého sú vyrobené • vymenuje mená členov rodiny (aj príbuzenské vzťahy), ich zamestnanie • opísať, čím sa členovia rodiny zúčastňujú na spoločnej práci • opísať prácu, ktorú doma pravidelne vykonáva, dbať o pekné domáce prostredie • sa orientovať v okolí školy podľa určeného orientačného bodu • rozlíšiť predstavy a vzťahy: blízky – vzdialený, krátky – dlhý, a pod.
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Multikultúrna výchova (medziľudské vzťahy) 	

Tematický celok: Leto (7 h)

	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Začína sa leto • Kalendár prírody v lete • Rok a rôzne obdobia 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opísať zmeny v prírode • pomenovať niektoré záhradné a lúčne kvety z najbližšieho okolia • vymenuje mená letných mesiacov • porovnávať záznamy z júna so záznamami z jarých mesiacov • opísať striedanie ročných období a poradie mesiacov v nich • primerane vyjadrovať o svojich poznatkoch • opísať ročné obdobie vhodnými znakmi počasia, situáciou v prírode, hrami detí a činnosťami dospelých • rozlišovať situáciu v prírode podľa ročných období • prezentovať svoju prácu
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ochrana života a zdravia (bezpečný pobyt a pohyb v prírode) • Enviromentálna výchova (ochrana prírody – nebezpečenstvo požiaru) • Tvorba projektov (spolupráca v kolektíve) 	

ETICKÁ VÝCHOVA – 1.ročník

Charakteristika predmetu

Etická výchova na 1. stupni je predmet, v ktorý napomáha rozvoju primárnej skúsenosti z rodiny (rodinné pravidlá, spravodlivosť, trest, pocit istoty, zodpovednosti), ktoré sú východiskom pri výchove k:

- prosociálnosti,
- sebaúcte,
- úcte k iným,
- rozvoju sociálnych zručností orientovaných na interpersonálne vzťahy žiakov,
- zvyšovaniu ich odolnosti voči negatívnym sociálno-patologickým vplyvom.

Etická výchova pomáha formovať u žiakov pozitívny vzťah k sebe, k iným ľuďom, podnecuje vytvárať vlastný morálny úsudok. V tomto vyučovacom predmete je dôležitý primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania – sociálnych zručností ako je otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom je vychovať zrelú, plnohodnotnú osobnosť, ktorá má svoju identitu, hodnotovú orientáciu, v ktorej sebaúcta, úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Výučbou etickej výchovy budeme prispievať k postupnému dozrievaniu osobnosti žiaka, podporovať v ňom rozvoj sebadôvery a dôveru voči širšiemu sociálnemu prostrediu, samostatnosť, odvahu a iniciatívnosť, rozvoj etických postojov a sociálnych zručností. V rámci tohto predmetu budeme viesť mladého človeka k osvojeniu si správania sa, ktoré je v súlade s morálnymi normami. Budeme vychovávať žiaka, ktorého charakterizuje súlad správneho myslenia so správnym konaním, dokáže rozlíšiť dobro od zla, zaujíma stanoviská, vie hodnotiť. Pripravíme ho pre život, v ktorom si už ako dospelý rozvíja harmonické a stabilné vzťahy v rodine, na pracovisku, a v spoločnosti. K tomu ho naučíme poznať zásady dobrých medziľudských vzťahov, tolerovať iných, akceptovať ich názory, prijímať kompromisy.

Čiastkové ciele

- viesť dieťa k sebaúcte, k autonómnemu cíteniu a mysleniu,
- naučiť hodnotiť, zaujímať stanoviská, rozlišovať dobro od zla,
- naučiť prvky efektívnej komunikácie, dôvody a prvky prosociálneho správania primerané veku,
- spoznať zásady dobrých medziľudských vzťahov,
- zvnútorňovať prosociálne hodnoty, postoje a sociálne normy,
- podporovať rozvoj sociálnych zručností,
- formovať spoločnosť detí.

Kľúčové kompetencie

Vo vyučovacom predmete etická výchova budeme rozvíjať u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

Komunikatívna kompetencia

- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver,
- kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet),
- správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky;

Sociálna a personálna kompetencia

- rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére,
- uvedomiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve,
- konať v súlade s vedomím zodpovednosti za zverené úlohy,
- hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých;

Kompetencia riešenia problémov

- rozpoznávať problémy v priebehu procesu vzdelávania a využiť za tým cieľom rôzne metódy a prostriedky,
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri osvojovaní si nových poznatkov,
- hľadať, navrhovať alebo používať rôzne zdroje informácií, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému,
- posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti,
- hľadať alternatívne riešenia daného problému,
- korigovať nesprávny postup riešenia problému,
- používať osvojené metódy riešenia problémov aj v bežnom živote,
- zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie pri riešení daného problému;

Občianska kompetencia

- formulovať a prezentovať svoje postoje,
- preukázať vlastnú zodpovednosť za zverené veci,
- niesť zodpovednosť za svoje vlastné správanie,
- presadzovať správny životný štýl,
- niesť spoluzodpovednosť za životné prostredie alebo stav spoločnosti ako celku.

Metódy, formy, koncepcie a stratégie

Dosahovanie cieľov etickej výchovy zrealizujeme prostredníctvom rôznych foriem, metód, prostriedkov a stratégií. V danom predmete využijeme najefektívnejšie metódy práce so žiakmi na báze zážitkového učenia, hrových činností a ďalších interaktívnych didaktických techník:

- motivačný rozhovor,
- riadený rozhovor,
- sokratovský rozhovor,
- heuristický rozhovor,
- beseda s odborníkmi,
- diskusia, dialóg,
- hry - didaktické , inscenačné, rolové , situačné,
- brainstorming (burza nápadov),
- samostatná individuálna práca žiakov,
- skupinová práca žiakov,
- besedy s odborníkmi z praxe,
- tvorivé riešenie problémov,
- dramatizácia, interview, pantomíma.

Prostredníctvom týchto metód vytvoríme pozitívne sociálne prostredie pre inovačnú edukáciu žiakov a optimálnu klímu pre interakčný proces v rámci vyučovacej jednotky. Motivačným faktorom bude prezentácia pozitívnych vzorov v rozprávkach, v umení aj v každodennom živote. Aplikovaním moderných metód, foriem práce a prácou s interaktívnymi výukovými programami vrátane vhodnej motivácie žiakov, podporíme proces rozvoja osobnostného potenciálu žiakov, ktorý sa pretransformuje do správneho rozhodovania sa a konania pri akýchkoľvek problémových situáciách v školskom prostredí a bežnom živote.

Optimálne edukačné prostredie v rámci výučby etickej výchovy si vyžaduje dodržiavanie špecifických didaktických zásad, ktorými sa znásobuje účinnosť preberaného učiva a v konečnom dôsledku jeho dopad na osobnosť žiaka.

Sú to predovšetkým tieto zásady:

- rovnosť príležitostí,
- princíp demokracie a humanizmu,
- zásada rešpektu k odlišnostiam,
- orientácia na pozitívne vzory,
- dodržiavanie morálnych a spoločenských pravidiel,
- tolerancia k názorom iných,
- zásada neformálnosti.

V rámci inovácie výučby etickej výchovy sa nahradí klasické vyučovanie, v ktorom dominuje učiteľ, vyučovaním, kde sa sústreďí pozornosť na edukanta – žiaka. Učiteľ je v pozícii facilitátora, resp. moderátora jednotlivých činností a aktivít. Jasne a zrozumiteľne usmerňuje edukačný proces a podáva výstižné inštrukcie. Po každej aktivite vedie žiakov k reflexii. V rámci efektívnej spätnej väzby zadáva žiakom domáce úlohy, týkajúce sa konkrétnych jednoduchých cvičení, zameraných na osvojenie si konkrétnych etických noriem a pravidiel.

Účinným edukačným impulzom rozvojového procesu výučby etickej výchovy je okrem demonštrácie pozitívnych vzorov aj emocionálne vyjadrenie vlastných pocitov žiakov z prežitých situácií a formulácia správnych úsudkov, korešpondujúcich s platným etickým kódexom.

Edukačným prostriedkom nie je učebnica. Pri výbere jednotlivých námetov a podnetov pre rôzne činnosti učiteľ vychádza zo situácií z bežného života žiakov, resp. komunity a spoločenského diania.

Obsah vzdelávania

16 vyučovacích hodín ročne, 0, 5 hodín týždenne - 1 hodina každý druhý týždeň

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch (3 h) <ul style="list-style-type: none"> • Spolupráca • Prvé kontakty v triede a v škole • Pravidlá podporujúce spolužitie v skupine 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pravidlá správania sa v skupine • vysvetliť význam komunikácie pre dobré spolužitie v spoločenstve • predstaviť sa • hovoriť pravdu • osloviť spolužiakov po mene • prezentovať sám seba • prejať vzájomnú úctu
Prierezová téma: Multikultúrna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj	
<ul style="list-style-type: none"> • Prvky prosociálneho správania v žiackom kolektíve (3 h) • Vzájomná úcta pri komunikácii • Vďačnosť za vykonané dobro • Vzájomná pomoc medzi spolužiakmi i členmi rodiny 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vyjadriť vďačnosť a prosbu rôznymi spôsobmi • vhodne použiť pozdrav • vytvárať a dodržiavať pravidlá spolužitia v skupine • tešiť sa z dobra a odmietať zlo vo svojom okolí (na svojich najbližších v rodine, v triede, v škole, v rovesníckych vzťahoch) • správať sa k spolužiakom ústretovo • vyjadriť úctu k vlastným rodičom, spolužiakom a učiteľom
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj	
Ľudská dôstojnosť a sebaúcta (3 h) <ul style="list-style-type: none"> • Uvedomovanie si vlastnej hodnoty • Poznanie a postupné zvnútorňovanie povedomia jedinečnosti a nedotknuteľnosti • Sebaovládanie a prekonávanie prekážok 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • prejať vzájomnú úctu • vyjadriť svoje vlastné hodnoty, uvedomovať si vlastnú hodnotu • znášať námahu pri prekonávaní prekážok pomocou sebaovládania • pomenovať svoje dobré vlastnosti • vyjadriť dobré a zlé ľudské vlastnosti
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj	
Pozitívne hodnotenie iných (3 h) <ul style="list-style-type: none"> • Človek a jeho hodnota • Verbálne vyjadrovanie pozitívneho hodnotenia druhých, • Prehodnocovanie negatívnych skutočností • Postoj k ľuďom, ktorí sú nám nesympatickí, 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • oceniť dobro na iných • prijať ocenenie • prejať pozitívny postoj k ľuďom, ktorí sú mu nesympatickí • vytvárať pozitívny vzťahov a klímu v spoločenstve • vyjadriť verbálne aj neverbálne úctu k ľuďom • prejať úctu k vlastným rodičom, spolužiakom a učiteľom • vyjadriť základné ľudské vlastnosti • slovne vyjadriť rozdiel medzi dobrom a zlom na ľuďoch zo svojho okolia • tešiť sa z dobra a odmietať zlo vo svojom okolí

Prierezová téma: Multikultúrna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj	
Naša rodina (4 h) <ul style="list-style-type: none"> • Hodnota rodiny pre jednotlivca i pre spoločnosť • Príbuzenské vzťahy • Rodičovská láska a jej význam v živote dieťaťa • Úcta, komunikácia a pomoc medzi členmi rodiny (vie identifikovať) 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dobro zažité v rodine prenášať do žiackeho kolektívu • hovoriť o pekných veciach v rodine • členom rodiny opätovať dobro v rôznych situáciách (príprava darčeka, slovné vyjadrenie...) • vyjadriť, čo ho na rodinných vzťahoch teší, čo je v rodine najdôležitejšie, • ohodnotiť dobro ochrany a lásky, ktoré mu rodina poskytuje • identifikovať a slovne vyjadriť rodinné vzťahy (mama, otec, brat, sestra, súrodenec, starí rodičia, teta, strýko, ujo, bratranec)
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia	

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA REFORMOVANÁ - 1.ročník

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet náboženská výchova je zameraný na formovanie osobnej viery žiaka s prepojenosťou na základné vieroučné prvky Reformovanej kresťanskej cirkvi.

Ponúka žiakom zrozumiteľný, veku primeraný prístup k biblickému posolstvu, snaží sa o pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiaka a budovanie jeho morálneho kreditu.

Náboženská výchova, smerujúca k formovaniu náboženského myslenia, ako integrálnej súčasti identity človeka má preto opodstatnenú úlohu vo výchove, realizovanej v prostredí školy.

Výučba predmetu zároveň nadväzuje na ďalšie, predovšetkým spoločenskovedné predmety a vo veku primeranej podobe tak formuje zodpovedný a morálny pohľad žiaka na mnohé otvorené otázky, ktoré sú nastolené v celospoločenskej diskusii.

Výchova k zodpovednosti voči sebe, iným jednotlivcom aj ľudstvu ako celku v sebe nesie aj prvky prepojenosti na vzťah človeka k životnému prostrediu, čím predmet náboženská výchova prispieva k diskusii v rámci enviro-profilácie školy.

Ciele predmetu

Hlavný cieľom vyučovacieho predmetu náboženská výchova - reformovaná v 1.ročníku ZŠ je s využitím vhodných spôsobov a metód privádzať žiakov k viere, podávať zvest' evanjelia v podobe, ktorá napomôže duchovnému budovaniu od útleho detstva. Hoci poznávanie Boha je osobnou skúsenosťou a nemôže sa realizovať len na čisto teoretickej či intelektuálnej rovine, je potrebný určitý druh vedomostí, lebo bez nich nie je možné žiadne poznanie.. Poskytnutie takýchto vedomostí je preto cieľom tohto vyučovacieho predmetu. Náboženská výchova pomáha žiakom aj pri formovaní svedomia, hodnôt, postojov a konania a snaží sa o prehĺbovanie medziľudských vzťahov cez skvalitnenú komunikáciu

Čiastkové ciele predmetu dosiahneme rozvíjaním týchto kľúčových kompetencií

Kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- rozumieť symbolickému spôsobu vyjadrovania biblického jazyka
- integrovať náboženský spôsob vnímania a chápania sveta do svojho celkového vzťahu k svetu, súbežne s pohľadom prírodných a humanitných vied

Sociálne komunikačné kompetencie

- využívať dostupné informačno komunikačné technológie pri získavaní poznatkov a informácií o kresťanskom dianí vo svete

- komunikovať spôsobom, ktorý vedie k efektívnej spolupráci a je založený na vzájomnom rešpekte

Kompetencie sociálne a personálne

- získať skúsenosť so vzťahmi a prácou v skupine
- rozvíjať schopnosť stíšenia sa, vnútornej koncentrácie a meditácie, ktoré sú predpokladom hlbšej reflexie potrebnej pri vytváraní vlastného sebaobrazu
- rozvíjať schopnosť empatie so starými, chorými ľuďmi a ľuďmi hendikepovanými

Kompetencie občianske

- budovať tolerantný postoj, vďaka porozumeniu postojov inak nábožensky alebo svetonázorovo zmýšľajúcich ľudí a prostredníctvom chápania ich kultúrneho a historického pozadia
- diskutovať o rôznych konfliktoch z histórie aj zo súčasnosti a nachádzať pritom nielen príčiny konfliktov, ale aj vzory osobností, ktoré sa vďaka svojim kresťanským postojom zasadili o vyriešenie problémov a odstránenie krívd
- hľadať vzájomný vzťah medzi zodpovednosťou a slobodou

Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- porozumieť vzájomnému vzťahu náboženstva a kultúry cez zoznámenie sa s ich obsahom
- začleniť náboženský rozmer života do vlastného vzťahu ku kultúre a tradíciám

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

V rámci školského vzdelávacieho programu na vyučovacích hodinách náboženskej výchovy - reformovanej v 1.ročníku budeme využívať vyučovacie metódy a formy, ktoré uľahčujú a zároveň prispievajú k rozvoju osobnosti žiakov a vekuprimeranému spôsobu vnímania zvesti Evanjelia:

- **Motivačné metódy** (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor) – na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť
- **Expozičné metódy** (rozprávanie) – využívané pri vytváraní nových poznatkov a zručností
- **Aktivizujúce metódy** (dramatizácia) – na vytvorenie rovnováhy medzi vyučovaním zameraným na vedomosti a vyučovaním zameraným na prežívanie
- **Fixačné metódy** (ústne opakovanie, kvíz) – na opakovanie a upevňovanie učiva

Obsah vzdelávania

Prvý ročník

Vzhľadom na časovú dotáciu náboženskej výchovy v 1.ročníku, ktorá predstavuje 0,5 hod. týždenne budeme realizovať pre žiakov 1. ročníka tento predmet v cykle 1 vyučovacia hodina raz za 2 týždne.

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

rímsko-katolícka - 1.ročník

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu kresťanských cirkví a k ich tradíciám, otvára pre neho možnosť života s cirkvou.

Zameriava sa na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú.

Výučba predmetu zároveň nadväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

2. Ciele predmetu v 1. roč.

Spoznávať lásku milujúceho Boha Otca k svetu a človeku. Vytvárať si pozitívny vzťah k Bohu, ľuďom a svetu. Osvojiť si vonkajšie prejavy lásky.

Kompetencie, ktoré budeme rozvíjať vyučovaním náboženskej výchovy

komunikačné:

- ✓ schopnosť viesť v skupine dialóg a rozhovor
- ✓ schopnosť vyjadriť sa, prezentovať svoj pohľad na predloženú tému
- ✓ chápať obsah a zmysel počutého textu a vedieť naň reagovať
- ✓ dokázať kultivovane poprosiť
- ✓

existenciálne:

- ✓ intuitívne vnímať bytostnú potrebu lásky
- ✓ objavovať hranice dobra a zla
- ✓ objavovať svoj vnútorný – duchovný svet v hlase svedomia
- ✓ modlitbu Otče náš a jednoduchým spôsobom vie prepojiť časti tejto modlitby so svojim životom
- ✓

kompetencie k riešeniu problémov

✓ je tolerantný a ústretový
občianske:

- ✓ poznávať a ochraňovať svoje najbližšie životné prostredie

kultúrne:

- ✓ prejavovať úctu k živým aj k neživým súčasťam prírody, aktívne ich poznávať a ochraňovať
- ✓ objavovať hodnotu rodiny
- ✓ vnímať dôležitosť rodiny
- ✓ orientovať sa v striedaní všedných dní a kresťanských sviatkov, prežívať ich rozdielnu náplň a úlohu
- ✓

sociálne a interpersonálne:

- ✓ prejavovať záujem o spoznávanie seba, svojich schopností a daností
- ✓ uvedomovať si a uplatňovať vlastnú jedinečnosť a vlastné nápady so zreteľom na jedinečnosť iných žiakov v skupine
- ✓ prispôbovať svoje správanie potrebám rodiny a svojej blízkej skupiny
- ✓ vnímať potrebu dávania a prijímania
- ✓ zaujímať pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným postihnutím, starým ľuďom a tým ktorí potrebujú prebudenie k životu

3. Metódy, formy, koncepcie, stratégie

- › motivačné rozprávanie
- › motivačný rozhovor
- › motivačná demonštráciu
- › rozprávanie
- › vysvetľovanie
- › rozhovor
- › metódy opakovania a precvičovania
- › heuristická metóda

4. Obsah vzdelávania

V prvom ročníku je vyučovací predmet náboženská výchova dotovaný 0,5 hod týždenne.

Vzdelávací obsah vyučovacieho predmetu pozostáva z piatich tematických okruhov:

1. SOM NA SVETE Z LÁSKY

2. RODINA – OHNISKO LÁSKY

3 DAR LÁSKY

4. MOC ŽIVOTA A LÁSKY

5. SPOLOČENSTVO LÁSKY

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Som na ceste lásky</p> <ul style="list-style-type: none">• Ja• Svet v ktorom žijem, Dar života• Vidieť srdcom <p>Rodina –ohnisko lásky</p> <ul style="list-style-type: none">• Prosba a vďaka• Modlitba za chlieb• Modlitba Otčenáš	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">• popísať a zhodnotiť vlastnosti, ktorými sa líši od ostatných• porovnať svoju podobnosť a odlišnosť s inými ľuďmi• vysvetliť, že Boh má s každým človekom dôležitý plán• jednoduchým spôsobom komunikovať o téme

<p>Dar lásky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adventná katechéza • Vianočná katechéza • Ježiš Kristus – dar pre svet • Pastieri a Mudrci, Simeon • Zem, v ktorej žil Ježiš • Pôstna katechéza • Svadba v Kane <p>Moc života a lásky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vzkriesenie Jairovej dcéry • Kríž- znamenie smrti a znamenie života <p>Spoločenstvo lásky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kostol • Staviame kostol • Duch svätý 	<ul style="list-style-type: none"> • osvojiť si správny spôsob komunikácie s ľuďmi (pozdrav, prosba, poďakovanie..) • rozvíjať vo svojom živote postoj prijímania a darovania • vážiť si, čo sa mi páči u mojich rodičov a priateľov
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ochrana života a zdravia (pohyb a pobyt na čerstvom vzduchu) • Osobnostný a sociálny rozvoj (medziludzské vzťahy) • Environmentálna výchova – morálne hodnoty a ochrana ŽP 	

Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova plynulo nadväzuje na predškolskú výchovu, na prirodzený záujem dieťaťa o výtvarné vyjadrovanie svojich predstáv, na bohatosť detskej fantázie a obrazotvornosť, zvedavosť a príťažlivosť objavovania nových možností. Tento vyučovací predmet je dôležitý pre rozvoj estetického citenia dieťaťa mladšieho školského veku a jeho rozvoj pri zobrazovaní nielen predmetov a vecí v jeho okolí, ale aby dieťa vedelo pomocou výtvarných techník vyjadriť aj svoje nálady a túžby, zároveň si osvojiť aj techniky výtvarnej tvorby. Edukačný proces vedie žiaka od detskej spontánnosti k svojbytnému vyjadrovaniu - formuje vlastné spôsoby sebavyjadrovania (štýl) a vlastné postoje a hodnotiace názory.

Vo výučbe tohto predmetu budeme klásť dôraz na rozvoj spontánneho detského výtvarného prejavu a žiacku intuíciu. Kreslenie, maľovanie a modelovanie je predmetom detských hravých činností. Ako prejav i ako poznávanie sveta majú tieto činnosti pre dieťa bytostný zmysel. Túto prirodzenú funkciu výtvarných činností budeme u žiaka podnecovať a tak mu dávať možnosť ďalej sa rozvíjať.

Zároveň budeme rozvíjať fantáziu žiaka a zážitok z vlastného tvorivého procesu. Prostredníctvom týchto zážitkov umožníme žiakovi poznávať štruktúru sveta a formovať si vlastné postoje, získať kultúrnu skúsenosť a spoznávať umenie po stránke jeho vnútornej štruktúry.

V Predmete primeraným spôsobom oboznámíme žiakov s poznatkami z oblasti tvarov, farieb, kontrastov, z oblasti výtvarného osvojenia priestoru, skutočnosti a prírody, tiež podnetmi z oblasti architektúry, fotografie a ilustrácie, základmi konštruovania, modelovaním, možnosťami kompozície, elektronickými médiami a výtvarnými dielami súčasnosti.

Predmet sa skladá z nasledovných tematických celkov:

- výtvarné a technické osvojovanie skutočnosti,
- experimentovanie a práca s výtvarnými prostriedkami,
- základy konštruovania.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu výtvarná výchova je estetické osvojovanie prírody, sveta vecí a sveta človeka prostredníctvom výtvarných prác a výtvarného umenia. Detskou kresbou, hrou a modelovaním umožniť dieťaťu hlbšie nahliadnuť do pocitov, fantázie i želaní každého detského jedinca. Tvorivými výtvarnými činnosťami ako aj vnímaním a prežívaním umeleckých diel, ktoré sa stávajú organickou súčasťou vnútorného sveta žiakov, ich skúseností, zá-

žitkov a predstáv, kultivovať estetickú citlivosť, rozvíjať tvorivú fantáziu, harmonizovať osobnosť dieťaťa.

Cieľom je rozvoj detskej predstavivosti, fantázie, úsilie o vyjadrenie detského videnia, ale aj viesť dieťa v duchu humanitného využitia techník, rozvíjať vzťah k efektívnej práci, riešiť jednoduché technické problémy. Formou hry dať žiakom základné poznatky o kresbe, maľbe, prírodných a technických materiáloch, vychovať k ochrane a aktívnej tvorbe životného prostredia.

V predmete výtvarná výchova budeme rozvíjať nielen estetické cítenie, ale aj komunikatívne, sociálne – interaktívne a technické schopnosti žiaka prostredníctvom zaraďovania aktivizujúcich metód, foriem a postupov práce.

Čiastkové ciele predmetu

Kognitívne ciele:

- poznať a vedieť používať výtvarné vyjadrovacie prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií,
- zvyšovať uvedomelosť reflexie vizuálnej kultúry,
- poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie umeleckých diel, zážitok z nich,
- poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia;

Senzomotorické ciele:

- rozvíjať tvorivosť v jej základných všeobecne uplatniteľných princípoch,
- umožniť žiakovi rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu,
- podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu,
- prekonávať konvenčné schémy a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov,
- formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom rôznych médií, nástrojov a techník;

Socioafektívne ciele:

- formovať kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá,
- cez zážitok aktívneho vnímania a vyjadrovania umeleckých diel uvádzať žiaka do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícii, ale na úrovni aktuálneho vnímania,
- vnímať vyjadrovania sveta umením,
- formovať celistvú osobnosť,
- rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie,
- formovať aktívne využívanie zručností prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Kľúčové kompetencie

Vo vyučovacom predmete výtvarná výchova budeme rozvíjať u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

Matematická kompetencia a kompetencia v oblasti techniky

- nachádzať v okolí rôzne geometrické tvary,
- modelovať geometrické tvary,
- vytvoriť obrázok z číselných tvarov,
- nakresliť jednoduché geometrické tvary, predmety použitím PC;

Pracovná kompetencia

- popísať algoritmus svojej práce,
- upraviť si pracovné prostredie, dodržiavať poriadok na pracovnom mieste,
- dodržiavať hygienické a bezpečnostné pravidlá,
- poznať rôzne druhy remesiel,
- vhodne používať výtvarné prostriedky, pomôcky;

Kompetencia riešenia problémov

- vysvetliť príčiny výberu vyjadrovacích prostriedkov,
- postupovať v rámci kritického a kreatívneho myslenia,
- niesť zodpovednosť postup riešenia danej situácie;

Sociálna a interpersonálna kompetencia

- zapájať sa do tímovej práce,
- niesť spoluzodpovednosť za plánovanie, organizáciu, činnosť, kontrolu a hodnotenie tímu,
- riešiť konflikty nenásilným spôsobom,
- spolupracovať a rešpektovať prácu a úspechy vlastné ale aj druhých,
- rešpektovať názory iných;

Učebné kompetencia

- vyhľadávať, triediť a aplikovať získané informácie,
- využívať získané poznatky k vlastnej tvorivej činnosti,
- prezentovať výsledky svojej práce ;

Komunikačné kompetencie

- vymieňať informácie (názory, postoje) všestranne a účinne komunikovať,
- diskutovať o výsledkoch svojej práce,
- vzájomne rešpektovať a dodržiavať etiku komunikácie,
- vedieť počúvať a uznať názor druhého.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

V predmete využijeme rôzne netradičné formy, metódy, stratégie a koncepcie vyučovania:

- názorná metóda,
- samostatná práca,
- práca vo dvojiciach,
- heuristická metóda,
- sokratovský rozhovor,
- projektové vyučovanie,
- rozhovor, beseda,
- demonštrácia,
- rozprávanie,
- opis,
- vysvetľovanie,
- pozorovanie,
- experimentovanie s výrazovými prostriedkami, výtvarnými materiálmi a postupmi,
- hľadanie výtvarných riešení,
- expozícia a výstava,
- didaktická a výtvarná hra,
- tímová práca,
- exkurzia;

Vyjadrovacie prostriedky

- kresba, maľba, koláž, asambláž, jednoduchšie formy grafickej tlače,
- tvarovanie (dizajn) vecí,
- problematika architektúry - modelovanie, plastická a neskôr jednoduchá skulptúrna forma, práca s rôznymi materiálmi i v priestore,
- základné problémy súvisiace s fotografiou, filmom,
- práca s počítačom (elektronické vytváranie vizuálneho artefaktu).

Obsah vzdelávania

33 hodín ročne, 1 hodina týždenne

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
Čo je výtvarná výchova	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • oboznámiť sa učebnicou • rozoznať rôzne druhy pomôcok na VV 	Osobnostný a sociálny rozvoj
VÝTVARNÝ JAZYK (Základné prvky výtvarného vyjadrovania) Škvrna a tvar (O machuľke, Tvar) <ul style="list-style-type: none"> • Asociačné škvrny • Pozorovacie schopnosti • Hranaté a oblé tvary 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • používať výtvarnú predstavivosť, fantáziu pri výtvarnom prejave • nachádzať rôzne tvary a predmety alebo podoby zvierat v machuliach • kvapnúť atrament na papier a pozorovať tvar • vytlačiť farbu z tuby na papier, zložiť ho napoly • popísať vzniknutý tvar 	Environmentálna výchova Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia

	<ul style="list-style-type: none"> • obkresliť ruku na papier a vymalovať ju • porovnať tvar ruky s hranatými tvarmi 	
Obrys (Kreslenie obrysu) <ul style="list-style-type: none"> • Presnosť • Rovnorodosť 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • obkresliť tvar podľa šablóny • urobiť šablónu zvieratá 	Environmentálna výchova
Farba, lokálny tón (O dúhe) <ul style="list-style-type: none"> • Rôznorodosť farieb 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • priradiť farbu k niečomu z jeho okolia • maľovať dúhu • vysvetliť vyjadrenie farieb • popísať pôsobenie farieb 	Environmentálna výchova
O farbách <ul style="list-style-type: none"> • Miešanie farieb použitím PC 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • použitím PC-skicár miešaním základných farieb vytvorí ďalšie farby 	Environmentálna výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
O farbách <ul style="list-style-type: none"> • Miešanie farieb, použitím farebných pasteliek, kried, masného pastela 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • namaľovať obrázok s vianočnou tematikou povedať vianočné zvyky, tradície 	Multikultúrna výchova (farba pleti)
VÝTVARNÝ JAZYK (Kompozičné princípy a možnosti kompozície) Plocha a tvar (Modelovanie tvaru) <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj zmyslu pre priestor v súvislosti s poznávaním životného prostredia 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • modelovať geometrické telesá • ukázať, že postavy a veci môžu byť zložené z viacerých tvarov 	Environmentálna výchova Dopravná výchova
Vytváranie kompozície (Nájdí skryté tvary) <ul style="list-style-type: none"> • Predstavivosť a tvorivosť 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • hľadať obrázok v zhľuku čiar na základe aktívneho pozorovania • vytvoriť zhľuk čiar • nájsť príklad v bežnom živote 	Dopravná výchova
Vytváranie kompozície (Obrázky z písmen) <ul style="list-style-type: none"> • Tvary písmen 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vystrihovať písmená a na papier zložiť rôzne tvary 	Ochrana života a zdravia
Mierka: zväčšovanie, zmenšovanie (Väčšie a menšie) <ul style="list-style-type: none"> • Veľkosť predmetov, vecí, tvarov 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • kresliť rovnakú vec rôznych veľkostí • nakresliť veci použitím PC 	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
Uvedenie si formátu (Tvar papiera, na ktorý kreslíš) <ul style="list-style-type: none"> • Kruh, štvorec, trojuholník, obdĺžnik 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vhodne umiestniť predmety daného tvaru (minca, guma, ...) na štvorcový, kruhový alebo trojuholníkový papier • kresliť rôzne predmety na štvorcový, kruhový alebo trojuholníkový papier • rozoznať geometrické tvar 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Akčná maľba (2 h) (Rozprávka o maľovaní) <ul style="list-style-type: none"> • Predstavy deja 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • maľovať podľa rozprávania učiteľa • vyskúšať rôzne pomôcky na maľovanie • zobrazí dej z hľadiska vlastného prežívania 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Akčná maľba (Čo je ilustrácia) <ul style="list-style-type: none"> • Pojmy ilustrácia, ilustrátor 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • na základe pozorovania ilustrácie rozprávať príbeh • vysvetliť pojmy – ilustrácia, ilustrátor 	Tvorba projektu a prezentačné činnosti

	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhľadať ilustrácie pomocou internetu 	
Akčná maľba (Nakresli si ilustráciu) <ul style="list-style-type: none"> • Rozbor textu 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • na základe vypočutého urobiť vlastnú ilustráciu alebo obrázkový príbeh – rôzna technika 	Environmentálna výchova
PODNETY VÝTVARNÉHO UMENIA Inšpirácia pravekým umením (Praveké umenie) <ul style="list-style-type: none"> • Pozorovať obrázky zo života pravekého človeka 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • zahrať sa na pravekého človeka • nakresliť náradie pravekého človeka 	Multikultúrna výchova
PODNETY FOTOGRAFIE Kreslenie do fotografie <ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: fotografia, fotoaparát, fotograf 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • dokresliť alebo domaľovať fotografiu • poskladať rozstrihanú fotografiu 	Osobnostný a sociálny rozvoj
PODNETY FILMU A UMENIA Pohyblivý obraz (Obrázky, ktoré sa pohybujú) <ul style="list-style-type: none"> • Film 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • porozprávať sa o postavách, dejí, priestore, kde sa film odohráva • usporiadať podľa postupnosti deja jednotlivé filmové ukážky 	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
PODNETY ARCHITEKTÚRY Fantastický dom <ul style="list-style-type: none"> • Rozhovor o domoch, o tom kde bývame 	Žiak vie <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať typy domov • nakresliť svoj fantastický dom, školu a pod • vymenovať členov rodiny - kto býva v ich dome 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Fantastický stroj <ul style="list-style-type: none"> • Fantastické - neskutočné 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • nakresliť svoj fantastický stroj • poznať rôzne druhy dopravných prostriedkov 	Dopravná výchova
Fantastický nábytok <ul style="list-style-type: none"> • Rôzne druhy nábytku 	Žiak vie <ul style="list-style-type: none"> • navrhnuť si vlastný nábytok • pomenovať jednotlivé časti nábytku • umiestniť nábytok do izieb 	Osobnostný a sociálny rozvoj
PODNETY DIZAJNU Dizajn a ľudské telo (Urob si masku) <ul style="list-style-type: none"> • Tradície fašiangov na dedinách 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • zhotoviť si vlastnú masku 	Multikultúrna výchova
PODNETY TRADIČNÝCH REMESIEL Výtvarná reakcia na prostredie (2 h) (Čiary s voskom) <ul style="list-style-type: none"> • Predstavivosť a tvorivá fantáziu • Veľkonočné tradície – maľovanie vajčiek 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • kresliť bielym voskom alebo sviečkou a maľovať vodovou farbou • vysvetliť čo je ornament • ozdobiť veľkonočné vajčiko voskom 	Environmentálna výchova Multikultúrna výchova
SYNTETICKÉ PODNETY Hmat (Aký je povrch vecí) <ul style="list-style-type: none"> • Povrch a tvar pre • Tímová hra 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • nakresliť pozorované predmety • vyjadriť svoje pocity pri ohmataní predmetov rôzneho zloženia, povrchu 	Environmentálna výchova
PODNETY HUDBY	Žiak dokáže:	Osobnostný a sociálny

Výtvarné stvárnenie nálady a rytmu (Maľovaná hudba) <ul style="list-style-type: none"> • Predstavy deja 	<ul style="list-style-type: none"> • na základe ukážky hudobnej skladby namaľovať dej, ktorý mu pripomína • zobrazíť dej hudobnej nahrávky z hľadiska vlastného prežívania 	rozvoj
ELEKTRONICKÉ MÉDIA Kamarát počítač <ul style="list-style-type: none"> • Časti počítača a jeho význam 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • popísať časti počítača • vysvetliť na čo sa používajú jednotlivé časti • vyhľadať v počítači rôzne typy písmen a vyskúšať si napísať svoje meno a pod. 	Tvorba projektov prezentačnej zručnosti
POROVNÁVACIE, KOMBINAČNÉ A SÚHRNNÉ CVIČENIA Poznávanie a porovnávanie rôznych médií (Ako môžeme zobrazíť to isté) <ul style="list-style-type: none"> • Predstavivosť a tvorivá fantázia • S netradičné výtvarné techniky • Zmysel pre tvarový a farebný rytmus 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • stvárniť jablko rôznymi výtvarnými technikami • výtvarne vyjadriť vnímanie tvaru a funkciu predmetov • povedať rozdiely zistené pozorovaním jablka rôznymi zmyslami • modelovať a kolážou stvárniť rovnaký predmet 	Environmentálna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj
PODNETY RÔZNYCH OBLASTÍ_POZNÁVANIA SVETA Čo robia výtvarní umelci <ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: maliar, sochár, grafik, ilustrátor, architekt, keramik, dizajnér, 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • porozprávať sa ako pracujú títo umelci • rozoznať výtvarných umelcov a ich práce 	Osobnostný a sociálny rozvoj Dopravná výchova
ŠKOLA GALÉRIÍ Portrét v galérii (Poďme do galérie) <ul style="list-style-type: none"> • Ukážky diel svetoznámych autorov • Pojem portrét • Návšteva galérie 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojem portrét a význam galérie • reprodukovať zážitky z návštevy galérie 	Osobnostný a sociálny rozvoj Dopravná výchova
Naša škola <ul style="list-style-type: none"> • Estetické cítenie a zmysel pre priestor 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • porozprávať sa o škole, o jej zariadení, jednotlivých častiach • navrhnuť ako by sa dala naša škola skrásliť • navrhnuť zmenu rozmiestnenia nábytku v triede 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Výtvarné hry <ul style="list-style-type: none"> • Pozorovacie schopnosti a rozvoj fantáziu 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • zahrať sa rôzne výtvarné hry 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Tematické práce Kreslíme zážitok <ul style="list-style-type: none"> • Výtvarná predstavivosť • Moje prázdniny 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • využiť pri maľovaní rôzne techniky • urobiť výstavku prác • porovnať svoje práce navzájom • nakresliť vodovými farbami obrázkov na tému „Moje prázdniny“ 	Osobnostný a sociálny rozvoj Ochrana života a zdravia Osobnostný a sociálny rozvoj

Charakteristika predmetu

Spoločná úloha vzdelávacieho okruhu Umenie a kultúra je sprostredkovať národné a svetové kultúrne dedičstvo a prispieť k položeniu základov všeobecnej vzdelanosti národa. Východiskom tohto poznávania má byť vždy samotná hudba a hudobné aktivity žiakov.

Predmet hudobná výchova rozvíja citový svet žiaka, celkovú hudobnosť žiakov, vychováva vnímavého a aktívneho poslucháča, smeruje k individuálne podmienenej, slobodnej vkusovej orientácii. Na primárnom stupni vzdelávania hudobná výchova plynule nadväzuje na posilňovanie vrodenných a prirodzených predpokladov detí a ich sklonov k hravosti, spontánnosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta. Hudba je pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu a to s realizovaním komplexne chápaných hudobných činností, so zámerom všestranne zapojiť žiakov do hudobno-výchovného procesu.

Pri vzdelávaní je potrebné dodržiavať postup: od hudobných zážitkov k vedomostiam a cez ne k transferu pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel. V prevahe sú však hudobné prejavy: vokálno-intonačné, hudobno-pohybové, inštrumentálne (interpretačné a tvorivé), podporené percepčnými a hudobno-dramatickými činnosťami

Každá hudobná činnosť je zmysluplná, zameraná na splniteľnosť, stimuláciu najschopnejších žiakov, povzbudzovanie menej nadaných a podporovanie najslabších žiakov. Prináša žiakom radosť, povzbudzuje každého jednotlivca, aby bol schopný prejavovať sa v jemu blízkych hudobných prejavoch tak, aby sa zvyšovalo jeho sebavedomie a sebaúcta. Prostredníctvom individuálneho prístupu pri vedení hudobno-výchovného procesu sa do jednotlivých hudobných činností zapájajú všetky skupiny žiakov bez strachu z osobného zlyhania.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom v predmete hudobná výchova je nadviazať na hravé činnosti predprimárneho vzdelávania, pokračovať v nich a postupne využívať hudobné experimentovanie ako príležitosť na uplatňovanie poznávania zákonitostí hudby prostredníctvom:

- poznania a precítenej interpretácie slovenských ľudových piesní, pochopením,
- úlohy ľudovej piesne v živote človeka a spoločnosti,
- poznania slovenského zvykoslovia a umeleckého spracovania ľudových piesní hudobnými skladateľmi minulej a súčasnej podoby ľudových piesní, získať základy národnej identity a vlastenectva,
- postupného poznávania umeleckých artefaktov a ich chápanie ako prirodzenej súčasti svojho života.

Špecifické ciele

Kognitívne ciele

- poznávať svet zvukov a hudby na báze a princípoch detskej hry a jej rôznych foriem (senzomotorická, napodobňujúca, námetová, funkčná, fantastická a pod.),
- prostredníctvom hudobných aktivít postupne získať elementárne základy hudobných vedomostí, hudobného jazyka, výrazových prostriedkov, učiť sa s nimi tvorivo pracovať a využívať ich ako prostriedok komunikačný a sebavyjadrovací bez nároku na definíciu pojmov,
- prispievať k rozvoju osobnosti žiaka, k rozvíjaniu hudobnosti (hudobných schopností) prostredníctvom komplexných, navzájom prepojených a nadväzujúcich hudobných činností,
- zvládnuť postupný prechod od spontánnych a napodobňujúcich hudobných hier k hrám s pravidlami, k zámernej práci s hudobným materiálom, poznávať zákonitosti tvorby hudobných diel, vybrané umelecké diela tak, aby vzhľadom na mieru svojich skúseností žiaci chápali, rozpoznávali a interpretovali výpovede predložených veku primeraných umeleckých diel,
- získať základy hudobného myslenia, elementárne základy hudobno-estetického vedomia v sústave hudobných vedomostí a postojoch vkusu;

Socioafektívne ciele

- uvedomovanie si a rozlišovanie mravných a estetických hodnôt, otvorenosť a tvorivosť,
- empaticky pristupovať k precíteniu a pochopeniu umeleckých diel a asertívne vyjadrovať vlastné názory a postoje,
- bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr,
- získať schopnosti spolupracovať v tíme, vedieť plánovať, propagovať, realizovať i prezentovať vlastnú prácu i skupinové projekty,
- chápať umenie v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach nielen ako ušľachtilý spôsob vyplňania voľného času, ale aj ako prostriedok skvalitnenia a skultúrnenia svojho života;

Psychomotorické ciele

- na základe získaných zručností žiaci dokážu na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné predstavy v súčinnosti s výtvarnými, pohybovými a literárnymi a integrovať ich v individuálnych alebo skupinových projektoch,
- dokázať zostavovať auditívne, vizuálne i dramatické prvky.

Rozvoj základných hudobných činností:

Vokálno-intonačné činnosti

Žiak dokáže:

- čisto a rytmicky presne spievať detské ľudové piesne, adekvátne nálade,
- poznať a správne realizovať hodnoty nôt, (štvrt'ová, osminová, polová, celá

- a pomlčky),
- zaspievať dvojhlasný kánon,
- podľa fonogestiky zaspievať jednoduché durové melódie;

Inštrumentálne činnosti

Žiak dokáže:

- poznať jednoduché rytmické nástroje a ovládať techniku hrania na ne,
- pomocou detských hudobných nástrojov podporiť náladu piesne a skladby;

Hudobno-pohybové činnosti

Žiak dokáže:

- správne chodiť a pochodovať podľa hudby, reagovať na zmeny tempa a dynamiky,
- taktovať v 2/4 a 3/4 takte,
- pohybom vyjadriť náladu hudby;

Percepčné činnosti

Žiak dokáže:

- poznať krátke veku primerané hudobné skladby a vedieť verbalizovať hudobný zážitok, vedieť ho vizualizovať a vyjadriť pohybom,
- sluchom rozoznať kontrast v hudbe, predohru, medzihru, dohru, ukončenú, a neukončenú melódiu, základné sláčikové, dychové, hudobné nástroje,
- verbalizovať svoj názor;

Hudobno-dramatické činnosti

Žiak dokáže:

- vytvárať vlastnú hudobnú krajinu v danom tónovom priestore, používať hudobné nástroje ako prostriedok na vykreslenie prostredia, postáv a nálad. hudobné vyjadrenie kontrastu v príbehu,
- vytvoriť jednoduchý príbeh s integráciou vokálnej a nástrojovej improvizácie,
- pripraviť si jednoduché hudobno-dramatické vystúpenie.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Stratégia vyučovania hudobnej výchovy určuje metódy a formy práce, ktorých logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov vo vyučovacom procese. V edukačnom procese chceme využiť:

- osvojovanie piesní imitačnou metódou s grafickým názorom – notové písmo cez obrázky ovocia, kvetov a pod.,
- zážitkové učenie - návšteva hudobných podujatí a besedy,
- hru na detské hudobné nástroje - improvizácia,
- projektovú metódu – tvorba obalu na CD využitím IKT,

- slovné metódy - dialóg a diskusia,
- metódy hrania rolí – pri melodických a pohybových hrách, príprave hudobno - dramatického vystúpenia k vianociam, mesiacu úcty k starším a pod.;

Špecifické metódy a formy práce

- intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie – pri osvojovaní nových melódií,
- imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní – po vypočutí nahrávky detských piesní súčasných hudobných skladateľov,
- riadené objavovanie hudby - hudobné hádanky využitím nahrávok skladieb – IKT,
- informačno - receptívna metóda – práca s textovým materiálom v učebnici,
- melodické hry a pohybová hra, hudobné hádanky, hra na telo,
- práca s textom a rýmom - pri príprave pásma ku dňu matiek,
- brainstorming – pri projektovej práci.

Kľúčové kompetencie

Vo vyučovacom predmete hudobná výchova budeme rozvíjať u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

Kompetencie k učeniu:

Žiak vie:

- rozpoznať niektoré hudobné nástroje,
- odlíšiť vokálnu hudbu od inštrumentálnej, rytmizuje a melodizuje jednoduché texty,
- otvorene diskutovať o svojich vedomostiach z oblasti hudby,
- vysvetliť a uviesť príklad ako môže konkrétne učivo využiť v jeho osobnom živote;

Kompetencie komunikatívne:

Žiak vie:

- stvárniť hudbu pohybom, gestami, tancom,
- používať správnu terminológiu a výstižné výrazy, ktoré súvisia s danou témou,
- postupovať chronologicky od začiatku do konca pri hovorení príbehu zo života niektorých hudobných skladateľov, alebo iných osobností,
- vyjadriť svoju myšlienku, zážitok pri posluchu hudby;

Kompetencie sociálne a personálne:

Žiak vie:

- plniť jednoduché úlohy s menším počtom krokov počas práce udržiavať pracovný poriadok,
- sledovať prácu celej triedy aj jednotlivcov,
- vybrať úlohy, ktoré dokáže splniť;

Komunikčné kompetencie:

Žiak vie:

- pochopiť úlohy ľudovej piesne v živote človeka a spoločnosti,
- osvojiť si hudobný materinský jazyk prostredníctvom slovenského zvykoslovia, vlasteneckých piesní, umeleckého spracovania ľudových piesní;

Interpersonálne a občianske kompetencie:

Žiak dokáže:

- vysvetliť základy národnej identity a vlastenectva,
- vypočúť názory iných až do konca,
- neposmievať sa emóciám iných chová sa tak, aby neobmedzoval druhých,
- nepoškodzovať prostredie, v ktorom pracuje,
- rešpektovať naše národné tradície a navštevuje kultúrne podujatia,
- byť vnímavý, aktívny poslucháč, tolerantný k iným kultúram a názorom,
- nepodliehať nevhodným módnym vlnám, reklame a subkultúre;

Kompetencie v oblasti prírodných vied:

Žiak vie:

- vytvárať sa pozitívny vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života;

Kompetencie pracovné:

Žiak vie:

- vybrať z ponuky také nástroje, ktoré najlepšie zodpovedajú jeho úlohe,
- poznať hru na rôzne hudobné nástroje,
- získavať informácie o profesiách spojených s hudbou (skladateľ, dirigent, spevák, baletka, ...),
- vhodným spôsobom ponúknuť svoje vlastné služby.

Obsah vzdelávania

Časová dotácia: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Tematický celok

Obsahový štandard (téma)	Výkonový štandard	Prierezová téma
Vokálne činnosti <ul style="list-style-type: none"> • Základy speváckeho dýchania • Základy držanie tela ZLATÁ BRÁNA	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vyjadriť rytmické cítenie pravidelná pulzácia štvrt'ových nôt • interpretovať danú pieseň • prejaviť radosť a veselosť z vypočutej piesne 	Ochrana života a zdravia Osobnostný a sociálny rozvoj
Vokálne – intonačné činnosti <ul style="list-style-type: none"> • Tvorba tónu, správna artikulácia. HODINY 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vyjadriť rytmické cítenie pravidelná pulzácia nôt • interpretovať pieseň riekankového charakteru • improvizovať zvuky podľa obrázkov 	Ochrana života a zdravia (denný režim)
Vokálne – intonačné činnosti <ul style="list-style-type: none"> • Práca s hlasom HÚSKY BIELE HÚSK	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vyjadriť rytmické cítenie -pravidelná pulzácia štvrt'ových a osminových nôt • interpretovať danú pieseň 	Environmentálna výchova

Y		
Percepčné činnosti <ul style="list-style-type: none"> Aktívne vnímanie a prežívanie hudby KURIATKO A SLON	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> zaspievať krátke veku primerané hudobné skladby všimnúť si kontrastné motívy a napodobniť ich (vysoko- nízko), motív vyjadriť pohybom 	Environmentálna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj
Vokálne – intonačné činnosti <ul style="list-style-type: none"> Detské piesne spievať čisto a rytmicky presne. ZAJAČIK DO LESA	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> zladať spev s pohybom rozlíšiť vyššie a hlbšie znejúci tón 	Environmentálna výchova
Hudobno-pohybové činnosti <ul style="list-style-type: none"> Reagovať na zmeny tempa a dynamiky PÓJDEME MY DO LESÍKA	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> pohybom správne reagovať na hudbu reagovať na melódiu rovnakej výšky a striedavej melódie 	Environmentálna výchova
Vokálne – intonačné činnosti <ul style="list-style-type: none"> Chápať poslanie hudobnej kultúry v živote človeka. KOVÁČ KUJE MECD UJE PIESEŇ NA 2 TÓNO CH	Žiak vie : <ul style="list-style-type: none"> zaspievať pieseň vo výškovom vzťahu so-mi dodržať rytmus v rytmicko- melodickej hre 	Ochrana života a zdravia
Vokálne – intonačné činnosti <ul style="list-style-type: none"> Poznať a správne realizovať hodnoty nôt – štvrt'ové a osminové PIESEŇ O NAJKRAJŠÍCH MENÁCH	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> rytmizovať a melodizovať v intervale so-mi 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Percepčné činnosti <ul style="list-style-type: none"> Rozlišovanie tónov podľa výšky a sily SKÁČE ŽABA PO BLATE BOCIAN NA PRECHÁDZKE	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> vystihnúť náladu piesne a počúvanej hudby pohybom vyjadriť rytmus počutej klavírnej skladby postupovať podľa znaku štrťová pomlčka 	Environmentálna výchova
Vokálne – intonačné činnosti <ul style="list-style-type: none"> Poznať ľudové piesne podľa tematiky MIKULÁŠ	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> spievať pieseň k sviatku Mikuláša melodizovať slovné spojenia 	Multikultúrna výchova
Percepčné činnosti <ul style="list-style-type: none"> Vedieť verbalizovať hudobný zážitok a vyjadriť pohybom VARILA MYŠIČKA KAŠIČ KU	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> vystihnúť náladu počúvanej skladby recitovať známe detské riekanky s vokálno-inštrumentálnym sprievodom 	Ochrana života a zdravia
Vokálne –	Žiak vie:	Multikultúrna výchova

inštrumentálne činnosti <ul style="list-style-type: none"> Poznať jednoduché rytmické nástroje a zvládať hranie na ne POVEDZTE NÁM PASTUŠKOVIA- koleda	<ul style="list-style-type: none"> hrať rytmické motívy pozostávajúce z hodnôt štvrt'ových nôt znázorniť pohybom i grafický pohyb melódie 	
Vokálne – intonačné činnosti <ul style="list-style-type: none"> Poznať slovenské ľudové piesne podľa tematiky UŽ JE ZIMA, UŽ TU, BUDE ZIMA, UŽ JE TU	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> zaspievať jednoduché durové melódie zaspievať detskú pieseň s témou zimy zorientovať sa v melodike tónov so-la-so-mi 	Ochrana života a zdravia
Vokálne – intonačné činnosti <ul style="list-style-type: none"> Sluchom rozoznať durové a molové melódie a súzvuky SPI DIEŤATKO, SPIŽE	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> porovnať charakterovo odlišné piesne vyjadriť dynamické kontrasty v speve povedať funkcie uspávanky 	Ochrana života a zdravia
Hudobno-pohybové činnosti <ul style="list-style-type: none"> vedieť správne chodiť a pochodovať podľa hudby MÁM RUČNÍČEK MÁM	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> pohybom správne reagovať na hudbu pohybom vyjadriť rytmus spievanej piesne rytmizovať a melodizovať vyčítanku 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Hudobno-pohybové činnosti <ul style="list-style-type: none"> Pohybom vyjadriť náladu hudby IŠLA SOVA NA TANE C	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> predviesť základné kroky (jednokročka, dvojkročka) tvoriť rôzne tanečné variácie 	Ochrana života a zdravia
Percepčné činnosti <ul style="list-style-type: none"> Vedieť verbalizovať hudobný zážitok a vedieť ho vyjadriť pohybom AKVÁRIUM, POVEDALA RYBA	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> pohybom a výtvarne vystihnúť náladu piesní rytmizovať a melodizovať text riekanky 	Environmentálna výchova
Vokálne – inštrumentálne činnosti <ul style="list-style-type: none"> Detské piesne spievať čisto a rytmicky PROSIL LÍŠKU VLÍČIK	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> so slov a melódie vydedukovať druh pesničky (žartovná) 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Vokálne – inštrumentálne činnosti <ul style="list-style-type: none"> Vedieť tvoriť a realizovať jednoduché sprievody k piesňam ŤUKI, ŤUKI, ŤUKALO	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> tvoriť sprievod k piesňam vypočuť si inštrumentálnu skladbu rozpoznať predohru, medzihru a dohru 	Environmentálna výchova
Percepčné činnosti <ul style="list-style-type: none"> Spoznať hudbu rôzneho typu POCHOD DREVENÝCH	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> vystihnúť náladu piesne pochodovať podľa piesne 	Multikultúrna výchova

VOJAČÍKOV		
Vokálno – intonačné činnosti <ul style="list-style-type: none"> Vedieť zaspievať jednoduché durové piesne VŘŠOK, DOLINA	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> vystihnúť náladu počúvanej hudby určiť druh piesne pomenovať ľudové oblečenie 	Environmentálna výchova
Vokálno – inštrumentálne činnosti <ul style="list-style-type: none"> Vedieť tvoriť jednoduché rytmické motívy k piesňam PRŠÍ, PRŠÍ	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> vedieť napodobniť dej jednoduchej činnosti rozoznať a napodobniť zvukové efekty 	Environmentálna výchova
Percepčné činnosti <ul style="list-style-type: none"> Sluchové rozlíšenie kontrastu VLAK SA ROZBIEHA	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> vystihnúť zmenu tempa a dynamiky vyjadriť zmenu tempa vyjadriť rytmus pohybom tela 	Dopravná výchova
Vokálno – intonačné činnosti <ul style="list-style-type: none"> Poznať slovenské ľudové piesne podľa tematiky V KVETINOVOM BUFETE	Žiak vie : <ul style="list-style-type: none"> správne intonovať danú pieseň v trojdobom takte. 	Environmentálna výchova
Vokálno – intonačné činnosti <ul style="list-style-type: none"> Vedieť zaspievať jednoduchý dvojhlas ZRELÁ FAZUĽA	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> zaspievať jednoduchý dvojhlas vyriešiť hudobné hádanky 	Environmentálna výchova
Hudobno-pohybové činnosti <ul style="list-style-type: none"> Pohybom vyjadriť náladu piesne MALIČKÁ SOM	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> rozoznať slákové hudobné nástroje pohybom správne reagovať na hudbu 	Osobnostný a sociálna rozvoj
Vokálno – inštrumentálne činnosti <ul style="list-style-type: none"> Tvorivá rytmizácia k jednoduchým piesňam NA DVORE BÝVA SLIEPOČKA NAŠA	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> hrať rytmické motívy štvrtových nôt a pomlčiek 	Environmentálna výchova
Vokálno – inštrumentálne činnosti <ul style="list-style-type: none"> Ovládať techniku hrania na rytmických nástrojoch a realizácia jednoduchých sprievodov k piesňam MY SME MALÍ MUZIKANTI	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> popísať poslanie hudobnej kultúry v živote človeka predviesť hru na telo 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Vokálno – intonačné činnosti <ul style="list-style-type: none"> Poznať a zaspievať hymnu SR HYMNA SR	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> zaspievať hymnu SR správať sa dôstojne 	Multikultúrna výchova
Hudobno-pohybové	Žiak vie:	Environmentálna výchova

činnosti <ul style="list-style-type: none"> Pohybom vyjadriť náladu hudby KÁČER NA DOLINE	<ul style="list-style-type: none"> vystihnúť náladu počúvanej hudby napodobniť ozvenu 	
Hudobno-pohybové činnosti <ul style="list-style-type: none"> Vytvoriť vlastnú hudobnú krajinu ŠIJEME VRECIA, ŠIJEME	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> predviesť ľudový tanec vymenovať druhy ľudových tancov 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Hudobno-pohybové činnosti NA MAK	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> zahrať sa so spolužiakmi detskú ľudovú hru 	Environmentálna výchova
Hudobno-pohybové činnosti KTO NÁM POMÔŽE NA NAŠEJ RIEČKE	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> poskytnúť pomoc svojmu kamarátovi zaspievať pieseň k detskej ľudovej hre s letnou tematikou 	Osobnostný a sociálny rozvoj Environmentálna výchova

TELESNÁ VÝCHOVA -1.ročník

Charakteristika predmetu

Predmet telesná výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybu a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier, súťaží a aktivít v prírode pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov. Napomáha k osvojeniu si princípov prevencie proti civilizačným ochoreniam, k rozvoju pohybových schopností a pohybovej výkonnosti.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom v predmetu telesná výchova je formovať kultúrne gramotnú osobnosť prostredníctvom pohybu so zameraním na zdravotne orientovanú zdatnosť a radostné prežívanie pohybovej činnosti.

Čiastkové ciele

Cieľ zameraný na osobnostný rozvoj

- mať vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach,
- pohybovou činnosťou prispievať k optimálnemu stupňu rozvoja osobnosti ako celku po stránke kognitívnej, emocionálnej, sociálnej, morálnej,
- stimulovať reč a myslenie počas telovýchovných činností;

Cieľ zameraný na zdravie

- vnímať zdravie a pohybovú aktivitu ako jeho nevyhnutnú súčasť pri formovaní vlastného zdravého životného štýlu a jeho uplatňovaní v každodennom živote,
- formovať osobnú zodpovednosť za vlastné zdravie,
- vytvárať podmienky pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej zdatnosti,
- podporovať získavanie poznatkov o otázkach vplyvu pohybu na zdravie,
- uplatňovať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti;

Cieľ zameraný na motoriku

- mať osvojené elementárne pohybové zručnosti a vytvorené pohybové návyky súvisiace so základnými lokomóciami,
- mať optimálne primerane veku rozvinuté pohybové schopnosti,

- preukazovať elementárne vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu pri realizácii, pohybových činností,
- podporovať aktivitu, fantáziu a kreativitu žiakov pri pohybových aktivitách,
- kultivovať pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- podporovať procesy sebazpoznávania a sebakontroly pri aktívnej pohybovej činnosti;

Cieľ zameraný na postoje

- prejavovať záujem o pohybové činnosti,
- prezentovať pozitívny vzťah k pravidelnej realizácii športových činností,
- aplikovať pohyb v každodennom živote,
- formovať pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám, športu.

Kompetencie

Vo vyučovanom predmete telesná výchova budeme rozvíjať u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

Pohybová kompetencie

Žiak:

- má osvojené základné pohybové zručnosti,
- má osvojené elementárne vedomosti a zručnosti z telesnej výchovy,
- vie aplikovať a tvorivo rozpracovať športové zručnosti v pohybových aktivitách v škole i vo voľnom čase,
- má na veku primeranej úrovni rozvinuté pohybové schopnosti, ktoré vytvárajú,
- predpoklad pre optimálnu zdravotne orientovanú zdatnosť,
- dokáže upevňovať svoje zdravie prostredníctvom každodenného pohybu a uvedomuje si význam pohybu pre zdravie;

Komunikácia v materinskom jazyku a v cudzích jazykoch

Žiak:

- sa vie dohodnúť na spoločných pravidlách v družstve,
- sa vyjadruje veku primeranou športovou terminológiou a rozumie jej,
- vie písomne, ústne i pohybom vyjadriť získané poznatky a zručnosti,
- vyjadruje svoje názory, vedomosti a pocity súvisiace s realizovanými pohybovými aktivitami,
- interaktívne a kreatívne reaguje na otázky súvisiace so športovou činnosťou,
- dokáže komunikovať o aktuálnych športových udalostiach v škole, obci, regióne ale i významných športových súťažiach a sviatkoch,
- dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať verbálne a neverbálne počas telovýchovnej a športovej činnosti;

Matematická kompetencia a základné, kompetencie v oblasti vedy a techniky

Žiak:

- pri rozvoji matematických modelov myslenia využíva vyjadrovanie telom a pohybom,

- rozvíja priestorové myslenie prostredníctvom pohybových aktivít,
- rozvíja logické myslenie prostredníctvom taktických úloh v pohybových činnostiach,
- využíva poznatky o tele človeka, jeho pohyboch a účinkoch;

Digitálna kompetencia

Žiak:

- využíva informačné technológie na vyhľadávanie potrebných informácií súvisiacich so športovými aktivitami;

Kompetencia naučiť sa učiť

Žiak:

- aktívne využíva informácie zo školskej telesnej výchovy vo voľnom čase,
- má záujem o ďalšie vzdelávanie sa v oblasti športu,
- sa vie motivovať pre dosiahnutie cieľa (športový výkon, dosiahnutie zručností, a. i.),
- vie si odôvodniť svoje hodnotové postoje a buduje si celoživotné návyky (pravidelné športovanie, zdravé stravovanie a i),
- dodržiava základné pravidlá zdravého životného štýlu;

Interpersonálna, spoločenská a občianska kompetencia

Žiak:

- rešpektuje práva i povinnosti pri realizovaných športových aktivitách,
- uplatňuje v pohybových činnostiach princípy fair – play,
- je tolerantný k súperom pri súťažiach,
- svojim správaním prispieva k nerušenému priebehu športovej akcie,
- uplatňuje v každodennom živote uplatňovať zásady hygieny, bezpečnosti a ochrany vlastného zdravia,
- spolupracuje pri športových aktivitách,
- je tolerantný k iným názorom na riešenie aktuálneho problému súvisiaceho so športovou aktivitou a zároveň asertívny pri nastoľovaní svojich požiadaviek a formulovaní svojich názorov,
- má pozitívny vzťah k sebe a iným,
- vie efektívne pracovať v kolektíve;

Podnikateľská kompetencia

Žiak:

- vie s kamarátmi realizovať aj vo voľnom čase naučené pohybové hry a športové aktivity v rôznom prostredí,
- aplikuje pohybové činnosti do svojho vlastného denného režimu,
- vie byť vedúcim členom skupiny a správne ju riadiť,
- sa zaujíma o športovú aktivitu iných, sleduje športovcov a ich výkony,
- je flexibilný;

Kompetencia riešenia problémov

Žiak:

- rozvíja kritické myslenie,
- konštruktívne pristupuje k riešeniu problémov , konfliktov,
- vie prijať prehru.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Úroveň, rozsah a kvalitu osvojenia poznatkov, vedomostí a zručností v jednotlivých činnostiach budeme podporovať využitím ďalších metód, stratégií a foriem práce:

- praktická metóda,
- slovná – monologická, dialogická,
- výklad,
- digitálno-demonštračná metóda s využitím videonahrávky, Tv, internetu,
- demonštračná,
- súťaže,
- pohybové aktivity,
- didaktické a psychomotorické hry,
- cvičenia v prírode, turistika,
- diagnostické a motivačné metódy,
- ukážka metodických materiálov,
- frontálne a skupinové vyučovanie,
- aj ranné cvičenia, telovýchovné chvíľky,
- rekreačné využívanie prestávok,
- bloková výučba turistika,
- vychádzka

Obsah vzdelávania

Prvý ročník

66 hodín ročne, 2 hodiny týždenne

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti (18 h) <ul style="list-style-type: none">• Poradové, prípravné, kondičné a koordinačné cvičenia• Základy atletiky : chôdza, beh, skok, lezenie, plazenie• Základy správnej techniky• Bežecká abeceda- bežecké techniky (predkopávanie zakopávanie, beh v zákrute)• Kotúle vpred• Elementárna terminológia (názvoslovie) gymnastických polôh, pohybov a cvičení• Zásady bezpečnosti a hygieny pri týchto cvičeniach	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">• správne pomenovať základné lokomócie, základné nelokomočné pohyby, základné atletické disciplíny, základné cvičenia z akrobacie a poradové cvičenia realizované vo výučbe• vysvetliť, základné pojmy: rad, zástup, štart, cieľ, súťaž, družstvo, skupina, čiara, priestor• predviesť základné prvky atletiky: chôdza, beh, skok, lezenie, plazenie, povedať a nasledovať základné povely poradovej prípravy• poznať gymnastické náradie (žinenka, lavička)• ukázať správne technické prevedenie základných lokomócií i základných gymnastických cvičení v rôznych obmenách• uplatniť základné lokomócie, poradové cvičenia

	i gymnastické zručnosti v hrách, súťažiach a iných pohybových činnostiach
Prierezová téma: Dopravná výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj	
Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry (20 h) <ul style="list-style-type: none"> Základné herné činnosti pohybových hier – technika manipulácie s náradím, behu, Základné informácie o hrách a súťažiach, význam súťaživosti v športe Správna technika základných herných činností jednotlivca Manipulačné hry (triafačky, naháňačky,...) - poznatky o správnej manipulácii s herným náčiním a netradičným náčiním Poznatky o základných pravidlách realizovaných hier – prehadzovaná, vybíjaná Poznatky o zásadách kultúrneho správania sa na športových podujatiach Zásady bezpečnosti a hygieny pri hrách Pohybové hra na rozvoj kondičných schopností 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> spájať slovné pôsobenie s praktickou činnosťou, názorom pomenovať a poznať základné herné činnosti, poznať názvy hier realizovaných vo výučbe aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich vysvetliť základné pojmy spojené s hrou ukázať a uplatniť správnu techniku manipulácie s náčiním ukázať a uplatniť správnu techniku herných činností jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe využiť naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (dvor, príroda,) a aplikovať ich v bežnom živote (vo voľnom čase)
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj	
Kreatívne a estetické pohybové činnosti (11 h) <ul style="list-style-type: none"> Rytmická, športová gymnastika –rytmické cvičenia, využitie hudobných nástrojov, ríkaniek, vytlieskávania rytmu Tanec, tanečný krok Hudobno-pohybové hry Kultivovaný tanečný prejav Pohybová improvizácia, tvorivá dramatika Cvičenia na rozvoj flexibility - správne držanie tela, polohy tela a jeho častí, pohyby tela a jeho častí v kontexte so slovným alebo hudobným podnetom 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> yjadriť pohybom slovný, názorný i hudobný motív správne pomenovať základné gymnastické cvičenia, tanečné kroky a činnosti realizované vo výučbe ukázať správne technické prevedenie rytmických cvičení, tanečných krokov, motívov v rôznych obmenách zladať pohyby, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno- pohybových, tanečných a dramatických hrách, no i pri iných pohybových činnostiach
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj, Mediálna výchova	
Psychomotorické cvičenia a hry (8) <ul style="list-style-type: none"> Elementárne poznatky o ľudskom tele – časti tela Správne držanie tela Zásady bezpečnosti, hygieny Aktivity zamerané na rozvoj fyziologicky správneho dýchania Relaxačné cvičenia a hry Strečingové cvičenia 	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať časti tela, polohy tela ukázať správne základné polohy tela a primerane svojim schopnostiam vykonávať psychomotorické cvičenia v rôznych obmenách. uplatniť prvky psychomotoriky a psychomotorických hier a prežívať pocity radosti z pohybu a hry. poznať jednoduché testy na posudzovanie svojej flexibility, držania tela, dýchania.
Prierezová téma: Ochrana života a zdravia	
Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti (9) <ul style="list-style-type: none"> Chôdza a jej rôzne druhy vzhľadom k terénu Turistika – Elementárne poznatky o význame turistiky, turistický výlet do prírody Pohyb na ľade – kĺzanie a hry na ľade Bicyklovanie – elementárne poznatky o význame bicyklovania vo voľnom čase, 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> predviesť základné zručnosti z cyklistiky, prejavovať pozitívny vzťah žiaka k prírode preukázať adekvátnu fyzickú zdatnosť pri turistike

praktické cvičenia jazdy na bicykli	
Prierezová téma: Environmentálna výchova, dopravná výchova	

Rámcový učebný plán 2. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Poč.hodín	Poč.hodín	Spolu
		ŠVP	ŠkVP	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	6	2	8
	prvý cudzí jazyk - Anglický jazyk		1	1
Príroda a spoločnosť	Prírodoveda	1	1	2
	Vlastiveda	1		1
Človek a hodnoty	Etická/náboženská výchova	1		1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4		4
	Informatická výchova	1	1	2
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1		1
	Hudobná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2		2
Spolu		18	5	23

Legenda:

ŠVP – štátny vzdelávací program

ŠkVP – školský vzdelávací program

Charakteristika predmetu

Predmet slovenský jazyk a literatúra patrí do vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia. Slovenský jazyk plní jazykovo-výchovnú funkciu. Má primárne a nezastupiteľné miesto vo vyučovacích predmetoch, vytvára predpoklady na zvládnutie ďalších vyučovacích predmetov.

Predmet pozostáva z dvoch základných častí - slovenský jazyk a literatúra. Má komplexný charakter, ktorý sa prejavuje v úrovni kompetenčnej – rozvoj komunikačnej kompetencie žiaka v materinskom jazyku v súlade s inými kľúčovými kompetenciami, v medzipredmetovej úrovni – rozširovanie komunikačných poznatkov a formovanie hodnôt z rôznych pohľadov danej tematiky, v medzizložkovej úrovni – integrácia jazykového vyučovania, slohu, čítania a literárnej výchovy (zabezpečuje komplexnú povahu komunikačného procesu) a vnútrozložkovej – prepájanie tém v rámci jazykovej, slohovej a literárnej zložky predmetu. Kľúčovým pojmom koncepcie je komunikačná kompetencia, ktorú vnímame ako schopnosť funkčne používať jazyk v rôznych komunikačných situáciách na základe elementárnych poznatkov jazykového systému. Súčasťou komunikačnej kompetencie je jazyková kompetencia, ktorú tvorí súhrn schopností, ktoré umožňujú používateľovi jazyka odlišiť gramaticky správnu vetu od nesprávnej a schopnosť tvoriť nové vety. Osvojenie jazykovej kompetencie má dlhodobější charakter a osvojenie komunikatívnej kompetencie považujeme za proces celoživotný. Prvoradým cieľom a základnou úlohou komunikačného vyučovania materinského jazyka je vytvoriť u žiakov komunikačnú zručnosť. Základné komunikačné zručnosti sú: počúvanie, hovorenie, čítanie a písanie. Okrem tejto klasifikácie ich ešte rozdelíme do dvoch veľkých oblastí založených na funkcii počúvania a čítania (receptívne), hovorenia a písania (produktívne).

Receptívna oblasť (vnímanie) pozostáva z činností, pri ktorých žiak dostáva informácie a myšlienky z vonkajších zdrojov. Spája počúvanie a čítanie. Sú to dva základné spôsoby prijímania informácií od iných.

Produktívna oblasť (vyjadrovanie) je druhou polovicou vyučovania materinského jazyka. Obsahuje činnosti, kde žiak realizuje svoje myšlienky a informácie a delí sa s nimi s inými žiakmi. Ide o oblasť hovorenia a písania, v ktorej sa produkujú zmysluplné myšlienky a rôzne informácie prostredníctvom slov. V jazykovej zložke rozvíjame komunikačné kompetencie žiaka – vyjadrovať sa správne ústnou i písomnou formou v prepojení na komunikačnú situáciu pre potreby v bežnom živote.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom vyučovania slovenského jazyka primárneho vzdelania je osvojenie a prehlbovanie spisovného vyjadrovania, najmä v slovnej zásobe a gramatike, osvojenie si elementárnych poznatkov o hláskovej, tvarovej a vetnej stavbe jazyka, o význame slov a ich stavbe. Prehlbovanie zručností vyjadrovať sa jednoducho, ale súvisle, usporiadane a jasne v

krátkych hovorených i písaných prejavoch. Dôležité je aj získavanie základného poučenia o zvukovej stránke jazyka a postupné osvojenie návyku spisovnej výslovnosti.

Cieľom jazykového vyučovania je naučiť žiakov nielen základné pojmy a poučky, ale naučiť ich myslieť v súvislostiach, komunikovať (ústne a písomne) na primeranej úrovni a naučiť ich rozumieť jazykovým prejavom z obsahovej stránky.

Cieľom literárnej zložky je zoznámiť žiakov s literárnymi dielami a ich tvorcami a vytvárať k nim kladný vzťah. Dôležitou úlohou primárneho vzdelania je rozvíjať u žiakov čitateľskú gramotnosť: čítať s porozumením, analyzovať text, kriticky myslieť a tvoriť vlastné texty.

Cieľom písania je osvojiť si písmo ako základný nástroj gramotnosti a ako prostriedok vyjadrovací, dorozumievací, výrazový a komunikačný, taktiež osvojiť si základné pravidlá pravopisu, zručnosť a návyk pre správne písanie, pričom pri písaní dbať na hygienické požiadavky.

Čiastkové ciele predmetu slovenský jazyk a literatúra realizujeme rozvíjaním kľúčových kompetencií (spôsobilostí) žiaka:

- **čitateľská gramotnosť**

- vedieť plynulé čítať
- vyhľadávať z textu podstatné informácie
- kriticky hodnotiť, formulovať jednoduché hypotézy

Čitateľská gramotnosť je komplexný súbor čitateľských zručností, pomocou ktorého sa dá rozvíjať schopnosť človeka **učiť sa učiť**.

- **sociálne komunikačné kompetencie**

- vedieť pracovať v tímoch
- vedieť jasne a zrozumiteľne komunikovať
- vedieť zhodnotiť svoje správanie aj správanie svojich spolužiakov
- vyjadrovať sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou,
- sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňovať ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi,
- adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu,
- vyjadrovať sa neverbálne,
- verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor,
- pracovať v skupine,
- preberať zodpovednosť za svoju prácu,
- ohodnotiť svoju prácu (sebahodnotenie) i prácu druhých spolužiakov,
- uvedomovať si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojím konaním prispievať k dobrým medziľudským vzťahom;

- **kompetencia učiť sa učiť sa**

- vedieť zaujať kritické postoje k vlastnej osobe
 - hľadať vhodné spôsoby učenia sa
 - pestovať vôľové vlastnosti
 - vyberať a hodnotiť získané informácie,
 - spracovávať ich a využívať vo svojom učení a v iných činnostiach,
 - uvedomovať si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok,
 - používať jazykové príručky a slovníky,
 - orientovať sa v školskej knižnici;
- **kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií**
 - ovládať základy práce s PC
 - využívať internet ako zdroj informácií
 - používať prídavné zariadenia
 - ovládať základy potrebných počítačových aplikácií,
 - primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,
 - adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete,
 - používať rôzne vyučovacie programy,
 - chápať rozdiely medzi reálnym a virtuálnym svetom;
- **kompetencia riešiť problémy**
 - vedieť objektívne hodnotiť seba aj spolužiakov
 - uplatňovať v svojom konaní hodnotové orientácie
 - hľadať a využívať rôzne informácie,
 - skúšať viaceré možnosti riešenia problému,
 - overovať správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikovať pri podobných alebo nových problémoch,
 - adekvátne svojej úrovni navrhovať riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností.

Výchovno-vzdelávací proces na primárnom stupni v rámci slovenského jazyka smerujeme k tomu, aby žiaci dosiahli:

- **základné predmetové kompetencie (spôsobilosti) – časť slovenský jazyk**
 - **Motorické zručnosti**
 - samostatne písať jednoduché texty s dôrazom na dodržiavanie základných parametrov písma (písané alebo tlačené písmo),
 - prečítať, podľa predlohy alebo diktovania napísať arabské číslice v súvislosti s učivom v matematike;
 - **Verejná prezentácia textu, verejný prejav**
 - pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť,
 - osvojiť si výslovnostnú normu s uplatnením suprasegmentálnych javov;

- **Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti**
 - zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť,
 - vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi,
 - pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu;
- **Analytické činnosti**
 - uskutočniť jazykovú analýzu textu, vyhľadávať jazykové javy, vyhodnocovať ich a postupne zatriedovať;
- **Tvorivé zručnosti**
 - tvoriť vlastný text a ústne ho prezentovať,
 - napísať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh),
 - porozprávať príbeh na danú tému (podľa názvu, obrázkov) s použitím priamej reči,
 - dokončiť rozprávanie alebo nedokončené prozaické dielo,
 - zdramatizovať krátky prozaický alebo básnický text;
- **Informačné zručnosti**
 - používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty;
 - využívať internet ako zdroj informácií
- **Komunikačné zručnosti**
 - adekvátne komunikovať s prihliadnutím na konkrétnu situáciu,
 - vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu,
 - verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor;
- **základné predmetové kompetencie (spôsobilosti) – časť literatúra**
 - **Technika čítania a verejná prezentácia textu**
 - na základe predchádzajúcej prípravy správne, plynule a s porozumením prečítať nahlas aj potíchu texty, ktoré sú primerané veku a skúsenostiam,
 - pri hlasnom čítaní dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť,
 - výrazne čítať kratšie úryvky z literatúry pre deti a mládež,
 - výrazne recitovať básne, úryvky z prózy,
 - pri čítaní dramatických textov výrazne reprodukovať priamu reč;
 - **Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti**
 - zapamätať si potrebné fakty, definície a vedieť demonštrovať ich znalosť,
 - vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi;
 - **Analytické a interpretačné zručnosti**

- zostaviť osnovu prečítaného textu,
- určiť hlavnú myšlienku prečítaného textu,
- prerozprávať obsah prečítaného textu,
- vyjadriť pocity a zážitky z prečítaného textu,
- vyhľadávať, identifikovať v literárnych textoch hlavné a vedľajšie postavy, literárne a jazykové prostriedky, vybrané pojmy,
- pri jednoduchom rozbere literárnych textov používať literárne pojmy,
- hodnotiť postavy literárneho diela, určiť ich vzájomný vzťah,
- odlišovať prozaické a básnické texty,
- odlišovať umelecké a náučné texty;

➤ **Tvorivé zručnosti**

- zreprodukovať a zdramatizovať časť rozprávky, poviedky alebo povesti,
- na základe vlastnej fantázie dokončiť začatý príbeh vo forme rozprávania,
- dramatizácie a ilustrácie,
- napísať krátky prozaický útvar,
- tvoriť jednoduché rýmy,
- inscenovať kratší dramatický text;

➤ **Informačné zručnosti**

- orientovať sa v školskej a verejnej knižnici,
- budovať si vlastnú knižnicu.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Základným prostriedkom plnenia výchovno-vzdelávacích cieľov v predmete slovenský jazyk a literatúra budú metódy a formy, ktorých vhodný výber určuje smer vyučovacích činností učiteľa a učebných aktivít žiaka. V rámci rozvojového vzdelávacieho programu využijeme

- **motivačné** (využijeme vo všetkých fázach vyučovacej hodiny - citové približovanie obsahu učenia, napr. na úvod témy, vzbudenie záujmu o literárnu tému pomocou ukážky),
- **metódy priameho prenosu poznatkov** (rozprávanie, objasňovanie, výklad, opis, rozhovor, dramatizácia – hranie rolí sa využije v hlavnej časti hodiny),
- **diskusia** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie poznatkov o prečítanom texte využijeme v každej časti vyuč. jednotky),
- **metódy samostatnej práce** (pracovné listy, pracovné zošity),
- **metódy opakovania a precvičovania vedomostí** (metóda otázok a odpovedí, opakovanie, domáca úloha, hádanky, dopĺňovačky,...),
- **práca s knihou a textom** (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu - vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií),
- **hlásková analyticko–syntetická metóda**, ktorú použijeme v prípravnom a nácvikovom období pri nácviku písania a čítania,
- **metóda rozhovoru** - „heuristická metóda“ sústavou otázok zabezpečíme plynulý postup od známych javov k pochopeniu a osvojovaniu nových vedomostí,

- **problémová metóda** -túto metódu uplatníme v spojitosti s analyticko – syntetickou metódou pri vyvodzovaní hlások, napríklad: Ktorú hlásku počujeme na začiatku, resp. na konci slova? Problém sťažíme žiadaním slov s pozíciou hlásky.,
- **synkritická metóda – porovnávacia** -má podstatu v porovnaní dvoch vecí, napríklad písané a tlačené tvary písmen. Tým, že pri porovnávaní máme veci pred sebou – je to zároveň aj názorná metóda a využijeme ju pri náročnejších úlohách,
- **mnemotechnicko – skriptologická metóda**- použijeme ju pri vyvodzovaní písmen (hlások) tak, že písmeno bude vpísané v nápovednom obrázku, ktorý napovedá aj slovo, pričom toto slovo začína na vyvodzované písmeno (hlásku),
- **metóda normálnych slabík**- nápovedný obrázok napovie prvú slabiku slova, túto slabiku sa žiaci budú učiť čítať,
- **Carstairova metóda** - aplikujeme ju na rozhybanie a precvičenie svalstva ruky, prostredníctvom rozcvičky prstov s dôrazom na dodržiavanie hygienických pravidiel pri čítaní a písaní,
- **metóda obťahovacia a kopírovacia**- použijeme ju pri nácviku písania nových písmen (obťahovanie tvaru písmen),
- **metóda modelovania**- využijeme ju pri nácviku čítania i písania (modelovať je možné z plastelíny, špagátika, drôtika,...).

Pri výučbe predmetu slovenský jazyk a literatúra budeme využívať v edukačnom procese moderné koncepcie vyučovania, inovatívne metódy a formy výučby, ktoré budú žiakov aktivizovať a ich pozitívum rozvineme kľúčové spôsobilosti žiakov.

- **Kooperatívne vyučovanie** (aplikujeme pri problémovom a projektovom vyučovaní, ale aj v rámci klasickej výučby),
- **Projektové vyučovanie** (použitím projektového vyučovania vo vyučovacom procese budeme podporovať u žiakov aktívny prístup k zručnosti pri vyhľadávaní a hodnotení informácií a rozvíjať schopnosť aplikovať získané vedomosti, umožníme žiakom prepojenie školskej teórie s praxou),
- **Sokratovská metóda** (rozhovor učiteľa a žiakov, pri ktorom zadáme žiakom otázky, na ktoré žiaci hľadajú spoločne odpovede. Sokratovský rozhovor sa začína nastolením problému, hľadanie odpovedí núti žiakov stále hlbšie sa nad problémom zamýšľať, hľadať argumenty, dôkazy pre svoje stanoviská, prihliadať na názory iných, kriticky myslieť),
- **Inscenačná metóda** (zinscenovanie určitej situácie z reálneho života, hranie roly, v diskusii sa žiaci pokúsia nájsť riešenie problému - využijeme v slohovej časti),
- **Stratégia EUR- Evokácia- Uvedomenie si významu- Reflexia** (účinnosť tejto stratégie podporíme použitím techniky INSERT-i interaktívny znakový systém pre efektívne čítanie a myslenie),
- **Metódy rozvoja tvorivého myslenia- heuristiky** (budeme využívať pri tvorivom riešení problémov),
- **Brainstorming** (použitím tejto účinnej metódy budeme u žiakov podnecovať nápaditosť, originalitu pri riešení problémov, túto metódu budeme používať vo vyučovacom procese slovenského jazyka a literatúry pri tvorivom písaní, kde žiaci budú mať možnosť uplatniť svoju nápaditosť, originalitu, tvorivé schopnosti),
- **Tvorivé písanie** (použitím TP budeme žiakov vychovávať k flexibilitě, objavovaniu nových súvislostí, originalnosti, k experimentovaniu, k iniciatíve rozvíjať divergentné myslenie žiakov a učiť žiakov vlastnému mysleniu, pociťovaniu, spomínaniu, tvoreniu, tvorivému učeniu sa). **Formy TP**, ktoré budeme využívať v procese výučby

slovenského jazyka a literatúry: voľné písanie, hádankárska literárna dielňa, rýmovačky, rozprávky.

V edukačnom procese ďalej využijeme:

- **sociálne formy:**
 - frontálne,
 - individuálne a skupinové vyučovanie;
- **organizačné formy:**
 - vyučovacia hodina (trieda, polyfunkčná učebňa, knižnica);
- **ďalšie formy:**
 - besedy so spisovateľmi,
 - exkurzie- literárne (návštevy literárnych múzeí),
 - návštevy knižníc (okresných), divadelných predstavení, filmových predstavení.

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využijeme nasledovné **učebné zdroje:**

- **odborná literatúra** 1. ročník a 2. Ročník
 - Nemčiková, : Šlabikár 1. a 2. Časť,
 - Reváková, M.: Písanka pre prvákov aj druhákov – ABECEDA,
 - Plicková, E.: Maľujeme abecedu,
 - Bakalová, V., Krajčovičová, J., Bujalka, A. : Slovenský jazyk pre 2. Ročník,
 - Benková, S., Komlóssyová, H., Pavlovič J., Štefeková, K. : Čítanka pre 2. Ročník;
- **didaktická technika:** eBeam tabuľa, dataprojektor, PC technika s pripojením na internet, prehrávač CD, televízor, prídavné zariadenia – tlačiareň, skener,
- **materiálové výučbové prostriedky:** písacie a kresliace potreby, pracovné zošity, pracovné listy, doplnkové a cvičné texty, výučbové CD , skladačka slov a obrázkov – skladacia abeceda ,didaktické hry a hádanky, obrázky a ilustrácie,
- **ďalšie zdroje:** internet , knižnica.

Druhý ročník

V 2.ročníku je vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra dotovaný 8 hodinami týždenne (264 hodín ročne). 2 hodiny sú navýšené oproti štátnemu vzdelávaciemu programu.

2-hodinová dotácia nad rámec ŠVP je určená na zdokonaľovanie čitateľských a komunikačných schopností žiakov a čítania s porozumením (slovenské rozprávky).

Rozširujúce učivo bude realizované cez projekt – Maľované čítanie, kde si žiaci vytvoria „Knihu rozprávok a príbehov.“ Zároveň tým rozvineme aj tvorivé písanie žiakov.

Vyučovanie predmetu organizujeme formou 2, resp. 1 hodiny denne. Uskutočňovať sa bude prevažne v kmeňovej triede. Na vyučovanie využijeme aj multimedialnú učebňu, školskú knižnicu, mestskú knižnicu.

Slovenský jazyk Časová dotácia: 4 hodiny týždenne, 132 hodín za školský rok

Tematický celok: Hláska a písmeno (6 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišovanie hlásky a písmena 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> odlíšiť hlásky od písmen správne písať písmená slovenskej abecedy
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj sebazvedávania) 	

Tematický celok: Rozlišovacie znamienka (4 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Dĺžeň Mäkčeň Vokáň Dve bodky 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> používať rozlišovacie znamienka a pozná ich funkciu správne písať písmená s rozlišovacími znamienkami
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj (rešpektovať názory, potreby a práva ostatných) 	

Tematický celok: Hláska a písmeno (34 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Rozdelenie hlások: samohlásky, dvojhlásky, spoluhlásky Samohlásky: krátke/dlhé Spoluhlásky: tvrdé/mäkké Hlásky ď,ť,ň,ľ – písanie s mäkčeňom aj bez mäkčeňa 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> rozdeliť hlásky na tri skupiny rozlišovať krátke a dlhé samohlásky rozlišovať tvrdé a mäkké spoluhlásky napísať hlásky ď,ť,ň,ľ bez mäkčeňa pred e,i,ia,ie,iu
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj sociálnych spôsobilostí) 	

Tematický celok: Slabika, slovo, veta (15 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Jednoslabičné slová Viacslabičné slová Striedanie krátkych a dlhých slabík v slove Delenie slov na slabiky Spájanie slov do viet Druhy viet: oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> rozlišovať jedno a viacslabičné slová rozdeľovať slová na slabiky podľa slabičného princípu zmysluplne spájať slová do viet rozlišovať druhy viet podľa obsahu správne písať začiatok i koniec vety

Prierezové témy:

- Osobnostný a sociálny rozvoj (zodpovednosť za svoje konanie)

Tematický celok: Spisovná slovenčina (4 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Správna/nesprávna výslovnosť 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť protiklad správnej a nesprávnej výslovnosti, • rozlíšiť správne a nesprávne tvary slov
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj kultúrnej spôsobilosti) • Multikultúrna výchova (spoznávanie a rešpektovanie iných kultúr) 	

Tematický celok: Písanie (40 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Samohlásky • Spoluhlásky • Arabské číslice • Jednoduché krátke texty • Vlastné mená 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • správne písať tvary malých a veľkých písmen písanej abecedy a správne tvary arabských číslic podľa požiadaviek na písmo pre 2. ročník • správne, čitateľne a úhl'adne napísať podľa diktovania aj samostatne jednoduchý krátky text • správne napísať vlastné mená osôb, zvierat, miest a dedín z blízkeho okolia
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj sebadôvery – poznať svoje silné a slabé stránky) • Enviromentálna výchova (ochrana životného prostredia) 	

Tematický celok: Sloh (34 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
•	•
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj (sebazdokonaľovanie) • Mediálna výchova (posudzovanie mediálne šírených posolstiev, uvedomovanie si negatívnych vplyvov) • Multikultúrna výchova (akceptácia a spoznávanie iných kultúr) • Tvorba projektov a prezentačné zručnosti (spolupráca v skupine, prezentácia vlastnej práce) 	

Literatúra Časová dotácia: 4 hodiny týždenne, 132 hodín za školský rok

Tematický celok: Tematické osnovanie podľa mesiacov a ročných období

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Prišla jeseň • Zavítala zima • Ukáž, jar, svoju tvár • Prichádza k nám leto 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • správne, plynule a s porozumením čítať nahlas jemu primerané texty • sa orientovať v deji prečítaného textu • vnímať obsah literárnych textov počúvaním, hlasným a postupne i tichým čítaním • rozprávať o prečítanom texte a o vlastných zážitkoch • utvoriť otázky k obsahu a odpovedať na ne

	<ul style="list-style-type: none"> vyjadriť svoje pocity bez slov
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj medziľudských vzťahov) Enviromentálna výchova (ochrana životného prostredia) Ochrana života a zdravia (bezpečnosť pri hrách v prírode) 	

Tematický celok: Žánre ľudovej slovesnosti

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Hry, hádanôčky a k tomu rozprávočky Čas radosti, veselosti Novoročné pozdravenia z Bratislavy do Košíc Veselo je cez fašiangy Lúky, stráne, hurá ne! 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> rozlíšiť poéziu od prózy naučiť sa naspamäť riekanku alebo básň predniesť básne vyhľadať verš, rým, slohu používať obrazné prostriedky (zdrobneniny, prirovnania...) správne intonovať vety výrazne artikulovať
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj (sebavzdelávanie) Multikulturná výchova (poznať iné kultúry a rešpektovať ich tradície) 	

Tematický celok: Poézia a rozprávky slovenských a svetových autorov

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Slovensko – moja vlasť Svet rád chodí do prírody Každého si zima všíma Hory naše, hory Kniha, priateľ človeka Medzi zvieratkami Svet ako farebný kvet 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> orientovať sa v deji prečítaného textu opísať ilustráciu k textu prerozprávať príbeh podľa obrázkovej osnovy s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduchú osnovu dokončiť začatý príbeh čítať s porozumením tvoriť nadpis k príbehom a k obrázkom orientovať sa v školskej knižnici
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj tvorivosti) Enviromentálna výchova (krásy Slovenska) Mediálna výchova (posudzovanie mediálne šírených posolstiev, uvedomovanie si negatívnych mediálnych vplyvov) 	

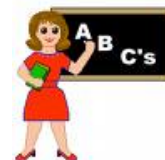
Tematický celok: Príbehy zo života detí

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Škola volá Keď sme boli malí Radostný svet detí a zvieratiek Deti a ich rodičia Tešíme sa na prázdniny 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> vymenovať postavy z príbehu jednoducho ohodnotiť konanie postáv porozprávať o ilustrácii pri texte nacvičovať dialogizované čítanie zapojiť sa do dramatizácie textu vybrať si najkrajšiu, najsmiešnejšiu časť textu

	<ul style="list-style-type: none"> • dokončiť začatý príbeh, tvorivo pracovať s textom • porozprávať svoj podobný príbeh
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj (zlepšovať medziľudské vzťahy) • Enviromentálna výchova (vnímať vzťahy medzi človekom a životným prostredím) • Ochrana života a zdravia (bezpečnosť pri hrách) 	

Tematický celok: Rozprávka v divadle a vo filme

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Divadlo • V divadle 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vyjadriť vzťahy literatúry s inými druhmi umenia (divadlo, rozhlas, televízia, film, kino) • rozoznať tieto pojmy: divadlo, herec, bábka, bábkové divadlo • zapojiť sa do dramatizácie primeraných textov • improvizovať obsah podľa literárnej predlohy
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj (vnímať kultúru ako súčasť človeka) • Mediálna výchova (uvedomovať si negatívne vplyvy médií) • Tvorba projektov a prezentačné zručnosti (spolupráca v skupine, prezentácia vlastnej práce) 	

Charakteristika predmetu

Záujem o štúdium anglického jazyka v posledných rokoch stále rastie. Je to dané nielen požiadavkou zo strany rodičov či žiakov ale najmä spoločenským vývinom. Vstup našej krajiny do EÚ a jej štruktúr si žiada ovládanie cudzích jazykov, dobré vedomosti a komunikačné zručnosti. Jednou z možností ako túto požiadavku naplniť je začať vyučovať anglický jazyk už mladšom školskom veku a riadiť sa heslom: „Čím skôr, tým lepšie.“ Skorý začiatok vyučovania anglického jazyka má pozitívny vplyv na celkový rozvoj osobnosti dieťaťa. Otvára žiakom nový obzor pri spoznávaní iných kultúr a tým rozvíja aj tolerantnosť dieťaťa voči iným kultúram. Uľahčuje deťom prácu pri vyučovaní formou IKT metód.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom anglického jazyka na I. stupni je:

- vzbudiť záujem o jazyk a kultúru,
- sprostredkovať základné vedomosti v anglickom jazyku,
- umožniť dieťaťu dorozumieť sa v inom jazyku ako vo vlastnom,
- byť prínosom k celkovému vývinu dieťaťa a rovnomerne podporovať jeho emocionálne, kreatívne, sociálne a kognitívne schopnosti,
- umožniť dieťaťu lepšie poznanie sveta a tým podporovať jeho sebavedomie.

Špecifickými cieľmi sú nasledujúce kompetencie:

Komunikatívna kompetencia

Žiak dokáže:

- používať základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- prejavovať obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení
- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že použije najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti
- pozdraviť sa aj rozlúčiť, predstaviť sa, poďakovať, ospravedlniť sa, atď.
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené výpovede, ktoré sú poznamenané mnohými pauzami, nevyhnutnými na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu.

Sociálna a personálna kompetencia

Žiak dokáže:

- vyžiadať si a poskytnúť pomoc v jednoduchých situáciách,
- spolupracovať v po anglicky hovoriacej skupine na jednoduchej úlohe.

Kompetencia na riešenie problémov

Žiak dokáže:

- riešiť jednoduché problémové situácie v cudzojazyčnom prostredí,
- nebať sa hovoriť po anglicky s cudzím človekom,
- opísať obsah myšlienky, pokiaľ chýba slovná zásoba.

Kompetencia k učeniu

Žiak dokáže:

- dávať veci do súvislostí, spájať do väčších celkov poznatky z rôznych oblastí a na základe toho si vytvárať komplexnejší pohľad na svet,
- hodnotiť svoje pokroky.

Kompetencia občianska

Žiak dokáže:

- rešpektovať a oceňovať tradície a kultúrne i historické dedičstvo v anglicky hovoriacich krajinách a v ostatných krajinách sveta.

Kompetencia pracovná

Žiak vie:

- efektívne spolupracovať v rámci skupiny,
- aktívne sa podieľať na riešení problémov,
- ochotne pomáhať spolužiakom.

Prierezové témy

Multikultúrna výchova – cieľom je rozvoj chápania iných kultúr, akceptácia a rozvoj medziľudských vzťahov, tolerancie. Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania z dôvodu globalizácie sveta a migrácie príslušníkov rôznych kultúr. Predpokladaným výstupom je žiak, ktorý pozná aj iné kultúry, ich históriu, zvyky, tradície, akceptuje ich a dokáže s nimi spolupracovať.

Mediálna výchova - Cieľom tejto prierezovej tematiky je u žiakov rozvíjať schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi. **Osobnostný a sociálny rozvoj** – rozvíjame sebareflexiu, sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, seba vzdelávanie a zodpovednosť za svoje konanie a prevenciu sociálno-patologických javov v škole. Učíme žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu

Enviromentálna výchova - prispieva k rozvoju osobnosti žiaka tak, že žiak nadobúda schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, pričom zároveň chápe potrebu ochrany životného prostredia na celom svete.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – rozvíjame schopnosť žiakov komunikovať, argumentovať, používať informácie, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať samých seba, ale aj prácu v skupine pri tvorbe jednotlivých projektov.

Metódy ,formy, stratégie a koncepcie

Pomocou správne zvolených metód budeme:

- vytvárať atmosféru, v ktorej sa dieťa môže učiť s radosťou bez strachu a stresu,
- využívať a motivovať chuť dieťaťa do učenia sa a jeho prirodzená zvedavosť
- zohľadňovať potreby dieťaťa a hlavne umožniť mu sa učiť za pomoci všetkých zmyslov,
- učiť dieťa reagovať v anglickom jazyku, aktívne ho používať a postupne sa v jazyku osamostatniť.
- **naratívna a audiolingválna metóda** (deti sa naučia počúvať príbehy, imitovať situácie z príbehov a hovoriť)
- **komunikatívna metóda** (využijeme pri prezentácii slovných spojení a vetných celkov so zmysluplným a v praxi použiteľným obsahom)
- **metóda „celkovej fyzickej reakcie“** (TPR, zapájanie viacerých zmyslov do procesu učenia)
- **metóda CLIL** (žiaci budú skutočne komunikovať, nepoužijú jazyk v umelo navodených situáciách, žiaci sa nesústredujú v prvom rade na jazyk samotný, ale na obsah, využívanie medzipredmetových vzťahov)
- **Callanova metóda** (využijeme pri didakt. postupoch: počúvanie – rozprávanie – čítanie – písanie)

V jednotlivých fázach vyučovacej jednotky využijeme v rámci uvedených metód rôzne techniky, zaradené podľa potreby miery riadenia pedagóga – facilitátora.

Riadené techniky:

- na rozcvičenie a uvoľnenie – spev, tanec,
- na sústredenia, navodenie situácie – zvuková nahrávka, obrázky, mapy a pod.,
- delenie žiakov na skupiny,
- demonštrácia rolovej hry,
- počúvanie zvukovej nahrávky,
- otázky – odpovede.

Čiastočne riadené techniky:

- reťazový dialóg,
- výmena informácií,
- brainstorming.

Vôľové, neriadené techniky:

- dramatizácia, rolové hry,
- rôzne aktívne jazykové hry ,
- simulovanie – napodobňovanie situácií zo života.

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

- učebnice – New Chatterbox Starter, 1, 2
- pracovný zošit
- časopisy, noviny, encyklopédie
- obrázkové slovníky
- materiálno – technické - PC, internet, CD, DVD, audionahrávky
- didaktické pomôcky – tabule, obrazový materiál
- obrazový materiál, vlastné práce, projektové práce
- náučno-populárne knihy a beletria
- mapa sveta, mapy anglicky hovoriacich krajín, mapa Európskej únie
- využitie informačno-komunikačnej technológie: programy WORD, PowerPoint, Internet, webové stránky, e-mail, elektronické médiá, výukové programy

Výučba anglického jazyka je 1 hodina týždenne, teda 33 hodín ročne v 2. ročníku

Obsah vzdelávania

Tematický celok: Pozdravy a pokyny (3h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Pozdravy• Základní pokyny pri vyučovaní• Sloveso „byť“ v 1. os. j.č., prít. čas, kladná veta	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none">• vie sa pozdraviť a predstaviť sa• dokáže reagovať na pokyny v škole
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none">• Osobnostná a sociálna výchova• Multikultúrna výchova	

Tematický celok: Čísla a predmety v triede (3h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Čísla od 1 do 10• Predmety v triede• Sloveso „byť“ v 3. os. j.č., prít. čas, otázka a odpoveď• Zámena „čo“ a „toto“	<p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none">• vie počítat' do 10• vie pomenovať predmety v triede• dokáže sa opýtať na predmety v triede
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none">• Osobný a sociálny rozvoj• Ochrana života a zdravia• Multikultúrna výchova	

Tematický celok: Rodina (2h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Členovia rodiny• Zámena „kto“ a „môj“	Žiak: <ul style="list-style-type: none">• vie pomenovať členov rodiny• dokáže sa opýtať na členov rodiny
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none">• Osobný a sociálny rozvoj• Ochrana života a zdravia• Multikultúrna výchova	

Tematický celok: Farby (3h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Základní farby• Čísla (opakovanie)• Zámeno „ako“• Sloveso „byť“ v 2. os., j.č., otázka a odpoveď	Žiak <ul style="list-style-type: none">• vie pomenovať základné farby• dokáže sa opýtať kamaráta na vek• vie povedať, koľko má rokov
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none">• Osobný a sociálny rozvoj• Ochrana života a zdravia• Multikultúrna výchova	

Tematický celok: Hračky (3h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Bežné hračky• Odpovede Áno/Nie• Zámena „čo“ a „toto“ (opakovanie)• Zámeno „to“	Žiak <ul style="list-style-type: none">• vie pomenovať hračky• vie sa opýtať na hračky
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none">• Osobný a sociálny rozvoj• Ochrana života a zdravia• Multikultúrna výchova	

Tematický celok: Nové farby (2h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Ďalšie farby• Zámeno „aký“• Zámeno „to“ / „ono“	Žiak <ul style="list-style-type: none">• vie pomenovať ďalšie farby• dokáže sa opýtať na farby
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none">• Osobný a sociálny rozvoj• Ochrana života a zdravia• Multikultúrna výchova	

Tematický celok: Akí sme? (2h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Osobné zámená j.č.	Žiak

<ul style="list-style-type: none"> • Sloveso „byť“ v j.č. • Prídavné mená „veľký“/„malý“, „hladný“/„smädný“, „smutný“/„veselý“ 	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže pomocou bežných prídavných mien popísať seba a iných ľudí
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobný a sociálny rozvoj • Ochrana života a zdravia • Multikultúrna výchova 	

Tematický celok: Zvieratá – domáci miláčikovia (3h)

Obsahový štandard <ul style="list-style-type: none"> • Zvieratá – najbežnejší miláčikovia • Sloveso „mať“ v 1.os. j.č. • Opakovanie „Toto je moje/môj“ 	Výkonový štandard Žiak <ul style="list-style-type: none"> • vie pomenovať domácich miláčikov • dokáže rozprávať o domácich miláčikoch a privlastňovaní • vie popísať domácich miláčikov pomocou farieb
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobný a sociálny rozvoj • Ochrana života a zdravia • Multikultúrna výchova • Environmentálna výchova 	

Tematický celok: Jedlo (2h)

Obsahový štandard <ul style="list-style-type: none"> • Jedlo bežné ako desiata • Sloveso „mať“ v 2.os. j.č., otázka a odpoveď 	Výkonový štandard Žiak <ul style="list-style-type: none"> • vie pomenovať základné potraviny • vie sa opýta na jedlo
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobný a sociálny rozvoj • Ochrana života a zdravia • Multikultúrna výchova 	

Tematický celok: Moja tvár (3h)

Obsahový štandard <ul style="list-style-type: none"> • Základní časti tváre • Prídavné mená (opakovanie) • Prídavná mená • Sloveso „mať“ v 3. os. j.č. 	Výkonový štandard Žiak <ul style="list-style-type: none"> • vie pomenovať časti tváre • dokáže popísať niekoho vzhľad pomocou bežných prídavných mien
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobný a sociálny rozvoj • Ochrana života a zdravia • Multikultúrna výchova 	

Tematický celok: Oblečenie (3h)

Obsahový štandard <ul style="list-style-type: none"> • Bežné, každodenné oblečenie 	Výkonový štandard Žiak
--	----------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Farby (opakovanie) • Sloveso „mat“ v 3.os. j.č. (opakovanie) 	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže pomenovať bežné časti oblečenia • vie pomocou farieb popísať oblečenie, ktoré majú kamaráti na sebe
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobný a sociálny rozvoj • Ochrana života a zdravia • Multikultúrna výchova 	

Tematický celok: Moja izba (4h)

	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Bežné kusy nábytku v byte • Zámeno „kde“ • Predložky „v“ a „na“ 	Žiak <ul style="list-style-type: none"> • vie pomenovať predmety v dome • dokáže sa spýtať na umiestnenie vecí v dome • vie pomocou predložiek hovoriť, kde je vec umiestnená
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobný a sociálny rozvoj • Ochrana života a zdravia • Multikultúrna výchova • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti 	

Charakteristika predmetu

Predmet matematika patrí do vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami. Učebný predmet matematika v primárnom vzdelaní je založený na realistickom prístupe k získavaniu nových matematických vedomostí a osvojovaní si intelektových činností žiakmi. Na rovnakom princípe sa pristupuje k aplikácii nových matematických vedomostí v reálnych situáciách.

Vyučovanie matematiky v 2. ročníku ZŠ nadväzuje na skúsenosti matematického charakteru, ktoré žiaci získali v prvom ročníku. Zovšeobecňovaním názorných predstáv a praktických skúseností žiakov sa systematicky a s porozumením utvárajú a rozvíjajú ich matematické vedomosti, zručnosti a návyky vo všetkých hlavných častiach didaktického systému matematiky – aritmetika, algebra, geometria. Matematické vedomosti žiakov primárneho vzdelávania sa budujú v súlade s matematickou teóriou len do tej miery, do akej je to v súlade s vekovými a psychickými osobitosťami žiakov. Okrem osvojovania základných vedomostí a zručností z oblasti aritmetiky, algebry a geometrie, žiaci sú vedení k objaveniu, pochopeniu a aplikácii primeraných súvislostí jednak vo vnútri jednotlivých oblastí matematiky, ale aj medzi týmito oblasťami. Riešením slovných úloh sú žiaci vedení k aplikácii získaných poznatkov v bežnej praxi – pri nákupoch, meraniach a pod. Svojím obsahom a metódami práce vyučovanie matematiky prispieva k rozvoju tvorivých schopností, myšlienkových operácií, priestorovej predstavivosti, k vytrvalosti, k pracovitosti, vôľových čŕt osobnosti žiaka a pod. Z vyučovania matematiky musí vyplývať, že matematika je prostriedkom na riešenie praktických úloh. Vzdelávací proces bude vedený tak, aby žiaci boli samostatní a tvoriví nielen pri získavaní nových vedomostí, ale aby získané vedomosti dokázali prezentovať, aby vedeli svoje tvrdenia zdôvodňovať a obhájiť.

Učebný predmet matematika 2. ročníka ZŠ zahŕňa:

- elementárne matematické poznatky, zručnosti a činnosti s matematickými objektmi, rozvíjajúce kompetencie potrebné v ďalšom živote (osobnom, občianskom, pracovnom a pod.),
- matematické činnosti podporujúce rozvoj žiackych schopností, presného myslenia a formovania argumentácie v rôznych prostrediach, rozvoj algoritmického myslenia,
- súhrn veku primeraného matematického a infromatického poznania, ktoré tvoria východisko k všeobecnému vzdelaniu kultúrneho človeka,
- informácie, dokumentujúce potrebu matematiky a informatiky pre spoločnosť.

Vzdelávací obsah matematiky v 2. ročníku ZŠ je rozdelený do piatich tematických okruhov:

1. Čísla, premenná a počtové výkony s číslami
2. Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy
3. Geometria a meranie
4. Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika
5. Logika, dôvodenie, dôkazy

Naša škola sa profiluje ako škola podporujúca environmentálne znalosti a vedomosti žiakov a preto sa aj v rámci tohto vyučovacieho predmetu budú rozvíjať spôsobilosti dôležité pre rozvoj osobnosti žiaka v oblasti jeho postojov k životnému prostrediu a ich hodnotovej orientácie. Súčasťou koncepcie predmetu je preto aj využívanie matematických poznatkov a zručností pri pochopení a analýze vzťahov medzi človekom a jeho životným prostredím v rôznych súvislostiach, ako aj praktické využitie osvojeného matematického aparátu pri riešení problémov, týkajúcich sa životného prostredia regionálneho aj globálneho charakteru.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu bude rozvoj matematickej gramotnosti a schopnosti aplikovať teoretické vedomosti v bežnom živote a praktických situáciách.. Žiaci sa prostredníctvom matematiky naučia formulovať myšlienky, získavajú schopnosť argumentácie, schopnosť kriticky hodnotiť, ale aj počúvať argumenty iných ľudí. Cieľom vyučovania matematiky bude aj prispieť k rozvoju tvorivých schopností, myšlienkových operácií, priestorovej predstavivosti, k posilneniu vytrvalosti, pracovitosti a vôľových črt osobnosti žiaka. Spolu s ostatnými učebnými predmetmi budeme sa podieľať na veku primeranom rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT (kalkulátory, počítače) k vyhľadávaniu, spracovaniu a uloženiu informácií.

Čiastkové ciele predmetu matematika dosiahneme rozvíjaním jednotlivých kľúčových kompetencií (spôsobilostí) zameraných hlavne na matematickú gramotnosť:

kompetencie v oblasti matematického myslenia:

- osvojiť si jednoduché algoritmy
- osvojiť si základnú matematickú terminológiu
- disponovať základným súborom myšlienkových operácií podporujúcich synteticko-analytické myslenie
- používať základné matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách,
- používať matematické modely logického a priestorového myslenia,
- objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systemizácii poznatkov;

kompetencia k celoživotnému učeniu sa:

- poznávať a postupne operovať so všeobecne používanými pojmami, termínmi, znakmi a symbolmi v oblasti matematiky,
- využívať poznatky z rôznych predmetov,
- hodnotiť vlastnú prácu,
- efektívne využívať poznatky z matematiky v procese učenia, tvorivých činnostiach a v praktickom živote,
- plánovať, organizovať a riadiť svoje učenie, posudzovať pokrok a formulovať príčiny neúspechov,
- schopnosť orientovať sa v dostupných zdrojoch informácií a využívať ich pre vlastné učenie,
- uvedomovať si potrebu učenia sa ako prostriedok seberealizácie a osobného rozvoja;

kompetencia riešiť problémy:

- byť otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych postupov,
- formulovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov, nenechať sa odradiť neúspechom,
- zamýšľať sa nad problémami a formulovať vlastné názory a postoje,
- kriticky myslieť a logicky uvažovať,
- hľadať rôzne varianty riešenia problémov a overovať správnosť riešenia,
- samostatne riešiť problémy, voliť vhodné spôsoby riešenia;

kompetencie sociálne a personálne:

- podieľať sa na vytváraní príjemnej atmosféry v triede,
- rešpektovať a povzbudzovať žiakov s poruchami učenia,
- diskutovať o probléme, vyjadriť svoj názor,
- vecne argumentovať,
- posilňovať svoju samostatnosť, sebadôveru a sebaúctu,
- pracovať v skupine a hľadať v nej svoju rolu;

komunikačné kompetencie:

- využívať dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu,
- efektívne využívať dostupné informačno- komunikačné technológie,
- dokázať prezentovať výsledky svojej práce na verejnosti,
- používať odborný jazyk,
- sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (projekt), tak aby každý všetkému porozumel,
- aktívne vyhľadávať informácie na internete;

kompetencie pracovné:

- pristupovať zodpovedne k zadaným úlohám,
- rozvíjať rysovacie zručnosti, priestorovú predstavivosť a obrazotvornosť,
- schopnosť projektovať svoju činnosť a aktívne sa zapájať do jednoduchých projektov,
- vedieť pracovať podľa stanoveného postupu,
- vedieť zostaviť pracovný postup;

kompetencie občianske:

- schopnosť poznávať možnosti matematiky ako dôležitého nástroja pre spoločenský pokrok,
- vedieť uplatňovať svoje práva a plniť svoje povinnosti,
- dodržiavať stanovené pravidlá,
- vedieť zodpovedne zaobchádzať so zvereným majetkom (didaktické pomôcky, PC technika).

Výchovno-vzdelávací proces na primárnom stupni základnej školy budeme smerovať k tomu, aby žiaci dosiahli:

- **základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)** v jednotlivých tematických okruhoch:

Čísla, premenná a počtové výkony s číslami:

- poznať obsahovú aj formálnu stránku prirodzených čísel v obore do 100 a vedieť ju využiť na popis a riešenie problémov z reálnej situácie,
- vykonávať z pamäti, písomne a na kalkulačke základné počtové výkony a využívať komutatívnosť a asociatívnosť sčítania a násobenia na racionalizáciu výpočtov,
- riešiť a tvoriť numerické a kontextové úlohy na základe reality, obrázkovej situácie a udaní číselných hodnôt veličín, pri ktorých vie správne aplikovať osvojené poznatky o číslach a počtových výkonoch;

- **postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy**

- vytvárať jednoduché postupnosti z predmetov, z kresieb a čísel, rozoznávať a sám vytvárať stúpajúcu a klesajúcu postupnosť čísel, objavovať pravidlo tvorby postupnosti a pokračovať v tvorení ďalších jej prvkov,
- usporiadať údaje patriace k sebe v tabuľke, na základe objavenia súvislostí medzi týmito údajmi,
- interpretovať, analyzovať a modelovať riešenia úloh a problémov,
- rozvíjať svoje schopnosti a kreativitu kontrolou správnosti riešenia úloh,
- zisťovať účinnosť svojej práce;

- **geometria a meranie**

- rozoznať, pomenovať, vymodelovať a popísať jednotlivé základné priestorové, geometrické tvary, nachádzať v realite ich reprezentáciu,
- poznať, popísať, pomenovať a narysovať základné rovinné útvary,
- rozoznať a modelovať jednoduché súmerné útvary v rovine,
- poznať meracie prostriedky dĺžky a ich jednotky a vedieť ich samostatne používať aj pri praktických meraniach;

- **riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie**

- získať skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria prostredníctvom hier a manipulačných činností,
- rozlíšiť istý a nemožný jav v jednoduchých prípadoch v realite a v matematike,
- zaznamenávať počet určitých udalostí, znázorniť ich a zo získaných a znázornených udalostí robiť jednoduché závery,
- prisúdiť v jednoduchých prípadoch výrokom zo svojho blízkeho okolia a z

- matematiky správnu hodnotu, doplniť neúplné vety tak, aby vznikli pravdivé (nepravdivé) tvrdenia.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

V rámci vzdelávacieho programu na vyučovacích hodinách matematiky v 2. ročníku budeme využívať vyučovacie metódy a formy, ktoré uľahčujú a zároveň prispievajú k zvýšeniu výkonov v matematike a k rozvoju osobnosti žiakov:

- **motivačné** (vo všetkých fázach vyučovacej hodiny - citové približovanie obsahu učenia, napr. na úvod témy, vzbudenie záujmu o matematickú tému pomocou ukážky),
- **metódy priameho prenosu poznatkov** (rozprávanie, objasňovanie, výklad, opis, rozhovor, diskusia),
- **metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov** (pozorovanie, manipulácia s predmetmi),
- **metódy samostatnej práce** (pracovné listy, pracovné zošity),
- **metódy opakovania a precvičovania** vedomosti (metóda otázok a odpovedí, opakovanie, domáca úloha, doplnovačky, ...),
- **demonštrácia predmetov** (najmä pri geometrickom učive a praktické činnosti – manipulácia s predmetmi),
- **výkladovo-ilustratívne** (ilustrácia bude využitá najmä pri výklade nového učiva),
- **didaktické hry** (prostredníctvom didaktických hier a pomôcok vhodne rozvineme kombinatorické, divergentné a funkcionálne myslenie i tvorivosť žiaka),
- **sokratovský rozhovor** (túto metódu využijeme najmä pri riešení zložitejších slovných úloh, konštrukčných úloh a pod.),
- **problémový výklad** (v motivačnej a expozičnej fáze vyučovacej hodiny, ako prechod medzi reproduktívnymi a produktívnymi metódami),
- **problémové vyučovanie - heuristická metóda DITOR** (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) – postup podľa danej schémy,
- **projektové vyučovanie** (prostredníctvom témy projektu – problému – prepojíme matematiku s ďalšími predmetmi, pričom dôraz kladieme na praktický zmysel riešeného problému, s ktorým sa žiaci môžu stretnúť v bežnom živote),
- **kooperatívne vyučovanie** (vo vyučovaní matematiky budeme využívať pri problémovom a projektovom vyučovaní, ale aj v rámci jednotlivých častí klasickej vyučovacej hodiny).

V rámci týchto inovatívnych metód, uplatňovaných vo výučbe matematiky budeme využívať dostupné prostriedky IKT a moderné didaktické pomôcky. Využívaním IKT v rôznych fázach vyučovacej hodiny a v prepojenosti na aktivizujúce metódy sledujeme vo vyučovaní matematiky rozvoj **digitálnych kompetencií** žiakov.

V učive matematiky spojíme aj prvky z iných predmetov. Ide o **medzipredmetové vzťahy** s týmito predmetmi:

- slovenský jazyk – básničky a rozprávky s matematickým námetom, tvorenie slovných úloh,
- prírodoveda – fyzikálne jednotky, námety na slovné úlohy,
- hudobná výchova – pesničky s matematickým námetom sa využívajú ako motivačný činiteľ, námety na slovné úlohy,
- výtvarná výchova – kreslenie prvkov podľa udaného čísla, námety na slovné úlohy,
- telesná výchova – telovýchovné chvíľky spojené s počítaním, matematické súťaže spojené s pohybom, námety na slovné úlohy.

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využijeme nasledovné **učebné zdroje**:

- **odborná literatúra** 2. ročník:
 - Melichar, J. a Melicharová : Matematická písanka a veršovanky,
 - Dienerová, E.: Počítajme hravo,
 - výučbové CD,
 - matematické a hádankárske rubriky v detských časopisoch,
 - Černek, P., Repáš, V.: Matematika pre 2. Ročník;
- **didaktická technika**: eBeam tabuľa, počítač s pripojením na internet, tlačiareň,
- **materiálové výučbové prostriedky**: písacie a kresliace potreby, pracovné zošity, inštrukčné listy, pracovné listy, nástenné obrazy, plagáty,
- **učebné pomôcky**: modelovacie súbory, kocky, logické skladačky, počítadlo, domino, karty s bodkami a ďalšie pomôcky,
- **ďalšie zdroje**: internet , knižnica atď..

Obsah vzdelávania

V **2. ročníku** je vyučovací predmet matematika dotovaný 4 hodinami týždenne (132 hodín ročne). Všetky spadajú do dotácie podľa rámcových plánov štátneho vzdelávacieho programu.

Prehľad tematických celkov:

- sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ 10,
- vytváranie predstáv o prirodzených číslach v obore do 100,
- geometria,
- sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100,
- riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie;

Projekt - Domy v našej obci - zber a usporiadanie údajov z domova a z blízkeho okolia za

účelom riešenia úloh.

Rozvinieme tým:

- poznanie prirodzených čísel v danom obore,
- používanie základných početných operácií – sčítanie, odčítanie,
- porovnávanie čísel na základe rôznych údajov,
- poznávanie okolia aj prostredníctvom číselného vyjadrenia,
- kladný vzťah k prírode;

Projekt - Stroje v živote človeka - skupinová práca - stavba rôznych žiakmi vybraných telies z kociek modelovaných buď na základe modelu alebo pozorovaním niektorých vlastností geometrických útvarov.

Rozvinieme tým:

- poznanie jednotlivých základných priestorových geometrických tvarov,
- priestorovú orientáciu,
- manuálne zručnosti,
- poznanie seba samého a svojich schopností,
- spoluprácu v skupine,
- schopnosť prezentovať seba samého, ale aj prácu v skupine,
- schopnosť pracovať v tímoch,
- pocit spoluzodpovednosti za zverené úlohy.

Tematický celok: Sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ 10 (25 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ 10 (aj pomocou znázorňovania)• Sčítanie 2 alebo 3 rovnakých sčítancov• Počítanie spamäti - automatizácia spojov• Riešenie slovných úloh +/- s prechodom cez základ 10 v obore do 20• Jednoduché slovné úlohy• Určenie súčtu, keď sú dané sčítance• Zväčšenie daného čísla o niekoľko jednotiek• Určenie jedného sčítanca ak je daný súčet a druhý sčítanec• Zmenšenie daného čísla o niekoľko jednotiek• Porovnávanie rozdielom• Zložená slovná úloha $a+b+c$• Riešenie nepriamo sformulovaných úloh• Tvorenie textov k numerickým príkladom	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">• spamäti všetky spoje sčítania a odčítania s prechodom cez základ 10 v obore do 20• vyriešiť jednoduchú slovnú úlohu na sčítanie typu: určí súčet, keď sú dané sčítance• vyriešiť jednoduchú slovnú úlohu na sčítanie typu: zväčší dané číslo o niekoľko jednotiek• vyriešiť jednoduchú slovnú úlohu na odčítanie typu: určí jedného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec• vyriešiť jednoduchú slovnú úlohu na odčítanie typu: zmenšenie daného čísla o niekoľko jednotiek• vyriešiť jednoduchú slovnú úlohu na odčítanie typu: porovnávanie rozdielom• vyriešiť zloženú slovnú úlohu, ktorá vedie k zápisu $(a+b+c)$• riešiť nepriamo sformulované úlohy• samostatne tvoriť k primeranej situácii príklad – slovnú úlohu
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none">• Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj sebadôvery, poznať svoje silné a slabé stránky)• Ochrana života a zdravia (slovné úlohy zamerané na zdravý spôsob života)	

- Enviromentálna výchova (slovné úlohy zamerané na vzťah k životnému prostrediu)

Tematický celok: Vytváranie predstáv o prirodzených číslach v obore do 100 (17 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Prirodzené čísla 20– 100 • Predstavy o prirodzenom čísle do 100 • Čítanie a písanie čísel 20–100 • Dvojciferné číslo ako súčet desiatok a jednotiek v obore od 20 do 100 • Určovanie počtu,....po jednom, po dvoch, desiatich, utváranie skupín vecí, o danom počte • Porovnávanie čísel • Riešenie úloh na porovnávanie • Slovné úlohy na porovnávanie 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • určiť počet predmetov v danej skupine a vyjadriť tento počet v obore do 100 • priradiť príslušný počet predmetov k danému číslu v obore do 100 • usporiadať čísla od 20 do 100 • čítať a písať čísla v obore do 100 • rozložiť dvojciferné číslo v obore do 100 (od 10 do 99) na desiatky a jednotky • zapísať dvojciferné číslo v obore ako súčet desiatok a jednotiek a graficky to znázorniť • porovnať čísla v obore do 100 pomocou znakov <, >, = • sa orientovať v číselnom rade v obore do 100 • porovnať dvojciferné čísla pomocou radu čísel • porovnať pomocou znázornenia a zapísať dvojice dvojciferných čísel v obore do 100 pomocou znakov • určiť správne poradie čísel a poznať vzťahy medzi číslami (prvý, druhý, posledný, hneď, pred, hneď za, atď.) • riešiť pomocou ilustračného obrázka jednoduchú slovnú úlohu (viac, menej, rovnako)
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enviromentálna výchova (slovné úlohy zamerané na ochranu prírody) • Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj tvorivosti pri riešení slovných úloh) 	

Tematický celok: Geometria (20 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Bod, priamka, úsečka • Rysovanie priamok a úsečiek. • Vyznačovanie úsečiek na priamke a na danom geometrickom útvere • Jednotky dĺžky – cm, dm, m • Meranie dĺžky úsečky • Porovnávanie úsečiek podľa ich dĺžky • Budovanie telies z kociek podľa vzoru alebo podľa obrázka • Stavba jednoduchých telies 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyznačovať body na priamke (úsečke) a v rovine (na útvere) • označovať ich veľkým tlačeným písmom (písmenom A, B, C, atď.) • narysovať a označovať úsečku a priamku • narysovať úsečku danej dĺžky (v cm) a označovať ju • odmerať dĺžku úsečky v cm s presnosťou na centimeter • porovnať úsečky podľa ich dĺžky • zostaviť jednoduché stavby (teleso) podľa vzoru alebo podľa obrázka • vytvárať a opísať jednoduché telesá z kociek • pracovať so spolužiakmi • prezentovať svoju prácu aj prácu spoločnú
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj tvorivosti, spôsobilosti spolupracovať) • Enviromentálna výchova (ekologické stavby) • Dopravná výchova (geometrické tvary v podobe dopravných značiek, rovinné útvary ako súčasť náčrtov dopravných komunikácií: priamky– koľajnice, križovatky...) • Ochrana života a zdravia (bezpečnosť na ceste) • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti (prezentácia výsledkov) 	

Tematický celok: Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100 (50h)

Tematický celok: Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Sčítanie dvojčiferného a jednociferného čísla bez prechodu a s prechodom cez základ 10 v obore do 100 Odčítanie jednociferného čísla od dvojčiferného bez prechodu cez základ 10 a s prechodom cez základ 10 v obore do 100 Vlastnosti sčítania (komutatívnosť, asociatívnosť) Písomné sčítanie a odčítanie dvojčiferných čísel Počítanie spamäti a písomne Vzťah medzi sčítaním a odčítaním, skúška správnosti Riešenie jednoduchých, zložených úloh, ktoré vedú k zápisu $a + b + c$; $a + b - c$; $a - b - c$ Riešenie nepriamo sformulovaných úloh na sčítanie a odčítanie v obore do 10 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> sčítavať spamäti dvojčiferné a jednociferné čísla bez prechodu aj s prechodom cez 10 v obore do 100 spamäti odčítať jednociferné číslo od dvojčiferného bez prechodu aj s prechodom cez základ 10 v obore do 100 riešiť všetky typy príkladov na sčítanie a odčítanie dvojčiferných čísel spamäti (náročnejšie písomne) vlastnosti sčítania a ich správne použitie pri riešení príkladov (komutatívnosť, asociatívnosť) urobiť skúšku správnosti pri riešení jednoduchých slovných úloh riešiť jednoduché a zložené úlohy vedúce k zápisu $a + b + c$; $a + b - c$; $a - b - c$; v obore do 100 vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na sčítanie a odčítanie v obore do 100
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Enviromentálna výchova (slovné úlohy so zameraním na vzťah človeka a životného prostredia) Osobnostný a sociálny rozvoj (rešpektovať názory, potreby a práva ostatných) 	

špecifické matematické myslenie (20 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Názorný úvod k učivu z logiky Výroky a tvrdenia o činnostiach, obrázkoch a posúdenie ich správnosti Dichotomické triedenie Tvorba postupnosti podľa daného pravidla Objavenie a sformulovanie pravidla tvorenia postupnosti predmetov, čísel Riešenie nepriamo sformul. úloh Úlohy na zbieranie a zoskupovanie údajov Hľadanie možností usporiadania dvoch, troch predmetov, farieb, písmen, čísel 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> primerane rozlíšiť istý a nemožný jav (pravdivý, nepravdivý) triediť predmety (veci, prvky) podľa jedného znaku (napr. podľa farby, tvaru, veľkosti a pod.) nájsť jednoduché pravidlo postupnosti pokračovať vo vytvorenom postupe hľadať všetky možnosti usporiadania 2, 3 predmetov (vecí, prvkov) vytvoriť systém pri hľadaní a všetky možnosti zapísať urobiť zo získaných a znázornených udalostí jednoduché závery
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj spôsobilosti spolupracovať – pri získavaní a spracovávaní údajov v rámci kooperatívneho vyučovania) Enviromentálna výchova (obsahová zameranosť aplikačných úloh na vzťah človeka k životnému prostrediu) Multikultúrna výchova (získavanie a spracovanie údajov, týkajúcich sa života iných kultúr) 	

INFORMATICKÁ VÝCHOVA – 2.ročník

Charakteristika predmetu

Predmet informatická výchova patrí do vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami. Informatická výchova, podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch.

Poslaním vyučovania informatickej výchovy je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Výučba predmetu tak buduje informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie dosiahneme spoločným pôsobením predmetu informatika a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzipredmetových projektov a celoškolských programov. Dôraz pritom kladieme na pochopenie možností, ktoré môžeme využiť pri každodenných činnostiach.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom vyučovania informatickej výchovy na 1. stupni ZŠ je sprístupniť žiakom základné pojmy a techniky používané pri práci s údajmi a pri tvorbe algoritmov a výpočtových procesov. Podobne ako matematika aj informatika v spojení s informačnými technológiami vytvára platformu pre všetky ďalšie predmety.

Čiastkové ciele budeme realizovať cez rozvoj kľúčových kompetencií (spôsobilostí) žiaka:

komunikačné kompetencie

- využívať IKT pre kvalitnú a účinnú komunikáciu,
- primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,
- vyhľadávať informácie na internete,
- správne interpretovať získané poznatky,
- dokázať prezentovať výsledky svojej práce,
- vedieť rozlišovať medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- poznať riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT;

kompetencie občianske:

- poznať možnosti informatiky ako dôležitého nástroja pre spoločenský pokrok,
- schopnosť dodržiavať stanovené pravidlá,

- vedieť zodpovedne zaobchádzať so zvereným majetkom (didaktické pomôcky, PC technika),
- vedieť uplatňovať svoje práva a plniť svoje povinnosti,
- rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo infromatických produktov, systémov a pochopiť sociálne, etické a právne aspekty informatiky;

kompetencie k učeniu

- vedieť efektívne pracovať s počítačom a Internetom,
- vedieť hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých,
- kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky ich využívať;

kompetencie riešiť problémy

- vytvárať vlastné názory na problémové situácie,
- hľadať varianty riešenia problémov a overovať správnosť riešenia,
- samostatne riešiť problémy, voliť vhodné spôsoby riešenia,
- obhajovať vlastné postoje a rozhodnutia.

Vo výchovno-vzdelávacom procese v rámci infromatickej výchovy smerujeme na primárnom stupni vzdelávania k tomu, aby žiaci dosiahli:

základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

- vedieť pracovať s IKT,
- vedieť základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- poznať presné určenie jednotlivých komponentov počítačovej zostavy,
- využívať základy algoritmizácie,
- ovládať určité skupiny programov (grafické, textové),
- pracovať s elektronickou poštou,
- vedieť spôsoby a mechanizmy vyhľadávania informácií na internete,
- ukladať rôzne informácie do súborov (text, obrázok,...),
- prezentovať výsledky vlastnej práce,
- využívať rôzne typy edukačných programov pre rôzne predmety,
- využiť komunikačné možnosti IKT v škole aj mimo nej.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

V edukačnom procese využijeme:

- **výkladovo - ilustratívne** metódy (pri vysvetľovaní, objasňovaní, rozhovore, zostavení plánu, ukážky riešenia úloh),
- metódy **výkladovo – problémové** (pri vysvetlení učiva s nastolením problému),
- **heuristické metódy** (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení),
- **demonštrácia a prezentácia** (aj s použitím dataprojektora, či interaktívnej tabule),

- **samostatná práca** žiakov (s pracovným listom, s počítačom, s internetom, vypracovanie informačných úloh, prípadových štúdií),
- **kooperatívne vyučovanie** - tímová práca a spolupráca (bude využívaná hlavne v projektových činnostiach),
- **samostatné učenie** (prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky) a **experimentovanie** (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie),
- **prezentácie** výsledných prác žiakov ostatným spolužiakov;

metodické formy:

- objasňovanie, vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva),
- rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí),
- diskusia,
- zostavenie plánu, postup činnosti,
- ukážky riešenia úloh;

sociálne formy:

- frontálne,
- individuálne a skupinové vyučovanie;

organizačné formy

- vyučovacia hodina (počítačová učebňa, polyfunkčná učebňa, knižnica).

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využijeme nasledovné **učebné zdroje:**

odborná literatúra

- Pecinovský, R., Váchy, J.: BALTÍK –učebnice programování nejen pro děti,
- Hlavatá, E.: Informatická výchova pre prváčikov a druháčikov,
- Meredith, S.: Ako na to Počítač;

didaktická technika: dataprojektor, PC s pripojením na internet, eBeam tabuľu, tlačiareň, skener, výučbové CD, digitálny fotoaparát;

materiálne výučbové prostriedky: fotografie, obrázky, prezentácie;

ďalšie zdroje: internet, knižnica.

Obsah vzdelávania

V 2. ročníku je vyučovací predmet informatická výchova dotovaná 2 hodinami týždenne (66 hodín ročne). Počet hodín je navýšený o 1 hodinu týždenne nad rámec ŠVP s cieľom vytvoriť dostatočný priestor pre zvládnutie základov práce s PC, ktoré sú potrebné pre vzdelávanie vo vyšších ročníkoch.

Tematické celky:

- Informácie okolo nás
- Komunikácia prostredníctvom IKT
- Postupy, riešenie problémov a algoritmické myslenie
- Princípy fungovania IKT
- Informačná spoločnosť

Tematický okruh: Informácie okolo nás (21 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Grafická informácia• Program Skicár - panel nástrojov a panel farieb• Premiestňovanie a kopírovanie v programe Skicár• Zmena tvaru a otáčanie obrázka v programe Skicár• Krivka.• Otáčanie vo viacerých smeroch a skosenie obrázka v programe Skicár• Textový dokument - jednoduché formátovanie• Text a obrázok• Počítačové didaktické hry• Excel – orientácia na strane, jednoduché formátovanie buniek, ukladanie	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">• primerane veku vysvetliť význam slova informácia• rozlíšiť textovú a grafickú informáciu• orientovať sa v grafickom prostredí skicára• účelne používať jednotlivé nástroje - pero, štetec, paletu, vyplňanie farbou, rôzne hrúbky čiar a geometrické tvary• označiť objekt pomocou nástrojov "výber" a "laso"• premiestniť a kopírovať vyznačený objekt• zmeniť veľkosť vyznačeného objektu• ťahať vyznačený objekt po obrazovke meniť tvar objektu• používať dialógové okno "prevrátiť a otočiť"• namaľovať rôzne objekty s využitím krivky• používať ponuku dialógového okna "roztiahnutie alebo skosenie"• účelne využívať základné nástroje formátovania textu: písmo - typ, veľkosť, farba, rez a zarovnanie textu• vložiť do dokumentu obrázok a používať elementárne nástroje formátovania obrázku• spustiť príslušnú webovú stránku• orientovať sa na príslušnej stránke - propedeutika hypertextových odkazov, tlačidlá "dopredu, dozadu"• použiť nástroje orámovania a podfarbovania buniek• zapísať do bunky text, zmeniť šírku riadku / výšku stĺpca• uložiť dokument a rozlišovať jeho koncovku

Tematický okruh: Komunikácia prostredníctvom IKT (15 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Základné informácie o internete • E – mail • Bezpečná e-mailová komunikácii • Vyhľadávanie informácií a obrázkov na internete • Detské webové stránky • Vlastná pohľadnica 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spustiť prehliadač • napísať webovú adresu • elementárne sa orientovať webovej stránke • otvoriť svoju e- mailovú schránku • orientovať sa v doručenej pošte, vie odpovedať na e - mail aj vytvoriť novú správu a odoslať ju • popísať zásady bezpečného a etického správania v e- komunikácii • vysvetliť zásady a význam ochrany osobných údajov • identifikovať ikonu webového prehliadača • využívať adresu vyhľadávača • rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo infromatických produktov • zadať vyhľadávanie obrázkov na základe kľúčového slova • vyhľadať na internete vhodný obrázok a uložiť ho • prezentovať výsledky svojej práce

Tematický okruh: Postupy, riešenie problémov a algoritmické myslenie (12h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Práca s programom Baltík • Režim: "Skladať scénu" : Skladáme scénu, Scény a súbory • Režim: "Čarovať scénu" • Grafický editor Paint - banky predmetov • Práca v editori Paint: spustenie editora, režimy editora, presúvanie a kopírovanie predmetov • Režim: "Programovať" : Čo je to program, Vytvárame prvý program, Jednoduché úpravy programov, Ukladáme program, Opakovanie príkazov, Rozdelenie programu do riadkov 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepnúť program Baltík do režimu " Skladať scénu" • rozlišovať scénu, predmet a banku predmetov • poskladať scénu z predmetov uložených v baltíkových bankách • uložiť hotové scény do súborov a naopak - načítať zo súborov uložené scény • prepnúť program Baltík do režimu "Čarovať scénu" • používať jednotlivé príkazové tlačidlá na pohyb Baltíka, tlačidlá "vyber a čaruj" • nakresliť svoje vlastné predmety a uložiť ich do bank predmetov • správne pomenovať banku predmetov • spustiť grafický editor Paint a prepínať medzi jeho režimami • vyberať, presúvať a kopírovať celé predmety - aj do iných bank • definovať program ako predpis príkazov • vytvoriť jednoduchý program

Tematický okruh: Princípy fungovania IKT (9 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Práca s myšou a klávesnicou Počítač a jeho časti Obrazovka Adresáre a súbory Ukladanie súborov Vonkajšie pamäťové médiá Základy práce s tlačiarňou a skenerom Základy práce s digitálnym fotoaparátom 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientovať sa v textovej a numerickej časti klávesnice používať ľavé a pravé tlačidlo myši, aplikovať dvojklik vymenovať časti počítača orientovať sa na obrazovke, premiestňovať ikony používať elementárne príkazy z panela úloh a ponuky Štart identifikovať bežnú ikonu adresára vytvoriť adresár orientovať sa v stromovej štruktúre vytvorených adresárov (cez Prieskumník) vie zasunúť CD do mechaniky, vložiť USB do portu uložiť súbor na USB, otvoriť súbor z USB za asistencie učiteľa vie použiť tlačiareň - orientovať sa v elementárnych častiach dialógového okna "Tlačiť (počet kópií, aktuálna strana, farba) primerane veku popísať možnosti skenera za asistencie učiteľa vie skenovať stranu vie použiť digitálny fotoaparát za asistencie učiteľa vie preniesť súbor (fotografiu) z fotoaparátu do pripraveného priečinku zodpovedne zaobchádzať so zvereným majetkom

Tematický okruh: Informačná spoločnosť (5 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Pravidlá bezpečnosti pri práci v počítačovej učebni Voľný čas a IKT Ochrana počítača Profesie pri tvorbe edukačných programov a počítačových hier 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> vymenovať pravidlá správania v počítačovej miestnosti identifikovať počítač ako elektrické zariadenie popísať možnosti využitia IKT pri voľnočasových aktivitách primerane popísať spôsob ochrany počítača ako elektrického zariadenia a spôsob ochrany softvéru - pozná názov antivírusového programu a identifikuje jeho ikonu na paneli úloh vymenovať profesie, ktoré sa podieľajú na tvorbe edukačných programov a počítačových hier na internete vyhľadať obrázky a bližšie informácie a daných profesiách
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Environmentálna výchova (využitie internetu ako zdroja aktuálnych informácií o stave životného prostredia) Multikultúrna výchova (internet ako zdroj informácií o živote iných národov) Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj tvorivosti a estetického cítenia pri práci v grafickom editore) 	

Charakteristika predmetu

Predmet prírodoveda patrí do vzdelávacej oblasti Príroda a spoločnosť. Prírodoveda ako vyučovací predmet má v sústave predmetov na 1. stupni základnej školy významné postavenie a má dôležitú úlohu v rozvoji osobnosti žiaka. Predmet integruje viaceré prírodovedné oblasti, ako je biológia, fyzika, chémia a zdravoveda – prírodoveda tvorí propedeutický stupeň k vyučovaniu prírodovedných a spoločenskovedných predmetov vo vyšších ročníkoch ZŠ. Súčasťou je aj rozvíjanie základných spoločenských a sociálnych vzťahov na báze vzťahov rodinných. Žiak získava poznatky o spoločenskom živote, učí sa správne pomenúvať, jednoducho opisovať a hovoriť o situáciách, ktoré sám prežíva a stretáva sa s nimi. Hlavný zdroj poznatkov tvoria sústavné a priame pozorovania prírody a spoločenského diania, na vychádzkach, práca v kútiku prírody, činnosti spojené s plnením úloh v kalendári prírody, jednoduché pokusy žiakov a ich osobné zážitky. Učiteľ cieľavedome využíva tieto podnety na utváranie správnych predstáv, vedomostí, skúseností a zručností. Prírodoveda je komplexný predmet, ťažisko tvorí učivo o živej prírode, pripájajú sa k nemu jednoduché poznatky o zemepisných a spoločenských javoch z blízkeho okolia, o zariadeniach a inštitúciách, s ktorými sa žiaci môžu dostať do styku. Učivo je usporiadané podľa vzájomných vzťahov a súvislostí, ktoré vyplývajú z prírodných zmien v priebehu roka aj zo všeobecných prírodných zákonitostí a súvislostí medzi prírodou, jednotlivcom, spoločnosťou. Učivo môžeme rozdeliť na prírodovedné a spoločenskovedné.

Prírodovedné učivo:

- poskytuje základné informácie o živej prírode (rastliny, živočíchy, človek),
- poskytuje základné informácie o neživej prírode (horniny, nerasty), obsahuje,
- jednoduché príklady z učiva fyziky (čas, priestor, meranie, váženie),
- obsahuje jednoduché poznatky zo zemepisu (okolie) podieľa sa na výchove kultivovaného vzťahu k prírode,
- podieľa sa na ochrane a tvorbe životného prostredia a správania sa v prírode,
- vytvára a rozvíja predstavy o prírodných javoch,
- umožňuje poznať prírodné javy ako objektívne činitele ovplyvňujúce činnosti ľudí a ich život;

Spoločenskovedné učivo:

- umožňuje získať základné poznatky o živote spoločnosti,
- poskytuje základné poučenia o sebe, rozličných situáciách a vzťahoch,
- vytvára a formuje sociálne vzťahy.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu je postupné oboznamovanie sa s prírodnými javmi a zákonitosťami tak, aby sa u žiaka zároveň s prírodovedným poznaním rozvíjala aj

procesuálna stránka samotného poznávacieho procesu, aby bolo samostatne schopné orientovať sa v informáciách a vedieť ich spracovávať objektívne do takej miery, do akej mu to povoľuje jeho kognitívna úroveň.

Čiastkové ciele predmetu prírodoveda budeme rozvíjať prostredníctvom jednotlivých kľúčových kompetencií zameraných hlavne na prírodovednú gramotnosť:

kompetencie komunikačné

- využívať dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu,
- vyjadrovať sa adekvátnym ústnym a písomným prejavom,
- využívať dostupné informačno-komunikačné technológie,
- zhodnotiť informácie a ich zdroj a dokázať informácie tvorivo spracovať,
- diskutovať o probléme, vyjadriť svoj názor,
- vecne argumentovať;

kompetencie v oblasti IKT

- používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- využívať IKT pri vzdelávaní;

kompetencia riešiť problémy

- kriticky myslieť a logicky uvažovať,
- vytvárať si vlastné názory na problémové situácie,
- vyhľadávať informácie vhodné k riešeniu problému, hľadať ich zhodné, podobné a odlišné znaky,
- samostatne riešiť problémy, voliť vhodné spôsoby riešenia,
- obhajovať vlastné postoje a rozhodnutia,
- uplatňovať pri riešení problémov metódy založené na analytickom, kritickom a tvorivom myslení,
- formulovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov;

kompetencie sociálne a personálne

- osvojiť základné postupy efektívnej spolupráce v skupine,
- zväžiť svoju zodpovednosť v tíme,
- tvorivo prispievať k dosiahnutiu spoločných cieľov.

Vo vzdelávacom procese budú žiaci vedení tak, aby dosiahli:

základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

- vzájomne poprepájať základné prírodovedné pojmy, ktoré charakterizujú bežne pozorované skutočnosti pochopiteľné v ich veku (s čím neskôr súvisí schopnosť flexibilnejšieho používania pojmov) – napríklad čo je koreň, stonka, list, kvet – ako spolu súvisia a prečo,....

- osvojiť si vybrané vedecké pojmy, na ktorých je možné rozvíjať prírodovedné schopnosti (s čím neskôr súvisí schopnosť abstrakcie) – napríklad čo je to magnetizmus, svetlo, zvuk, farba, ...,
- osvojiť si základy vedeckej terminológie a odlíšiť ju od bežnej, nevedeckej komunikácie (s čím neskôr súvisí chápanie vedeckej systematiky), napríklad názvy rôznych druhov rastlín a živočíchov, ...,
- osvojiť si vedomosti o vzťahoch živej a neživej prírody (s čím neskôr súvisí chápanie ekologických a environmentálnych problémov), napríklad potravinové reťazce, ekosystematické vzťahy, ...,
- modifikovať obsahy vybraných pojmov, ktoré majú v bežnom živote nevedecký obsah (s čím neskôr súvisí lepšia schopnosť modifikovať obsahy iných pojmov ako aj schopnosť rozširovať a naopak zužovať aplikovateľnosť pojmov na javy a predmety) - napríklad pojmy rozpúšťanie a roztápanie, hmotnosť, prítlačnosť, ...

Obsah učiva využijeme v rámci **medzipredmetovej integrácie**, najmä s výtvarnou výchovou, hudobnou výchovou, slovenským jazykom a literatúrou, informatikou i matematikou. Špecifikom pre tento predmet je tvorba a prezentácia projektov a prelínanie obsahu s témami celoročného plánu 2. ročníka.

So zreteľom na enviro-profiláciu školy rozvíja vzdelávanie v rámci vyučovacieho predmetu prírodoveda spôsobilosti dôležité pre rozvoj osobnosti žiaka v oblasti jeho postojov k životnému prostrediu v zmysle proenvironmentálnej hodnotovej orientácie. Aplikovať vedomosti a zručnosti, ktoré žiakom umožnia pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné - chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj k zvieratám v prírode, starať sa o svoje okolie a pod.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Základným prostriedkom plnenia výchovno-vzdelávacích cieľov v predmete prírodoveda budú metódy a formy, ktorých vhodný výber určuje smer vyučovacích činností učiteľa a učebných aktivít žiaka. V rámci rozvojového vzdelávacieho programu na vyučovacích hodinách prírodovedy budeme využívať:

vyučovacie metódy a formy

- **motivačné metódy** (vo všetkých fázach vyučovacej hodiny - citové približovanie obsahu učenia, napr. na úvod témy, vzbudenie záujmu o prírodovednú tému pomocou ukážky alebo modelu prírodniny),
- **rozprávanie** (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- **vysvetľovanie** (logické systematické sprostredkovanie učiva) ,
- **rozhovor** (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov v prírode, rozhodovanie o riešení a hľadanie riešení napr. ekologických problémov),
- **beseda** (riešenie aktuálnych otázok ochrany životného prostredia celým kolektívom žiakov),
- **demonštračná metóda** (demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín,...) ,

- **pozorovanie** (cieľené systematické vnímanie objektov a procesov v prírode, pozorovanie živých a neživých prírodnín),
- **manipulácia s predmetmi**– prírodninami (prakt. činnosti, experimentovanie, pokusy),
- **metódy samostatnej práce** (pracovné listy, pracovné zošity),
- **metódy opakovania a precvičovania vedomosti** (metóda otázok a odpovedí, opakovanie, domáca úloha, hádanky, ..),
- **výkladovo-ilustratívne** (výklad nového učiva s názornými ukážkami prírodnín, ...),
- **diskusia** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov a poznatkov o prírode, zdôvodňovanie prírodných javov a súvislostí – ročné obdobia, zmeny v prírode),
- **kooperatívne vyučovanie** (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov skupiny – skúmanie, bádanie, pozorovanie, vyvodzovanie spoločných záverov),
- **projektová metóda** (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu -),
- **heuristická metóda DITOR** (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení – postup podľa danej schémy, napr. regionálne významné rastliny a živočíchy a ich ochrana),
- **interaktívna výučba** s využitím didaktického softveru - vytvorenie pracovných listov;

sociálne formy

- frontálne,
- skupinové,
- individuálne vyučovanie;

organizačné formy

- vyučovacia hodina (vychádzka, návšteva múzea, exkurzia).

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využijeme **učebné zdroje**:

odborná literatúra

- Stanková, Stanko: Prvouka pre 2.ročník,
- Dvorský, P., Hošek, J.: Domáce zvieratá,
- Tašková: Pod' sa so mnou hrať;

didaktická technika: počítač, notebook, dataprojektor, eBeam tabuľa, CD prehrávač, DVD,

materiálne výučbové prostriedky: pracovné listy, textový materiál, obrazový materiál, prírodný materiál, odpadový materiál, prírodniny, písacie a kresliace potreby, lepidlo, detské časopisy, encyklopédie, výučbové CD,

ďalšie zdroje: internet, knižnica,,

sociálne formy:

- frontálne,
- individuálne, skupinové vyučovanie;

organizačné formy

- vyučovacia hodina (trieda, polyfunkčná učebňa, počítačová učebňa, školská knižnica),
- vychádzka, tematicko-poznávacia exkurzia, návšteva múzea.

Obsah vzdelávania

2.ročník

Prehľad tematických celkov:

1. Zmeny v prírode
2. Vzduch
3. Obloha a počasie
4. Stromy
5. Rastliny
6. Ovocné stromy
7. Zelenina
8. Voda v prírode
9. Život v prírode
10. Človek v prírode
11. Úrazy

V druhom ročníku je vyučovací predmet prírodoveda dotovaný jednou hodinou týždenne (spolu 66 hodín ročne) - všetky hodiny spadajú do dotácie podľa rámcových plánov štátneho vzdelávacieho programu.

Tematický celok: Zmeny v prírode (10h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Ročné obdobia • Zmeny ročných období • Kalendár prírody • Vietor • Padanie lístia • Zmeny teploty 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • pomenovať ročné obdobia • porovnať ročné obdobia podľa teploty vzduchu, spôsobu • obliekania, činnosti žiakov • orientovať sa v kalendári • pomenovať názvy mesiacov v roku • charakterizovať počasie podľa ročných období • rozlíšiť a zadeliť mesiace v roku podľa ročných období
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobný a sociálny rozvoj (rozvoj sociálnych spôsobilostí) • Ochrana života a zdravia (vhodné obliekanie počas rôznych ročných období) 	

Tematický celok: Vzduch (4 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti vzduchu • Teplota vzduchu • Vzduch ako hmota 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • opísať vlastnosti vzduchu • určiť pomocou teplomeru teplotu vzduchu

	<ul style="list-style-type: none"> • zaznamenávať teplotu vzduchu • pripraviť experiment ako dôkaz, že vzduch je hmota
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none"> • Enviromentálna výchova (vzťah človeka a prostredia, v ktorom žijeme) • Ochrana života a zdravia (otuzovanie) 	

Tematický celok: Obloha a počasie (6 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Slnko, Mesiac, Hviezdy • Predpoveď počasia • Prvky počasia • Oblaky • Pranostiky 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaznamenat' v priebehu jedného týždňa zmeny počasia • vyhodnotiť záznamy zo sledovania • pochopiť význam pranostík v spojitosti s počasím • zaznačiť do merania zvolenými znakmi zmeny oblakov, zmeny oblohy • charakterizovať oblohu / Slnko, Mesiac – fázy Mesiaca, hviezdy
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none"> • Osobný a sociálny rozvoj (rozvoj samostatnosti, tvorivosti) • Enviromentálna výchova (ochrana ovzdušia) 	

Tematický celok: Stromy (4h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Stromy v prírode • Druhy stromov – listnaté, ihličnaté 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opísať vzhľad a časti tela stromov • rozpoznať listnaté a ihličnaté stromy • určiť vybrané druhy listnatých a ihličnatých stromov • pomenovať a porovnávať stromy podľa základných charakteristík
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none"> • Enviromentálna výchova (ochrana a význam lesov) • Ochrana života a zdravia (pobyt a pohyb na čerstvom vzduchu) 	

Tematický celok: Rastliny (6 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Časti tela rastlín – koreň, stonka, list, kvet • Druhy kvetov /v okolí školy/ • Pestovanie kvetov v škole • Starostlivosť o kvety 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • určiť a pomenovať vybrané druhy kvetov rastúcich v okolí školy, v parku a na lúke • vypracovať záznam z prieskumu rastlín rastúcich v okolí školy • opísať a porovnať v čom sa líšia rastliny z vypracovaného záznamu pomocou obrázkov aj skutočnosti • urobiť si herbár – atlas z fotografií, kresieb alebo vylisovaných rastlín • analyzovať a triediť rastliny v zbierke • starať sa o voľne rastúce aj izbové rastliny
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none"> • Ochrana života a zdravia (liečivé rastliny) • Enviromentálna výchova (chránené rastliny) • Osobný a sociálny rozvoj (rozvoj sebadôvery) 	

Tematický celok: Ovocné stromy (6 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">OvocieDruhy ovocia	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">rozlíšiť ovocné stromy od iných stromovpoznať základné druhy plodovskúmať odlišnosti plodovtriediť druhy plodov
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none">Enviromentálna výchova (starostlivosť o ovocné stromy)Ochrana života a zdravia (ovocie – zdroj vitamínov)	

Tematický celok: Zelenina (8 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">Pestovanie zeleninyDruhy zeleninySemená	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">určiť a pomenovať základné druhy zeleninyrozpoznať druhy zeleniny pestovanej v danej oblastivypestovať zeleninu podľa dostupných podmienokvysvetliť význam záhradných semien zeleniny
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none">Enviromentálna výchova (dopestovať zdravú zeleninu)Ochrana života a zdravia (zelenina – zdroj vitamínov)	

Tematický celok: Rastliny (4 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">Rastliny v leseRastliny v parkuRastliny v okolí školyStarostlivosť o rastliny	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">pomenovať niektoré druhy rastlín rastúcich v lese, v parkunavrhnuť možnosti ochrany lesov a zvieratvytvoriť harmonogram ochrany a zapisovať údaje o stave počas roka
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none">Mediálna výchova (vyhľadávanie, selektovanie a využívanie informácií)Enviromentálna výchova (ochrana lesov a zvierat)Tvorba projektov (spolupráca v skupine)	

Tematický celok: Voda v prírode (6 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">Voda na zemskom povrchuVoda v ovzdušíRieky, jazerá, oblaky, dážď, rosa, snehPozorovanie oblakov, druhy oblakovVýznam vody pre človekaZnečistenie vodyRozpusťné a nerozpusťné látky vo vodeVlastnosti vody – chuť, farba	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">opísať v akých formách sa môže voda nachádzať v prírodevysvetliť rozdiel medzi riekou a jazerompomenovať rieku, ktorá tečie v okolí obcepozorovať oblakynakresliť rôzne druhy oblakovodhadnúť spojitosť jednotlivých druhov oblakov s počasímvysvetliť význam vody pre človekanavrhnuť spôsoby ako chrániť voduprípraviť experiment, čo sa vo vode rozpustí, čo sa nerozpustí
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none">Ochrana života a zdravia (voda ako zdroj života)	

- Osobnostný a sociálny rozvoj (práca v skupine, zodpovednosť za zverenú samostatnú úlohu)

Tematický celok: Život v prírode (12 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Zvieratá v prírode • Zvieratá v lese • Zvieratá v prostredí okolo školy 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • rozoznať a pomenovať živočíchov v okolí školy • nakresliť pozorované živočíchy • zistiť názvy a spôsob života živočíchov pomocou encyklopédie, internetu
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova (ochrana živočíchov – ohrozené druhy) 	

Tematický celok: Človek v prírode (4 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Život človeka v prírode • Prispôsobenie sa človeka životu v prírode • Ochrana prírody • Nevhodné zasahovanie človeka do prírody • Zdravá príroda - zdravý človek • Správna životospráva 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • uviesť príklady ako využíva človek prírodu • diskutovať o prispôsobení sa človeka životu v prírode • vysvetliť, kedy už človek nevhodne využíva prírodu a začne ju ničiť • navrhnúť možnosti, ako viesť zdravý spôsob života, starať sa seba • vymenovať návyky správnej životosprávy • aplikovať správne hygienické návyky
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Enviromentálna výchova (ochrana prírody pre ďalšie generácie) • Ochrana života a zdravia (zdravý spôsob života) 	

Tematický celok: Úrazy (2 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
•	•
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Ochrana života a zdravia (predchádzanie úrazom, poskytnutie prvej pomoci) 	

Charakteristika predmetu

Predmet vlastiveda patrí do vzdelávacej oblasti Príroda a spoločnosť. Vlastiveda je predmet, ktorý zahŕňa oblasť vzdelania venovanú poznávaniu svojej vlasti, svojho kraja, regiónu a samotnej obci. Je to učenie o priestore, v ktorom žijeme a chceme, aby sa žiaci od malička učili tento priestor spoznávať, objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede na otázky. Na vlastivede sa žiaci naučia všímať si svoje okolie (obdivovanie prírodných krás, budov, parkov, sôch, stromov, kvetov, ...), čiže, čo je nové a čo sa za posledné obdobie zmenilo v našom okolí. Vlastiveda v 2.ročníku ZŠ je obsahovo naplnená emotívnym (dobrodružným) poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a celkovo dojmov z rodnej krajiny (okolie školy a bydliska). S tým súvisí aj poznanie seba samého, svojho miesta v rodine a v komunite, či už školy alebo partie kamarátov. Poznanie svojej krajiny v časových premenách jednotlivých ročných obdobiach s dôrazom na starostlivosť o bezpečnosť a zdravie vytvára predpoklady pre vnímanie vzájomného vzťahu človeka a prírody.

Témami vlastivedy sa žiaci pripravujú aj na vyučovanie geografie, a tak sa postupne oboznamujú s plánom obce. Precvičujú si najmä orientáciu na náčrte alebo pláne obce a umiestnenie jednotlivých objektov.

Cieľ predmetu

Hlavným cieľom vlastivedy je vychovať osobnosť, ktorá má svoju vlastnú identitu, ktorá je hrdá na svoj národ, na tvorbu našich predkov, čiže na svoju vlasť.

Špecifické ciele:

- podporovať chuť učiť sa,
- rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať,
- všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny,
- prejavovať záujem o spôsob života ľudí v blízkom okolí, v triede, v škole,
- vedieť pracovať s náčrtmi (napr. triedy, školy, blízkeho okolia), ktoré vedú k zručnosti, pracovať s plánmi obce, orientovať sa na nej a podľa nej v praxi,
- vnímať jedinečnosť prírodných výtvorov v okolí a rozvíjať záujem objavovať a vysvetľovať, diskutovať o návrhoch,
- rozumieť znakom, ikonám,
- hľadať riešenia na otázky, hľadať informácie, svoje návrhy interpretovať,
- vytvoriť si vzťah - väzbu na vlastnú lokalitu a širší región,
- naučiť sa vážiť a chrániť prírodné pamiatky,
- prepojiť vzťah vlastivedy, regionálnej a environmentálnej výchovy.

Výchovno-vzdelávací proces na primárnom stupni v predmete vlastiveda budeme smerovať k tomu, aby žiaci

získali základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti a čerpať z duchovného bohatstva našich predkov,
- spoznávať slovanské kultúrne korene, oživovanie tradícií a ochrana pamiatok,
- rozvíjať detské myslenie a tvorivosť,
- rozlišovať miestny, geografický priestor,
- vedieť pracovať s náčrtmi, s plánom obce,
- vedieť sa orientovať na mape, čítať s porozumením odborný text,
- získavať údaje z nesúvislých textov – plánov, obrázkov, fotografií,
- vedieť čítať z obrázkov - rozvoj vizuálnej gramotnosti,
- objavovať, pozorovať, vysvetľovať prírodné deje,
- vedieť vybrať z odborného textu informácie, triediť ich, využívať, prezentovať,
- vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť,
- rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti,
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho;

rozvíjali komunikačné kompetencie

- diskutovať o probléme, vyjadriť svoj názor,
- vecne argumentovať,
- rozširovať si predstavy o vlastnom národe,
- využívať informačné a komunikačné prostriedky,
- spoluúčasť pri zostavovaní pravidiel pre prácu,
- pracovať v atmosfére úcty a tolerancie,
- posilňovať svoju samostatnosť, sebadôveru a sebaúctu,
- pracovať v skupine a hľadať v nej svoju rolu,
- prispievať k utváraniu postojov k zdravému životnému štýlu,
- ochraňovať individuálne a spoločenské hodnoty,
- uvedomovať si nutnosť ochrany zdravia, prírody a prostredia;

kompetencie k učeniu

- vyhľadávať a kombinovať informácie z rôznych zdrojov (verbálnych, obrazových, grafických, učebníc, slovníkov, kníh, atlasov, novin...),
- poznávať a postupne operovať so všeobecne používanými pojmami, termínmi, znakmi a symbolmi v oblasti vlastivedy, histórie, geografie,
- využívať poznatky z rôznych predmetov, ako VYV, HUV, SJL, PRI ,
- zamýšľať sa nad problémami a formulovať vlastné názory a postoje,
- hodnotiť vlastnú prácu,
- vyhľadávať a triediť informácie podľa zadaných kritérií, naučiť sa rozdeľovať si prácu v detskom kolektíve (tímová spolupráca),

- efektívne využívať získané informácie v procese učenia, tvorivých činnostiach a v praktickom živote;

kompetencie k riešeniu problémov

- kriticky myslieť a logicky uvažovať,
- vytvárať si vlastné názory na problémové situácie,
- hľadať varianty riešenia problémov a overovať správnosť riešenia,
- pri riešení problémov objavovať paralely v histórii,
- vyhľadávať informácie vhodné k riešeniu problému, hľadať ich zhodné, podobné a odlišné znaky,
- samostatne riešiť problémy, voliť vhodné spôsoby riešenia,
- obhajovať vlastné postoje a rozhodnutia.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Základným prostriedkom plnenia výchovno-vzdelávacích cieľov vo vlastivede budú metódy a formy, ktorých vhodný výber určuje smer vyučovacích činností učiteľa a učebných aktivít žiaka. V rámci rozvojového vzdelávacieho programu na vyučovacích hodinách vlastivedy budeme využívať:

vyučovacie metódy a formy

- **motivačné** (vo všetkých fázach vyučovacej hodiny - citové približovanie obsahu učenia, napr. na úvod témy, vzbudenie záujmu o vlastivednú tému),
- **metódy priameho prenosu poznatkov** (rozprávanie, objasňovanie, výklad, opis, rozhovor, dramatizácia – hranie rolí),
- **metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov** (pozorovanie, manipulácia s predmetmi)
- **metódy samostatnej práce** (pracovné listy, pracovné zošity),
- **metódy opakovania a precvičovania vedomostí** (metóda otázok a odpovedí, opakovanie, domáca úloha),
- **demonštrácia predmetov** (praktické činnosti – manipulácia s predmetmi),
- **výkladovo-ilustratívne** (výklade nového učiva s názornými ukážkami),
- **diskusia** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov a poznatkov o prírode, zdôvodňovanie prírodných javov a súvislostí – ročné obdobia, zmeny,
- **kooperatívne vyučovanie** (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov skupiny – skúmanie, bádanie, pozorovanie, vyvodzovanie spoločných záverov),
- **projektová metóda** (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu - Vlastivedkovo);

sociálne formy vo výučbe:

- frontálne,
- skupinové a individuálne vyučovanie;

organizačné formy

- vyučovacia hodina, turistická vychádzka, návšteva múzea, exkurzia.

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využijeme **učebné zdroje**:

odborná literatúra

- Kožuchová, M., Šimunková, M.: Vlastiveda pre 2. ročník základných škôl;

didaktická technika

- počítač, notebook, dataprojektor, CD – prehrávač, DVD;

materiálne výučbové prostriedky: textový materiál, tematické mapy, obrazový materiál, detské časopisy, prírodný materiál, písacie a kresliace potreby, slovníky, atlasy, encyklopédie, ...

ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...),

Obsah vzdelávania

V 2. ročníku je vyučovací predmet vlastiveda dotovaná 1 hodinou týždenne

Tematické celky:

1. Škola a okolie,
2. Cesta do školy a domov,
3. Objavujeme premeny okolo nás,
4. Môj rodný kraj a čo sa v ňom deje,
5. Zvyky a tradície,
6. Čo sa mi v našom kraji najviac páči.

Tematický celok: Škola a okolie (3 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Naša trieda• Pozorujeme okolie školy• Ako sa vyznať v okolí	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pomenovať rozmiestnenie nábytku a ostatných vecí v triede• opísať svoju triedu, okolie školy• rozoznať vidiecku a mestskú krajinu• navrhnúť zlepšenia v okolí školy• efektívne a vhodne sa správať cez vyučovanie aj cez prestávky• opísať svoju cestu do školy a označiť nebezpečné miesta• zorientovať sa v najbližšom okolí školy
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none">• Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj sociálnych spôsobilostí)• Enviromentálna výchova (ochrana životného prostredia)	

Tematický celok: Cesta do školy a domov (4 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Cesta po chodníku a po vozovke • Prechádzanie križovatky • Bezpečná cesta do školy 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • popísať správne chodenie po chodníku a po ceste • dodržiavať pravidlá cestnej premávky • správne nastupovať do dopravných prostriedkov • dodržiavať pravidlá počas jazdy • správne prechádzať cez križovatku • rozoznať a opísať svetelnú signalizáciu semaforu • nakresliť schému cesty do školy
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Ochrana života a zdravia (predchádzať dopravným nehodám) • Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj zodpovednosti za svoje konanie) • Dopravná výchova (bezpečné správanie sa v cestnej premávke v praktickom živote) 	

Tematický celok: Objavujeme premeny okolo nás (9 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Ako prebieha deň školáka • Ako sa mení príroda na jeseň • Kalendárny a školský rok • Prírodniny a ľudské výtvary • Aké bude počasie • Pozorujeme dĺžku a smer tieňa • Zima a jej premeny • Jarné premeny 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • uviesť počet dní v týždni a vymenovať ich • vysvetliť časti dňa • popísať znaky jednotlivých ročných období • porovnať ročné obdobia • rozoznať zmeny v prírode • vymenovať jesenné, zimné, jarné a letné mesiace • povedať, kedy sa začína a kedy končí jeseň, zima, jar, leto • zaznamenať pomocou znakov pozorované počasie • rozlíšiť kalendárny a školský rok • reprodukovať pranostiky o počasí • pochopiť význam času • rozoznať prírodniny od ľudských výtvarov • aplikovať nadobudnuté skúsenosti a vedomosti o zime, zimných športoch • aplikovať získané vedomosti v praxi (prikrmovanie zvierat) • pozorovať a aplikovať dĺžku tieňa počas dňa • experimentovať so získanými poznatkami
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Enviromentálna výchova (krásy ročných období) • Ochrana života a zdravia (bezpečné správanie pri pobyte v prírode) 	

Tematický celok: Môj rodný kraj a čo sa v ňom deje (9 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Rodina a príbuzní Domov Ľudia v mojom okolí História obce Služby, kultúra a šport Starostlivosť o zdravie Naša bezpečnosť Ochrana proti požiarom Životné prostredie 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> povedať o význame hodnoty rodiny pre jednotlivca i pre spoločnosť (Čo sa mi na našej rodine najviac páči?) prehodnotiť príbuzenské vzťahy (S kým z rodiny si najviac rozumiem...? Čo by som mohol urobiť pre lepšie vzťahy v našej rodine, ktoré z rodinných pravidiel sa mi najťažšie dodržiavajú...) vysvetliť význam blízkeho človeka pre život jednotlivca povedať o význame rodičovskej lásky v živote dieťaťa (konkrétne emocionálne prejavy, prejavy starostlivosti, pomoci...) charakterizovať slovo domov vysvetliť význam služieb, kultúry a športu pomenovať aspoň jeden dôvod, prečo si ľudia pripomínajú minulosť uplatňovať správne hygienické návyky charakterizovať pojmy rušiteľ, dopravná polícia, verejný poriadok, udalosť, hasičská stanica, hasiaci prístroj napísať rodičom odkaz, keď opustí byt bez ich povolenia dokáže ohlásiť udalosť použiť v praxi číslo na bezpečnosť, požiarnikov separovať odpad vyhodnotiť miesta v obci alebo v škole, ktoré sú znečistené a navrhnúť vylepšenie stavu v škole
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj (pestovanie kvalitných ľudských vzťahov) Ochrana života a zdravia (hygienické návyky) Mediálna výchova (posudzovanie mediálne šírených posolstiev, uvedomovanie si negatívnych mediálnych vplyvov) 	

Tematický celok: Zvyky a tradície (6 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Spomíname na našich predkov Predvianočný čas Zvyky a tradície v zime: Vianoce, Starý rok, Nový rok Zvyky a tradície na jar: Veľká noc Tešíme sa na prázdniny 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> vymenovať tradície, ktoré dodržiavajú vo svojej rodine reprodukovať vianočné a novoročné vinše charakterizovať pojmy Vianoc na dedine definovať pojmy, obyčaje, spájajúce sa so zvykmi na Nový rok identifikovať kresťanské Vianoce a ich základné znaky vytvoriť vianočnú ozdobu charakterizovať pojmy Veľkej noci na dedine vytvoriť veľkonočné ozdoby porovnať zvyky iných kultúr vytvoriť denník z leta porozprávať o zaujímavých miestach, či témach
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ochrana života a zdravia (bezpečné správanie počas hier v prírode) Enviromentálna výchova (ochrana rastlín v prírode) Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj vlasteneckého a národného citenia) Multikultúrna výchova (akceptácia a spoznávanie tradícií iných kultúr) 	

Tematický celok: Čo sa mi v našom kraji najviac páči (2 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">Postavme si Vlastivedkovo	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">napísať, nakresliť príbeh na tému čo sa mi v našej obci páči a čo sa mi nepáčispolupracovať so spolužiakmiprezentovať výsledky svojej prácevážiť si prácu iných
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none">Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj tvorivosti v praktických činnostiach, zodpovednosti za svoje konanie)Tvorba projektov a prezentačné zručnosti (spolupráca v skupine, prezentácia vlastnej práce , ale aj skupiny)	

ETICKÁ VÝCHOVA – 2. ročník

Charakteristika predmetu

Etická výchova na 1. stupni je predmet, v ktorý napomáha rozvoju primárnej skúsenosti z rodiny (rodinné pravidlá, spravodlivosť, trest, pocit istoty, zodpovednosti), ktoré sú východiskom pri výchove k:

- prosociálnosti,
- sebaúcte,
- úcte k iným,
- rozvoju sociálnych zručností orientovaných na interpersonálne vzťahy žiakov,
- zvyšovaniu ich odolnosti voči negatívnym sociálno-patologickým vplyvom.

Etická výchova pomáha formovať u žiakov pozitívny vzťah k sebe, k iným ľuďom, podnecuje vytvárať vlastný morálny úsudok. V tomto vyučovacom predmete je dôležitý primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania – sociálnych zručností ako je otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom je vychovať zrelú, plnohodnotnú osobnosť, ktorá má svoju identitu, hodnotovú orientáciu, v ktorej sebaúcta, úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Výučbou etickej výchovy budeme prispievať k postupnému dozrievaniu osobnosti žiaka, podporovať v ňom rozvoj sebadôvery a dôveru voči širšiemu sociálnemu prostrediu, samostatnosť, odvahu a iniciatívnosť, rozvoj etických postojov a sociálnych zručností. V rámci tohto predmetu budeme viesť mladého človeka k osvojeniu si správania sa, ktoré je v súlade s morálnymi normami. Budeme vychovávať žiaka, ktorého charakterizuje súlad správneho myslenia so správnym konaním, dokáže rozlíšiť dobro od zla, zaujíma stanoviská, vie hodnotiť. Pripravíme ho pre život, v ktorom si už ako dospelý rozvíja harmonické a stabilné vzťahy v rodine, na pracovisku, a v spoločnosti. K tomu ho naučíme poznať zásady dobrých medziľudských vzťahov, tolerovať iných, akceptovať ich názory, prijímať kompromisy.

Čiastkové ciele

- viesť dieťa k sebaúcte, k autonómnemu cíteniu a mysleniu,
- naučiť hodnotiť, zaujímať stanoviská, rozlišovať dobro od zla,
- naučiť prvky efektívnej komunikácie, dôvody a prvky prosociálneho správania primerané veku,
- spoznať zásady dobrých medziľudských vzťahov,
- zvnútorňovať prosociálne hodnoty, postoje a sociálne normy,
- podporovať rozvoj sociálnych zručností,
- formovať spoločnosť detí.

Kľúčové kompetencie

Vo vyučovacom predmete etická výchova budeme rozvíjať u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

Komunikatívna kompetencia

- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver,
- kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet),
- správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky;

Sociálna a personálna kompetencia

- rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére,
- uvedomiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve,
- konať v súlade s vedomím zodpovednosti za zverené úlohy,
- hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých;

Kompetencia riešenia problémov

- rozpoznávať problémy v priebehu procesu vzdelávania a využiť za tým cieľom rôzne metódy a prostriedky,
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri osvojovaní si nových poznatkov,
- hľadať, navrhovať alebo používať rôzne zdroje informácií, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému,
- posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti,
- hľadať alternatívne riešenia daného problému,
- korigovať nesprávny postup riešenia problému,
- používať osvojené metódy riešenia problémov aj v bežnom živote,
- zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie pri riešení daného problému;

Občianska kompetencia

- formulovať a prezentovať svoje postoje,
- preukázať vlastnú zodpovednosť za zverené veci,
- niesť zodpovednosť za svoje vlastné správanie,
- presadzovať správny životný štýl,
- niesť spoluzodpovednosť za životné prostredie alebo stav spoločnosti ako celku.

Metódy, formy, koncepcie a stratégie

Dosahovanie cieľov etickej výchovy zrealizujeme prostredníctvom rôznych foriem, metód, prostriedkov a stratégií. V danom predmete využijeme najefektívnejšie metódy práce so žiakmi na báze zážitkového učenia, hrových činností a ďalších interaktívnych didaktických techník:

- motivačný rozhovor, riadený rozhovor,
- sokratovský rozhovor,
- heuristický rozhovor,
- beseda s odborníkmi, diskusia, dialóg,
- hry - didaktické , inscenačné, rolové , situačné,
- brainstorming (burza nápadov),
- samostatná individuálna práca žiakov,
- skupinová práca žiakov,
- besedy s odborníkmi z praxe,
- tvorivé riešenie problémov,
- dramatizácia,
- interview,
- pantomíma.

Prostredníctvom týchto metód vytvoríme pozitívne sociálne prostredie pre inovačnú edukáciu žiakov a optimálnu klímu pre interakčný proces v rámci vyučovacej jednotky. Motivačným faktorom bude prezentácia pozitívnych vzorov v rozprávkach, v umení aj v každodennom živote. Aplikovaním moderných metód, foriem práce a prácou s interaktívnymi výukovými programami vrátane vhodnej motivácie žiakov, podporíme proces rozvoja osobnostného potenciálu žiakov, ktorý sa pretransformuje do správneho rozhodovania sa a konania pri akýchkoľvek problémových situáciách v školskom prostredí a bežnom živote.

Optimálne edukačné prostredie v rámci výučby etickej výchovy si vyžaduje dodržiavanie špecifických didaktických zásad, ktorými sa znásobuje účinnosť preberaného učiva a v konečnom dôsledku jeho dopad na osobnosť žiaka.

Sú to predovšetkým tieto zásady:

- rovnosť príležitostí,
- princíp demokracie a humanizmu,
- zásada rešpektu k odlišnostiam,
- orientácia na pozitívne vzory,
- dodržiavanie morálnych a spoločenských pravidiel,
- tolerancia k názorom iných,
- zásada neformálnosti.

V rámci inovácie výučby etickej výchovy sa nahradí klasické vyučovanie, v ktorom dominuje učiteľ, vyučovaním, kde sa sústreďí pozornosť na edukanta – žiaka. Učiteľ je v pozícii facilitátora, resp. moderátora jednotlivých činností a aktivít. Jasne a zrozumiteľne usmerňuje edukačný proces a podáva výstižné inštrukcie. Po každej aktivite vedie žiakov k reflexii. V rámci efektívnej spätnej väzby zadáva žiakom domáce úlohy, týkajúce sa konkrétnych jednoduchých cvičení, zameraných na osvojenie si konkrétnych etických noriem a pravidiel.

Účinným edukačným impulzom rozvojového procesu výučby etickej výchovy je okrem demonštrácie pozitívnych vzorov aj emocionálne vyjadrenie vlastných pocitov žiakov z prežitých situácií a formulácia správnych úsudkov, korešpondujúcich s platným etickým kódexom.

Edukačným prostriedkom nie je učebnica. Pri výbere jednotlivých námetov a podnetov pre rôzne činnosti učiteľ vychádza zo situácií z bežného života žiakov, resp. komunity a spoločenského diania.

Druhý ročník

33 vyučovacích hodín ročne, 1 hodina týždenne

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov (6 h) <ul style="list-style-type: none"> Pripomenutie si tém z 1. ročníka Čarovné slová Počúvanie iných ako prvý predpoklad úspešnej spolupráce Sebaovládanie pri prijímaní informácií sebe od iných Základy spolupráce v skupinách 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť dôležitosť počúvania pre spoluprácu vyjadriť svoje práva a povinnosti v rámci školskej triedy vypočuť si názor inej osoby akceptovať názory iných osôb v skupine vnútorne akceptovať význam počúvania pre spoluprácu a dobré vzťahy správať sa podľa svojich práv a povinností
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj	
Tvorivosť (6 h) <ul style="list-style-type: none"> V čom som výnimočný Rozvoj fantázie a pozorovacích schopností Tvorivosť, ktorú od nás prijímajú iní - darček Tvorivosť iných, ktorá nás obohacuje Využitie tvorivosti v živote triedy Pravidlá v triede a tvorivosť 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť, čo je tvorivosť vysvetliť súvislosti medzi fantáziou, úsilím a tvorivosťou vymenovať konkrétne produkty (ovocie) tvorivosti v rámci rodiny a školy vyjadriť, čo môže ponúknuť zo svojich darov spoločstvu zapojiť sa do tvorivých úloh prostredníctvom pozorovacích schopností a fantázie prejaviť trpezlivosť pri spoločnom riešení úloh
Prierezová téma: Mediálna výchova, Tvorba projektu	
Iniciatíva (6 h) <ul style="list-style-type: none"> Iniciatíva v sebazpoznaní Kto som? Iniciatíva vo vzťahu k iným Hľadanie možností ako vychádzať v ústrety iným ľuďom a ich realizácia Iniciatíva, ktorá nie je prijatá inými - klamstvo Iniciatíva iných, ktorá je pre mňa neprijateľná - ohováranie, krádež, podvádžanie Iniciatíva, ktorá ohrozuje moje zdravie - fajčenie, alkohol... 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť, čo je iniciatíva uviesť príklady prospešnej a škodlivej iniciatívy vysvetliť rozdiel medzi pozitívnou iniciatívou a tou, ktorá ohrozuje jeho zdravie a osobnú bezpečnosť prejaviť aktívnejšiu účasť pri riešení problémov v triede vie vysvetliť, čo je iniciatíva vie uviesť príklady prospešnej a škodlivej iniciatívy
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj	
Vyjadrovanie citov (6 h) <ul style="list-style-type: none"> Vyjadrenie vďačnosti, láskavosti, obdivu - verbálne aj neverbálne Úcta k žene - matke, sestre, spolužiačke Úcta k mužovi - otcovi, bratovi, spolužiakovi (čo sa mi páči, nepáči...) Kultivované vyjadrovanie negatívnych citov (hnev, vzdor, smútok...) Akceptovanie citov iných Maľujem city 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť spojenie „vyjadrovanie citov“ vysvetliť význam citov v živote človeka prejaviť význam slov radosť, smútok, hnev, ľahostajnosť, veselosť, vďačnosť, ochota, láskavosť, obdiv, odpor kultivovane vyjadriť negatívne prežívania citov u seba i iných verbálne i neverbálne identifikovať a vyjadriť city vďačnosti, ochoty, láskavosti a obdivu, hnevu, smútku, odporu, prekvapenia prejaviť snahu kultivovane vyjadrovať hnev, vzdor, odpor, smútok akceptovať prežívanie citov u druhých
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj	

<p>Naša trieda – spoločenstvo detí (9 h)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Správanie sa medzi spolužiakmi (rešpektovanie, pomoc) • Kamarátstvo a priateľstvo- úprimné, falošné • Dodržiavanie pravidiel v triede (spolupráca, tolerancia) • Ako spolu vychádzať 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť, čo je spoločenstvo detí • povedať, čo podporuje vzájomnú dôveru, priateľstvo a čo ich narúša • rešpektovať odlišnosti iných • prejavíť túžbu nájsť dobrého priateľa a byť dobrým priateľom • rozlíšiť dobrú a zlú klímu v rámci triedy • rôznymi spôsobmi prispieť k vytváraniu dobrej nálady a pohody v triede
<p>Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia</p>	

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA REFORMOVANÁ - 2.ročník

Charakteristika predmetu

Vyučovaci predmet náboženská výchova je zameraný na formovanie osobnej viery žiaka s prepojenosťou na základné vieroučné prvky Reformovanej kresťanskej cirkvi.

Ponúka žiakom zrozumiteľný, veku primeraný prístup k biblickému posolstvu, snaží sa o pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiaka a budovanie jeho morálneho kreditu.

Náboženská výchova, smerujúca k formovaniu náboženského myslenia, ako integrálnej súčasti identity človeka má preto opodstatnenú úlohu vo výchove, realizovanej v prostredí školy.

Výučba predmetu zároveň nadväzuje na ďalšie, predovšetkým spoločenskovedné predmety a vo veku primeranej podobe tak formuje zodpovedný a morálny pohľad žiaka na mnohé otvorené otázky, ktoré sú nastolené v celospoločenskej diskusii.

Výchova k zodpovednosti voči sebe, iným jednotlivcom aj ľudstvu ako celku v sebe nesie aj prvky prepojenosti na vzťah človeka k životnému prostrediu, čím predmet náboženská výchova prispieva k diskusii v rámci enviro-profilácie školy.

Ciele predmetu

Hlavný cieľom vyučovacieho predmetu náboženská výchova - reformovaná v 2.ročníku ZŠ je s využitím vhodných spôsobov a metód privádzať žiakov k viere, podávať zvest' evanjelia v podobe, ktorá napomôže duchovnému budovaniu od útleho detstva. Hoci poznávanie Boha je osobnou skúsenosťou a nemôže sa realizovať len na čisto teoretickej či intelektuálnej rovine, je potrebný určitý druh vedomostí, lebo bez nich nie je možné žiadne poznanie..

Čiastkové ciele predmetu dosiahneme rozvíjaním týchto kľúčových kompetencií

Kompetencia k celoživotnému učniu sa

- rozumieť symbolickému spôsobu vyjadrovania biblického jazyka
- integrovať náboženský spôsob vnímania a chápania sveta do svojho celkového vzťahu k svetu, súbežne s pohľadom prírodných a humanitných vied

Sociálne komunikačné kompetencie

- využívať dostupné informačno komunikačné technológie pri získavaní poznatkov a informácií o kresťanskom dianí vo svete
- komunikovať spôsobom, ktorý vedie k efektívnej spolupráci e je založený na vzájomnom rešpekte

Kompetencie sociálne a personálne

- získať skúsenosť so vzťahmi a prácou v skupine
- rozvíjať schopnosť stíšenia sa, vnútornej koncentrácie a meditácie, ktoré sú predpokladom hlbšej reflexie potrebnej pri vytváraní vlastného sebaobrazu
- rozvíjať schopnosť empatie so starými, chorými ľuďmi a ľuďmi hendikepovanými

Kompetencie občianske

- budovať tolerantný postoj, vďaka porozumeniu postojov inak nábožensky alebo svetonázorovo zmýšľajúcich ľudí a prostredníctvom chápania ich kultúrneho a historického pozadia
- diskutovať o rôznych konfliktoch z histórie aj zo súčasnosti a nachádzať pritom nielen príčiny konfliktov, ale aj vzory osobností, ktoré sa vďaka svojim kresťanským postojom zasadili o vyriešenie problémov a odstránenie krívd
- hľadať vzájomný vzťah medzi zodpovednosťou a slobodou

Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- porozumieť vzájomnému vzťahu náboženstva a kultúry cez zoznámenie sa s ich obsahom
- začleniť náboženský rozmer života do vlastného vzťahu ku kultúre a tradíciám

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

V rámci školského vzdelávacieho programu na vyučovacích hodinách náboženskej výchovy - reformovanej v 2.ročníku budeme využívať vyučovacie metódy a formy, ktoré uľahčujú a zároveň prispievajú k rozvoju osobnosti žiakov a vekuprimeranému spôsobu vnímania zvesti Evanjelia:

- **Motivačné metódy** (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor) – na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť
- **Expozičné metódy** (rozprávanie) – využívané pri vytváraní nových poznatkov a zručností
- **Aktivizujúce metódy** (dramatisácia) – na vytvorenie rovnováhy medzi vyučovaním zameraným na vedomosti a vyučovaním zameraným na prežívanie
- **Fixačné metódy** (ústne opakovanie, kvíz) – na opakovanie a upevňovanie učiva

Obsah vzdelávania

Druhý ročník

V druhom ročníku je predmet náboženská výchova dotovaný 1 hodinou týždenne, čo predstavuje 33 hodín ročne a zodpovedá dotácii podľa rámcových plánov štátneho vzdelávacieho programu.

obsahový štandard	výkonový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc napriek sklamaniam • Milosť: Na Boží obraz • Abrahám pomáha Lótovi • Boh je náš Otec a miluje nás • Patriť do krajiny Sálemu • Uctievanie: Oheň, ktorý nevyhasol • Sila povedať „nie“ • Boh je náš otec a vypočúva naše prosby • Abrahám a nový kráľ Sodomy • Spoločenstvo: Noe stavia loď • Trpezlivosť v ťažkostiach • Služba: Ježiš ako sluha • Viera a strach • Milosť: Ukrytí pred Bohom • Zmluva s Abrahámom • Uctievanie: Prúdy požehnaní • Úcta a rešpekt voči blíznym • Spoločenstvo: Chodte chytať ryby • Sára a Hagar • Modlitba Anny • Služba: Sedem výnimočných služobníkov • Moje srdce sa raduje v Hospodinu • Boh je Otec v nebesiach • Láska • Milosť: Slepý muž vidí • Mária a Marta • Posväť sa meno Tvoje.. • Podobenstvo o desiatich pannách • Uctievanie: Slová, ktoré si treba zapamätať • Podobenstvo o svadbe kráľovského syna. <p>Príležitostné témy: Advent Vianočné posolstvo Novoročné predsavzatia: Boh neobmedzenej moci Blíži sa Veľká noc</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opíše udalosti, súvisiace so zajatím Lóta • reprodukuje znenie verša Žalm 124,8 • vypracuje úlohy v pracovných listoch Dúhy podľa pokynov vyučujúceho • rozumie významu slova „Sálem“ • vie charakterizovať krajinu Sálemu a jej kráľa Melchisedeka • reprodukuje znenie verša Žalm 34,15 • prerozpráva príbeh o mánotratnom synovi • vie odpovedať na otázky z biblického príbehu o prosbe (podľa Lukáša 11, 5 -13) • reprodukuje znenie verša Lukáš 11, 9 – 10 • vypracuje úlohy v pracovných listoch Dúhy podľa pokynov vyučujúceho • reprodukuje znenie verša Žalm 23,17 • vie rozlíšiť pravdivé a nepravdivé tvrdenia, týkajúce sa príbehu o Abrahámovi a kráľovi Sodomy • reprodukuje znenie verša Genézi 15,1b • vie vysvetliť slovné spojenie „štit viery“ • vymenuje svoje predsavzatia do Nového roku • vie odpovedať na otázky z biblického príbehu o zmluve Hospodina s Abrahámom (podľa Genézi 15, 7 - 21) • reprodukuje znenie verša Zjavenie Jána 1,4 • vypracuje úlohy v pracovných listoch Dúhy podľa pokynov vyučujúceho • na príkladoch konkrétnych situácií vie identifikovať úctivé a neúctivé správanie voči druhým • reprodukuje znenie verša 2.list Jána 3 • vie popísať prvky neúctivého správania vo vzájomnom vzťahu Sáry a Hagar a ich dôsledky • vlastnými slovami prerozpráva biblický príbeh o narodení Samuela a udalostiach, ktoré mu predchádzali • vie vysvetliť význam biblických veršov a identifikuje podobné situácie vo vlastnom živote • vie uviesť konkrétne prípady, čo znamená „byť blíznym“ • vie vysvetliť rozdiel medzi postojom Márie a Marty <ul style="list-style-type: none"> • vlastnými slovami prerozpráva podobenstvo o desiatich pannách a o svadbe kráľovského syna <ul style="list-style-type: none"> • vypracuje úlohy v pracovných listoch detského kresťanského časopisu Dúha podľa pokynov vyučujúceho
--	---

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

rímsko-katolícka - 2.ročník

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu kresťanských cirkví a k ich tradíciám, otvára pre neho možnosť života s cirkvou.

Zameriava sa na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú.

Výučba predmetu zároveň nadväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

2. Ciele predmetu v 2. roč.

Spoznávať základné pravidlá komunikácie s Bohom a vzájomného spolunažívania s ľuďmi, vyplývajúce z Božieho zákona. Rozvíjať schopnosť života v spoločenstve na základe vzájomnej dôvery. Budovať postoj dôvery k Bohu. Pestovať návyk postojov otvorenosti pre dôverný vzťah s Bohom.

Kompetencie, ktoré budeme rozvíjať vyučovaním náboženskej výchovy

komunikačné:

- ✓ schopnosť viesť v skupine dialóg a rozhovor
- ✓ schopnosť vyjadriť sa, prezentovať svoj pohľad na predloženú tému

- ✓ chápať obsah a zmysel počutého textu a vedieť naň reagovať
- ✓ dokázať kultivovane poprosiť

existenciálne:

- ✓ intuitívne vnímať bytostnú potrebu lásky
- ✓ objavovať hranice dobra a zla
- ✓ objavovať svoj vnútorný – duchovný svet v hlase svedomia
- ✓ modlitbu Otče náš a jednoduchým spôsobom vie prepojiť časti tejto modlitby so svojim životom

kompetencie k riešeniu problémov

- ✓ je tolerantný a ústretový
- ✓ spontánne a samostatne hodnotí vo svojom bezprostrednom okolí, čo sa mu páči/nepáči, čo je správne/nesprávne, čo je dobré/zlé
- ✓ v rozsahu svojej detskej skúsenosti je pozorný voči morálnym konfliktom, je otvorený pre dobro

občianske:

- ✓ poznávať a ochraňovať svoje najbližšie životné prostredie

kultúrne:

- ✓ prejavovať úctu k živým aj k neživým súčasťam prírody, aktívne ich poznávať a ochraňovať
- ✓ objavovať hodnotu rodiny
- ✓ vnímať dôležitosť rodiny
- ✓ orientovať sa v striedaní všedných dní a kresťanských sviatkov, prežívať ich rozdielnu náplň a úlohu

sociálne a interpersonálne:

- ✓ prejavovať záujem o spoznávanie seba, svojich schopností a daností
- ✓ uvedomovať si a uplatňovať vlastnú jedinečnosť a vlastné nápady so zreteľom na jedinečnosť iných žiakov v skupine
- ✓ prispôbovať svoje správanie potrebám rodiny a svojej blízkej skupiny

- ✓ vnímať potrebu dávania a prijímania
- ✓ zaujímať pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným postihnutím, starým ľuďom a tým ktorí potrebujú prebudenie k životu
- ✓ otvorenosť pre potreby iných ľudí

3. Metódy, formy, koncepcie, stratégie

- › motivačné rozprávanie
- › motivačný rozhovor
- › motivačná demonštráciu
- › rozprávanie
- › vysvetľovanie
- › rozhovor
- › metódy opakovania a precvičovania
- › heuristická metóda

4. Obsah vzdelávania

V druhom ročníku je vyučovací predmet náboženská výchova dotovaný 1 hod týždenne.

Vzdelávací obsah vyučovacieho predmetu pozostáva z piatich tematických okruhov:

1. BOH MI DÔVERUJE

2. DÔVERUJEM BOHU

3 DÔVERA V RODINE

4. DÔVERUJEME SI NAVZÁJOM

5. DESATORO – POZVANIE K SLOBODE A K DÔVERE

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Boh mi dôveruje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ďakujeme za prázdniny • Svet okolo nás • Človek ako boží obraz • V záhrade života • Boh nám zveril Zem a my ju chránime <p>Dôverujem Bohu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Abrahám • Abrahám dôveruje Bohu • Posvätný deň • Nedeľa • Adventná katechéza <p>Dôvera v rodine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lucia priniesla do rodiny svetlo • Vianočná katechéza • Žijem v rodine • Príbeh o jednej rodine- Jakub a Ezau • Môj krst • Cirkev – Božia rodina <p>Dôverujeme si navzájom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobre počúvať • Dobre pozerať • Moje svetlo pre iného • Moje ruky pre druhého- Boháč a Lazár <p>Desatoro- pozvanie k slobode a k dôvere</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmluva na Sinaji • Desatoro • Múdrost' • Veľkonočná katechéza <p>Pozvanie na hostinu – obnovenie dôvery</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odchod z domu otca • Návrat do domu otca • Zmierenie • Hostina • Cesta dôvery 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vie zhodnotiť svoje konanie • vie prejaviť úctu a poďakovanie • uvedomiť si, že Boh je pôvodcom všetkého stvorenia • vie sa orientovať v Sv. Písme • uvedomiť si, že Boh odpúšťa každému • úprimne ľutovať svoje zlé konanie • porovnať svoju podobnosť a odlišnosť s inými ľuďmi • vysvetliť, že Boh má s každým človekom dôležitý plán • jednoduchým spôsobom komunikovať o téme • osvojiť si správny spôsob komunikácie s ľuďmi (pozdrav, prosba, poďakovanie..) • rozvíjať vo svojom živote postoj prijímania a darovania • vážiť si, čo sa mi páči u mojich rodičov a priateľov • uvedomiť si zmysel božích prikázaní • uvedomiť si, že po páde do hriechu je potrebná ľútosť • snažiť sa napraviť svoje chyby • byť kritický k sebe aj k iným • rozmýšľať nad hodnotami, ktoré na Boh dal

Prierezové témy:

- Ochrana života a zdravia (pohyb a pobyt na čerstvom vzduchu)
- Osobnostný a sociálny rozvoj (medziludzské vzťahy)
- Environmentálna výchova – morálne hodnoty a ochrana ŽP

Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova plynulo nadväzuje na predškolskú výchovu, na prirodzený záujem dieťaťa o výtvarné vyjadrovanie svojich predstáv, na bohatosť detskej fantázie a obrazotvornosť, zvedavosť a príťažlivosť objavovania nových možností. Tento vyučovací predmet je dôležitý pre rozvoj estetického citenia dieťaťa mladšieho školského veku a jeho rozvoj pri zobrazovaní nielen predmetov a vecí v jeho okolí, ale aby dieťa vedelo pomocou výtvarných techník vyjadriť aj svoje nálady a túžby, zároveň si osvojiť aj techniky výtvarnej tvorby. Edukačný proces vedie žiaka od detskej spontánnosti k svojbytnému vyjadrovaniu - formuje vlastné spôsoby sebvýjadrovania (štýl) a vlastné postoje a hodnotiace názory.

Vo výučbe tohto predmetu budeme klásť dôraz na rozvoj spontánneho detského výtvarného prejavu a žiacku intuíciu. Kreslenie, maľovanie a modelovanie je predmetom detských hravých činností. Ako prejav i ako poznávanie sveta majú tieto činnosti pre dieťa bytostný zmysel. Túto prirodzenú funkciu výtvarných činností budeme u žiaka podnecovať a tak mu dávať možnosť ďalej sa rozvíjať.

Zároveň budeme rozvíjať fantáziu žiaka a zážitok z vlastného tvorivého procesu. Prostredníctvom týchto zážitkov umožníme žiakovi poznávať štruktúru sveta a formovať si vlastné postoje, získať kultúrnu skúsenosť a spoznávať umenie po stránke jeho vnútornej štruktúry.

V Predmete primeraným spôsobom oboznámíme žiakov s poznatkami z oblasti tvarov, farieb, kontrastov, z oblasti výtvarného osvojenia priestoru, skutočnosti a prírody, tiež podnetmi z oblasti architektúry, fotografie a ilustrácie, základmi konštruovania, modelovaním, možnosťami kompozície, elektronickými médiami a výtvarnými dielami súčasnosti.

Predmet sa skladá z nasledovných tematických celkov:

- výtvarné a technické osvojovanie skutočnosti,
- experimentovanie a práca s výtvarnými prostriedkami,
- základy konštruovania.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu výtvarná výchova je estetické osvojovanie prírody, sveta vecí a sveta človeka prostredníctvom výtvarných prác a výtvarného umenia. Detskou kresbou, hrou a modelovaním umožniť dieťaťu hlbšie nahliadnuť do pocitov, fantázie i želaní každého detského jedinca. Tvorivými výtvarnými činnosťami ako aj vnímaním a prežívaním umeleckých diel, ktoré sa stávajú organickou súčasťou vnútorného sveta žiakov, ich skúseností, zážitkov a predstáv, kultivovať estetickú citlivosť, rozvíjať tvorivú fantáziu, harmonizovať osobnosť dieťaťa.

Cieľom je rozvoj detskej predstavivosti, fantázie, úsilie o vyjadrenie detského videnia, ale aj viesť dieťa v duchu humanitného využitia techník, rozvíjať vzťah k efektívnej práci, riešiť jednoduché technické problémy. Formou hry dať žiakom základné poznatky o kresbe, maľbe, prírodných a technických materiáloch, vychovať k ochrane a aktívnej tvorbe životného prostredia.

V predmete výtvarná výchova budeme rozvíjať nielen estetické cítenie, ale aj komunikatívne, sociálne – interaktívne a technické schopnosti žiaka prostredníctvom zaraďovania aktivizujúcich metód, foriem a postupov práce.

Čiastkové ciele predmetu

Kognitívne ciele:

- poznať a vedieť používať výtvarné vyjadrovacie prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií,
- zvyšovať uvedomenosť reflexie vizuálnej kultúry,
- poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie umeleckých diel, zážitok z nich,
- poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia;

Senzomotorické ciele:

- rozvíjať tvorivosť v jej základných všeobecne uplatniteľných princípoch,
- umožniť žiakovi rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu,
- podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu,
- prekonávať konvenčné schémy a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov,
- formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom rôznych médií, nástrojov a techník;

Socioafektívne ciele:

- formovať kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá,
- cez zážitok aktívneho vnímania a vyjadrovania umeleckých diel uvádzať žiaka do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícii, ale na úrovni aktuálneho vnímania,
- vnímať vyjadrovania sveta umením,
- formovať celistvú osobnosť,
- rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie,
- formovať aktívne využívanie zručností prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Kľúčové kompetencie

Vo vyučovacom predmete výtvarná výchova budeme rozvíjať u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

Matematická kompetencia a kompetencia v oblasti techniky

- nachádzať v okolí svete rôzne geometrické tvary,
- modelovať geometrické tvary,
- vytvoriť obrázok z číselných tvarov,
- nakresliť jednoduché geometrické tvary, predmety použitím PC;

Pracovná kompetencia

- popísať algoritmus svojej práce,
- upraviť si pracovné prostredie, dodržiavať poriadok na pracovnom mieste,
- dodržiavať hygienické a bezpečnostné pravidlá,
- poznať rôzne druhy remesiel,
- vhodne používať výtvarné prostriedky, pomôcky;

Kompetencia riešenia problémov

- vysvetliť príčiny výberu vyjadrovacích prostriedkov,
- postupovať v rámci kritického a kreatívneho myslenia,
- niesť zodpovednosť postup riešenia danej situácie;

Sociálna a interpersonálna kompetencia

- zapájať sa do tímovej práce,
- niesť spoluzodpovednosť za plánovanie, organizáciu, činnosť, kontrolu a hodnotenie tímu,
- riešiť konflikty nenásilným spôsobom,
- spolupracovať a rešpektovať prácu a úspechy vlastné ale aj druhých,
- rešpektovať názory iných;

Učebné kompetencia

- vyhľadávať, triediť a aplikovať získané informácie,
- využívať získané poznatky k vlastnej tvorivej činnosti,
- prezentovať výsledky svojej práce ;

Komunikačné kompetencie

- vymieňať informácie (názory, postoje) všestranne a účinne komunikovať,
- diskutovať o výsledkoch svojej práce,
- vzájomne rešpektovať a dodržiavať etiku komunikácie,
- vedieť počúvať a uznať názor druhého.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

V predmete využijeme rôzne netradičné formy, metódy, stratégie a koncepcie vyučovania:

- názorná metóda,

- samostatná práca,
- práca vo dvojiciach,
- heuristická metóda,
- sokratovský rozhovor,
- projektové vyučovanie,
- rozhovor, beseda,
- demonštrácia,
- rozprávanie,
- opis,
- vysvetľovanie,
- pozorovanie,
- experimentovanie s výrazovými prostriedkami, výtvarnými materiálmi a postupmi,
- hľadanie výtvarných riešení,
- expozícia a výstava,
- didaktická a výtvarná hra,
- tímová práca,
- exkurzia;

Vyjadrovacie prostriedky

- kresba, maľba, koláž, asambláž, jednoduchšie formy grafickej tlače,
- tvarovanie (dizajn) vecí,
- problematika architektúry - modelovanie, plastická a neskôr jednoduchá skulptúrna forma, práca s rôznymi materiálmi i v priestore,
- základné problémy súvisiace s fotografiou, filmom,
- práca s počítačom (elektronické vytváranie vizuálneho artefaktu).

Obsah vzdelávania

Druhý ročník

33 hodín ročne ,1 hodina týždenne

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
VÝTVARNÝ JAZYK (základné prvky výtvarného vyjadrovania) Línia <ul style="list-style-type: none"> • Hravé pokusy s rôznymi typmi liniek, ich vzťahmi s charakterom 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • výtvarne zobraziť vybranú situáciu pomocou liniek • rozprávať o danej situácii 	Environmentálna výchova
Obrys <ul style="list-style-type: none"> • Pozorovanie a výtvarne vyjadrenie obrysov rôznych tvarov 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • výtvarne vyjadriť obrys zvierat na základe pozorovania (motýľ,...) 	Environmentálna výchova
Farba, výraz farby (2 h) <ul style="list-style-type: none"> • Miešanie farieb • Rozdelenie farieb 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • objavovať jesennú rozmanitosť farieb a tvarov • nachádzať námety rôznorodosti farieb v prírode • vyjadriť jesennú prírodu vybranou technikou • používať kontrastné farby k zvýrazneniu niečoho 	Environmentálna výchova

	<ul style="list-style-type: none"> • zosvetliť a stmaviť farebné tóny miešaním farebných hmôt 	
VÝTVARNÝ JAZYK (Kompozičné princípy a možnosti kompozície) (2 h) <ul style="list-style-type: none"> • Plocha a tvar • Kompozičné princípy a možnosti kompozície • Kompozícia – umiestňovanie vo formáte 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantázie, predstavy i podľa videnej skutočnosti • vedome umiestňovať tvar (motív) v rôznych častiach plochy formátu • zvládnuť základné operácie s mierkou – veľkosťou zobrazených tvarov 	Dopravná výchova
Rytmus a pohyb <ul style="list-style-type: none"> • Arytmia a nehybnosť 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • uviesť príklady z bežného života (tlkot srdca) • rozoznať pravidelnosť a nepravidelnosť rytmu • vyjadriť rytmus a pohyb prostriedkami kresby, maľby, grafiky 	Ochrana života a zdravia
Symetria a asymetria (2 h) <ul style="list-style-type: none"> • Tvarov, farieb, plôch (objektov) 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • zložením papiera rozoznať symetriu od asymetrie • pomocou vystrihovania origami tvoriť dekoratívne vzory 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Land art <ul style="list-style-type: none"> • Vytvárame hry v krajine 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • Voľne zobraziť výtvarne a technicky spracovať prírodné materiály 	Environmentálna výchova
Surrealizmus <ul style="list-style-type: none"> • Fantastický portrét 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť prvky surrealizmu 	Osobnostný a sociálny rozvoj
PODNETY VÝTVARNÉHO UMENIA (2 h) <ul style="list-style-type: none"> • Výtvarné činnosti inšpirované • dejinami umenia • Archaické písmo - hieroglyfy, piktogramy • Transformácie zobrazujúceho znaku na symbol, tajná abeceda... 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • reprodukovať základné vedomosti • o vybraných historických typoch písma starovekých kultúr • na základe výtvarného vnímania tvarov, farieb a štruktúr prírodných foriem výtvarne dotvárať hieroglyfy • vytvoriť tajnú abecedu v triede 	Multikultúrna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj
PODNETY FOTOGRAFIE <ul style="list-style-type: none"> • Koláž (montáž z fotografií) 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojem koláž • vytvoriť koláž z fotografie 	Osobnostný a sociálny rozvoj
PODNETY FILMU A VIDEA (2 h) <ul style="list-style-type: none"> • Filmová postava • Filmový kostým • Filmové herectvo 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť jednotlivé filmové pojmy • slovne reprodukovať obsah filmu • navrhnuť kostým pre papierovú postavičku • podľa postupnosti deja správne usporiadať jednotlivé časti komiksu 	Multikultúrna výchova
PODNETY ARCHITEKTÚRY <ul style="list-style-type: none"> • Architektúra ako skladačka (stavebnica, stavba, konštrukcia) 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • navrhnuť stavbu budovy na skrášlenie mesta z odpadového materiálu • poskladať stavebnicu 	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Environmentálna výchova
PODNETY NETRADIČNÝCH REMESIEL (2 h) <ul style="list-style-type: none"> • Návšteva múzea tradičných remesiel 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • uviesť príklad tradičného remesla • reprodukovať zážitky z exkurzie vyrobiť výrobok 	Multikultúrna výchova
PODNETY DIZAJNU <ul style="list-style-type: none"> • Dizajn a ľudské telo (telo a jeho doplnky) • Body-art 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vyjadriť symetriu ľudského tela • zvládnuť jednoduché techniky modelovania, otláčania 	Osobnostný a sociálny rozvoj

	<ul style="list-style-type: none"> definovať pojem body-art 	
ELEKTRONICKÉ MÉDIA (2 h) <ul style="list-style-type: none"> Hry s písmom a s textom na počítači 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> rozoznať niektoré typy písma vytvoriť si svoj monogram 	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
POROVNÁVACIE, KOMBINAČNÉ A SÚHRNNÉ CVIČENIA (2 h) <ul style="list-style-type: none"> Triedenie (zobrazenie predmetov podľa kategórii) 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> triediť rôzne predmety podľa tvaru, veľkosti, materiálu ,... pomocou hmatu pomenovať daný predmet utvoriť si výstavku prírodných materiálov 	Osobnostný a sociálny rozvoj
POROVNÁVACIE, KOMBINAČNÉ A SÚHRNNÉ CVIČENIA <ul style="list-style-type: none"> Miešanie (hybridácia) tvarov zvierat a vecí 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> uviesť príklad z rozprávky dotvoriť obrázok 	Osobnostný a sociálny rozvoj
PODNETY HUDBY <ul style="list-style-type: none"> Výtvarné stvárnenie nálady a rytmu hudobnej skladby 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> podľa predstavy a fantázie miešať farebné tóny vyjadriť rytmus a pohyb 	Osobnostný a sociálny rozvoj
SYNESTETICKÉ PODNETY <ul style="list-style-type: none"> Hmat vo vzťahu k priestoru a plasticite 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> rozoznať materiálové kontrasty (tvrdý, mäkký materiál), kontrasty textúry povrchov (drsná, hladká, vzorovaná...) opísať vlastnosti rôznych materiálov predviesť základy modelovania, odtlačania do modelovacej hmoty a jednoduchého odlievania 	Environmentálna výchova
PODNETY RÔZNYCH OBLASTÍ POZNÁVANIA SVETA <ul style="list-style-type: none"> Podnety prvouky: časti tela 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> vymenovať, popísať časti tela správne priradiť časti tela zvierat a utvoriť obrázok 	Environmentálna výchova
TRADÍCIA A IDENTITA (2) <ul style="list-style-type: none"> Kultúrna krajina 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> reprodukovat' vedomosti o krajine svojho okolia, obci, regióne remeselné tradície výtvarne zhotoviť rekvizitu k rituálu svojej ľudovej kultúry 	Multikultúrna výchova
ŠKOLA V GALÉRII (2 H) <ul style="list-style-type: none"> Portrét v galérii Školská galéria Návšteva galérie 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> primerane veku interpretovať psychickú charakteristiku výrazu vedome používať tóny a odtiene vyjadriť zručnosť pri práci s maliarskymi nástrojmi (ceruza, uhlík, krieda) zvládnuť technické základy šrafúry a roztierania zvládnuť jednoduché konštrukčné technické úkony s materiálmi, spájanie v koláži vytvoriť vkusnú výstavu výtvarných prác podľa skúseností získaných pri návšteve galérie 	Osobnostný a sociálny rozvoj
VÝTVARNÉ HRY	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> poznať postup výtvarných hier 	Osobnostný a sociálny rozvoj

Charakteristika predmetu

Spoločná úloha vzdelávacieho okruhu Umenie a kultúra je sprostredkovať národné a svetové kultúrne dedičstvo a prispieť k položeniu základov všeobecnej vzdelanosti národa. Východiskom tohto poznávania má byť vždy samotná hudba a hudobné aktivity žiakov.

Predmet hudobná výchova rozvíja citový svet žiaka, celkovú hudobnosť žiakov, vychováva vnímavého a aktívneho poslucháča, smeruje k individuálne podmienenej, slobodnej vkusovej orientácii. Na primárnom stupni vzdelávania hudobná výchova plynule nadväzuje na posilňovanie vrodenných a prirodzených predpokladov detí a ich sklonov k hravosti, spontánnosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta. Hudba je pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu a to s realizovaním komplexne chápaných hudobných činností, so zámerom všestranne zapojiť žiakov do hudobno-výchovného procesu.

Pri vzdelávaní je potrebné dodržiavať postup: od hudobných zážitkov k vedomostiam a cez ne k transferu pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel. V prevahe sú však hudobné prejavy: vokálno-intonačné, hudobno-pohybové, inštrumentálne (interpretačné a tvorivé), podporené perцепčnými a hudobno-dramatickými činnosťami

Každá hudobná činnosť je zmysluplná, zameraná na splniteľnosť, stimuláciu najschopnejších žiakov, povzbudzovanie menej nadaných a podporovanie najslabších žiakov. Prináša žiakom radosť, povzbudzuje každého jednotlivca, aby bol schopný prejaviť sa v jemu blízkych hudobných prejavoch tak, aby sa zvyšovalo jeho sebavedomie a sebaúcta. Prostredníctvom individuálneho prístupu pri vedení hudobno-výchovného procesu sa do jednotlivých hudobných činností zapájajú všetky skupiny žiakov bez strachu z osobného zlyhania.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom v predmete hudobná výchova je nadviazať na hravé činnosti predprimárneho vzdelávania, pokračovať v nich a postupne využívať hudobné experimentovanie ako príležitosť na uplatňovanie poznávania zákonitostí hudby prostredníctvom:

- poznania a precítenej interpretácie slovenských ľudových piesní, pochopením,
- úlohy ľudovej piesne v živote človeka a spoločnosti,
- poznania slovenského zvykoslovía a umeleckého spracovania ľudových piesní hudobnými skladateľmi minulej a súčasnej podoby ľudových piesní, získať základy národnej identity a vlastenectva,
- postupného poznávania umeleckých artefaktov a ich chápanie ako prirodzenej súčasti svojho života.

Špecifické ciele

Kognitívne ciele

- poznávať svet zvukov a hudby na báze a princípoch detskej hry a jej rôznych foriem (senzomotorická, napodobňujúca, námetová, funkčná, fantastická a pod.),
- prostredníctvom hudobných aktivít postupne získať elementárne základy hudobných vedomostí, hudobného jazyka, výrazových prostriedkov, učiť sa s nimi tvorivo pracovať a využívať ich ako prostriedok komunikačný a sebavyjadrovací bez nároku na definíciu pojmov,
- prispievať k rozvoju osobnosti žiaka, k rozvíjaniu hudobnosti (hudobných schopností) prostredníctvom komplexných, navzájom prepojených a nadväzujúcich hudobných činností,
- zvládnuť postupný prechod od spontánnych a napodobňujúcich hudobných hier k hrám s pravidlami, k zámernej práci s hudobným materiálom, poznávať zákonitosti tvorby hudobných diel, vybrané umelecké diela tak, aby vzhľadom na mieru svojich skúseností žiaci chápali, rozpoznávali a interpretovali výpovede predložených veku primeraných umeleckých diel,
- získať základy hudobného myslenia, elementárne základy hudobno-estetického vedomia v sústave hudobných vedomostí a postojoch vkusu;

Socioafektívne ciele

- uvedomovanie si a rozlišovanie mravných a estetických hodnôt, otvorenosť a tvorivosť,
- empaticky pristupovať k precíteniu a pochopeniu umeleckých diel a asertívne vyjadrovať vlastné názory a postoje,
- bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr,
- získať schopnosti spolupracovať v tíme, vedieť plánovať, propagovať, realizovať i prezentovať vlastnú prácu i skupinové projekty,
- chápať umenie v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach nielen ako ušľachtilý spôsob vyplňania voľného času, ale aj ako prostriedok skvalitnenia a skultúrnenia svojho života;

Psychomotorické ciele

- na základe získaných zručností žiaci dokážu na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné predstavy v súčinnosti s výtvarnými, pohybovými a literárnymi a integrovať ich v individuálnych alebo skupinových projektoch,
- dokázať zostavovať auditívne, vizuálne i dramatické prvky.

Rozvoj základných hudobných činností:

Vokálno-intonačné činnosti

Žiak dokáže:

- čisto a rytmicky presne spievať detské ľudové piesne, adekvátne nálade,
- poznať a správne realizovať hodnoty nôt, (štvrt'ová, osminová, polová , celá a pomlčky),

- zaspievať dvojhlasný kánon,
- podľa fonogestiky zaspievať jednoduché durové melódie;

Inštrumentálne činnosti

Žiak dokáže:

- poznať jednoduché rytmické nástroje a ovládať techniku hrania na ne,
- pomocou detských hudobných nástrojov podporiť náladu piesne a skladby;

Hudobno-pohybové činnosti

Žiak dokáže:

- správne chodiť a pochodovať podľa hudby, reagovať na zmeny tempa a dynamiky,
- taktovať v 2/4 a 3/4 takte,
- pohybom vyjadriť náladu hudby;

Percepčné činnosti

Žiak dokáže:

- poznať krátke veku primerané hudobné skladby a vedieť verbalizovať hudobný zážitok, vedieť ho vizualizovať a vyjadriť pohybom,
- sluchom rozoznať kontrast v hudbe, predohru, medzihru, dohru, ukončenú, a neukončenú melódiu, základné sláčikové, dychové, hudobné nástroje,
- verbalizovať svoj názor;

Hudobno-dramatické činnosti

Žiak dokáže:

- vytvárať vlastnú hudobnú krajinu v danom tónovom priestore, používať hudobné nástroje ako prostriedok na vykreslenie prostredia, postáv a nálad. hudobné vyjadrenie kontrastu v príbehu,
- vytvoriť jednoduchý príbeh s integráciou vokálnej a nástrojovej improvizácie,
- pripraviť si jednoduché hudobno-dramatické vystúpenie.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Stratégia vyučovania hudobnej výchovy určuje metódy a formy práce, ktorých logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov vo vyučovacom procese. V edukačnom procese chceme využiť:

- osvojovanie piesní imitačnou metódou s grafickým názorom – notové písmo cez obrázky ovocia, kvetov a pod.,
- zážitkové učenie - návšteva hudobných podujatí a besedy,
- hru na detské hudobné nástroje - improvizácia,
- projektovú metódu – tvorba obalu na CD využitím IKT,
- slovné metódy - dialóg a diskusia,
- metódy hrania rolí – pri melodických a pohybových hrách, príprave hudobno - dramatického vystúpenia k vianociam, mesiacu úcty k starším a pod.;

Špecifické metódy a formy práce

- intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie – pri osvojovaní nových melódií,
- imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní – po vypočutí nahrávky detských piesní súčasných hudobných skladateľov,
- riadené objavovanie hudby - hudobné hádanky využitím nahrávok skladieb – IKT,
- informačno - receptívna metóda – práca s textovým materiálom v učebnici,
- melodické hry a pohybové hry, hudobné hádanky, hra na telo,
- práca s textom a rýmom - pri príprave pásma ku dňu matiek,
- brainstorming – pri projektovej práci.

Kľúčové kompetencie

Vo vyučovacom predmete hudobná výchova budeme rozvíjať u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

Kompetencie k učeniu:

Žiak vie:

- rozpoznať niektoré hudobné nástroje,
- odlíšiť vokálnu hudbu od inštrumentálnej, rytmizuje a melodizuje jednoduché texty,
- otvorene diskutovať o svojich vedomostiach z oblasti hudby,
- vysvetliť a uviesť príklad ako môže konkrétne učivo využiť v jeho osobnom živote;

Kompetencie komunikatívne:

Žiak vie:

- stvárniť hudbu pohybom, gestami, tancom,
- používať správnu terminológiu a výstižné výrazy, ktoré súvisia s danou témou,
- postupovať chronologicky od začiatku do konca pri hovorení príbehu zo života niektorých hudobných skladateľov, alebo iných osobností,
- vyjadriť svoju myšlienku, zážitok pri posluchu hudby;

Kompetencie sociálne a personálne:

Žiak vie:

- plniť jednoduché úlohy s menším počtom krokov počas práce udržiavať pracovný poriadok,
- sledovať prácu celej triedy aj jednotlivcov,
- vybrať úlohy, ktoré dokáže splniť;

Komunikčné kompetencie:

Žiak vie:

- pochopiť úlohu ľudovej piesne v živote človeka a spoločnosti,
- osvojiť si hudobný materinský jazyk prostredníctvom slovenského zvykoslovia, vlasteneckých piesní, umeleckého spracovania ľudových piesní;

Interpersonálne a občianske kompetencie:

Žiak dokáže:

- vysvetliť základy národnej identity a vlastenectva,
- vypočúť názory iných až do konca,
- neposmievať sa emóciám iných chová sa tak, aby neobmedzoval druhých,
- nepoškodzovať prostredie, v ktorom pracuje,
- rešpektovať naše národné tradície a navštevuje kultúrne podujatia,
- byť vnímavý, aktívny poslucháč, tolerantný k iným kultúram a názorom,
- nepodliehať nevhodným módnym vlnám, reklame a subkultúre;

Kompetencie v oblasti prírodných vied:

Žiak vie:

- vytvárať sa pozitívny vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života;

Kompetencie pracovné:

Žiak vie:

- vybrať z ponuky také nástroje, ktoré najlepšie zodpovedajú jeho úlohe,
- poznať hru na rôzne hudobné nástroje,
- získavať informácie o profesiách spojených s hudbou (skladateľ, dirigent, spevák, baletka, ...),
- vhodným spôsobom ponúknuť svoje vlastné služby.

Druhý ročník

Časová dotácia: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
Nadviazanie na vzdelávanie v 1. ročníku <ul style="list-style-type: none">• Opakovanie piesní• Pohybové hry 1. ročníka• Teória	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">• vyjadriť poslanie ľudovej hudobnej kultúry v živote človeka• na základe svojich dispozícií spievať čisto a rytmicky• aktívne sa zapájať do hudobno pohybových činností• pohybom správne reagovať na hudbu	Osobný a sociálny rozvoj
Zoznámenie sa s Bzučom a jeho kamarátmi SEPTEMBROVÁ PESNIČKA	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">• spievať podľa pohybov ruky• správne dýchať, držať telo, nasadiť tón• artikulovať na základe svojich dispozícií• spievať čisto a rytmicky	Ochrana života a zdravia
Zoznamujeme sa s notovým písmom: <ul style="list-style-type: none">• Notový zápis - husľový kľúč• Notova osnova• Noty a pomlčky, hudobné pojmy• Rytmické cvičenia -	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">• vysvetliť pojem nota, notova osnova• zapísať celú notu a celú pomlčku• rozlišovať pravidelný a nepravidelný rytmus	Etická výchova Právo dieťaťa na vzdelanie

rytmus • Spevákca zručnosť KRÁSNA, KRÁSNA		
Melodická hra ADAM V ŠKOLE NESEDEL IDE, IDE VLÁČIK	Žiak dokáže: • zvládnuť postupný prechod od spontánnych a napodobňujúcich hudobných hier k hrám s pravidlami, k zámernej práci s hudobným materiálom	Osobnostný a sociálny rozvoj
Pohybová hra • Napodobovanie pohybom, spevom a hrou na nástrojoch • Sprievod, ozvena NA SLEPÚ BABU IDE, IDE VLÁČIK	Žiak vie: • využívať jednoduché hudobné nástroje • reprodukovat' rytmus v jednoduchej rečňovanke • spievať podľa pohybov ruky • spievať čisto a rytmicky presne • správne zaspievať detskú pieseň	Dopravná výchova: bezpečné prechádzanie cez cestu Etická výchova právo dieťaťa na hry a spokojný život
Slovenské ľudové piesne • Noty a pomlčky, • Takty NÁŠ TATÍČEK ANI JA NESTADZI	Žiak dokáže • rozvíjať svoju hudobnosť • vysvetliť význam základných hudobných pojmov – prízvuk, takt, taktová čiara • chápať poslanie ľudovej hudobnej kultúry	Osobný a sociálny rozvoj
Slávik Slovenska • Interpretácia ľudových piesní regiónu	Žiak dokáže: • správne zaspievať ľudovú pieseň	Osobný a sociálny rozvoj
Hudobná teória – zoznamujeme sa s notami: • Štvrt'ová nota a pomlčka- tvar • Tóny PEC NÁM SPADLA ZJEDZTE MA VLČKY, ZJEDZTE	Žiak vie: • vytlieskať rytmické hodnoty polovej a štvrt'ovej noty • rozlišovať jednoduché kvality tónov • rozoznávať jednohlas a viachlas • uskutočniť hudobno - dramatické vystúpenie • pochodový rytmus 2/4	Environmentálna výchova
Hra na detských hudobných nástrojoch • Hra na múdru ozvenu ZEBRA	Žiak vie: • poznať jednoduché rytmické nástroje • ovládať techniku hrania a nemom ich rozoznať • vedieť hrať rytmické motívy pozostávajúce z hodnôt štvrt'ových a osminových nôt. • pracovať so solmizačnými slabikami so, mi a la, do	Ochrana života a zdravia
Hudobno – dramatická činnosť • Hudobno-dramatické vystúpenie PRIŠIEL K NÁM MIKULÁŠ MILUJEME MIKULÁŠA	Žiak dokáže: • chápať hudobné nástroje ako prostriedok na vykreslenie prostredia, postáv a nálad, • vedieť tvoriť a realizovať jednoduché sprievody k piesňam, rytmické motívy	Multikultúrna výchova
Počúvame a spievame nové pesničky : • Nácvik piesní jednohlasný spev LISTOVÉ TAJOMSTVO RÝMY, ZIMY B.FELIX,G.BIZET	Žiak vie: • rozoznávať predohru, spev a dohru • reagovať pohybom na znejúcu hudbu • rozoznať rytmus zložitejších hudobných skladieb • tvorivo pracovať s elementárnymi zásadami hudobného jazyka	Environmentálna výchova
Percepčná a inštrumentálna	Žiak dokáže: • verbalizovať svoj názor	Multikultúrna výchova

<p>činnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> Počúvanie vianočných melódií Spev kolied <p>ZA KOSTOLOM LÚČKA PÁSALI OVCE VALASY</p>	<ul style="list-style-type: none"> pochopiť morálne posolstvo vianočných piesní a kolied vytvoriť obal na CD – projektová úloha 	
<p>Piesne s motívom zimy</p> <ul style="list-style-type: none"> Zvuk, tón, reč, spev <p>SNEHULIAK MEDVEĎ NA LYŽIACH KRBOVÁ</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> poznávať svet zvukov a hudby na báze detskej hry a jej rôznych foriem rozlíšiť zvuky okolitého sveta 	Multikultúrna výchova
<p>Pohybová hra</p> <p>ŽENILO SA MOTOVIDLO</p>	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> aktívne sa zapájať do všetkých hudobných činností reagovať na znejúcu hudbu – piano, forte 	Etická výchova obdarovávanie svojich blízkych. Nezávisí na veľkosti a cene daru
<p>Ľudová pieseň</p> <ul style="list-style-type: none"> Folklórne súbory a nástroje ľudových hudieb <p>STRACILA JA STRACILA ČEŠEM SI HLAVIČKU</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť úlohu ľudovej piesne v živote človeka správne zaspievať ľudovú pieseň vysvetliť prirodzenú súčasť slovenských ľudových piesní vo svojom živote 	Multikultúrna výchova Regionálne piesne Mediálna výchova Nahrávky –MP
<p>Počúvanie hudby</p> <p><i>Belo Felix</i> KARNEVAL KEĎ GAŠPARKO SVIATOK MAL</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> sluchovo rozoznávať predohry, medzihry, dohry, tém, motívov, hudobných fráz precítiť interpretáciu reagovať na hudbu a stvárniť hudbu pomocou pohybu, tanca, gesta 	Etická výchova reč tela, povahové vlastnosti vyjadrené pohybom a spevom
<p>Vokálne – intonačná činnosť</p> <p>DOBRÚ NOC MÁ MILÁ DÝNOM, DÁNOM</p>	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> taktovať v 2/4 a 3/4 takte poznať solmizačné slabiky, hmkaním rozoznávať základné hudobné nástroje (husle, gajdy) 	Environmentálna výchova
<p>Hudobný rytmus a metrum</p> <p>IŠLA SOVA NA TANEC SMUTNÝ SLIMÁK</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> empaticky pristupovať k precíteniu a pochopeniu umeleckých diel používať taktové gestá 	Environmentálna výchova
<p>Slovenská ľudová hra</p> <p>ČÍČENCE, ČÍČENCE USPÁVANKA</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> dodržiavať rytmus, tempo a dynamiku správne výslovovať – artikulovať 	Osobnostný a sociálny rozvoj
<p>Hudba z multimédií</p> <ul style="list-style-type: none"> IKT– program „Učiteľ hudby“ 	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> využiť internetové zdroje k počúvaniu hudby poznať krátke veku primerané hudobné skladby poznať hudbu rôzneho typu – modernú, populárnu, 	Mediálna výchova CD,DVD
<p>Detské hudobné nástroje</p> <ul style="list-style-type: none"> Tympany, zvonkohra, drevený blok, veľký činel, zvončeky, rapkáče, triangel, píšťalu <p>ZAHRAJTE MI MUZIKANTI</p>	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> popísať hudobný nástroj - kontrabas dokázať na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné predstavy hrou na nástrojoch sám rytmizovať piesne 	Osobnostný a sociálny rozvoj

ŽABA, ŽABA, ŽABISKO		
Hudobno – dramatická činnosť • Návčik hudobno – pohybovej hry NA SLUHU	Žiak dokáže: • zaspievať detskú pieseň • predviesť dramatický príbeh - vyjadriť dej piesne	Telesná výchova
Rozprávka s hudbou KUKURICA, PŠENICA NEŠŤASTIE • Projektová práca	Žiak vie: • vysvetliť pojem hudobná rozprávka • sluchovo rozlíšiť kontrasty, návraty, opakovania, variačné zmeny • vytvoriť obal na CD s použitím PC	Environmentálna výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
Hudobná činnosť • Jednoduchý rozprávkový príbeh s integráciou vokálnej a nástrojovej improvizácie	Žiak vie: • realizovať rytmické motívy a vyjadriť ich hlasom a pohybom • realizovať svoje hudobné predstavy	Mediálna výchova
Muzikoterapia • Relaxácia pri hudbe	Žiak dokáže: • oddychovať a relaxovať pri hudbe • verbalizovať hudobný zážitok	Osobnostný a sociálny rozvoj
Vokálno-intonačná - činnosť • Práca s hlasom, kultivácia speváckeho a hovoreného prejavu prostredníctvom uplatňovania správnych speváckych návykov MALIČKÁ SOM	Žiak vie: • deliť slovenské ľudové piesne podľa tematiky a folklórnych oblastí, • povedať príklad na slovenské zvykoslovie • pochopiť poslanie ľudovej hudobnej kultúry	Multikultúrna výchova
Percepčná činnosť • Najkrajšie klenoty ľudovej hudby - počúvanie piesní a skladieb SPI, DIEŤATKO, SPI, ŽE	Žiak dokáže: • rozlišovať známe piesne ľudové a umelé • osvojiť si pieseň imitačnou a kombinovanou metódou	Osobnostný a sociálny rozvoj
Počúvanie skladieb • V. Patejdl • Hudobná krajina - zostavenie programu PIESEŇ PRE TVOJE UŠI	Žiak dokáže: • vyhľadať v ponuke internet. prehliadača skladby • uviesť príklady, kedy sa človek stretáva s hudbou • zostaviť program zo známych pesničiek, skladieb	Osobnostný a sociálny rozvoj
Počúvanie skladieb B.Felix O POZDRAVOCH KEĎ V NEBI VYHRÁVAJÚ	Žiak vie: • uviesť príklady, kedy sa človek stretáva s hudbou a piesňou • určiť, pomenovať úryvky skladieb, známe melódie	Multikultúrna výchova
Hudobno – pohybová činnosť: • Jednoduché tance v 2/4 a 3/4 takte	Žiak dokáže: • spoznávať hudbu rôzneho typu, vedieť ju prežívať a vyjadriť pohybom, tanečným a dramatickým • získať základy valčíkového tanca	Ochrana života a zdravia správne držanie tela pri speve
Krajina zázračno • Hudobné umelecké artefakty	Žiak dokáže: • chápať hudobné umenie ako prirodzenú súčasť svojho života	Multikultúrna výchova

ZLATÁ BRÁNA		
Zaspievajme si PLETLA SOM PANČUŠKE VYSKOČILO SLNIEČKO	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt 	Environmentálna výchova piesne s témou neživej prírody– voda, Slnko
Hurá na výlet – projektové vyučovanie	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> vytvoriť slová na známu pieseň o prírode, o pamiatke, do ktorej pôjdu 	Environmentálna výchova

TELESNÁ VÝCHOVA – 2. ročník

Charakteristika predmetu

Predmet telesná výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybu a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier, súťaží a aktivít v prírode pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov. Napomáha k osvojeniu si princípov prevencie proti civilizačným ochoreniam, k rozvoju pohybových schopností a pohybovej výkonnosti.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom v predmetu telesná výchova je formovať kultúrne gramotnú osobnosť prostredníctvom pohybu so zameraním na zdravotne orientovanú zdatnosť a radostné prežívanie pohybovej činnosti.

Čiastkové ciele

Cieľ zameraný na osobnostný rozvoj

- mať vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach,
- pohybovou činnosťou prispievať k optimálnemu stupňu rozvoja osobnosti ako celku po stránke kognitívnej, emocionálnej, sociálnej, morálnej,
- stimulovať reč a myslenie počas telovýchovných činností;

Cieľ zameraný na zdravie

- vnímať zdravie a pohybovú aktivitu ako jeho nevyhnutnú súčasť pri formovaní vlastného zdravého životného štýlu a jeho uplatňovaní v každodennom živote,
- formovať osobnú zodpovednosť za vlastné zdravie,
- vytvárať podmienky pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej zdatnosti,
- podporovať získavanie poznatkov o otázkach vplyvu pohybu na zdravie,
- uplatňovať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti;

Cieľ zameraný na motoriku

- mať osvojené elementárne pohybové zručnosti a vytvorené pohybové návyky súvisiace so základnými lokomóciami,
- mať optimálne primerane veku rozvinuté pohybové schopnosti,

- preukazovať elementárne vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu pri realizácii,
- pohybových činností,
- podporovať aktivitu, fantáziu a kreativitu žiakov pri pohybových aktivitách,
- kultivovať pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- podporovať procesy sebapoznávania a sebakontroly pri aktívnej pohybovej činnosti;

Cieľ zameraný na postoje

- prejavovať záujem o pohybové činnosti,
- prezentovať pozitívny vzťah k pravidelnej realizácii športových činností,
- aplikovať pohyb v každodennom živote,
- formovať pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám, športu.

Kompetencie

Vo vyučovacom predmete telesná výchova budeme rozvíjať u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

Pohybová kompetencie

Žiak:

- má osvojené základné pohybové zručnosti,
- má osvojené elementárne vedomosti a zručnosti z telesnej výchovy,
- vie aplikovať a tvorivo rozpracovať športové zručnosti v pohybových aktivitách v škole i vo voľnom čase,
- má na veku primeranej úrovni rozvinuté pohybové schopnosti, ktoré vytvárajú,
- predpoklad pre optimálnu zdravotne orientovanú zdatnosť,
- dokáže upevňovať svoje zdravie prostredníctvom každodenného pohybu a uvedomuje si význam pohybu pre zdravie;

Komunikácia v materinskom jazyku a v cudzích jazykoch

Žiak:

- sa vie dohodnúť na spoločných pravidlách v družstve,
- sa vyjadruje veku primeranou športovou terminológiou a rozumie jej,
- vie písomne, ústne i pohybom vyjadriť získané poznatky a zručnosti,
- vyjadruje svoje názory, vedomosti a pocity súvisiace s realizovanými pohybovými aktivitami,
- interaktívne a kreatívne reaguje na otázky súvisiace so športovou činnosťou,
- dokáže komunikovať o aktuálnych športových udalostiach v škole, obci, regióne ale i významných športových súťažiach a sviatkoch,
- dokáže sa jasne a zrozumiteľne vyjadrovať verbálne a neverbálne počas telovýchovnej a športovej činnosti;

Matematická kompetencia a základné, kompetencie v oblasti vedy a techniky

Žiak:

- pri rozvoji matematických modelov myslenia využíva vyjadrovanie telom a pohybom,
- rozvíja priestorové myslenie prostredníctvom pohybových aktivít,
- rozvíja logické myslenie prostredníctvom taktických úloh v pohybových činnostiach,
- využíva poznatky o tele človeka, jeho pohyboch a účinkoch;

Digitálna kompetencia

Žiak:

- využíva informačné technológie na vyhľadávanie potrebných informácií súvisiacich so športovými aktivitami;

Kompetencia naučiť sa učiť

Žiak:

- aktívne využíva informácie zo školskej telesnej výchovy vo voľnom čase,
- má záujem o ďalšie vzdelávanie sa v oblasti športu,
- sa vie motivovať pre dosiahnutie cieľa (športový výkon, dosiahnutie zručnosti, a. i.),
- vie si odôvodniť svoje hodnotové postoje a buduje si celoživotné návyky (pravidelné športovanie, zdravé stravovanie a i),
- dodržiava základné pravidlá zdravého životného štýlu;

Interpersonálna, spoločenská a občianska kompetencia

Žiak:

- rešpektuje práva i povinnosti pri realizovaných športových aktivitách,
- uplatňuje v pohybových činnostiach princípy fair – play,
- je tolerantný k súperom pri súťažiach,
- svojim správaním prispieva k nerušenému priebehu športovej akcie,
- uplatňuje v každodennom živote uplatňovať zásady hygieny, bezpečnosti a ochrany vlastného zdravia,
- spolupracuje pri športových aktivitách,
- je tolerantný k iným názorom na riešenie aktuálneho problému súvisiaceho so športovou aktivitou a zároveň asertívny pri nastoľovaní svojich požiadaviek a formulovaní svojich názorov,
- má pozitívny vzťah k sebe a iným,
- vie efektívne pracovať v kolektíve;

Podnikateľská kompetencia

Žiak:

- vie s kamarátmi realizovať aj vo voľnom čase naučené pohybové hry a športové aktivity v rôznom prostredí,
- aplikuje pohybové činnosti do svojho vlastného denného režimu,
- vie byť vedúcim členom skupiny a správne ju riadiť,
- sa zaujíma o športovú aktivitu iných, sleduje športovcov a ich výkony,
- je flexibilný;

Kompetencia riešenia problémov

Žiak:

- rozvíja kritické myslenie,
- konštruktívne pristupuje k riešeniu problémov , konfliktov,
- vie prijať prehru.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Úroveň, rozsah a kvalitu osvojenia poznatkov, vedomostí a zručností v jednotlivých činnostiach budeme podporovať využitím ďalších metód, stratégií a foriem práce:

- praktická metóda,
- slovná – monologická, dialogická,
- výklad,
- digitálno-demonštračná metóda s využitím videonahrávky, Tv, internetu,
- súťaže,
- pohybové aktivity,
- didaktické a psychomotorické hry,
- cvičenia v prírode,
- turistika,
- diagnostické a motivačné metódy,
- ukážka metodických materiálov,
- frontálne a skupinové vyučovanie,
- aj ranné cvičenia,
- telovýchovné chvíľky,
- rekreačné využívanie prestávok,
- bloková výučba turistika,
- vychádzka.

Druhý ročník

66 hodín ročne, 2 hodiny týždenne

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti (18 h) <ul style="list-style-type: none">• Organizácia žiakov a činností na hodinách Tv• Precvičovanie základných povelov, signálov• Poradové cvičenia - nástupy, hlásenia.• Koordinačné cvičenia zamerané na správnu orientáciu• Prípravné cvičenia• Kondičné cvičenia• Cvičenie s využitím náradia (debna, lavičky, švihadlo, plné lopty, lano	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">• pomenovať základné pohyby, postoje, atletické disciplíny, gymnastické úkony• samostatne používať všetky pojmy a povelov• predviesť sústavu cvikov, ktoré majú všestranne rozvíjajúci charakter a pripravujú organizmus na zložitejšie pohybové zručnosti• vytvárať si návyk správneho držania tela,• odraziť sa a dopadnúť na švihovú nohu• ukázať správne technické predvedenie základných lokomócií, akrobatických cvičení a gymnastických zručností rôznych obmenách	Ochrana života a zdravia Osobnostný a sociálny rozvoj

<ul style="list-style-type: none"> • Základy atletiky - skoky s obmenami, z miesta, do diaľky, nácvik štartu, beh, šprint, hod loptičkou) • Základy gymnastiky – kotúl vpred, vzad, stojka na lopatkách • Cvičenia na rozvoj vytrvalosti • Cvičenia na rozvoj obratnosti a spevnenie tela • Cvičenia na rozvoj rovnováhy 	<ul style="list-style-type: none"> • uplatniť základné činnosti, cviky v hrách, súťažiach a iných pohybových aktivitách 	
<p>Kreatívne a estetické pohybové činnosti (11 h)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pohybové hry na rozvoj sluchovej a priestorovej orientácie • Rytmická gymnastika - rozvíjanie priestorového čítania • Rytmická gymnastika - tanec na hudbu • Tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky, poskoky • Správne a estetické držanie tela ako celku i jeho časti v rôznych polohách • Pohybová a tanečná improvizácia na hudobné motívy, alebo zadané témy, 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadriť pohybom slovný, názorný i hudobný motív a vnímať ich • ukázať správne technické predvedenie rytmických cvičení, tanečných krokov, motívov • zladíť pohyby, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou • uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno – pohybových, tanečných a dramatických hrách 	<p>Multimediálna výchova</p> <p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>
<p>Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry (20 h)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Význam hier pre zdravie • Pravidlá hier • Základy športových hier- prihrávky jednoručne, obojručne • Základy športových hier - vedenie lopty, dribling • Pohybové hry na rozvoj hádzania, chytania a rýchleho behu • Pohybové hry na rozvoj rýchlosti, behu a všestranný pohyb • Pohybové hry na rýchly beh so zmenami smeru • Pohybové hry- sezónne – zimné • Pohybové hry - na chytačku • Pohybové hry na obratnosť a pohotovosť. • Pohybové hry so spevom. • Pohybové hry na rozvoj postrehu, rýchlosti a celkovej pohyblivosti • Pohybové hry - loptové – súťaživé • Prípravné športové hry 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky manipulovať s herným náčiním, • poznať a aplikovať v hre dohodnuté pravidlá • pomenovať a poznať základné herné činnosti jednotlivca, poznať názvy hier • ukázať a uplatniť správnu techniku manipulácie s náčiním. • využiť naučené zručnosti z hier v bežnom živote 	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>
<p>Psychomotorické cvičenia a hry (7 h)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytváranie návyku správneho dýchania • Osvojovanie si pohybových cvičení so zameraním na koncentráciu a pozornosť • Osvojovanie si pohybových aktivít zameraných na relaxáciu 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadriť pohybom navodený motív, vnímať význam cieleného pohybu pre zdravie • správne pomenovať základné polohy tela, druhy realizovaných cvičení • uplatniť prvky psychomotoriky a psychomotorických hier a prežívať pocity radosti z pohybu a hry • poznať jednoduché testy na posudzovanie 	<p>Ochrana života a zdravia</p>

	svojej flexibility, držania tela, dýchania	
Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti (10 h) <ul style="list-style-type: none"> Pohybové hry v prírode v teréne 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> prispôsobiť tempo činnosti s ostatnými členmi skupiny správne pomenovať základné pohybové činnosti vo výučbe realizovaných druhov sezónnych pohybových aktivít správne technické predviesť pohybové zručností vo výučbe realizovaných sezónnych pohybových činností uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách, súťažiach ap. v škole i vo voľnom čase 	Environmentálna výchova

Evalvácia v predmetoch primárneho vzdelávania

Klasifikácia a hodnotenie sa zrealizuje v súlade s platnou legislatívou.

Oblasť hodnotenia 1: Plnenie cieľov na hodinách SJL.LDČ, MAT, INV, ZPP, PRI, PPS,VLA

Kritériá hodnotenia: Súlad aplikovaných metód a koncepcií, typu a spôsobu využitia didaktických pomôcok s cieľmi výučby v jednotlivých predmetoch.

Nástroj hodnotenia: ústne a písomné skúšanie

Interval – časový harmonogram: raz ročne – na konci školského roka

Oblasť hodnotenia 2: Vzdelávacie výstupy žiakov podľa jednotlivých ročníkov

Kritériá pre hodnotenie : Úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých ročníkoch podľa výkonového štandardu jednotlivých predmetov – ICSED 1

Nástroj hodnotenia : písomné a ústne skúšanie, didaktické testy, interaktívne testovanie (cez príslušný výučbový softvér)

Interval – časový harmonogram: štvrťročne

Oblasť hodnotenia 3: Miera aktívnej účasti žiaka na vyučovacej jednotke

Kritériá pre hodnotenie : Percentuálny podiel vyučovacích hodín, na ktorých boli použité aktivizujúce metódy a formy práce:

- metódy rozvíjajúce tvorivé myslenie: problémový výklad, projektové vyučovanie, heuristické metódy,
- aktivizujúce sociálne formy výučby: kooperatívne vyučovanie,
- interaktívna výučba s využitím prostriedkov IKT.

Nástroj hodnotenia: Dotazník

Interval – časový harmonogram: štvrťročne

Oblasť hodnotenia 4: Podiel praktickej činnosti žiaka v rámci vyučovacej jednotky

Kritériá pre hodnotenie: Percentuálny podiel vyučovacích hodín s implementáciou praktického riešenia úloh:

- vo všetkých predmetoch: samostatné písomné práce, projektové práce, interaktívna výučba s využitím didaktického softvéru,
- SJL: práca s knihami, so slovníkmi, encyklopédiami, pracovnými listami,

- MAT: práca s manipulačnými súpravami, s pracovnými listami,
- prírodoveda: výskumnícke terénne činnosti, práca s manipulačnými súpravami ,
- INV, ZPP: praktická samostatná práca s PC,
- vlastiveda: práca s mapou, atlasom, buzolou.

Nástroj hodnotenia : Dotazník

Interval – časový harmonogram: polročne

Oblasť hodnotenia 5: Schopnosti žiaka aplikovať teoretické poznatky v praktických úlohách

Kritériá pre hodnotenie : Miera schopnosti žiaka riešiť kontextové a aplikačné – riešiť úlohy vyžadujúce využitie širšieho spektra vedomostí a zručností z jednotlivých predmetov (nad rámec konkrétneho predmetu)

Nástroj hodnotenia : úlohy typu PISA zamerané na čitateľskú gramotnosť

Interval – časový harmonogram: polročne

Oblasť hodnotenia 6: Využitelnosť moderných didaktických pomôcok

Kritériá pre hodnotenie : Percentuálny podiel vyučovacích hodín, na ktorých boli využité moderné didaktické pomôcky:

- všetky predmety: PC + výstupné zariadenia, DVD prehrávač, interaktívna tabuľa, digitálny fotoaparát, DVD nahrávky, modelovacie a manipulačné súpravy.

Nástroj hodnotenia : dotazník

Interval – časový harmonogram: štvrtročne

Oblasť hodnotenia 7: Úroveň prezentačných a argumentačných schopností žiakov

Kritériá pre hodnotenie:

- miera schopnosti žiaka používať slovnú zásobu pri prezentovaní výsledkov projektovej činnosti ako aj pri jednotlivých písomných a ústnych odpovediach,
- miera schopnosti žiaka realizovať prezentovanie výsledkov svojej projektovej činnosti s využitím prostriedkov IKT (prezentácia PP).

Nástroj hodnotenia : písomné a ústne skúšanie, projektová činnosť žiaka

Interval – časový harmonogram: polročne

Oblasť hodnotenia 8: Schopnosť žiaka využívať rôzne zdroje informácií

Kritériá pre hodnotenie:

- miera schopnosti žiaka účelne využívať internet ako zdroj informácií – cez internetové vyhľadávacie služby, nástroje elektronickej pošty,
- miera schopnosti žiaka využívať ďalšie zdroje informácií: encyklopédie, mapy, prehľady, slovníky – obrázkové, výkladové, časopisy a inú literatúru.

Nástroj hodnotenia : projektová činnosť žiaka

Interval – časový harmonogram: štvrťročne

Oblasť hodnotenia 9: Schopnosť žiaka transformovať súbor textových poznatkov

Kritériá pre hodnotenie :

- miera schopnosti žiaka vytvárať pojmové mapy na základe údajov a s využitím nástrojov IKT,
- miera schopnosti žiaka vykonávať operácie: vyhľadať detailné informácie, porovnať ich, aplikovať informácie do nového kontextu.

Nástroj hodnotenia : písomné a ústne skúšanie, didaktické testy, projektová činnosť žiaka

Interval – časový harmonogram: polročne

Oblasť hodnotenia 10: Úspešnosť žiakov v súťažiach, projektových činnostiach na vlastnej tvorbe.

Kritériá pre hodnotenie:

- percento úspešných riešiteľov okresných kôl súťaží: Pytagoriáda, Hviezdoslavov Kubín, Šaliensky Maťko.

Nástroj hodnotenia : súťažné úlohy, vlastná tvorba, projektová činnosť.

Interval – časový harmonogram: raz ročne – na konci školského roka.

Implementácia vzdelávacieho programu školy do výučby predmetov v 3. a 4. ročníku

Aj v nereformných ročníkoch je našim cieľom v oblasti rozumovej výchovy rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť a zodpovednosť za učenie, aktivitu, sebahodnotenie. Výchovno-vzdelávací proces budeme realizovať:

- cez obsah učiva v jednotlivých ročníkoch v rámci rozširujúceho učiva, prostredníctvom nepovinných predmetov ekologického zamerania,
- aplikáciou nových foriem a metód so zreteľom na rozvoj kľúčových kompetencií žiaka,
- využívaním nových moderných pomôcok.

Vyučovanie rozširujúceho učiva zo **slovenského jazyka** budeme aplikovať v rôznom prostredí. V oblasti umeleckého rozvoja odučíme hodiny slovenského jazyka a literatúry v školskej knižnici formou pracovných dielní s následnou výstavou žiackych prác (tvorivé písanie - kniha rozprávok).

Uskutočníme návštevy divadelných predstavení, múzeí ,historických a kultúrnych pamiatok, hvezdárne.

Zameriame sa na prácu s textom, aby žiak vedel:

- rozvíjať schopnosť čítať s porozumením, orientovať sa v textoch rôzneho obsahu i formy – tlačenej, elektronickej, beletristickej, odbornej, praktickej v rodnom aj cudzom jazyku,
- vyhľadávať informácie, prezentovať svoje poznatky, názory, postoje, argumentovať.

Aby sme u žiakov podporili rozvoj environmentálnych postojov, tak na hodinách **vlastivedy** a **prírodovedy** budeme žiakov aktivizovať priamou účasťou na praktických bádateľských činnostiach prostredníctvom terénnych prác. Zabezpečíme tým prepojenosť teórie s praxou. Výstupom zo zážitkových aktivít v teréne budú projekty: prírodoveda – Vesmír, Živá príroda (herbár), vlastiveda – Plán obce, Lesy v našej krajine.

V **matematike** budeme vytvárať priestor na individuálny prístup a aplikáciu získaných kompetencií v reálnych situáciách. Budeme zdôrazňovať prechod od frontálnej formy vyučovania ku forme kooperatívnej, s poskytnutím alternatívneho modelu edukácie, založenej na spolupráci žiakov.

Nepovinný predmet **zoológia** bude dopĺňať svojím obsahom cieľ prierezovej témy – environmentálna výchova v oblastiach:

- vedomosti - obohatiť o zážitkové aktivity v teréne – pozorovanie vtáctva, počúvanie hlasov živočíchov, poznávanie stôp zveri, ... ,
- zručnosti - možnosť jednoduchých praktických činností – kŕmenie poľovnej zveri a vtáctva, chov akvariálnych rýb, ... ,
- schopnosť vnímať vzťahy v živej prírode.

Inovatívne vyučovanie uskutočníme formami:

- exkurzie (chovateľ holubov),
- miestne regionálne výstavy,
- návštevy miestnych chovateľov,
- poznávanie náučných chodníkov (regióny – CHVÚ -východoslovenská rovina, Bisce – ŠPR – lesy a chránené, ohrozené, poľovné druhy živočíchov, Ondava a Topľa – vodný ekosystém).

Vo všetkých predmetoch budeme využívať dostupné **prostriedky IKT a moderné didaktické pomôcky:**

- PC s pripojením na internet (využitie internetových prehliadačov pri spracovaní informácií)
- dataprojektor
- systém eBeam
- prezentácie na interaktívnej tabuli
- pracovné listy
- výukové programy – CD, DVD, videonahrávky
- digitálny fotoaparát
- obrazový materiál
- mapy
- atlasy
- glóbusy
- prírodniny
- modely
- odborné publikácie – encyklopédie, časopisy,..
- modelovacie súpravy

Využívaním IKT v rôznych fázach vyučovacej hodiny a v prepojenosti na aktivizujúce metódy sledujeme rozvoj digitálnych kompetencií žiakov. Ďalšie rozvíjané kompetencie sú: komunikačná, kompetencia riešiť problémy, sociálna a interpersonálna, kompetencia učiť sa, kompetencia v oblasti matematického a prírodovedného myslenia, prírodovedná gramotnosť, prezentačné zručnosti.

V rozvojovom programe školy budeme uplatňovať inovatívne **metódy a formy práce** podporujúce kľúčové spôsobilosti v súlade so zámermi školy:

- interaktívne vyučovanie:
- využiť prácu s interaktívnou tabuľou a interaktívnym edukačným softvérom
- pracovať s internetom a IKT, následne prezentovať svoju prácu
- rozvíjať moderné komunikačné a ďalšie osobnostné spôsobilosti
- projektové vyučovanie – (environmentálna tematika) prezentácia projektov bude realizovaná formou prehliadky posterov umiestnených v triede (na chodbe a pod.)
- kooperatívne vyučovanie
- sokratovský rozhovor
- výkladovo – problémová metóda
- žiacky experiment
- braistorming
- beseda

Výučba anglického jazyka je 2 hodiny týždenne v 3. a 4. ročníku, teda 66 hodín ročne

Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj				
Naša trieda – spoločenstvo detí (9 h) <ul style="list-style-type: none"> • Správanie sa medzi spolužiakmi (rešpektovanie, pomoc) • Kamarátstvo a priateľstvo- úprimné, falošné • Dodržiavanie pravidiel v triede (spolupráca, tolerancia) • Ako spolu vychádzať 		Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť, čo je spoločenstvo detí • povedať, čo podporuje vzájomnú dôveru, priateľstvo a čo ich narúša • rešpektovať odlišnosti iných • prejaviť túžbu nájsť dobrého priateľa a byť dobrým priateľom • rozlíšiť dobrú a zlú klímu v rámci triedy • rôznymi spôsobmi prispieť k vytváraniu dobrej nálady a pohody v triede 		
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia				
	Reálie: Krajiny Spojeného kráľovstva; Halloween; Vianoce; Veľká Noc;			
4.ročník	<ul style="list-style-type: none"> • Slovensko – ako ho nepoznajú cudzinci • Veľká Británia • USA • Kanada Reálie: Halloween; Vianoce; Veľká Noc;	Projekt Tvorba prezentácie	<ul style="list-style-type: none"> • Práca s PC • Aplikácie MS OFFICE na zaznamenanie výstupu • Internet – zdroj informácií • Interaktívna tabuľa • Powerpoint 	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikačná • Digitálna • Učiť sa učiť • Sociálna a interpersonálna • Občianska

Učebné plány pre 3. ročník schválené MŠ SR dňa 14.mája 2003 č.520/2003-41 s platnosťou od 1. 9. 2003

Variant 3 (jazykový)

Názov predmetu	Počet hodín	Poznámka
Slovenský jazyk a literatúra	9	
Vlastiveda	1	
Matematika	5	
Prírodoveda	2	
Pracovné vyučovanie	1	
Výtvarná výchova	2	
Hudobná výchova	1	
Telesná výchova	2	
Anglický jazyk	2	
Spolu	25	

Nepovinné predmety	
Názov	Počet hodín
Konverzácia v ruskom jazyku	1
Práca s informáciami	1

Učebné plány pre 4. ročník schválené MŠ SR dňa 14.mája 2003 č.520/2003-41 s platnosťou od 1. 9. 2003

Variant 3 (jazykový)

Názov predmetu	Počet hodín	Poznámka
Slovenský jazyk a literatúra	9	
Vlastiveda	2	
Matematika	5	
Prírodoveda	2	
Pracovné vyučovanie	1	
Výtvarná výchova	2	
Hudobná výchova	1	
Telesná výchova	2	
Anglický jazyk	2	
Spolu	26	

Nepovinné predmety	
Názov	Počet hodín
Zoológia	1
Pohybová príprava	1

Implementácia rozvojového programu v 3. a 4. ročníku

Aj v nereformných ročníkoch je našim cieľom v oblasti rozumovej výchovy rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť a zodpovednosť za učenie, aktivitu, sebahodnotenie. Výchovno-vzdelávací proces budeme realizovať:

- cez obsah učiva v jednotlivých ročníkoch v rámci rozširujúceho učiva, prostredníctvom nepovinných premetov ekologického zamerania,
- aplikáciou nových foriem a metód so zreteľom na rozvoj kľúčových kompetencií žiaka,
- využívaním nových moderných pomôcok.

Vyučovanie rozširujúceho učiva zo **slovenského jazyka** budeme aplikovať v rôznom prostredí. V oblasti umeleckého rozvoja odučíme hodiny slovenského jazyka a literatúry v školskej knižnici formou pracovných dielní s následnou výstavou žiackych prác (tvorivé písanie - kniha rozprávok).

Uskutočníme návštevy divadelných predstavení, múzeí ,historických a kultúrnych pamiatok, hvezdárne.

Zameriame sa na prácu s textom, aby žiak vedel:

- rozvíjať schopnosť čítať s porozumením, orientovať sa v textoch rôzneho obsahu i formy – tlačené, elektronické, beletristické, odborné, praktické v rodnom aj cudzom jazyku,
- vyhľadávať informácie, prezentovať svoje poznatky, názory, postoje, argumentovať.

Aby sme u žiakov podporili rozvoj enviromentálnych postojov, tak na hodinách **vlastivedy** a **prírodovedy** budeme žiakov aktivizovať priamou účasťou na praktických bádateľských činnostiach prostredníctvom terénnych prác. Zabezpečíme tým prepojenosť teórie s praxou. Výstupom zo zážitkových aktivít v teréne budú projekty: prírodoveda – Vesmír, Živá príroda (herbár), vlastiveda – Plán obce, Lesy v našej krajine.

V **matematike** budeme vytvárať priestor na individuálny prístup a aplikáciu získaných kompetencií v reálnych situáciách. Budeme zdôrazňovať prechod od frontálnej formy vyučovania ku forme kooperatívnej, s poskytnutím alternatívneho modelu edukácie, založenej na spolupráci žiakov.

Nepovinný predmet **zoológia** bude dopĺňať svojím obsahom cieľ prierezovej témy – environmentálna výchova v oblastiach:

- vedomosti - obohatiť o zážitkové aktivity v teréne – pozorovanie vtáctva, počúvanie hlasov živočíchov, poznávanie stôp zvery, ... ,
- zručnosti - možnosť jednoduchých praktických činností – kŕmenie poľovnej zveri a vtáctva, chov akvárijných rýb, ...,
- schopnosť vnímať vzťahy v živej prírode.

Inovatívne vyučovanie uskutočníme formami:

- exkurzie (chovateľ holubov),

- miestne regionálne výstavy,
- návštevy miestnych chovateľov,
- poznávanie náučných chodníkov (regióny – CHVÚ -východoslovenská rovina, Bisce – ŠPR – lesy a chránené, ohrozené, poľovné druhy živočíchov, Ondava a Topľa – vodný ekosystém).

Vo všetkých predmetoch budeme využívať dostupné **prostriedky IKT** a **moderné didaktické pomôcky**:

- PC s pripojením na internet (využitie internetových prehliadačov pri spracovaní informácií)
- dataprojektor
- systém eBeam
- prezentácie na interaktívnej tabuli
- pracovné listy
- výukové programy – CD, DVD, videonahrávky
- digitálny fotoaparát
- obrazový materiál
- mapy
- atlasy
- glóbusy
- prírodniny
- modely
- odborné publikácie – encyklopédie, časopisy,..
- modelovacie súpravy

Využívaním IKT v rôznych fázach vyučovacej hodiny a v prepojenosti na aktivizujúce metódy sledujeme rozvoj digitálnych kompetencií žiakov. Ďalšie rozvíjané kompetencie sú: komunikačná, kompetencia riešiť problémy, sociálna a interpersonálna, kompetencia učiť sa, kompetencia v oblasti matematického a prírodovedného myslenia, prírodovedná gramotnosť, prezentačné zručnosti.

V rozvojovom programe školy budeme uplatňovať inovatívne **metódy a formy práce** podporujúce kľúčové spôsobilosti v súlade so zámermi školy:

- interaktívne vyučovanie:
- využiť prácu s interaktívnou tabuľou a interaktívnym edukačným softvérom
- pracovať s internetom a IKT, následne prezentovať svoju prácu
- rozvíjať moderné komunikačné a ďalšie osobnostné spôsobilosti
- projektové vyučovanie – (environmentálna tematika) prezentácia projektov bude realizovaná formou prehliadky posterov umiestnených v triede (na chodbe a pod.)
- kooperatívne vyučovanie
- sokratovský rozhovor
- výkladovo – problémová metóda
- žiacky experiment
- braistorming
- beseda

Rámcový učebný plán 5.ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Poč.hodín	Poč.hodín	Spolu
		ŠVP	ŠkVP	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5		5
	Prvý cudzí jazyk – Anglický jazyk	3		3
Človek a príroda	Biológia	1	0,5	1,5
Človek a spoločnosť	Dejepis	1		1
	Geografia	1		1
	Občianska náuka	1		1
Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova	1		1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	3,5	1,5	5
	Informatika	0,5	0,5	1
Človek a svet práce	Technická výchova		1	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1		1
	Hudobná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2		2
Prierezové témy - nové predmety	Tvorba projektov		2	2
	Ekologická výchova		0,5	0,5
Spolu		21	6	27

Legenda:

ŠVP – štátny vzdelávací program

ŠkVP – školský vzdelávací program

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA-

5.ročník

/zložka - slovenský jazyk a sloh/

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet - slovenský jazyk a literatúra je povinným vyučovacím predmetom, patrí do vzdelávacej oblasti JAZYK A KOMUNIKÁCIA.

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Slovenčina ako materinský, štátny a vyučovací jazyk vytvára predpoklady pre zvládnutie všetkých ostatných učebných predmetov, je východiskom pre celý výchovno - vzdelávací proces v škole a následne i pre plnohodnotné uplatnenie sa mladého človeka v živote.

Slovenský jazyk ako vyučovací predmet má v systéme učebných predmetov základný a univerzálny význam.

Primárnym cieľom jazykovej zložky vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra je rozvoj komunikačnej gramotnosti žiakov. Implementáciou inovatívnych metód vo vyučovacom procese budeme rozvíjať komunikačné spôsobilosti žiakov, ktoré uprednostňujeme pred jazykovými pojmami.

Vo vyučovaní jazyka uprednostníme analýzu a interpretáciu textov/ prejavov a tvorbu vlastných textov/ prejavov adekvátnych konkrétnej komunikačnej situácií v prepojení na rozvoj komunikačných spôsobilosti žiakov.

Analýzou a interpretáciou jazykových prejavov poskytujeme žiakom priestor na sebauvedomenie. Žiaci objavujú a následne prejavujú pozitívny vzťah k sebe a iným, nadobúdajú primeranú sebadôveru.

Vo vyučovaní jazykovej zložky vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra budeme kladť dôraz na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať.

Žiaci si uvedomujú jazykovú a kultúrnu pestrosť v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru vedieme žiakov k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Na druhom stupni ZŠ budeme pokračovať v komunikačnom a zážitkovom vyučovaní.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu slovenský jazyk a literatúra - zložka slovenský jazyk a sloh je rozvoj komunikačných jazykových kompetencií:

Čítanie s porozumením

- zamerať svoje čítanie podľa potreby,
- pochopiť význam textu,
- pochopiť kompozíciu textu,
- odlíšiť vetu a text,
- pochopiť podstatu umeleckého a vecného textu vzhľadom na funkciu slovných druhov,
- pochopiť význam lexikálnych jednotiek;

Písanie

- vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre rôzne druhy publika,
- organizovať text z hľadiska kompozície,
- zosúladiť štýl textu s cieľom písania a čitateľmi,
- štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia,
- používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov,
- transformovať texty z jedného žánru do druhého,
- opakovane čítať a opraviť koncept textu so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis,
- revidovať a editovať koncept s využitím spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov,
- rešpektovať jazykové pravidlá;

Hovorenie

- vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre rôzne publikum,
- organizovať a rozvíjať svoje myšlienky v súlade s komunikačnou situáciou,
- používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov,
- používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku,
- štylizovať jednoduché holé a rozvité vety,
- rešpektovať jazykové pravidlá,
- využívať pri komunikácii extralingválne /mimojazykové/ prostriedky;

Špecifické ciele:

- žiak dokáže vnímať a postupne si osvojiť jazyk ako bohatý a mnohotvárný prostriedok k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných názorov, postojov,
- zvládnuť základné pravidlá medziľudskej komunikácie,
- používať jazyk kultivovane v ústnej i písomnej forme,
- vie pracovať s jazykovými komunikátmi spôsobom interpretačno- hodnotiacim,
- pracovať s informáciami,
- vyjadriť svoj názor,
- argumentovať,
- interpretovať rôzne druhy súvislých i nesúvislých textov,
- aplikovať vedomosti z ortografie v písomnom prejave,
- dokáže produkovať vlastné ústne i písané prejavy.

Vo väzbe na kľúčové kompetencie sú špecifické ciele predmetu orientované na rozvoj týchto schopností žiaka:

Kompetencie komunikačné

- vhodne komunikovať so spolužiakmi, učiteľmi a ostatnými dospelými v škole aj mimo nej,
- formulovať vlastný názor,
- obhajovať vlastný názor, argumentovať, počúvať názor iných,
- presadiť si svoj názor,
- formulovať otázky, vysvetľovať, viesť dialóg a diskusiu,
- počúvať,
- dodržiavať základné princípy a pravidlá komunikácie,
- kultúrovane sa vyjadrovať ústne i písomne,
- komunikovať prostredníctvom IKT ;

Kompetencie sociálne a personálne

- žiak vie rešpektovať názor iných, správa sa tolerantne, ohľaduplne a slušne,
- dokáže pracovať v tíme /skupine/,
- komunikovať v tíme so spolužiakmi, podávať návrhy pri riešení daných úloh,
- požiadať o pomoc, prípadne pomoc poskytnúť,
- diskutovať o danom probléme v skupine, prijať konsenzus, podriaadiť svoje záujmy,
- záujmom tímu pri konečnom hodnotení práce skupiny;

Kompetencie občianske

- žiak vie vecne riešiť problémy,
- navodiť a udržať priateľskú atmosféru v triede, priateľskú komunikáciu,
- rešpektovať názory iných,
- uplatňovať svoje práva, plniť svoje povinnosti,
- dodržiavať stanovené pravidlá;

Kompetencie pracovné

- žiak si dokáže stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí, svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- projektovať svoju činnosť,
- pracovať podľa stanoveného postupu,
- vytvoriť osnovu pracovného postupu,
- zmysluplne využívať voľný čas;

Kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií

- žiak má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoj,
- dokáže používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- využívať IKT pri vzdelávaní;

Kompetencie riešiť problémy

- žiak uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko - kritickom a tvorivom myslení,
- dokáže vypočítať názor iných, je tolerantný , ohľaduplný,
- sformulovať svoj názor, vie ho vyjadriť a obhájiť,
- argumentovať,
- riešiť konflikty konštruktívne a kooperatívne;

Kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- žiak dokáže organizovať a riadiť svoje učenie,
- plánovať a navrhovať postupy riešení,
- samostatne pozorovať , vyjadrovať svoje názory,
- využiť všetky dostupné zdroje informácií,
- kriticky zhodnotiť informácie,
- v procese učenia dokáže vyselektovať informácie a aplikovať v praxi dokáže,
- realizovať vlastné nápady;

Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- žiak sa dokáže orientovať vo všetkých druhoch umenia/ veku primerane/,
- vyjadrovať sa umeleckou žiak sa dokáže kultivovane vyjadrovať , využívať spisovnú podobu jazyka /vyjadrovanie, zvuková podoba jazyka - kvantita hlások/,
- nepoužíva dialekt,
- aplikovať teoretické vedomosti v praxi,
- orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
- aktívne sa zapájať do tvorby kultúrnych podujatí v rámci školy, obce,
- chrániť historické pamiatky,
- citlivo pristupovať ku kultúre bežného dňa /úprava zovňajšku, kultúra obliekania, správania/,
- správať sa citlivo a tolerantne ku kultúre iných národov a národností.

Metódy, formy, stratégie, koncepcie

Pri výučbe povinného predmetu slovenský jazyk a literatúra budeme využívať vo vyučovacom procese moderné koncepcie vyučovania, inovatívne metódy a formy výučby, ktoré budú žiakov aktivizovať. Ich aplikáciou vo výučbe budeme rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov.

Koncepcie vyučovacieho procesu

Kooperatívne vyučovanie

Kooperatívne vyučovanie sme sa rozhodli používať vo vyučovacom procese z týchto dôvodov:

- žiaci v triede na vyučovaní pracujú v malých skupinách,
- riešia úlohy, osvojujú si vedomosti,
- vykonávajú rôzne praktické činnosti v atmosfére rovnoprávnosti a spolupráce.

Vo vyučovaní slovenského jazyka a literatúry budeme využívať kooperatívne vyučovanie pri problémovom a projektovom vyučovaní, ale aj v rámci klasických vyučovacích hodín.

Implementáciou tejto koncepcie sa budeme usilovať o rozvoj:

- komunikačných a sociálnych kompetencií,
- sociálnych a personálnych kompetencií,
- kompetencií k celoživotnému učeniu sa,
- kompetencie riešiť problémy.

Projektové vyučovanie

Použitím projektového vyučovania vo vyučovacom procese budeme podporovať u žiakov aktívny prístup k zručnosti pri vyhľadávaní a hodnotení informácií a rozvíjať schopnosť aplikovať získané vedomosti. Umožníme žiakom prepojenie školskej teórie s praxou. Implementáciou tejto koncepcie sa usilujeme o rozvoj kompetencií:

kompetencie sociálne a komunikačné

- kompetencie k celoživotnému učeniu sa,
- kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií,
- kompetencie sociálne a personálne,
- kompetencie riešiť problémy,
- občianske a kultúrne kompetencie.

Aktivizujúce metódy vo vyučovaní predmetu slovenský jazyk a literatúra

Metódy rozvoja kritického myslenia

Sokratovská metóda

Metódu využijeme pri problémovom vyučovaní. Žiaci hľadajú spoločne odpovede na daný problém, hľadajú argumenty, dôkazy pre svoje stanoviská, kriticky myslia.

Použitím metódy rozvíjame kompetencie:

- kompetencie riešiť problémy,
- kompetencie komunikačné,
- kompetencie sociálne;

Písomné práce – eseje

Metódu písomných prác sme sa rozhodli používať preto, lebo je účinným nástrojom na vyučovanie kritického myslenia. Písaním nútime žiakov, aby boli aktívni, aby samostatne mysleli.

Použitím metódy rozvíjame kompetencie:

- kompetencie riešiť problémy,
- kompetencie komunikačné,
- kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry;

Inscenačná metóda

Použitím inscenačnej metódy budeme rozvíjať u žiakov schopnosť zinscenovať určitú situáciu z reálneho života (hranie roly). V následnej diskusii sa žiaci pokúsia nájsť riešenie problému. Aplikáciou tejto metódy rozvíjame kompetencie:

- komunikačné a sociálne,
- sociálne a personálne,
- kompetencie riešiť problémy,
- občianske kompetencie;

Stratégia EUR - Evokácia - Uvedomenie si významu – Reflexia.

Účinnosť tejto stratégie podporíme použitím techniky INSERT (interaktívny znakový systém pre efektívne čítanie a myslenie).

Použitím stratégie EUR - budeme rozvíjať:

- komunikačné kompetencie,
- kompetencie riešiť problémy,
- kompetencie k celoživotnému učeniu sa;

Metódy rozvoja tvorivého myslenia - heuristiky budeme využívať pri tvorivom riešení problémov.

Využívaním týchto metód vo výučbe slovenského jazyka a literatúry budeme rozvíjať kompetencie:

- komunikačné kompetencie,
- kompetencie riešiť problémy,
- kompetencie k celoživotnému učeniu;

Rozvoj divergentného myslenia -

Brainstorming

Použitím tejto účinnej metódy budeme u žiakov podnecovať nápaditosť a originalitu pri riešení problémov. Metódu budeme používať vo vyučovacom procese slovenského jazyka a literatúry pri formách tvorivého písania, kde žiaci budú mať možnosť uplatniť svoju nápaditosť, originalitu, tvorivé schopnosti.

Použitím metódy **brainstormingu** budeme rozvíjať kompetencie:

- komunikačné a sociálne,
- kompetencie riešiť problémy,
- naučiť sa učiť sa.

Rozvoj kľúčových kompetencií žiakov je primárnou úlohou nižšieho sekundárneho vzdelávania. Vo výučbe predmetu slovenský jazyk a literatúra budeme posilňovať rozvoj kľúčových kompetencií aj týmito formami výučby:

Tvorivé písanie - /ďalej TP/

Použitím metódy TP budeme žiakov vychovávať k flexibilitě, objavovaniu nových súvislostí, originalnosti, k experimentovaniu, k iniciatíve. Rozvíjame u žiakov divergentné myslenie. Používaním metódy upúšťame od direktívnych metód tradičnej školy a učíme žiakov vlastnému mysleniu, pociťovaniu, spomínaniu, tvoreniu, tvorivému učeniu sa.

Formy TP, ktoré budeme využívať v procese výučby slovenského jazyka a slohu

- voľné písanie,
- akrostich.

Pri výučbe povinného predmetu slovenský jazyk a literatúra aplikujeme vo vyučovacom procese moderné koncepcie vyučovania, využívame inovatívne metódy a formy výučby, ktoré žiakov aktivizujú. Ich aplikáciou vo výučbe rozvíjame kľúčové kompetencie žiakov.

- motivačný rozhovor,
- jazykové cvičenia,
- akustické cvičenia,
- pozorovanie názorného príkladu,
- motivačná demonštrácia,
- rozhovor- riadený,
- metóda tichého čítania,
- expozičné metódy,
- akustická demonštrácia,
- motivačný nadpis.

Obsah vzdelávania

V piatom ročníku je vyučovací predmet - slovenský jazyk a literatúra dotovaný piatimi hodinami týždenne (165 hodín ročne) - z toho 99 hodín zložka - slovenský jazyk a sloh, 66 hodín zložka - literatúra /2hodiny týždenne/.

Tematický celok: Opakovanie učiva zo 4. ročníka

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Zoznamujeme sa Rozprávame o prázdninách Samohlásky, dvojhĺasky Spoluhlásky Obojaké spoluhlásky - znelé, neznelé, zvučné Predpony - slabičné, neslabičné Pohl'adnica z prázdnin/štruktúra, koncept Adresát, adresa Tvaroslovie Podstatné mená 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> primerane sa vyjadrovať v primeranej komunikačnej situácii využiť prvky rozprávania používať mimojazykové prvky - mimiku, gestikuláciu, postoj identifikovať pojmy a dokázať ich prakticky odlíšiť správne vyslovovať spoluhlásky, kde nastáva spodobovanie členiť slová na slabiky určiť v slove predponu vytvoriť text pohľadnice, správne napísať adresu vysvetliť pojem koncept dodržať správne predložkové väzby pri tvorbe slovných spojení, viet a celých textov
<p>Metódy, formy, stratégie, koncepcie - Motivačný rozhovor, rolová hra, jazykové cvičenia, skupinové vyučovanie</p>	
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj Ochrana zdravia a života Mediálna výchova 	

Tematický celok: Zvuková rovina jazyka a pravopis

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Znelé, neznelé, nepárové zvučné spoluhlásky Spodobovanie Splyvavá výslovnosť - predložky, spoluhláskové skupiny <i>Jednoduché rozprávanie /osnova/</i> <ul style="list-style-type: none"> Časová postupnosť v rozprávaní Spojovník - rozdeľovanie slov na konci riadka Pomlčka - rozdiely v používaní Interpunkčné znamienka: zátvorka, dvojbodka, bodkočiarka Prozodické prostriedky reči: melódia vety Prestávka a dôraz Hlavný slovný prízvuk a sila hlasu Pravidlo o rytmickom krátení Štruktúra v rozprávaní - úvod, jadro, záver, odsek 	<p>Žiak vie</p> <p>správne dodržiavať pravidlá spodobovania na základe osvoj. učiva o spodobovaní, o znelých, neznelých a zvučných spoluhláskach</p> <ul style="list-style-type: none"> zvládať hlasovú i zvukovú stránku jazyka dodržiavať pravidlá splyvavej výslovnosti vytvoriť jednoduché rozprávanie vysvetliť pojem osnova utvoriť osnovu a napísať rozprávanie podľa danej osnovy nahlas, plynulo prečítať svoj text, správne artikulovať, intonovať, prispôbiť tempo reči prijat' hodnotenie od ostatných spolužiakov obhájiť svoj názor vysvetliť svoj výber témy, čo a prečo nezpracoval do textu napísať čistopis so zapracovanými a opravenými chybami vytvoriť rozprávanie s dodržaním časovej postupnosti chápať význam slovies v rozprávaní správne rozdeliť slová na konci riadka použiť spojovník vysvetliť použitie spojovníka a pomlčky aplikovať teoretické poznatky prakticky použiť interpunkčné znamienka ako grafické signály vysvetliť pojmy - melódia reči, prestávka, dôraz

	<ul style="list-style-type: none"> • správne intonovať všetky druhy viet a uplatňovať správny slovný a vetný prízvuk • uplatňovať pravidlo o rytmickej krátení- utvoriť na zadanú alebo voľnú tému rozprávanie so štruktúrou Ú-J-Z • členiť text na odseky • napísať čistopis, dokončiť príbeh
Metódy, formy, stratégie, koncepcie -	
Grafické znázorňovania, akustické cvičenia, motivačný rozhovor, rolová hra, pozorovanie názorného príkladu	
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Environmentálna výchova • Mediálna výchova • Ochrana života a zdravia • Dopravná výchova • Multikultúrna výchova 	

Tematický celok: Význam slova

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Tvorenie slov - odvodené slová • Jednovýznamové slová • Viacvýznamové slová • <i>Interview</i> • Slová s podobným významom - synonymá • Synonymický slovník • Slová s opačným významom - antonymá • Ustálené slovné spojenia - prirovnania • Príslovia • Porekadlá pranostiky 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiak vie vyhľadať odvodené slová • vie určiť jednovýznamové a viacvýznamové slová • vie ich vyhľadať v terminologických slovníkoch • vysvetliť lexikálne významy viacvýznamových slov • určiť na základe kontextu význam slov -overiť si správnosť v jazykovedných slovníkoch • identifikovať na základe analýzy poznatky o interview • uskutočniť interview na zadanú alebo voľnú tému • stanoviť tému interview, stanoviť otázky, zoradiť ich podľa logickej postupnosti • vytvoriť písomnú verziu interview • začať a ukončiť komunikáciu so známymi ľuďmi • dodržať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim - proxemiku, haptiku • vie vyhľadať odvodené, viacvýznamové, synonymá a antonymá v texte • vysvetliť pojem odvodené slovo, synonymum, antonymum • aplikovať vedomosti pri tvorbe vlastného textu • vyhľadať význam slov v jazykovedných slovníkoch • identifikovať v texte ustálené slovné spojenia • v súlade s cieľom komunikácie využívať príslovia, porekadlá..... • vie odôvodniť svoj výber • porovnať všetky tri ustálené slovné spojenia a určiť špecifiká
Metódy, formy, stratégie, koncepcie - skupinová práca žiakov so slovníkmi /vyhľadávanie hesiel, overovanie správnosti významu slov/	
Motivačná demonštrácia, motivačný rozhovor, pozorovanie, rozhovor, rolová hra	
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none"> • Multikultúrna výchova • Osobnostný a sociálny rozvoj • Mediálna výchova 	

Tematický celok: Tvaroslovie

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Ohybné slovné druhy - • Podstatné mená • Podstatné mená 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pri komunikácii použiť správne gramatické tvary • aplikovať svoje vedomosti o skloňovaní podstatných mien pri tvorbe vlastného

<p>mužského rodu, Životnosť /neživotnosť Vzory: chlap, hrdina Vzory : dub, stroj • Podstatné mená ženského rodu, vzory žena, ulica Vzory: dlaň, kosť • Podstatné mená stredného rodu Vzory: - mesto, srdce Vzor: - vysvedčenie, dievča • <i>Opis predmetu</i> • Prídavné mená Akostné prídavné mená Stupňovanie akostných prídavných mien • <i>Opis obrázka /ilustrácie</i> Skloňovanie akostných prídavných mien Vzor: pekný Vzor: cudzí • <i>Opis osoby</i> • Číslovky základné a radové • <i>Opis pracovného postupu</i> • Osobné základné zámená /tykanie, vykanie/ • Osobné prívlastňovacie zámená • <i>Súkromný list</i> • Slovesá Pomocné sloveso byť - časovanie Pravopis slovies • <i>Rozprávanie s prvkami opisu</i> • Spisovný jazyk a nárečie</p>	<p>textu • aplikovať vedomosti o vzoroch vo vlastnom texte • aplikovať vedomosti o vzoroch vo vlastnom texte • aplikovať vedomosti o vzoroch vo vlastnom texte • roztriediť podstatné a prídavné mená podľa gramatického rodu • aplikovať vedomosti o vzoroch vo vlastnom texte • aplikovať vedomosti o vzoroch vo vlastnom texte • vytvoriť osnovu opisu, koncept, čistopis, odseky • aplikovať svoje vedomosti o podstatných a prídavných menách v písanom texte • správne použiť akostné prídavné mená a vystupňovať ich • aplikovať vedomosti o vzoroch vo vlastnom texte • utvoriť osnovu, koncept, čistopis, odseky • použiť podstatné mená a prídavné mená v opise • rozoznať základné a radové číslovky vo svojom texte • aplikovať vedomosti o ich skloňovaní v písanom texte • chápať význam prídavných mien a slovies v písanom texte /dynamicckom opise/ • vytvoriť osnovu opisu pracovného postupu /chronologicko - logickú štruktúru/ • vyhľadať zámená v písanom texte • správne použiť zámená pri vykaní, tykaní • použiť správne tvar vykania so slovesami • utvoriť osobné prívlastňovacie zámeno od základného /malé písmená v korešpondencii/. • vytvoriť štruktúru listu /úvodné a záverečné formulky/ • sformulovať súkromný list • aplikovať vedomosti o zámenách a ich použití v písanom texte • vysvetliť písanie zámen s veľkým písmenom • vyhľadať slovesá vo vlastnom texte, ich dynamicckosť • aplikovať vedomosti o časovaní vo vlastnom texte • posúdiť správnosť použitia slovesných časov vzhľadom na časovú postupnosť • aplikovať vedomosti nadobudnuté z ortografie v písanom texte • zorientovať sa v deji textov • vytvoriť na zadanú tému alebo voľnú tému ucelené rozprávanie s prvkami opisu a s dodržaním časovej a logickej postupnosti • rozlíšiť spisovnú podobu jazyka od nárečia a uviesť konkrétne príklady • vysvetliť pojem - spisovný jazyk a nárečie • rozlíšiť spisovnú slovnú zásobu od nárečia • skloňovať a časovať vo vetách • identifikovať funkciu jednotlivých jazykovedných príručiek a vie si vybrať a používať vhodnú jazykovednú príručku</p>
<p>Metódy, formy, stratégie, koncepcie - Práca so slovníkom, motivačná demonštrácia, motivačný rozhovor, pozorovanie, vysvetľovanie, metóda názorového príkladu, metóda tichého čítania, akustická demonštrácia, rolové hry, expozičné metódy</p>	
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova • Dopravná výchova • Osobnostný a sociálny rozvoj • Mediálna výchova • Ochrana života a zdravia • Multikultúrna výchova 	

Tematický celok: Skladba

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Želacia a zvolacia veta • Slovosled • Krátke správy: SMS a e-mail • <i>Diskusia</i> - vyjadrenie svojich 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posúdiť správnosť interpunkcie v jednoduchej vete a v želacej a zvolacej • správne intonovať oznamovacie, rozkazovacie a zvolacie vety

<ul style="list-style-type: none"> • názorov • diskusia s použitím argumentov • Umelecký a vecný text • <i>Oznámenie</i> • <i>Správa</i> • Konspekt /poznámky - vecného textu • Konspekt /poznámky - umeleckého textu • Kľúčové slová, téma a hlavná myšlienka vecného /umeleckého textu • <i>Inzerát</i> • <i>Reklama</i> • <i>Vizitka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvítené vety • dodržať správny slovosled • správne používať interpunkčné znamienka • sformulovať a odoslať textovú správu SMS • sformulovať a odoslať e-mail • zapojiť sa do diskusie • vyjadriť a obhájiť svoj názor • vyjadriť argumenty, protiargumenty • vytvoriť hypotézu na základe čiastkových informácií z textu, hypotézu dokáže overiť v diskusii • opraviť, preformulovať svoju výpoveď • posúdiť text z obsahového i formálneho hľadiska • vytvoriť na zadanú alebo na ľubovoľnú tému oznámenie • vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému správu • vyhľadať v texte fakty • systematicky tvoriť poznámky • zaznamenávať kľúčové slová • orientovať sa v informačných zdrojoch a vybrať potrebné informácie • vyjadriť zaujímavú myšlienku, zistiť autorský zámer /pointu/ • orientovať sa v postavách lit. diela • opísať prostredie, v ktorom sa odohráva dej • vyhľadať kľúčové slová textu • vytvoriť na zadanú alebo ľubovoľnú tému inzerát a reklamu • analyzovať a zovšeobecniť druhy reklám /vizuálne, auditívne/ • vytvoriť vlastnú vizitku • identifikovať odlišné a spoločné znaky doteraz preberaných slohových útvarov
<p>Metódy, formy, stratégie, koncepcie - motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, motivačný nadpis, rolová hra, porovnávací metóda, skupinová práca žiakov, rolová hra, rozhovor a selekcia informácií, motivačná demonštrácia</p>	
<p>Prierezové témy:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Mediálna výchova • Environmentálna výchova 	
<p>Prehľad písomných prác</p>	
<p>Vstupný test, výstupný test</p>	
<p>Počet kontrolných diktátov a ich zameranie-</p> <p>Kontrolný diktát č. 1 - so zameraním na opakovanie učiva 4. ročníka</p> <p>Kontrolný diktát č. 2 - so zameraním na podstatné mená</p> <p>Kontrolný diktát č. 3 - so zameraním na prídavné mená</p> <p>Kontrolný diktát č. 4 - so zameraním na slovesá</p> <p>V diktátoch žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje nadobudnuté vedomosti z ortografie jednotlivých slovných druhov • vie analyzovať napísaný text • dokáže opraviť chyby v texte po uskutočnení spoločnej analýzy 	
<p>Školská písomná práca -</p> <p>V piatom ročníku žiaci napíšu 1 školskú písomnú prácu/ možnosť výberu rozprávanie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • opis predmetu, opis pracovného postupu, rozprávanie s prvkami opisu, súkromný list • žiak vie z navrhovaného súboru slohových žánrov vybrať žáner zodpovedajúci téme • tému vie spracovať pomocou osnovy na koncept • vie vykonať korektúry s využitím jazykovedných slovníkov a príručiek • vie upraviť koncept na čistopis • dokáže dodržať formálnu stránku práce 	

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA - 5.ročník /zložka – literatúra/

Charakteristika predmetu

Slovenský jazyk a literatúra je povinný vyučovací predmet zaradený do vzdelávacej oblasti JAZYK A KOMUNIKÁCIA. Je zameraný na rozvoj komunikačných schopností žiakov.

Jazyk chápeme ako nástroj myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, výrazom tohto chápania je preferovanie rozvoja komunikačných kompetencií v rámci komunikačno - zážitkového modelu vyučovania SJL. Literatúra je integrálnou súčasťou vyučovania materinského jazyka v základnej škole. Z hľadiska obsahového zamerania je učivo koncipované podľa tematických celkov, v ktorých sú zastúpené lyrické, epické i dramatické druhy a žánre, tematicky zamerané na príslušnú vekovú kategóriu so záberom na autorov a diela slovenskej a svetovej literatúry. Na príslušné druhy a žánre je zameraná aj literárna teória. Základom vyučovania literatúry je komunikatívno - poznávací a zážitkový model vyučovania s možnosťou integrácie:

- vnútropredmetovej,
- Umeleckej,
- viacpredmetovej.

Pri výučbe uplatníme zážitkový model osvojovania si literárneho textu (tvorivá dramatika, hry, prepojenosť na iné druhy umenia a pod.)

Budeme aplikovať konštruktivistický prístup k učeniu, v ktorom sa žiak stáva učiacim sa subjektom.

Obsah vyučovacieho predmetu je zadelený do jednotlivých kapitol v každom ročníku základnej školy:

- všeobecne o literatúre,
- literárne druhy,
- literárne žánre,
- kompozícia literárneho diela,
- štylistika literárneho textu,
- metrika,
- o autoroch literárnych diel.

Výučba predmetu v 5. ročníku sa bude realizovať s časovou dotáciou 5 hodín týždenne.

/2hodiny - literatúry, 3 hodiny - slovenský jazyk a sloh /v 6. ročníku sa výučba predmetu realizuje s časovou dotáciou 4hodiny týždenne /2 hodiny - literatúry, 2 hodiny - slovenský jazyk a sloh/.

CIELE predmetu

Hlavným cieľom predmetu slovenský jazyk a literatúra je rozvoj komunikačných kompetencií:

- vyjadrovať sa ústne a písomne primerane situácii,
- čítať s porozumením,
- pozorne počúvať,
- voliť optimálnu formu a spôsob komunikácie,
- spracovávať písomný materiál zrozumiteľným spôsobom,
- prezentovať informácie: vysvetľovať a znázorňovať jasne, stručne, presne, zrozumiteľne,
- komunikovať prostredníctvom informačných a komunikačných technológií.

Špecifické ciele:

- prečítať literárne ukážky spôsobom čítania - zážitkové, informačné, rýchle vyhľadať kľúčové slová v ukážke,
- diskutovať o literárnom diele, hodnotiť ho z rôznych hľadísk, analyzovať,
- kriticky myslieť, vyjadriť svoj názor, počúvať názory iných,
- reprodukovať text, analyzovať dej, konanie postáv,
- analyzovať formy a metódy zobrazovania, literárne a jazykové prostriedky,
- urobiť zápis – osnovu,
- dotvoriť obsah na základe vlastnej fantázie,
- „čítať“ ilustrácie - hodnotiť ich, dotvárať, vytvárať vlastné ilustrácie,
- stvárať pocity, postoje formou dramatizácie, rolových hier,
- orientovať sa v knižnici, v on-line katalógu, vyhľadať vydavateľské údaje knihy,
- vyhľadať informácie v printových a elektronických zdrojoch,
- triediť informácie a aplikovať ich v praxi.

Výsledkom literárneho vzdelávania v programe nižšieho sekundárneho vzdelávania sú tieto intelektuálne zručnosti a literárne vedomosti:

Čitateľské zručnosti:

- čítať nahlas aj potichu s porozumením,
- na základe ilustrácie predpokladať obsah literárnej ukážky,
- orientovať sa v knižnici a vedieť vybrať primeranú literatúru.

Interpretačné zručnosti:

- odlišovať pri interpretácii daného textu poéziu od prózy,
- interpretovať lyrický a epický text.

Analytické zručnosti:

rozprávať o prečítanom literárnom texte (ukážke, celom diele) so zameraním na:

- dej literárneho diela,
- postavy literárneho diela,
- použité jazykové prostriedky literárneho diela,
- poznať základné znaky jednotlivých literárnych druhov a žánrov,
- vedieť ich porovnať.

Tvorivé zručnosti:

- dotvoriť dej podľa vlastnej fantázie,
- urobiť krátky a výstižný zápis o prečítanom diele /ukážke/,
- pretransformovať prozaický text na dramatický a naopak,
- na základe osvojených teoretických a praktických literárnych vedomostí a zručností utvoriť primerane dlhý a primerane náročný text s charakteristickými znakmi jednotlivých literárnych druhov a žánrov

Vo väzbe na kľúčové kompetencie sú špecifické ciele predmetu orientované na rozvoj týchto schopností žiaka:

Kompetencie komunikačné

- vhodne komunikovať so spolužiakmi, učiteľmi a ostatnými dospelými v škole aj mimo nej,
- formulovať vlastný názor,
- obhajovať vlastný názor, argumentovať, počúvať názor iných,
- presadiť si svoj názor,
- formulovať otázky, vysvetľovať, viesť dialóg a diskusiu,
- počúvať aktívne,
- dodržiavať základné princípy a pravidlá komunikácie,
- prostredníctvom IKT komunikovať s inými ľuďmi,
- kultivovane sa vyjadrovať ústne i písomne.

Kompetencie sociálne a personálne

- rešpektovať názor iných, správať sa tolerantne, ohľaduplne a slušne,
- pracovať v tíme /skupine/,
- komunikovať v tíme so spolužiakmi, podávať návrhy pri riešení daných úloh,
- požiadať o pomoc, prípadne pomoc poskytnúť,
- navodiť a udržať priateľskú atmosféru v triede, priateľskú komunikáciu,
- diskutovať o danom probléme v skupine, prijať konsenzus, podriadiť svoje záujmy záujmom tímu pri konečnom hodnotení práce skupiny.

Kompetencie občianske

- vecne riešiť problémy,
- rešpektovať názory iných,
- uplatňovať svoje práva, plniť svoje povinnosti,
- dodržiavať stanovené pravidlá.

Kompetencie pracovné

- stanoviť si ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotiť svoje výsledky a aktívne pristupovať k uskutočneniu svojich cieľov,
- zmysluplne využívať voľný čas,
- projektovať svoju činnosť,
- pracovať podľa stanoveného postupu,
- vytvoriť osnovu pracovného postupu.

Kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií

- osvojiť si základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
- používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- nahrávať a prehrávať zvuky a videá,
- využívať IKT pri vzdelávaní.

Kompetencie riešiť problémy

- uplatňovať pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko- kritickom a tvorivom myslení,
- sformulovať svoj názor, vyjadriť ho a obhájiť,
- vypočítať názor iných, byť tolerantný, ohľaduplný,
- argumentovať,
- konštruktívne a kooperatívne riešiť konflikty.

Kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- organizovať a riadiť svoje učenie,
- plánovať a navrhovať postupy riešení,
- samostatne pozorovať, vyjadrovať svoje názory,
- využiť všetky dostupné zdroje informácií, informácie kriticky zhodnotiť,
- v procese učenia vyselektovať informácie a aplikovať v praxi,
- realizovať vlastné nápady.

Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- kultivovane sa vyjadrovať, využívať spisovnú podobu jazyka /vyjadrovanie zvuková podoba jazyka - kvantita hlások/,
- nepoužívať dialekt,
- orientovať vo všetkých druhoch umenia /veku primerane/,
- vyjadrovať sa umeleckou rečou, teoretické vedomosti aplikovať v praxi,
- orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
- uvedomovať si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote spoločnosti,
- zapájať sa do tvorby kultúrnych podujatí v rámci školy, obce,
- chrániť historické pamiatky,
- vnímať a rešpektovať umenie a kultúrne historické tradície,
- citlivo pristupovať ku kultúre bežného dňa /úprava zovňajšku, kultúra obliekania, správania/,
- tolerovať kultúru iných národov a národností.

Metódy, formy, koncepcie, stratégie

Pri výučbe povinného predmetu slovenský jazyk a literatúra budeme využívať vo vyučovacom procese moderné koncepcie vyučovania, inovatívne metódy a formy výučby, ktoré budú žiakov aktivizovať. Ich aplikáciou vo výučbe budeme rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov.

Koncepcie vyučovacieho procesu, ktoré využijeme pri výučbe SJL:

Kooperatívne vyučovanie

Kooperatívne vyučovanie sme sa rozhodli používať vo vyučovacom procese z týchto dôvodov:

- žiaci v triede na vyučovaní budú pracovať v malých skupinách,
- budú riešiť úlohy, osvojovať si vedomosti,
- budú vykonávať rôzne praktické činnosti v atmosfére rovnoprávnosti a spolupráce.

Vo vyučovaní slovenského jazyka a literatúry budeme využívať kooperatívne vyučovanie pri problémovom a projektovom vyučovaní, ale aj v rámci klasických vyučovacích hodín.

Implementáciou tejto koncepcie sa budeme usilovať o rozvoj:

- komunikačných a sociálnych kompetencií,
- sociálnych a personálnych kompetencií,
- kompetencií k celoživotnému učeniu sa,
- kompetencie riešiť problémy.

Projektové vyučovanie

Použitím projektového vyučovania vo vyučovacom procese budeme podporovať u žiakov aktívny prístup k zručnosti pri vyhľadávaní a hodnotení informácií a rozvíjať schopnosť aplikovať získané vedomosti. Umožníme žiakom prepojenie školskej teórie s praxou. Implementáciou tejto koncepcie sa usilujeme o rozvoj kompetencií:

- kompetencie sociálne a komunikačné,
- kompetencie k celoživotnému učeniu sa,
- kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií,
- kompetencie sociálne a personálne,
- kompetencie riešiť problémy,
- občianske a kultúrne kompetencie.

Aktivizujúce metódy vo vyučovaní predmetu slovenský jazyk a literatúra

Metódy rozvoja kritického myslenia

Sokratovská metóda

Metódu využijeme pri problémovom vyučovaní. Žiaci hľadajú spoločne odpovede na daný problém, hľadajú argumenty, dôkazy pre svoje stanoviská, kriticky myslia.

Použitím metódy rozvíjame kompetencie:

- kompetencie riešiť problémy,
- kompetencie komunikačné,
- kompetencie sociálne.

Písomné práce - eseje

Metódu písomných prác sme sa rozhodli používať preto, lebo je účinným nástrojom na vyučovanie kritického myslenia. Písaním nútime žiakov, aby boli aktívni, aby samostatne mysleli.

Použitím metódy rozvíjame kompetencie:

- kompetencie riešiť problémy,
- kompetencie komunikačné,
- kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry.

Inscenačná metóda

Použitím inscenačnej metódy budeme rozvíjať u žiakov schopnosť zinscenať určitú situáciu z reálneho života (hranie roly). V následnej diskusii sa žiaci pokúsia nájsť riešenie problému. Aplikáciou tejto metódy rozvíjame kompetencie:

- komunikačné a sociálne,
- sociálne a personálne,
- kompetencie riešiť problémy,
- občianske kompetencie.

Stratégia EUR - Evokácia - Uvedomenie si významu – Reflexia

Účinnosť tejto stratégie podporíme použitím techniky INSERT (interaktívny znakový systém pre efektívne čítanie a myslenie).

Použitím stratégie EUR - budeme rozvíjať:

- komunikačné kompetencie,
- kompetencie riešiť problémy,
- kompetencie k celoživotnému učeniu sa.

Metódy rozvoja tvorivého myslenia - heuristiky budeme využívať pri tvorivom riešení problémov.

Využívaním týchto metód vo výučbe slovenského jazyka a literatúry budeme rozvíjať kompetencie:

- komunikačné kompetencie,
- kompetencie riešiť problémy,
- kompetenci.

Rozvoj divergentného myslenia

Brainstorming

Použitím tejto účinnej metódy budeme u žiakov podnecovať nápaditosť a originalitu pri riešení problémov. Metódu budeme používať vo vyučovacom procese slovenského jazyka a literatúry pri formách tvorivého písania, kde žiaci budú mať možnosť uplatniť svoju nápaditosť, originalitu, tvorivé schopnosti.

Použitím metódy **brainstormingu** budeme rozvíjať kompetencie:

- komunikačné kompetencie a sociálne,
- kompetencie riešiť problémy,
- naučiť sa učiť sa.

Rozvoj kľúčových kompetencií žiakov je primárnou úlohou nižšieho sekundárneho vzdelávania. Vo výučbe predmetu slovenský jazyk a literatúra budeme posilňovať rozvoj kľúčových kompetencií aj týmito formami výučby:

Tvorivé písanie - /ďalej TP/

Použitím metódy TP budeme žiakov vychovávať k flexibilitě , objavovaniu nových súvislostí, originalnosti, k experimentovaniu, k iniciatíve. Rozvíjame u žiakov divergentné myslenie. Používaním metódy upúšťame od direktívnych metód tradičnej školy a učíme žiakov vlastnému mysleniu, pociťovaniu, spomínaniu, tvoreniu, tvorivému učeniu sa.

Formy TP, ktoré budeme využívať v procese výučby slovenského jazyka a literatúry:

- voľné písanie ,
- akrostich,
- anagram,
- obavy čistej stránky,
- transformácia básnického textu /prozaického textu/ do dramatickej javiskovej podoby,
- hádankárska literárna dielňa /zašifrovať literárne názvy/,
- literárne hádanky v matematických vzorcoch,
- tvorba genitívnej metafory /tvorba surrealistickej básne/,
- farebné myslenie /Creative writing/,
- rotujúci pohľad.

Ďalšie formy, ktoré využívame v procese výučby slovenského jazyka a literatúry:

- Besedy so spisovateľmi,
- Exkurzie - literárne /návštevy literárnych múzeí/,
- Návštevy knižníc /okresných/,
- Návštevy divadelných predstavení,
- Návštevy filmových predstavení.

Obsah vzdelávania

Piaty ročník

V piatom ročníku je vyučovací predmet - slovenský jazyk a literatúra dotovaný piatimi hodinami týždenne (165 hodín ročne) - z toho 99 hodín zložka - slovenský jazyk a sloh, 66 hodín zložka - literatúra /2hodiny týždenne/.

Tematický celok: Všeobecné pojmy

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Všeobecné pojmy Čítanie a interpretácia textu Štruktúra diela Kompozícia literárneho diela Štylizácia textu Metrika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Autor /spisovateľ • Čitateľ /divák • Text /ilustrácia • Kniha /knižnica • Časopis /noviny • Rozhlas, televízia, film • Poézia, próza • Divadelná hra • Bábkové divadlo • Čítanie rôznych textov (umeleckých, vecných), z dennej tlače, detských časopisov, odborných časopisov, čítanie ilustrácií, voľné prerozprávanie prečítaných textov, rozhovor na určenú tému. • Dej, literárna postava, hlavná, vedľajšia • Nadpis, odsek, kapitola, • Dialóg, prirovnanie, zdobnenina • Rým, verš, strofa 	<p>Žiak dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • definovať uvedené pojmy • vie ich aktívne používať • orientovať sa v knižnici • vybrať knihu podľa katalógu • interpretovať prečítaný text • texty porovnať • určiť tému textu • rozprávať na určitú tému • jednoducho analyzovať umelecký text • definovať pojmy • vysvetliť úlohu nadpisu • určiť rozdiely medzi uvedenými pojmi, aktívne ich vie používať • orientovať sa v knižnici, dokáže vyhľadať knihu podľa katalógu • interpretovať prečítaný text • vyhľadať hlavnú postavu v literárnom diele • určiť vedľajšie postavy • prerozprávať dej • vysvetliť úlohu nadpisu • určiť a označiť odsek, kapitolu • vysvetliť a vytvoriť prirovnanie, zdobneninu z daných slov • vytvoriť jednoduché rýmy, určiť verš, strofu • vypísať z textu niekoľko slov - vie vytvoriť z nich zdobneninu • vysvetliť prirovnanie • vytvoriť jednoduché rýmy
<p>Metódy, formy, stratégie, koncepcie - Samostatná práca žiakov s tlačou - noviny, časopisy /denník, periodikum/ Skupinová práca žiakov s knihou - orientácia v knihe, kompozícia knihy, vydavateľské údaje knihy, zápis údajov Individuálna práca žiakov s on-line katalógom školskej knižnice, Čitateľský maratón - reťazové čítanie textov umeleckých, textov z novín a časopisov, reprodukcia textov, kľúčové slová v texte - vyhľadať a vypísať</p>	

Reľaz rozprávačov - rozprávame vlastné príbehy s environmentálnou tematikou

Prierezové témy:

- Environmentálna výchova
- Osobnostný a sociálny rozvoj

Tematický celok: Ľudová slovesnosť

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Štylizácia textu Metrika Krátke formy Ľudovej slovesnosti	Ľudová pieseň, základné znaky ľudovej piesne, druhy ľudovej piesne: pracovné (trávnice, pastierske, valašské, banické), zbojnícke, uspávanky, regrútske a vojenské piesne, žartovné piesne, koledy (obradové piesne), <i>Folklor, ľudová tvorivosť, ľudová slovesnosť, zvyky, tradície, ľudové kroje, ľudová kultúra</i> <ul style="list-style-type: none">• Zľudovené piesne• Nonsens v ľudovej slovesnosti• Personifikácia• Rytmus• Krátke formy ľudovej slovesnosti• (hádanka, vyčítanka, príslovie (poučenie), porekadlo (výstižné vyjadrenie skúsenosti), pranostika)	Žiak vie <ul style="list-style-type: none">• definovať ľudovú pieseň ako žáner patriaci k poézii,• definovať druhy ľudových piesní, ich podstatu• vedomosti aplikovať v literárnej komunikácii• definovať ľudovú a zľudovenú pieseň• interpretovať regionálne ľudové piesne• definovať a použiť nonsens• /nezmysel/ v poézii aj v próze• vyvodíť pojem - nonsens ako spôsob štylizácie textu• utvoriť personifikáciu• označiť rytmické stopy• pomenovať ich• charakterizovať jednotlivé krátke formy ľudovej slovesnosti,• vymyslieť hádanku• vytvoriť vyčítanku• použiť pranostiku v praxi
Metódy, formy, stratégie, koncepcie- Tvorivé písanie - zhukovanie - nelineárna brainstormingová metóda (siet'ovanie, mapovanie) Dramatizácia - jednoduchá, hravá choreografia, Remeselné techniky - pletenie z ražnej slamy, výroba hračiek - textilných hračiek, práca s kukuričným šúpolím Posledné slovo mám ja - /rozvoj čítania a rozvoj komunikácie, analýza textu/		
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none">• Osobnostný a sociálny rozvoj• Environmentálna výchova• Ochrana života a zdravia		

Tematický celok: Rozprávky/prozaické, veršované/

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Rozprávky (veršovaná epika) Dráma</p> <ul style="list-style-type: none"> • ľudové rozprávky • Hlavné znaky rozprávky (gradácia, nadprirodzené javy), hlavná postava, vedľajšia postava. • Kompozícia textu: nadpis, odsek. • Štylistika textu: • Obsahový dialóg, zdrobnenina, personifikácia, prirovnanie. • Fantastická rozprávka (čarodejná, čarovná, neskutočné postavy, čarodejné deje, magické čísla, predmety) • Realistická rozprávka • •Variácie • •Zberatelia ľudových rozprávok (Dobšinský, Czambel, Nemcová, Grimmovci) • •Autorská rozprávka • Kľúčové slová • Pozitívne vlastnosti • Moderná rozprávka • Veršovaná rozprávka • Rozprávky podľa rôznych hľadísk: • Autora • Obsahu (fantastická, zvieracia, realistická) • Formy (prozaická, básnická, dramatická) • Spracovanie témy (klasická, moderná) • Podľa štylizácie textu (nonsens) • Filmová a televízna rozprávka • Divadelná hra Bábková hra, bábkoherec, animácia, maňuškové divadlo, javajkové divadlo, marionetové divadlo • Inscenácia • Filmová rozprávka • (scenár, režisér, herec, zvukové efekty) 	<p>Žiak dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizovať ľudovú rozprávku ako epický žáner ľudovej slovesnosti • určiť znaky ľudovej rozprávky • určiť hlavnú postavu a vedľajšie postavy • analyzovať a hodnotiť správanie postáv • verbalizovať vlastný čitateľský zážitok • utvoriť krátke rozprávanie • v ktorom využije žiak základné znaky ľudovej rozprávky • rozlíšiť fantastické a realistické rozprávky • vyvodíť pojmy - rozprávač, neskutočné postavy, čarodejné deje, magické čísla a predmety, miesto deja • vyhľadať informácie o zberateľoch ľudových rozprávok • vymenovať názvy najznámejších slovenských ľudových rozprávok • vyhľadať informácie o ľudových rozprávkach iných národov • vybrať kľúčové slová z textu rozprávky, vypísať ich • utvoriť dejovú osnovu rozprávky • kategorizovať vlastností postáv v rozprávke • použiť správnu techniku čítania • reprodukovať prečítaný text • verejne prezentovať prečítaný text • text ilustrovať • prezentovať text dialogizovaným čítaním, • porovnať autorskú, ľudovú a modernú rozprávku • rozoznať veršovanú a prozaickú rozprávku, • určiť ich základné znaky • usporiadať rozprávky na základe istých kategórií • definovať divadlo, v ktorom miesto hercov hrajú neživé bábky • porovnať divadelnú hru (bábkové divadlo) s filmovou (televíznou) rozprávkou • zinscenovať jednoduchú bábkovú hru • predviesť maňuškové divadlo • vysvetliť základné pojmy - scenár, režisér, herec, zvukové efekty
<p>Metódy, formy, stratégie, koncepcie - Tvorivé písanie - zhlukovanie (mapovanie) pri opakovaní učiva, tvorba miniprojektov - autori rozprávok, rozprávky, Akrostich - pri charakteristike postáv Dramatizácia, rolové hry, čítanie ilustrácií, tvorba ilustrácií Rozprávkový maratón - v úvodnej časti tematického celku</p>	
<p>Pokrytie prierezových tém -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Environmentálna výchova • Mediálna výchova • Multikultúrna výchova • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti 	

Tematický celok: Povest'

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Povešť	<ul style="list-style-type: none"> • Ludová povest' • Autorská povest' • Miestna, historická, heraldická povest' • Fantázia a realita v povesti • <i>Regionálne povesti</i> 	<p>Žiak dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • definovať povest' ako prozaický útvar • pomenovať základné znaky povesti • zostaviť dejovú osnovu • interpretovať prečítaný text • vyhľadať spoločné a odlišné znaky povesti s rozprávkou • prezentovať vlastný názor na konanie postáv • rozlíšiť realitu a fikciu v umeleckom diele • prepracovať povest' na iný literárny žáner • dodržať kompozičné a štylisticko - lexikálne prvky • dramatizovať text
<p>Metódy, formy, stratégie, koncepcie - Tvorivé písanie - tvorba vlastnej povesti s využitím miestnych názvov, dodržanie základných znakov žánru Hádankárska literárna dielňa - Zašifrované názvy povesti, mená autorov povesti /tvoria žiaci/ Dramatizácia povesti, situačné hry</p>		
<p>Prierezové témy:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova • Multikultúrna výchova • Ochrana života a zdravia • Osobnostný a sociálny rozvoj 		

Tematický celok: Literatúra pre deti

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Literatúra pre deti	<ul style="list-style-type: none"> • Literatúra písaná pre deti, detskí hrdinovia, dej, prostredie blízke deťom, autorov detskej literatúry (slovenskej i svetovej) 	<p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť literatúru písanú pre deti a literatúru písanú pre dospelého čitateľa • zhodnotiť konanie detského hrdinu • definovať prostredie detského hrdinu • vyhľadať informácie o autoroch literatúry pre deti • prezentovať informácie, ktoré vyhľadal • utvoriť krátky príbeh s detským hrdinom
<p>Metódy, formy, stratégie, koncepcie- Samostatná práca žiakov so zdrojmi informácií /encyklopédie, internet - vyhľadávanie potrebných informácií - o autoroch a literárnych postavách v rámci literatúry pre deti Tvorivé písanie - Akrostich - použitie pri charakteristike literárnej postavy Tvorivé písanie - Posledné slovo mám ja - metóda analýzy literárneho textu, rozvoj komunikácie Obavy čistej stránky - /motivačná časť/ pred písaním príbehu Tvorba krátkych príbehov s detským hrdinom, práca s PC</p>		
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova • Multikultúrna výchova • Ochrana života a zdravia 		

Tematický celok: Legendy

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Legenda	<ul style="list-style-type: none"> • Ľudová legenda (rozprávanie, šírenie kresťanstva) • Autorská legenda (umelecká) 	Žiak <ul style="list-style-type: none"> • dokáže určiť hlavnú postavu legendy • charakterizovať hlavnú postavu • vysvetliť špecifikum hlavnej postavy • dokáže vyhľadať historické súvislosti • odlíšiť rozprávky od legendy • napísať krátku legendu • ilustrovať legendu
Metódy, formy, stratégie, koncepcie - kooperatívne učenie /skupinová práca/ EUR - v úvodnej časti vyučovacej hodiny, INSERT - čítanie s porozumením /využitie symbolov/, reprodukcia textu Tvorivé písanie - písanie, akrostich - charakteristika postáv /vytvorenie príbehu - legendy, Farebné myslenie		
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Multikultúrna výchova • Ochrana života a zdravia • Mediálna výchova 		

Tematický celok: Komiks

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Komiks	<ul style="list-style-type: none"> • Prepojenie slovného a výtvarného umenia • Dialogizovaná reč • Úloha obrázku v komikse • Funkcia bubliny • Pôvod komiksu • Princípy komiksu • Vtip a humor v komikse • Walt Disney (animované filmy) • Slovenskí autori komiksu 	Žiak vie <ul style="list-style-type: none"> • určiť pôvod komiksu • určiť úlohu obrázkov v komikse a úlohu bublín • vysvetliť obmedzený text komiksu • vytvoriť jednoduchý komiks
Metódy, formy, stratégie, koncepcie- Tvorba komiksu s environmentálnou tematikou - kooperatívne učenie /skupinová práca/, práca s PC		
Pokrytie prierezových tém - <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova • Osobnostný a sociálny rozvoj • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti 		

Tematický celok: Náučná literatúra - encyklopédie

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Náučná literatúra <ul style="list-style-type: none"> Odborná terminológia Heslo v encyklopédii Usporiadanie hesiel Encyklopédia na internete 	Žiak dokáže <ul style="list-style-type: none"> určiť odlišnosti umeleckého a odborného textu využiť odbornú terminológiu vyhľadať heslá v encyklopédii porovnať a vysvetliť úlohu hesla a úlohu nadpisu v iných literárnych dielach prezentovať odborný text
Metódy, formy, stratégie, koncepcie - Kooperatívne učenie /skupinová práca/ - výber hesiel z encyklopédií, použiť pri tvorbe krátkej eseje Tvorivé písanie - Genitívna metafora- nový pohľad na odborné názvy INSERT - metóda efektívneho čítania (čítanie s porozumením), výber informácie, aplikácia v eseji, práca s PC	
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> Environmentálna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj 	
<i>Regionálne prvky v literatúre</i> <i>J. Zambor</i>	<ul style="list-style-type: none"> Žiak vie vyhľadať informácie o tvorbe básnika

Šiesty ročník

V šiestom ročníku je vyučovací predmet - slovenský jazyk a literatúra dotovaný štyrmi hodinami týždenne (132 hodín ročne) - z toho 66 hodín zložka - slovenský jazyk a sloh, 66 hodín zložka - literatúra /2hodiny týždenne/.

Tematický celok: Poézia

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Všeobecne o literatúre <ul style="list-style-type: none"> umelecká literatúra neumelecká literatúra poézia próza autor rozprávač ilustrátor vydavateľské údaje knižnica, bibliotéka on-line katalóg časopisy, noviny 	Žiak vie <ul style="list-style-type: none"> rozlíšiť pojmy - umelecká a neumelecká literatúra určiť charakteristické znaky prózy vysvetliť pojem poézia a určiť základné znaky poézie určiť základné znaky drámy rozlíšiť pojmy- autor, rozprávač - ilustrátor orientovať sa vo vydavateľských údajoch knihy z vydavateľských údajov vybrať potrebné údaje orientovať sa v školskej knižnici, vyhľadať knihy v on-line katalógu knižnice orientovať sa v časopisoch, novinách vybrať potrebné informácie z printových zdrojov informácií vyhľadať potrebné informácie z elektronických zdrojov informácií a aplikovať informácie v praxi
Metódy, formy, stratégie, koncepcie - Skupinová práca žiakov /kooperatívne učenie/ - čítanie rôznych textov z novín a časopisov, porovnávanie textov vecnej a umeleckej literatúry, reprodukcia textov, prezentácia vlastnej tvorby Tvorivé písanie - využiť titulky článkov novín a časopisov na tvorbu prozaických i básnických žánrov so zameraním na prírodu, človeka	
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj Environmentálna výchova 	

Balady - ľudová , umelá, sociálna

Obsahový štandard		Výkonový štandard
<p>Veršovaná epika Žánre veršovanej epiky Štruktúra a kompozícia literárneho diela Štylistika literárneho textu Metrika Autori</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dej • Postavy • Dejová osnova • Zhustený dej • Tragický koniec • Gradácia deja • Dialogizácia • Netradičné slová • Zdrobneniny • Rým • Druhy rýmov • Rytmus • Intonácia hlasu • Ján Botto • P.O.Hviezdoslav 	<p>Žiak dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • definovať literárne druhy • definovať literárny žáner - balada • rozlíšiť balady podľa autora • určiť základné znaky balady • vysvetliť rozdiel medzi baladou a rozprávkou • prerozprávať dej balady • urobiť zápis dejovej osnovy • ilustrovať baladu • formulovať mravné ponaučenie balady • argumentovať, zdôvodniť svoj názor • dotvoriť dej balady podľa vlastnej fantázie • definovať sociálnu baladu • pomenovať znaky sociálnej balady • vybrať hlavnú postavu i vedľajšie postavy • viesť dialóg podľa literárnej predlohy • vyhľadať zdrobneniny v texte • vytvoriť vlastné zdrobneniny, prirovnania • vyhľadať v terminologických slovníkoch neznáme slová • preštylizovať text balady na rozprávku a povesť • určiť základné znaky týchto žánrov • definovať rým, vyhľadať ho, určiť druh rýmu • dotvoriť rým podľa schémy • definovať rytmus, označiť rytmické stopy • vyhľadať informácie o autoroch balád - slovenských /českých K.J. Erben/ v printových a elektronických zdrojoch informácií
<p>Metódy, formy, stratégie, koncepcie - Tvorivá dramatika - dialogizácia umeleckého textu, Tvorba prezentácie v programe MS - Power Point, Čítanie balád s porozumením - českých - v českom jazyku</p>		
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Ochrana života a zdravia • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti • Multikultúrna výchova 		

Bájka

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Štruktúra a kompozícia literárneho diela Štylistika literárneho diela Metrika Autori</p>	<p>Žiak dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> určiť hlavné postavy v bájke, vymenovať ich vlastností negatívne i pozitívne analyzovať bájku, konanie postáv vyjadriť vlastný názor na konanie postáv bajok určiť formu bajky na konkrétnych príkladoch porovnať bajky moderné a klasické zostaviť dejovú osnovu bajky vytvoriť krátku bajku porovnať bajku s inými žánrami (rozprávka) vydedukovať ponaučenie z bajky aplikovať ponaučenie na podmienky ľudskej spoločnosti využiť humor a satiru pri dramatizácii, rolových hrách vyselektovať z textu kľúčové slová využiť podľa potreby silu hlasu, tempo reči, zafarbenie hlasu, melódiu vety funkčne využiť pauzu použiť mimojazykové prostriedky - gestikuláciu, mimiku, vydedukovať inotaj z bajky určiť druhy rýmov vytvoriť rým podľa schémy definovať rytmus znázorniť rytmické stopy vymenovať autorov bajok /slovenských i svetových/ a vyhľadať informácie o menovaných autoroch z rôznych zdrojov informácií
<p>Metódy, formy, stratégie, koncepcie- Tvorivá dramatika, rolové hry, rozvoj neverbálnej komunikácie s využitím simulačných hier /mimika, gestikulácia, haptika, proxemika/, Tvorba vlastných umeleckých textov - aplikácia metriky veršovanej epiky v praxi Prezentácia vlastnej tvorby</p>	
<p>Prierezové témy:-</p> <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj Ochrana života a zdravia Multikultúrna výchova Environmentálna výchova 	

Lyrika

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Štylistika literárneho diela Metrika Autori</p>	<p>Žiak vie :</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjadriť pocity (očami, pohybom) čítať ilustrácie a tvoriť ilustrácie určiť lyrickú báseň uviesť príklad na jednotlivé druhy lyriky aplikovať teoretické poznatky v praxi vytvoriť prirovnania, metafory, epiteta používať umelecké jazykové prostriedky v praxi,

	prívlastok Verš, sloha (strofa), reč viazaná rýmom a rytmom, rým, rytmus J. Navrátil J. Smrek M. Haľamová D. Hevier	<ul style="list-style-type: none"> • vytvárať rýmy, podľa schémy dokáže vytvoriť verše, strofy • označiť vo veršoch rytmické stopy • rozpoznať autorov lyriky
Metódy, formy, stratégie, koncepcie - Skupinová práca žiakov /tvorba ilustrácií, čítanie ilustrácií/, aplikácia poznatkov zo štylistiky literárneho diela vo vlastnej tvorbe lyrických básní Prezentácia vlastnej umeleckej tvorby Tvorivé písanie - akrostich , cinquain - formy učenia prostredníctvom ktorých budeme dosahovať u žiakov syntézu vedomostí		
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova • Osobnostný a sociálny rozvoj 		

Detská populárna pieseň

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Metrika Štylistika literárneho diela Autori <ul style="list-style-type: none"> • Pop - poézia • Zhudobnené básne • Textár • Hudobný skladateľ • Báseň • Text piesne • Refrén • Verš, sloha, viazaná reč, združený rým • Epiteta • Slangové slová • Humorné texty • P. Nagy • B. Filan • Hevier 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojem pop - poézia, textár, hudobný skladateľ • prečítať text piesne s porozumením • označiť a prečítať refrén piesne • určiť v texte epiteta, slangové slová, humor • aplikovať výrazy v texte, ktorý vytvoril • identifikovať autorov detskej populárnej piesne • vymenovať najznámejšie piesne týchto autorov
Metódy, formy, stratégie, koncepcie- Počúvanie piesní /internet/, interpretácia piesní /karaoke/, Individuálna práca žiakov s textom piesní - analýza textu/ jazykové prostriedky, metrika/	
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Mediálna výchova 	

Tematický celok: Próza

Poveš'

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Bylina Štylistika literárneho textu Kompozícia literárneho textu Regionálne povesti <ul style="list-style-type: none"> • Znaky povesti • Miesto • Postavy • Dej • Ja - rozprávanie • Forma povesti - povest' prozaická, • povest' veršovaná • Druhy <ul style="list-style-type: none"> • miestna povest' • historická povest' • heraldická povest' • Povesti iných národov 	Žiak dokáže <ul style="list-style-type: none"> • popísať základné znaky žánru • uviesť príklad na jednotlivé druhy povesti • určiť literárne postavy poviedky • prečítať text povesti s porozumením • prerozprávať dej povesti • zostaviť dejovú osnovu povesti • roztriediť povesti podľa témy • vymenovať povesti iných národov a mená hlavných hrdinov povesti • analyzovať text povesti z hľadiska štylistického primerane veku • vyhľadať v texte žánru stupňovanie deja

	<ul style="list-style-type: none"> • Gradácia v texte • Dialóg • Prirovnania • Prívlastky • Vtip, humor • Pásmo rozprávača, • Autorská reč • Pásmo postáv • <i>Miestne , historické a heraldické povesti nášho regiónu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • označiť v texte žánru dialóg • označiť v literárnom texte pásmo rozprávača, pásmo postáv • vyhľadať v printových a elektronických zdrojoch informácií povesti, ktoré sú prepojené s našim regiónom • vytvoriť krátku povesť, ktorá súvisí s našim regiónom
<p>Metódy, formy, stratégie, koncepcie - Tvorivé písanie - Zhlukovanie /nelineárna brainstormingová metóda / Tvorivé písanie - Posledné slovo mám ja/ rozvoj čítania s porozumením, vyjadrenie názoru, aktívne počúvanie, rešpektovanie názorov iných, Rozvoj tvorivosti - tvorba povesti - miestnej /časť obce - korea, koneča, dirgačka...../ Tvorba prezentácie v programe MS - Power Point /povesti, autori, ilustrácie/ Prezentácia prác /použitie interaktívnej tabule/</p>		
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Environmentálna výchova • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti 		

Poviedka

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Znaky poviedky • Historická poviedka • Moderná poviedka • Epické žánre 	<p>Žiak dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vybrať z literárnej ukážky základné znaky žánru • porovnať historickú poviedku s historickou povestou • vygenerovať základné znaky daných žánrov • vymenovať žánre epiky
<p>Metódy, formy, stratégie, koncepcie - INSERT - čítanie umeleckého textu s porozumením, reprodukcia textu, dejová osnova poviedky - zápis,</p>	
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj 	

Vedecko - fantastická literatúra

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Základné pojmy Román Štylistické prostriedky v literárnom diele Kompozícia literárneho diela Autori</p> <ul style="list-style-type: none"> • Literatúra • Fantázia • Technika • Vízia/ predstava / • Fakty • Vedecko - fantastický román • Vedecko - fantastická poviedka • Science - fiction • Tvorba nových slov (videošlabikár, robot) • Kľúčové slová, kapitola, diel,odsek • Román- rozsiahla epická forma • Druhy románov <p>J. Verne J. Žarnay W. Kotzwinkle</p>	<p>Žiak dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť základné pojmy • argumentovať • vyjadriť príklady • definovať román ako rozsiahle epické dielo • čítať text s porozumením • použiť terminologické slovníky • vymedziť špecifiká danej literatúry /odborné názvy/ • orientovať sa v prozaickom literárnom diele • zaznamenať kľúčové slová z textu • urobiť záznam dôležitých informácií na kartotečný lístok • pozná autorov vedecko - fantastickej literatúry /svetovej literatúry

	i slovenskej/
Metódy, formy, stratégie, koncepcie - INSERT- čítanie textu s porozumením, Tvorivé písanie - Rotujúci pohľad - skupinová práca / tvorivá práca žiakov zameraná na rozvoj kritického myslenia žiakov, analytického myslenia, diskusia v rámci skupiny, závery, prezentácia záverov/ Dotvorenie krátkeho príbehu /skupina daných slov/ s vedecko - fantastickým námetom, Prezentácia príbehov prostredníctvom interaktívnej tabule Výučbové programy zamerané na vesmír - v motivačnej časti vyučovacej hodiny	
Pokrytie prierezových tém - <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova • Osobnostný a sociálny rozvoj • Tvorba projektov a prezentačné zručnosti 	

Príbehy zo života detí

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Základné pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Svet detí , ich problémy, osudy, city, zážitky, sny, konflikty • Rozprávaci slohový postup • Opisný slohový postup • Hlavné a vedľajšie postavy v literárnom diele • Dej • Prostredie • Umelecké jazykové prostriedky v próze • Prirovnanie • Metafora • Lyrické obrazy v próze <p>Štylistika literárneho diela</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vzťah k prírode • Opis prírody • Využitie ľudovej múdrosti vo výrokoch literárnych postáv • Archaizmy, historizmy <p>Autori</p> <p>M. Rázus M. Twain P. Glocko M. Ďuričková S. North T. Brezina P. Stoličný J. Blažková</p>	<p>Žiak dokáže na príkladoch z literatúry</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojem literatúra pre deti, detský literárny hrdina, • určiť rozdiel medzi rozprávacím a opisným slohovým postupom • slohové postupy aplikovať v praxi- podľa potreby • pozorovať svojich rovesníkov ako literárnych hrdinov, dokáže sa vcítiť do ich konania • rozoznať dej odohrávajúci sa v minulosti i súčasnosti, reprodukovať dej, • označiť a vypísať vlastnosti hrdinov • popísať a komentovať konanie postáv, vyjadriť svoj názor • formulovať svoj názor a prepojiť so skutočným životom • dramatizovať text • načrtnúť stupňovanie deja v literárnom texte/ určiť slovný druh, ktorý je nositeľom deja v rozprávaní/ prerozprávať dej so správnou výslovnosťou • v myšli sa preniesť do obdobia pred sto rokov – porozprávať sa s hrdinami, ktorí vystupovali v literárnych textoch • napísať list, v ktorom vyjadria svoje názory • vymyslieť dialóg medzi postavami a sebou • čítať s porozumením • vyhľadať umelecké jazykové prostriedky v prozaickom texte /prirovnanie, metafory, personifikácie, epitetá/ • vyjadriť písomne svoj názor na vzťah detského hrdinu k zvieratám • prezentovať svoj názor pred spolužiakmi • vyhľadať informácie o autoroch /slovenských, svetových/ , ktorí tvorili literatúru pre deti
Metódy, formy, stratégie, koncepcie – Tvorivé písanie - hra na spisovateľa - napísať najkrajší zážitok z pobytu v prírode, využiť umelecké jazykové prostriedky prózy, práca s PC Rozvoj imaginácie - imaginárne stretnutie s historickou osobnosťou - tvorba dialógu s dôrazom na spisovnú výslovnosť/ vtipný dialóg/, použitie archaizmov, historizmov Som zvieratko -milujem svojho pána lebo/vyjadriť ústne, ilustráciou/ - vžiť sa do postavenia ľubovoľného zvieratka /napodobniť jeho správanie/, vymenovať charakteristické vlastnosti obľúbeného majiteľa Vlastná tvorba - dokončiť príbeh podľa vlastnej fantázie tematicky zameraný na vzťah človeka a prírody, práca s PC	
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova 	

Príbehy zo života v prírode

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Žánre prózy Autori</p>	<p>Žiak dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • definovať vzťah medzi zvieratom a človekom • popísať ich vzájomné spolužitie ,vysvetliť pojem tolerancia • uviesť príklady zo skutočného života • z literárnej ukážky dokáže popísať vzťah zvierat - zvierat • popísať vzťah človek - zvierat a vyjadriť svoj názor • vydedukovať spoločné a odlišné znaky v týchto vzťahoch • porovnávať a vysvetliť pocit slobody u zvierat, u človeka • vyhľadať v literárnom texte časti , v ktorých je zachytené správanie ľudí a zvierat - dokumentované v ľudovej múdrosti /príslovia, porekadlá/ • vyhľadať v literárnom texte kľúčové slová, ktoré charakterizujú vzťah matky a mláďaťa /pozorovanie, transfer na ľudskú spoločnosť/ • čítať literárne texty s porozumením v kombinácií s rýchlym čítaním • diskutovať o podobnosti medzi úlohou rodiny v ľudskej spoločnosti a úlohou rodiny vo svete zvierat • vyjadriť ilustráciou časť textu, ktorá ho najviac zaujala /svoje pocity/ • zostaviť dejovú osnovu prečítaného textu a zapísať ju do zošita • objaviť v literárnom texte výnimočnosť - umeleckého opisu prírody /vyjadriť slovami/ • vysvetliť slovné spojenia v literárnom texte • uviesť príklad na niektoré zákony v prírode a porovnať so zákonmi v spoločnosti ľudí, kde sa človek riadi rozumom • argumentovať, vyjadriť svoj názor, obhájiť svoj názor, prijať názor iných • vytvoriť poviedku na tému - Život - voda - Zem • vyhľadať potrebné informácie o známych spisovateľoch, ktorí písali príbehy zo života v prírode
<p>Módy, formy, stratégie, koncepcie - Dramatizácia, hranie role, simulačné hry, Kooperatívne učenie - aktivita - Rotujúci prehľad /práca v skupinách, zdroje informácií, zapísať myšlienky, diskusia o téme/ Tvorivé písanie - forma - Voľné písanie /píšu všetci žiaci, píše aj učiteľ, voľný priebeh myšlienok bez ohľadu na pravopisné chyby, vymedzíme čas na písanie/ - využívame ako formu spätnej väzby</p>	
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova • Ochrana života a zdravia • Osobnostný a sociálny rozvoj 	

Detská detektívna literatúra

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Základné pojmy Žánre Štylistika textu	<ul style="list-style-type: none"> Napätie dobrodružstvo Záhada Riešenie Dôkazy Konflikt Logickosť, zápletky Logické myslenie Náhoda Pozorovacie schopnosti postáv Rozuzlenie tajomstva Poviedka Román Film Postava detektíva, jeho vlastnosti Detský detektív Detektív - amatér Dialóg Priama reč Dramatickosť textu Motív boja dobra a zla 	Žiak dokáže <ul style="list-style-type: none"> dramatizovať text čítať text s porozumením vyhľadať v texte dialóg vyhľadať v literárnom texte /príbehu/ poučenie analyzovať príbeh s logickou zápletkou text tvorivo dopĺňať prerozprávať príbeh s dôrazom na logickosť postupov, riešenie zápletky charakterizovať postavu detektíva, rozlišovať vlastnosti potrebné na výkon tohto povolania vypísať kľúčové slová v príbehu vzhľadom na logickosť príbehu charakterizovať druhy epiky zoradiť ich podľa rozsahu porovnať umeleckú literatúru a filmové spracovanie daného literárneho žánru formulovať základný princíp detektívky
Metódy, formy, stratégie, koncepcie Hra na detektíva, simulačné hry, logickosť postupu pri vyšetrowaní Tvorivé písanie- akrostich- vymedzenie vlastností detektíva		
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj Ochrana života a zdravia Mediálna výchova 		

Tematický celok: Náučná literatúra - literatúra faktu

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Kompozícia textu Štylistika textu Autori	<ul style="list-style-type: none"> Kapitoly Odseky Heslá Chronologický postup Využitie jazykových prostriedkov umeleckej literatúry Odborné slová Faktografické údaje Terminologické slovníky Kartotečné lístky A. Dvorák ,E. Jelínková E. Trochová , L. Zúbek L. Švihran 	Žiak dokáže <ul style="list-style-type: none"> vybrať informáciu zo zdrojov náučnej literatúry samostatne si osvojiť poznatky z dostupnej náučnej literatúry analyzovať text a určiť náukovú a dejovú časť textu syntetizovať vzťah oboch častí textu vybrať kľúčové slová textu prerozprávať podstatné časti textu s dôrazom na logickosť vyhľadať odborné slová textu vysvetliť ich význam /použiť terminologické slovníky, v ktorých sa vie orientovať/ zoradiť faktografické údaje overiť ich pravdivosť /internet, encyklopédie/ používať kartotečné lístky prerozprávať text upraviť vecný text na umelecký a naopak s použitím umeleckých jazykových prostriedkov rozpoznávať známych autorov literatúry faktu získať informácie o ich tvorbe z printových a elektronických zdrojov informácií
Metódy, formy, stratégie, koncepcie - Samostatná práca s textom, kooperatívne učenie /skupinová práca/ s terminologickými slovníkmi, hľadanie		

hesiel, využitie hesiel vo vlastnej tvorbe- napísanie krátkej eseje
Prezentácia skupinovej práce
Využitie metódy INSERT - čítaj s porozumením, označ text, jeho časti a referuj

Prierezové témy:

- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Tvorba projektov a prezentačné zručnosti

Tematický celok: Dráma a dramatické umenie

Obsahový štandard		Výkonový štandard
<p>Žánre Divadelná hra Rozhlasová hra Film</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozhlasová hra • Film • Divadelná scéna • Dramatizácia • Dialogická forma • Inscenácia • Dramaturg • Režisér • Herci • Výtvarník scény • Hudobný skladateľ • Audiovizuálne umenie • Pôvodná rozhlasová hra • Rozhlasová adaptácia • Dramatický konflikt • Dramatické napätie • Audiálne umenie • Zvukové efekty • Animácia • Animovaný film • Filmová výprava • Zvukový film • Filmový festival • Druhy filmov • Zvláštne efekty 	<p>Žiak dokáže určiť rozdiely medzi pojmami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozhlas • divadlo • film <ul style="list-style-type: none"> • definovať prácu režiséra • dramaturga • herca • vizážistu • stylistu • výtvarníka • scenáristu • hudobníka • charakterizovať audiovizuálne umenie, charakterizovať rozhlasovú hru • definovať rozdiel medzi pôvodnou rozhlasovou hrou a adaptáciou • poznať vysielanie niekoľkých rozhlasových staníc/ slovenských, najznámejších európskych • vysvetliť pojem - animácia • vymenovať názvy animovaných filmov • vymenovať, kto tvorí filmovú výpravu • poznať najznámejšie filmové festivaly
<p>Metódy, formy, stratégie, koncepcie- Návšteva divadelného predstavenia, diskusia o predstavení, podrobná analýza divadelného predstavenia Tvorivé písanie - scenár, dialogizácia textu Prezentácia vlastnej tvorby</p>		
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mediálna výchova • Environmentálna výchova • Osobnostný a sociálny rozvoj 		
<p>Regionálne prvky v literatúre</p>	<p>Tvorba J. Zambora P. Horova</p>	<p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none"> • prečítať s porozumením lyrické básne týchto básnikov • orientovať sa v básnickej zbierke • vybrať z básnickej zbierky básne obsahovo zamerané na domov, prírodu • charakterizovať lyrickú poéziu

Charakteristika predmetu

Anglický jazyk prispieva k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom a štátnym jazykom. Osvojenie si anglického jazyka pomáha žiakovi prekonať bariéry a tak prispievať k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon uplatnením sa na trhu práce aj v rámci Európskej únie. Anglický jazyk umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch. Učenie sa anglického jazyka podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Chápanie jazykového vzdelávania ako „vzdelávania pre život“ umožňuje každému jedincovi žiť podľa vlastných predstáv a uspokojenia.

Pretože pri vyučovaní cudzieho jazyka dbáme o rozvoj všetkých jazykových zručností (počúvanie, čítanie, písanie, porozumenie a rozprávanie) súbežne, učivo sa skladá z týchto základných tém: **Človek a spoločnosť, Rodina a spoločnosť, Krajiny- mestá a miesta, Domov a bývanie, Vzdelávanie a práca, Voľný čas a záľuby, Obliekanie a móda, Obchod a služby.**

V piatom ročníku je slovná zásoba veku primeraná, no vo vyšších ročníkoch je postupne obohacovaná o novú, obtiažnejšiu. Jazyková (gramatická) zložka sa neuvádza samostatne, pretože gramatické javy dané štandardami sa preberajú v kontexte v rámci týchto tém. Do výučby sme ich zaradili preto, lebo ich obsah je veľmi blízky reálnemu životu žiakov, čo vedie k efektívnemu využívaniu ich životných skúseností. Učivo anglického jazyka úzko súvisí s učivom väčšiny ostatných predmetov. Vedomosti nadobudnuté v nich tak žiaci prezentujú na hodinách Aj, ktoré budú organizované hromadne, skupinovo aj individuálne. Vyučovacie hodiny Aj sa budú realizovať v klasickej triede, v špeciálnej jazykovej učebni, v učebni s interaktívnou tabuľou, v počítačovej učebni, v knižnici.

Ciele predmetu

Všeobecný cieľ: Naučiť žiakov komunikovať v anglickom jazyku (rozvíjať a upevňovať jazykové zručnosti v ústnom aj písomnom prejave, rozvíjať komunikačné schopnosti v spoločenských situáciách).

Všeobecný cieľ môžeme rozdeliť na:

Komunikatívny cieľ – dosiahnuť, aby si žiaci osvojili zákl. komunikačné kompetencie vo všetkých štyroch rečových zručnostiach, pričom dôraz sa kladie na ústne zvládnutie základných praktických rečových situácií.

Informatívny cieľ – získavať jazykové i nejazykové poznatky potrebné na realizáciu komunikatívneho cieľa a osvojujú si informácie o živote v krajinách, ktorých jazyk sa učia.

Špecifické ciele: Viesť žiakov k samostatnému získavaniu vedomostí prostredníctvom mnohých dostupných informácií (poznávať, skúmať, triediť, tvoriť nové veci) zabezpečiť, aby si žiak dokázal vymieňať informácie a nápady s ľuďmi, ktorí hovoria iným jazykom, viesť žiakov k správne mu používaniu anglického slovosledu a základných gramatických pravidiel, pomôcť žiakovi lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov, naučiť žiakov adekvátne reagovať na každú tému bez strachu a napätia.

Kľúčové kompetencie

Kompetencia k učeniu sa:

Žiak -

- vyhľadáva a triedi informácie a na základe ich pochopenia, prepojenia a systematizácie ich efektívne využíva v procese učenia, v tvorivých činnostiach a v praktickom živote,
- dáva veci do súvislostí, spája do väčších celkov poznatky z rôznych oblastí a na základe toho si vytvára komplexnejší pohľad na svet,
- hodnotí svoje pokroky,
- vyhľadáva a triedi informácie, ktoré vedú k riešeniu problému.

Kompetencie na riešenie problémov:

Žiak -

- kriticky myslí, robí premyslené rozhodnutia a je schopný si ich obhájiť,
- vyjadruje a obhajuje svoj vlastný názor,
- nájde a pochopí problém, kriticky myslí, obháji názor.

Komunikatívna kompetencia:

Žiak -

- počúva ostatných a adekvátne reaguje,
- vyjadruje sa výstižne a súvislo,
- rozumie rôznym typom textov, premýšľa o nich, reaguje na ne a využíva ich
- komunikuje na primeranej úrovni.

Kompetencia sociálna a personálna:

Žiak -

- využíva získané komunikačné schopnosti na vytváranie vzťahov,
- prispieva k diskusii v malej skupine žiakov, rešpektuje názory iných, chápe potrebu,
- spolupráce s druhými pri riešení daného problému,
- efektívne spolupracuje v skupine, pozitívne ovplyvňuje kvalitu spoločnej práce.

Kompetencia občianska:

Žiak -

- získava informácie o komunitách a ich aktivitách v anglicky hovoriacich krajinách,
- rešpektuje a oceňuje tradície a kultúrne i historické dedičstvo v anglicky hovoriacich,
- krajinách a v ostatných krajinách sveta.

Kompetencia pracovná:

Žiak -

- efektívne spolupracuje v rámci skupiny,
- aktívne sa podieľa na riešení problémov,
- ochotne pomáha spolužiakom.

Prierezové témy

1. **Multikultúrna výchova** – cieľom je rozvoj chápania iných kultúr, akceptácia a rozvoj medziľudských vzťahov, tolerancie. Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania z dôvodu globalizácie sveta a migrácie príslušníkov rôznych kultúr. Je predpoklad, že sa žiaci na 2. stupni ZŠ čoraz viac aj v živote dostanú do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr a bude potrebné, aby boli pripravení na rozdielnosť kultúr. Preto cieľom je výchovné pôsobenie zamerané na rozvoj chápania iných kultúr, na rozvoj akceptácie iných kultúr ako aj na rozvoj medziľudskej tolerancie, spoznávanie iných kultúr a emocionálne pochopenie inej kultúry v mene mierovej spolupráce príslušníkov rôznych kultúr, dosiahnuť chápanie rôznych kultúr ako prirodzene rovnocenných, berúc zároveň do úvahy ich historické a sociálne súvislosti a ich rôzne spôsoby sebaujadrovania. Predpokladaným výstupom je žiak, ktorý pozná aj iné kultúry, ich históriu, zvyky, tradície, akceptuje ich a dokáže s nimi spolupracovať.

Multikultúrna výchova sa dotýka aj medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou, v tomto smere jej cieľom je dosiahnuť rovnoprávny prístup k všetkým žiakom – pochádzajúcim z najrôznejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia.

2. **Mediálna výchova** - Cieľom tejto prierezovej tematiky je u žiakov rozvíjať schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi. Spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (vedieme žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty). Schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií a schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

3. **Osobnostný a sociálny rozvoj** – Rozvíjame ňou sebareflexiu, sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, sebauvedľovanie a zodpovednosť za svoje konanie a prevenciu sociálno-patologických javov v škole. Učíme žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu. Túto prierezovú tému rozvíjame pomocou vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód. Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebauvedľovanie.

4. **Enviromentálna výchova** - prispieva k rozvoju osobnosti žiaka tak, že žiak nadobúda schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím

vo svojom okolí, pričom zároveň chápe potrebu ochrany životného prostredia na celom svete. Táto prierezová téma je začlenená do jednotlivých ročníkov v rámci preberaných tém a tematických okruhov.

5. Dopravná výchova – Cieľom tejto prierezovej témy je získať základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie v rôznych dopravných situáciách. Učíme deti pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote.

6. Ochrana života a zdravia - Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Naším cieľom je u žiakov pomocou tejto prierezovej témy rozvíjať sebaochranu, poskytnutie prvej pomoci, rozvoj telesnej zdatnosti a zdravotnú prípravu pomocou zvolených didaktických hier.

7. Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – budeme rozvíjať schopnosť žiakov komunikovať, argumentovať, používať informácie, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať samých seba, ale aj prácu v skupine pri tvorbe jednotlivých projektov. Obsah tejto prierezovej témy je zameraný na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu. Hlavným cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a pod. Učia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií. Výsledkom vzdelávania bude, že žiak vhodným spôsobom dokáže zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt, zostaviť základné písomnosti osobnej agendy. Pozná ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať. Využíva nástroje IKT, identifikuje a popíše problém, podstatu javu. Získava rôzne typy informácií, zhromažďuje, triedi a selektuje ich, kultivovane prezentuje svoje produkty, názory, vytvorí plán prezentácie, naplánuje a realizuje základný výskum, určuje svoje silné stránky a vie ich využiť pri vhodnom výbere témy, vie aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Základom výučby cudzích jazykov je vyučovanie založené na báze komunikácie a konverzácie. Účinnou metódou podporujúcou rozvoj komunikačných zručností žiakov je metóda založená na zážitkovom učení a reprodukcii osobných zážitkov a skúseností najmä z bežného života. Prvou podmienkou komunikácie je komunikačná situácia. Situácie ako súčasť učebného obsahu vopred plánujeme. V edukačnom procese sa využijú aj autentické situácie, do ktorých sa žiaci dostali v bežnom živote. Zároveň v rámci simulovanej, zinscenovanej situácie sa využijú aj autentické rozhovory prezentované prostredníctvom audiovizuálnych pomôcok.

Ďalšie metódy založené na zážitkoch žiakov, ktoré využijeme vo výučbe anglického jazyka, sú:

- dramatizácia,
- rolové hry,

- jazykové hry,
- piesne v anglickom jazyku.

Motivačné metódy

V úvodnej časti vyučovacích hodín cielene zaradíme motivačné metódy tzv. vstupné, ktorými stimulujeme záujem žiakov o výučbu cudzích jazykov, ako sú:

- motivačné rozprávanie (citové a sugestívne slovné približovanie toho, o čom sa budú žiaci učiť),
- motivačný rozhovor (riadený rozhovor s cieľom prebudíť záujem žiakov o nové učivo),
- motivačná demonštrácia (napr. ukážka z filmu, obrázok) ako prostriedok názornosti pre bližšie priblíženie učebnej problematiky,
- problém ako motivácia (napr. prípadová štúdia, príbehy z bežného života, príbehy s možnosťou alternatívnych riešení).

Motivačné metódy využijeme aj v ďalších častiach vyučovacej jednotky, aby sme nepretržite aktivizovali žiakov pre proces osvojovania si nových poznatkov respektíve upevňovania si nových poznatkov

- motivačná výzva - má charakter upozornení, usmerňovania žiakov, orientácie žiakov pre správny technologický postup, pre vzájomnú spoluprácu a pod.,
- aktualizácia procesu osvojovania si nových poznatkov – facilitovaný proces získavania nových poznatkov obohatený o zaujímavé príklady zo života, o logické hádanky, krížovky, hlavolamy a pod.,
- pochvala, povzbudenie a kritika - adresné motivačné prostriedky podporujúce záujem žiakov o preberanú tematiku.

Expozičné metódy

V rámci základnej časti vyučovacej hodiny – oboznamovanie žiakov s novým učivom využijeme ďalšie didaktické metódy, ako sú:

- metódy priameho prenosu poznatkov (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, prednáška, rozhovor, beseda, dramatizácia, monológ.),
- metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov (demonštrácia, pozorovanie, manipulácia s predmetmi, hra ako metóda),
- problémové metódy samostatnej práce a autodidaktické metódy,
- problémové vyučovanie, projektová metóda, práca s knihou, práca v jazykovom laboratóriu, samostatné štúdium rôznej literatúry, techniky,
- metódy mimovoľného učenia (postoje, mimika, gestikulácia, intonácia, vzťah k práci).

Fixačné metódy

Na upevňovanie nových poznatkov žiakov využijeme nasledujúce tzv. fixačné metódy:

- metódy opakovania vedomostí (ústne opakovanie učiva žiakom, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovací rozhovor, opakovanie s využitím učebnice, doslovná reprodukcia, opakovanie zamerané na porozumenie textu),
- metódy precvičovania a zdokonaľovania zručností (výpisky, pojmové mapy, gramatické cvičenia, krížovky, anagramy, dialógy, monológy, piesne, básne a iné).

V jednotlivých fázach vyučovacej jednotky využijeme v rámci uvedených metód rôzne techniky, zaradené podľa potreby miery riadenia pedagóga – facilitátora

riadené techniky:

- na rozcvičenie a uvoľnenie – spev, tanec,
- na sústredenia, navodenie situácie – zvuková nahrávka, obrázky, mapy a pod.,
- delenie žiakov na skupiny,
- demonštrácia rolovej hry,
- počúvanie zvukovej nahrávky, predčítanie,
- predvedenie pripravených textov,
- hlasné čítanie,
- kontrola žiackych prác, ústnych prejavov,
- otázky – odpovede,
- odpisovanie z tabule, z učebnice.

čiasťočne riadené techniky:

- reťazový dialóg,
- výmena informácií,
- brainstorming,
- otázky – odpovede,
- prenášanie informácií – obsah vypočutého textu, doplnenie textu a pod..

vôľové, neriadené techniky:

- dramatizácia,
- rolové hry,
- rôzne aktívne jazykové hry,
- simulovanie – napodobňovanie situácií zo života,
- kompozícia – vypracovanie osnovy.

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

- učebnice – Project 1, 2, 3, 4, Plus,
- pracovný zošit,
- slovníky (synonymický, výkladový, frazeologický),
- časopisy, noviny, encyklopédie,
- obrázkové slovníky,
- materiálno – technické - PC, internet, CD, DVD, audionahrávky,
- didaktické pomôcky – tabule, obrazový materiál,

- gramatické schémy, tabuľky, obrazový materiál, vlastné práce, projektové práce,
- náučno-populárne knihy a beletria,
- mapa sveta, mapy anglicky hovoriacich krajín, mapa Európskej únie,
- využitie informačno-komunikačnej technológie: programy WORD, PowerPoint, Internet, webové stránky, e-mail, elektronické médiá, výukové programy.

Výučba anglického jazyka je 3 hodiny týždenne, teda 99 hodín ročne.

Obsah vzdelávania

5.ročník

Tematický celok: Zoznamujeme sa (10h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Pozdravy • Odpovedanie na pozdravy • Predstavenie seba a niekoho iného • Hláskovanie • Anglicky hovoriace krajiny a ich zástavy • Číslovky 0-100 • Abeceda • Časti tela • Pravidelné a nepravidelné tvorenie plurálu podstatných mien • Predložky in, on, under • Farby • Určitý, neurčitý člen 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovláda krátke dialógy na tému zoznamovanie • vie pozdraviť, odpovedať na pozdrav, pýtať sa na meno, informovať o vlastnom veku, • dokáže používať číslovky 0-100, pomenovať farby • pozná názvy anglicky hovoriacich krajín • vie pomenovať bežné predmety • je schopný pomocou predložiek popísať polohu osoby, predmetu, • rozumie jednoduchým pokynom v triede
<p>Prierezové témy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj - rozvoj schopnosti poznávania, sústredenia sa a pozornosti rozvoj pamäti sebaopoznávanie, sebaovládanie, komunikácia a kooperácia • Multikultúrna výchova - význam angličtiny ako prostriedku nadnárodnej komunikácie a štúdia • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – tvorba projektov a ich prezentácia, získavanie informácií, využívanie informačných technológií 	

Tematický celok: Komunikácia (10h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Privlastňovacie prídavné mená, • Informácie o rodine • Vek • Oblúbené veci • Sloveso byť 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže sa predstaviť, vie opísať svoje záľuby, dokáže sa opýtať spolužiaka na jeho záľuby, získať informácie o jeho rodine • vie napísať jednoduchú pohľadnicu • rozumie a vie vysloviť, aj napísať narodeninové želanie, • dokáže napísať a povedať základné informácie o sebe a svojej rodine
<p>Prierezové témy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Multikultúrna výchova • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti - tvorba projektov a ich prezentácia, získavanie informácií, 	

Tematický celok: Môj svet (10h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Sloveso mať Ukazovacie zámená Plurál podstatných mien Dni v týždni Škola a školské predmety 	Žiak: <ul style="list-style-type: none"> dokáže hrať úlohu -predavač/kupujúci vie dotvoriť nedokončený text, využíva vlastnú fantáziu, rozvíja slovnú zásobu dokáže si vypýtať tovar v obchode vie klásť otázky a odpovede, ktoré sa týkajú rozvrhu hodín, vie zostaviť vlastný rozvrh hodín v anglickom jazyku
Prierezové témy <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti 	

Tematický celok: Čas (10h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Presný čas Prítomný čas jednoduchý Každodenné činnosti Voľnočasové aktivity 	Žiak: <ul style="list-style-type: none"> dokáže sa opýtať, koľko je hodín vie zadať aktuálny čas dokáže vymyslieť vlastný text (krátku báseň alebo pieseň) vie klásť otázku na presný čas, vie na ňu aj odpovedať dokáže tvoriť jednoduché vety o každodenných činnostiach v prítomnom čase
Prierezové témy <ul style="list-style-type: none"> Environmentálna výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti 	

Tematický celok: Miesta (10h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Slovesá môcť, musieť Existenčná väzba there is/there are /je, sú/ Predložky miesta Dom – izby, nábytok Miesta a budovy v meste 	Žiak: <ul style="list-style-type: none"> vie dopĺňať chýbajúce slová v textoch vie opísať svoju izbu dokáže opísať dom alebo izbu na základe predloženého obrázku s využitím predložiek miesta vie hovoriť o predmetoch v miestnosti vie klásť otázky a odpovede, ktoré sa týkajú orientácie v meste dokáže si vypýtať jedlo a nápoj v reštaurácii
Prierezové témy <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačné zručnosti 	

Tematický celok: Ľudia (15h)

	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• vonkajší opis osoby• domáce práce• oblečenie• prítomný čas prítomný/prítomný čas jednoduchý	Žiak: <ul style="list-style-type: none">• vie povedať, čo má oblečené• dokáže opísať vonkajší vzhľad inej osoby a zároveň jej oblečenie• vie opísať vonkajší vzhľad osoby,• dokáže utvoriť vety v prítomnom čase prítomným• vie komunikovať v obchode s oblečením
Prierezové témy <ul style="list-style-type: none">• Mediálna výchova• Osobnostný a sociálny rozvoj• Multikultúrna výchova• Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	

Rozširujúce učivo: Anglicky hovoriace krajiny (34h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Britské spoločenstvo <ul style="list-style-type: none">• Kanada• Austrália• Nový Zéland Veľká Británia <ul style="list-style-type: none">• Anglicko• Wales• Škótsko• Severné Írsko Spojené štáty americké	Žiak: <ul style="list-style-type: none">• pozná krajiny, kde sa hovorí anglicky• vie pracovať s mapou• pozná známe mestá, pamätihodnosti• vie pomenovať národné parky a rôzne prírodné rezervácie v anglicky hovoriacich krajinách• dokáže vypracovať projekt o krajinách s pomocou rôznych zdrojov• dokáže pracovať s cudzojazyčnou literatúrou• vie vymenovať známe jedlá a potraviny špecifické pre jednotlivé štáty
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none">• Mediálna výchova• Osobnostný a sociálny rozvoj• Multikultúrna výchova• Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	

Evalvácia v anglickom jazyku nižšieho sekundárneho vzdelávania

Oblasť hodnotenia: Plnenie cieľov na hodinách anglického jazyka

Kritériá hodnotenia: Súlad aplikovaných metód a koncepcií, typu a spôsobu využitia didaktických pomôcok s cieľmi výučby v anglickom jazyku.

Nástroj hodnotenia: ústne a písomné skúšanie

Interval – časový harmonogram: raz ročne – na konci školského roka

Oblasť hodnotenia: Vzdelávacie výstupy žiakov podľa jednotlivých ročníkov

Kritériá pre hodnotenie : Úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých ročníkoch podľa výkonového štandardu anglického jazyka – ISCED 2

Nástroj hodnotenia : písomné a ústne skúšanie, didaktické testy, interaktívne testovanie (cez príslušný výučbový softvér)

Interval – časový harmonogram: štvrťročne

Oblasť hodnotenia: Miera aktívnej účasti žiaka na vyučovacej jednotke

Kritériá pre hodnotenie : Percentuálny podiel vyučovacích hodín, na ktorých boli použité aktivizujúce metódy a formy práce:

- metódy rozvíjajúce tvorivé myslenie: problémový výklad, projektové vyučovanie, heuristické metódy,
- aktivizujúce sociálne formy výučby: kooperatívne vyučovanie,
- interaktívna výučba s využitím prostriedkov IKT.

Nástroj hodnotenia : Dotazník

Interval – časový harmonogram: štvrťročne

Oblasť hodnotenia: Efektívnosť zvolených vyučovacích metód

Kritériá hodnotenia: Schopnosť žiaka vypracovať zadané úlohy v didaktickom teste

Nástroj hodnotenia: Interaktívne testy

Interval – časový harmonogram: Štvrťročne

Oblasť hodnotenia: Podiel praktickej činnosti žiaka v rámci vyučovacej jednotky

Kritériá pre hodnotenie : Percentuálny podiel vyučovacích hodín s implementáciou praktického riešenia úloh:

- na hodinách anglického jazyka: samostatné písomné práce, projektové práce, interaktívna výučba s využitím didaktického softvéru,
- práca s cudzojazyčnou literatúrou, so slovníkmi.

Nástroj hodnotenia : Dotazník

Interval – časový harmonogram: polročne

Oblasť hodnotenia: Schopnosti žiakov aplikovať teoretické poznatky v praktických úlohách

Kritériá pre hodnotenie : Miera schopnosti žiaka riešiť kontextové a aplikačné úlohy –riešiť úlohy vyžadujúce využitie širšieho spektra vedomostí a zručností z anglického jazyka (nad rámec konkrétneho predmetu).

Nástroj hodnotenia : úlohy typu PISA zamerané na čitateľskú gramotnosť

Interval – časový harmonogram: polročne

Oblasť hodnotenia: Využitelnosť moderných didaktických pomôcok

Kritériá pre hodnotenie : Percentuálny podiel vyučovacích hodín, na ktorých boli využité moderné didaktické pomôcky:

- anglický jazyk: PC + výstupné zariadenia, DVD prehrávač, interaktívna tabuľa, digitálny fotoaparát, cudzojazyčné pexesá, DVD nahrávky, slovníky.

Nástroj hodnotenia : dotazník

Interval – časový harmonogram: štvrťročne

Oblasť hodnotenia: Úroveň prezentačných a argumentačných schopností žiakov

Kritériá pre hodnotenie :

- miera schopnosti žiaka používať slovnú zásobu pri prezentovaní výsledkov projektovej činnosti ako aj pri jednotlivých písomných a ústnych odpovediach
- miera schopnosti žiaka realizovať prezentovanie výsledkov svojej projektovej činnosti s využitím prostriedkov IKT (prezentácia PP)

Nástroj hodnotenia : písomné a ústne skúšanie, projektová činnosť žiaka

Interval – časový harmonogram: Polročne

Oblasť hodnotenia: Schopnosť žiaka využívať rôzne zdroje informácií

Kritériá pre hodnotenie :

- miera schopnosti žiaka účelne využívať internet ako zdroj informácií – cez internetové vyhľadávacie služby, on-line stretávanie (Microsoft Netmeeting), nástroje elektronickej pošty,
- miera schopnosti žiaka využívať ďalšie zdroje informácií: encyklopédie, mapy, prehľady, slovníky – obrázkové, výkladové, cudzojazyčné časopisy a cudzojazyčnú literatúru.

Nástroj hodnotenia : projektová činnosť žiaka

Interval – časový harmonogram: štvrťročne

Oblasť hodnotenia: Schopnosť žiaka transformovať súbor textových poznatkov

Kritériá pre hodnotenie :

- miera schopnosti žiaka vytvárať pojmové mapy na základe údajov a s využitím nástrojov IKT (MS Word),
- miera schopnosti žiaka vykonávať operácie: vyhľadať detailné informácie, porovnať ich, aplikovať informácie do nového kontextu.

Nástroj hodnotenia : písomné a ústne skúšanie, didaktické testy, projektová činnosť žiaka

Interval – časový harmonogram: polročne

Oblasť hodnotenia: Úspešnosť žiakov v súťažiach, projektových činnostiach a vlastnej tvorbe

Kritériá pre hodnotenie :

- percento úspešných žiakov okresných kôl predmetových olympiád: AJ

Nástroj hodnotenia : súťažné úlohy, vlastná tvorba, projektová činnosť

Interval – časový harmonogram: raz ročne – na konci školského roka

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet biológia patrí do vzdelávacej oblasti Človek a príroda. Biológia dáva možnosť rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj vzťah človeka k živým a neživým zložkám prostredia. Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. Predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí. Orientuje sa na prejavy života a vzájomné vzťahy organizmov, chápanie základných súvislostí živých a neživých zložiek prírody, ako výsledku vzájomného pôsobenia rôznych procesov. Vede k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote, rozvíjať aktívny a pozitívny vzťah k prírode, človeku a ochrane jeho zdravia.

Štruktúrnym prvkom učiva biológie je špirálovité usporiadanie obsahu. Poznatky sa rozvíjajú na základe princípu od vonkajších k vnútorným štruktúram vo vzájomných vzťahoch a súvislostiach.

Obsah učiva je usporiadaný v nadväznosti na osvojené poznatky z nižšieho stupňa vzdelávania a skúsenosti žiakov z vnímania prírodných objektov, vzťahov organizmov a človeka v prírodnom prostredí. Celá štruktúra učiva je orientovaná na konkrétne prírodné celky, poznávanie jednotlivých organizmov v nich žijúcich, triedenie a zovšeobecňovanie poznatkov, s pozornosťou na potravné vzťahy a vzťahy k prostrediu, s postupným prechodom na pochopenie vnútorných štruktúr. Usporiadanie učiva vedie k postupnému poznávaniu zložitosti organizmov a postupne prehĺbovaniu poznatkov.

Výučba predmetu v 5. ročníku sa realizuje s časovou dotáciou 1,5 hodiny týždenne a v 6. ročníku s časovou dotáciou 2 hodiny týždenne. Dochádza tým k posilneniu časovej dotácie o 0,5 hodiny pre 5. ročník a o 1 hodinu v 6. ročníku v porovnaní s rámcovými učebnými plánmi štátneho vzdelávacieho programu.

Výučba predmetu bude zrealizovaná kombináciou teoretického vzdelávania a terénnych prác. So zreteľom na enviro-profiláciu školy rozvíja vzdelávanie v rámci vyučovacieho predmetu biológia spôsobilosti dôležité pre rozvoj osobnosti žiaka v oblasti jeho postojov k životnému prostrediu v zmysle proenvironmentálnej hodnotovej orientácie, vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím v rôznych súvislostiach, ako aj problematiku, týkajúcu sa životného prostredia regionálneho aj globálneho charakteru a sú základom pre rozvoj environmentálneho povedomia žiakov.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu biológia bude rozvoj prírodovednej gramotnosti, ktorá v sebe zahŕňa schopnosť používať vedecké poznatky, identifikovať otázky a vyvodzovať dôkazmi podložené závery pre pochopenie sveta prírody a zmien, ktoré v ňom prebiehajú.

Čiastkové ciele predmetu biológia budeme rozvíjať prostredníctvom jednotlivých kľúčových kompetencií zameraných na prírodovednú gramotnosť:

Kompetencie komunikačné

- vedieť využívať dostupné informačno-komunikačné technológie,
- správne používať základné pojmy a zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov,
- vyjadrovať sa adekvátnym ústnym a písomným prejavom,
- spôsobilosť používať odborný jazyk,
- vedieť využívať dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu,
- schopnosť zhodnotiť informácie a ich zdroj a dokáže informácie tvorivo spracovať a prakticky využívať,
- prezentovať sám seba a výsledky svojej práce.

Kompetencie v oblasti IKT

- vedieť využívať IKT pri vzdelávaní,
- účelne používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou.

Kompetencia riešiť problémy

- schopnosť uplatňovať pri riešení problémov metódy založené na analytickom, kritickom a tvorivom myslení,
- vedieť formulovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- spôsobilosť samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh.

Kompetencie sociálne a personálne

- vedieť realizovať základné postupy efektívnej spolupráce v skupine,
- schopnosť zväziť svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosiahnutiu spoločných cieľov.

Kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- zručnosť pri práci s prírodninami a pri terénnych prácach aplikovať teoretické poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach,
- vedieť inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh so zámerom dosiahnuť určitý cieľ úlohy alebo projektu,
- spôsobilosť plánovať a riadiť projekty.

Špecifickým cieľom predmetu biológia na našej škole bude:

- aktivizovať žiakov ich priamou účasťou na praktických bádateľských činnostiach prostredníctvom terénnych prác,
- zabezpečiť prepojenosť teórie s praxou,
- bližšie poznávať prírodu okolia z pohľadu odbornosti,
- zainteresovanosť žiakov pre aktívnu ochranu životného prostredia a biotických podmienok pre zachovanie biodiverzity.

Tento špecifický cieľ budeme naplňať prostredníctvom terénnych prác, ktoré budú rozvíjať kognitívne, technické a sociálne kľúčové kompetencie žiakov a podporia tak rozvoj ich environmentálnych postojov.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Základným prostriedkom plnenia výchovno-vzdelávacích cieľov v biológii budú metódy a formy, ktorých vhodný výber určuje smer vyučovacích činností učiteľa a učebných aktivít žiaka. Uvádzame metódy a formy, ktoré budeme využívať na hodinách biológie:

Motivačné metódy na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť v predmete biológia:

- motivačné rozprávanie (citové približovanie obsahu učenia, napr. na úvod témy alebo tematického celku),
- motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov z predmetu prírodoveda v nižších ročníkoch),
- motivačná demonštráciu (vzbudenie záujmu o prírodovednú tému pomocou ukážky alebo modelu prírodniny).

Expozičné metódy využijeme pri vytváraní nových poznatkov a zručností v biológii

- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva),
- rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov v prírode, rozhodovanie o riešení a hľadanie riešení napr. ekologických problémov),
- beseda (riešenie aktuálnych otázok ochrany životného prostredia celým kolektívom žiakov),
- demonštračná metóda (demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín, trvalých preparátov),
- pozorovanie (cieľené systematické vnímanie objektov a procesov v prírode, pozorovanie živých a neživých prírodnín),
- manipulácia s predmetmi – prírodninami (praktické činnosti, experimentovanie, pokusy),

- inštruktáž (vizuálne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k chápaniu slovnému a písomnému návodu, vypracovanie záznamu z praktickej činnosti a terénnych prác - protokolu).

Problémové metódy

- heuristická metóda DITOR (učenie sa riešením problémov budeme využívať pri riešení úloh, ktoré sú založené na vymedzení a rozboře problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení – postup podľa danej schémy, napr. regionálne významné rastliny a živočíchy a ich ochrana),
- projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou bude viesť k vytvoreniu určitého produktu – herbárová položka, projekt, vzorka prírodniny, vzorkovnica semien, plodov).

Aktivizujúce metódy

- diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov a poznatkov o prírode, zdôvodňovanie prírodných javov a súvislostí),
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania bude založená na vzájomnej závislosti členov skupiny pri skúmaní, bádání, pozorovaní, vyvodzovaní spoločných záverov).

Práca s knihou a textom, bude využitá pri osvojovaní a upevňovaní nového učiva

Bude zameraná na:

- čítanie s porozumením,
- spracovanie textových informácií, učenie sa z textu,
- orientácia v štruktúre textu - vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií,
- práca s odbornou literatúrou a literatúrou na určovanie druhu rastlín a živočíchov.

Fixačné metódy využijeme v rámci spätnej väzby a budú zamerané najmä na:

- opakovanie (na konci tematického celku),
- precvičovanie (pomocou opakovacích otázok a obrázkového materiálu, hier a hádaniek).

Samostatné učenie prostredníctvom IKT a experimentovanie – využijeme pri aktivizačnej metóde na rozvoj samostatnosti žiakov - samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie vecí, javov a faktov.

Z organizačných foriem budeme pri dosahovaní cieľov a rozvíjaní príslušných kľúčových kompetencií uplatňovať hlavne:

- terénne pozorovania – práca v teréne,
- praktické aktivity a cvičenia,

- vyučovacia hodina (základná, motivačná, expozičná, fixačná, aplikačná, diagnostická);

Pozorovanie v teréne využijeme pri rozvoji bádateľských schopností žiakov:

- pozorovanie dostupných prírodných procesov na podporu chápania vzájomných vzťahov v prírode a ich významu,
- pozorovanie živých biologických objektov
- poznávanie a rozlišovanie organizmov podľa podstatných vonkajších znakov (zber rastlinného materiálu, pozorovanie organizmov v prírode, ich životné prostredie, fotografovanie, snímanie videokamerou);

Praktické aktivity sa využijú pri podpore výskumníckych schopností a ambícií žiakov:

- samostatná činnosť na základe inštruktáže (príprava),
- mikroskopických preparátov, príprava a zhotovovanie herbárových položiek, mikroskopovanie).

Využívanie inovatívnych technológií vo vyučovaní biológie

Inovatívne vyučovacie metódy budeme využívať aj prostredníctvom IK technológií, moderných didaktických pomôcok (mikroskopy napojené na počítač, dataprojektor, interaktívna tabuľa, prezentácie v PowerPointe a Scrapbooku). Pomocou IKT v spojení s modernou didaktickou technikou a pomôckami budeme u žiakov rozvíjať kľúčové kompetencie v oblasti informačno-komunikačných technológií:

- schopnosť osvojiť si základné zručnosti v oblasti IKT,
- schopnosť využívať IKT pri vzdelávaní, riešení zadaných úloh a spracovávaní jednoduchých projektov,
- schopnosť používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou.

Obsah vzdelávania

Piaty ročník

Výučba biológie v 5. ročníku sa bude realizovať s časovou dotáciou 1,5 hodiny týždenne (55 hodín ročne). Dochádza tým k posilneniu časovej dotácie o 0,5 hodiny pre 5. ročník v porovnaní s rámcovými učebnými plánmi štátneho vzdelávacieho programu.

Výučba predmetu sa bude realizovať kombináciou teoretického vzdelávania a terénnych prác (s prevahou terénnych prác).

Prehľad tematických celkov:

(časová dotácia tematických celkov je uvedená s navýšením o rozširujúce učivo, tvorbu projektov a praktických aktivít) :

1. Príroda a život okolo nás (5 h),
2. Život vo vode a na brehu (18 h),
3. Život na poliach a lúkach (13 h),
4. Život v lese (19 h).

Rozširujúce učivo:

- Regionálne významné, chránené, liečivé a jedovaté rastliny, huby a živočíchy žijúce v lese,
- Regionálne významné a chránené rastliny a živočíchy žijúce vo vode a na brehu,
- Regionálne významné liečivé a chránené druhy organizmov polí, lúk a pastvín.

Tvorba projektov:

- Dreviny v našej obci,
- Liečivé rastliny v mojom okolí,
- Prikrmovanie vtákov v zime v okolí školy.

Praktické aktivity:

- Pozorovanie vybraných rastlinných alebo živočíšnych objektov lupou a mikroskopom,
- Poznávanie lesných bylín (podľa prírodnín, herbárových položiek, obrazov, atlasov, atď.),
- Poznávanie poľných a lúčnych rastlín a živočíchov (v životnom prostredí, podľa atlasu, obrazov, herbárových položiek, trvalých preparátov, a pod.).

Tematický celok: Príroda a život (5 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Príroda a prírodniny. • Metódy a prostriedky skúmania v biológii. 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť na príklade živú a neživú prírodninu • predviesť využitie lupy pri pozorovaní prírodniny • uviesť na príklade význam a využitie mikroskopu • ukázať na mikroskope okulár, objektív a zrkadlo
<ul style="list-style-type: none"> • Praktická aktivita: • Pozorovanie vybraných rastlinných alebo živočíšnych objektov lupou a mikroskopom 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • pri praktickej činnosti využiť teoretické vedomosti • vypracovať záznam o praktickej činnosti

Tematický celok: Život vo vode a na brehu (18 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Voda a jej okolie. Význam kyslíka, teploty a čistoty vody pre život vodných organizmov. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> uviesť vlastnosti vody dôležité pre život organizmov vysvetliť význam kyslíka pre vodné organizmy uviesť príklad stojatej a tečúcej vody uviesť príklad znečistenia vody a dôsledky pre život organizmov
<ul style="list-style-type: none"> Rastliny žijúce vo vode. Poznávanie podľa vonkajších znakov. Význam planktónu a vodných zelených rastlín Brehové rastlinstvo. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť význam mikroskopických rastlín pre život vo vode identifikovať na ukážke bylinu žijúcu vo vode vysvetliť škodlivosť premnoženia siníc pre zdravie človeka vysvetliť príčinu premnoženia niektorých organizmy v stojatej vode v lete poznať na ukážke jednu brehovú drevinu a bylinu uviesť význam brehových drevín a bylín
<ul style="list-style-type: none"> Mikroskopické a drobné vodné živočíchy. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> uviesť význam vodných živočíšnych mikroorganizmov poznať na ukážke nezmara uviesť príklad potravy črievičky a nezmara opísať spôsob obstarávania potravy nezmara uviesť príklad vodného organizmu živiaceho sa planktónom.
<ul style="list-style-type: none"> Vodné bezstavovce. Hmyz žijúci vo vode a na brehu. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> poznať na ukážke vodného ulitníka a lastúrnika poznať význam pijavice v medicíne poznať na ukážke raka uviesť potravu pijavice zdôvodniť vplyv čistoty vody na život raka uviesť príklad potravy vodného bezstavovca. poznať na ukážke jeden druh hmyzu žijúceho vo vode a jeden druh žijúceho na brehu uviesť význam lariev hmyzu pre vodné živočíchy
<ul style="list-style-type: none"> Ryby. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> opísať na ukážke prispôsobenie kapra životu vo vode uviesť príklad ryby žijúcej v stojatej a tečúcej vode rozlíšiť potravu bylinožravej a dravej ryby
<ul style="list-style-type: none"> Živočíchy žijúce vo vode a na brehu. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlíšiť na ukážke skokana a mloka opísať život skokana vo vode a na brehu uviesť príklad potravy skokana a užovky rozlíšiť vretenicu a užovku podľa vonkajších znakov
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Prikrmovanie vtákov v zime v okolí školy. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> navrhnuť a vypracovať projekt na danú tému vie pred triedou prezentovať svoju prácu vie zdôvodniť a obhájiť informácie použité v projekte
<ul style="list-style-type: none"> Vodné vtáky. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> opísať prispôsobenie vtákov na plávanie, potápanie a brodenie opísať spôsob prijímania potravy kačice a labute

	<ul style="list-style-type: none"> • uviesť príklad vtáka živiaceho sa drobnými živočíchmi v plytkej vode • uviesť príklad potravy dravého vodného vtáka
<ul style="list-style-type: none"> • Vodné cicavce. • Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uviesť význam plávacích blán a chvosta vydry a bobra • uviesť príklad potravy bobra a vydry • opísať spôsob stavania obydlija bobra • uviesť význam vodných cicavcov
<ul style="list-style-type: none"> • Regionálne významné a chránené rastliny a živočíchy žijúce vo vode a na brehu 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť významné liečivé a chránené druhy organizmov polí, lúk a pastvín.

Tematický celok: Život na poliach a lúkach (13 h)

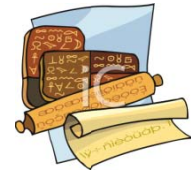
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Polia, lúky, pastviny. • Druhovú rozmanitosť, vplyv ľudskej činnosti. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť pole a lúku a vie zdôvodniť rozdiely • vysvetliť význam skupín drevín medzi lánmi poli • zdôvodniť nevhodnosť vypaľovania trávy • uviesť príklad živočícha, ktorého môže ohroziť rozoranie medzí a likvidácia remízok
<ul style="list-style-type: none"> • Rastliny a huby na lúkach. • Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť na ukážke tri lúčne byliny • pomenovať jednu liečivú lúčnu rastlinu • rozlíšiť hubu pečiariku podľa typických znakov • viesť príklad živočícha živiaceho sa lúčnymi bylinami • uviesť význam lúčnych tráv
<ul style="list-style-type: none"> • Obilniny. Krmoviny. Olejniny a okopaniny. • Poznávanie, život počas roka, význam pre výživu človeka a hospodárskych zvierat. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť na ukážke a pomenovať pšenicu, ovos a kukuricu • uviesť príklady významu obilnín pre človeka • uviesť príklad troch výrobkov z obilnín • rozlíšiť a pomenovať na ukážke ďateľinu • uviesť príklad krmoviny, ako potravy hospodárskych zvierat • vysvetliť význam „zeleného hnojenia“ • rozlíšiť na ukážke a pomenovať snečnicu a repku • porovnať význam snečnice, repky a repy • rozlíšiť na ukážke a pomenovať ľuľok zemiakový • vysvetliť význam zemiakovej hľuzy pre človeka
<ul style="list-style-type: none"> • Projekt: Liečivé rastliny v mojom okolí 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • navrhnuť a vypracovať projekt na danú tému • vie pred triedou prezentovať svoju prácu • vie zdôvodniť a obhájiť informácie použité v projekte
<ul style="list-style-type: none"> • Bezstavovce žijúce na lúkach a poliach. • Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uviesť význam dažďovky pre kvalitu pôdy • rozlíšiť na ukážke dva druhy hmyzu žijúceho na lúke a poli • uviesť príklad hmyzu, ktorý po premnožení ohrozuje pestované rastliny na poli • uviesť príklad živočícha, ktorý sa živí hmyzom
<ul style="list-style-type: none"> • Obojživelníky a plazy žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odlíšiť skokana a ropuchu podľa spôsobu pohybu • uviesť príklad potravy ropuchy • uviesť význam ropuchy a jašterice pre život na lúkach a poliach
<ul style="list-style-type: none"> • Vtáky žijúce na lúkach a poliach. • Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť na ukážke tri vtáky žijúce na lúke a poli • uviesť význam jarabice a bažanta pre život na poli • preukázať na príklade význam dravých vtákov pre život na poliach a lúkach
<ul style="list-style-type: none"> • Cicavce žijúce na lúkach a poliach. • Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť na ukážke tri cicavce žijúce na lúke a poli • rozlíšiť zajaca a kráľika • usporiadať potravinový vzťah hraboš, sokol,

	obilniny
	<ul style="list-style-type: none"> • uviesť dôsledky premnoženia hrabošov, myši a sýsľov na poli
<ul style="list-style-type: none"> • Praktická aktivita: Poznávanie poľných a lúčnych rastlín a živočíchov (v životnom prostredí, podľa atlasu, obrazov, herbárových položiek, trvalých preparátov, a pod.). 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • pri praktickej činnosti využiť teoretické vedomosti • vie vypracovať záznam o praktickej činnosti
<ul style="list-style-type: none"> • Regionálne významné liečivé a chránené druhy organizmov polí, lúk a pastvín 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť významné liečivé a chránené druhy organizmov polí, • lúk a pastvín

Tematický celok: Život v lese (19 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Les. • Štruktúra lesa. • Život a zmeny lesa počas roka. 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • uviesť príklad rastliny a živočicha žijúcich v lese • pomenovať podľa schémy vrstvy lesa • opísať zmeny lesa v ročných obdobiach • zostaviť príklad potravného reťazca lesných organizmov
<ul style="list-style-type: none"> • Dreviny v lese. • Ihličnaté a listnaté stromy. • Kry. • Poznávanie, život drevín počas roka. • Význam pre život v lese. 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • popísať základnú stavbu tela dreviny • rozlíšiť ihličnatý a listnatý strom • určiť názov ihličiny podľa šišky a vetvičky • určiť názov listnatého stromu podľa listu alebo plodu • uviesť význam stromov pre život organizmov a ľudí • rozlíšiť na ukážke strom a ker • pomenovať na ukážke dva lesné kry • uviesť význam krov pre život organizmov • uviesť príklad živočicha živiaceho sa listami, semenami (plodmi) lesných drevín
<ul style="list-style-type: none"> • Projekt: Dreviny v našej obci. 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • navrhnúť a vypracovať projekt na danú tému • vie pred triedou prezentovať svoju prácu • vie zdôvodniť a obhájiť informácie použité v projekte
<ul style="list-style-type: none"> • Mikroskopické a nekvitnúce byliny v lese. • Kvitnúce byliny v lese. • Poznávanie, život počas roka. • Význam pre život v lese. 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • uviesť význam pôdnych baktérií v lese • vysvetliť prítomnosť zelených povlakov na stromoch • rozlíšiť na ukážke mach a papraď • poukázať na význam machov a papradí v lese • opísať základnú stavbu tela kvitnúcej byliny • rozlíšiť na ukážke tri lesné kvitnúce byliny • uviesť príklad jedovatej a liečivej rastliny • uviesť význam bylín pre život lesa
<ul style="list-style-type: none"> • Huby a lišajníky v lese. • Poznávanie jedlých a jedovatých húb, spolužitie stromov a húb. • Pomoc pri otrave hubami. • Význam v lese. 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť na ukážke dve jedlé a dve jedovaté huby • uviesť zásady pomoci pri otrave hubami • rozpoznať na ukážke lišajník od iných organizmov • vysvetliť význam húb a lišajníkov v prírode
<ul style="list-style-type: none"> • Praktická aktivita: Poznávanie lesných bylín (podľa prírodných, herbárových položiek, obrazov, atlasov, atď.) 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • pri praktickej činnosti využiť teoretické vedomosti • vie vypracovať záznam o praktickej činnosti
<ul style="list-style-type: none"> • Lesné bezstavovce. • Poznávanie podľa vonkajších znakov 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť slimáka a dážďovku podľa vonkajších znakov

<p>a životných prejavov. Význam v lese.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uviesť potravu slimáka a dážďovky • porovnať prijímanie potravy a spôsob pohybu slimáka a dážďovky • rozlíšiť na ukážke križiaka, kliešťa a mravca • rozpoznať možnosť nákazy kliešťom a odstránenie z kože • uviesť príklad potravy dvoch bezstavovcov • zdôvodniť význam bezstavovcov v lese a škodlivosť pri premnožení • vysvetliť na príklade inštinkt
<ul style="list-style-type: none"> • Lesné obojživelníky a plazy. • Lesné vtáky. • Lesné cicavce. • Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov. • Význam v lese. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť na ukážke skokana, jaštericu a vretenicu • rozlíšiť na ukážke obojživelníka a plaza • uviesť príklad potravy obojživelníka a plaza • uviesť tri vtáky žijúce v lese • demonštrovať na príklade význam lesného dravého a spevavého vtáka v lese • uviesť príklad potravy dvoch lesných vtákov • pomenovať na ukážke lesné cicavce • uviesť príklad bylinožravého, mäsožravého a všežravého cicavca • uviesť príklad potravy dvoch lesných cicavcov • demonštrovať na príklade význam cicavcov v lese
<ul style="list-style-type: none"> • Regionálne významné, chránené, liečivé a jedovaté rastliny, huby a živočíchy žijúce v lese. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť významné, chránené, liečivé a jedovaté rastliny, huby a živočíchy žijúce v lese
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova (táto prierezová téma sa prelína všetkými tematickými celkami, so zameraním na ochranu a tvorbu životného prostredia) • Tvorba projektu a prezentačné schopnosti (vypracovanie projektov a ich prezentácia pred triedou) • Osobnostný a sociálny rozvoj (práca v skupine, zodpovednosť za zverenú samostatnú úlohu) <p>Mediálna výchova (vyhľadávanie, selektovanie a využívanie informácií)</p>	

Charakteristika predmetu

Vyučováním dejepisu vedieme žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasti kultivovania ich historického vedomia. Pritom rozvíjame úctu k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektujeme kultúrne a iné odlišnosti ľudí, rôznych skupín a spoločností. Prispievame tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisujeme aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Ide predovšetkým o postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom dejepisného vyučovania je vytvárať a formovať kritické historické vedomie žiakov, na základe ktorého by boli žiaci schopní pochopiť minulosť a prítomnosť krajiny, v ktorej žijú, situáciu Slovenskej republiky, ako aj jej postavenie v Európe a zároveň si uvedomovať potrebu mierového spolunažívania všetkých národov. Tento hlavný cieľ sa ďalej špecifikuje v štruktúre cieľov, ktoré chápeme v širšom kontexte, vo vzťahoch nadradenosti a podradenosti, v istej hierarchii, v ktorej by dosiahnutie jedného cieľa bolo základom pre dosiahnutie cieľa ďalšieho.

Z hľadiska perspektívy dosiahnutia vzdelávacích cieľov, ktoré sa realizujú v dlhšom časovom horizonte, sú pre nás prioritné ciele, ktoré súvisia s rozvojom intelektuálnych schopností, rozvíjaním porozumenia a poznávacích potrieb žiakov, so schopnosťou vecnej a kritickej analýzy a zovšeobecnenia historických poznatkov, vyúsťujúcej do schopnosti logického myslenia vo vzťahoch a súvislostiach. Tieto ciele vytvárajú tzv. poznávaciu oblasť, ktorú v rámci výučby dejepisu budeme rozvíjať.

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)rozvíjané v dejepise

Poznávacia oblasť

Žiak má:

základné vedomosti z oblasti historických faktov

- ovláda historické fakty o čase, priestore, udalostiach, osobnostiach, dejoch a javoch,
- vo vzájomných súvislostiach pozná historické pojmy a termíny,

- pozná rôzne druhy prameňov, z ktorých získava informácie, napr. učebnica, čítanka, historická mapa, písomné pramene, modely hmotných prameňov, pracovné materiály pripravené učiteľom, populárno-vedecká literatúra, obrázky, fotografie, filmy, rozprávanie dospelých o minulosti,
- vie, že historik môže interpretovať historické udalosti len vtedy, ak má k dispozícii historické pramene.

základné schopnosti a zručnosti poznávať historický materiál

- vie pracovať s učebnicou, čítankou,
- vie čítať súvislý text,
- vie využívať názorný materiál, „čítať obrázky“, časové priamky,
- vie nakresliť jednoduchú časovú priamku podľa vzoru,
- vie samostatne vystúpiť pred triedou so svojím rozprávaním, popisom.

Hlavným cieľom výučby dejepisu je rozvoj základných predmetových kompetencií (spôsobilostí):

- zaraďovať a rozpoznávať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky,
- zaraďovať a rozpoznávať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchronne,
- využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti,
- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor,
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období,
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj.

Špecifické ciele:

- vyhľadávať relevantné informácie,
- z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných, z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok z populárnovedeckej literatúry a historickej beletrie,
- štrukturovať výsledky a výstupy,
- rozpoznať podstatného od nepodstatného,
- integrovať výsledky do chronologického a historického rámca,
- tvoriť súbor vlastných prác,
- poznať historickú udalosť, osobnosť, ktorú pripomína pomník,
- orientovať sa na dejepisnej mape,
- pochopiť vzťah človeka a prírody,
- vysvetliť vznik remesiel a obchodu v minulosti,
- zhodnotiť význam písma pre ľudí,
- spoznať najrozšírenejšie náboženstvá,
- pochopiť význam umenia pre život človeka,
- vymenovať prostriedky dorozumievania medzi ľuďmi,
- vysvetliť dôsledky vojen pre život človeka.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť budeme využívať **motivačné metódy**:

- motivačné rozprávanie (citové približovanie obsahu učenia),
- motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
- motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou ukážky).

Pri vytváraní nových poznatkov a zručností využijeme **expozičné metódy**:

- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva),
- rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie),
- beseda (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom),
- demonštračná metóda pozorovanie.

Pre posilnenie rozvoja logického a kritického myslenia budeme využívať **problémové metódy**, ku ktorým patrí **heuristická metóda** (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a **projektová metóda**.

Pre realizáciu cieľov využijeme **praktické aktivity** (samostatná činnosť na základe inštrukcie). Zvýšime dôraz na **prácu s knihou a textom** (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), **samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie** (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

Z **aktivizujúcich** metód budeme využívať **diskusiu** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), **didaktické hry**, **kooperatívne vyučovanie**.

Fixačné metódy , ktoré budeme využívať sú:

Metóda opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Z **organizačných foriem** uplatňujeme **vyučovaciu hodinu** (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu), **terénne pozorovania**, **praktické aktivity a exkurzie**.

Obsah vzdelávania

5. ročník

Tematický celok: Od blízkeho k vzdialenému (11h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Priestor a čas• Pamiatky v priestore a čase• Minulosť našej školy Pojmy: <ul style="list-style-type: none">• dom, byt, sídlisko, dedina, mesto, vyšší územný celok, Slovensko, Európska únia• prírodný a historický čas• kategórie historického času - meniny, narodeniny, dátum, letopočet, sviatky• fotografia-obrazová spomienka, rodinný album, rodostrom• historické pramene (písomné, obrazové, hmotné) múzeum, knižnica, archív,• školská kronika	<p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none">• vymenovať zmeny v mieste bydliska, ktoré sa udiali počas ich života• rozpoznať čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo v mieste ich bydliska• identifikovať rozdiel medzi prírodným a historickým časom,• zostaviť tabuľku dátumov štátnych, cirkevných sviatkov a pamätných dní.• zaradiť letopočty do príslušného storočia z ľubovoľného storočí• vybrať správny letopočet• rozlíšiť dátum a letopočet• zakresliť na časovú priamku významné údaje zo života svojej rodiny• rozpoznať pojmy pred Kr. a po Kristovi/pred naším letopočtom a po našom letopočte• vytvoriť jednoduchú časovú priamku• pochopiť pojem generácia v rodinnom kontexte na príklade starých rodičov, rodičov.• zostaviť rodostrom svojej rodiny.• rozpoznať historickú udalosť, osobnosť, ktorú pripomína pomník, pamätník, pamätná tabuľa v mieste, kde žije.• rozlíšiť jednotlivé druhy historických prameňov.• rozpoznať rozdiel medzi múzeom a archívom.• usporiadať širšiu škálu historických obrázkov a objektov.• zaznamenávať rozprávanie starých rodičov o škole z čias ich mladosti• pátrať po starých školských zošitoch a učebniciach
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none">• Osobnostný a sociálny rozvoj• Multikultúrna výchova• Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	

Tematický celok: Človek v premenách priestoru a času (11h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Priestor na mape • Človek v pohybe • Ako si človek zmenšoval svet • Spôsoby obživy človeka • Práca detí v minulosti i prítomnosti • Človek vládca prírody? <p>Pojmy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dejepisná mapa • glóbus • sťahovanie národov • stretávanie kultúr • kolonizácia • vysťahovalectvo • od kola k lietadlu • roľník • remeselník • detská práca • prírodná energia • umelá energia 	<p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa na dejepisnej mape • čítať dejepisnú mapu • rozpoznať rozdiel medzi mapou a glóbusom • uviesť príčiny sťahovania ľudí v minulosti i prítomnosti. • vysvetliť pojem kolonizácia • zostaviť tabuľku najdôležitejších dopravných prostriedkov v chronologickej postupnosti. • porovnať spôsoby dopravy v minulosti i prítomnosti • rozprávať o vplyve dopravných prostriedkov na životné prostredie svojho regiónu. • charakterizovať život roľníkov v minulosti • vysvetliť oddelenie remeselníkov od roľníkov • zhodnotiť význam špecializácie remeselnej výroby • vysvetliť príslovie: „remeslo má zlaté dno“ • nakresliť znak, ktorý výstižne charakterizuje zamestnanie remeselníka • nájsť rozdiely medzi výmenným a peňažným obchodom • uviesť najčastejšie druhy detskej práce • zaujať stanovisko k problému detskej práce. • vystihnúť rozdiely medzi prírodnou a umelou energiou • uviesť príklady využívania prírody v prospech človeka • zdôvodniť príčiny neustáleho hľadania nových zdrojov energie • vymenovať vynálezy, ktoré pomohli človeku využiť energiu vo svoj prospech • uviesť príklad zneužívania prírody človekom
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Multikultúrna výchova • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti 	

Tematický celok: Človek a komunikácia (11h)

	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Keď zlyhá komunikácia • Pamäť ľudstva • Duchovný život človeka <p>Pojmy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jazyk, písmo rukopis, kniha noviny, rozhlas, televízia internet, e-mail • náboženstvo • legendy • mýty • povesti (región) • vojna • mier 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotiť význam vynálezu písma • vymenovať najstaršie druhy slovanského písma • vymenovať druhy písem z minulosti. • uviesť druhy moderných masovokomunikačných prostriedkov • porozprávať príbeh z minulosti svojho regiónu • uviesť prostriedky dorozumievania medzi ľuďmi v minulosti • identifikovať rozdiely medzi rukopisom a tlačenu knihou • zhodnotiť význam vynálezu knihtlače • uviesť dôsledky vojen pre človeka a prostredie, v ktorom žije

<ul style="list-style-type: none"> vítězi – porazení 	<ul style="list-style-type: none"> zdôvodniť stálu prítomnosť vojen v minulosti i prítomnosti zostaviť správu o vojenskom konflikte v súčasnosti uviesť dôsledky vojen pre človeka a prostredie, v ktorom žije zdôvodniť stálu prítomnosť vojen v minulosti i prítomnosti zostaviť správu o vojenskom konflikte v súčasnosti
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti 	

Charakteristika predmetu

Geografia patrí do vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť. Geografia rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti planéty Zem. Od toho sa odvíja obsah predmetu. Žiaci pochopia význam poznania zákonitostí Zeme. Obsah geografie sa sústreďuje aj na väzby prírody a ľudskej spoločnosti. Vzhľadom na nárast problémov, vyplývajúcich z aktivít človeka a ich dopadu na prírodné prostredie i na spoločnosť, žiaci získajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich a v budúcnosti riešiť.

Geografia nie je len opis javov v jednotlivých regiónoch, ale prostredníctvom konkrétnych javov a procesov žiaci získajú informácie o všeobecných charakteristikách, vnímajú ich a učia sa im porozumieť.

Hlavné témy, pokiaľ to ich charakter umožňuje, sú interpretované cez regióny. Bázou geografického vzdelávania je regionálna geografia, pričom poznatky z fyzickej a humánnej geografie sú zaradené priamo v regióne – krajine – kontinente či v oceáne, kde sa vyskytujú, čiže sú dominantné. Primeraná kombinácia všeobecných a konkrétnych regionálnych tém podnieti na kvalitnejšie sprostredkovanie a osvojenie geografických poznatkov, ktoré možno sumarizovať do okruhov (hlavných tém):

- Zem ako planéta vo vesmíre,
- Priestor na Zemi a jeho zobrazovanie,
- Vzťah medzi zložkami krajiny,
- Vzťah medzi krajinou a človekom,
- Ľudia na Zemi a vzťahy medzi ľuďmi,
- Regióny Zeme.

V obsahu geografie sa jedná o integráciu a súborný pohľad na poznatky získané v spoločenských či prírodovedných disciplínach (história, biológia, geológia, fyzika, chémia, sociológia, filozofia). Vytvára sa ich prepojenie tak, aby vznikol komplexný obraz o regiónoch v rôznych častiach sveta. V novom zameraní geografie budeme klásť väčší dôraz na kultúru a charakteristiku kultúrnych prejavov ľudí v rôznych častiach sveta.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom geografie je poskytnúť žiakovi súbor vedomostí, zručností a schopností, ktoré bude vedieť správne skombinovať, a tak porozumieť, interpretovať a prakticky využívať danosti krajiny a celej planéty.

Geografia je predmet, ktorý poskytuje nielen teoretickú rovinu poznatkov, ale jej neodmysliteľnou súčasťou je aj praktická činnosť – práca s mapou. **Špecifickým cieľom**

geografie je preto rozvoj geografickej kompetencie, ktorá v sebe zahŕňa prácu s mapou, schopnosť čítať ju, analyzovať obsah mapy a interpretovať ho, orientovať sa podľa mapy a vedieť zhotoviť jednoduchý náčrt okolia.

Geografia rozvíja súbor kľúčových kompetencií, ktoré majú prevažne priestorový a integrujúci charakter. Z toho vychádzajú aj čiastkové ciele geografie, ktoré budeme rozvíjať pomocou týchto kľúčových kompetencií:

Kompetencie komunikačné

- vedieť využívať dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vedieť sa vyjadrovať adekvátnym ústnym a písomným prejavom,
- schopnosť používať odborný jazyk,
- vedieť využívať dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu,
- spôsobilosť rozumieť rôznym typom máp, grafov a tabuliek,
- schopnosť zhodnotiť informácie a ich zdroj,
- vedieť prezentovať sám seba a výsledky svojej práce.

Kompetencie občianske

- schopnosť sledovať a posudzovať udalosti v jednotlivých oblastiach sveta,
- vedieť si vážiť iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity.

Kompetencie v oblasti IKT

- využívať IKT pri vzdelávaní,
- používať moderné technológie pri poznávaní geografických súvislostí (GoogleEarth).

Kompetencia riešiť problémy

- uplatňovať pri riešení problémov metódy založené na analytickom, kritickom a tvorivom myslení,
- vedieť formulovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- zhodnotiť perspektívy rozvoja krajiny pre budúcnosť.

Kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- vedieť inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh so zámerom dosiahnuť určitý cieľ úlohy alebo projektu,
- schopnosť plánovať a riadiť projekty.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Metódy a formy, ktoré budeme využívať na hodinách geografie budú prostriedkom na naplnenie výchovno-vzdelávacích cieľov v súčinnosti s rozvojom kľúčových kompetencií. Klasifikujeme ich na základe týchto aspektov:

didaktický aspekt:

- **slovné metódy:**

- rozprávanie (približovanie obsahu učenia, napr. na úvod témy alebo tematického celku),
- vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva budeme využívať hlavne v témach o vzniku pohorí, sopiek, sopečných ostrovov),
- beseda (riešenie aktuálnych otázok ochrany životného prostredia celým kolektívom žiakov),
- diskusia (vzájomná výmena názorov – žiaci budú argumentovať a uvádzať poznatky o prírode, budú zdôvodňovať prírodné javy a súvislosti).

Prostredníctvom slovných metód budeme u žiaka rozvíjať:

- adekvátny ústny prejav,
- schopnosť vhodne argumentovať,
- schopnosť obhájiť svoje názory,
- schopnosť aktívne počúvať a klásť otázky.

- **demonštračné metódy:**

- demonštrácia statických obrazov (žiaci sa budú oboznamovať s rôznymi druhmi máp, atlasov, glóbusov, obrázkov),
- projekcia statická a dynamická (pri pozorovaní a objasňovaní prírodných zmien na Zemi).

Aplikáciou demonštračných metód budeme u žiaka rozvíjať:

- schopnosť poznať rôzne druhy máp a vedieť s nimi pracovať,
- schopnosť čítať údaje z mapy,
- schopnosť nájsť mapu na internete,
- schopnosť získať informácie z grafu, diagramu,

- **praktické metódy:**

- inštruktáž (vizuálne podnety k praktickej činnosti, vypracovanie mentálnej mapy, zostavovanie zoznamov predstaviteľov kultúrneho a športového života Austrálie a Ameriky).

Praktickými metódami budeme u žiaka rozvíjať:

- schopnosť na základe inštrukcie (slovného alebo písomného návodu) vypracovať geografický produkt, zoznam geografických objektov – jednoduchý náčrt terénu, pohoria sveta,
- schopnosť pracovať s informáciami.

interaktívny aspekt:

- **diskusné metódy** (v témach ekologického charakteru a ochrany životného prostredia na Zemi)
Diskusné metódy budú u žiaka rozvíjať:

- schopnosť primerane komunikovať,
- schopnosť zrozumiteľne sa vyjadrovať v kontexte s danou problematikou,
- schopnosť akceptovať druhých a ich názor.

- **kooperatívne vyučovanie** (riešenie úloh a návrhy riešení problémových úloh s geografickou tematikou v skupine, skúmanie, bádanie, pozorovanie, vyvodzovanie spoločných záverov)

Kooperatívnym vyučovaním budeme u žiaka rozvíjať:

- schopnosť komunikovať, čo je základom efektívnej spolupráce,
- schopnosť hľadať rôzne možnosti riešenia,
- schopnosť byť tolerantný k názorom a konaniu druhých,
- schopnosť participovať na spoločnej činnosti,
- schopnosť vážiť si seba samého i druhých.

- **projektová metóda** (individuálne alebo skupinové projekty s využitím IKT, teoretická aj praktická činnosť, vytvorenie určitého produktu – projektu).

Projektovou metódou budeme u žiaka rozvíjať:

- spôsobilosť efektívne využívať dostupné IK technológií na spracovanie projektu,
- schopnosť zhodnotiť informácie, spracovať ich a prakticky využívať,
- schopnosť hľadať rôzne možnosti riešenia,
- schopnosť prezentovať sám seba a výsledky svojej práce.

- **brainstorming** (kreatívna metóda riešenia problémov – generovanie nápadov pri riešení problémových úloh so zameraním na príčiny a dôsledky prírodných dejov na Zemi, pri hľadaní riešenia ochrany životného prostredia Zeme a iných zadaní s geografickou tematikou)

Brainstorming bude u žiaka rozvíjať:

- schopnosť tvorivo využiť informácie,
- schopnosť byť tvorivý, mať fantáziu a nápady,
- schopnosť adekvátneho ústneho prejavu.

VYUŽÍVANIE INOVATÍVNYCH TECHNOLOGÍÍ VO VYUČOVANÍ GEOGRAFIE

Pomocou IKT v spojení s modernou didaktickou technikou a pomôckami budeme u žiakov rozvíjať kľúčové kompetencie v oblasti informačno-komunikačných technológií. Inovatívne technológie vo vyučovaní geografie:

- obohatia vyučovaciu hodinu využívaním videoprojekcií, tematicky zameranými na preberané učivo,
- včlenia do výučby zážitkové učenie v interakcii s PC,
- aplikujú do vyučovania interaktívnu tabuľu tematickými prezentáciami,
- zaradia do výučby projektové vyučovanie s využitím internetu ako zdroja informácií a komunikačného prostriedku.

V predmete geografia budeme využívať inovatívne vyučovacie metódy zamerané na rozvoj týchto kľúčových kompetencií:

- digitálne zručnosti (tvorbou vlastných animovaných prezentácií, využívaním tematických webových stránok),
- naučiť sa učiť sa (vedieť využívať internet ako zdroj informácií, vedieť efektívne spracovávať údaje v digitálnej podobe interaktívne pracovať s výučbovými programami v rámci spätnej väzby dokázať chronologicky triediť informácie).

Obsah vzdelávania

Piaty ročník

Obsahom výučby geografie v 5. ročníku sú základné zákonitosti, ktoré sú interpretované v praktickej rovine a poskytované motivačným spôsobom – práca s glóbusom, mapou.

Výučba geografie v 5. ročníku sa bude realizovať s časovou dotáciou 1 hodina týždenne (33 hodín ročne) v súlade s rámcovými učebnými plánmi štátneho vzdelávacieho programu.

Prehľad tematických celkov

1. Objavovanie Zeme a vesmíru (5h),
2. Povrch Zeme, svetadiely a oceány (5h),
3. Glóbus a mapa (6h),
4. Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvorila príroda (11h),
5. Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvoril človek (6h).

Tematický celok: Objavovanie Zeme a vesmíru (5 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">Tvar ZemeCesty do vesmíru a na MesiacSlnko, planéty v slnečnej sústaveMesiac, vesmír, planéta Zem,Obeh Zeme okolo Slnka, rotácia Zeme okolo osi, dôsledky pohybov.	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">opísať tvar Zeme podľa glóbusu,predviesť rotáciu Zeme okolo osi a obeh okolo Slnkavysvetliť príčiny striedania dňa a noci a ako to súvisí s otáčaním Zeme okolo osiuviesť dôsledky obehu Zeme okolo Slnka na rôznych miestach Zemeurčiť dobu otočenia Zeme okolo osi a obehu okolo Slnka.

Tematický celok: Povrch Zeme, svetadiely a oceány (5 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">Svetadiely, ostrovy, polostrovy, oceány, moria, prielivy, zálivy	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">čítať základné údaje z mapyopísať, čo zobrazuje mapa podľa jej legendypripraviť si diskusný príspevok o cestách a ich význame pri objavovaní sveta.

Tematický celok: Glóbus a mapa (6 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">Glóbus, zemská os, póly, svetové strany, zemské poglobule, rovnobežky, poludníky, nultý poludník, rovník, obratníky, polárne kružnice.Mapy, automapy, mapy na internete, plán mesta, tematické a turistické mapy, legenda mapy – symboly, znaky.Čítanie a získavanie údajov z mapy, zakresľovanie údajov do mapy, grafická mierka a meranie vzdialeností na mape, orientácia na mape, určovanie geografickej polohy.	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">na glóbose určiť zemskú os, severný a južný pól, zemské poglobule, rovník, nultý poludník, rovnobežky, poludníky, obratníky, polárne kružniceurčiť svetové strany na mape a v terénezdôvodniť vytvorenie geografickej siete a opísať juurčiť polohu ľubovoľného miesta na mape geografickými súradnicamiodmerať vzdialenosť na mape grafickou mierkou.

Tematický celok: Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvorila príroda (11 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">Stavba Zeme, zemské jadro, plášť, zemská kôra, zemské platne a ich pohyb, vznik pohoria (Himaláje, Alpy, Tatry), zemetrasenia (epicentrum, cunami), sopečná činnosť (sopka, sopečný kanál, magma, láva), zlomy, kaňony (Grand Canyon), vodopády (Niagarské, Viktóriine, Iguacu, Angelov), jazerá (činnosť vody – riek, ľadovca), prítoky, delta.(Amazonka, Kongo, Níl, Volga, Dunaj, Viktóriino jazero, Kaspické a Mŕtve more)	<ul style="list-style-type: none">Žiak vie:na modeli Zeme rozlíšiť časti Zemeporovnať povrch Zeme v jednotlivých častiach, vymenovať a ukázať na mape a glóbose oceány, svetadielyopísať pohyb zemských krýhvysvetliť, ako vzniká pohorie, sopka, sopečná činnosť, zemetrasenie na základe pohybu zemských krýhurčiť na mape vybrané povrchové celky a opísať ich polohu

<ul style="list-style-type: none"> • Činnosť vetra – púšte, skalné mestá. • Dažďové lesy, púšť (rastlinstvo, živočíšstvo, Amazonský dažďový prales, savana, púšť v Afrike) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa bez problémov na mape • vymenovať názvy najvyšších vrchov, pohorí, vedieť ich • porovnať podľa výšky • porozprávať zaujímavosti o nebezpečenstvách vysokých • pohorí • určiť na mape sopečné oblasti, oblasti zemetrasení a opísať ich výnimočnosť • určiť na mape sopečný pás a ktoré oblasti sveta sú najviac ohrozené • uviesť príklady živelných pohrôm vo svete a diskutovať možnostiach predchádzať im (cunami, zemetrasenie) • vysvetliť ako pôsobia rieka a vietor na Zemský povrch na základe príkladov porovnať oblasti na Zemi podľa rastlinstva.
--	--

Tematický celok: Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvoril človek (6 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Sídla na Zemi, mestá (Paríž, New York, Mexico City) a dediny – ako žijú ľudia na rôznych miestach Zeme. • Kultúrne a technické stavby – Eifelova veža, Opera v Sydney, pyramídy, Veľký čínsky múr, Socha Krista v Rio de Janeiro • Katedrály, pamiatky UNESCO. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na príklade modelového regiónu vytvoriť podrobnú charakteristiku regiónu • pripraviť prezentáciu o živote ľudí vo vybranej oblasti • vytvoriť mentálnu mapu svetadielov.
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova (pôsobenie vody a vetra na zemský povrch, rozmanitosť zemského povrchu) • Ochrana života a zdravia (zaujímavosti o nebezpečenstvách pohorí, živelné pohromy (cunami, zemetrasenie) • Multikultúrna výchova (najkrajšie miesta na Zemi) • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti (prezentácia o živote ľudí vo vybranej oblasti) 	

OBČIANSKA NÁUKA

Charakteristika predmetu

Predmet veku primerane oboznamuje žiakov s vybranými poznatkami z oblasti sociológie, psychológie, politológie, práva a ekonómie, ktoré ich vedú k poznávaniu seba a iných, k chápaniu personálnych, interpersonálnych, sociálnoprávnych a ekonomických vzťahov medzi jednotlivcami v rodine a spoločnosti. Podieľa sa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji žiakov. Vede ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti a umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom občianskej výchovy je viesť žiakov k aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie

Špecifické ciele dosiahneme rozvíjaním nasledujúcich **klúčových kompetencií** u žiakov:

Komunikatívna kompetencia

- naučiť sa porozumieť a komunikovať s ľuďmi,
- používať správnu terminológiu pri komunikácií,
- zapájať sa do diskusie,
- obhajovať svoj názor a argumentovať,
- dokázať súvisle hovoriť na danú tému,
- diskutovať o názorov na postavenie muža a ženy,
- uplatňovaní vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných,
- myšlienok, citov, názorov a postojov,
- rozlíšiť verbálnu a neverbálnu komunikáciu.

Kompetencia sociálna, personálna a občianska

- vytvárať vzťahy ku kvalitnej spolupráci s ľuďmi,
- vážiť si sám seba,
- prijať a rešpektovať názory iných,
- obhajovať vlastné postoje v návaznosti na svoje ráva,
- spolupracovať s ľuďmi, spolužiakmi,
- poznať a riadiť sa podľa svojich práv a povinností v škole i mimo školy,
- prejavovať úctu ľuďom, hlavne starším,

- utvárať vlastnú identitu a identifikovať identity druhých ľudí,
- akceptovať vlastnú osobnosť a osobnosti druhých ľudí,
- vytvárať pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- získať základných vedomostí o ekonomickom fungovaní spoločnosti.

Kompetencia k riešeniu problémov

- vyhľadávať vhodné informácie na riešenie daného problému,
- používať získané vedomosti v bežnom živote,
- vie pochopiť záťažovú a krízovú situáciu.

Kompetencia k učeniu

- Vytvárať si komplexný pohľad na svet na základe získaných poznatkov.

Kompetencia pracovná

- zapájať sa do občianskych aktivít vo svojej obci,
- poznať rozdiel medzi povoláním a zamestnaním,
- usporiadať základný rodostrom,
- vypracovať projekt na danú tému,
- vyjadriť príklad komunikácie schémou,
- zostaviť organizačnú štruktúru školy.

Podnikateľská kompetencia

- porozumieť podstate cieľu a rizika podnikania.

Technická kompetencia

- utvoriť si všeobecný pohľad na svetové dianie prostredníctvom TV, internetu,
- vytváraníu schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

K dosiahnutiu stanovených cieľov občianskej výchovy použijeme rôzne aktivizujúce metódy, formy a stratégie vyučovania:

- rozhovor,
- vysvetľovanie,
- demonštrácia,
- výtvarná činnosť,
- práca s IKT,
- pozorovanie,
- práca so slovníkom,
- skupinová práca,

- opisovanie,
- exkurzia, vychádzka,
- diskusia, prezentácia, reprodukcia,
- písomné riešenie úloh,
- projektová metóda, samostatná práca,
- skupinová práca,
- metóda riešenia problému,
- hranie rolí, didaktické hry.

Obsah vzdelávania

Piaty ročník

Časový rozvrh výučby: 1 hodina týždenne, 33 hodín v školskom roku

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Moja rodina Poslanie a funkcie rodiny (2 h)	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť poslanie a funkcie rodiny, svoje miesto v rodine • význam hodnôt, týkajúcich sa rodiny vo svojom živote 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Vzťahy v rodine, roly členov rodiny (2 h)	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať vzťahy v rodine, roly členov • zaujať a vysvetliť svoje postavenie v rodine. • vžiť sa do základných spoločenských rolí 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Normy a pravidlá, práva a povinnosti členov rodiny	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • objasniť pravidlá rodiny na príklade svojej rodiny • vysvetliť práva a povinnosti členov rodiny - rodičov aj detí • na príkladoch vie uviesť fungovanie vzťahov v širšej rodine 	Osobnostný a sociálny rozvoj
História mojej rodiny, zvyky a tradície (2 h)	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • usporiadať základný rodostrom rodiny • popísať zvyky a tradície rodiny 	Multimediálna výchova
Komunikácia v rodine	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť verbálnu a neverbálnu komunikáciu • uviesť príklad na verbálnu a neverbálnu komunikáciu 	Mediálna výchova
Problémy a krízy rodinného života a ich riešenie (2 h)	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť záťažovú situáciu a krízu v rodinnom živote 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Zdravý spôsob života	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať pravidlá zdravého životného štýlu 	Ochrana života a zdravia
Voľný čas v mojej rodine	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť vhodné a nevhodné spôsoby využívania voľného času v rodine. 	Ochrana života a zdravia Dopravná výchova
Hodnoty v rodine	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť základné hodnoty života • vytvoriť vlastný hodnotový rebríček 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Naši príbuzní, priatelia, susedia	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať členov širšej rodiny • uviesť príklad na medziľudské vzťahy v rodine 	Osobnostný a sociálny rozvoj

Práca s dokumentmi a zákonmi	Žiak: <ul style="list-style-type: none"> • pozná Dohovor o právach dieťaťa • pozná Zákon o rodine. 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Projekt: Rodostrom	Žiak: <ul style="list-style-type: none"> • dokáže vypracovať projekt na danú tému • dokáže prezentovať svoju prácu pred spolužiakmi • vie využívať prostriedky IKT. 	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
Moja škola Trieda ako sociálna skupina. Vodcovia a osobnosti školskej triedy.	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť význam triedy pre sociálny rozvoj žiaka • pomenovať tri základné roly v triede. 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Sociálne vzťahy v našej triede Sebapoznávanie, sebahodnotenie a hodnotenie žiakov triedy	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť kladné i záporné vlastnosti seba i svojich spolužiakov • posúdiť vzťahy v školskej triede. 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Komunikácia v školskej triede	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vyjadriť príklad komunikácie schémou • postrehnúť základné nedostatky v komunikácii medzi žiakmi 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Práva a povinnosti žiakov v triede - Triedna samospráva	Žiak : <ul style="list-style-type: none"> • sa aktívne sa podieľa na tvorbe pravidiel v triede a riadi sa nimi 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Práva a povinnosti žiakov v škole – školská samospráva	Žiak : <ul style="list-style-type: none"> • sa aktívne podieľa na tvorbe pravidiel v škole a riadi sa nimi 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Mimovyučovacia a mimoškolská činnosť	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • zapájať sa do práce v záujmových útvaroch školy a do mimoškolských aktivít. 	Multikultúrna výchova
Naša škola	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • zostaviť organizačnú štruktúru svojej školy • orientovať sa v budove školy a poznať jej zamestnancov. 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Naša pani učiteľka, pán učiteľ	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vyjadriť vlastnými slovami typy učiteľov 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Čím by som chcel/a byť (2 h)	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • interpretovať svoje plány do budúcnosti, o svojom budúcom povolání • vysvetliť rozdiel medzi povoláním a zamestnaním 	Osobnostný asociálny rozvoj
Vzdelanie ako hodnota Celoživotné vzdelávanie	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • pochopiť význam vzdelávania • nájsť motivácie celoživotného vzdelávania 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Školský systém v Slovenskej republike	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • získať informácie o školskom systéme v SR 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Školský systém v Európe	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • získať informácie o školskom systéme v EÚ 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Život žiaka základnej školy u nás a v zahraničí, na dedine a v meste	<ul style="list-style-type: none"> • posúdiť rozdiely v režime dňa žiaka u nás a v zahraničí • vysvetliť výchovu, vyučovanie a voľnočasové aktivity žiaka na dedine a v meste 	Multikultúrna výchova
Projekt: Škola budúcnosti (3 h)	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vypracovať projekt na danú tému, dokáže prezentovať svoju prácu pred spolužiakmi 	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

	<ul style="list-style-type: none">• využívať prostriedky IKT	
--	--	--

ETICKÁ VÝCHOVA -5.ročník

Charakteristika predmetu

Učebný predmet etická výchova poskytuje žiakom prípravu do dospelého života. Napomáha k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Vo výučbe tohto predmetu sa zameriame na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odrazí v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Budeme rozvíjať etické postoje a prosociálne pozitívne hodnotenie iných, podporovať rozvoj mentálnej hygieny, podieľať sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia sa žiakov.

Upriamime sa na etický aspekt učiva s využitím úryvkov z literárnych diel, ale so zameraním na etické problémy a vyzdvihnutie pozitívnych vzorov správania. V edukačnom procese sa budeme orientovať na rozvoj mladého človeka v kontexte štruktúrovania cieľavedomej prípravy na rodinný, občiansky, profesijný a kultúrny život.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom etickej výchovy je vychovať osobnosť, ktorá má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť, má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou, jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti a má zrelý morálny úsudok.

Čiastkové ciele

- umožniť žiakom na primeranej úrovni pomenovať a vysvetliť základné etické postoje a spôsobilosti,
- rozvíjať a zdokonaľovať u žiakov základné etické spôsobilosti ako sú sebaovládanie,
- rozvíjať pozitívne hodnotenie seba a druhých, komunikačné zručnosti, tvorivé riešenie medziľudských vzťahov ,
- vysvetliť žiakom princípy náboženskej i nenáboženskej etiky,
- naučiť žiakov tolerovať názory iných spolužiakov, spoluobčanov,
- vysvetliť žiakom dôležité hodnoty a etické normy, súvisiace so životom a zdravím, rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou,
- sprostredkovať žiakom pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu,
- viesť žiakov k osvojeniu si základných komunikačných zručností, základných úkonov spoločenského správania,
- učiť žiakov pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch,

- vysvetliť im základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia,
- tvorivo riešiť každodenné situácie.

Kľúčové kompetencie

Vo vyučovanom predmete etická výchova budeme rozvíjať u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

Komunikačná kompetencia

- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
- využívať všetky dostupné formy komunikácie (slovne, písomne i graficky) pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu,
- zrozumiteľne, vecne a správne sa vyjadrovať pri prezentácii svojich poznatkov skúsenosti a zručnosti,
- vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry,
- vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie,
- vedieť aktívne počúvať a rešpektovať názory druhých,
- uprednostňovať konštruktívny prístup, otvorenosť, čestnosť a slušnosť,
- prezentovať vlastný názor, ktorý je zrozumiteľný a akceptovateľný pre ostatných,
- robiť etické analýzy s ohľadom na ľudské práva.

Kompetencia riešenia problémov

- navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov,
- využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh,
- riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia,
- kriticky myslieť, prehodnocovať fakty, identifikovať problémy,
- pochopiť podstatu problému a vedieť urobiť záver,
- riešiť konflikty kooperatívnym a spolupracujúcim spôsobom,
- pracovať tímovo, mať zručnosti spolupráce a priateľstva,
- prijímať rozhodnutia a niesť za ne zodpovednosť,
- podieľať sa na skupinových rozhodnutiach,
- participovať na živote triedy a školy.

Sociálna a personálna kompetencia

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne sa radiť a pomáhať,
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,
- zamerať sa na sebazpoznanie, sebazdokonaľovanie, sebakontrolu a sebareflexiu,
- efektívne spolupracovať a mať tvorivý prístup v tímovej práci,
- uvedomiť si svoju sociálnu pozíciu a rolu,
- podieľať sa spoluzodpovedne na dosiahnutých cieľoch tímovej práce,
- rozvíjať zdravé a kooperujúce medziľudské vzťahy,

- vážiť si vlastné zdravie a starať sa oň,
- byť empatický – vcítiť sa do prežívania iných a akceptovať ich potreby,
- nepodliehať emóciám, nepoužívať morálne súdy a odsudzujúce hodnotenia,
- neustále si rozvíjať osobné a sociálne zručnosti.

Pracovná kompetencia

- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
- využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky.

Kompetencia občianska

Žiak dokáže:

- osvojiť si základné humanistické hodnoty a princípy demokracie,
- uvedomiť si svoje práva, povinnosti, ľudské práva, záujmy, hodnoty, potreby a postoje v spojení so záujmami širšej skupiny,
- orientovať sa v kultúrno-pluralitnom svete a použiť interkultúrne kontakty na obohatenie seba aj druhých,
- aktívne reagovať na prejavy intolerancie, diskriminácie a xenofóbie,
- zaujímať sa aktívne o veci verejné a zodpovedne konať,
- zapájať sa do občianskeho života vo svojom okolí,
- chrániť životné prostredie a kultúrne dedičstvo.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Dosahovanie stanovených cieľov etickej výchovy zrealizujeme využívaním nasledovných metód, foriem, stratégií a koncepcií vyučovania:

- dramatizácia,
- dotazník s prvkami sebahodnotenia zjavu a charakterových vlastností žiaka,
- otvorený príbeh,
- beseda,
- rozhovor,
- hranie rolí,
- exkurzia v sociálnom zariadení,
- skupinová práca,
- skúmanie a pozorovanie,
- projektové vyučovanie,
- brainstorming,
- výklad,
- prednáška,
- dialóg,
- situačná hra,
- prezentácie s pomocou IKT,
- problémova metóda,
- kooperatívne učenie,

- heuristický rozhovor,
- zážitkové učenie,
- počúvanie,
- tímová práca,
- práca vo dvojiciach,

Obsah vzdelávania

Piaty ročník

33 hodín ročne, 1 hodina týždenne

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Otvorená komunikácia (6 h) <ul style="list-style-type: none"> • Úrovne komunikácie, verbálna a neverbálna komunikácia. • Pozdrav, otázka, poďakovanie, ospravedlnenie. • Prejavenie úcty voči iným v komunikácii • Komunikačné šumy, chyby a prekážky 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať druhy komunikácie a jej úrovne • vysvetliť pojem otvorená komunikácia • uvedomiť si príčiny komunikačných šumov a vnímať miesto komunikačných prekážok pri nedorozumeniach • zvládať základné komunikačné zručnosti – predstavenie sa, pozdrav, poďakovanie, prosbu, ospravedlnenie sa • v komunikácii odstraňovať komunikačné šumy
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj	
Poznanie a pozitívne hodnotenie seba (6 h) <ul style="list-style-type: none"> • Sebapoznanie, sebahodnotenie, sebaúcta • Sebaovládanie, poznanie svojich silných a slabých stránok. • Povedomie vlastnej hodnoty • Elementy formujúce sebaúctu v školskom veku (rodina, škola, vrstovníci, zovňajšok, úspech, vzťahy, záujmy...) 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojmy sebaúcta a sebaovládanie • prejavíť dôležitosť poznania svojich silných a slabých stránok • poznať elementy formujúce jeho sebaúctu • prejavíť snahu o väčšie sebapoznanie a rozvíjanie pozitívneho hodnotenie seba
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj	
Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých (6 h) <ul style="list-style-type: none"> • Pozitívne hodnotenie druhých v bežných podmienkach. • Pozitívne hodnotenie najbližších (rodina, kamaráti, učitelia...). • Hľadanie dôvodov pre pozitívne hodnotenie iných. • Verbálne vyjadrenie- písomné vyjadrenie pozitív iných. • Reflexia nad dobrom, ktoré od iných prijímame. Úcta k postihnutým, starým, chorým. 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť dôležitosť pozitívneho hodnotenia druhých v medziľudských vzťahoch • vysvetliť zmysel pozitívneho hodnotenia druhých • vidieť problémy postihnutých, starých a chorých a objavuje ich dary • verbalizovať pozitívne hodnotenie druhých v bežných podmienkach • ohodnotiť dobro u iných i v podmienkach zát'aže – u postihnutých, starých, chorých
Prierezová téma: Multikultúrna výchova	
Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, iniciatíva (9 h) <ul style="list-style-type: none"> • Rozvíjanie základnej tvorivosti • Objavovanie darov prostredníctvom širokej 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť aké má miesto tvorivosť v medziľudských vzťahoch • vymenovať znaky tvorivého človeka

<p>ponuky pre ľudskú tvorivosť (pohybová, výtvarná, imitačná, literárne, rosociálna...)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Radosť z tvorivosti • Tvorivosť a iniciatíva v medziľudských vzťahoch (čo môžem urobiť pre mojich spolužiakov, pre našu triedu, pre rodinu, pre ľudí v núdzi...). 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť prečo je tvorivosť potrebná nielen pre vedu a umenie, ale aj pre vytváranie medziľudských vzťahov • byť iniciatívny a tvorivý • vážiť si dobro poskytnuté iným človekom
<p>Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj, Multikultúrna výchova</p>	
<p>Etické aspekty ochrany prírody (6 h)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vnímanie prírody • Obdiv a úcta ku všetkým formám života • Dôležitosť ochrany prírody z hľadiska prosociálnosti (úcta k tým, čo prídu do prírody po nás, či už o týždeň, alebo o sto rokov...) • Ekologická etika z pohľadu žiaka (zber odpadu, neznečisťovať okolie, šetriť prírodu konkrétnou citlivosťou v bežných životných situáciách – tečúci vodovodný kohútik, zbytočne zažaté svetlo) 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiak dokáže: • vysvetliť súvislosti medzi ľudskou činnosťou a životným prostredím • uviesť príklady ekologickej etiky (šetrenie energie, ochrana prírody) • vyjadriť svoje možnosti pre ochranu životného prostredia • podľa svojich možností a výziev, ktoré ponúka daný región, chrániť prírodu a životné prostredie
<p>Prierezová téma: Environmentálna výchova, Ochrana zdravia a a života</p>	

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA REFORMOVANÁ - 5.ročník

Charakteristika
predmetu

Vyučovací predmet náboženská výchova je zameraný na formovanie osobnej viery žiaka s prepojenosťou na základné vieroučné prvky Reformovanej kresťanskej cirkvi.

Ponúka žiakom zrozumiteľný, veku primeraný prístup k biblickému posolstvu, snaží sa o pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiaka a budovanie jeho morálneho kreditu.

Náboženská výchova, smerujúca k formovaniu náboženského myslenia, ako integrálnej súčasti identity človeka má preto opodstatnenú úlohu vo výchove, realizovanej v prostredí školy.

Výučba predmetu zároveň nadväzuje na ďalšie, predovšetkým spoločenskovedné predmety a vo veku primeranej podobe tak formuje zodpovedný a morálny pohľad žiaka na mnohé otvorené otázky, ktoré sú nastolené v celospoločenskej diskusii.

Výchova k zodpovednosti voči sebe, iným jednotlivcom aj ľudstvu ako celku v sebe nesie aj prvky prepojenosti na vzťah človeka k životnému prostrediu, čím predmet náboženská výchova prispieva k diskusii v rámci enviro-profilácie školy.

Ciele predmetu

Hlavný cieľom vyučovacieho predmetu náboženská výchova - reformovaná v 5.ročníku ZŠ je s využitím vhodných spôsobov a metód privádzať žiakov k viere, podávať zvest' evanjelia v podobe, ktorá napomôže duchovnému budovaniu od útleho detstva. Hoci poznávanie Boha je osobnou skúsenosťou a nemôže sa realizovať len na čisto teoretickej či intelektuálnej rovine, je potrebný určitý druh vedomostí, lebo bez nich nie je možné žiadne poznanie..

Čiastkové ciele predmetu dosiahneme rozvíjaním týchto kľúčových kompetencií

Kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- rozumieť symbolickému spôsobu vyjadrovania biblického jazyka
- integrovať náboženský spôsob vnímania a chápania sveta do svojho celkového vzťahu k svetu, súbežne s pohľadom prírodných a humanitných vied

Sociálne komunikačné kompetencie

- využívať dostupné informačno komunikačné technológie pri získavaní poznatkov a informácií o kresťanskom dianí vo svete
- komunikovať spôsobom, ktorý vedie k efektívnej spolupráci a je založený na vzájomnom rešpekte

Kompetencie sociálne a personálne

- získať skúsenosť so vzťahmi a prácou v skupine

- rozvíjať schopnosť stíšenia sa, vnútornej koncentrácie a meditácie, ktoré sú predpokladom hlbšej reflexie potrebnej pri vytváraní vlastného sebaobrazu
- rozvíjať schopnosť empatie so starými, chorými ľuďmi a ľuďmi hendikepovanými

Kompetencie občianske

- budovať tolerantný postoj, vďaka porozumeniu postojov inak nábožensky alebo svetonázorovo zmýšľajúcich ľudí a prostredníctvom chápania ich kultúrneho a historického pozadia
- diskutovať o rôznych konfliktoch z histórie aj zo súčasnosti a nachádzať pritom nielen príčiny konfliktov, ale aj vzory osobností, ktoré sa vďaka svojim kresťanským postojom zasadili o vyriešenie problémov a odstránenie krívd
- hľadať vzájomný vzťah medzi zodpovednosťou a slobodou

Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- porozumieť vzájomnému vzťahu náboženstva a kultúry cez zoznámenie sa s ich obsahom
- začleniť náboženský rozmer života do vlastného vzťahu ku kultúre a tradíciám

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

V rámci školského vzdelávacieho programu na vyučovacích hodinách náboženskej výchovy - reformovanej v 2.ročníku budeme využívať vyučovacie metódy a formy, ktoré uľahčujú a zároveň prispievajú k rozvoju osobnosti žiakov a vekuprimeranému spôsobu vnímania zvesti Evanjelia:

- **Motivačné metódy** (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor) – na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť
- **Expozičné metódy** (rozprávanie) – využívané pri vytváraní nových poznatkov a zručností
- **Aktivizujúce metódy** (dramtizácia) – na vytvorenie rovnováhy medzi vyučovaním zameraným na vedomosti a vyučovaním zameraným na prežívanie
- **Fixačné metódy** (ústne opakovanie, kvíz) – na opakovanie a upevňovanie učiva

Obsah vzdelávania

Piaty ročník

V piatom ročníku je predmet náboženská výchova dotovaný 1 hodinou týždenne, čo predstavuje 33 hodín ročne a zodpovedá dotácii podľa rámcových plánov štátneho vzdelávacieho programu.

obsahový štandard	výkonový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Podobenstvo o perle • Chorý pri rybníku Betezda • Otče náš • Porovnanie staršieho a mladšieho syna s nami • Vypočutie modlitieb • Otče náš, ktorý si v nebesiach • Posväť sa meno Tvoje – Podobenstvo o milosrdnom samaritnovi • Posväť sa meno Tvoje – Vzkriesenie Lazara • Príď kráľovstvo Tvoje – Podobenstvo o 10 pannách • Príď kráľovstvo Tvoje - Zachariáš a Alžbeta • Príď kráľovstvo Tvoje - Abrahám a návšteva anjelov • Príď kráľovstvo Tvoje – Zvestovanie Márii • Príď kráľovstvo Tvoje – Magnifikát • Príď kráľovstvo Tvoje - Narodenie Spasiteľa - • Príď kráľovstvo Tvoje – Obriezka (pomenovanie Pána) • Príď kráľovstvo Tvoje- Stretnutie zo Simeonom • Príď kráľovstvo Tvoje – Uzdravenie ochrnutého • Príď kráľovstvo Tvoje – Utíšenie búrky • 1. prikázanie • 2. prikázanie • 3. prikázanie • 4. prikázanie • Prikázania 1.dosky • 5. prikázanie • 6. prikázanie • 7.prikázanie • 8. prikázanie • 9. prikázanie • 10.prikázanie • Prikázania 2.dosky • Nasýtenie piatich tisícov • Ježiš chodí po mori 	<p style="text-align: center;">Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porozumieť veľkej cene viery • vnímať zdravie ako Boží dar • opísať spôsob vzniku modlitby Pánovej • opísať charakterové črty oboch synov • vymenovať veci, ktoré môžeme prosiť od Pána • vysvetliť význam termínu nebeský • opísať postoj troch pocestných ku zranenému človeku • • opísať význam vzkriesenia • vysvetliť spôsob správneho očakávania na Pána Ježiša • vymenovať znaky modlitby ktorá sa Pánovi páči • opísať znaky úctivého správania k hosťom • vysvetliť poslanie Márie • svojimi slovami prerozprávať Magnifikát • vysvetliť prečo je Ježiš najväčší dar • opísať význam mena Ježiš • vymenovať akým spôsobom nás Pán potešuje • odôvodniť dôležitosť odpustenia hriechov • opísať čo máme robiť v ťažkostiach • popísať požiadavky 1. prikázania a jeho porušenia • popísať požiadavky 2. prikázania a jeho porušenia • popísať požiadavky 3. prikázania a jeho porušenia • popísať požiadavky 4. prikázania a jeho porušenia • vysvetliť súvis prvých štyroch prikázaní • popísať požiadavky 5. prikázania a jeho porušenia • popísať požiadavky 6. prikázania a jeho porušenia • popísať požiadavky 7. prikázania a jeho porušenia • popísať požiadavky 8. prikázania a jeho porušenia • popísať požiadavky 9. prikázania a jeho porušenia • popísať požiadavky 10. prikázania a jeho porušenia • vysvetliť súvis 5. až 10. prikázania
---	---

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

rímsko-katolícka - 5.ročník

Charakteristika predmetu

Vyučovaci predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu kresťanských cirkví a k ich tradíciám, otvára pre neho možnosť života s cirkvou.

Zameriava sa na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú.

Výučba predmetu zároveň nadväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť

2. Ciele predmetu v 5. roč.

Spoznávať spôsoby komunikácie Boha s ľuďmi. Nadchnúť sa pre komunikáciu s Bohom prostredníctvom sviatosti, liturgického slávenia čítania Božieho slova. Prostredníctvom komunikácie sa približovať k Bohu a k ľuďom.

Kompetencie, ktoré budeme rozvíjať vyučovaním náboženskej výchovy

komunikačné:

- ✓ schopnosť viesť v skupine dialóg a rozhovor
- ✓ schopnosť vyjadriť sa, prezentovať svoj pohľad na predloženú tému
- ✓ chápať obsah a zmysel počutého textu a vedieť naň reagovať
- ✓ dokázať kultivovane poprosiť
- ✓ dokázať sa slušne vyjadrovať

existenciálne:

- ✓ intuitívne vnímať bytostnú potrebu lásky
- ✓ objavovať hranice dobra a zla
- ✓ objavovať svoj vnútorný – duchovný svet v hlase svedomia
- ✓ modlitbu Otče náš a jednoduchým spôsobom vie prepojiť časti tejto modlitby so svojim životom
- ✓ rozumie základným druhom kresťanskej modlitby

- ✓ schopnosť vyjadriť vonkajší a vnútorný postoj modlitby
- ✓ oceňovať význam prírody v živote človeka a prispievať k jej ochrane
- ✓ prejavovať záujem o aktívne počúvanie

kompetencie k riešeniu problémov

- ✓ je tolerantný a ústretový
- ✓ rozvíjať postoj prehodnocovania negatívnych skutočností (dobro - zlo)

občianske:

- ✓ poznávať a ochraňovať svoje najbližšie životné prostredie
- ✓ vnímať kultúrne dedičstvo našich otcov

kultúrne:

- ✓ prejavovať úctu k živým aj k neživým súčasťam prírody, aktívne ich poznávať a ochraňovať
- ✓ objavovať hodnotu rodiny
- ✓ vnímať dôležitosť rodiny
- ✓ orientovať sa v striedaní všedných dní a kresťanských sviatkov, prežívať ich rozdielnu náplň a úlohu

sociálne a interpersonálne:

- ✓ prejavovať záujem o spoznávanie seba, svojich schopností a daností
- ✓ uvedomovať si a uplatňovať vlastnú jedinečnosť a vlastné nápady so zreteľom na jedinečnosť iných žiakov v skupine
- ✓ prispôbovať svoje správanie potrebám rodiny a svojej blízkej skupiny
- ✓ vnímať potrebu dávania a prijímania
- ✓ zaujímať pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným postihnutím, starým ľuďom a tým ktorí potrebujú prebudenie k životu

3. Metódy, formy, koncepcie, stratégie

- › motivačné rozprávanie
- › motivačný rozhovor
- › motivačná demonštráciu
- › rozprávanie
- › vysvetľovanie
- › rozhovor
- › metódy opakovania a precvičovania
- › heuristická metóda

4. Obsah vzdelávania

V piatom ročníku je vyučovací predmet náboženská výchova dotovaný 1 hod týždenne.

Vzdelávací obsah vyučovacieho predmetu pozostáva z piatich tematických okruhov:

1. BOH HOVORÍ K ČLOVEKU

2. DIALÓG BOHA A ČLOVEKA

3. MOJA MODLITBA

4. NÁŠ DIALÓG S BOHOM

5. OBETA BOŽIEHO ĽUDU

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Boh hovorí k človeku</p> <ul style="list-style-type: none"> • Úvod do S. Písma • Orientujem sa v Sv. Písme • Evanjeliá • Misia s. Cyrila a Metoda – nový jazyk • Otčenáš v staroslovenčine • Šíriteľa posolstva s. Cyrila a Metoda <p>Dialóg Boha a človeka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modlitba v starom zákone – modlitba Dávida a Šalamúna • Modlitba v novom zákone – Rozhovor s Otcom • Cez Máriu k Otcovi – Plniť vôľu Otca <p>Moja modlitba</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modlitba svätých – Sv. František z Assisi • Druhy modlitby- modlitba ako studňa, modlitba o pomoc na ceste • Adventná katechéza • Vianočná katechéza <p>Náš dialóg s Bohom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čo je to symbol • Liturgické úkony, postoje, gestá a farby • Svätý dar slávenia- Prečo oslavujeme • Liturgický rok • Pôstna katechéza • Chrám- miesto oslavy, Boží dom <p>Obeta Božieho ľudu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kto horí pre mňa- Sviečka a zápalka • Obeta Ježiša- Nebeský pelikán • Baránok boží • medaila za obetu • Moja obeta. Byť chlebom – domom chleba 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v S. Písme • poznať hodnoty božích prikázaní • definovať pojem Biblia • prejavíť záujem o hlbšie poznanie Božieho slova • vysvetlí, že Boh má s každým človekom dôležitý plán • jednoduchým spôsobom komunikovať o téme • osvojiť si správny spôsob komunikácie s ľuďmi (pozdrav, prosba, poďakovanie..) • rozvíjať vo svojom živote postoj prijímania a darovania • vážiť si, čo sa mi páči u mojich rodičov a priateľov • porovnať modlitby jednotlivých biblických postáv • uvedomiť si potrebu modlitby • rozvíjať schopnosť samostatnej modlitby • vytvoriť si súbor vlastných modlitieb • vysvetlí prínos modlitby pre spolužitie • vysvetlí a porovnať obdobia liturgického roku • vnímať dorozumenia sa človeka prostredníctvom symbolov • definovať pojem obeta • uvedomiť si hodnotu a pojem sviatosti v službe ľuďom • uvedomiť si hodnotu modlitby za druhých • formulovať modlitby za druhých

<p>Dialóg cez službu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Som chlapec, som dievča • Slúžim rodine, chorým • Sluha sluhov Božích • Veľkonočná katechéza <p>Služba modlitbou</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modlím sa za najbližších • Modlím sa za blížnych • Môj patrón- môj ochranca • Ochranca našej farnosti 	
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ochrana života a zdravia (život ako dar boží, ochrana seba aj svojich blízkych) • Osobnostný a sociálny rozvoj (medziľudské vzťahy) • Environmentálna výchova – morálne hodnoty a ochrana ŽP 	

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet matematika je povinný vyučovací predmet, zaradený do vzdelávacej oblasti MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI. Je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie, formulovanej Európskym parlamentom. Predmet je založený na aktívnych činnostiach, ktoré sú typické pre prácu s matematickými objektmi a ktoré vedú k rozvoju spôsobilosti žiaka používať matematické myslenie na riešenie praktických problémov. Žiaci tak získavajú matematickú gramotnosť použiteľnú v každodenných situáciách - pri ujasnení si problémov reálneho sveta prostredníctvom matematických poznatkov, ako aj pri realizácii úloh, ktoré z riešenia praktických problémov vyplývajú. Rozvíjaním myslenia žiakov prostredníctvom úloh vyžadujúcich uplatnenie analýzy, syntézy, vyslovovanie hypotéz, ich dokazovanie a overovanie praxou je odôvodnená nezastupiteľná úloha vyučovacieho predmetu a realizácia jeho výučby v celom základnom vzdelávaní. Výučba matematiky vytvára predpoklady pre ďalšie úspešné štúdium, ako aj aparát pre pochopenie, spracovanie informácií a riešenie problémov v ďalších vyučovacích predmetoch.

Svojím vzdelávacím obsahom nadväzuje vyučovací predmet matematika v programe nižšieho sekundárneho vzdelávania na obsah predmetu matematika v rámci primárneho vzdelávania. Vzdelávací obsah vyučovacieho predmetu pozostáva z piatich tematických okruhov:

- **Čísla, premenná a počtové výkony s číslami,**
- **Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy,**
- **Geometria a meranie,**
- **Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika,**
- **Logika, dôvodenie, dôkazy.**

Výučba predmetu v 5. a 6. ročníku sa realizuje s časovou dotáciou 5 hodín týždenne, čím dochádza v 5.ročníku k posilneniu o 1,5 hodiny týždenne a v 6. ročníku o 1 hodinu týždenne z disponibilnej časovej dotácie v porovnaní s rámcovými učebnými plánmi štátneho vzdelávacieho programu.

Vzhľadom na enviro-profiláciu školy rozvíja vzdelávanie v rámci vyučovacieho predmetu matematika spôsobilosti dôležité pre rozvoj osobnosti žiaka v oblasti jeho postojov k životnému prostrediu v zmysle proenvironmentálnej hodnotovej orientácie. Súčasťou koncepcie predmetu je preto aj využívanie matematických poznatkov a zručností pri pochopení a analýze vzťahov medzi človekom a jeho životným prostredím v rôznych súvislostiach, ako aj praktické využitie osvojeného matematického aparátu pri riešení problémov, týkajúcich sa životného prostredia regionálneho aj globálneho charakteru.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu je rozvoj matematickej gramotnosti ako spôsobilosti použiť súbor relevantných matematických schopností pri riešení a interpretácii problémov v rôznych situáciách a kontextoch reálneho života.

Vo väzbe na kľúčové kompetencie budeme **čiasťkové ciele** predmetu matematika orientovať na rozvoj týchto schopností žiaka:

kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- konštituovať vlastný aparát matematických vedomostí a zručností,
- vedieť sa vyjadrovať v pojmoch matematickej terminológie,
- vedieť používať moderné matematické pomôcky,
- schopnosť logicky, abstraktne a exaktne myslieť,
- vedieť analyzovať problém, triediť údaje, prevádzať situačné náčrty,
- schopnosť aplikovať osvojené matematické poznatky v nových situáciách,
- schopnosť prepojiť matematickú operáciu s reálnou situáciou – transformovať realitu do matematických štruktúr.

kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- poznávať zmysel a cieľ učenia (cez obsahovo aktualizované matematické úlohy, korešpondujúce s poznatkami potrebnými pre bežný život),
- schopnosť orientovať sa v dostupných zdrojoch informácií a využívať ich pre vlastné učenie,
- vedieť organizovať a riadiť svoje vlastné učenie (prostredníctvom samostatnej práce v rámci matematiky),
- schopnosť účelne využívať rôzne stratégie a alternatívne riešenia, vedúce k splneniu stanovených úloh (cez divergentné matematické úlohy),
- schopnosť posúdiť vlastný pokrok, naplánovať si spôsob zdokonalenia učenia.

kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vedieť využívať IKT na elimináciu prácnych výpočtových postupov za účelom zefektívnenia práce a zameranosti na podstatu riešenej matematickej úlohy,
- schopnosť využívať prostriedky výpočtovej techniky (kalkulačky, základné užívateľské aplikácie, didaktický softvér) na spracovanie matematických informácií,
- vedieť využívať internet ako zdroj informácií matematického charakteru,
- vedieť účelne používať matematické modely logického a priestorového myslenia (modely, grafy, tabuľky) v prostredí zodpovedajúcej softvérovej aplikácie.

komunikačné kompetencie

- schopnosť s porozumením čítať matematické texty,

- vedieť formulovať a vyjadrovať svoje myšlienky prostredníctvom odborného - matematického jazyka, v logickom slede (pri rozbere úloh, pri popise postupu ich riešenia),
- vedieť vecne argumentovať,
- schopnosť využívať komunikačné technológie na získavanie informácií,
- schopnosť uplatňovať komunikačné spôsobilosti pri efektívnej spolupráci s ostatnými ľuďmi (pri skupinovej práci v rámci matematiky).

kompetencia riešiť problémy

- schopnosť pracovať s rôznymi zdrojmi informácií, vyhľadávať tie, ktoré sú vhodné na riešenie problému (žiak nie je obmedzovaný iba tým, čo má pamäťovo osvojené),
- vedieť kriticky posúdiť dôležitosť údajov v kontexte riešeného problému,
- schopnosť vyslovovať hypotézy na základe skúsenosti resp. pokusu a mať priestor overiť ich,
- vedieť overovať a odôvodňovať správnosť riešenia problémov (pri kontrole samostatnej práce),
- schopnosť vysvetľovať a obhajovať použité matematické a logické postupy, konštruktívne riešiť konflikty súvisiace s presadzovaním odlišného postupu riešenia,
- schopnosť nachádzať alternatívy riešení problémov, vedieť vytvoriť vlastné racionálne a konštruktívne riešenie.

kompetencie sociálne a personálne

- vedieť poskytnúť resp. prijať pomoc v priebehu samostatnej práce pri riešení problémových a aplikačných úloh v matematike,
- spôsobilosť prijať rolu v pracovnej skupine,
- schopnosť prispievať k diskusii v skupine, spolupracovať s druhými pri riešení danej úlohy a rešpektovať rôzne hľadiská nazerania na matematický problém.

kompetencie pracovné a technické

- vedieť v úlohách využívať rysovacie zručnosti, priestorovú predstavivosť a obrazotvornosť,
- schopnosť projektovať svoju činnosť,
- spôsobilosť stanoviť pracovný postup a zostaviť písomný výstup,
- vedieť pracovať podľa stanoveného postupu,
- schopnosť aktívne sa podieľať na jednoduchých projektoch.

kompetencie občianske

- schopnosť dodržiavať stanovené pravidlá,
- vedieť uplatňovať svoje práva a plniť svoje povinnosti,
- vedieť zodpovedne zaobchádzať so zvereným majetkom (didaktické pomôcky, PC technika),
- schopnosť poznávať možnosti matematiky ako dôležitého nástroja pre spoločenský pokrok.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Vo vzťahu k rozvíjaným kompetenciám budeme vo vyučovacom predmete matematika aplikovať:

Aktivizujúce metódy, ktorými budeme rozvíjať:

- **kritické myslenie žiakov:**

- **Sokratovský rozhovor** (v matematike budeme využívať pri riešení zložitejších slovných úloh, konštrukčných úloh). Túto vyučovaciu metódu začleníme do vyučovania matematiky so zámerom rozvíjať u žiakov:

- **kompetencie riešiť problémy** – žiak bude nútený hlbšie sa zamýšľať nad matematickým problémom, hľadať dôkazy a argumenty na obhájenie svojich stanovísk, bude nútený pozerieť na problém z rôznych strán, vyvodzovať závery,
- **komunikačné spôsobilosti** – žiak sa naučí vyjadrovať sa pomocou matematickej terminológie, logicky a vecne interpretovať svoje stanoviská, presne popisovať svoje postupy,
- **sociálne kompetencie** – žiak sa naučí brať do úvahy názory iných, zohľadňovať ich stanoviská pri riešení daného matematického problému;

- **stratégia EUR** - túto aktivizujúcu stratégiu vyučovania budeme aplikovať so zreteľom na rozvoj :

- **matematickej gramotnosti:** vo fáze „E – evokácia“: žiak si bude aktívne vytvárať základ individuálnych matematických vedomostí v danej oblasti, prostredníctvom oživenia prv osvojeného, čím sa vzbudí jeho aktívny záujem o tému,
- **matematickej gramotnosti** - vo fáze „U - uvedomenie“ bude žiak využívať techniku INSERT - interaktívny znakový systém za účelom zaznamenávania svojho premýšľania o matematickom texte, čím sa bude rozvíjať jeho schopnosť čítať matematické texty s porozumením,
- **kompetencie k celoživotnému učeniu sa** : vo fáze „U “ žiak bude objavovať svoj spôsob učenia, bude preberať zodpovednosť za vlastné učenie,
- **komunikačných kompetencií:** vo fáze „R – reflexia“: žiak bude vlastnými slovami vyjadrovať svoje myšlienky a informácie, dôjde k výmene myšlienok medzi žiakmi, prostredníctvom čoho sa rozšíri matematická slovná zásoba, ako aj schopnosť žiakov argumentovať;

- **tvorivé myslenie žiakov**

- **problémový výklad** (budeme využívať v motivačnej a expozičnej fáze vyučovacej hodiny v rámci matematiky , ako prechod medzi reproduktívnymi a produktívnymi metódami). Aplikáciou metódy chceme rozvíjať tieto kompetencie:

- **naučiť sa učiť sa** – žiak bude oboznamovaný nielen s konečným matematickým riešením, ale prostredníctvom učiteľa aj s procesom etapovitého riešenia

problému, čím si bude osvojovať jednotlivé fázy učenia, využiteľné v ďalšom matematickom vzdelávaní,

- **riešiť problémy** – vytvorením priestoru, v ktorom bude žiak sledovať presvedčivosť a logiku argumentácie učiteľa pri problémovom výklade budeme u žiaka rozvíjať spôsobilosť kriticky myslieť, vyhľadávať argumenty;
- **problémové vyučovanie - heuristická metóda DITOR**
vo vyučovaní matematiky budeme využívať heuristickú metódu DITOR - riešenie problému postupuje v krokoch podľa schémy:
 - Definuj problém,
 - Informuj sa o probléme,
 - Tvor riešenia problému,
 - Ohodnot' riešenia,
 - Realizuj riešenie;

Využívaním heuristickej metódy budeme u žiakov rozvíjať:

- **kompetencie riešiť problémy** - žiaci sa naučia postupovať systematicky, organizovať svoje, nielen matematické, myslenie a osvoja si spôsobilosť kriticky a tvorivo myslieť,
- **kompetencie k celoživotnému učeniu** – riešením problémových úloh, ktoré vychádzajú z reálneho života bude žiak objavovať zmysel vzdelávania a prostredníctvom praktického využívania matematických poznatkov a postupov bude motivovaný k ďalšiemu učeniu;
- **projektové vyučovanie** (prostredníctvom témy projektu – problému – prepojíme matematiku s ďalšími predmetmi, pričom dôraz budeme klásť na praktický zmysel riešeného projektu ako premostenie medzi školou a bežným životom.) Aplikáciu tejto koncepcie výučby budeme sledovať rozvoj:
 - **kompetencie riešiť problémy** - žiak bude vyhľadávať informácie vhodné na riešenie problému, objavovať alternatívne spôsoby riešenia, rozhodovať sa pre konkrétne riešenie a učiť sa byť za toto rozhodnutie zodpovedný. Osvojí si spôsobilosť obhajovať zvolené riešenie vo fáze prezentácie pred skupinou,
 - **komunikačných kompetencií** – riešením projektu v skupine budeme u žiaka rozvíjať schopnosť formulovať svoje myšlienky a v ústnom aj písomnom prejave ich čo najpresnejšie vyjadrovať, využívať matematickú terminológiu,
 - **spôsobilosti naučiť sa učiť sa** – prácou na projekte sa žiak naučí uvádzať do súvislosti rôzne informácie, čím sa vytvorí jeho komplexnejší pohľad na svet a zvýši sa motivácia pre ďalšie matematické vzdelávanie ,
 - **sociálnych a personálnych kompetencií** – práca na projekte v rámci skupiny bude vyžadovať dodržiavanie dohodnutých pravidiel, rešpektovanie rolí, bude rozvíjať schopnosť diskutovať, spolupracovať, rešpektovať názory ostatných,
 - **občianske a kultúrne kompetencie** - svojím tematickým zameraním bude projekt umožňovať využitie matematického aparátu na riešenie problémov z rôznych oblastí života spoločnosti- environmentalistika, historické tradície, ochrana zdravia...

Aktivizujúce koncepcie vyučovacieho procesu v rámci matematiky

(sociálne formy výučby) - ich implementáciou vytvoríme priestor na prechod od frontálnej formy vyučovania ku forme kooperatívnej, čím poskytneme žiakom alternatívny model edukácie, založenej na ich vzájomnej spolupráci, nie na súťaživosti.

- **kooperatívne vyučovanie** – vo výučbe matematiky ho budeme realizovať pri problémovom a projektovom vyučovaní, ale aj v rámci jednotlivých častí klasickej vyučovacej hodiny. Prostredníctvom tejto koncepcie budeme rozvíjať:
 - **sociálne a personálne kompetencie** - rozdelením úloh v skupine budeme u žiakov rozvíjať pozitívnu vzájomnú závislosť, schopnosť vzájomnej komunikácie, pomoci a kontroly,
 - **komunikačné a sociálne kompetencie** – pri realizácii spoločnej myšlienkovvej tvorby, kognitívnej aktivity žiakov v skupine a prostredníctvom vedenia dialógu sa u žiakov bude rozvíjať schopnosť vecnej argumentácie a schopnosť rešpektovať individuálnu variabilitu z aspektu úrovne matematických vedomostí aj názorov,
 - **kompetencie k celoživotnému učniu** – žiak získa vyššiu vnútornú motiváciu, pozitívny postoj k matematike.

Inovatívne technológií vo vyučovaní matematiky

V rámci aktivizujúcich metód a rozvojových koncepcií, ktoré implementujeme do výučby matematiky, budeme využívať dostupné prostriedky IKT a moderné didaktické pomôcky, ktorých konkrétne začlenenie bude vymedzené v rámci príprav na jednotlivé vyučovacie hodiny. Využívaním IKT v rôznych fázach vyučovacej hodiny a v prepojenosti na aktivizujúce metódy budeme vo vyučovaní matematiky rozvíjať **digitálne kompetencie** žiakov:

- schopnosť vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie, hodnotiť ich dôležitosť a používať ich kritickým a systematickým spôsobom, čím budeme rozvíjať kritické myslenie a kreativitu žiakov,
- schopnosť používať nástroje IKT k vytváraniu prezentácii a k pochopeniu komplexných informácií v rámci matematiky, v prepojenosti na kontextové úlohy z bežného života.

Obsah vzdelávania

Piaty ročník

V piatom ročníku budeme vyučovacím predmetom matematika dotovať piatimi hodinami týždenne (165 hodín ročne) - z toho 115 hodín spadá do dotácie podľa rámcových plánov štátneho vzdelávacieho programu a 50 hodín predstavuje posilnenie z disponibilnej časovej dotácie (1,5 hod. týždenne).

Prehľad tematických celkov

(uvádzané počty hodín zahŕňajú aj dotáciu na rozširujúce učivo, jeho konkrétne začlenenie do jednotlivých tematických celkov je vymedzené v tabuľkovom prehľade)

1. Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 10 000 (27 h),
2. Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión (27 h),
3. Počtové výkony s prirodzenými číslami (41 h),
4. Geometria a meranie (39 h),
5. Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie (23 h).

Témy rozširujúceho učiva:

1. Riešenie slovných úloh s viacerými počtovými výkonmi a s praktickou problematikou,
2. Rysovanie,
3. Približné počítanie so zaokrúhlenými číslami,
4. Riešenie nerovnic typu $458 < n > 504$,
5. Nepriamo sformulované úlohy.

Zostávajúca časová dotácia 8 h je určená na písanie a opravu štvrtročných prác.

Tematický celok: Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 10 000 (27 h)

25h – Odporúčaná časová dotácia, 2h – Rozširujúce učivo (Nepriamo sformulované úlohy)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Upevnenie a prehĺbenie násobenia a delenia prirodzených čísel v obore násobilky • Násobenie a delenie spamäti v obore do 100 • Násobenie ako postupné sčítavanie a delenie na rovnaké časti ako postupné odoberanie • Násobenie a delenie po častiach (propedeutika distributívnosti) • Násobenie súčtu a rozdielu jednociferným číslom v obore do 100 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje sa na číselnej osi: zobrazí prirodzené číslo a naopak k obrazu na číselnej osi priradí zodpovedajúce prirodzené číslo • spamäti násobí a delí v obore do 100 • vie násobiť pomocou sčítania a deliť pomocou postupného odčítania a rozdeľovaním na rovnaké časti • využíva násobenie a delenie ako opačné operácie na kontrolu výpočtu • v konkrétnom príklade identifikuje delenca, deliteľa, podiel (činitele a súčin) • na konkrétnych príkladoch uvedie vlastnosti násobenia (zámena a združovanie činiteľov, násobenie nulou a jednotkou)
<ul style="list-style-type: none"> • Delenie so zvyškom • Delenie (propedeutika) so zvyškom v obore do 100 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> • delí jednociferným číslom v obore do 100 so zvyškom • na číselnej osi vie vyznačiť grafickú podobu zvyšku po delení ako vzdialenosť obrazu daného čísla (dolenca) od obrazu najbližšieho menšieho násobku deliteľa • využíva funkciu delenia na kalkulačke (vrátane kalkulačky na obrazovke PC)
<ul style="list-style-type: none"> • Násobenie a delenie jednoduchých čísel spamäti • Násobenie a delenie písomne jednociferným číslom obore do 10 000 (pomocou 	<ul style="list-style-type: none"> • písomne násobí a delí jednoduché čísla v obore do 10 000 • vie pohotovo spamäti násobiť a deliť (aj so zvyškom) v obore malej násobilky, mocninou 10, v

<p>kalkulačky aj dvojciferným a trojciferným číslom)</p>	<p>obore malej násobilky aj číslami ukončenými nulami (napr. $70 \cdot 500$, $36\,000 : 9$ a pod.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyrieši úlohy typu $64\,000 : 800$ ako úlohu $640 : 8$ (propedeutika krátenia zlomkov • využíva funkciu delenia na kalkulačke v prípade delenia viacciferným deliteľom (aj kalkulačku na obrazovke PC
<ul style="list-style-type: none"> • Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické myslenie s využitím násobenia a delenia (aj ako propedeutika zlomkov, propedeutika pomeru) 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> • matematizuje reálnu situáciu - pri opise reálnej situácie používa prirodzené čísla a vytvára matematický model riešenia situácie z bežného života, pričom využíva osvojené matematické operácie • vie s porozumením čítať text slovnej úlohy, selektovať údaje podľa relevantnosti, účelne využívať situačný náčrt • vie objasniť postup riešenia slovnej úlohy s použitím matematickej terminológie
<ul style="list-style-type: none"> • Riešenie nepriamo sformulovaných úloh (rozširujúce učivo) 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyrieši nepriamo sformulované úlohy identifikáciou a kategorizáciou ich jednotlivých častí, účelne využíva operácie násobenia a delenia pri riešení úlohy
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Multikultúrna výchova (obsahová rovina slovných úloh – spoznávanie iných kultúr, tradícií a zvykov ich predstaviteľov) • Osobnostný a sociálny rozvoj (sebadôvera – práca s kalkulačkou pri slabších žiakoch bude odbúravať prekážku ich ďalšieho matematického rozvoja, ktorá spočívala v neschopnosti zvládnuť numeriku) 	

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión (27 h)

20h - Odporúčaná časová dotácia, 5h - Projektové vyučovanie (Od príkladov ku hviezdám),

2h - Rozširujúce učivo (Riešenie nerovnic)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">Vytvorenie predstavy o veľkých číslachRád číslice v zápise prirodzeného číslaČítanie a písanie veľkých prirodzených čísel	Žiak : <ul style="list-style-type: none">vie opísať predstavu o veľkom čísle pomocou javov z bežného života (precestovaná vzdialenosť, výška budovy)číta a zapisuje prirodzené číslasprávne rozloží prirodzené číslo na jednotky rôzneho ráduvie skladať prirodzené číslo z jednotiek rôzneho rádu (vrátane riešenia divergentných úloh)identifikuje párne a nepárne číslarealizuje triedenie skupiny čísel na základe parity
<ul style="list-style-type: none">Porovnávanie, usporiadanie prirodzených číselZaokrúhľovanie prirodzených čísel.- Zaokrúhľovanie nadol (nahor)Číselná os, vzdialenosť na číselnej osi (aj ako propedeutika desatinných čísel – učivo o eurách a centoch)Rímske číslice (zoznámenie sa s týmito číslicami)	Žiak : <ul style="list-style-type: none">porovnáva, zaokrúhľuje a usporadúva veľké prirodzené číslazaokrúhľuje veľké prirodzené čísla (na 10,100...) nadol, nahorpočíta so zaokrúhľenými číslamiidentifikuje základné rímske čísliceuplatňuje algoritmus čítania rímskych čísel na základe vzťahu medzi pozíciami v číslevie vymenovať situácie z bežného života, v ktorých sa vyskytujú rímske čísla
<ul style="list-style-type: none">Riešenie slovných úloh a úloh na rozvíjanie matematickej gramotnostiKontextové a podnetové úlohy z obrázkov, máp, schém, tabuliek, diagramov, grafov ...	Žiak : <ul style="list-style-type: none">pri riešení úloh získa potrebné údaje z predložených tabuliek, diagramov, máp a schém
<ul style="list-style-type: none">Projektové vyučovanie – Od príkladov ku hviezdám	Žiak : <ul style="list-style-type: none">vyrieši čiastkové úlohy na násobenie a delenie (vedúce k výsledkom z oboru do a nad milión)vyhľadá potrebné informácie – údaje a obrázky na internetena základnej úrovni sa orientuje na webových stránkach, týkajúcich sa astronómiezískané informácie spracuje do elektronickej podoby v spolupráci s ostatnými členmi skupiny – PP prezentáciaprezentuje výsledky svojej činnosti, pričom pri opise postupu činnosti použije matematicky presnú terminológiu a získaný pojmový aparát z astronómie (na elementárnej úrovni)
Prierezové témy	
<ul style="list-style-type: none">Dopravná výchova (obsahová rovina slovných úloh – veľké čísla v geografii, prekonávanie vzdialeností dopravnými prostriedkami, dodržiavanie pravidiel bezpečnosti)Multikultúrna výchova (veľké čísla v geografii – oboznamovanie sa s reáliami a kultúrou iných krajín)Environmentálna výchova (pri projekte s témou vesmír – rozvoj postojov rešpektujúcich pravidlá TUR)Tvorba projektov a prezentačné zručnosti (pri projektovom vyučovaní – Od príkladov ku hviezdám)	

Tematický celok : Počtové výkony s prirodzenými číslami (41 h)

30h – Odporúčaná časová dotácia, 4h - Rozširujúce učivo (Riešenie slovných úloh s viacerými počtovými výkonmi a s praktickou problematikou), 5h – Projektové vyučovanie (Cestujeme po Slovensku), 2h - Rozširujúce učivo (Približné počítanie so zaokrúhlenými číslami)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel spamäti, písomne a na kalkulačke (aj mimo oboru do 100 s násobkami 10, 100, atď.)Porovnávanie rozdielomSčítanie a odčítanie na kalkulačke	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none">v konkrétnom príklade identifikuje menšenec, menšiteľ, rozdiel (sčítance a súčet)na konkrétnych príkladoch popíše vlastnosti sčítania (zámena sčítancov, združovanie pripočítanie 0) – porovná s vlastnosťami odčítaniaspamäti sčíta a odčíta prirodzene čísla mimo obor do 100písomne sčíta a odčíta prirodzene čísla mimo obor do 100využíva sčítanie a odčítanie ako navzájom opačné operácie ku kontrole výpočtuzmenšuje alebo zväčšuje o daný počet prirodzene čísloporovnáva čísla rozdielomidentifikuje úlohu „o koľko“ ako úlohu na porovnanie rozdielompísomne sčítava aj viac sčítancov (aj pomocou kalkulačky)používa kalkulačku na obrazovke PC
<ul style="list-style-type: none">Násobenie a delenie prirodzených čísel spamäti, písomne (dvojciferným a trojciferným číslom) na kalkulačke (aj mimo oboru do 100 s násobkami 10, 100, atď.)Násobenie a delenie ako vzájomne opačné matematické operácie	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none">spamäti násobí a delí prirodzene čísla mimo obor do 100písomne násobí a delí prirodzene čísla mimo obor do 100využíva násobenie a delenie ako opačné operácie na overenie správnosti výpočtuzmenšuje alebo zväčšuje prirodzene číslo n-krátporovnáva čísla podielomidentifikuje úlohu „koľkokrát“ ako úlohu na porovnanie podielompohotovo používa kalkulačku pri násobení a delení prirodzených čísel (aj kalkulačku na obrazovke PC)
<ul style="list-style-type: none">Poradie počtových výkonovKontextové úlohyPropedeutika záporných čísel	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none">v úlohách s prirodzenými číslami vie správne určiť poradie počtových výkonovvie riešiť kontextové úlohy, ktoré vedú k zápisu v podobe zmiešaného príkladurozširuje svoje ponímanie číselného oboru v prípadoch, keď zjednodušenie zmiešaného príkladu vedie k zdanlivo neriešiteľnej úlohe napr. 40 - 60
<ul style="list-style-type: none">Riešenie slovných úloh s viacerými počtovými výkonmi a s praktickou problematikou (rozširujúce učivo)	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none">s porozumením číta matematické textytriedi informácie, selektuje relevantnématematizuje reálnu situáciuúčelne využíva rôzne počtové výkonyuplatňuje povolené výhody a dodržiava dohodnuté poradie počtových operácií
<ul style="list-style-type: none">Projektové vyučovanie – Cestujeme po Slovensku	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none">využíva internet a knižné zdroje ako zdroj potrebných informáciívykonáva potrebné matematické operácie so získanými údajmivytvorí záverečný elektronický výstup projektuprezentuje výsledky svojej činnostipri opise postupu činnosti používa matematicky presnú

	terminológiu, vyjadruje sa vecne
<ul style="list-style-type: none"> Približné počítanie so zaokrúhlenými číslami (rozširujúce učivo) 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> účelne zaokrúhľuje prirodzené čísla v kontexte požadovanej úlohy identifikuje úlohy vedúce k približnému počítaniu so zaokrúhlenými číslami: <ul style="list-style-type: none"> úlohy, v ktorých nedisponuje matematickým aparátom na počítanie s presnými číslami (124 587 : 300 ako 120 000 : 300) úlohy, ktorých kontext vedie ku počítaniu so zaokrúhlenými číslami (v jedálni sa denne stravuje 170 až 220 stravníkov)
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Multikultúrna výchova (obsahová rovina slovných úloh – spoznávanie iných kultúry, tradícií a zvykov ich predstaviteľov) Environmentálna výchova (slovné úlohy zamerané na vzťah človeka k životnému prostrediu) Osobnostný a sociálny rozvoj (sebadôvera – práca s kalkulačkou pri slabších žiakoch , rozvoj spolupráce pri kooperatívnom vyučovaní a projektovom vyučovaní) <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti (pri projektovom vyučovaní – Cestujeme po Slovensku)</p>	

Tematický celok : Geometria a meranie (39 h)

23h – Odporúčaná časová dotácia, 12h – Práca s didaktickým softvérom Cabri geometria, 4h - Rozširujúce učivo (Rysovanie)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Geometrické rovinné útvary: Trojuholník, štvoruholník a ich porovnanie Kruh, kružnica 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> identifikuje a pomenuje rovinné útvary vie urobiť náčrt rovinných útvarov vie narysovať trojuholník, v štvorcovej sieti aj obdĺžnik a štvorec rozlišuje a pomenúva priestorové útvary – kocku, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľu... pozná a vymenuje niektoré základné vlastnosti rovinných útvarov - trojuholníka, štvoruholníka, štvorca, obdĺžnika, kružnice a kruhu konkretizuje rozdiel medzi štvorcem a obdĺžnikom (medzi kružnicou a kruhom) vie narysovať kružnicu/kruh s daným polomerom/priemerom vymenuje príklady z bežného života, v ktorých sa vyskytujú rovinné útvary
<ul style="list-style-type: none"> Rysovanie – základné pravidla rysovania Rovnoběžky, kolmice v bežnom živote Vytváranie rovinných útvarov rysovaním kolmíc a rovnobežiek Rysovanie rovnobežníka (len ako propedeutika v štvorcovej sieti) 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> vie používať pomôcky na rysovanie uvedie príklady kolmíc a rovnobežiek v bežnom živote vie narysovať rovnobežné a kolmé priamky (úsečky) narysuje úsečku danej dĺžky podľa zadaných rozmerov v cm, resp. v mm zostrojí štvorec a obdĺžnik (v štvorcovej sieti aj rovnobežník)
<ul style="list-style-type: none"> Meranie dĺžky úsečky Súčet a rozdiel dĺžok úsečiek Násobok dĺžky úsečky Jednotky dĺžky, premena jednotiek m, dm, cm, mm v obore prirodzených čísel Obvod trojuholníka, štvorca, obdĺžnika 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> odmeria dĺžku úsečky s presnosťou na milimetre, vzdialenosť na metre vie premieňať jednotky dĺžky uvedie príklady úloh vyžadujúcich premenu jednotiek dĺžky rieši slovné úlohy s premenou jednotiek dĺžky, s praktickou tematikou rieši úlohy s aplikáciou základných poznatkov o

	<ul style="list-style-type: none"> trojuholníku, štvorca a obdĺžniku vypočíta obvod trojuholníka, štvorca, obdĺžnika výpočet obvodu rovinných útvarov vie v zadaných prípadoch overiť graficky (identifikuje dôvod prípadnej nepresnosti – chyba vo výpočte/ nepresnosť rysovania)
<ul style="list-style-type: none"> Kocka, kváder (ako propedeutika) Stavba telies zo stavebnicových kociek Stavba telies na základe stanovených podmienok (podľa plánu) 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> Identifikuje kocku/kváder ako priestorový útvar zložený z viacerých menších kociek podľa náčrtu, nákresu, kótovania (návodu) vie postaviť jednoduchú stavbu z kociek vie vytvoriť plán existujúcej stavby
<ul style="list-style-type: none"> Zväčšovanie a zmenšovanie geometrických tvarov vo štvorcovej sieti (propedeutika práce s pomerom) 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> v štvorcovej sieti vie narysovať trojuholník, štvoruholník, štvorec, obdĺžnik zväčšuje a zmenšuje útvary vo štvorcovej sieti využíva nástroje v prostredí softvérových aplikácií (Word, Excel) na zmenšovanie/zväčšovanie rovinných útvarov
<ul style="list-style-type: none"> Interaktívna výučba – práca s didaktickým softvérom Cabri geometria 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> vie spustiť program a otvoriť čistý výkres orientuje sa v ponuke panela konštrukcií - zostrojí bod, priamku, polpriamku, kružnicu vie pohybovať zostrojenými bodmi/útvormi v pozícii „Neutrál“ vie zmazať zostrojené body a útvary využíva ikony „komentár“ a „číselná hodnota“ ako editory textu a čísel vie upravovať editory textu a čísel, premiestňovať ich a vyplniť farbou vie na danej polpriamke AX zostrojiť taký bod B, aby úsečka AB mala takú dĺžku ako úsečka CD dokáže zostrojiť kružnicu k so stredom v bode S a s polomerom ktorého veľkosť je daná číslom dokáže zostrojiť kružnicu k so stredom v bode S a s polomerom rovným dĺžke danej úsečky vie realizovať konštrukciu trojuholníka, ktorý je daný tromi stranami (úsečkami), resp. dĺžkami strán vie prezentovať vlastné výkresy v Cabri s použitím geometrickej terminológie pri prezentácii výkresov vie popísať svoj postup práce
<ul style="list-style-type: none"> Rysovanie (rozširujúce učivo) 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> narysuje jednoduché a zložitejšie rovinné útvary mimo štvorcovej siete účelne používa rôznu hrúbku čiar slovne formuluje postup rysovania (propedeutika postupu konštrukcie) s používaním presnej matematickej terminológie
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tvorba projektu a prezentačné zručnosti (prezentácia výkresov v Cabri Geometrii) Dopravná výchova (Rovinné útvary ako súčasť náčrtov dopravných komunikácií : kolmice a rovnobežky – koľajnice, križovatky...) Osobnostný a sociálny rozvoj (posilnenie schopnosti geometrického uvažovania žiaka odbúraním technickej stránky rysovania) 	

Tematický celok : Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie (23 h)

18h – Odporúčaná časová dotácia, 5h – Projektové vyučovanie (Naša trieda)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> vie čítať údaje z jednoduchej tabuľky, grafu, schémy vie zhromaždiť potrebné informácie triedi, selektuje usporadúva údaje znázorňuje dáta jednoduchým diagramom na grafické znázornenie údajov využíva nástroje softvérových aplikácii MS Word, MS Excel
<ul style="list-style-type: none"> Pravdepodobnostné hry, pokusy a pozorovania. Zisťovanie počtu náhodných udalosti pri pokusoch. Voľba stratégie 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje sa v konkrétnych súboroch predmetov – pracuje v nich a organizuje ich podľa zadania úlohy vie rozlišovať väčšiu a menšiu šancu pri pokusoch vie tvoriť hypotézy na základe svojich skúseností, resp. predchádzajúceho pokusu vhodne volí stratégiu riešenia navrhne alternatívne riešenia vie projektovať svoju činnosť – vypracuje vlastný postup vie pracovať podľa postupu vie zistiť počet náhodných udalostí pri pokusoch
<ul style="list-style-type: none"> Riešenie nepriamo sformulovaných úloh (kontextové úlohy) Propedeutika zlomkov a priamej úmernosti. 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> identifikuje a triedi podľa relevantnosti údaje zo zadania úlohy pri riešení úloh z bežného života volí vhodné stratégie
<ul style="list-style-type: none"> Projektové vyučovanie – Naša trieda 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> zhromažďuje, triedi a spracúva rôzne údaje týkajúce sa žiakov triedy (farba očí, ročné obdobie narodenia, počet súrodencov a pod.) údaje znázorňuje tabuľkou, diagramom, grafom pripraví elektronický výstup (prezentácia PP) svojich zistení
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tvorba projektu a prezentačné zručnosti (zhromažďovanie, triedenie údajov, prezentácia výsledkov zistení) Environmentálna výchova (obsahová zameranosť aplikačných úloh na vzťah človeka k životnému prostrediu) Multikultúrna výchova (získavanie a spracovanie údajov, týkajúcich sa života iných kultúr) Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj spôsobilosti spolupracovať – pri získavaní a spracovávaní údajov v rámci kooperatívneho vyučovania) 	

Charakteristika predmetu

Predmet Informatika je súčasťou vzdelávacej oblasti *Matematika a práca s informáciami*. Podobne ako matematika rozvíja logické myslenie žiakov, schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi.

Informatika pripravuje žiakov na využívanie IKT v iných vyučovacích predmetoch a umožňuje im dosiahnuť základnú úroveň informačnej gramotnosti.

Vedomosti o jednotlivých počítačových programoch a ich charakteristických vlastnostiach spolu s osvojením si informačných a komunikačných technológií umožňujú žiakom racionálne a tvorivo pristupovať k spracovaniu a využívaniu informácií a k ich využitiu pri ďalšom vzdelávaní i v praktickom živote. Je im poskytnutá možnosť využívať počítačové systémy nielen ako zdroj informácií, ale i ako prostriedok komunikácie.

Získané schopnosti a zručnosti sú v informačnej spoločnosti dôležitým predpokladom uplatnenia sa na trhu práce a podmienkou k efektívnemu profesijnému rozvíjaniu sa i rozvíjaniu záujmovej činnosti.

Zvládnutie výpočtovej techniky, najmä rýchle vyhľadávanie a spracovanie potrebných informácií pomocou internetu a iných digitálnych médií urýchľuje aktualizáciu poznatkov. Schopnosti a zručnosti získané v predmete informatika umožňujú žiakom aplikovať IKT s bohatou škálou vzdelávacieho software a informačných zdrojov vo všetkých vyučovacích predmetoch.

Vzdelávací obsah vyučovacieho predmetu pomáha žiakovi orientovať sa v štruktúre a činnosti počítača, poznať možnosti jeho využitia, manipulovať s počítačom a jeho prídavnými zariadeniami užívateľským spôsobom, pracovať s hotovými didaktickými programami, osvojiť si základy práce s grafikou. Žiaci sa učia triediť informácie, kriticky ich posudzovať a aplikovať v praktickom živote v súlade so zákonmi o duševnom vlastníctve. Osvojujú si základy elektronickej komunikácie a jej zásady.

Prostredníctvom predmetu Informatika budeme prehľbovať a rozširovať nielen poznávacie schopnosti žiaka, ale aj rozvíjať estetické a tvorivé stránky jeho osobnosti. Využívanie výpočtových operácií, práce s grafickými a hudobnými editormi či multimediálnymi pomôckami zaradíme do výučby matematiky, fyziky, prírodopisu, zemepisu, chémie či hudobnej výchovy.

Vzdelávací obsah informatiky v Štátnom vzdelávacom programe je rozdelený na päť tematických okruhov:

- Informácie okolo nás,

- Komunikácia prostredníctvom IKT,
- Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie,
- Princípy fungovania IKT,
- Informačná spoločnosť.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom vyučovania informatiky bude sprístupniť základné pojmy a techniky používané pri práci s údajmi a pri tvorbe algoritmov a výpočtových procesov.

Čiastkové ciele

- získať základy algoritmického myslenia nevyhnutného pre komunikáciu s výpočtovou technikou,
- rozvíjať základné digitálne zručnosti, získať zručnosť využívať výpočtovú a komunikačnú techniku spolu s bežným užívateľským softwarom,
- získať schopnosť pracovať s textovými, tabuľkovými a grafickými editormi,
- spracovávať údaje do tabuliek, grafov a diagramov,
- rozumieť toku informácií v spoločenskom informačnom procese, od vzniku informácie, jej uložením na médium a jej prenosom, transformáciou, spracovaním až po praktické využitie,
- vyhľadávať informácie potrebné k riešeniu úloh či problémov a využívať k tomu možnosti internetu,
- osvojiť si rizika spojené s využívaním výpočtovej techniky a informačných a komunikačných technológií,
- rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov a aplikácií,
- osvojiť si schopnosti kooperácie a komunikácie,
- rozvíjať tvorivé myslenie, zodpovednosť,
- získať zručnosť elektronicky spracovávať informácie,
- získať základy pre výskumnú prácu, rozvíjať si formálne i logické myslenie, naučiť sa viaceré metódy na riešenie problémov.

Kompetencie, ktoré budeme rozvíjať vyučovaním informatiky

Učebné kompetencie

- vedieť vyhľadávať, triediť a posudzovať informácie z hľadiska ich pôvodu, obsahu a využiteľnosti,
- schopnosť získavať nové poznatky, využívať ich a aplikovať v praxi,
- rozvíjať svoju schopnosť pracovať sústredene, samostatne a tvorivo,
- vedieť využiť získané počítačové zručnosti v praktickom živote,
- schopnosť pracovať s informačnými technológiami na užívateľskej úrovni.

Kompetencie riešiť problémy

- rozvíjať logické a tvorivé myslenie, schopnosť samostatne riešiť problémové situácie,

- schopnosť hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- spôsobilosť využívať informačné technológie pri riešení problémov,
- vedieť hľadať originálne spôsoby riešenia problémov,
- rozvíjať svoje schopnosti efektívne pracovať s informáciami,
- vedieť samostatne riešiť problémy.

Informačné kompetencie

- získať a spracovávať informácie modernými technológiami,
- vedieť využívať efektívne počítač a multimédia pri svojom vzdelávaní, tvorivých aktivitách, projektovom vyučovaní, vyjadrovaní svojich myšlienok a postojov a riešení problémov reálneho života,
- schopnosť prostredníctvom internetu a IKT získať a spracovávať informácie,
- vedieť správne chápať a používať infromatické pojmy, algoritmické, systematické a logické myslenie pre prax.

Komunikačné kompetencie

- vedieť formulovať a obhájiť vlastný názor, diskutovať a využívať všetky dostupné informačné zdroje,
- schopnosť sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (video, text, schémy, obrázky) zrozumiteľným spôsobom pre všetkých,
- vedieť kriticky hodnotiť informácie,
- schopnosť vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver,
- vedieť správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky,
- schopnosť využiť informačné a komunikačné prostriedky a technológie ku kvalitnej komunikácii s okolitým svetom,
- vedieť využiť PC k ľahšej, rýchlejšej a spoľahlivejšej výmene informácií.

Interpersonálne kompetencie

- spôsobilosť spolupracovať a rešpektovať prácu a názory druhých,
- vedieť objektívne hodnotiť vlastný prínos pre prácu kolektívu,
- schopnosť prevziať zodpovednosť za seba a spoluzodpovednosť za prácu v kolektíve,
- vedieť hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých.

Kompetencie pracovné a technické

- zručnosť manipulovať s výpočtovou technikou a získané zručnosti uplatniť v každodennom živote,
- poznať a dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s PC,
- vedieť organizovať a zefektívňovať svoju pracovnú činnosť.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie,

Aktivizujúce metódy a stratégie

Aplikáciou aktivizujúcich metód, stratégií vo výučbe informatiky budeme vplývať na:
rozvoj kritického myslenia žiakov

- **stratégia EUR** – žiaci v procese učenia budú spájať nové poznatky s už osvojeným – teda k danému učivu sa budú vracieť, aktivizovať ho, vychádzať z neho, avšak sústavne ho budú rozširovať, obohacovať. Využitím tejto metódy na vyučovacích hodinách informatiky rozvíjame:
 - **kompetencie k celoživotnému učeniu sa** – žiaci budú aktivizovať už skôr osvojené poznatky, spájať ich s novými,
 - **počítačovú gramotnosť** - žiaci budú upevňovať nové vedomosti a aktívne rekonštruovať svoje už skôr nadobudnuté poznatky aby zodpovedali novým informáciám, čo bude viesť k aktívnemu záujmu o preberanú tému, osvojené poznatky budú trvalejšie,
 - **komunikačné kompetencie** - žiaci pri argumentovaní budú používať odbornú terminológiu, čím si viac upevnia osvojené;

rozvoj tvorivého myslenia žiakov

- **metódy heuristické** – pri realizácii heuristických metód budeme sledovať rozvoj kompetencií:
 - **na riešenie problémov** – žiaci budú problémy analyzovať, budú využívať doterajšie vedomosti, kontrolovať svoje riešenie a zdôvodňovať svoje postupy riešení,
 - **učebné** – aktívnym riešením problémov budú zvyšovať svoju motiváciu pre učenie sa,
 - **sociálne** – žiaci budú spolupracovať, pracovať v tímoch.

Na riešenie problému budeme využívať metódu: **Brainstorming**

Aktivizujúce koncepcie vyučovania

Vo vyučovaní informatiky budú v rámci implementácie rozvojového programu školy využité aktivizujúce koncepcie vyučovania:

- **projektové vyučovanie** - žiaci budú riešiť problémové úlohy, ktoré majú komplexnejší charakter. Využitie tejto aktivizujúcej koncepcie bude rozvíjať kompetencie: komunikačné, učebné kompetencie, kompetencie na riešenie problémov, kompetencie personálne a sociálne,
- **skupinové a kooperatívne vyučovanie** - žiaci budú pracovať v malých skupinách, vzájomne budú spolupracovať a riešiť zadané problémy, pritom sa budú rozvíjať ich sociálne, personálne a komunikačné kompetencie.

Obsah vzdelávania

Piaty ročník

Povinný vyučovací predmet budeme realizovať s časovou dotáciou 1 vyučovacia hodín týždenne, čo predstavuje posilnenie o 0,5hod. týždenne oproti časovej dotácii podľa štátneho vzdelávacieho programu

Prehľad tematických celkov

- Informácie okolo nás,
- Komunikácia prostredníctvom IKT,
- Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie,
- Princípy fungovania IKT,
- Informačná spoločnosť.

Témy rozširujúceho učiva

- Prostredie programu ZonerCallisto -čiary, úsečky a mnohoúhelníky, farby a poradie objektov, text ako objekt, úprava kriviek,
- Prostredie programu LogoMotion - práca s obrázkom, farby a odtiene, jednoduché geometrické tvary,
- Prostredie programu Corel.

Tematický celok: Informačná spoločnosť (3 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Od mechanizácie k informačnej spoločnosti• Bezpečnosť na internete	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">• definovať pojmy - údaj, informácia, rôzne typy údajov, zbieranie, uchovávanie, spracovanie a prezentovanie• konkretizovať využite informačné a komunikačných technológií v bežnom živote• využiť IT v praxi• vymenovať riziká informačných technológií• vymenovať možné nebezpečenstvá na internete• popísať základné pravidlá bezpečného používania internetu• použiť antivírusové programy na kontrolu konkrétnych diskových jednotiek, priečinkov a súborov
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none">• Mediálna výchova (riziko informačných technológií, nebezpečenstvo používania internetu)	

Tematický celok: Princípy fungovania IKT (2 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Vstupné a výstupné zariadenia Operačný systém 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> zapnúť a vypnúť počítač ovládať klávesnicu, prácu s myšou opísať systémy na spracovanie údajov z pohľadu ich architektúry /počítač, prídavné zariadenia/ definovať logickú štruktúrou PC /operačný systém/ ukončiť neodpovedajúcu aplikáciu orientovať sa v stromovej štruktúre priečinkov premenovať súbory a priečinky pomocou myši vytvoriť nový priečinkov a následne jeho ďalšie podpriečinky a pomenovať ich prihlásiť sa do školskej siete používať výučbové CD
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj /skupinová práca (použitie pomôcky pre mladších žiakov o stavbe PC, vstupné a výstupné zariadenia) 	

Tematický celok: Informácie okolo nás (16 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Oblasti aplikácií softvéru Grafická informácia Textová informácia Formátovanie textu Obrázky v texte Informácie v tabuľkách 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientovať sa v prostredí spracovania grafickej informácie -spustenie, základné nástroje kresliť v grafickom prostredí Skicár – úsečky a iné tvary, výplň a sprej, výber a schránka spustiť aplikáciu Zoner Callisto, dokáže sa orientovať v prostredí základného okna aplikácie kresliť v grafickom prostredí Zoner Callisto – tvary, čiary, úsečky vložiť obrázok do súboru, meniť farbu, výplň využiť ponuku Bitmapy na úpravu obrázku pracovať so základným panelom, galériou a paletou spustiť aplikáciu LogoMotion , dokáže sa orientovať v základnom okne aplikácie LogoMotion kresliť v grafickom prostredí LogoMotion – práca s obrázkom, farby a odtiene, jednoduché geometrické tvary otvoriť, uložiť, zavrieť dokument spustiť aplikáciu Corel , a orientovať sa v základnom okne kresliť v grafickom prostredí Corel otvoriť, uložiť, zavrieť dokument orientovať sa v prostredí textového editora – MS Word zmeniť orientáciu strany na výšku alebo šírku použiť základné tlačidlá panela nástrojov štandardný a formátovanie otvoriť, uložiť, zavrieť dokument, označiť text vystrihnúť, kopírovať, vložiť text v rámci jedného dokumentu i niekoľkých dokumentov, tlačíť dokument formátovať textu /komunikačného okna Formát písma/ používať tlačidlá na zarovnanie textu vložiť symbol, obrázok zo súboru, automatické tvary, WordArt vytvoriť tabuľku, orámovat' a podfarbit' jej časti použiť základné úpravy obsahu tabuľky,tlačíť dokument spustiť aplikáciu MS Excel, dokáže sa orientovať sa v základnom okne aplikácie MS Excel

	<ul style="list-style-type: none"> • používať adresy buniek, zapísať údaje do bunky • kopírovať, presúvať obsah buniek • aplikovať matematickú funkciu /suma / • otvoriť, uložiť, zavrieť súbor, vytvoriť jednoduchú tabuľku / • tlačiť označený výber buniek dokumentu • spustiť aplikáciu MS PowerPoint a orientovať sa v základnom okne aplikácie MS PowerPoint • vytvoriť novú prezentáciu • použiť voľbu rozloženia snímky, šablónu návrhov • vložiť, kopírovať a odstrániť snímky, meniť vzhľad pozadia • na snímku vložiť text, obrázok, automatické tvary • využiť ponuku efektov a pridáva ich k vyznačenému objektu • spustiť prezentáciu
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova/ spracovanie rôznych ekologických tém pri práci s jednotlivými aplikáciami MS Office (zostavenie tabuľky „Ohrozené druhy živočíchov na Slovensku“) • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti (vytvorenie „Diplomu pre spolužiaka“) 	

Tematický celok: Komunikácia prostredníctvom IKT (5 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Internet • História vzniku internetu • Sieť • Webová adresa • Vyhľadávače web v bežnom živote • Elektronická pošta • E-mailová adresa • E-mailová komunikácia • Netiketa 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pochopiť ako IKT slúži na sprostredkovanie informácií medzi ľuďmi • využívať IKT na vlastné učenie sa • vyhľadávať informácie na internete • triediť a spracovať informácie z internetu • rešpektovať autorské práva • popísať základné IKT nástroje na komunikáciu • komunikovať pomocou e-mailu • čo je netiketa
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none"> • Mediálna výchova (rozvoj poznania v oblasti pravidiel fungovania mediálneho sveta) • Multikultúrna výchova (internet ako zdroj informácií o kultúre a živote iných národov) 	

Tematický celok: Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie (8 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • algoritmus a program 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spustiť aplikáciu Imagine • orientovať sa v základnom okne aplikácie Imagine • zmazať stránku • použiť príkaz – dopredu, vzad, vpravo a vľavo • aplikovať príkaz na zmenu hrúbky pera • použiť príkaz na zmenu farby pera • použiť príkaz opakuj • použiť príkaz na zapnutie a vypnutie pera • zapísať postup riešenia, etapy riešenia problémov
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none"> • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti (pri tvorbe a prezentácii jednoduchej animácie) 	

Charakteristika predmetu

Predmet Technická výchova rozvíja u žiakov základné pracovné zručnosti a návyky. Učí ich plánovať, organizovať a hodnotiť pracovné činnosti samostatne i v tíme. Vo všetkých tematických okruhoch sú žiaci vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci.

Práca so stavebnicami Lego RoboLab podporuje koncepciu vzdelávania smerom k posilneniu záujmov žiakov, posúva vzdelávanie bližšie k tomu, čo bude žiak v živote skutočne potrebovať - rozvoju kľúčových kompetencií. Poskytuje najširšie možnosti na realizáciu cieľov technickej výchovy. Pomocou stavebnice žiaci získavajú technické zručnosti pri skladaní modelov podľa návodu a neskôr podľa vlastných návrhov, či už nakreslených alebo len podľa predstáv. Každá jedna zo získaných vedomostí a zručností má analógiu v bežnom živote. Napríklad rozkladanie modelov do menších celkov sa chápe ako rozloženie problémov na podproblémy a ich následné jednoduchšie riešenie. Jednotlivé poznatky získané pri práci na modeloch sú trvácnejšie, lebo budú získané pri zážitkovom učení. Práve tento spôsob výučby je v modernej škole vítaný, lebo nezaťažuje žiakov kvantom teoretických vedomostí.

Stavebnica RoboLab je primeraným nástrojom na rozvíjanie medzipredmetových vzťahov a to hlavne v oblastiach techniky, informatiky, fyziky, chémie ale aj matematiky.

Okrem uplatňovania faktografických vedomostí v praxi, je RoboLab aj nástrojom na rozvoj osobnostných charakteristík žiakov, ako napríklad práca v tímoch, tolerancia, trpezlivosť, precíznosť alebo schopnosť prezentovať svoje vlastné projekty a obhájiť si ich. Dôraz sa kladie na rozvoj tvorivosti, kreativity, výchovy ku zdraviu, komunikácií. Na hodinách Technickej výchovy počítačová stavebnica Lego RoboLab rozvíja u žiakov ich fantáziu – navrhnutie a zostrojenie funkčného robota, prakticky preveruje zručnosti z postupov pri programovaní reálnych situácií. Stavba modelov rôznych vozidiel, mechanizmov vedie k rozvíjaniu technického i abstraktného myslenia, Tým sa okrem technických vedomostí a zručností rozvíja aj ich tvorivé myslenie a schopnosť riešiť vytvorený problém.

Na vyučovacích hodinách technickej výchovy žiaci získavajú dôležité informácie, ktoré im pomáhajú pri zodpovednom rozhodovaní o ďalšom profesijnom zameraní podľa vlastných schopností a možností, orientácií na trhu práce.

Vzdelávací obsah vyučovacieho predmetu pozostáva z troch tematických okruhov:

- Inštalácia RoboLab + video,
- Administrátor,
- Programer.

Výučba predmetu Technická výchova v 5. ročníku sa realizuje s časovou dotáciou 2 hodiny týždenne.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu v Technickej výchove je rozvíjať u žiakov základné pracovné zručnosti a návyky, plánovať, organizovať a hodnotiť pracovné činnosti samostatne i v tíme.

Čiastkové ciele

- Rozvíjať pozitívny vzťah k práci a k zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce,
- Osvojiť si základné technických zručnosti k organizácii a plánovaniu práce, k uplatneniu teoretických poznatkov v praktických činnostiach – stavba modelov jednoduchých mechanizmov a modelov robotov,
- Rozvíjať tvorivosť, nápaditosť a originalitu pri tvorení modelov a k vynakladaniu úsilia k dosiahnutiu kvalitného výsledku,
- Rozvíjať logické myslenie pri riešení problémov súvisiacich s navrhovaním a zostrojením funkčného robota,
- Rozvíjať nový postoj k hodnotám vo vzťahu k práci človeka, technike a životnému prostrediu,
- chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k seberealizácii a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia.

Kľúčové kompetencie

Učebné kompetencie

- vyhľadávať a triediť informácie a na základe ich pochopenia, prepojenia a systematizácie ich efektívne využívať,
- získať pozitívny vzťah k učeniu prostredníctvom zadávaných úloh,
- hodnotiť výsledky svojej práce, diskutovať o nich.

Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- využívať PC pre svoju učebnú činnosť,
- využívať programový systém RoboLab určený pre vývoj riadiacich programov robotov.

Kompetencie k riešeniu problémov

- vyhľadávať informácie vhodné k riešeniu technických problémov,
- aplikovať svoju teóriu v praxi, klásť otvorené otázky,
- tvorivo využívať vedomosti pri praktickom riešení technických úloh,
- overovať prakticky správnosť riešení technických problémov, sledovať vlastný pokrok.

Komunikačné kompetencie

- spolupracovať v skupine pri riešení zadaných úloh,
- rešpektovať názory iných, diskutovať o nich,
- výstižne sa vyjadrovať v písomnom i ústnom prejave,
- vyjadrovať svoje myšlienky a názory v logickom slede,
- prezentovať výsledky svojej práce.

Personálne a sociálne kompetencie

- pracovať v skupinách, spolupracovať s ostatnými pri riešení zadanej technickej úlohy v rámci skupiny,
- vytvárať si pozitívnu predstavu o sebe samom,
- vedieť argumentovať.

Kompetencie občianske

- rešpektovať pravidla pri práci,
- rozumieť ekologickým súvislostiam,
- dodržiavať pravidla ochrany životného prostredia.

Kompetencie pracovné a technické

- dodržiavať bezpečnostné a hygienické zásady pri práci,
- dodržiavať dohodnuté postupy práce,
- dodržiavať pravidlá na ochranu životného prostredia.

Metódy, formy, koncepcie, stratégie

Aplikácia aktivizujúcich metód vo vyučovaní technickej výchovy má vplyv na:
rozvoj kritického myslenia žiakov

sokratovský rozhovor – žiaci budú hľadať odpovede na otázky, pritom sa budú hlbšie zamýšľať nad problémom, hľadať argumenty, dôkazy pre svoje stanoviská, vyvodzovať závery, budú rozvíjať kritické myslenie. Začlenením tejto inovatívnej metódy do vyučovania technickej výchovy budeme sledovať rozvoj najmä:

- komunikačných kompetencií - žiaci budú argumentovať, logicky správne zostavovať postupy riešení technických problémových úloh,
- kompetencií riešiť problémy - žiaci budú nové poznatky nadobúdať samostatne, samostatne budú riešiť konštrukčné a technické problémy pri konštrukcii modelov mechanizmov, budú aplikovať už osvojené poznatky pri praktickom riešení technických úloh,
- sociálnych kompetencií – žiaci budú pracovať v skupine, rešpektovať názory ostatných členov skupiny pri riešení rôznych technických problémov.

rozvoj tvorivého myslenia žiakov

výkladovo – problémová metóda - /motivačná fáza/ žiaci budú nútení premýšľať, budú argumentovať, vyhľadávať informácie. Budú rozvíjať kritické myslenie. Aplikáciou tejto metódy na vyučovacích hodinách technickej výchovy sa rozvíjajú:

- kompetencie riešiť problémy- pri konštrukcii modelov mechanizmov žiaci budú hľadať rôzne varianty riešení technického charakteru, argumentovať, formulovať závery,
- kompetencie k učeniu sa - žiaci pochopia podstatu daného javu, budú hľadať súvislosti, spájať osvojené poznatky s novými.

metódy heuristické

Pri realizácii heuristickej metódy vo vyučovaní technickej výchovy sledujeme rozvoj kompetencie:

- na riešenie problémov – žiaci budú systematicky postupovať pri riešení problémov technického charakteru pri konštrukcii modelov mechanizmov, budú rozpoznávať príčiny a dôsledky vzniknutých problémov,
- učebné – experimentovaním, stavbou modelov mechanizmov budú zvyšovať svoju motiváciu pre učenie sa,
- sociálne – budú spolupracovať v tíme a rešpektovať prácu a názory druhých.

Vo vyučovaní technickej výchovy budeme aplikovať tieto heuristické metódy:

- **DITOR,**
- **Brainstorming.**

Aktivizujúce koncepcie vyučovania

K aktivizujúcim koncepciám v rámci implementácie rozvojového programu školy budeme vo vyučovaní technickej výchovy využívať projektové vyučovanie a kooperatívne vyučovanie.

Projektové vyučovanie rozvíja:

- kompetencie komunikačné a sociálne - žiaci budú používať odbornú terminológiu, formulovať technický problém pri konštrukčnom modelovaní, odborne správne argumentovať, obhajovať svoj názor,
- technickú gramotnosť - pri praktickom konštruovaní modelov mechanizmov žiaci budú rozvíjať technické zručnosti, technické myslenie, schopnosť prakticky využiť zručnosti z postupov pri programovaní reálnych situácií – skladaní modelov,
- kompetencie v oblasti informačných technológií - žiaci budú využívať PC pri práci s programovým systémom RoboLab určeným pre vytváranie programov robotov,
- kompetencie k riešeniu problémov – tvorivo budú využívať vedomosti pri praktickom riešení technických problémov súvisiacich s tvorbou modelov robotov.

Skupinové a kooperatívne vyučovanie rozvíja:

- komunikačné a sociálne kompetencie – žiaci budú v skupine pri realizácii spoločnej technickej úlohy – tvorbe modelov mechanizmov, pri riešení čiastkových algoritmov v práci s programovým systémom RoboLab pri vytváraní programov robotov argumentovať, spolupracovať na riešení technických problémov, rešpektovať prácu a názory iných,
- kompetencie k celoživotnému učeniu – praktická konštrukcia modelov mechanizmov a tvorba modelov robotov bude u žiakov vytvárať pozitívny vzťah k predmetu.

Obsah vzdelávania

Piaty ročník

Povinný vyučovací predmet, s časovou dotáciou 2 vyučovacie hodiny týždenne, čo predstavuje posilnenie o 2 hod. týždenne oproti štátneho vzdelávacieho programu.

Prehľad tematických celkov:

- Inštalácia RoboLab + video,
- Administrátor,
- Programer.

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard
INŠTALÁCIA RoboLab + VIDEO <ul style="list-style-type: none"> • Zásady pre prácu v počítačovej učebni • Roboty a počítače. Ukážky priemyselných a humanoidných robotov, vesmírne roboty. • Inštalácia RoboLab + video 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať pravidlá správania sa v PC učebni a pri práci s internetom a správať sa podľa nich • vysvetliť pojmy robot, počítač • reprodukovať vedomosti o praktickom využití robotov
Prierezová téma: Tvorba projektu a prezentačné zručnosti /Projekt: „ROBOT, LEGOROBOT“/	
ADMINISTRÁTOR <ul style="list-style-type: none"> • Riadenie • Nastavenie RoboLabu • Nastavenia RCX 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • popísať RCX kocku, jej funkcie • popísať jednotlivé porty, • popísať Transmitter a jeho funkciu • nastaviť RCX • nastaviť program RoboLab
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj / práca v skupinách pri nastavovaní kocky RCX a programu RoboLab/	
PROGRAMER <ul style="list-style-type: none"> • Programovanie a automatizácia • Ikonografické programovacie prostredie RoboLab – úvod • Pilot I • Pilot II • Pilot III • Pilot IV • Inventor I • Inventor II 	Žiak vie : <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť princíp tvorby počítačových programov • ovládať tlačidlá RCX kocky - červené, zelené, čierne, sivé • vytvoriť ikonografické programovacie prostredie ROBOLABu • navrhnúť a zapísať program • povedať jednoduché pravidlá určujúce priradenie parametrov - modifikácií, ako je číslo portu, rýchlosť otáčania motora a pod.

<ul style="list-style-type: none"> • Inventor III • Inventor IV • Paleta funkcií 4. úrovne • Príkazy kontajnerov, poštovej schránky • Príkazy Reset a Modifikátory 	<ul style="list-style-type: none"> • reprodukovať pravidlá pre pospájanie - zreťazenie ikôn do logickej postupnosti. • vykonať rozbor jednoduchých úloh • vykonať na príkladoch základné programové konštrukcie štruktúrovaného programovania – postupnosť, cyklus, vetvenie. • vykonať algoritmické riešenie jednoduchých úloh pomocou počítača • riešiť pomocou programové jednoduché úlohy pomocou počítača • prekonať jednotlivé programovacie úrovne • Pilot I – Pilot IV, Inventor I – Inventor IV • využiť jednotlivé príkazy • dosiahnuť programovacie úrovne v palete funkcií 4. úrovne • využiť jednotlivé príkazy kontajnerov • využiť jednotlivé príkazy poštovej schránky • používať príkazy Reset • používať príkazy Modifikátory • vie zostrojiť a naprogramovať modely podľa vlastného výberu
<p>Prierezová téma: Environmentálna výchova /ochrana životného prostredia – pri zostavovaní modelov dopravných prostriedkov/ Tvorba projektu a prezentačné zručnosti /Projekt – zostavenie a naprogramovanie vlastného modelu</p>	

Učebné zdroje a prostriedky

- Internet,
- Odborná literatúra,
- CD - programový systém RoboLab.

Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova ako vyučovací predmet na základnej škole sa zaoberá procesom obrazovej tvorby, obrazového vnímania a používania obrazových prostriedkov vedúce k spoznávaniu okolitého sveta a ku komunikácii s okolím. Tento predmet pôsobí na utváranie osobnosti mladého človeka a pomáha mu otvárať oblasť, ktorá mu umožňuje sebarealizáciu, poznávanie sveta a spolu s históriou mu dovoľuje spoznávať kultúrne, spoločenské a historické súvislosti. Rozvíja estetické cítenie a zmyslové vnímanie spolu s rozumovým a citovým hodnotením, vychováva k samostatnosti, rozhodnosti a odvahe. Ponúka možnosť vyjadrenia sa, vedie k pochopeniu názorov druhých, ku vzájomnej komunikácii a tolerancii.

Vyučovanie výtvarnej výchovy špecializovaný predmet, čerpajúci z viacerých medzipredmetových vzťahov, nakoľko problémy riešené pri poznávaní výtvarného jazyka a výtvarných procesov sú často komplementárne s problémami jazyka iných predmetov.

Výtvarná výchova umožňuje žiakom spoznávať okolitý ako aj svoj vnútorný svet prostredníctvom výtvarných činností a postupne formovať svoje výtvarné myslenie. Toto poznávanie smeruje k tomu, aby sa žiaci učili rozumieť výtvarnému umeniu, rozumieť jeho jazyku a významom, aby sa učili chápať výtvarnú kultúru ako súčasť svojho duchovného života a bohatstva spoločnosti. Daný predmet rozvíja schopnosť žiakov citlivo vnímať svet okolo seba, prežívať ho, objavovať v ňom estetické hodnoty, tie chrániť a prípadne vytvárať nové. Tým, že žiakom umožňuje, aby si v činnostiach prakticky osvojovali potrebné výtvarné zručnosti a techniky, rozvíja ich prirodzenú potrebu vlastného výtvarného vyjadrenia, ich fantáziu a priestorovú predstavivosť, zmysel pre originalitu a vlastný výraz, čím významne pomáha utvárať kreatívnu stránku ich osobnosti. Učí žiaka rozumieť výtvarnému umeniu, učí ho chápať výtvarnú kultúru ako neoddeliteľnú súčasť duchovného života a bohatstva spoločnosti a objavovať estetické hodnoty.

Obsahom výtvarnej výchovy sú základy teoretického i praktického riešenia priestoru a jeho výtvarné estetické hodnotenie, zoznamovanie sa s výtvarnými technikami a prostriedkami. Prostredníctvom výtvarnej výchovy má žiak možnosť zoznámiť sa s našou kultúrou a kultúrou iných národov, stretnúť sa s kultúrou minulosti a dneška.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu je prostredníctvom osobných skúseností rozvíjať manuálne zručnosti, vedomosti, duševné spôsobilosti a postoje. Súčasne poznávať jazyk a procesy vizuálnych médií, základné kompozičné princípy, vybrané techniky, vedieť pomenovať pôsobenie umeleckých diel, svoj zážitok z nich, rozvíjať tvorivosť, vnímanie, predstavivosť, fantáziu, tvorivú sebarealizáciu, formovať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník, formovať kultúrne postoje, názory a hodnotové kritéria, aktívne vyjadrovať a vnímať umelecké diela, hodnoty umenia a kultúry, vzťah k tradícii, formovať

celistvú osobnosť, jej cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, aktívne formovať a používať zručnosti prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Žiakov budeme viesť k otvorenosti k dosiaľ neznámemu, k prekonávaniu stereotypov, k experimentovaniu (s technikami, materiálom). Učiť ich predovšetkým slobodne vyjadrovať vlastné zážitky a otvorene o nich komunikovať. Pre rozvoj obrazotvornosti budeme využívať návštevy výtvarných výstav – galérií, výstav, divadelných predstavení. Zapájajú žiakov do výtvarných súťaží, aby vlastnou tvorivou činnosťou vedeli objaviť:

Čiastkové ciele predmetu

Kognitívne ciele

- Poznávať jazyk vizuálnych médií – jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií,
- Poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia a iné kultúry,
- Cez vlastnú činnosť žiaka ho uvádzať k poznaniu a vedomej reflexii sveta vizuálnych znakov (multimédiá, reklama, architektúra, dizajn,...), k vedomému používaniu a jeho kritickej selekcii.

Senzomotorické ciele

- vedome rozvíjať tvorivosť s dôrazom na vlastný prístup, vkus a názor,
- rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu,
- podporovať a podnecovať nápaditosť, tvorivú sebarealizáciu,
- prekonávať konvenčné schémy,
- formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.

Socioafektívne ciele

- formovať kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá žiaka,
- cez zážitok aktívneho vyjadrovania uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry vo vzťahu k tradícii,
- formovať celistvú osobnosť,
- rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

V predmete výtvarná výchova využijeme najefektívnejšie metódy, formy a prostriedky vyučovania na báze názornosti a ďalších interaktívnych didaktických techník.

- pozorovanie,
- experiment,
- diskusia, beseda,

- práca s textom i obrazom,
- reprodukcia,
- sebapoznávanie,
- exkurzia,
- sokratovský rozhovor,
- heuristická metóda,
- brainstorming.

Kľúčové kompetencie

Vo vyučovacom predmete výtvarná výchova budeme rozvíjať u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

Kompetencia učiť sa

- vyhľadávať, triediť a aplikovať získané informácie,
- využívať získané poznatky vo vlastnej tvorivej činnosti,
- prezentovať výsledky svojej práce a diskutovať o nej,
- využívať variabilitu rôznych výtvarných techník a materiálov,
- experimentovať s výtvarnými prostriedkami, získané výsledky porovnávať a vyvodzovať z nich závery pre budúcu tvorivú činnosť.

Kompetencia riešiť problémy

- hľadať vhodné výtvarné prostriedky k výtvarnému vyjadreniu, používať fantáziu, kreativitu, improvizáciu,
- riešiť rôzne situácie v škole, v rodine a v spoločnosti,
- vytvárať myšlienkové schémy,
- vyhľadávať podobné a odlišné znaky.

Komunikačné kompetencie

- používať výtvarné umenie ako prostriedok komunikácie,
- vyjadrovať dojmy z umeleckých diel,
- formulovať a vyjadrovať svoje myšlienky v logickom slede,
- vyjadrovať sa výstižne,
- primeraným spôsobom vyjadriť svoj názor a diskutovať o názore iných,
- reprodukovať ľudové zvyky, tradície,
- využívať informačné komunikačné prostriedky,
- používať neverbálne vyjadrovanie,
- vyjadriť svoj postoj k dielam,
- zapojuje sa do diskusie,
- používať vhodné a správne odborné termíny z oblasti výtvarného umenia.

Kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií

- efektívne využívať dostupné informačno-komunikačné technológie,
- používať osvojené základné IKT zručnosti v oblasti výtvarnej výchovy.

Sociálne a personálne

- pracovať v skupine a tolerovať ostatných členov tímu,
- vytvárať priestor pre výtvarné vyjadrenie druhých,
- spoločne tvoriť pravidlá skupina pozitívne ovplyvňovať kvalitu spoločnej práce,
- rešpektovať prejavy rôznych kultúr, výtvarných smerov, umelcov,
- tolerovať pomalšie pracovné tempo iných žiakov.

Kompetencie občianske

- rešpektovať naše tradície a kultúrne hodnoty, ale vážiť si kultúrne dedičstvo aj iných národov.

Kompetencie pracovné

- udržiavať poriadok a čistotu na pracovnom mieste,
- vhodne voliť výtvarné techniky,
- bezpečne a správne používať rôzne výtvarné prostriedky a materiály,
- dodržiavať určené pravidlá,
- adaptovať sa na rôzne pracovné podmienky,
- bezpečne zaobchádzať s pomôckami.

Obsah vzdelávania

Piaty ročník

33 hodín ročne , 1 hodina týždenne

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Základné prvky výtvarného vyjadrovania - výtvarný jazyk (2 h) <ul style="list-style-type: none">• Negatív a pozitív / v plošnom vyjadrení - figúra /• Negatív a pozitív /v plastickom vyjadrení /	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">• kresliť tvar podľa skutočnosti, dôraz na obrys, vyrezanie tvaru – vznik negatívneho obrazu• narábať s rôznymi nástrojmi /ceruza, štetec, pero, nožnice, šablóna /
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj	
Možnosti zobrazovania videného sveta (2 h)/ <ul style="list-style-type: none">• Kreslenie predmetu podľa skutočnosti- tvarovo zaujímavý predmet	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">• dodržať pri kreslení základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu /výška a šírka, pomer hlavných častí/• vyjadriť tvar predmetu tieňovaním /roztieraním kresliaceho materiálu/, šrafovaním, lavírovaním• odôvodniť výber časti alebo prvkov zobrazovanej skutočnosti (čo zobrazíť) alebo hľadiska (dôležité – nepodstatné, zaujímavé – nezaujímavé)
Prierezová téma: Environmentálna výchova	
Podnety výtvarného umenia (médiá, štýly, procesy, techniky, témy) (6 h)	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none">• hľadať v predmetoch základné geometrické tvary

<ul style="list-style-type: none"> • Kubizmus a konštruktivizmus /zátišie - predmety odvoditeľné od geometrických tvarov/ • Kubizmus a konštruktivizmus / veža, fantastická budova -priestorová konštrukcia objektov/ • Surrealizmus - základné pochopenie surrealistických princípov tvorby • Abstraktné umenie - nefiguratívny výtvarný prejav 	<p>-vie nakresliť základnú geometriu každého predmetu</p> <ul style="list-style-type: none"> • vykonať konštrukčno-technické úkony s materiálmi /krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie/ • vysvetliť surrealistický princíp tvorby - vytvárať kompozičné kombinácie a novotvary • voliť nefiguratívne vyjadrovacie prostriedky v polohe geometrického, lyrického alebo kombinovaného nefiguratívneho prejavu.
Prierezová téma: Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj	
Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia /2 h/ <ul style="list-style-type: none"> • Ranokresťanské a byzantské umenie / mozaika 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • použiť konštrukčno-technické úkony s materiálmi -skladanie motívu z geometrických a figuratívnych tvarov s využitím opakovania, otáčania a prevrátenia obrazcov
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj	
Podnety fotografie /2 h/ <ul style="list-style-type: none"> • Základy práce s fotoaparátom 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracovať s fotoaparátom • popísať výtvarný problémom komponovania záberu • ukladať fotografie z digitálneho fotoaparátu do počítača • fotografie tlačiť
Prierezová téma: Mediálna výchova	
Podnety filmu a videa /2 h/ <ul style="list-style-type: none"> • Záber, úvod do filmovania 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť, čo je to záber • vytvoriť krátky digitálny videozáznam • vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia
Prierezová téma: Mediálna výchova	
Podnety architektúry /2 h/ <ul style="list-style-type: none"> • Hravé skúmanie priestoru 	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvárať vlastnú architektúru, vnútro interiérov • vytvárať priestor odvodzovaný od postavy človeka a jeho pohybov v ňom – tvorba priestorových štruktúr odrážajúcich tvar /funkciu/ mapovaného javu /proporcií, pohybov, polôh tela pri rôznych činnostiach/
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova	
Podnety dizajnu /2 h/ <ul style="list-style-type: none"> • Obalový dizajn - vzťah materiálu, tvaru a grafického riešenia 	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • narábať s rôznymi nástrojmi • popísať technické základy usporiadania a miešania farieb
Prierezová téma: Mediálna výchova	
Podnety tradičných remesiel /2 / <ul style="list-style-type: none"> • Podnety hrnčiarstva alt. – kombinácia hrnčiarstva a drotárstva 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • modelovať z modelovacej hmoty nádobu (novotvar) rôznym spôsobom a dekorujú ju ornamentom • popísať základy modelovania predmetných tvarov • obliepať, obväzovať, odrôtovať – zvláda techniku konštrukcie vonkajšieho tvaru
Prierezová téma: Environmentálna výchova	
Elektronické médiá /2 h/ <ul style="list-style-type: none"> • Úprava digitálneho obrazu 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naskenovať obrázok – vlastnú maľbu alebo fotografiu • obrázok upraviť, transformovať • obrázok rozmnožiť

	<ul style="list-style-type: none"> obrázok zosvetliť, zaostriť, otáčať v grafickom programe
Prierezová téma: Mediálna výchova	
Podnety hudby a literatúry /2 hod./ <ul style="list-style-type: none"> Grafická partitúra /pokús o jej hudobnú interpretáciu - námet: nový spôsob zapisovania hudby/ 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> skladať a spájať priestorové tvary do asambláží usporiadať a miešať farby na primárnej úrovni použiť rôzne nástroje /ceruza, štetec/ použiť jednoduché techniky otláčania /monotypia, linorez ./
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj, Mediálna výchova	
Podnety rôznych oblastí poznávania sveta /2 h/ <ul style="list-style-type: none"> Výtvarné hry s tematikou dejepisu 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> usporiadať a miešať farby na palete i na obraze vyfarbovať tvar, plochu viacerými spôsobmi prostredníctvom štetcového rukopisu
Prierezová téma: Environmentálna výchova	
Tradícia a identita /kultúrna krajina /3 h/ <ul style="list-style-type: none"> Výtvarné reakcie na rôzne typy regionálnych ornamentov (ornamentov rôznych kultúr) 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> analyzovať a výtvarne spracovávať prvky ornamentu z rôznych regiónov a kultúr porovnávať, kombinovať prvky ornamentu z rôznych regiónov a kultúr a tvoriť novotvary vytvárať netradičné aplikácie ornamentu narábať s rôznymi nástrojmi /ceruza, štetec / spájať materiály v koláži
Prierezová téma: Multikultúrna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj	
Škola v galérii /galéria v škole/ /2 h/ <ul style="list-style-type: none"> Objavovanie prvkov obrazu 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> rozprávať o diele, jeho rozmeroch, autorovi, roku vzniku hľadať, spoznať originály diel konfrontovať svoje predstavy so skutočnosťou využiť PC – Internet pri hľadaní umeleckých diel, galérii, autorov umeleckých diel
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj	

Šiesty ročník

33 hodín ročne, 1 hodina týždenne

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Výtvarný jazyk základné prvky výtvarného vyjadrovania (2 h) Mierka a proporčné vzťahy a operácie s proporciami	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> spoznať základné proporcie v plošnom a plastickom vyjadrení porovnávať proporcie vo svojom výtvarnom vyjadrení zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška a šírka, pomer) narábať s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drievko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.) kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania prejaviť zručnosti v oblasti vnímania skutočnosti použiť približovanie a vzdalovanie, zväčšovanie a zmenšovanie časti alebo výseku kompozície využívať mierku a využívať farebnú perspektívu
Prierezová téma: Dopravná výchova	
Možnosti zobrazovania videnej scény (2 h) Kreslenie figúry podľa skutočnosti a pamäti	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> nakresliť figúru podľa videnej skutočnosti zobrazíť figúru pamäti a detaily podľa skutočnosti (šport, tanec, škola,...)

	<ul style="list-style-type: none"> • zobraziť figúru v pohybe • namaľovať alebo nakresliť figúru so správnymi proporáciami spamäti aj podľa skutočnosti • použiť základy kresby, linku • vyjadriť fázy pohybu • nakresliť kresbu uhlíkom, tieňovanie, lavírovanie • maľovať temperovými farbami alebo pastelom • zvládnuť vybranú techniku • narábať s nástrojmi /ceruza, pero, štetec, uhlík, drevko • popísať zobrazovanie figúry v dejinách výtvarného umenia
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj	
Podnety výtvarného umenia - médiá, štýly, procesy, techniky a technické témy (2 h) Kinetické svetelné umenie	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť kinetický objekt (sci-fi objekt), v ktorom využije pohyb vo vzduchu alebo dotyk • navrhnuť svetelný objekt • vysvetliť pôsobenie pohybu a rovnováhy, tieňa a svetla • pracovať s rôznymi materiálmi (papier, špajdle, tenký plech, a pod.) • porovnať kinetické umenie s futurizmom
Prierezová téma: Dopravná výchova	
Podnety výtvarného umenia (2 h) Op art	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • poznať umenie op-artu jeho základné poznávacie znaky • popísať zaujímavé ukážky umenia op-artu • rozkresliť tvar predmetu a pozadia do pásov (štvorcov), aby vytváral ilúziu priestorovosti • podľa pravidiel technických základov usporiadať čierno-bielu (farebnú) kompozíciu • interpretovať optické hry v op-artovom obraze • kresliť tušom, maľovať temperami, využiť kombinované techniky, koláž • nájsť a použiť charakteristické prvky op-artu • rozlišovať vizuálne schopnosti svetla tieňa a pohybu prvkov v diele
Prierezová téma: Environmentálna výchova	
Podnety výtvarného umenia (2 h) Stredoveké a gotické umenie	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať základné znaky stredovekého a gotického umenia • vytvoriť vitráž, knižnú ilumináciu alebo dielo inšpirované rytierskym brnením, erbom • vybrať historické inšpirácie a techniky k svojmu dielu a imitovať vo svojich prácach • odôvodniť výber časti alebo prvkov zaujímavé/nezaujímavé, podstatné/nepodstatné • nájsť znaky gotického slohu v architektúre • posúdiť historickú hodnotu stredovekých pamiatok –chrámov, hradov, výzdoby –vitráží • tvorivo využiť podnety vo vlastných nápadoch
Prierezová téma: Multikultúrna výchova	
Podnety fotografie (2 h) Inscenovaná fotografia (kresba svetlom, zmeny osvetlenia, vplyv na plasticitu)	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • prejaviť získanú gramotnosť vo fotografovaní • pochopiť tvorbu výrazových prostriedkov fotografie • pochopiť zmeny výrazu prostredia vplyvom svetla • porovnať inscenovanú aj čiernobielu fotografiu • rozoznávať originálne a pôsobivé fotografické momenty a pôsobenie svetla • tvorivo využívať vybrané média
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj, Mediálna výchova	
Podnety filmu a videa (2 h) Vzťah obrazu a zvuku vo filme,	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • poznávať moderné smery filmového umenia

hudba, hlas a slovo, strih	<ul style="list-style-type: none"> • získať zručnosti pri práci s prehrávaním a kombinovaním • pochopiť vo filmovej tvorbe zvukové, ruchové, hudobné, slovné aj narozprávané motívy a ich pôsobenie • odôvodniť nemé obrazy a ich výrečnosť • vysvetliť používanie ticha
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj	
Podnety architektúry (2 h) Urbanizmus – plán mesta, štruktúra zón, doprava, uzly, vzťah ku krajine, mesto a dedina	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znázorniť pohľad na mesto zhora, • vysvetliť význam komunikácií, rozčlenenie mesta na zóny s predpokladom fantastických predstáv • využiť vhodnú techniku – kresbu, kolorovanú kresbu, koláž, asambláž • vymyslieť plány alebo mapy mesta, dediny a zrealizovať model • využiť nadzemné, pozemné a podzemné svety
Prierezová téma: Dopravná výchova	
Podnety dizajnu (2 h) Odevný dizajn časti odevu a doplnky - návšteva divadla	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • navrhnuť časti odevu, doplnok (pre človeka, zviera, fantastickú bytosť) • využiť odevný a textilný dizajn • dbať na funkčnosť, vlastnosti a výraz materiálov • rozvíjať predstavivosť a tvorivosť • vytvoriť model z papiera alebo látky - hra na módnego návrhára (strihanie, lepenie, šitie a pod.) • využiť experimentálnu módu a tvorivosť • opísať históriu odievania • využiť svojský štýl obliekania pestovať si vlastný vkus
Prierezová téma: Mediálna výchova, Multikultúrna výchova	
Podnety tradičných remesiel (2 h) Podnety remesiel, pletenie drôtovanie, tkanie, uzlovanie <ul style="list-style-type: none"> • návšteva múzea 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť objekt podľa vlastného návrhu s využitím tradičných remesiel • získať úctu k tradíciám, tvorcom a dielam svojej krajiny • hodnotiť a oceňovať umelecké diela a umelecké prejavy vlastného národa, ale aj iných národov a etník • rozvíjať manuálne zručnosti • objavovať technické možnosti a využívať tradičné postupy v aktualizovanej podobe • opísať tradičné spôsoby remeselnej výroby reprodukovať tendencie súčasného umenia jeho inšpirácie a zaujímavé spôsoby tvorby
Prierezová téma: Multikultúrna výchova	
Elektronické médiá (4 h) Spracovanie a montáž obrazu, vrstvy, filtre, variácie, transformácie, písmo a obraz	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • preukázať základnú gramotnosť s médiami a ovládať základné úkony • predviesť prácu s výtvarným jazykom v digitálnom prostredí • prejavovať tvorivý nie konzumný vzťah k elektronickým médiám • vytvoriť montáž, v ktorej uplatní predstavivosť pri narábaní s obrazom • využiť možnosti montáže v počítači pri deformácii obrazu, písma • použiť deformácie zrkadlom, kolážou, montáže, roláže, farebné variácie a kombinácie • vytvoriť reklamný leták • zapojiť sa do internetovej výtvarnej súťaže
Prierezová téma: Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	
Podnety hudby a literatúry/ synestetické podnety (6 h) Farebná hudba zvuková plastika, hudobno-vizuálny nástroj, objekt	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • navrhnuť hudobný nástroj – tvar, farbu, výraz a zvukové kvality • vyjadriť podnety hudobnej kultúry, vzťahy vizuálnej a sluchovej skúsenosti – vizualizácia počutého • prežívať výrazy v rôznych umeniach a uvedomovať si podobné a

	<p>špecifické vlastnosti a ich výrazové prostriedky</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomenovať a poznávať príbuznosti a odlišnosti, vzťahy medzi hudbou a dizajnom objektov • rozvíjať svoju fantáziu pri tvorbe
Prierezová téma: Mediálna výchova	
<p>Podnety rôznych oblastí poznávania sveta (2 h) Podnety prírodopisu -prírodné štruktúry</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť dielo inšpirované mikro alebo makroštruktúrou organických alebo anorganických prírodnín (rastliny, minerály, živočíšne tkanivá, röntgenové snímky, vrásnenie, geologické vrstvy, kryštály, tepelné snímky Zeme, kozmické snímky,...) • nachádzať inšpiráciu v kozmických javoch (zatmenie Slnka, mesačné fázy, čierne diery, hmloviny, roje meteoritov, galaxie,..) • posilniť poznatky z oblasti biológie • objaviť netradičné výtvarné kvality a pohľady na prírodu • vyjadriť vzťah medzi funkčným a estetickým
Prierezová téma: Environmentálna výchova	
<p>Tradícia, identita, kultúrna krajina (2 h) Výtvarné reakcie na tradičné formy, architektúra, odevy, zvyky, jedlá</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vedieť formovať a pretvárať • prostredie a chápať vlastný názor na prostredie a identitu • popísať tradície a porovnať ich so súčasným životom, hľadať kontinuitu a evidovať zmeny • výtvarne vyjadriť rozdiel medzi prvkami dnešnej a minulej kultúry (zvyky, jedlá, odevy -projekt • posúdiť kvality aj nedostatky novodobého prostredia, reagovať naň a pretvárať si ho
Prierezová téma: Multikultúrna výchova, Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	
<p>Škola v galérii – galéria v škole (3 h) Obraz pre päť zmyslov návšteva galérie</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznať abstraktné diela (či musí výtvarné dielo zobrazovať predmet, človeka, jav?) • interpretovať vybrané dielo (kresba, maľba, koláž,..) • vyjadriť možnosti doby a objavovať nové možnosti vyjadrovania v modernom umení • popísať diela autorov
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj, Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	

Charakteristika predmetu

Hudobná výchova má kultúrno-estetický charakter. Hudobno-výchovný proces vychádza z hudby a smeruje opäť k nej. Hudba je prameňom zážitkov a vedomostí. Umožňujeme žiakom tvorivo si osvojovať hudbu a spoznávať hudobné umenie v kontexte s inými druhmi umenia. Stretávanie s hudbou napomáha žiakom vedieť sa orientovať v širokej škále hudobných žánrov, druhov a rozvíja u nich zmysel pre krásu. Prostredníctvom hudobných činností :

- prispievame k harmonickému rozvoju osobnosti žiaka,
- umožňujeme žiakom tvorivo si osvojovať hudbu a spoznávať umenie,
- podporujeme hudobnosť žiakov a aktívny hudobný prejav,
- rozvíjame individuálne schopnosti, emócie a tvorivé myslenie žiakov,
- formujeme estetický, citový a morálny základ osobnosti žiakov s dôrazom na sebauvedomovanie, seba výchovu a sebareflexiu, porozumenie,
- približujeme históriu kultúrnych hodnôt Slovenska a vlastného regiónu,
- upevňujeme toleranciu k iným kultúram a národom,
- utvárame hudobno –estetické schopnosti, zručnosti , vedomosti, návyky,
- rozvíjame skúsenosti, názory a vlastné postoje žiakov pri prehlbovaní hudobného zážitku aj na uvedomené vnímanie.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom hudobnej výchovy je optimálne formovať osobnosť a efektívne rozvíjať hudobnosť žiaka tak, aby si aj prostredníctvom komunikácie s hudbou vytvoril svoj progresívny a kreatívny spôsob bytia.

Čiastkové ciele

- dosiahnuť u žiakov pochopenie komunikatívnej funkcie hudby,
- rozmanitosť hudobného vyjadrenia, pochopenie vlastnej kultúry a zmysel pre identitu, ktorá je základom rešpektovania rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania,
- sprostredkovať žiakom národné a svetové dedičstvo a takto zvýšiť všeobecnú vzdelanosť národa,
- formovať estetický, citový a morálny základ osobnosti žiaka,
- utvárať a rozvíjať hudobno-estetické schopnosti, zručnosti, návyky a skúsenosti,
- formovať základné poznatky žiakov, vedomosti a názory nevyhnutné na uvedomené vnímanie hudby a na aktívny hudobný prejav a kultivovaný spev,
- vychovávať vnímavých, aktívnych poslucháčov bez nekritického podliehania módnym vlnám a reklame.

Kľúčové kompetencie

Vo vyučovanom predmete hudobná výchova budeme rozvíjať u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

Komunikácia v materinskom a cudzom jazyku

Žiak vie:

- spoznávať najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných,
- skladateľov jednotlivých štýlových období a ich vybrané diela,
- na základe vnímania a prežívania hudobných skladieb (od ľudových piesní) po rozsiahlejšie umelecké diela) slovné vyjadriť estetické zážitky,
- v intonačnej a sluchovej výchove dokázať využiť nadobudnuté zručnosti pri vyjadrení svojich myšlienok, pocitov postojov, a tak prostredníctvom hudby,
- komunikovať s okolitým svetom,
- spájať hudbu s literatúrou- kombinovať hovorené slovo s hudbou.

Informačná a komunikačno-technologická kompetencia

Žiak dokáže:

- spoznávať najvýznamnejšie slovenské a svetové hudobné postavy,
- jednotlivých štýlových období prostredníctvom internetu, časopisov a iných médií,
- vhodne a nenásilne spájať hudbu s prejavmi iných umení –filmom, videom a modernými komunikačnými technológiami.

Kompetencia v oblasti prírodných vied

Žiak dokáže:

- správne integrovať hudobné prejavy (vokálne, inštrumentálne, pohybové) v hudobno – dramatických činnostiach a hrách realizovaných v prírode,
- formovať a rozvíjať emociálny svet vo vzťahu k prírode, ku všetkým prejavom života,
- pozitívne formovať vzťahy k životnému prostrediu.

Podnikateľská kompetencia

Žiak dokáže:

- prežívať výnimočnosť významných umeleckých osobností a hľadať v ich tvorivých osudoch inšpiráciu pre vlastný život.

Inerpersonálna a sociálna kompetencia

Žiak vie:

- pozitívne formovať mravné vzťahy k prostrediu v škole a v rodine,
- prostredníctvom hudobných činností vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje,
- prostredníctvom precítania a pochopenia hudobného diela prekonať svoj egocentrizmus, preladiť sa na komunikačný a ideový kód iného,
- človeka (autora), pochopiť jeho citový a myšlienkový svet s určitou mierou uvedeným počúvaním hudby vychovávať k empatii,
- spolupracovať pri kolektívnych hudobných činnostiach a najmä pri hudobno-dramatických činnostiach.

Kompetencia kultúrneho povedomia

Žiak vie:

- oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v zmysluplnom využívaní voľného času,
- komunikovať umeleckými prostriedkami,
- nadobudnúť schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a vážiť si hudobné diela iných kultúr,
- rešpektovať estetické a etické hodnoty obsiahnuté v hudbe.

Občianska kompetencia

Žiak vie:

- uvedomiť si svoju národnú identitu na základe osvojenia si umeleckej,
- výpovede hudobných diel (slovenské ľudové a národné piesne, významné,
- diela slovenskej umeleckej hudby) v kontexte s európskou hudobnou kultúrou,
- prejavíť úctu ku svojej kultúre,
- stotožniť sa s hudobnými prejavmi vlastného národa, iných národov a etník,
- prejavovať hrdosť na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu,
- vyjadriť kladný vzťahom ku kultúrnemu životu spoločnosti a podieľať sa na ňom.

Pracovná kompetencia

- Žiak vie pomenovať ľudové remeslá,
- Popísať prácu jednotlivých ľudových remeselníkov.

Základné hudobné kompetencie:

Intonačné činnosti

Obsahom vokálnych činností je práca s hlasom, posilňovanie správnych speváckych návykov

Žiak dokáže:

- spievať na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom jednohlasné, dvojhlasné, ľudové aj umelé, v durových, molových a modálnych tóninách, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové návyky a zručnosti,
- orientovať sa v grafickom zázname piesní a skladieb rôznych štýlov a žánrov,
- posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých.

Inštrumentálne činnosti

Obsahom inštrumentálnych činností je hra na hudobnom nástroji a jej využitie pri hudobnej produkcii a reprodukcii

Žiak dokáže:

- vystihnúť správny rytmus melódie,
- tvoriť inštrumentálne sprievody k piesňam, rešpektujúc ich charakter,
- jednoduchou improvizáciou na detských hudobných nástrojoch „podporiť“ charakter, zmeny nálad hudobnej ukážky,

- zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby.

Hudobno-pohybové činnosti

Obsahom hudobne pohybových činností je reagovanie na hudbu pomocou pohybu, tanca, gesta

Žiak dokáže:

- žiak dokáže správne reagovať pohybom na znejúcu hudbu,
- vyjadriť metrum, tempo, dynamiku, pohyb melódie, v súlade s charakterom piesne alebo skladby,
- realizovať hudobno-pohybové hry so spevom,
- vyjadriť náladu a obsah hudby pohybom.

Percepčné činnosti

Obsahom percepčných činností je poslech, poznávanie rôznych žánrov, štýlov hudby, ich analýza a interpretácia

Žiak dokáže:

- vnímať a chápať funkciu a komunikačné schopnosti hudby v použitých výrazových prostriedkoch a na základe toho sa orientovať v znejúcej hudbe,
- dokáže zaradiť, charakterizovať počúvanú vokálnu alebo inštrumentálnu skladbu z hľadiska žánru,
- postrehnúť výrazné hudobné myšlienky, ich variácie, napätie a uvoľnenie hudby,
- dokáže verbalizovať svoj názor, hudobný zážitok a predstavy hudobnými prostriedkami,
- pozná mená najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov a ich najznámejšie diela.

Hudobno-dramatické činnosti

Obsahom hudobno-dramatickej činnosti je využitie všetkých činností pri predvedení dramatického príbehu

Žiak dokáže:

- integrovať a komplexne využívať vokálne, hudobno-pohybové, inštrumentálne a percepčné činnosti spojené v dramatickom príbehu,
- získavať schopnosť empatického a asertívneho správania sa na základe svojich individuálnych schopností a zručností vytvárať pohybové improvizácie a kreácie,
- predviesť jednoduchú choreografiu k modernej piesni.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Na hodinách hudobnej výchovy sa využívajú nasledovné metódy a formy práce:

- skupinová práca – tvorivé pohybové aktivity a tance,
- diferencované vyučovanie – nácvik hudobného prejavu žiakov,
- projektové vyučovanie - tvorba samostatných projektov v PPP s využitím IKT, projekty pri kooperatívnom vyučovaní,
- metóda objavovania – projektová práca, rolová hra a pohybové aktivity,
- imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní,
- improvizácia – pri pohybových hrách, vystúpeniach,
- zážitková metóda – koncertné predstavenia a hudobné vystúpenia žiakov,
- dramatizácia a rolové hry – divadelné stvárnenie obsahu hudobného diela,
- diskusia – počas tvorivej činnosti,
- riadené objavovanie hudby – reakcie na znejúcu hudbu,
- práca vo dvojiciach – dvojhlasný spev, sprievodné dotváranie melódie pomocou jednoduchých hudobných nástrojov,
- brainstorming - pri tvorbe projektov, tvorba a dotváranie melódie.

Obsah vzdelávania

Piaty ročník

Časová dotácia: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
ÚVOD Čo by sme mali vedieť Hudobná ukážka: <ul style="list-style-type: none"> • Slovenské ľudové piesne • Ľudová hra 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • intonačne čisto spievať známe piesne zo 4. ročníka: 	Osobnostný s sociálny rozvoj Estetická výchova
ZAHRAJME SA S HUDBOU Hudobná ukážka: <ul style="list-style-type: none"> • Hlava, ramená ... , • Ja som muzikant... 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • podľa možností intonačne čisto zaspievať piesne: Hlava, ramená, Ja som muzikant • reagovať na znejúcu hudbu pohybom • vytvárať jednoduché sprievody k piesňam hmatovo – akustickým pohybom 	Ochrana života a zdravia
AKO SA NÁM PRIHOVÁRA HUDBA RYTMUS Takt, rytmické hodnoty nôt Hudobná ukážka: <ul style="list-style-type: none"> • „Žiť bez rytmu sa nepatrí...“ • Tanečná pieseň: Čapkaná“ • Beethoven: 5. symfónia c mol • Verdi: Ária vojvodu • Krásna, krásna • Sedela na vŕšku 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • cítiť pravidelný rytmus, zaspievať pieseň, pohybom vyjadriť rytmus piesne • charakterizovať rytmus v hudbe • reprodukovat' krátke rytmické motívy (rytmus valčíka) • poznať rytmické hodnoty nôt, funkciu bodky za notou • zaspievať pieseň Prídi, Janík, premilený • pochopiť funkciu rytmu v hudbe • zistiť, ktoré výrazové prostriedky spôsobili odlišnú náladu piesní • intonačne čisto zaspievať piesne v hudobnej ukážke postrehnúť prácu 	Osobnostný rozvoj Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

	<ul style="list-style-type: none"> s motívom a s hudobnou myšlienkou vytvoriť jednoduchú melódiu hrou na bielych alebo čiernych klávesoch klavíra 	
HARMÓNIA Harmónia Polyfónia Súzvuk Akord Hudobná ukážka: <ul style="list-style-type: none"> Z Východnej dievčatá 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> rozoznať konsonantný a disonantný akord, vie pantomimicky vyjadriť ľubozvučnosť a neľubozvučnosť sluchovo rozlíšiť konsonantné a disonantné akordy podľa možnosti intonačne čisto zaspievať pieseň Z východnej dievčatá pochopiť význam a funkciu harmónie prostredníctvom znejúcej hudby 	Environmentálna výchova Človek má žiť v harmónii s prírodou
TEMPO Agogika <i>Hudobná ukážka:</i> <i>Skladby s rôznym tempom</i> <i>Spievanky, spievanky</i>	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> rozpoznať rôzne druhy tempa poznať spôsob zaznamenania tempa v grafickom zázname hudby pomocou hmatovo-akustických pohybov reprodukovať pomalé, stredné a rýchle tempo intonačne čisto a rytmicky presne zaspievať pieseň Spievanky, spievanky 	Ochrana života a zdravia Zdravotná výchova Srdce bije v tempe moderato
FARBA Inštrumentácia, symfonický orchester Symfonický orchester Hudobná ukážka: <ul style="list-style-type: none"> Britten: Sprievodca mladého človeka orchestrom 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> sluchom rozoznať rôzne zvuky, ľudské hlasy, hudobné nástroje rozoznať rôzne zafarbenia a výšku ľudských hlasov rozlíšiť hudobné nástroje podľa jeho zvuku, farby, materiálu poznať zloženie symfonického orchestra 	Etická výchova Správanie sa na koncerte
HUDBA NA KONCERTNOM PÓDIU Projektová práca na zvolenú tému: prechádzka hudobnými žánrami	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> diskutovať o koncerte ako spoločenskej udalosti prezentovať vytvorený projekt posúdiť kvalitu svojho projektu 	Mediálna výchova
PROSTREDNÍCTVOM HUDBY SPOZNAVAME KULTÚRU NÁRODOV Hudobná ukážka: <ul style="list-style-type: none"> Beethoven: Óda na radosť 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> vyjadriť pocity a zážitok z počúvanej hudby poznať hymnu EÚ a jej autora 	Multikultúrna výchova Poznávanie európskej kultúry
Hudba Slovenskej republiky Hymna SR Hudobná ukážka: <ul style="list-style-type: none"> Nad Tatrou sa blýska Koloatier čierňava 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> podľa možnosti intonačne čisto, rytmicky presne a so zodpovedajúcim výrazom zaspievať slovenskú štátnu hymnu verbalizovať svoj názor, zážitok z hudby hodnotiť a porovnávať počúvané vokálne skladby porovnať hymnu so slovenskou ľudovou piesňou Kopala studienku, vie rozlíšiť správanie sa na slávnostných podujatiach a v bežnom živote 	Multikultúrna výchova Vlastenecká výchova Kladný vzťah k vlasti Vznik SR
Koledy a vianočné piesne Hudobné ukážky: <ul style="list-style-type: none"> Šťastie, zdravie, pokoj svätý vinšujeme vám 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> zaspievať koledy zo svojho regiónu podľa možnosti intonačne čisto zaspievať kysuckú koledu zapojiť sa do rozhovoru o zvykoch a tradíciách v regióne vo vianočnom 	Multikultúrna výchova Vianočné zvyky a tradície na Kysuciach

	<p>období</p> <ul style="list-style-type: none"> • použiť IKT- CD a internetove zdroje ukážok hudby 	
<p>Ľudové zvyky a tradície Stavanie mája Hudobná ukážka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sadíme, my, máje (slovenská ľudová) 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podľa možností zaspievať pieseň s tematikou o máji • hmatovo-akustickým pohybom vytvoriť jednoduchú pohybovú kreáciu k piesni • charakterizovať ľudové tradície 	<p>Multikultúrna výchova Ľudové tradície</p>
<p>Regiónálne ľudové piesne</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizovať ľudové piesne, ich vznik a spôsob šírenia • intonačne čisto zaspievať ľudovú pieseň 	<p>Multikultúrna výchova Úcta k tradíciám našich predkov</p>
<p>Hudobné nástroje a ľudové súbory Hudobná ukážka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vstávaj, Hanzo, hore (slovenská ľudová) • Ja som dobrý remeselník (kysucká pieseň) 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podľa možností zaspievať pieseň so zodpovedajúcim výrazom • hrou na detských hudobných nástrojoch vytvoriť jednoduchý sprievod k piesni, • podľa možností intonačne čisto zaspievať kysuckú pieseň s drotárskou tematikou • hmatovo-akustickým pohybom reprodukovať jednoduché rytmické motívy, vytvoriť jednoduchý sprievod k piesni 	<p>Multikultúrna výchova Banská Štiavnica – banské mesto Úcta k práci a k ľudovým remeslám Spätosť drotárstva s Kysucami</p>
<p>Tanec a hudba Hudobná ukážka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A tá polka (slovenská ľudová) 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • intonačne čisto zaspievať ľudovú pieseň • pohybovo stvárniť jednoduchú choreografiu z ľudových tancov (jednokročka, dvojkročka) 	<p>Multikultúrna výchova Ľudové piesne – dedičstvo po našich predkoch</p>
<p>Slovenskí hudobní skladatelia Hudobná ukážka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suchoň: Aká si mi krásna, • Suchoň: Krútnava 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať najvýznamnejších slovenských skladateľov (Suchoň, Moyzes) • verbalizovať svoj názor, zážitok z hudby • hodnotiť a porovnávať počúvané skladby 	<p>Multikultúrna výchova vlastenectvo</p>
<p>Slovenská populárna hudba – interpreti a skupiny – muzikus, gitarius Hudobná ukážka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nahrávky populárnej hudby 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznať predstaviteľov slovenskej populárnej hudby (Žbirka, Gombitová, Nagy, skupina Modus) • intonačne čisto zaspievať populárnu pieseň Môj svet je tvoj • vyhľadať prostredníctvom internetu predstaviteľov slov. populárnej hudby • prezentovať výsledky vyhľadávania 	<p>Multikultúrna výchova Poznávanie slovenskej hudobnej kultúry Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Mediálna výchova</p>
<p>Hudba českej republiky Česká hudba (Kde domov můj) Hudobná ukážka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hymna ČR • Smetana: Proč by chom sa netešili • Dvořák: Symfónia e mol 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaspievať českú hymnu, vie zatancovať polku • zapojiť sa do rozhovoru o českej hymne, porovnať charakter slovenskej a českej hymny • poznať najvýznamnejších českých skladateľov (Smetana, Dvořák) • verbalizovať hudobný zážitok 	<p>Multikultúrna výchova Poznávanie kultúry Českej republiky</p>
<p>České a moravské piesne Hudobná ukážka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neťukej (česká ľudová) 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • intonačne čisto zaspievať pieseň v českom jazyku • pohybovo stvárniť jednoduchú choreografiu k piesni (krok – sun – krok) 	<p>Multikultúrna výchova Poznávanie hudobnej kultúry Českej republiky</p>

Rakúska hudba Hudobná ukážka: <ul style="list-style-type: none"> Tichá noc 	<ul style="list-style-type: none"> Žiak vie: zaspievať najznámejšiu vianočnú pieseň a spoznáva rakúsku hudobnú kultúru rozpoznať rakúsku hymnu 	Multikultúrna výchova
Poľská hudba Hudobná ukážka: <ul style="list-style-type: none"> F. Chopin: Túžba Poľská hymna Chopin: Polonéza A dur 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> zaspievať pieseň, vie rozpoznať poľskú hymnu poznať významného poľského skladateľa (F. Chopin) slovne vyjadriť pocity z počúvanej hudby 	Multikultúrna výchova Poznávanie poľskej kultúry
Ruská hudba Hudobná nahrávka <ul style="list-style-type: none"> Vo pole birjoza... P. I. Čajkovskij: Luskáčik 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> zaspievať pieseň vytvoriť pohybovú improvizáciu baletu 	Multikultúrna výchova Poznávanie ruskej kultúry
Maďarská hudba Hudobná ukážka: <ul style="list-style-type: none"> Liszt: Uhorská rapsódia č. 2 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> poznať významných maďarských skladateľov (Liszt, Bartók) zaspievať intonačne čisto jednoduchú maďarskú ľudovú pieseň 	Multikultúrna výchova Poznávanie maďarskej kultúry
Rómska hudba Hudobný prejav . <ul style="list-style-type: none"> ukážka rómskych piesní (Joj,mamo) rómske súbory a hudba – cigánski diabli 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> zostaviť kvízové otázky k prebranému učivu , vie správne odpovedať na zadané otázky 	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
HUDBA SPOJENÁ S INÝMI DRUHMI UMENIA Melodráma Hudobná ukážka: <ul style="list-style-type: none"> Z. Fibich: Vodník 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> definovať funkciu hudby v melodráme rozlišuje hudbu vyjadrujúcu pocity a dej 	Environmentálna výchova
Opera Hudobná ukážka: <ul style="list-style-type: none"> A. Dvořák: Rusalka 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> definovať pojem opera, vie zaspievať úryvok árie Ježibaby sluchovo rozlišovať árie jednotlivých postáv, áriu a zborovú scénu verbalizovať pocity z hudby poznať pojmy: opera, ária, zbor, dirigent 	Osobnostný a sociálny rozvoj Etická výchova Dobro víťazí nad zlom
Rozprávková opera Hudobná ukážka: <ul style="list-style-type: none"> Martin a slnko (Tibor Frešo) 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> vyjadriť zážitok z počúvanej hudby sluchovo rozlíšiť variácie hudobnej myšlienky spevom sa zapojiť do vybraného miesta v opere 	Environmentálna výchova Význam slnečného žiarenia pre život na Zemi
Opereta Hudobná ukážka: <ul style="list-style-type: none"> G. Dusík: Modrá ruža 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> zaspievať úryvok z operety zapojiť sa do rozhovoru o odlišnostiach a spoločných znakoch opery a operety podľa svojich možností zaspievať pieseň Zatančuj si so mnou, holubička z operety 	Osobnostný a sociálny rozvoj Radosť z hudby
Muzikál Hudba a obraz: Hudobná nahrávka: <ul style="list-style-type: none"> Vlasy, Pomáda 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> porovnať muzikál s operetou a operou zaspievať pieseň z filmu, určiť funkciu hudby vo filme 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Balet Hudobná ukážka: <ul style="list-style-type: none"> Čajkovskij: Luskáčik, 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> rozlíšiť a porovnať balet s muzikálom charakterizovať balet 	Osobnostný a sociálny rozvoj Etická výchova

<ul style="list-style-type: none"> • Čajkovsky: Labutie jazero 	<ul style="list-style-type: none"> • poznať najznámejšie balety od Čajkovského • pochopiť, že hudbou sa dá vyjadriť čokoľvek – príbeh, pocity, farby 	<p>Ľudské práva Aj slabší môže vyhrať nad silnejším</p>
<p>Symfonická rozprávka Hudobná ukážka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • S. Prokofiev: Peter a vlk • Piesne z príbehu Trojruža 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sluchovo analyzovať a priradiť jednotlivé hud. nástroje k hlavným postavám • podľa možností so zodpovedajúcim výrazom zaspievať vybrané piesne 	<p>Multikultúrna výchova Pavol Dobšinský – autor slovenských ľudových rozprávok</p>
<p>ZASPIEVAJME SI Orientácia v grafickom zázname piesne</p>	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyčítať z grafického záznamu doteraz známe výrazové prostriedky hudby • určiť hudobnú formu piesne (dvoj a trojdielna piesňová forma) • poznať hudobnú formu rondo • verbalizovať hudobný zážitok z počúvanej hudby • kolektívne poskladať a vytvoriť jednoduchý scénar zložený z ukážok • experimentovať s dramatizáciou 	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>

TELESNÁ VÝCHOVA -5.ročník

Charakteristika predmetu

Telesná výchova vytvára priestor na realizáciu a uvedenie si potreby celoživotnej starostlivosti žiakov o svoje zdravie. Prispieva k osvojeniu si teoretických vedomostí a praktických skúseností vo výchove k zdraviu prostredníctvom pohybových aktivít, športovej činnosti a pobytu v prírodnom prostredí. Poskytuje základné informácie o biologických, fyzických, pohybových, psychologických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. V tomto predmete si žiak osvojí zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň rozvíja schopnosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Predmet telesná výchova tiež napomáha formovať u žiakov princípy prevencie proti civilizačným ochoreniam.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť. Prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

Čiastkové ciele:

Cieľ zameraný na zdravie:

- porozumieť zdraviu ako subjektívnej hodnotovej kategórii,
- prebrať zodpovednosť za svoje zdravie,
- pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie,
- mať vedomosti o potrebe prevencie pred civilizačnými ochoreniami pohybovými prostriedkami,
- vedieť poskytnúť prvú pomoc,
- vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie,
- poznať a dodržiavať zásady správnej výživy,
- využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase,
- mať predstavu o svojich pohybových možnostiach,
- pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy,
- pochopiť kompenzačný účinok telesných cvičení a poznať vhodné cvičenia na jeho dosiahnutie.

Cieľ zameraný na motoriku, zdatnosť a pohybovú výkonnosť:

- poznať úroveň vlastnej pohybovej výkonnosti,
- vedieť využiť cvičenia na rozvoj pohybových schopností,
- vedieť diagnostikovať a hodnotiť pohybovú výkonnosť vlastnú i spolužiakov,
- vedieť využiť pohybové prostriedky na rozvoj pohybovej výkonnosti,
- využiť svoje vedomosti na zdokonaľovanie sa vo vlastnej športovej výkonnosti,
- vedieť uplatniť osvojené pravidlá športových disciplín v športovej činnosti,
- prezentovať svoju športovú výkonnosť na verejnosti,
- preukázať pohybovú gramotnosť v rôznych športových odvetviach,
- mať príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.

Kompetencie

Vo vyučovacom predmete telesná výchova budeme rozvíjať u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

Základné predmetové kompetencie

- rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia,
- osvojiť si primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase,
- vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia,
- zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti,
- dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru,
- osvojiť si primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase,
- pochopiť základné olympijské idey a riadiť sa nimi vo svojom živote,
- posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem,
- poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí,
- dodržiavať bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,
- poznať životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie,
- poznať negatívne účinky návykových látok na organizmus,
- osvojiť si zásady správnej výživy a zdravého životného štýlu,
- zorganizovať si pohybový režim a program vlastných pohybových aktivít ako súčasť životného štýlu, hodnotiť a diagnostikovať telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť,
- vedieť uplatňovať viaceré pohybové prostriedky na rozvoj svojich pohybových schopností,
- ukázať pohybovú gramotnosť k osobnému športovému výkonu, vedieť uplatniť získané poznatky z viacerých športových disciplín pri vykonávaní športovej činnosti.

Kľúčové kompetencie

Komunikatívne kompetencie

- používať správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľno –časových aktivít,
- dohodnúť sa na pravidlách s členmi skupiny,
- zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu,
- zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

Sociálne a personálne kompetencie spôsobilosti

- správať sa empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote,
- uznať kvality súpera,
- prejavovať pozitívny vzťah k sebe i iným,
- pracovať v tíme a podieľať sa na realizácii spoločných pracovných a iných činností,
- mať zodpovedný vzťah k svojmu zdraviu,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov,
- predchádzať osobným konfliktom.

Kompetencie riešenia problémov

- racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe,
- zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote,
- dodržiavať princípy fair-play,
- využívať poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody,
- spolupracovať pri riešení problému,
- byť otvorený k získavaniu a využívaniu nových postupov.

Občianske kompetencie

- vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb,
- zapájať sa do mimoškolskej športovej aktivity,
- uznávať hodnotu života, uvedomovať si zodpovednosť za vlastný život a spoluzodpovednosť pri ochrane života a zdravia iných.

Podnikateľské kompetencie

- zorganizovať športové podujatie.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Úroveň, rozsah a kvalitu osvojenia poznatkov, vedomostí a zručností v jednotlivých činnostiach budeme podporovať využitím týchto metód, stratégií a foriem práce:

- praktická metóda,
- slovná – monologická, dialogická, výklad,
- digitálno-demonštračná metóda s využitím videonahrávky, Tv, internetu,
- demonštračná,
- súťaže,
- pohybové aktivity,
- didaktické a psychomotorické hry,
- cvičenia v prírode, turistika,
- diagnostické a motivačné metódy,
- ukážka metodických materiálov,
- frontálne a skupinové vyučovanie,
- ranné cvičenia,
- telovýchovné chvíľky,
- rekreačné využívanie prestávok,
- bloková výučba turistika,
- vychádzka.

Obsah vzdelávania

Piaty ročník

66 hodín ročne, 2 hodiny týždenne

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
Poznatky z telesnej výchovy a športu (3 h) <ul style="list-style-type: none">• Bezpečnosť pri cvičení, - hygienické požiadavky – osobná hygiena, cvičebný úbor• Význam a technika poradových cvičení• Základné postoje, nástupové tvary, podávanie hlásenia	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">• vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti• dodržiavať hygienické návyky• predviesť základné postoje• používať správnu terminológiu pri vyjadrovaní• vysvetliť účinok pohybovej aktivity na zdravie• správať sa v situáciách ohrozujúcich zdravie	Environmentálna výchova Dopravná výchova
Všeobecná gymnastika (10 h) <i>Základná gymnastika</i> <ul style="list-style-type: none">• Akrobacia• Statické cvičebné tvary - polohy• Stojka na hlave, na lopatkách• Dynamické cvičebné tvary - polohy• Kotúľ vpred• Kotúľ vzad• Premet bokom – obojručne	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">• poznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu• prejaviť pohybové zručnosti a návyky zo základného učiva• prejaviť koordinačné schopnosti, kĺbovú pohyblivosť a elasticitu svalov, statickú a dynamickú silu• uplatniť názvoslovie a zacvičiť cvičebné tvary	Osobnostný a sociálny rozvoj

<p><i>Kondičná gymnastika - CH</i> <i>Rytmická gymnastika - D</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zacvičiť zostavu z osvojeného učiva 	
<p>Atletika (10 h) <i>Behy</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Technika behu, nízky a polovysoký štart • Beh na 60 m • Beh na 1000 m • Beh šľapavý a švihový • Beh štafetový <p><i>Skoky</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skok do diaľky skrčmo • Skok do výšky <p><i>Hody</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hod loptičkou • Hod loptičkou – hodnotenie • Vrh guľou 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientovať v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať • osvojiť si atletickú terminológiu • predviesť správnu techniku behu, nízkeho a polovysokého štartu • dávať štartové povely podľa pravidiel atletiky • demonštrovať techniku skoku do diaľky, skoku do výšky • vedieť demonštrovať techniku hodu loptičkou a granátom • dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností • prejavovať trvalý pozitívny vzťah k atletickým činnostiam ako predpokladu pre ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite a udržiavaní zdravia • preukazovať pozitívny postoj k súťaženiu 	<p>Environmentálna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj</p>
<p>Základy gymnastických športov (8 h)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sledovanie športových podujatí a ich výsledkov • návšteva športových podujatí a súťaží <p><i>Športová gymnastika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Náskok a odraz z mostíka, zo vzporu ležmo vzpor skrčmo • Výskok do vzporu drepmo na debnu a zoskok • Roznožka - cez kozu na šírku • Skrčka - cez kozu na šírku 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary • zostaviť a viesť rozcvičenie so zameraním na vybraný gymnastický šport • pomenovať gymnastické náradie • prakticky ukázať imitačné, prípravné cvičenia, základné cvičebné tvary, zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupín 	<p>Mediálna výchova Multikultúrna výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>
<p>Športové hry (14 h) <i>Hádzaná - CH</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Základné pravidlá Prihrávka • Vedenie lopty Dribling • Obrana 0-6 • Útok • Hra <p><i>Volejbal - D</i> <i>Basketbal - D</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Základné pravidlá • Prihrávka • Dribling • Strelba • Bránenie hráča s loptou • Hra <p><i>Futbal - CH</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Základné pravidlá • technické údaje • terminológia futbalu • Prihrávka • Preberanie lopty 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať a uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca • vysvetliť základné pravidlá hier • terminologicky správne pomenovať a prakticky predviesť herné činnosti: • prejavovať trvalý pozitívny vzťah k športovým hrám • vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku 	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Vhadzovanie lopty vedenie lopty • Riadená hra na malom ihrisku 		
<p>Sezónne činnosti (8 h)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Korčuľovanie • Bicyklovanie • Turistika • Cvičenia v prírode 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne vykonať a prakticky ukázať základné pohyby na korčuľoch s prispôbením sa rôznym terénnym nerovnostiam resp. prekážkam pri jazde • vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných sezónnych činností • vedieť správne vykonať základné bezpečnostné techniky pri vykonávaní sezónnych činností • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupiny cvičencov) pred začiatkom jednotlivých sezónnych aktivít • správne prispôbiť výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností • plniť úlohy (funkcie) súvisiace s pretekmi v jednotlivých sezónnych činnostiach – funkcia rozhodcu, organizátora 	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Dopravná výchova</p>
<p>Povinný výberový tematický celok (10 h)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aerobik – D • Stolný tenis - CH 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznať a dodržiavať základné pravidlá hry • dodržiavať bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti • dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností • používať odbornú terminológiu osvojených pohybových činností • dosiahnuť optimálnu úroveň hernej výkonnosti, ktorá umožňuje hrať zápasy podľa pravidiel • vykonávať funkciu rozhodcu • posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva 	
<p>Testovanie (3 h)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Člnkový beh (10x5 m), • Skok do diaľky z miesta • Lah – sed za 30 sekúnd • Beh za 12 minút • Výdrž v zhybe 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiak dosiahne a posúdi svoj výkon s danou hodnotiacou tabuľkou 	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Ochrana života a zdravia</p>

Tvorba projektov .5.ročník

Charakteristika predmetu

Prierezová téma je zameraná na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú budú môcť žiaci využívať v ostatných predmetoch alebo aj mimoškolskej činnosti pri prezentácii svojej školy. Žiaci sa naučia prezentovať svoju prácu písomnou aj verbálnou formou s použitím informačných a komunikačných technológií.

Výsledkom vzdelávania bude, že žiak dokáže vhodným spôsobom nadviazať kontakt, zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, pozná ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať. Vie využiť nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií – zhromažďovanie, triedenie, selektovanie. Vie kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, naplánovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky a vie ich využiť pri vhodnom výbere témy, vie aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu svojho výskumu.

Zároveň prierezová téma u žiakov sleduje:

- rozvoj zručností projektovania
- rozvoj technického myslenia a technických zručností žiakov
- rozvoj interdisciplinárneho prístupu k riešeniu problému
- učí žiakov procesu plánovania, vypracovaniu postupov
- učí ich usporadúvať jednotlivé činnosti do chronologického sledu
- umožňuje integráciu myslenia, intuície, citov, zmyslov; skúseností s novým poznaním; riadenej činnosti s autoreguláciou
- naučiť žiakov plánovať vlastnú prácu, prekonávať prekážky, niesť za to zodpovednosť

CIELE PREDMETU

- Hlavným cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili:
- riadiť seba
- riadiť tím
- vypracovať si harmonogram svojich prác
- získať potrebné informácie a spracovať ich
- vyhľadať problém, ktorý treba riešiť a správne ho pomenovať
- utvoriť hypotézu a overiť ju
- prezentovať svoju prácu

ZÁKLADNÉ PREDMETOVÉ KOMPETENCIE

- Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine.

Kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať
- dokáže prehodnovať sám seba a svoje schopnosti
- vie objektívne zaujať stanovisko a hľadať alternatívne riešenia

Sociálne komunikačné kompetencie

- má adekvátny ústny a písomný prejav
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk
- dokáže primerane komunikovať v materinskom jazyku

Kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky)

Kompetencia v oblasti informačno-komunikačných technológií

- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou
- dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí
- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní

Kompetencia riešiť problémy

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení
- je otvorený získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov

Kompetencie sociálne a personálne

- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť a nezávislosť ako člen celku
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine – uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov

SPÔSOBY HODNOTENIA

1. Prezentácia projektu – posudzovanie úrovne kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností podľa vopred dohodnutých kritérií.
2. Samostatná práca žiakov – preverovanie úrovne a schopností práce s textom formou hodnotenia správ zo samostatných pozorovaní podľa vopred dohodnutých kritérií.
3. Praktické aktivity - slovné hodnotenie praktických zručností (vrátane správnosti nákresov a schém podľa potreby) s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka.

Piaty ročník

66 hodín ročne, 2 hodiny týždenne

Tematický celok : Zamestnanecká sféra

Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
<ul style="list-style-type: none"> • Zamestnanecké prostredie • Podnikateľské aktivity • Oboznámenie sa s koncepciou a fungovaním žiackej firmy PG • Jednotlivé oddelenia firmy • Konkurzy na vedúce pracovné pozície 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozná koncepciu a spôsob fungovania firmy • vie vysvetliť jednoduchým spôsobom pracovnoprávne vzťahy, spôsoby zamestnaneckého vzťahu • vie stručne , primerane veku charakterizovať pracovné prostredie • vie používať pracovnú terminológiu – zamestnanec, zamestnávateľ, oddeleni • vie používať správnu terminológiu pri vyjadrovaní, • pozná pojmy logo firmy • správať sa v situáciách ohrozujúcich zdravie 	<p>Environmentálna výchova</p> <p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Mediálna výchova</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Legislatíva • Štát – verejný a súkromný sektor • Subjekty verejného a súkromného sektora • Štruktúra podnikov 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoduchým spôsobom charakterizovať subjekty verejnej správy- školy, obecné úrady, iné inštitúcie • používať príslušnú terminológiu pri popise vzťahov v podnikoch, domácnostiach a súkromnom sektore • vie sa orientovať na internete pri vyhľadávaní súkromných podnikov 	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>

Obsahová náplň praktických činností žiackej firmy

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Grafický návrh a spracovanie – vizitka Grafický návrh a spracovanie – pozdrav Grafický návrh a spracovanie – pozvánka Grafický návrh a spracovanie – leták, informačný leták, skladací leták Grafický návrh a spracovanie – bulletin Návrh a spracovanie loga firmy, športového klubu, krúžku mimoškolskej činnosti Grafický návrh a spracovanie – školský kalendár Spracovanie prezentácií na rôzne témy Grafický návrh a spracovanie – ponukové listy reklamné materiály Grafický návrh a spracovanie – reklamné materiály</p>	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj • dokáže tvorivo informácie spracovať a prakticky využívať • dokáže na primeranej úrovni budovať si vlastnú samostatnosť a nezávislosť • vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce • osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine • uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme • dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov • uplatňuje pri riešení problémov metódy analyticko-kritického a tvorivého myslenia • je otvorený získavaniu a využívaniu rôznych, hlavne inovatívnych postupov • dokáže formulovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov • má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT • používa základné postupy pri práci s textom • dokáže vytvoriť jednoduchú prezentáciu • vytvára jednoduché grafy a tabuľky • využíva logické a priestorové myslenie a prezentácie – diagramy, grafy, tabuľky • dokáže pracovať v jednoduchom grafickom prostredí • ovláda základné prvky grafického programu LogoMotion • ovláda základné prvky grafického programu Zoner Callisto • ovláda základné prvky programu na úpravu obrázkov • dokáže spracovať výsledný produkt pomocou hrebeňovej väzby, laminátora, rezačky
<p>Prierezové témy:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Mediálna výchova • Tvorba projektov a prezentačné zručnosti • Osobnostný a sociálny rozvoj 	

Ekologická výchova- 5. ročník

Charakteristika predmetu

Ekologická výchova v 5.ročník smeruje k tomu, aby si žiaci osvojili riešenie rozličných problémov ochrany prírody a tým v sebe vypestovali lásku k prírode. Má zložku výchovnú i vzdelávaciu. Vzdelávacia zložka – získanie primeraných vedomostí a poznatkov o prírode a jej ochrane, rozvíjanie environmentálnej zručnosti a návykov ochrany životného prostredia; výchovná zložka – výchova žiakov k zámernej ochrane prírody. Zároveň tento učebný predmet umožňuje prehĺbovať poznatky na pochopenie globálnych problémov a vedie k schopnosti triediť informácie, využívať ich v praktickom živote, rozvíjať aktívny a pozitívny vzťah k prírodnému prostrediu, človeku, k ochrane jeho zdravia a zmene životného štýlu.

Ciele predmetu :

V tomto predmete sa majú žiaci naučiť základom pracovných zručností, kreativite a kladnému vzťahu k prírode a životnému prostrediu . Metodický postup pri výchove žiakov k ochrane životného prostredia by mal obsahovať nasledovné etapy :

- vzbudenie záujmu o ochranu životného prostredia
- poskytnutie informácií o stave životného prostredia
- príprava k osvojeniu si zručností a návykov ochrany prostredia
- konkrétna ochrannárska činnosť - rozvoj environmentálnych postojov žiakov a formovanie ich osobnostnej spôsobilosti v smere k trvalo udržateľného rozvoja spoločnosti (ďalej uvádzam TUR)
- aplikácia regionálnej tematiky do výučby a výchovy k občianskej zodpovednosti žiakov a TUR

V rovine hodnôt a postojov predmet smeruje k:

- uvedomeniu si významu tvorby a ochrany životného prostredia
- rozvoju kladného vzťahu k práci a ochrane toho, čo vytvorili

- rozvoju morálnych a vôľových vlastností / systematickosť práce k dosiahnutiu cieľa, vytrvalosť, samostatnosť/

V rovine vedomostí predmet smeruje k:

- videniu sveta okolo seba komplexne ako systému (ekosystému), priblíženiu globálnych problémov planéty, využiteľnosti alternatívnych zdrojov energie, poukázaniu na negatívne zásahy človeka do prírody a ich dôsledky pri narušení biodiverzity ŽP
- estetickému vnímaniu bezprostredného okolia -spoznávať jedinečnosť regiónu, geografickú rozmanitosť prírody a jej historické prírodné zaujímavosti (CHVÚ Ondavská rovina, zabudnuté minerálne pramene a vzácne stromy – ŠPR Bisce a Pondavia) a skĺbiť ho s environmentálnymi myšlienkami v budúcom živote
- poznaniu významu pôdy, vody a ostatných zložiek neživej prírody - ich vlastností, ohrozovanie ľudskou nebanlivosťou a ochrana
- poznávaniu úžitkových aj okrasných rastlín – interiérových a exteriérových, osvojeniu si poznatkov o ich pestovaní, rozmnožovaní, rýchlení a hydroponického pestovania
- poznaniu základov živočíšnej výroby a drobného chovu ako potenciálny okruh agroturistiky a agropodnikania
- osvojeniu si poznatkov o zakladaní skalky, vresoviska, pareniska, škôlky ovocných stromčekov, bylinnej špirály liečivých rastlín a ďalšej starostlivosti o ne
- k pochopeniu významu cieľových aktivít (triedenie a recyklovanie druhotných surovín, šetrenie energiou, výsadba stromčekov, krov, zber liečivých rastlín, propagácia a osвета ochrany prírody na Deň Zeme, Svetový deň životného prostredia, Deň vody, Svetový deň výživy, deň vtákov a pod.)
- pochopeniu možnosti využitia obnoviteľného potenciálu prírody – tvorba kompostoviska spracovaním biodpadu, propagovaniu použitia týchto zdrojov pôdnej výživy v domácom pôdohospodárstve

V rovine pracovných činností a zručností predmet smeruje k:

- získavaní praktických environmentálnych zručností a skúseností prostredníctvom novej formy výučby – teoreticko – praktickej v adekvátnom prostredí
- komunikatívnej zručnosti - vyjadriť vlastný názor na životné prostredie ústnou, písomnou a dramatickou formou, zrozumiteľne a výstižne argumentovať
- numerickej zručnosti; zhromažďovať, triediť, analyzovať údaje, interpretovať štatistické údaje o životnom prostredí

- študijnej zručnosti- získavať, analyzovať, interpretovať a hodnotiť informácie o životnom prostredí z rozličných zdrojov, plánovať a organizovať aktivity alebo projekty týkajúce sa životného prostredia;
- zručnosti potrebnej na riešenie environmentálnych problémov; identifikovať príčiny a následky, formovať správny názor a úsudok ich riešení
- sociálnej zručnosti; pracovať kooperatívne, v skupinách, vypočúť iných
- technickým zručnostiam - zaznamenávanie informácií o životnom prostredí do počítačovej databázy, následná tvorivá práca s databázou a vybranými programami

Tematický celok: Ekológia

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Ekológia a jej význam • Odbory ekológie • Ekologický slovníček pojmov • Základné znaky života a rozmanitosť organizmov na Zemi. • Zabezpečenie základných životných potrieb ľudstva pre budúcnosť – populačná explózia 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovláda elementárnu odbornú terminológiu, • chápe význam jednotlivých odborných pojmov • vie charakterizovať základné znaky života • vie si uvedomiť a zhodnotiť potrebu ochrany života na zemi • pozná pojem trvaloudržateľný rozvoj • vie zhodnotiť životné prostredie v ktorom sa nachádza
<p>Prierezové témy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj - rozvoj schopnosti poznávania, sústredenia sa a pozornosti rozvoj pamäti sebaopoznávanie, sebaovládanie, komunikácia a kooperácia • Multikultúrna výchova - význam globálneho riešenia ekologickej problematiky • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – tvorba projektov na ochranu ŽPa ich prezentácia, získavanie informácií, využívanie informačných technológií 	

Tematický celok :Život na Zemi

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Rozmanitosť rastlinných a živočíšnych druhov • Život rastlín, ich rozšírenie a prispôsobenie sa prostrediu • Učíme sa o prírode netradične: • Aktivita: Rastliny v prírodnom spoločenstve • Ekosystémy • Rastliny a živočíchy v okolí • Chránené rastliny a živočíchy na území Slovenskej republiky a v regióne 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže analyzovať živú prírodu a charakterizovať odlišnosti • pozná pojem ekoprostredie, fauna, flóra • dokáže opísať základné znaky rastlínstva a živočíšstva nášho regiónu • chápe súvislosti vzájomného spolužitia v ekosystémoch • dokáže charakterizovať faktory znečisťovania ŽP • vie vymenovať chránené rastlinné a živočíšné druhy v našom regióne
<p>Prierezové témy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj - výchova k zodpovednosti za zverfené úlohy a prostredie v ktorom žijeme • Multikultúrna výchova – ochrana ŽP – úlohou každého človeka našej planéty • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – tvorba projektov na ochranu ŽP v lokalite a ich prezentácia, získavanie informácií, využívanie informačných technológií 	

Tematický celok: Iné ekosystémy

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Biómy: vzťahy medzi organizmami a prostredím • Prales a jeho odlišnosti – dažďové pralesy • Púšte • Savany a stepi • Polárne oblasti 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže analyzovať živú prírodu a charakterizovať odlišnosti • pozná pojem ekoprostredie, fauna, flóra • dokáže opísať základné znaky rastlinstva a živočíšstva nášho regiónu • chápe súvislosti vzájomného spolužitia v ekosystémoch • dokáže charakterizovať faktory znečisťovania ŽP • vie vymenovať chránené rastlinné a živočíšné druhy v našom regióne
<p>Prierezové témy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj - výchova k zodpovednosti za zverfené úlohy a prostredie v ktorom žijeme • Multikultúrna výchova – ochrana ŽP – úlohou každého človeka našej planéty • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – tvorba projektov na ochranu ŽP v lokalite a ich prezentácia, získavanie informácií, využívanie informačných technológií 	

Tematický celok: Vzťahy medzi organizmami a prostredím

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Abiotické faktory slnečné žiarenie • Abiotické faktory -voda – hydrosféra vzduch – atmosféra • Abiotické faktory- pôda - pedosféra 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže špecifikovať základné vplyvy slnečného žiarenia na živtné podmienky • pozná pojem ekoprostredie, hydrosféra, atmosféra • dokáže opísať základné znaky rastlinstva a živočíšstva nášho regiónu • chápe vzájomné vzťahy rámci biotópov • dokáže charakterizovať faktory znečisťovania ŽP
<p>Prierezové témy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj - kritické myslenie, kritické konanie • Multikultúrna výchova – ochrana ŽP – úlohou každého človeka našej planéty • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – tvorba projektov na ochranu ŽP v lokalite a ich prezentácia, získavanie informácií, využívanie informačných technológií 	

Evalvácia nižšieho sekundárneho vzdelávania

Oblasť hodnotenia: Plnenie stanovených cieľov edukácie v jednotlivých vyučovacích predmetoch prírodovedného charakteru

Kritériá pre hodnotenie: Miera získaných kľúčových kompetencií v rámci jednotlivých prírodovedných predmetov z aspektu ich kvality, kvantity a vzájomnej prepojenosti

Nástroj hodnotenia: pozorovanie, písomné a ústne skúšanie, projektová činnosť žiakov, portfolio žiackych prác a elektronických výstupov, dotazník

Interval – časový harmonogram: raz ročne – na konci školského roka

Oblasť hodnotenia: Aplikácia metód a foriem výučby vo vyučovacej jednotke

Kritériá pre hodnotenie: Adekvátnosť aplikovaných metód, foriem, koncepcií a stratégií vo vzťahu ku :

- stanoveným edukačným cieľom,
- obsahu výučby,
- účastníkom edukačného procesu,
- časovým a materiálnym podmienkam.

Nástroj hodnotenia: pozorovanie, vzájomné hospitácie pedagógov, diskusia v rámci predmetových komisií

Interval – časový harmonogram: štvrťročne

Oblasť hodnotenia: Vzdelávacie výstupy žiakov podľa jednotlivých ročníkov a vyučovacích predmetov

Kritériá pre hodnotenie: Dosiahnutá úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých ročníkoch podľa výkonového štandardu príslušného prírodovedného predmetu

Nástroj hodnotenia : písomné a ústne skúšanie, didaktické testy, interaktívne testovanie (cez príslušný modul výučbového softvéru), elektronický výstup projektovej činnosti

Interval – časový harmonogram: štvrťročne

Oblasť hodnotenia: Miera aktívnej účasti žiaka na vyučovacej jednotke

Kritériá pre hodnotenie: Percentuálny podiel vyučovacích hodín, na ktorých boli použité aktivizujúce metódy a formy práce:

- metódy rozvíjajúce kritické myslenie: Sokratovský rozhovor, stratégia EUR,
- metódy rozvíjajúce tvorivé myslenie: problémový výklad, projektové vyučovanie, heuristické metódy (DITOR, Brainstorming),
- aktivizujúce formy výučby: kooperatívne vyučovanie, žiacky experiment,
- interaktívna výučba s využitím prostriedkov IKT.

Nástroj hodnotenia : dotazník

Interval – časový harmonogram: štvrtročne

Oblasť hodnotenia: Podiel praktickej činnosti žiaka v rámci vyučovacej jednotky

Kritériá pre hodnotenie: Percentuálny podiel vyučovacích hodín s implementáciou praktického riešenia úloh:

- vo všetkých predmetoch: samostatné písomné práce, projektové práce, interaktívna výučba s využitím didaktického softvéru,
- matematika: práca s manipulačnými súpravami,
- biológia: laboratórne práce, výskumnícke terénne činnosti, práca s manipulačnými súpravami,
- fyzika: laboratórne práce, žiacky experiment,
- informatika: praktická samostatná práca s PC,
- geografia: práca s mapou, atlasom,
- chémia: laboratórne práce, žiacky experiment.

Nástroj hodnotenia : dotazník

Interval – časový harmonogram: polročne

Oblasť hodnotenia: Schopnosti žiaka aplikovať teoretické poznatky v praktických úlohách

Kritériá pre hodnotenie: Miera schopnosti žiaka riešiť kontextové a aplikačné úlohy – riešiť úlohy vyžadujúce využitie širšieho spektra vedomostí a zručností z prírodovedných predmetov (nad rámec konkrétneho predmetu)

Nástroj hodnotenia : úlohy typu PISA

Interval – časový harmonogram: polročne

Oblasť hodnotenia: Využitelnosť moderných didaktických pomôcok

Kritériá pre hodnotenie: Percentuálny podiel vyučovacích hodín, na ktorých boli využité moderné didaktické pomôcky:

- všetky predmety: PC + výstupné zariadenia, DVD prehrávač, interaktívna tabuľa, digitálny fotoaparát, modelovacie a manipulačné súpravy,
- biológia: mikroskop s výstupom pre fotoaparát a počítač, moderné pomôcky na terénny výskum.

Nástroj hodnotenia : dotazník

Interval – časový harmonogram: štvrtročne

Oblasť hodnotenia: Úroveň prezentačných a argumentačných schopností žiakov

Kritériá pre hodnotenie:

- miera schopnosti žiaka používať odbornú terminológiu (matematickú, fyzikálnu...) pri prezentovaní výsledkov projektovej činnosti ako aj pri dielčích písomných a ústnych odpovediach,
- miera schopnosti žiaka realizovať prezentovanie výsledkov svojej projektovej činnosti s využitím prostriedkov IKT (prezentácia PP, dataprojektor).

Nástroj hodnotenia : písomné a ústne skúšanie, projektová činnosť žiaka

Interval – časový harmonogram: polročne

Oblasť hodnotenia: Schopnosť žiaka využívať rôzne zdroje informácií

Kritériá pre hodnotenie:

- miera schopnosti žiaka účelne využívať internet ako zdroj informácií – cez internetové vyhľadávacie služby, on-line stretávanie, (MicrosoftNetmeeting), nástroje elektronickej pošty,
- miera schopnosti žiaka využívať ďalšie zdroje informácií: encyklopédie, atlasy, mapy, prehľady, tabuľky, kľúče na určovanie biologického materiálu.

Nástroj hodnotenia : projektová činnosť žiaka

Interval – časový harmonogram: štvrtročne

Oblasť hodnotenia: Schopnosť žiaka transformovať poznatky do grafickej a schematickej podoby a naopak

Kritériá pre hodnotenie:

- miera schopnosti žiaka vytvárať grafy, schémy a diagramy na základe údajov prírodovedného charakteru, s logickou štruktúrou a s využitím nástrojov IKT (MS Word, MS Excel),
- miera schopnosti žiaka vykonávať s prírodovednými informáciami v podobe tabuľky, schémy a grafu tieto operácie: vyhľadať detailné informácie, porovnať ich, vyvodit' nové informácie, aplikovať informácie do nového kontextu.

Nástroj hodnotenia : písomné a ústne skúšanie, didaktické testy, projektová činnosť žiaka

Interval – časový harmonogram: polročne

Oblasť hodnotenia: Úspešnosť žiakov v súťažiach, projektových činnostiach a vlastnej tvorbe

Kritériá pre hodnotenie:

- percento úspešných riešiteľov okresných kôl predmetových olympiád: MO, BiO, CHO,FO,GO, OI,

- percento úspešných riešiteľov okresných kôl ďalších súťaží: Pytagoriáda, Korešpondenčná škola ekológie, Envirootázky, Liečivé rastliny.

Nástroj hodnotenia : súťažné úlohy, vlastná tvorba, projektová činnosť

Interval – časový harmonogram: raz ročne – na konci školského roka

Oblasť hodnotenia: Úspešnosť žiakov v rámci celoslovenského testovania

Kritériá pre hodnotenie: Percento úspešnosti žiakov v celoplošnom certifikačnom testovaní žiakov v testovaní matematickej gramotnosti.

Nástroj hodnotenia: testy

Interval – časový harmonogram: raz ročne – na konci školského roka.

Rámcový učebný plán 6. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Poč.hodín	Poč.hodín	Spolu
		ŠVP	ŠkVP	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	4		4
	Prvý cudzí jazyk – Anglický jazyk	3		3
	Druhý cudzí jazyk	1	1	2
Človek a príroda	Fyzika	1	1	2
	Chémia	0,5		0,5
	Biológia	1	1	2
Človek a spoločnosť	Dejepis	1		1
	Geografia	1		1
	Občianska náuka	1		1
Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova	1		1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	1	5
	Informatika	0,5		0,5

Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1		1
	Hudobná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2		2
Prierezové témy - nové predmety	Tvorba projektov		2	2
Spolu		23	6	29

Legenda:

ŠVP – štátny vzdelávací program

ŠkVP – školský vzdelávací program

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA-

6.ročník

/zložka - slovenský jazyk a sloh/

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet - slovenský jazyk a literatúra je povinným vyučovacím predmetom, patrí do vzdelávacej oblasti JAZYK A KOMUNIKÁCIA.

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Slovenčina ako materinský, štátny a vyučovací jazyk vytvára predpoklady pre zvládnutie všetkých ostatných učebných predmetov, je východiskom pre celý výchovno - vzdelávací proces v škole a následne i pre plnohodnotné uplatnenie sa mladého človeka v živote.

Slovenský jazyk ako vyučovací predmet má v systéme učebných predmetov základný a univerzálny význam.

Primárnym cieľom jazykovej zložky vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra je rozvoj komunikačnej gramotnosti žiakov. Implementáciou inovatívnych metód vo vyučovacom procese budeme rozvíjať komunikačné spôsobilosti žiakov, ktoré uprednostňujeme pred jazykovými pojmi.

Vo vyučovaní jazyka uprednostníme analýzu a interpretáciu textov/ prejavov a tvorbu vlastných textov/ prejavov adekvátnych konkrétnej komunikačnej situácií v prepojení na rozvoj komunikačných spôsobilosti žiakov.

Analýzou a interpretáciou jazykových prejavov poskytujeme žiakom priestor na sebauvedomenie. Žiaci objavujú a následne prejavujú pozitívny vzťah k sebe a iným, nadobúdajú primeranú sebadôveru.

Vo vyučovaní jazykovej zložky vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra budeme klásť dôraz na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať.

Žiaci si uvedomujú jazykovú a kultúrnu pestrosť v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru vedieme žiakov k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Na druhom stupni ZŠ budeme pokračovať v komunikačnom a zážitkovom vyučovaní.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu slovenský jazyk a literatúra - zložka slovenský jazyk a sloh je rozvoj komunikačných jazykových kompetencií:

Čítanie s porozumením

- zamerať svoje čítanie podľa potreby,
- pochopiť význam textu,
- pochopiť kompozíciu textu,
- odlíšiť vetu a text,
- pochopiť podstatu umeleckého a vecného textu vzhľadom na funkciu slovných druhov,
- pochopiť význam lexikálnych jednotiek;

Písanie

- vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre rôzne druhy publika,
- organizovať text z hľadiska kompozície,
- zosúladiť štýl textu s cieľom písania a čitateľmi,
- štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia,
- používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov,
- transformovať texty z jedného žánru do druhého,
- opakovane čítať a opraviť koncept textu so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis,
- revidovať a editovať koncept s využitím spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov,
- rešpektovať jazykové pravidlá;

Hovorenie

- vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre rôzne publikum,
- organizovať a rozvíjať svoje myšlienky v súlade s komunikačnou situáciou,
- používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov,
- používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku,
- štylizovať jednoduché holé a rozvité vety,
- rešpektovať jazykové pravidlá,
- využívať pri komunikácii extralingválne /mimojazykové/ prostriedky;

Špecifické ciele:

- žiak dokáže vnímať a postupne si osvojiť jazyk ako bohatý a mnohotvárný prostriedok k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných názorov, postojov,
- zvládnuť základné pravidlá medziľudskej komunikácie,
- používať jazyk kultivovane v ústnej i písomnej forme,
- vie pracovať s jazykovými komunikátmi spôsobom interpretačno- hodnotiacim,
- pracovať s informáciami,
- vyjadriť svoj názor,
- argumentovať,
- interpretovať rôzne druhy súvislých i nesúvislých textov,
- aplikovať vedomosti z ortografie v písomnom prejave,
- dokáže produkovať vlastné ústne i písané prejavy.

Vo väzbe na kľúčové kompetencie sú špecifické ciele predmetu orientované na rozvoj týchto schopností žiaka:

Kompetencie komunikačné

- vhodne komunikovať so spolužiakmi, učiteľmi a ostatnými dospelými v škole aj mimo nej,
- formulovať vlastný názor,
- obhajovať vlastný názor, argumentovať, počúvať názor iných,
- presadiť si svoj názor,
- formulovať otázky, vysvetľovať, viesť dialóg a diskusiu,
- počúvať,
- dodržiavať základné princípy a pravidlá komunikácie,
- kultivovane sa vyjadrovať ústne i písomne,
- komunikovať prostredníctvom IKT ;

Kompetencie sociálne a personálne

- žiak vie rešpektovať názor iných, správa sa tolerantne, ohľaduplne a slušne,
- dokáže pracovať v tíme /skupine/,
- komunikovať v tíme so spolužiakmi, podávať návrhy pri riešení daných úloh,
- požiadať o pomoc, prípadne pomoc poskytnúť,
- diskutovať o danom probléme v skupine, prijať konsenzus, podriadiť svoje záujmy,
- záujmom tímu pri konečnom hodnotení práce skupiny;

Kompetencie občianske

- žiak vie vecne riešiť problémy,
- navodiť a udržať priateľskú atmosféru v triede, priateľskú komunikáciu,
- rešpektovať názory iných,
- uplatňovať svoje práva, plniť svoje povinnosti,
- dodržiavať stanovené pravidlá;

Kompetencie pracovné

- žiak si dokáže stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí, svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- projektovať svoju činnosť,
- pracovať podľa stanoveného postupu,
- vytvoriť osnovu pracovného postupu,
- zmysluplne využívať voľný čas;

Kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií

- žiak má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoj,
- dokáže používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- využívať IKT pri vzdelávaní;

Kompetencie riešiť problémy

- žiak uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko - kritickom a tvorivom myslení,
- dokáže vypočítať názor iných, je tolerantný, ohľaduplný,
- sformulovať svoj názor, vie ho vyjadriť a obhájiť,
- argumentovať,
- riešiť konflikty konštruktívne a kooperatívne;

Kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- žiak dokáže organizovať a riadiť svoje učenie,
- plánovať a navrhovať postupy riešení,
- samostatne pozorovať, vyjadrovať svoje názory,
- využiť všetky dostupné zdroje informácií,
- kriticky zhodnotiť informácie,
- v procese učenia dokáže vyselektovať informácie a aplikovať v praxi dokáže,
- realizovať vlastné nápady;

Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- žiak sa dokáže orientovať vo všetkých druhoch umenia/ veku primerane/,
- vyjadrovať sa umeleckou žiak sa dokáže kultivovane vyjadrovať, využívať spisovnú podobu jazyka /vyjadrovanie, zvuková podoba jazyka - kvantita hlások/,
- nepoužíva dialekt,
- aplikovať teoretické vedomosti v praxi,
- orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
- aktívne sa zapájať do tvorby kultúrnych podujatí v rámci školy, obce,
- chrániť historické pamiatky,
- citlivo pristupovať ku kultúre bežného dňa /úprava zovňajšku, kultúra obliekania, správania/,
- správať sa citlivo a tolerantne ku kultúre iných národov a národností.

Metódy, formy, stratégie, koncepcie

Pri výučbe povinného predmetu slovenský jazyk a literatúra budeme využívať vo vyučovacom procese moderné koncepcie vyučovania, inovatívne metódy a formy výučby, ktoré budú žiakov aktivizovať. Ich aplikáciou vo výučbe budeme rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov.

Koncepcie vyučovacieho procesu

Kooperatívne vyučovanie

Kooperatívne vyučovanie sme sa rozhodli používať vo vyučovacom procese z týchto dôvodov:

- žiaci v triede na vyučovaní pracujú v malých skupinách,
- riešia úlohy, osvojujú si vedomosti,

- vykonávajú rôzne praktické činnosti v atmosfére rovnoprávnosti a spolupráce.

Vo vyučovaní slovenského jazyka a literatúry budeme využívať kooperatívne vyučovanie pri problémovom a projektovom vyučovaní, ale aj v rámci klasických vyučovacích hodín.

Implementáciou tejto koncepcie sa budeme usilovať o rozvoj:

- komunikačných a sociálnych kompetencií,
- sociálnych a personálnych kompetencií,
- kompetencií k celoživotnému učeniu sa,
- kompetencie riešiť problémy.

Projektové vyučovanie

Použitím projektového vyučovania vo vyučovacom procese budeme podporovať u žiakov aktívny prístup k zručnosti pri vyhľadávaní a hodnotení informácií a rozvíjať schopnosť aplikovať získané vedomosti. Umožníme žiakom prepojenie školskej teórie s praxou. Implementáciou tejto koncepcie sa usilujeme o rozvoj kompetencií:

kompetencie sociálne a komunikačné

- kompetencie k celoživotnému učeniu sa,
- kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií,
- kompetencie sociálne a personálne,
- kompetencie riešiť problémy,
- občianske a kultúrne kompetencie.

Aktivizujúce metódy vo vyučovaní predmetu slovenský jazyk a literatúra

Metódy rozvoja kritického myslenia

Sokratovská metóda

Metódu využijeme pri problémovom vyučovaní. Žiaci hľadajú spoločne odpovede na daný problém, hľadajú argumenty, dôkazy pre svoje stanoviská, kriticky myslia.

Použitím metódy rozvíjame kompetencie:

- kompetencie riešiť problémy,
- kompetencie komunikačné,
- kompetencie sociálne;

Písomné práce – eseje

Metódu písomných prác sme sa rozhodli používať preto, lebo je účinným nástrojom na vyučovanie kritického myslenia. Písaním nútime žiakov, aby boli aktívni, aby samostatne mysleli.

Použitím metódy rozvíjame kompetencie:

- kompetencie riešiť problémy,
- kompetencie komunikačné,
- kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry;

Inscenačná metóda

Použitím inscenačnej metódy budeme rozvíjať u žiakov schopnosť zinscenovať určitú situáciu z reálneho života (hranie roly). V následnej diskusii sa žiaci pokúsia nájsť riešenie problému. Aplikáciou tejto metódy rozvíjame kompetencie:

- komunikačné a sociálne,
- sociálne a personálne,
- kompetencie riešiť problémy,
- občianske kompetencie;

Stratégia EUR - Evokácia - Uvedomenie si významu – Reflexia.

Účinnosť tejto stratégie podporíme použitím techniky INSERT (interaktívny znakový systém pre efektívne čítanie a myslenie).

Použitím stratégie EUR - budeme rozvíjať:

- komunikačné kompetencie,
- kompetencie riešiť problémy,
- kompetencie k celoživotnému učeniu sa;

Metódy rozvoja tvorivého myslenia - heuristiky budeme využívať pri tvorivom riešení problémov.

Využívaním týchto metód vo výučbe slovenského jazyka a literatúry budeme rozvíjať kompetencie:

- komunikačné kompetencie,
- kompetencie riešiť problémy,
- kompetencie k celoživotnému učeniu;

Rozvoj divergentného myslenia -

Brainstorming

Použitím tejto účinnej metódy budeme u žiakov podnecovať nápaditosť a originalitu pri riešení problémov. Metódu budeme používať vo vyučovacom procese slovenského jazyka a literatúry pri formách tvorivého písania, kde žiaci budú mať možnosť uplatniť svoju nápaditosť, originalitu, tvorivé schopnosti.

Použitím metódy **brainstormingu** budeme rozvíjať kompetencie:

- komunikačné a sociálne,

- kompetencie riešiť problémy,
- naučiť sa učiť sa.

Rozvoj kľúčových kompetencií žiakov je primárnou úlohou nižšieho sekundárneho vzdelávania. Vo výučbe predmetu slovenský jazyk a literatúra budeme posilňovať rozvoj kľúčových kompetencií aj týmito formami výučby:

Tvorivé písanie - /ďalej TP/

Použitím metódy TP budeme žiakov vychovávať k flexibilitě, objavovaniu nových súvislostí, originalnosti, k experimentovaniu, k iniciatíve. Rozvíjame u žiakov divergentné myslenie. Používaním metódy upúšťame od direktívnych metód tradičnej školy a učíme žiakov vlastnému mysleniu, pociťovaniu, spomínaniu, tvoreniu, tvorivému učeniu sa.

Formy TP, ktoré budeme využívať v procese výučby slovenského jazyka a slohu

- voľné písanie,
- akrostich.

Pri výučbe povinného predmetu slovenský jazyk a literatúra aplikujeme vo vyučovacom procese moderné koncepcie vyučovania, využívame inovatívne metódy a formy výučby, ktoré žiakov aktivizujú. Ich aplikáciou vo výučbe rozvíjame kľúčové kompetencie žiakov.

- motivačný rozhovor,
- jazykové cvičenia,
- akustické cvičenia,
- pozorovanie názorného príkladu,
- motivačná demonštrácia,
- rozhovor- riadený,
- metóda tichého čítania,
- expozičné metódy,
- akustická demonštrácia,
- motivačný nadpis.

Obsah vzdelávania

V šiestom ročníku je vyučovacím predmetom – slovenský jazyk a literatúra dotovaný štyrmi hodinami týždenne (132 hodín ročne) – z toho 66 hodín zložka - slovenský jazyk a sloh, 66 hodín zložka - literatúra.

Tematický celok: Opakovanie učiva z 5.ročníka

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Komunikácia - verbálna, neverbálna • Zvuková podoba jazyka spodobovanie interpunkčné znamienka spojovník pomlčka	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • sformulovať jazykový prejav adekvátny komunikačnej situácii • prezentovať svoj prejav • spisovne sa vyjadrovať • použiť správne interpunkčné znamienka • odlíšiť spojovník a pomlčku, použiť v písomnom prejave • zvládať v komunikácii zvukovú stránku prejavu

hlavný prízvuk pravidlo o rytmickom krátení • Význam slova • Tvaroslovie - podstatné mená všeobecné vlastné • ohýbanie podstatných mien • Prídavné mená akostné ohýbanie prídavných mien • Číslovky základné • Zámená • Slovesá časovanie • Vety podľa obsahu • Rozprávanie	• uplatniť v písomnom prejave pravidlo o rytmickom krátení • definovať jednovýznamové a viacvýznamové slová • identifikovať a vysvetliť všeobecné a vlastné podstatné mená • porozumieť funkcii ohybných slovných druhov a gramatických kategórií • identifikovať a vysvetliť prídavné mená • vyhľadať v texte akostné prídavné mená • použiť správne gramatické tvary prídavných mien • identifikovať a vypísať z textu základné číslovky • identifikovať zámená v texte, vysvetliť ich funkciu v texte • identifikovať slovesá v texte, vysvetliť ich funkciu v texte • identifikovať vety podľa obsahu • použiť vety v ústnom i písomnom prejave • určiť časti rozprávania • vytvoriť rozprávanie na danú tému
Metódy, formy, stratégie, koncepcie- kooperatívne učenie - práca s umeleckým textom, noviny, časopisy , akustické cvičenia, vlastná tvorba slohových žánrov	
Prierezové témy: • Osobnostný a sociálny rozvoj • Mediálna výchova • Environmentálna výchova	

Tematický celok- Zvuková rovina jazyka a pravopis

Obsahový štandard	Výkonový štandard
• výslovnosť slabík de, te, ne, le, di, ti, ni, li • v cudzích slovách • hlavný slovný prízvuk • interpunkcia	Žiak vie: • používať domáce a zdomácnené cudzie slová so slabikami de,te,ne,le,di,ti,ni,li • správne ich vyslovovať • dodržiavať hlavný slovný prízvuk • použiť ich správne v písomnom prejave
Metódy, formy, stratégie, koncepcie – skupinová práca, problémové vyučovanie	
Prierezové témy: • Osobnostný a sociálny rozvoj • Mediálna výchova	

Tematický celok: Významová /lexikálna rovina jazyka

Obsahový štandard	Výkonový štandard
• slovná zásoba spisovné slová nespisovné slová neutrálne slová citovo zafarbené slová (expresívne) slová domáce slová cudzie slová zastarané slová – nové slová • slangové slová • skratky • tvorenie slov: odvodzovaním prípona slovotvorný základ • základové slovo • odvodené slovo • tvorenie slov: skladaním • slovníky: výkladový, cudzích slov	Žiak vie • definovať pojem slovná zásoba • vyhľadať a rozlíšiť spisovné a nespisovné slová, neutrálne a citovo zafarbené slová, domáce a cudzie slová, zastarané a nové slová • určiť slangové slová v texte • vysvetliť stylistickú funkciu spisovných, nespisovných, neutrálnych, citovo zafarbených, domácich, cudzích, slangových slov v texte • identifikovať skratky a vysvetliť ich funkciu v texte, vytvoriť skratky • vysvetliť slovotvorný postup • identifikovať slovotvornú príponu, predponu, slovotvorný základ a určiť ich funkciu pri zmene lexikálneho významu • priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak

	<ul style="list-style-type: none"> identifikovať v texte slová, ktoré vznikli skladaním vybrať správnu jazykovednú príručku a overiť význam slova
Metódy, formy, stratégie, koncepcie - kooperatívne vyučovanie, Sokratovský rozhovor, problémové vyučovanie- práca s jazykovednými príručkami	
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj Ochrana života a zdravia Environmentálna výchova 	

Tematický celok: Tvaroslovná/ morfológická rovina jazyka

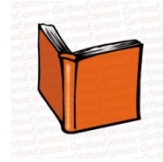
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Podstatné mená</p> <ul style="list-style-type: none"> konkrétne - abstraktné piaty - zastarané oslovenie pomnožné rod pomnožných podstatných mien <p>Prídavné mená</p> <ul style="list-style-type: none"> privlastňovacie prídavné mená vzťahové zvieracie -Vzory páví matkin otcov <p>Číslovky</p> <ul style="list-style-type: none"> skloňovanie rod, číslo, pád delenie čísloviek určité neurčité násobné <p>Slovesá</p> <ul style="list-style-type: none"> zvrtné, nezvrtné jednoduchý a zložený tvar plnovýznamové - neplnovýznamové- spôsob: oznamovací, rozkazovací, podmieňovací <p>Príslovky :</p> <ul style="list-style-type: none"> druhy prísloviak: miesta, času, spôsobu, príčiny stupňovanie prísloviak <p>Predložky</p> <ul style="list-style-type: none"> vokalizácia Spojky 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> identifikovať v texte podstatné mená identifikovať a vysvetliť význam konkrétnych a abstraktných podstatných mien v texte identifikovať význam tvaru slova v piatom páde ako oslovenia vysvetliť a identifikovať pomnožné podstatné mená, určiť ich rod vysvetliť funkciu vo vete vyhľadať a identifikovať prídavné mená v texte vysvetliť, identifikovať privlastňovacie prídavné mená v texte vysvetliť a identifikovať vzťahové a zvieracie prídavné mená, určiť vzory prídavných mien vysvetliť a identifikovať v texte určité a neurčité číslovky, násobné číslovky určiť ich gramatické kategórie vysvetliť ich funkciu v texte vysvetliť a identifikovať zvrtné a nezvrtné slovesá, vysvetliť ich funkciu v texte určiť jednoduchý a zložený tvar slovies rozlíšiť plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá, využiť v texte identifikovať oznamovací, rozkazovací, podmieňovací spôsob slovesa, identifikovať príslovky miesta, času, spôsobu, príčiny a vysvetliť ich funkciu vysvetliť funkciu stupňovania prísloviak identifikovať spojky a predložky v texte vysvetliť pojem vokalizácia predložiek a určiť ju v texte nadobudnuté vedomosti z ortografie, lexikológie a morfológie aplikovať v texte
Metódy, formy, stratégie, koncepcie - kooperatívne vyučovanie, problémové vyučovanie, tvorivé písanie, práca s PC - /internet – zdroj informácií/	
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačné zručnosti 	

Tematický celok: Skladobná/ syntaktická rovina jazyka

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Holá veta • Rozvitá veta • Základné vetné členy • Podmet - vyjadrený, nevyjadrený • Prísudok - slovesný, neslovesný • Vetný základ • Vetné sklady: prisudzovací • Jednočlenná veta - slovesná, neslovesná • Dvojčlenná veta - úplná, neúplná 	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utvoriť jednoduchú vetu holú • utvoriť jednoduchú vetu rozvitú, dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka • určiť základné vetné členy v jednoduchej vete - dvojčlennej, zdôvodniť gramatickú funkciu • určiť podmet vo vete/nositeľ deja/ • identifikovať vyjadrený podmet • identifikovať nevyjadrený podmet • určiť vetný základ jednočlennej vety • identifikovať dvojčlennú vetu úplnú, neúplnú • určiť prisudzovací sklad/ vetný sklad, ktorý vzniká medzi podmetom a prísudkom/ • označiť ho graficky v jednoduchej vete nadobudnuté vedomosti zo syntaxe aplikovať v texte • využívať pri tvorbe vlastných textov rôzne vetné štruktúry
<p>Jazyková zložka - slohová časť</p> <p>Vyučovaci predmet slovenský jazyk a literatúra tvoria dve zložky - jazyková a literárna. Sloh nie je samostatnou zložkou vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra, je súčasťou jazykovej zložky predmetu.</p>	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Statický opis • Dynamický opis • Umelecký opis • Charakteristika osoby • Rozprávanie s využitím priamej reči • Pointa • Kompozícia • Príhovor • Projekt • Správa o riešení /výsledku projektu ústna/ písomná • Diskusia • Protiargument • Dialóg • Artikulácia • Mimojazykové prostriedky • sila hlasu • mimika, postoj • gestikulácia • Tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatne zvoliť a sformulovať tému adekvátne komunikačnej situácii • vytvoriť osnovu, koncept pre pripravovaný text • samostatne sformulovať súvislý logický text na danú tému • použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou • vytvoriť čistopis textu • vytvoriť statický opis, dynamický opis, umelecký opis, charakteristiku osoby • porovnať a odlíšiť statický opis, dynamický opis, umelecký opis, charakteristiku osoby od iných jemu známych slohových útvarov • transformovať jeden žáner do druhého žánru • opraviť chyby v texte • prezentovať text • zvoliť primeraný spoločenský tón v súlade s komunikačnou situáciou a prostredím • zhodnotiť kvalitu svojho prejavu i prejavu iných žiakov • vytvoriť rozprávanie na vopred danú tému • vytvoriť rozprávanie s využitím priamej reči • zachovať časovú postupnosť v rozprávaní • identifikovať časti vnútornej kompozície rozprávania (úvod, zápletku, záver) • vybrať adekvátne jazykové prostriedky v rozprávaní • vyjadriť hlavnú myšlienku a pointu • aplikovať vedomosti z ortografie pri tvorbe textu • prezentovať text • aplikovať vedomosti z ortoepie pri prezentovaní textu • utvoriť krátky príhovor na vopred danú tému • vyhľadať informácie z rôznych informačných

	<p>zdrojov pri projekte</p> <ul style="list-style-type: none"> • selektovať informácie • využiť potrebné informácie v komunikačnej situácii • obhájiť si výber daných informácií • prezentovať informácie • využiť správnu artikuláciu pri ústnej prezentácii • vyjadriť svoj názor v diskusii • argumentovať • obhájiť si svoj názor • prijať názory iných • kriticky hodnotiť názory iných • sformulovať správu o riešení / výsledku projektu • napísať správu o výsledku projektu • prezentovať správu ústne i písomne • definovať pojem dialóg a zapojiť sa do dialógu • vytvoriť dialóg • vyjadriť svoj názor • prezentovať svoj názor (ústne, písomne) • pri ústnej prezentácii správne artikulovať a uplatňovať silu hlasu • primerane gestikulovať • používať vhodnú mimiku • dodržiavať pravidlá spoločenskej komunikácie • vyhľadať informácie (údaje v tabuľkách), vyžiť ich vo svojom texte • zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z grafov a tabuliek vo svojom texte
<p>Metódy, formy, stratégie, koncepcie: kooperatívne vyučovanie, problémové vyučovanie, metóda tichého čítania, zhlukovanie, práca s PC</p>	
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova • Osobnostný a sociálny rozvoj • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti 	
<p>Prehľad písomných prác v 6. ročníku</p>	
<p>Vstupný test, výstupný test</p>	
<p>Kontrolné diktáty</p>	
<p>Kontrolný diktát č.1 - so zameraním na učivo 5.ročníka Kontrolný diktát č.2 - so zameraním na tvorenie slov Kontrolný diktát č.3 - so zameraním na prídavné mená Kontrolný diktát č.4 - so zameraním na príslovky Kontrolný diktát č. 5 - so zameraním na číslovky V diktátoch žiak aplikuje vedomosti z ortografie jednotlivých slovných druhov</p> <ul style="list-style-type: none"> • vie analyzovať napísaný text • dokáže opraviť chyby v texte po spoločnej analýze textu 	
<p>Školské písomné práce - zameranie písomných prác v šiestom ročníku</p> <ul style="list-style-type: none"> • Statický opis, dynamický opis, charakteristika osoby, rozprávanie s využitím priamej reči • žiak vie z navrhovaného súboru slohových žánrov vybrať žáner zodpovedajúci téme • spracovať tému pomocou osnovy na koncept • upraviť koncept na čistopis • dodržať formálnu stránku práce 	

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA - 6.ročník /zložka – literatúra/

Charakteristika predmetu

Slovenský jazyk a literatúra je povinný vyučovací predmet zaradený do vzdelávacej oblasti JAZYK A KOMUNIKÁCIA. Je zameraný na rozvoj komunikačných schopností žiakov.

Jazyk chápeme ako nástroj myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, výrazom tohto chápania je preferovanie rozvoja komunikačných kompetencií v rámci komunikačno - zážitkového modelu vyučovania SJL. Literatúra je integrálnou súčasťou vyučovania materinského jazyka v základnej škole. Z hľadiska obsahového zamerania je učivo koncipované podľa tematických celkov, v ktorých sú zastúpené lyrické, epické i dramatické druhy a žánre, tematicky zamerané na príslušnú vekovú kategóriu so záberom na autorov a diela slovenskej a svetovej literatúry. Na príslušné druhy a žánre je zameraná aj literárna teória. Základom vyučovania literatúry je komunikatívno - poznávací a zážitkový model vyučovania s možnosťou integrácie:

- vnútropredmetovej,
- Umeleckej,
- viacpredmetovej.

Pri výučbe uplatníme zážitkový model osvojovania si literárneho textu (tvorivá dramatika, hry, prepojenosť na iné druhy umenia a pod.)

Budeme aplikovať konštruktivistický prístup k učeniu, v ktorom sa žiak stáva učiacim sa subjektom.

Obsah vyučovacieho predmetu je zadelený do jednotlivých kapitol v každom ročníku základnej školy:

- všeobecne o literatúre,
- literárne druhy,
- literárne žánre,
- kompozícia literárneho diela,
- štylistika literárneho textu,
- metrika,
- o autoroch literárnych diel.

Výučba predmetu v 5. ročníku sa bude realizovať s časovou dotáciou 5 hodín týždenne.

/2hodiny - literatúry, 3 hodiny - slovenský jazyk a sloh /v 6. ročníku sa výučba predmetu realizuje s časovou dotáciou 4hodiny týždenne /2 hodiny - literatúry, 2 hodiny - slovenský jazyk a sloh/.

CIELE predmetu

Hlavným cieľom predmetu slovenský jazyk a literatúra je rozvoj komunikačných kompetencií:

- vyjadrovať sa ústne a písomne primerane situácii,
- čítať s porozumením,
- pozorne počúvať,
- voliť optimálnu formu a spôsob komunikácie,
- spracovávať písomný materiál zrozumiteľným spôsobom,
- prezentovať informácie: vysvetľovať a znázorňovať jasne, stručne, presne, zrozumiteľne,
- komunikovať prostredníctvom informačných a komunikačných technológií.

Špecifické ciele:

- prečítať literárne ukážky spôsobom čítania - zážitkové, informačné, rýchle vyhľadať kľúčové slová v ukážke,
- diskutovať o literárnom diele, hodnotiť ho z rôznych hľadísk, analyzovať,
- kriticky myslieť, vyjadriť svoj názor, počúvať názory iných,
- reprodukovať text, analyzovať dej, konanie postáv,
- analyzovať formy a metódy zobrazovania, literárne a jazykové prostriedky,
- urobiť zápis – osnovu,
- dotvoriť obsah na základe vlastnej fantázie,
- „čítať“ ilustrácie - hodnotiť ich, dotvárať, vytvárať vlastné ilustrácie,
- stvárať pocity, postoje formou dramatizácie, rolových hier,
- orientovať sa v knižnici, v on-line katalógu, vyhľadať vydavateľské údaje knihy,
- vyhľadať informácie v printových a elektronických zdrojoch,
- triediť informácie a aplikovať ich v praxi.

Výsledkom literárneho vzdelávania v programe nižšieho sekundárneho vzdelávania sú tieto intelektuálne zručnosti a literárne vedomosti:

Čitateľské zručnosti:

- čítať nahlas aj potichu s porozumením,
- na základe ilustrácie predpokladať obsah literárnej ukážky,
- orientovať sa v knižnici a vedieť vybrať primeranú literatúru.

Interpretačné zručnosti:

- odlišovať pri interpretácii daného textu poéziu od prózy,
- interpretovať lyrický a epický text.

Analytické zručnosti:

rozprávať o prečítanom literárnom texte (ukážke, celom diele) so zameraním na:

- dej literárneho diela,
- postavy literárneho diela,
- použité jazykové prostriedky literárneho diela,
- poznať základné znaky jednotlivých literárnych druhov a žánrov,
- vedieť ich porovnať.

Tvorivé zručnosti:

- dotvoriť dej podľa vlastnej fantázie,
- urobiť krátky a výstižný zápis o prečítanom diele /ukážke/,
- pretransformovať prozaický text na dramatický a naopak,
- na základe osvojených teoretických a praktických literárnych vedomostí a zručností utvoriť primerane dlhý a primerane náročný text s charakteristickými znakmi jednotlivých literárnych druhov a žánrov

Vo väzbe na kľúčové kompetencie sú špecifické ciele predmetu orientované na rozvoj týchto schopností žiaka:

Kompetencie komunikačné

- vhodne komunikovať so spolužiakmi, učiteľmi a ostatnými dospelými v škole aj mimo nej,
- formulovať vlastný názor,
- obhajovať vlastný názor, argumentovať, počúvať názor iných,
- presadiť si svoj názor,
- formulovať otázky, vysvetľovať, viesť dialóg a diskusiu,
- počúvať aktívne,
- dodržiavať základné princípy a pravidlá komunikácie,
- prostredníctvom IKT komunikovať s inými ľuďmi,
- kultivovane sa vyjadrovať ústne i písomne.

Kompetencie sociálne a personálne

- rešpektovať názor iných, správať sa tolerantne, ohľaduplne a slušne,
- pracovať v tíme /skupine/,
- komunikovať v tíme so spolužiakmi, podávať návrhy pri riešení daných úloh,
- požiadať o pomoc, prípadne pomoc poskytnúť,
- navodiť a udržať priateľskú atmosféru v triede, priateľskú komunikáciu,
- diskutovať o danom probléme v skupine, prijať konsenzus, podriadiť svoje záujmy záujmom tímu pri konečnom hodnotení práce skupiny.

Kompetencie občianske

- vecne riešiť problémy,
- rešpektovať názory iných,
- uplatňovať svoje práva, plniť svoje povinnosti,
- dodržiavať stanovené pravidlá.

Kompetencie pracovné

- stanoviť si ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotiť svoje výsledky a aktívne pristupovať k uskutočneniu svojich cieľov,
- zmysluplne využívať voľný čas,
- projektovať svoju činnosť,
- pracovať podľa stanoveného postupu,
- vytvoriť osnovu pracovného postupu.

Kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií

- osvojiť si základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
- používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- nahrávať a prehrávať zvuky a videá,
- využívať IKT pri vzdelávaní.

Kompetencie riešiť problémy

- uplatňovať pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko- kritickom a tvorivom myslení,
- sformulovať svoj názor, vyjadriť ho a obhájiť,
- vypočuť názor iných, byť tolerantný, ohľaduplný,
- argumentovať,
- konštruktívne a kooperatívne riešiť konflikty.

Kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- organizovať a riadiť svoje učenie,
- plánovať a navrhovať postupy riešení,
- samostatne pozorovať, vyjadrovať svoje názory,
- využiť všetky dostupné zdroje informácií, informácie kriticky zhodnotiť,
- v procese učenia vyselektovať informácie a aplikovať v praxi,
- realizovať vlastné nápady.

Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- kultivovane sa vyjadrovať, využívať spisovnú podobu jazyka /vyjadrovanie zvuková podoba jazyka - kvantita hlások/,
- nepoužívať dialekt,
- orientovať vo všetkých druhoch umenia /veku primerane/,
- vyjadrovať sa umeleckou rečou, teoretické vedomosti aplikovať v praxi,
- orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
- uvedomovať si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote spoločnosti,
- zapájať sa do tvorby kultúrnych podujatí v rámci školy, obce,
- chrániť historické pamiatky,
- vnímať a rešpektovať umenie a kultúrne historické tradície,
- citlivo pristupovať ku kultúre bežného dňa /úprava zovňajšku, kultúra obliekania, správania/,
- tolerovať kultúru iných národov a národností.

Metódy, formy, koncepcie, stratégie

Pri výučbe povinného predmetu slovenský jazyk a literatúra budeme využívať vo vyučovacom procese moderné koncepcie vyučovania, inovatívne metódy a formy výučby, ktoré budú žiakov aktivizovať. Ich aplikáciou vo výučbe budeme rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov.

Koncepcie vyučovacieho procesu, ktoré využijeme pri výučbe SJL:

Kooperatívne vyučovanie

Kooperatívne vyučovanie sme sa rozhodli používať vo vyučovacom procese z týchto dôvodov:

- žiaci v triede na vyučovaní budú pracovať v malých skupinách,
- budú riešiť úlohy, osvojovať si vedomosti,
- budú vykonávať rôzne praktické činnosti v atmosfére rovnoprávnosti a spolupráce.

Vo vyučovaní slovenského jazyka a literatúry budeme využívať kooperatívne vyučovanie pri problémovom a projektovom vyučovaní, ale aj v rámci klasických vyučovacích hodín.

Implementáciou tejto koncepcie sa budeme usilovať o rozvoj:

- komunikačných a sociálnych kompetencií,
- sociálnych a personálnych kompetencií,
- kompetencií k celoživotnému učeniu sa,
- kompetencie riešiť problémy.

Projektové vyučovanie

Použitím projektového vyučovania vo vyučovacom procese budeme podporovať u žiakov aktívny prístup k zručnosti pri vyhľadávaní a hodnotení informácií a rozvíjať schopnosť aplikovať získané vedomosti. Umožníme žiakom prepojenie školskej teórie s praxou. Implementáciou tejto koncepcie sa usilujeme o rozvoj kompetencií:

- kompetencie sociálne a komunikačné,
- kompetencie k celoživotnému učeniu sa,
- kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií,
- kompetencie sociálne a personálne,
- kompetencie riešiť problémy,
- občianske a kultúrne kompetencie.

Aktivizujúce metódy vo vyučovaní predmetu slovenský jazyk a literatúra

Metódy rozvoja kritického myslenia

Sokratovská metóda

Metódu využijeme pri problémovom vyučovaní. Žiaci hľadajú spoločne odpovede na daný problém, hľadajú argumenty, dôkazy pre svoje stanoviská, kriticky myslia.

Použitím metódy rozvíjame kompetencie:

- kompetencie riešiť problémy,
- kompetencie komunikačné,
- kompetencie sociálne.

Písomné práce - eseje

Metódu písomných prác sme sa rozhodli používať preto, lebo je účinným nástrojom na vyučovanie kritického myslenia. Písaním nútime žiakov, aby boli aktívni, aby samostatne mysleli.

Použitím metódy rozvíjame kompetencie:

- kompetencie riešiť problémy,
- kompetencie komunikačné,
- kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry.

Inscenačná metóda

Použitím inscenačnej metódy budeme rozvíjať u žiakov schopnosť zinscenovať určitú situáciu z reálneho života (hranie roly). V následnej diskusii sa žiaci pokúsia nájsť riešenie problému. Aplikáciou tejto metódy rozvíjame kompetencie:

- komunikačné a sociálne,
- sociálne a personálne,
- kompetencie riešiť problémy,
- občianske kompetencie.

Stratégia EUR - Evokácia - Uvedomenie si významu – Reflexia

Účinnosť tejto stratégie podporíme použitím techniky INSERT (interaktívny znakový systém pre efektívne čítanie a myslenie).

Použitím stratégie EUR - budeme rozvíjať:

- komunikačné kompetencie,

- kompetencie riešiť problémy,
- kompetencie k celoživotnému učeniu sa.

Metódy rozvoja tvorivého myslenia - heuristiky budeme využívať pri tvorivom riešení problémov.

Využívaním týchto metód vo výučbe slovenského jazyka a literatúry budeme rozvíjať kompetencie:

- komunikačné kompetencie,
- kompetencie riešiť problémy,
- kompetenci.

Rozvoj divergentného myslenia

Brainstorming

Použitím tejto účinnej metódy budeme u žiakov podnecovať nápaditosť a originalitu pri riešení problémov. Metódu budeme používať vo vyučovacom procese slovenského jazyka a literatúry pri formách tvorivého písania, kde žiaci budú mať možnosť uplatniť svoju nápaditosť, originalitu, tvorivé schopnosti.

Použitím metódy **brainstormingu** budeme rozvíjať kompetencie:

- komunikačné kompetencie a sociálne,
- kompetencie riešiť problémy,
- naučiť sa učiť sa.

Rozvoj kľúčových kompetencií žiakov je primárnou úlohou nižšieho sekundárneho vzdelávania. Vo výučbe predmetu slovenský jazyk a literatúra budeme posilňovať rozvoj kľúčových kompetencií aj týmito formami výučby:

Tvorivé písanie - /ďalej TP/

Použitím metódy TP budeme žiakov vychovávať k flexibilitě, objavovaniu nových súvislostí, originalnosti, k experimentovaniu, k iniciatíve. Rozvíjame u žiakov divergentné myslenie. Používaním metódy upúšťame od direktívnych metód tradičnej školy a učíme žiakov vlastnému mysleniu, pociťovaniu, spomínaniu, tvoreniu, tvorivému učeniu sa.

Formy TP, ktoré budeme využívať v procese výučby slovenského jazyka a literatúry:

- voľné písanie,
- akrostich,
- anagram,
- obavy čistej stránky,
- transformácia básnického textu /prozaického textu/ do dramatickej javiskovej podoby,
- hádankárska literárna dielňa /zašifrovať literárne názvy/,
- literárne hádanky v matematických vzorcoch,
- tvorba genitívnej metafory /tvorba surrealistickej básne/,
- farebné myslenie /Creative writing/,

- rotujúci pohľad.

Ďalšie formy, ktoré využívame v procese výučby slovenského jazyka a literatúry:

- Besedy so spisovateľmi,
- Exkurzie - literárne /návštevy literárnych múzeí/,
- Návštevy knižníc /okresných/,
- Návštevy divadelných predstavení,
- Návštevy filmových predstavení.

Obsah vzdelávania

Šiesty ročník

V šiestom ročníku je vyučovací predmet - slovenský jazyk a literatúra dotovaný štyrmi hodinami týždenne (132 hodín ročne) - z toho 66 hodín zložka - slovenský jazyk a sloh, 66 hodín zložka - literatúra /2hodiny týždenne/.

Tematický celok: Poézia

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Všeobecne o literatúre <ul style="list-style-type: none"> • umelecká literatúra • neumelecká literatúra • poézia • próza • autor • rozprávač • ilustrátor • vydavateľské údaje • knižnica, bibliotéka • on-line katalóg • časopisy, noviny 	Žiak vie <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť pojmy - umelecká a neumelecká literatúra • určiť charakteristické znaky prózy • vysvetliť pojem poézia a určiť základné znaky poézie • určiť základné znaky drámy • rozlíšiť pojmy- autor, rozprávač - ilustrátor • orientovať sa vo vydavateľských údajoch knihy • z vydavateľských údajov vybrať potrebné údaje • orientovať sa v školskej knižnici, vyhľadať knihy v on-line katalógu knižnice • orientovať sa v časopisoch, novinách • vybrať potrebné informácie z printových zdrojov informácií • vyhľadať potrebné informácie z elektronických zdrojov informácií a aplikovať informácie v praxi
Metódy, formy, stratégie, koncepcie - Skupinová práca žiakov /kooperatívne učenie/ - čítanie rôznych textov z novín a časopisov, porovnávanie textov vecnej a umeleckej literatúry, reprodukcia textov, prezentácia vlastnej tvorby Tvorivé písanie - využiť titulky článkov novín a časopisov na tvorbu prozaických i básnických žánrov so zameraním na prírodu, človeka	
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Environmentálna výchova 	

Balady - ľudová, umelá, sociálna

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Veršovaná epika Žánre veršovanej <ul style="list-style-type: none"> • Dej • Postavy 	Žiak dokáže <ul style="list-style-type: none"> • definovať literárne druhy

epiky Štruktúra a kompozícia literárneho diela Štylistika literárneho textu Metrika Autori	<ul style="list-style-type: none"> • Dejová osnova • Zhustený dej • Tragický koniec • Gradácia deja • Dialogizácia • Netradičné slová • Zdrobneniny • Rým • Druhy rýmov • Rytmus • Intonácia hlasu • Ján Botto • P.O.Hviezdoslav 	<ul style="list-style-type: none"> • definovať literárny žáner - balada • rozlíšiť balady podľa autora • určiť základné znaky balady • vysvetliť rozdiel medzi baladou a rozprávkou • preozprávať dej balady • urobiť zápis dejovej osnovy • ilustrovať baladu • formulovať mravné ponaučenie balady • argumentovať, zdôvodniť svoj názor • dotvoriť dej balady podľa vlastnej fantázie • definovať sociálnu baladu • pomenovať znaky sociálnej balady • vybrať hlavnú postavu i vedľajšie postavy • viesť dialóg podľa literárnej predlohy • vyhľadať zdrobneniny v texte • vytvoriť vlastné zdrobneniny, prirovnania • vyhľadať v terminologických slovníkoch neznáme slová • preštylizovať text balady na rozprávku a povesť • určiť základné znaky týchto žánrov • definovať rým, vyhľadať ho, určiť druh rýmu • dotvoriť rým podľa schémy • definovať rytmus, označiť rytmické stopy • vyhľadať informácie o autoroch balád - slovenských /českých K.J. Erben/ v printových a elektronických zdrojoch informácií
Metódy, formy, stratégie, koncepcie - Tvorivá dramatika - dialogizácia umeleckého textu, Tvorba prezentácie v programe MS - Power Point, Čítanie balád s porozumením - českých - v českom jazyku		
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Ochrana života a zdravia • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti • Multikultúrna výchova 		

Bájka

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Štruktúra a kompozícia literárneho diela Štylistika literárneho diela Metrika Autori	<ul style="list-style-type: none"> • Rastliny a zvieratá v bájke • Znaky bájky • Forma bajok- prozaická, veršovaná • Moderné bajky/klasické bajky • Podbajky (minibajky) • Dej • Charakteristika postáv • Próza / poézia • Výber jazykových prostriedkov • Humor, satira, sarkazmus • Mimojazykové prostriedky - využitie pri dramatizácii • Znaky bajky • Odlišnosti od iných básní • Definovanie žánru
Žiak dokáže <ul style="list-style-type: none"> • určiť hlavné postavy v bájke, vymenovať ich vlastností negatívne i pozitívne • analyzovať bajku, konanie postáv • vyjadriť vlastný názor na konanie postáv bajok • určiť formu bajky • na konkrétnych príkladoch porovnať bajky moderné a klasické • zostaviť dejovú osnovu bajky • vytvoriť krátku bajku • porovnať bajku s inými žánrami(rozprávkou) • vydedukovať ponaučenie z bajky • aplikovať ponaučenie na podmienky ľudskej spoločnosti • využiť humor a satiru pri dramatizácii, rolových hrách • vyselektovať z textu kľúčové slová • využiť podľa potreby silu hlasu, tempo reči, 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Monológ • Kľúčové slová • Sila hlasu, zafarbenie hlasu • Tempo reči, pauza • Gestikulácia • Personifikácia • Alegória, inotaj • Motív • Rým, druhy rýmov • Rytmus 	<ul style="list-style-type: none"> • zafarbenie hlasu, melódiu vety • funkčne využiť pauzu • použiť mimojazykové prostriedky - gestikuláciu, mimiku, • vydedukovať inotaj z bájky • určiť druhy rýmov • vytvoriť rým podľa schémy • definovať rytmus • znázorniť rytmické stopy • vymenovať autorov bájok /slovenských i svetových/ a vyhľadať informácie o menovaných autoroch z rôznych zdrojov informácií
Metódy, formy, stratégie, koncepcie- Tvorivá dramatika, rolové hry, rozvoj neverbálnej komunikácie s využitím simulačných hier /mimika, gestikulácia, haptika, proxemika/, Tvorba vlastných umeleckých textov - aplikácia metriky veršovanej epiky v praxi Prezentácia vlastnej tvorby		
Prierezové témy:- <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Ochrana života a zdravia • Multikultúrna výchova • Environmentálna výchova 		

Lyrika

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Štylistika literárneho diela Metrika Autori	<ul style="list-style-type: none"> • Lyrická poézia • Znak lyriky • Druhy lyriky prírodná osobná spoločenská obraznosť lyriky • Prirovnanie • Metafora • Epiteton- básnický prívlastok • Verš, sloha (strofa), reč viazaná rýmom a rytmom, rým, rytmus • J. Navrátil • J. Smrek • M. Haľamová • D. Hevier 	Žiak vie : <ul style="list-style-type: none"> • vyjadriť pocity (očami, pohybom) • čítať ilustrácie a tvoriť ilustrácie • určiť lyrickú báseň • uviesť príklad na jednotlivé druhy lyriky • aplikovať teoretické poznatky v praxi • vytvoriť prirovnania, metafory, epitetá • používať umelecké jazykové prostriedky v praxi, • vytvárať rýmy, podľa schémy dokáže vytvoriť verše, strofy • označiť vo veršoch rytmické stopy • rozpoznať autorov lyriky
Metódy, formy, stratégie, koncepcie - Skupinová práca žiakov /tvorba ilustrácií, čítanie ilustrácií/, aplikácia poznatkov zo štylistiky literárneho diela vo vlastnej tvorbe lyrických básní Prezentácia vlastnej umeleckej tvorby Tvorivé písanie - akrostich , cinquain - formy učenia prostredníctvom ktorých budeme dosahovať u žiakov syntézu vedomostí		
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova • Osobnostný a sociálny rozvoj 		

Detská populárna pieseň

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Metrika Štylistika literárneho diela Autori</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pop - poézia • Zhudobnené básne • Textár • Hudobný skladateľ • Báseň • Text piesne • Refrén • Verš, sloha, viazaná reč, združený rým • Epiteta • Slangové slová • Humorné texty • P. Nagy • B. Filan • Hevier 	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojem pop - poézia, textár, hudobný skladateľ • prečítať text piesne s porozumením • označiť a prečítať refrén piesne • určiť v texte epiteta, slangové slová, humor • aplikovať výrazy v texte, ktorý vytvoril • identifikovať autorov detskej populárnej piesne • vymenovať najznámejšie piesne týchto autorov
<p>Metódy, formy, stratégie, koncepcie- Počúvanie piesní /internet/, interpretácia piesní /karaoke/, Individuálna práca žiakov s textom piesní - analýza textu/ jazykové prostriedky, metrika/</p>	
<p>Prierezové témy: • Mediálna výchova</p>	

Tematický celok: Próza

Poveš'

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Bylina Štylistika literárneho textu Kompozícia literárneho textu Regionálne povesti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znaky povesti • Miesto • Postavy • Dej • Ja - rozprávanie • Forma povesti - povest' prozaická, • povest' veršovaná • Druhy <ul style="list-style-type: none"> • miestna povest' • historická povest' • heraldická povest' • Povesti iných národov • Gradácia v texte • Dialóg • Prirovnania • Prívlastky • Vtip, humor • Pásmo rozprávača, • Autorská reč • Pásmo postáv • <i>Miestne , historické a heraldické povesti nášho regiónu</i> 	<p>Žiak dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • popísať základné znaky žánru • uviesť príklad na jednotlivé druhy povesti • určiť literárne postavy poviedky • prečítať text povesti s porozumením • prerozprávať dej povesti • zostaviť dejovú osnovu povesti • roztriediť povesti podľa témy • vymenovať povesti iných národov a mená hlavných hrdinov povesti • analyzovať text povesti z hľadiska štylistického primerane veku • vyhľadať v texte žánru stupňovanie deja • označiť v texte žánru dialóg • označiť v literárnom texte pásmo rozprávača, pásmo postáv • vyhľadať v printových a elektronických zdrojoch informácií povesti, ktoré sú prepojené s našim regiónom • vytvoriť krátku povest', ktorá súvisí s našim regiónom
<p>Metódy, formy, stratégie, koncepcie - Tvorivé písanie - Zhlukovanie /nelineárna brainstormingová metóda / Tvorivé písanie - Posledné slovo mám ja/ rozvoj čítania s porozumením, vyjadrenie názoru, aktívne počúvanie,</p>	

rešpektovanie názorov iných, Rozvoj tvorivosti - tvorba povesti - miestnej /časť obce - korea, koneča, dirgačka...../ Tvorba prezentácie v programe MS - Power Point /povesti, autori, ilustrácie/ Prezentácia prác /použitie interaktívnej tabule/
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Environmentálna výchova • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Poviedka

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Znamky poviedky • Historická poviedka • Moderná poviedka • Epické žánre 	Žiak dokáže <ul style="list-style-type: none"> • vybrať z literárnej ukážky základné znaky žánru • porovnať historickú poviedku s historickou povest'ou • vygenerovať základné znaky daných žánrov • vymenovať žánre epiky
Metódy, formy, stratégie, koncepcie - INSERT - čítanie umeleckého textu s porozumením, reprodukcia textu, dejová osnova poviedky - zápis,	
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj 	

Vedecko - fantastická literatúra

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Literatúra • Fantázia • Technika • Vízia/ predstava / • Fakty • Vedecko - fantastický román • Vedecko - fantastická poviedka • Science - fiction • Tvorba nových slov (videošlabikár, robot) • Kľúčové slová, kapitola, diel, odsek • Román- rozsiahla epická forma • Druhy románov J. Verne J. Žarnay W. Kottzwinkle Základné pojmy Román Štylistické prostriedky v literárnom diele Kompozícia literárneho diela Autori	Žiak dokáže <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť základné pojmy • argumentovať • vyjadriť príklady • definovať román ako rozsiahle epické dielo • čítať text s porozumením • použiť terminologické slovníky • vymedziť špecifiká danej literatúry /odborné názvy/ • orientovať sa v prozaickom literárnom diele • zaznamenať kľúčové slová z textu • urobiť záznam dôležitých informácií na kartotečný lístok • pozná autorov vedecko - fantastickej literatúry /svetovej literatúry i slovenskej/
Metódy, formy, stratégie, koncepcie - INSERT- čítanie textu s porozumením, Tvorivé písanie - Rotujúci pohľad - skupinová práca / tvorivá práca žiakov zameraná na rozvoj kritického myslenia žiakov, analytického myslenia, diskusia v rámci skupiny, závery, prezentácia záverov/ Dotvorenie krátkeho príbehu /skupina daných slov/ s vedecko - fantastickým námetom, Prezentácia príbehov prostredníctvom interaktívnej tabule Výučbové programy zamerané na vesmír - v motivačnej časti vyučovacej hodiny	
Pokrytie prierezových tém - <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova • Osobnostný a sociálny rozvoj • Tvorba projektov a prezentačné zručnosti 	

Príbehy zo života detí

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Základné pojmy Štylistika literárneho diela Autori	<ul style="list-style-type: none"> Svet detí , ich problémy, osudy, city, zážitky, sny, konflikty Rozprávaci slohový postup Opisný slohový postup Hlavné a vedľajšie postavy v literárnom diele Dej Prostredie Umelecké jazykové prostriedky v próze Prirovnanie Metafora Lyrické obrazy v próze Vzťah k prírode Opis prírody Využitie ľudovej múdrosti vo výrokoch literárnych postáv Archaizmy, historizmy <p>M. Rázus M. Twain P. Glocko M. Ďuričková S. North T. Brezina P. Stoličný J. Blažková</p>	<p>Žiak dokáže na príkladoch z literatúry</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť pojem literatúra pre deti, detský literárny hrdina, určiť rozdiel medzi rozprávacím a opisným slohovým postupom slohové postupy aplikovať v praxi- podľa potreby pozorovať svojich rovesníkov ako literárnych hrdinov, dokáže sa vcítiť do ich konania rozoznať dej odohrávajúci sa v minulosti i súčasnosti, reprodukovať dej, označiť a vypísať vlastnosti hrdinov popísať a komentovať konanie postáv, vyjadriť svoj názor formulovať svoj názor a prepojiť so skutočným životom dramatizovať text načrtnúť stupňovanie deja v literárnom texte/ určiť slovný druh, ktorý je nositeľom deja v rozprávaní/ prerozprávať dej so správnou výslovnosťou v myslí sa preniesť do obdobia pred sto rokov – porozprávať sa s hrdinami, ktorí vystupovali v literárnych textoch napísať list, v ktorom vyjadria svoje názory vymyslieť dialóg medzi postavami a sebou čítať s porozumením vyhľadať umelecké jazykové prostriedky v prozaickom texte /prirovnanie, metafory, personifikácie, epitetá/ vyjadriť písomne svoj názor na vzťah detského hrdinu k zvieratám prezentovať svoj názor pred spolužiakmi vyhľadať informácie o autoroch /slovenských, svetových/ , ktorí tvorili literatúru pre deti
<p>Metódy, formy, stratégie, koncepcie – Tvorivé písanie - hra na spisovateľa - napísať najkrajší zážitok z pobytu v prírode, využiť umelecké jazykové prostriedky prózy, práca s PC Rozvoj imaginácie - imaginárne stretnutie s historickou osobnosťou - tvorba dialógu s dôrazom na spisovnú výslovnosť/ vtipný dialóg/, použitie archaizmov, historizmov Som zvieratko -milujem svojho pána lebo/vyjadriť ústne, ilustráciou/ - vžiť sa do postavenia ľubovlného zvieratka /napodobniť jeho správanie/, vymenovať charakteristické vlastnosti obľúbeného majiteľa Vlastná tvorba - dokončiť príbeh podľa vlastnej fantázie tematicky zameraný na vzťah človeka a prírody, práca s PC</p>		
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Environmentálna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj 		

Príbehy zo života v prírode

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Žánre prózy Autori	<ul style="list-style-type: none"> Prenesený význam slov Román, novela, poviedka R. Kipling J. London R. Moric D. Kováč 	<p>Žiak dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> definovať vzťah medzi zvieratom a človekom popísať ich vzájomné spolužitie ,vysvetliť pojem tolerancia uviesť príklady zo skutočného života z literárnej ukážky dokáže popísať vzťah zvierat - zvierat

		<ul style="list-style-type: none"> • popísať vzťah človek - zvierat a vyjadriť svoj názor • vydedukovať spoločné a odlišné znaky v týchto vzťahoch • porovnávať a vysvetliť pocit slobody u zvierat, u človeka • vyhľadať v literárnom texte časti , v ktorých je zachytené správanie ľudí a zvierat - dokumentované v ľudovej múdrosti /príslovia, porekadlá/ • vyhľadať v literárnom texte kľúčové slová, ktoré charakterizujú vzťah matky a mláďaťa /pozorovanie, transfer na ľudskú spoločnosť/ • čítať literárne texty s porozumením v kombinácií s rýchlym čítaním • diskutovať o podobnosti medzi úlohou rodiny v ľudskej spoločnosti a úlohou rodiny vo svete zvierat • vyjadriť ilustráciou časť textu, ktorá ho najviac zaujala /svoje pocity/ • zostaviť dejovú osnovu prečítaného textu a zapísať ju do zošita • objaviť v literárnom texte výnimočnosť - umeleckého opisu prírody /vyjadriť slovami/ • vysvetliť slovné spojenia v literárnom texte • uviesť príklad na niektoré zákony v prírode a porovnať so zákonmi v spoločnosti ľudí, kde sa človek riadi rozumom • argumentovať, vyjadriť svoj názor, obhájiť svoj názor, prijať názor iných • vytvoriť poviedku na tému - Život - voda - Zem • vyhľadať potrebné informácie o známych spisovateľoch, ktorí písali príbehy zo života v prírode
<p>Módy, formy, stratégie, koncepcie - Dramatizácia, hranie role, simulačné hry, Kooperatívne učenie - aktivita - Rotujúci prehľad /práca v skupinách, zdroje informácií, zapísať myšlienky, diskusia o téme/ Tvorivé písanie - forma - Voľné písanie /píšu všetci žiaci, píše aj učiteľ, voľný priebeh myšlienok bez ohľadu na pravopisné chyby, vymedzíme čas na písanie/ - využívame ako formu spätnej väzby</p>		
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova • Ochrana života a zdravia • Osobnostný a sociálny rozvoj 		

Detská detektívna literatúra

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Základné pojmy Žánre Štylistika textu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Napätie dobrodružstvo • Záhada • Riešenie • Dôkazy • Konflikt • Logickosť, zápletky • Logické myslenie • Náhoda <p>Žiak dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • dramatizovať text • čítať text s porozumením • vyhľadať v texte dialóg • vyhľadať v literárnom texte /príbehu/ poučenie • analyzovať príbeh s logickou zápletkou • text tvorivo dopĺňať • prerozprávať príbeh s dôrazom na logickosť

	<ul style="list-style-type: none"> • Pozorovacie schopnosti postáv • Rozuzlenie tajomstva • Poviedka • Román • Film • Postava detektíva, jeho vlastnosti • Detský detektív • Detektív - amatér • Dialóg • Priama reč • Dramatickosť textu • Motív boja dobra a zla 	<ul style="list-style-type: none"> • postupov, riešenie zápletky • charakterizovať postavu detektíva , rozlišovať vlastnosti potrebné na výkon tohto povolania • vypísať kľúčové slová v príbehu vzhľadom na logickosť príbehu • charakterizovať druhy epiky • zoradiť ich podľa rozsahu • porovnať umeleckú literatúru a filmové spracovanie daného literárneho žánru • formulovať základný princíp detektívky
Metódy, formy, stratégie, koncepcie Hra na detektíva, simulačné hry, logickosť postupu pri vyšetrovaní Tvorivé písanie- akrostich- vymedzenie vlastností detektíva		
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Ochrana života a zdravia • Mediálna výchova 		

Tematický celok: Náučná literatúra - literatúra faktu

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Kapitoly • Odseky • Heslá • Chronologický postup • Využitie jazykových prostriedkov umeleckej literatúry • Odborné slová • Faktografické údaje • Terminologické slovníky • Kartotečné lístky Kompozícia textu Štylistika textu Autori A. Dvorák ,E. Jelínková E. Trochová , Ľ. Zúbek L. Švihran	Žiak dokáže <ul style="list-style-type: none"> • vybrať informáciu zo zdrojov náučnej literatúry • samostatne si osvojiť poznatky z dostupnej náučnej literatúry • analyzovať text a určiť náukovú a dejovú časť textu • syntetizovať vzťah oboch častí textu • vybrať kľúčové slová textu • prerozprávať podstatné časti textu s dôrazom na logickosť • vyhľadať odborné slová textu • vysvetliť ich význam /použiť terminologické slovníky, v ktorých sa vie orientovať/ • zoradiť faktografické údaje • overiť ich pravdivosť /internet, encyklopédie/ • používať kartotečné lístky • prerozprávať text • upraviť vecný text na umelecký a naopak s použitím umeleckých jazykových prostriedkov • rozpoznávať známych autorov literatúry faktu • získať informácie o ich tvorbe z printových a elektronických zdrojov informácií
Metódy, formy, stratégie, koncepcie - Samostatná práca s textom, kooperatívne učenie /skupinová práca/ s terminologickými slovníkmi, hľadanie hesiel, využitie hesiel vo vlastnej tvorbe- napísanie krátkej eseje Prezentácia skupinovej práce Využitie metódy INSERT - čítaj s porozumením, označ text, jeho časti a referuj	
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Tvorba projektov a prezentačné zručnosti 	

Tematický celok: Dráma a dramatické umenie

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Žánre Divadelná hra Rozhlasová hra Film	<ul style="list-style-type: none"> • Rozhlasová hra • Film • Divadelná scéna • Dramatizácia • Dialogická forma • Inscenácia • Dramaturg • Režisér • Herci • Výtvarník scény • Hudobný skladateľ • Audiovizuálne umenie • Pôvodná rozhlasová hra • Rozhlasová adaptácia • Dramatický konflikt • Dramatické napätie • Audiálne umenie • Zvukové efekty • Animácia • Animovaný film • Filmová výprava • Zvukový film • Filmový festival • Druhy filmov • Zvláštne efekty 	Žiak dokáže určiť rozdiely medzi pojmami: <ul style="list-style-type: none"> • rozhlas • divadlo • film <ul style="list-style-type: none"> • definovať prácu režiséra • dramaturga • herca • vizážistu • stylistu • výtvarníka • scenáristu • hudobníka • charakterizovať audiovizuálne umenie, charakterizovať rozhlasovú hru • definovať rozdiel medzi pôvodnou rozhlasovou hrou a adaptáciou • poznať vysielanie niekoľkých rozhlasových staníc/ slovenských, najznámejších európskych • vysvetliť pojem - animácia • vymenovať názvy animovaných filmov • vymenovať, kto tvorí filmovú výpravu • poznať najznámejšie filmové festivaly
Metódy, formy, stratégie, koncepcie- Návšteva divadelného predstavenia, diskusia o predstavení, podrobná analýza divadelného predstavenia Tvorivé písanie - scenár, dialogizácia textu Prezentácia vlastnej tvorby		
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Mediálna výchova • Environmentálna výchova • Osobnostný a sociálny rozvoj 		
Regionálne prvky v literatúre	<i>Tvorba J. Zambora</i> <i>P. Horova</i>	Žiak vie <ul style="list-style-type: none"> • prečítať s porozumením lyrické básne týchto básnikov • orientovať sa v básnickej zbierke • vybrať z básnickej zbierky básne obsahovo zamerané na domov, prírodu • charakterizovať lyrickú poéziu

Charakteristika predmetu

Anglický jazyk prispieva k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom a štátnym jazykom. Osvojenie si anglického jazyka pomáha žiakovi prekonať bariéry a tak prispievať k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon uplatnením sa na trhu práce aj v rámci Európskej únie. Anglický jazyk umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch. Učenie sa anglického jazyka podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Chápanie jazykového vzdelávania ako „vzdelávania pre život“ umožňuje každému jedincovi žiť podľa vlastných predstáv a uspokojenia.

Pretože pri vyučovaní cudzieho jazyka dbáme o rozvoj všetkých jazykových zručností (počúvanie, čítanie, písanie, porozumenie a rozprávanie) súbežne, učivo sa skladá z týchto základných tém: **Človek a spoločnosť, Rodina a spoločnosť, Krajiny- mestá a miesta, Domov a bývanie, Vzdelávanie a práca, Voľný čas a záľuby, Obliekanie a móda, Obchod a služby**

V šiestom ročníku disponujú žiaci už určitou slovnou zásobou slov z anglického jazyka veku primerane, táto sa postupne obohacuje o slová novšie a obtiažnejšie. Jazyková (gramatická) zložka sa neuvádza samostatne, pretože gramatické javy dané štandardami sa preberajú v kontexte v rámci týchto tém. Do výučby sme ich zaradili preto, lebo ich obsah je veľmi blízky reálnemu životu žiakov, čo vedie k efektívnemu využívaniu ich životných skúseností. Učivo anglického jazyka úzko súvisí s učivom väčšiny ostatných predmetov. Vedomosti nadobudnuté v nich tak žiaci prezentujú na hodinách anglického jazyka, ktoré budú organizované hromadne, skupinovo aj individuálne. Vyučovacie hodiny AJ sa budú realizovať v klasickej triede, v špeciálnej jazykovej učebni, v učebni s interaktívnou tabuľou, v počítačovej učebni, v knižnici.

Ciele predmetu

Všeobecný cieľ: Naučiť žiakov komunikovať v anglickom jazyku (rozvíjať a upevňovať jazykové zručnosti v ústnom aj písomnom prejave, rozvíjať komunikačné schopnosti využiteľné v spoločenských situáciách).

Všeobecný cieľ môžeme rozdeliť na:

Komunikatívny cieľ – dosiahnuť, aby si žiaci osvojili zákl. komunikačné kompetencie vo všetkých štyroch rečových zručnostiach, pričom dôraz sa kladie na ústne zvládnutie základných praktických rečových situácií.

Informatívny cieľ – získavať jazykové i nejazykové poznatky potrebné na realizáciu komunikatívneho cieľa a osvojujú si informácie o živote v krajinách, ktorých jazyk sa učia.

Špecifické ciele: Viest žiakov k samostatnému získavaniu vedomostí prostredníctvom mnohých dostupných informácií (poznávať, skúmať, triediť, tvoriť nové veci) zabezpečiť, aby si žiak dokázal vymieňať informácie a nápady s ľuďmi, ktorí hovoria iným jazykom, viesť žiakov k správne mu používaniu anglického slovosledu a základných gramatických pravidiel, pomôcť žiakovi lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov, naučiť žiakov adekvátne reagovať na každú tému bez strachu a napätia.

Kľúčové kompetencie

Kompetencia k učeniu sa:

Žiak -

- vyhľadáva a triedi informácie a na základe ich pochopenia, prepojenia a systematizácie ich efektívne využíva v procese učenia, v tvorivých činnostiach a v praktickom živote,
- dáva veci do súvislostí, spája do väčších celkov poznatky z rôznych oblastí a na základe toho si vytvára komplexnejší pohľad na svet,
- hodnotí svoje pokroky,
- vyhľadáva a triedi informácie, ktoré vedú k riešeniu problému.

Kompetencie na riešenie problémov:

Žiak -

- kriticky myslí, robí premyslené rozhodnutia a je schopný si ich obhájiť,
- vyjadruje a obhajuje svoj vlastný názor,
- nájde a pochopí problém, kriticky myslí, obháji názor.

Komunikatívna kompetencia:

Žiak -

- počúva ostatných a adekvátne reaguje,
- vyjadruje sa výstižne a súvislo,
- rozumie rôznym typom textov, premýšľa o nich, reaguje na ne a využíva ich
- komunikuje na primeranej úrovni.

Kompetencia sociálna a personálna:

Žiak -

- využíva získané komunikačné schopnosti na vytváranie vzťahov,
- prispieva k diskusii v malej skupine žiakov, rešpektuje názory iných, chápe potrebu,
- spolupráce s druhými pri riešení daného problému,
- efektívne spolupracuje v skupine, pozitívne ovplyvňuje kvalitu spoločnej práce.

Kompetencia občianska:

Žiak -

- získava informácie o komunitách a ich aktivitách v anglicky hovoriacich krajinách,
- rešpektuje a oceňuje tradície a kultúrne i historické dedičstvo v anglicky hovoriacich,

- krajinách a v ostatných krajinách sveta.

Kompetencia pracovná:

Žiak -

- efektívne spolupracuje v rámci skupiny,
- aktívne sa podieľa na riešení problémov,
- ochotne pomáha spolužiakom.

Prierezové témy

1. **Multikultúrna výchova** – cieľom je rozvoj chápania iných kultúr, akceptácia a rozvoj medziľudských vzťahov, tolerancie. Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania z dôvodu globalizácie sveta a migrácie príslušníkov rôznych kultúr. Je predpoklad, že sa žiaci na 2. stupni ZŠ čoraz viac aj v živote dostanú do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr a bude potrebné, aby boli pripravení na rozdielnosť kultúr. Preto cieľom je výchovné pôsobenie zamerané na rozvoj chápania iných kultúr, na rozvoj akceptácie iných kultúr ako aj na rozvoj medziľudskej tolerancie, spoznávanie iných kultúr a emocionálne pochopenie inej kultúry v mene mierovej spolupráce príslušníkov rôznych kultúr, dosiahnuť chápanie rôznych kultúr ako prirodzene rovnocenných, berúc zároveň do úvahy ich historické a sociálne súvislosti a ich rôzne spôsoby sebvýjadrovania. Predpokladaným výstupom je žiak, ktorý pozná aj iné kultúry, ich históriu, zvyky, tradície, akceptuje ich a dokáže s nimi spolupracovať.

Multikultúrna výchova sa dotýka aj medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou, v tomto smere jej cieľom je dosiahnuť rovnoprávny prístup k všetkým žiakom – pochádzajúcim z najrôznejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia.

2. **Mediálna výchova** - Cieľom tejto prierezovej tematiky je u žiakov rozvíjať schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi. Spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (vedieme žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty). Schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií a schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

3. **Osobnostný a sociálny rozvoj** – Rozvíjame ňou sebareflexiu, sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, seba vzdelávanie a zodpovednosť za svoje konanie a prevenciu sociálno-patologických javov v škole. Učíme žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu. Túto prierezovú tému rozvíjame pomocou vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód. Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie.

4. **Enviromentálna výchova** - prispieva k rozvoju osobnosti žiaka tak, že žiak nadobúda schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, pričom zároveň chápe potrebu ochrany životného prostredia na celom svete. Táto prierezová téma je začlenená do jednotlivých ročníkov v rámci preberaných tém a tematických okruhov.

5. **Dopravná výchova** – Cieľom tejto prierezovej témy je získať základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie v rôznych dopravných situáciách. Učíme deti pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote.

6. **Ochrana života a zdravia** - Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Naším cieľom je u žiakov pomocou tejto prierezovej témy rozvíjať sebaochranu, poskytnutie prvej pomoci, rozvoj telesnej zdatnosti a zdravotnú prípravu pomocou zvolených didaktických hier.

7. **Tvorba projektu a prezentačné zručnosti** – budeme rozvíjať schopnosť žiakov komunikovať, argumentovať, používať informácie, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať samých seba, ale aj prácu v skupine pri tvorbe jednotlivých projektov. Obsah tejto prierezovej témy je zameraný na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu. Hlavným cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a pod. Učia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií. Výsledkom vzdelávania bude, že žiak vhodným spôsobom dokáže zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt, zostaviť základné písomnosti osobnej agendy. Pozná ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať. Využíva nástroje IKT, identifikuje a popíše problém, podstatu javu. Získava rôzne typy informácií, zhromažďuje, triedi a selektuje ich, kultivovane prezentuje svoje produkty, názory, vytvorí plán prezentácie, naplánuje a realizuje základný výskum, určuje svoje silné stránky a vie ich využiť pri vhodnom výbere témy, vie aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Základom výučby cudzích jazykov je vyučovanie založené na báze komunikácie a konverzácie. Účinnou metódou podporujúcou rozvoj komunikačných zručností žiakov je metóda založená na zážitkovom učení a reprodukcii osobných zážitkov a skúseností najmä z bežného života. Prvou podmienkou komunikácie je komunikačná situácia. Situácie ako súčasť učebného obsahu vopred plánujeme. V edukačnom procese sa využijú aj autentické situácie, do ktorých sa žiaci dostali v bežnom živote. Zároveň v rámci simulovanej, zinscenovanej situácie sa využijú aj autentické rozhovory prezentované prostredníctvom audiovizuálnych pomôcok.

Ďalšie metódy založené na zážitkoch žiakov, ktoré využijeme vo výučbe anglického jazyka, sú:

- dramatizácia,

- rolové hry,
- jazykové hry,
- piesne v anglickom jazyku.

Motivačné metódy

V úvodnej časti vyučovacích hodín cielene zaradíme motivačné metódy tzv. vstupné, ktorými stimulujeme záujem žiakov o výučbu cudzích jazykov, ako sú:

- motivačné rozprávanie (citové a sugestívne slovné približovanie toho, o čom sa budú žiaci učiť),
- motivačný rozhovor (riadený rozhovor s cieľom prebudiť záujem žiakov o nové učivo),
- motivačná demonštrácia (napr. ukážka z filmu, obrázok) ako prostriedok názornosti pre bližšie priblíženie učebnej problematiky,
- problém ako motivácia (napr. prípadová štúdia, príbehy z bežného života, príbehy s možnosťou alternatívnych riešení).

Motivačné metódy využijeme aj v ďalších častiach vyučovacej jednotky, aby sme nepretržite aktivizovali žiakov pre proces osvojovania si nových poznatkov respektíve upevňovania si nových poznatkov

- motivačná výzva - má charakter upozornení, usmerňovania žiakov, orientácie žiakov pre správny technologický postup, pre vzájomnú spoluprácu a pod.,
- aktualizácia procesu osvojovania si nových poznatkov – facilitovaný proces získavania nových poznatkov obohatený o zaujímavé príklady zo života, o logické hádanky, krížovky, hlavolamy a pod.,
- pochvala, povzbudenie a kritika - adresné motivačné prostriedky podporujúce záujem žiakov o preberanú tematiku.

Expozičné metódy

V rámci základnej časti vyučovacej hodiny – oboznamovanie žiakov s novým učivom využijeme ďalšie didaktické metódy, ako sú:

- metódy priameho prenosu poznatkov (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, prednáška, rozhovor, beseda, dramatizácia, monológ.),
- metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov (demonštrácia, pozorovanie, manipulácia s predmetmi, hra ako metóda),
- problémové metódy samostatnej práce a autodidaktické metódy,
- problémové vyučovanie, projektová metóda, práca s knihou, práca v jazykovom laboratóriu, samostatné štúdium rôznej literatúry, techniky,
- metódy mimovoľného učenia (postoje, mimika, gestikulácia, intonácia, vzťah k práci).

Fixačné metódy

Na upevňovanie nových poznatkov žiakov využijeme nasledujúce tzv. fixačné metódy:

- metódy opakovania vedomostí (ústne opakovanie učiva žiakom, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovací rozhovor, opakovanie s využitím učebnice, doslovná reprodukcia, opakovanie zamerané na porozumenie textu),
- metódy precvičovania a zdokonaľovania zručností (výpisky, pojmové mapy, gramatické cvičenia, krížovky, anagramy, dialógy, monológy, piesne, básne a iné).

V jednotlivých fázach vyučovacej jednotky využijeme v rámci uvedených metód rôzne techniky, zaradené podľa potreby miery riadenia pedagóga – facilitátora

riadené techniky:

- na rozcvičenie a uvoľnenie – spev, tanec,
- na sústredenia, navodenie situácie – zvuková nahrávka, obrázky, mapy a pod.,
- delenie žiakov na skupiny,
- demonštrácia rolovej hry,
- počúvanie zvukovej nahrávky, predčítanie,
- predvedenie pripravených textov,
- hlasné čítanie,
- kontrola žiackych prác, ústnych prejavov,
- otázky – odpovede,
- odpisovanie z tabule, z učebnice.

čiastočne riadené techniky:

- reťazový dialóg,
- výmena informácií,
- brainstorming,
- otázky – odpovede,
- prenášanie informácií – obsah vypočutého textu, doplnenie textu a pod..

vôľové, neriadené techniky:

- dramatizácia,
- rolové hry,
- rôzne aktívne jazykové hry,
- simulovanie – napodobňovanie situácií zo života,
- kompozícia – vypracovanie osnovy.

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

- učebnice – Project 1, 2, 3, 4, Plus,
- pracovný zošit,
- slovníky (synonymický, výkladový, frazeologický),
- časopisy, noviny, encyklopédie,
- obrázkové slovníky,
- materiálno – technické - PC, internet, CD, DVD, audionahrávky,

- didaktické pomôcky – tabule, obrazový materiál,
- gramatické schémy, tabuľky, obrazový materiál, vlastné práce, projektové práce,
- náučno-populárne knihy a beletria,
- mapa sveta, mapy anglicky hovoriacich krajín, mapa Európskej únie,
- využitie informačno-komunikačnej technológie: programy WORD, PowerPoint, Internet, webové stránky, e-mail, elektronické médiá, výukové programy.

Výučba anglického jazyka je 3 hodiny týždenne, teda 99 hodín ročne.

Obsah vzdelávania

6.ročník

Tematický celok: Úvod, opakovanie (10h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Rodina • Osobné údaje • Rodina- vzťahy v rodine • Moja škola • Škola a jej zariadenie • Učebné predmety 	Žiak: <ul style="list-style-type: none"> • vníma a prejavuje svoje city • dokázať vyplniť formulár • s podrobnými osobnými údajmi • vie správne korešpondovať • vie reagovať pri prvom stretnutí • dokáže predstaviť seba a priateľa, • vie reagovať na predstavenie niekoho, • dokáže privítať, predniesť prípitok • vie opísať osobu ústnou a písomnou formou • dokáže napísať vety o sebe a iných
Prierezové témy <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Ochrana života a zdravia 	

Tematický celok: Môj život (10h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Môj dom/byt • Zariadenie bytu • Radové číslovky • Dátumy 	Žiak - <ul style="list-style-type: none"> • dokáže predstaviť svoje záľuby a vkus • vie vyjadriť čo má rád, čo sa mu páči, že niekoho, niečo nemám rád, • vie si vybrať z ponúknutých možností najobľúbenejšiu • vie používať radové číslovky, • dokáže zapísať a prečítať dátumy
Prierezové témy <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Multikultúrna výchova 	

Tematický celok: Zvieratá (10h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Zvieratá, rastliny 	Žiak:

<ul style="list-style-type: none"> • Domáce zvieratá • Počasie • Prídavné mená • Predmetové zámená • Ukazovacie zámená • Neurčité zámená 	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže vyjadriť svoj názor, súhlas, nesúhlas, presvedčenie, vzdor, protestovať, • vie vyjadriť stupeň istoty • vie si vybrať z ponúkaných možností • identifikovať, potvrdiť/odmietnuť, opraviť, • dokáže opísať a porovnať osoby a zvieratá
Prierezové témy <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova- ochrana životného prostredia • Osobnostný a sociálny rozvoj • Ochrana života a zdravia 	

Tematický celok: Doktor (10h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Ľudské telo • Fyzické charakteristiky • Časovanie slovesa byť v minulom čase klad, otázka, zápor • Pravidelné a nepravidelné slovesá v minulom čase • Otázky, oznamovacie vety a zápor v minulom čase • List v minulom čase 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže korešpondovať- napísať list v minulom čase • vie reagovať na príbeh alebo udalosť– prekvapenie, záujem, nezáujem • vie si vypočúť a podať informácie vie začleniť informáciu • dokáže zachytiť správne informácie, informovať sa • vie si vymieňať názory, • dokáže komunikovať s niekým – začať rozhovor, ujať sa slova v rozhovore, vypýtať si slovo, vrátiť sa k nedopovedanému, zabrániť niekomu v rozhovore
Prierezové témy <ul style="list-style-type: none"> • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti, • Ochrana života a zdravia- formovať vzťah žiakov k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí; formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu 	

Tematický celok: Jedlo a stravovanie (13h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Stravovacie návyky • Mäso a masové výrobky • Zelenina a ovocie • Nápoje • Vyjadrenie budúcnosti väzbou going to, množstvo, členy, • Počítateľné a nepočítateľné podstatné mená, • Vyjadrenie množstva výrazmi a bit of, a few, pýtanie sa na množstvo • Neurčité zámená some a any 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vie reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti- varovať pred niečím, poradiť, dodať odvalu, adresovať niekomu svoje želanie • dokáže nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou • dokáže nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že použije najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti pri stolovaní • vie ponúknuť a reagovať na ponuku- vedieť si vyžiadať informácie • vie vyjadriť svoju vôľu- dokázať vyjadriť svoje plány pomocou väzby going to • dokáže sa pýtať na plány iných, vyjadriť svoje želania, vyjadriť svoje plány
Prierezové témy <ul style="list-style-type: none"> • Ochrana života a zdravia - naučiť žiakov správnym stravovacím návykom • Mediálna výchova - zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty 	

Tematický celok: Vieš že ...? (12h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">Cudzie jazykyRodinné sviatkySlovensko- geografické údaje,História, turistické miesta, kultúrneZvyky a tradícieVeľká Británia - turistickéMiesta, históriaGeografický opis krajiny, kultúrneA historické pamiatky krajín a miestPrídavné mená stupňovanie krátkych a dlhých prídavných mien, nepravidelné stupňovanie, prirovnanie	<p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none">vie si vybrať z ponúkaných možností-vie sa vyjadriť o podobnosti a odlišnostivie porovnať krajiny, osoby, zvieratávie vyjadriť svoj názordokáže vyjadriť svoju schopnosť vyjadriť vedomosti, neznalosť, svoju schopnosť vykonať nejakú činnosťdokáže poskytnúť základné informácie o Slovensku a Veľkej Británii
Prierezové témy <ul style="list-style-type: none">Multikultúrna výchova- rozvíjať poznanie rozličných tradičných a nových kultúr a akceptovať kultúrnu rozmanitosť – text Typický rok v BritániiTvorba projektu a prezentačné zručnosti	

Tematický celok: Záluby a voľný čas (10h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">ZálubyVyjadrenie povinnostiVýrazom have to/hasToSloveso needFrekvenčné príslovkyPrídavné menáTvorba prísloviakDávanie návrhov	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none">vie si stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnostivie vyjadriť povinnosť pomocou have tovie vyjadriť príkaz, zákaz, získať povolenie, súhlas, dať súhlas, odmietnuť, zakázať, sľúbiťdokáže reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinnosti- obviňovať, ospravedlniť sa, odmietnuť obvinenie, vyčítaťvie predstaviť svoje záluby a svoj vkus- záluby, zvykydokáže prerozprávať príbeh pomocou obrázkovvie ponúknuť a reagovať na ponukuvie dať návrh a vyjadriť potrebu
Prierezové témy <ul style="list-style-type: none">Mediálna výchova- kultúra v médiáchOchrana života a zdravia	

Rozširujúce učivo: Mój život (24h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">Mój životDenný režim	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none">vie napísať jednoduchý životopis

<ul style="list-style-type: none"> • Voľný čas • Priateľstvo a ľudské vlastnosti • Mládež a jej problémy • Plány do budúca 	<ul style="list-style-type: none"> • vie hovoriť o svojich aktivitách počas dňa • dokáže hovoriť s využitím primeranej slovnej zásoby o svojom priateľovi, o voľnom čase • vie popísať ľudské vlastnosti • dokáže hovoriť o svojich problémoch a plánoch do budúca
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> • Mediálna výchova • Osobnostný a sociálny rozvoj • Multikultúrna výchova • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti 	

Evalvačný proces

Oblasť hodnotenia: Plnenie cieľov na hodinách anglického jazyka

Kritériá hodnotenia: Súlad aplikovaných metód a koncepcií, typu a spôsobu využitia didaktických pomôcok s cieľmi výučby v anglickom jazyku.

Nástroj hodnotenia: ústne a písomné skúšanie

Interval – časový harmonogram: raz ročne – na konci školského roka

Oblasť hodnotenia: Vzdelávacie výstupy žiakov podľa jednotlivých ročníkov

Kritériá pre hodnotenie : Úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých ročníkoch podľa výkonového štandardu anglického jazyka – ICSED 1, ISCED 2

Nástroj hodnotenia : písomné a ústne skúšanie, didaktické testy, interaktívne testovanie (cez príslušný výučbový softvé)

Interval – časový harmonogram: štvrt'ročne

Oblasť hodnotenia: Miera aktívnej účasti žiaka na vyučovacej jednotke

Kritériá pre hodnotenie : Percentuálny podiel vyučovacích hodín, na ktorých boli použité aktivizujúce metódy a formy práce:

- metódy rozvíjajúce tvorivé myslenie: problémový výklad, projektové vyučovanie, heuristické metódy,
- aktivizujúce sociálne formy výučby: kooperatívne vyučovanie,
- interaktívna výučba s využitím prostriedkov IKT.

Nástroj hodnotenia : Dotazník

Interval – časový harmonogram: štvrt'ročne

Oblasť hodnotenia: Efektívnosť zvolených vyučovacích metód

Kritériá hodnotenia: Schopnosť žiaka vypracovať zadané úlohy v didaktickom teste

Nástroj hodnotenia: Interaktívne testy

Interval – časový harmonogram: Štvrtročne

Oblasť hodnotenia: Podiel praktickej činnosti žiaka v rámci vyučovacej jednotky

Kritériá pre hodnotenie : Percentuálny podiel vyučovacích hodín s implementáciou praktického riešenia úloh:

- na hodinách anglického jazyka: samostatné písomné práce, projektové práce, interaktívna výučba s využitím didaktického softvéru,
- práca s cudzojazyčnou literatúrou, so slovníkmi.

Nástroj hodnotenia : Dotazník

Interval – časový harmonogram: polročne

Oblasť hodnotenia: Schopnosti žiak aplikovať teoretické poznatky v praktických úlohách

Kritériá pre hodnotenie : Miera schopnosti žiaka riešiť kontextové a aplikačné úlohy –riešiť úlohy vyžadujúce využitie širšieho spektra vedomostí a zručností z anglického jazyka (nad rámec konkrétneho predmetu).

Nástroj hodnotenia : úlohy typu PISA zamerané na čitateľskú gramotnosť

Interval – časový harmonogram: polročne

Oblasť hodnotenia: Využitelnosť moderných didaktických pomôcok

Kritériá pre hodnotenie : Percentuálny podiel vyučovacích hodín, na ktorých boli využité moderné didaktické pomôcky:

- anglický jazyk: PC + výstupné zariadenia, DVD prehrávač, interaktívna tabuľa, digitálny fotoaparát, cudzojazyčné pexesá, DVD nahrávky, slovníky.

Nástroj hodnotenia : dotazník

Interval – časový harmonogram: štvrtročne

Oblasť hodnotenia: Úroveň prezentačných a argumentačných schopností žiakov

Kritériá pre hodnotenie :

- miera schopnosti žiaka používať slovnú zásobu pri prezentovaní výsledkov projektovej činnosti ako aj pri jednotlivých písomných a ústnych odpovediach

- miera schopnosti žiaka realizovať prezentovanie výsledkov svojej projektovej činnosti s využitím prostriedkov IKT (prezentácia PP)

Nástroj hodnotenia : písomné a ústne skúšanie, projektová činnosť žiaka

Interval – časový harmonogram: Polročne

Oblasť hodnotenia: Schopnosť žiaka využívať rôzne zdroje informácií

Kritériá pre hodnotenie :

- miera schopnosti žiaka účelne využívať internet ako zdroj informácií – cez internetové vyhľadávacie služby, on-line stretávanie (Microsoft Netmeeting), nástroje elektronickej pošty,
- miera schopnosti žiaka využívať ďalšie zdroje informácií: encyklopédie, mapy, prehľady, slovníky – obrázkové, výkladové, cudzojazyčné časopisy a cudzojazyčnú literatúru.

Nástroj hodnotenia : projektová činnosť žiaka

Interval – časový harmonogram: štvrt'ročne

Oblasť hodnotenia: Schopnosť žiaka transformovať súbor textových poznatkov

Kritériá pre hodnotenie :

- miera schopnosti žiaka vytvárať pojmové mapy na základe údajov a s využitím nástrojov IKT (MS Word),
- miera schopnosti žiaka vykonávať operácie: vyhľadať detailné informácie, porovnať ich, aplikovať informácie do nového kontextu.

Nástroj hodnotenia : písomné a ústne skúšanie, didaktické testy, projektová činnosť žiaka

Interval – časový harmonogram: polročne

Oblasť hodnotenia: Úspešnosť žiakov v súťažiach, projektových činnostiach a vlastnej tvorbe

Kritériá pre hodnotenie :

- percento úspešných žiakov okresných kôl predmetových olympiád: AJ

Nástroj hodnotenia : súťažné úlohy, vlastná tvorba, projektová činnosť

Interval – časový harmonogram: raz ročne – na konci školského roka

RUSKÝ JAZYK – 6. ročník

Názov predmetu: Ruský jazyk

Časový rozsah výučby: 2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín

Názov ŠkVP: Školský vzdelávací program

Ročník: šiesty

Stupeň vzdelania: ISCED2, nižšie sekundárne vzdelávanie

Forma štúdia: denná

Vyučovací jazyk: slovenský

Charakteristika predmetu:

Predmet „Ruský jazyk“ obsahovo je zameraný na poskytnutie základných predpokladov pre komunikáciu žiakov v rámci EÚ, prispieva k väčšej mobilite v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon uplatnením sa na trhu práce. Jednou z najdôležitejších tém je multikultúrna výchova žiakov. V praxi to znamená najmä sprostredkovanie takých hodnôt a utváranie takých názorov a postojov žiakov, ktoré sú potrebné na začlenenie sa do života nielen v Slovenskej republike, ale aj mimo nášho štátu. Tolerancia, demokracia, asertívne správanie, sebakontrola, identita a podobne by mali byť vlastnosti, ku ktorým by multikultúrna výchova mala smerovať. Počas štúdia podľa tohto programu sa žiak dostane z referenčného stupňa A1 a A2 (použivateľ základného jazyka) na stupeň B1 až B2 (samostatný použivateľ jazyka).

V šiestom ročníku členíme učivo do dvoch profilujúcich častí, ktoré podmieniajú komunikáciu žiaka v danom cudzom jazyku:

- Predazbukové obdobie (13h)
- Azbukové obdobie (53h)

Na zvládnutie týchto požiadaviek žiak aktívne alebo pasívne ovláda 300 lexikálnych jednotiek (slovná zásoba) a používa tieto gramatické štruktúry: privlastňovanie, predložky

miesta, neurčitok sloviess, predložky času, jednotné a množné číslo podstatných mien, sloveso „byť“ a „mať“ v prítomnom čase, určovanie času, modálne slovesá.

Ciele vyučovacieho predmetu:

Spoločenské:

- podpora sebadôvery žiaka, aby dokázal riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a pomáhal cudzincom vo svojej vlastnej krajine
- žiak pochopí potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku ako nikdy sa nekončiaci celoživotný proces

Vzdelávacie:

- získanie zručnosti komunikácie v ruskom jazyku v danom ročníku na referenčnom stupni A1 až A2, čo sa odrazí v jednotlivých komunikačných zručnostiach
- získanie zručnosti samostatne pracovať s učebnicou, riešiť úlohy v pracovnom zošite v súlade s osvojovaním si lexikálnych jednotiek určených na produktívne a receptívne osvojenie základných gramatických javov nevyhnutných na komunikáciu, osvojovaných formou poučiek a vetných modelov, získať schopnosť
- porozumieť a tvoriť z gramatickej, pravopisnej a štylistickej stránky správne vety dialógy a súvislé ústne a písomné prejavy.

Výchovné:

- rozvíjať u žiaka schopnosť spolupráce v triede, schopnosť pracovať vo dvojiciach a v skupinách
- prehľbovať a rozvíjať sebahodnotenie a sebapoznávanie žiakov, fantáziu pri tvorbe situácií, replík, dotváraní textov a zapájania sa do jazykových hier

Uplatňované didaktické tézy::

- Žiak je stredobodom vyučovania. Výber tém, textov a sociálnych foriem orientujeme s ohľadom na vek, primerané postoje, zážitky, záujmy a potreby žiaka, ako aj na jeho výkonnosťnú úroveň. Vyučovanie cudzieho jazyka pritom úzko nadväzuje na mimoškolské skúsenosti z reálneho života a je zamerané na životné situácie, ktoré v súvislosti s používaním cudzieho jazyka hrajú v súčasnom i budúcom živote dospelých významnú úlohu.
- Východiskom učenia sa cudzieho jazyka je predovšetkým prirodzená zvedavosť, spontánnosť, radosť z nových poznatkov, zmyslové vnímanie okolia, motorika a fantázia, ktorá zotrváva, len v priebehu pubertálneho vývinu získava iné formy a je ovplyvňovaná inými záujmami. V súlade s tým zameriavame vyučovací proces na meniace sa vedomie žiaka, na jeho skúsenosti a na neustále sa rozširujúci

rozsah záujmov. Sústreďujeme sa na formy učenia sa pomocou objavovania, pričom žiaka vedíme vo zvýšenej miere k tomu, aby samostatne pristupoval k témam a situáciám a k ich zvládnutiu pomocou cudzieho jazyka.

- V popredí rovnako sú hravé formy pracovného postupu a vyučovacieho procesu, ktoré čoraz viac zameriavame na praktické tvorivé ciele. Ústny prejav má prednostné postavenie; všetky čiastkové oblasti procesu vyučovania a učenia sa jazyka – sprostredkovanie komunikačných zámerov a prejavov, slovnej zásoby a gramatiky - vychádzajú z neho a potom do neho vyúsťujú. Vo zvyšujúcej sa miere vystupujú do popredia stratégie čítania s porozumením a produktívne písomné aktivity.
- Dbáme na to, aby bol každý žiak pripravený na reálnu komunikáciu v ruskom jazyku podľa svojich individuálnych predpokladov, pričom berieme do úvahy rozdiely v individuálnych schopnostiach a v správaní.
- Správanie a učenie sa žiaka tvorí integrálnu jednotu afektívnych, motorických a kognitívnych komponentov, pričom zohľadňujeme, že na tomto stupni sa postupným vývinom dostáva kognitívny komponent čoraz silnejšie do popredia. Celý proces vyučovania cudzieho jazyka už od základov organizovaný ako celok, pričom v súlade so stúpajúcou mierou uvedomelosti žiaka používame špecializované metodické postupy, najmä v kognitívnej oblasti.
- Na vyučovaní vedíme žiaka pomocou vhodných aktivít, sociálnych foriem (napr. práca vo dvojiciach, v skupinách a i.) a cvičení na vyučovaní k rastúcej samostatnosti pri osvojovaní si ruského jazyka. Metodická pestrosť vzbudzuje záujem u žiaka, pričom stúpa aj význam zaradenia moderných komunikačných prostriedkov.
- Pomocou množstva rôznych, čo najautentickejších situácií a textov na vyučovaní sa žiak učí jazykovo a sociálne primerane komunikovať na základe rôznych podnetov a s rôznymi partnermi. Autentické komunikačné situácie spočívajú vo vzájomnom pôsobení rečových zručností. Ich sprostredkovanie a podpora a ich vzájomná integrácia sa uskutočňuje nepretržitým precvičovaním na vyučovaní.
- Konkrétne situácie v komunikácii sa zmysluplne spájajú s preberanými témami. Konfrontácia s reáliami ruský hovoriacich krajín podporuje interkultúrne porozumenie, prispieva k interpretácii nášho sveta v protiklade k cudziemu a nielen k hromadenou izolovaných informácií.
- Hlavným cieľom vyučovania ruského jazyka je komunikácia v cudzom jazyku. Chyby žiakov odstraňujeme precvičovaním, motivovaním k aktívnemu používaniu cudzieho jazyka, využívaním hravých foriem a situačných metód.
- Vyučovacieho procesu pozostáva z opakovania a z preberania nového učiva vo vyváženom pomere, ktorý zodpovedá potrebám žiakov, ich stratégiám učenia sa.

Počúvanie s porozumením

Žiaci vnímajú s porozumením:

- vety, výrazy a slová, ktoré sa ich bezprostredne týkajú
- hlavné myšlienky nahrávok a textov, ktoré sú im známe a obsahujú minimálny počet neznámej slovnej zásoby

Žiaci vedia:

- rozlíšiť v texte základné a rozširujúce informácie
- zachytiť špecifické informácie z textov, ktoré sa týkajú daných tematických
- odhadnúť z kontextu význam neznámych slov

Čítanie s porozumením

Žiaci vedia:

- vyhľadať hlavnú myšlienku v texte, ktorý má minimálny počet neznámych slov
- vyhľadať špecifické informácie v jednoduchých textoch
- v texte rozlíšiť podstatné informácie od nepodstatných
- vyhľadať relevantné informácie z obrázkov, grafov, tabuliek, ktoré sprevádzajú písaný text

Ústny prejav

Žiaci sa dokážu vyjadriť jednoduchým spôsobom v situáciách, ktoré sú spojené s tematickými okruhmi formou monológu aj dialógu.

Žiaci vedia:

- nadviazať krátky dialóg na tému, ktorá im je blízka
- klásť otázky k danej téme z každodenného života, ktorá im je blízka a tiež odpovedať na otázky
- rozprávať o bežných témach a vymieňať si pritom jednoduché informácie
- jednoduchými vetami opísať seba, svoju rodinu, iných ľudí, spôsob života a ich činnosť v škole
- vyjadriť čas, deň, mesiac, dátum
- jednoducho opísať, čo robili v minulosti

- vyjadriť v krátkosti jednoduchými vetami, názor na daný problém, otázku, ktorá sa týka stanovených tematických okruhov
- zostaviť krátke rozprávanie
- zreprodukovať obsah krátkeho, jednoduchého textu

Žiaci vedia jednoduchým spôsobom opísať a porozprávať o:

- mieste, kde bývajú
- veciach v ich okolí (napr. o dome, obľúbenej veci)
- svojom dennom režime a ostatných témach týkajúcich sa určených tematických okruhov

Písomný prejav

Žiaci vedia:

- v súlade s pravopisnými normami správne používať dané jazykové prostriedky
- písať jednoduchú korešpondenciu a odpovedať na ňu
- vyplniť jednoduchý formulár (osobný dotazník), uviesť meno, údaje
- narodení, národnosť, adresu, pohlavie
- opísať osoby, zvieratá alebo veci
- jednoduchým spôsobom opísať udalosti, činnosti a skúsenosti
- napísať jednoduchý text na základe vizuálneho podnetu, napr. obrázku, fotografie

Formy a metódy práce:

Vyplývajú z cieľov vyučovacej hodiny, obsahu učiva, vekových a iných osobitosti žiakov a budú prostriedkom motivácie žiakov na vyučovaní a učení.

1. motivačné metódy:

- motivačné rozprávanie,
- motivačný rozhovor
- motivačný problém,
- motivačná demonštrácia,

2. expozičné metódy:

- rozprávanie,

- vysvetľovanie,
- rozhovor,
- beseda,
- demonštračná metóda,
- pozorovanie,
- manipulácia s predmetmi (praktické činnosti, pokusy),

3. metódy aktívneho učenia:

- problémové vyučovanie,
- projektové vyučovanie,
- zážitkové učenie (hry, modelové situácie ap.)

4. metódy rozvoja poznávania:

- riešenie problémových situácií,
- tvorba projektov a ich prezentácie,
- skupinové vyučovanie,
- exkurzie,
- diferencované vyučovanie
- plavecký a lyžiarsky výcvik
- športové aktivity,
- práca s knihou,
- samostatné učenie prostredníctvom ITK a experimentovanie, využívanie didaktickej techniky, PC, interaktívnej tabule, projektorov,

5. metódy fixačné:

- precvičovanie a opakovanie

Z organizačných foriem budeme uplatňovať vyučovacie hodiny: základné, motivačné, expozičné, fixačné, aplikačné, diagnostické.

Metódy, formy budú veku primerané a musia podporovať záujem o tvorivé činnosti žiakov. Dôraz bude kladený na samostatnosť a zodpovednosť.

V edukačnom procese budeme uplatňovať **medzipredmetové vzťahy** cez prierezové témy.

Naša stratégia vyučovania:

- vytvoriť komunikatívnu situáciu
- situácie ako súčasť učebného obsahu treba plánovať

Najvhodnejšie sú také autentické situácie, do akých sa žiaci dostávajú v bežnom živote.

Ako autentické situácie na vyučovacích hodinách využijeme :

- rozhovory o prečítaných textoch, o programoch v televízii a rozhlase
- osobných zážitkoch žiakov.

V rámci týchto situácií budeme nacvičovať aj neverbálnu komunikáciu:

gestá,

mimiku,

vzdialenosť medzi účastníkmi komunikácie,

kontakt zrakom a pod. v závislosti od vzťahu medzi partnermi.

Na vyučovacích hodinách autentické rozhovory nahradíme simulovanými, inscenovanými situáciami, ktoré navodíme pomocou audiovizuálnych pomôcok a motivačnými, resp. uvádzajúcimi rozhovormi.

Náležitou motiváciou na takéto rozhovory a besedy je vytváranie takých situácií, v ktorých jeden z účastníkov komunikácie chce získať nové informácie. Vo všetkých situáciách však využijeme osobné skúsenosti žiakov, najmä tie, ktoré ostatní účastníci komunikácie nepoznajú, a budeme vyžadovať od nich autentické odpovede prirodzené pre reč daného veku žiakov.

Podobne je dôležité, aby žiak hral vlastnú úlohu, nie úlohu dospelých, a takto sa naučil verbálne a neverbálne správať v rozličných situáciách týkajúcich sa jeho osobného života.

V 6. ročníku je ešte potrebná aj doslovná reprodukcia rozhovorov učebnici, ale v ďalšej fáze už možno vyžadovať od žiakov, aby modelové rozhovory v učebnici pretvárali podľa svojich osobných skúseností, prirodzene, s použitím osvojených rečových panelov, modelov a slovnej zásoby východiskových textov. Pri plánovaní situácií učiteľ ruského jazyka by mal predvídať a plánovať aj to, aké lexikálne jednotky a vetné štruktúry budú žiaci potrebovať na realizáciu komunikácie. Ďalšou podmienkou rečovej komunikácie je jednoznačná identifikácia reči: porozumenie reči partnera, porozumenie textu, presnému významu lexikálnych jednotiek a pod. V záujme jednoznačnej identifikácie reči okrem vysvetlenia lexikálnych jednotiek výkladom a opisom v 6.ročníku je vhodné a potrebné aj vysvetlenie prekladom.

Komunikatívny prístup vo vyučovaní vyžaduje prirodzenú sémantizáciu reči. To znamená, že aj lexikálne jednotky, aj potrebné gramatické javy treba znázorňovať a nacvičovať v reálnych situáciách, nie izolovane.

Štvrtou, veľmi dôležitou podmienkou rečovej komunikácie je vhodná motivácia. Najvhodnejší je taký typ motivácie, pri ktorej žiak chce a má čo povedať partnerovi, chce sa dačo dozvedieť, keď sa hovorí o takých udalostiach a zážitkoch, ktoré niečo znamenajú v jeho

živote. Motivácia je vtedy dobrá, keď sa učiteľovi podarí vytvoriť kladný citový vzťah k obsahu vyučovacích hodín, vrátane činností. Je to podmienkou trvalého zafixovania učiva v pamäti. Je vhodné striedať činnosti, témy precvičovať formou rozličných činností.

V procese osvojovania ruského jazyka zohráva veľmi dôležitú úlohu vyučovanie kontrastným spôsobom. Tento spôsob vyučovania vyžaduje, aby sa v prvom rade precvičovali odlišné javy v slovenskom ruskom jazyku: odlišné vyjadrovanie, odlišné vetné štruktúry a gramatické javy potrebné na komunikáciu. Namiesto zbytočných a zdĺhavých výkladov tých javov a pojmov, ktoré žiaci poznajú zo slovenského jazyka, je vhodnejšie opierať sa o vedomosti žiakov získané v slovenskom jazyku, a takto získaný čas využiť na nácvik odlišných javov, na odlišné jazykové stvárňovanie ústnych a písomných prejavov.

V zmysle kritéria dlhodobosti sa gramatické javy nevyučujú lineárne podľa opisnej gramatiky ruského jazyka, ale špirálovite. Po určitých intervaloch a podľa potreby je potrebné sa vrátiť k osvojeným jazykovým prostriedkom s cieľom ich využívania v nových kontextoch.

Aj v zložke literárna komunikácia je potrebný komunikatívny prístup. Ťažiskom práce s literárnymi textami v 6.ročníku je spoznávanie komunikatívnych prvkov v literárnych ukážkach, pozorovanie a estetické vnímanie literárneho textu (reprodukcia obsahu literárneho textu, dramatizácia, hudobná interpretácia, hodnotenie a pod.), utváranie návykov potrebných na čítanie ruskej poézie a prózy a spievanie ruských pesničiek.

Učebné zdroje:

Učebnica Ruský jazyk pre 5.ročník, autorky: PhDr. Elena Kováčiková

Valentína Glendová

Pracovný zošit RJ pre 5.ročník, autorky: PhDr. Elena Kováčiková

Valentína Glendová

Iné zdroje: internet

Ruský jazyk - 6.ročník

Tematický celok: Predzabukové obdobie – audioorálny program (6h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• V škole• V triede• Škola a jej zariadenie• Učebné pomôcky• Pozdrav• Predstavenie sa	Žiak: <ul style="list-style-type: none">• vie pomenovať osoby v škole• dokáže pomenovať jednotlivé školské potreby, zariadenie triedy• vie reagovať pri prvom stretnutí• dokáže sa pozdraviť a predstaviť• vie reagovať na predstavenie niekoho
Prierezové témy	
<ul style="list-style-type: none">• Osobnostný a sociálny rozvoj	

Tematický celok: Predzabukové obdobie – audioorálny program (7h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Rodina• Príbuzenské vzťahy• Jedlo, potraviny• Hračky• Oblečenie	Žiak - <ul style="list-style-type: none">• dokáže predstaviť členov rodiny• vie vyjadriť jednotlivé príbuzenské vzťahy• vie vymenovať základné potraviny, ovocie, zeleninu• vie pomenovať hračky• dokáže popísať svoje oblečenie
Prierezové témy	
<ul style="list-style-type: none">• Osobnostný a sociálny rozvoj• Ochrana života a zdravia – racionálna výživa, prevencia proti obezite	

Tematický celok: Azbuka – A,O,K,M,T,E,N,JA (8h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Rozhovor pri obraze • Opytovacie zámená kto? čo? • Pomenovanie osôb a vecí • Ukazovacie zámená • Ruský prízvuk 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže pomenovať osoby a zvieratá • vie použiť opytovacie zámená pri životných a neživotných podstatných menách • vie rozlíšiť ukazovacie zámená pre jednotlivé rody • dokáže správne vyslovovať prízvučné a neprízvučné slabiky
<p>Prierezové témy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj 	

Tematický celok: Azbuka – D,P,I,U (5h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Izba • Kto čo má? • Pomocné slovesá v ruštine • Intonácia ruskej otázky 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže popísať izbu, osoby v nej • vie vyjadriť vlastníctvo vecí • dokáže správne použiť privlastňovacie zámeno môj, moja • vie si vypočúť a podať základné informácie • dokáže správne použiť pomocné slovesá • vie sa intonačne správne opýtať
<p>Prierezové témy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj 	

Tematický celok: Azbuka – V,E,L,R (6h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Album – fotografie členov rodiny Rieka- deti sa člnkujú Farby Kto je kto? 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> vie reagovať na otázky, týkajúce sa pomenovania členov rodiny dokáže popísať, čo vidí na obrázku dokáže nadviazať konverzáciu vie vymenovať základné farby vie k jednotlivým osobám priradiť ich pozíciu v rodine, škole
<p>Prierezové témy</p> <ul style="list-style-type: none"> Environmentálna výchova – ochrana životného prostredia, zdravý životný štýl Osobnostný a sociálny rozvoj 	

Tematický celok: Azbuka – B,Z,S,G (5)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> V izbe Kto najviac? -tvorba slov z osvojených písmen Rozhovor ruského turistu s domorodým obyvateľom Cestovanie – vyjadrenie vzdialenosti 	<p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> vie pomenovať základné zariadenie izby vie vyjadriť, čo sa kde nachádza (pri, v, na) vie doplniť chýbajúcu časť rozhovoru dokáže vytvoriť primerané množstvo slov z doteraz osvojených písmen dokáže poskytnúť základné informácie o vzdialenosti miest na Slovensku (blízko, ďaleko)
<p>Prierezové témy</p> <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova Dopravná výchova 	

Tematický celok: Azbuka – C,F, jery, mäkký znak(7h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Bratislava – hlavné mesto Slovenska • Výslovnosť spoluhlásky c • Spodobovanie spoluhlásky V na konci slova • Rozhovor kamarátov o Moskve • Funkcia mäkkého znaku v ruských slovách • Moskva – hlavné mesto Ruska 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vie správne prečítať text s novo osvojenými písmenami • dokáže jednoducho reprodukovat' prečítaný text • vie reagovať na otázky o hlavnom meste Slovenska • vie rozpoznať a pomenovať niektoré slovenské mestá
<p>Prierezové témy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Multikultúrna výchova • Osobnostný a sociálny rozvoj • Environmentálna výchova 	

Rozširujúce učivo: Azbuka – JO,JU, J (7h)

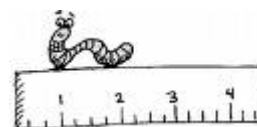
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Samohlásky jo, ju (na začiatku slova, po samohláske, po spoluhláske) • V obchodnom dome. • Nákupy. • Výslovnosť j, jo, ju na konci slova. 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vie správne prečítať a napísať slová s písmenami j, jo, ju • vie odpovedať na otázky z prečítaného textu • ovláda základnú jednoduchú terminológiu, súvisiacu s nakupovaním, predajom • dokáže utvoriť jednoduchý dialóg k danej téme • vie používať sloveso „mať“ • vie správne vyslovovať hlásky j, jo, ju na konci slov
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Multikultúrna výchova 	

Rozširujúce učivo: Azbuka – Č, ŠČ, Ž, Š (8h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Spoluhlásky č, šč – písanie a výslovnosť • Na hodine výtvarnej výchovy . • Používanie slovesa kresliť • Písanie a výslovnosť spoluhlások ž, š • Dvaja kamaráti • Používanie prídavných mien (farieb) s podstatnými menami • Ira a ježko 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vie správne napísať a prečítať slová s písmenami j • dokáže komunikovať o prečítanom texte • vie správne používať sloveso kresliť • dokáže stručne reprodukovat' prečítaný text • vie používať sloveso „žiť“ • vie povedať, čím sa živí ježko
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Environmentálna výchova – ochrana životného prostredia 	

Rozširujúce učivo: Azbuka – Ch, tvrdý znak (7h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Spoluhláska ch, tvrdý znak – jeho úloha a používanie • Na klzisku. • Používanie slovesa hrať sa • Časovanie slovesa boľeť - fandiť. 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vie správne prečítať a napísať slová s písmenom- ch • dokáže vyslovovať slová s použitím tvrdého znaku • ovláda základnú jednoduchú terminológiu , súvisiacu s hokejom, futbalom • dokáže správne používať sloveso hrať sa • vie v ústnom prejave používať sloveso boľeť vo všetkých tvaroch • vie správne prečítať a napísať všetky písmená azbuky
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Multikultúrna výchova • Ochrana života a zdravia 	

Charakteristika predmetu

Predmet Fyzika je súčasťou vzdelávacej oblasti Človek a príroda, ktorá žiakovi umožňuje poznávanie prírody ako systému, chápanie dôležitosti udržiavania prírodnej rovnováhy, uvedomovanie si užitočnosti prírodovedných poznatkov a ich aplikáciu v praktickom živote. Predmet rozvíja schopnosti žiakov objektívne a spoľahlivo:

- pozorovať,
- merať,
- experimentovať,
- vytvárať a overovať hypotézy,
- vyvodzovať závery a ústne i písomne ich interpretovať.

Žiaci sa učia skúmať príčiny prírodných procesov, súvislosti či vzťahy medzi nimi, klásť si otázky (Ako? Prečo? Čo sa stane, keď...?) a hľadať na ne odpovede, vysvetľovať pozorované javy, hľadať a riešiť praktické problémy, využívať poznanie zákonitostí prírodných procesov pre ich predvídanie či ovplyvňovanie. Učia sa skúmať zmeny prebiehajúce v prírode, odhaľovať príčiny a následky ovplyvňovania dôležitých miestnych i globálnych ekosystémov a uvedomelo využívať svoje prírodovedné poznanie v prospech ochrany životného prostredia a princípov udržateľného rozvoja. Žiaci by mali byť schopní pochopiť kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy, uvažovať nad medzinárodnou povahou vedy a vzťahoch s technikou.

Porozumenie podstate javov a procesov si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu s chémiou, biológiou, geografiou a matematikou. V procese vzdelávania žiaci získajú poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

Osvojenie si základných fyzikálnych pojmov, veličín a zákonitostí vedie žiakov k porozumeniu fyzikálnych javov a procesov, vyskytujúcich sa v prírode, bežnom živote i v technickej či technologickej praxi. Na vyučovacích hodinách fyziky budú žiaci riešením praktických problémov skúmať príčiny fyzikálnych dejov, súvislosti a vzťahy medzi nimi. Vyučovanie budeme orientovať k:

- rozvíjaniu záujmov o poznávanie základných fyzikálnych pojmov a zákonitostí, s využívaním jednoduchých fyzikálnych pokusov, riešení problémov a zdôvodňovaniu správneho konania v praktických situáciách,
- osvojeniu si základných poznatkov z vybraných okruhov učiva,
- vytváraniu potrieb objavovať a vysvetľovať fyzikálne javy, zdôvodňovať vyvedené závery a získané poznatky využívať k rozvíjaniu zodpovedných občianskych postojov,

- osvojeniu si základných poznatkov a postojov v oblasti ochrany životného prostredia regionálneho aj globálneho charakteru,
- získavaní a upevňovaní schopnosti pracovať podľa pravidiel bezpečnej práce pri uskutočňovaní fyzikálnych pozorovaní, meraní a experimentov.

Žiaci budú získané poznatky využívať k rozvíjaniu zodpovedných občianskych postojov, upevňovaní zručnosti pracovať podľa pravidiel bezpečnosti práce, šetrnému chovaniu k prírodným systémom, k svojmu zdraviu i zdraviu ostatných.

Vzdelávací obsah vyučovacieho predmetu pozostáva zo siedmich tematických okruhov:

- skúmanie vlastností kvapalín, plynov a pevných telies,
- správanie sa telies v kvapalinách a plynoch,
- teplota. Skúmanie premien skupenstva látok,
- teplo,
- svetlo,
- sila a pohyb. Práca. Energia,
- magnetické a elektrické javy,
- elektrický obvod.

Výučba predmetu Fyzika v 6. ročníku sa realizuje s časovou dotáciou 2 hodiny týždenne.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu predmetu fyzika je rozumieť prírodným zákonitostiam, vytvárať základ pre orientáciu v praktickom živote. Rozvíjať samostatné myslenie žiakov, rozvíjať schopnosť analýzy a syntézy poznatkov. Skúmať príčiny a dôsledky prírodných procesov, súvislosti či vzťahy medzi nimi, hľadať a riešiť praktické problémy, poznávať prírodu ako systém, ktorého jednotlivé časti sú vzájomne prepojené, pôsobia na sebe a ovplyvňujú sa. Informácie žiaci budú získavať z rôznych zdrojov ale aj na základe vlastných pozorovaní a experimentov. Vyučovanie fyziky zároveň bude vytvárať priestor pre rozvoj otvoreného myslenia (prístupného alternatívnym názorom), kritického myslenia a logického uvažovania.

Čiastkové ciele

- skúmať fyzikálne javy prostredníctvom pozorovania, merania a experimentovania,
- spracovávať informácie z hľadiska dôležitosti a objektivity a využívať ich k ďalšiemu učeníu,
- vedieť definovať a vysvetliť vzájomné súvislosti či zákonitosti fyzikálnych javov,
- fyzikálne poznatky zovšeobecňovať a aplikovať v rôznych oblastiach života,
- bádať a objavovať, odhaľovať a formulovať problém, hľadať rôzne varianty a postupy jeho riešenia,
- presne a logicky usporiadane sa fyzikálne vyjadrovať či argumentovať s využitím odborných pojmov,
- stručne, prehľadne a objektívne prezentovať (ústne i písomne) postup a výsledky svojich fyzikálnych pozorovaní, meraní či experimentov,

- osvojiť si schopnosti kooperácie a spoločného hľadania optimálnych riešení predovšetkým pri praktických činnostiach,
- poznať súčasné možnosti rozvoja i zneužitia prírodovedného poznania a zodpovedať za ochranu životného prostredia,
- optimálne plánovať a uskutočňovať fyzikálne pozorovania, merania a experimenty a výsledky z týchto meraní spracovávať a vyhodnocovať,
- rozvíjať tvorivé myslenie a aplikovať jeho výsledky v praxi,
- využívať vedomosti z fyziky v odboroch technologického charakteru,
- dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Kompetencie, ktoré budeme rozvíjať vyučovaním fyziky

Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- schopnosť využívať PC pre svoju učebnú činnosť,
- vedieť pracovať s edukačným CD,
- vedieť spracovať výsledky z meraní a experimentov pomocou PC.

Učebné kompetencie

- schopnosť vyhľadávať informácie z rôznych zdrojov, hodnotiť ich spoľahlivosť a využívať relevantné informácie,
- vedieť spracovať informácie z hľadiska dôležitosti a objektivity a vedieť ich využiť k ďalšiemu učeniu,
- vedieť navrhovať postup hľadania odpovedí na otázky súvisiace s priebehom a príčinami rôznych fyzikálnych dejov,
- využívať vhodné spôsoby, metódy, stratégie pre efektívne učenie sa,
- spôsobilosť vyhľadávať a triediť informácie a na základe ich pochopenia, prepojenia a systematizácie, ich efektívne využívať v procese učenia sa, pri tvorivých činnostiach a v praktickom živote,
- vedieť zaznamenať a zdokumentovať experiment,
- získať pozitívny vzťah k učeniu.

Kognitívne kompetencie

- schopnosť objavovať a formulovať problém a hľadať rôzne varianty riešení,
- spôsobilosť riešiť problémy -vedieť identifikovať problém, získať informácie, navrhnúť riešenia problému, vyhodnotiť najvhodnejší spôsob riešenia, overiť výsledky,
- pri riešení fyzikálnych úloh vedieť spolupracovať, pracovať v tíme; aktívne sa zapájať,
- schopnosť prispievať do riešenia problémov vlastnými návrhmi, zvažovať návrhy druhých,
- vedieť tvorivo využívať vedomosti pri praktickom riešení fyzikálnych úloh,
- spôsobilosť samostatne, tvorivo a logicky myslieť pri riešení problémových fyzikálnych úloh,
- dokázať hodnotiť rôzne spôsoby riešenia problémov z hľadiska ich správnosti a efektivity.

Komunikačné kompetencie

- formulovať svoje myšlienky zrozumiteľne v logickom slede, prehľadne a jazykovo správne,
- dokázať aktívne diskutovať – formulovať a obhajovať svoje názory a postoje, ale súčasne rešpektovať názory druhých,
- podieľať sa na práci v tíme pri tvorbe projektov,
- schopnosť stručne, prehľadne i objektívne prezentovať (ústne i písomne) postup a výsledky svojich pozorovaní a experimentov,
- prezentovať výsledky svojej práce.

Personálne a sociálne kompetencie

- schopnosť podieľať sa na práci v tíme,
- vytvárať si pozitívnu predstavu o sebe samom,
- vedieť efektívne spolupracovať s ostatnými pri riešení danej fyzikálnej úlohy v rámci skupiny,
- dokázať objektívne hodnotiť vlastný prínos pre prácu kolektívu.

Kompetencie pracovné a technické

- dodržiavať pravidla bezpečnosti práce pri zapájaní jednoduchých elektrických obvodov v rámci samostatnej práce,
- vedieť projektovať svoju činnosť.

Kompetencie občianske

- schopnosť analyzovať základné ekologické súvislosti a environmentálne problémy z aspektu fyzikálneho poznania,
- rozumieť významu fyziky pre rozvoj spoločenského pokroku.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Vo vyučovaní budeme používať aktivizujúce metódy, formy, stratégie, ktoré žiakom poskytnú dostatočný priestor pre vlastnú aktívnu a tvorivú prácu.

Aktivizujúce metódy

Ich aplikácia vo vyučovaní fyziky bude vplývať na:

rozvoj kritického myslenia žiakov

- **sokratovská metóda (sokratovský rozhovor)** – bude rozvíjať u žiakov spôsobilosť kriticky myslieť, na hodinách fyziky ju využijeme pri riešení problémových úloh, slovných úloh. Využitím tejto metódy na vyučovacích hodinách fyziky budeme rozvíjať:

komunikačné kompetencie

žiaci budú pri komunikácii využívať správnu odbornú terminológiu a budú si obohacovať svoj pojmový a poznatový aparát
logicky správne vyjadrovať postupy riešenia problémových fyzikálnych úloh

kompetencie riešiť problémy - žiaci nové poznatky budú získavať samostatne: problém pre nich bude predstavovať zdroj informácií, žiaci ich budú spracovávať, pretvárať a reformovať, pričom budú používať už osvojené vedomosti a zároveň získajú skúsenosti z tvorivej činnosti,

sociálne kompetencie – žiaci budú spolupracovať, rešpektovať názory iných pri riešení problémových fyzikálnych úloh;

rozvoj tvorivého myslenia žiakov

výkladovo – problémová metóda - žiaci budú nútení hlbšie premýšľať, sledovať presvedčivosť argumentov, vyhľadávať ich. Aplikáciou tejto metódy na vyučovacích hodinách fyziky budeme sledovať najmä:

rozvoj kompetencie riešiť problémy- žiaci sa budú hlbšie zamýšľať nad daným fyzikálnym problémom, argumentovať, zdôvodňovať postupy riešenia problému,

rozvoj kompetencie k učeniu sa - žiaci budú sledovať presvedčivosť argumentov, vyhľadávať ich, spájať osvojené poznatky s novými;

metódy heuristické - pri realizácii heuristických metód budeme sledovať rozvoj kompetencií:

na riešenie problémov – žiaci budú systematicky postupovať pri riešení fyzikálneho problému: budú analyzovať podmienky riešenia problémovej úlohy, budú využívať doterajšie vedomosti, kontrolovať svoje riešenie a zdôvodňovať svoje postupy činností, kriticky a tvorivo myslieť,

učebné – budú zvyšovať svoju motiváciu pre učenie sa tým, že budú nachádzať jeho zmysel,

sociálne – pri práci v tímoch a pri kooperácii pri riešení fyzikálnych situácií

Postupnosť krokov pri riešení problému bude prebiehať podľa niektorej z heuristických schém:

DITOR, Brainstorming, Metóda riešenia problémov

Žiacky experiment

Pri fyzikálnych experimentoch budeme sledovať:

rozvoj komunikačných kompetencií - žiaci budú popisovať situácie pri experimentovaní, pýtať sa na vzniknuté nejasnosti, diskutovať so spolužiakmi, sledovať ich závery, porovnávať svoje výsledky pozorovania so závermi spolužiakov, budú argumentovať, obhajovať, ziskávať poznatky od druhých, rozvíjať svoje schopnosti vhodne a efektívne prezentovať výsledky svojej práce,

- **rozvoj informačných kompetencií** - žiaci budú efektívne využívať moderné informačné technológie pre získavanie informácií súvisiacimi s experimentmi, pracovať s osobným počítačom pri tvorbe protokolu z fyzikálneho merania,
- **rozvoj matematicko-vedných kompetencií** – žiaci budú odhadovať hodnoty veličín, ktoré nemôžu presne zmerať a odhadovať chybu merania. Budú vytvárať rôzne formy grafického znázornenia vyplývajúceho z merania (tabuľky, diagramy, grafy, schémy a pod.),
- **rozvoj pracovných a podnikateľských kompetencií** - žiaci si budú osvojovať prostredníctvom práce na experimentoch pracovné návyky, voliť výber vhodných pomôcok, pri experimentovaní v skupinkách budú dodržiavať základné pravidlá pracovnej hygieny a bezpečnosti pri práci,
- **rozvoj kompetencií na riešenie problémov** –v priebehu pozorovania javov budú rozpoznávať problémy, merať, experimentovať, systematickým postupom pri problémovom experimente rozvíjať si kritické a tvorivé myslenie, budú uplatňovať deduktívnu metódu aktívnej konštrukcie poznatkov pri správnom pochopení problému a hľadaní efektívneho riešenia,
- **rozvoj kompetencií učebných** – žiaci budú zvyšovať svoj záujem o štúdium predmetu, budú merať fyzikálne vlastnosti objektov, výsledky spracovávať, vyhodnocovať a ďalej využívať pre svoje vlastné učenie sa, zvyšovať svoju motiváciu pre učenie sa tým, že pri experimentovaní budú nachádzať zmysel učenia sa,
- **rozvoj kompetencií personálnych a sociálnych** - pri práci v skupine budú preberať určitú rolu, za ktorú budú zodpovedať (príprava materiálu, alebo zostavovanie pokusu, či vyhotovenie záznamu o pozorovaní a meraní a pod.), budú diskutovať o vykonávanej úlohe alebo o pozorovanom jave vo svojej skupine a v kolektíve triedy.

Aktivizujúce koncepcie vyučovania v rámci fyziky

V rámci implementácie rozvojového programu školy budeme vo vyučovaní fyziky využívať aktivizujúce koncepcie vyučovania:

projektové vyučovanie- jeho využitím na vyučovacích hodinách fyziky budeme rozvíjať:

- **kompetencie komunikačné** - žiaci budú formulovať svoje myšlienky, vyjadrovať sa výstižne a kultivovane v písomnom a ústnom prejave,
- **učebné kompetencie** - žiaci budú vyhľadávať a triediť informácie, využívať ich v procese učenia sa, v tvorivej činnosti a praktickom živote, budú uvádzať veci do súvislosti, prepájať do širších celkov poznatky z rôznych vzdelávacích oblastí a vytvárať si komplexnejší pohľad na svet, pozorovať, experimentovať, porovnávať výsledky, kriticky posudzovať a vyvodzovať závery pre ich využitie,
- **kompetencie na riešenie problémov** – žiaci budú vyhľadávať informácie vhodné na riešenie problému, objavovať rôzne varianty a spôsoby riešenia fyzikálnych problémov, budú skúmať a aplikovať postupy pri riešení

podobných situácií, budú prezentovať a obhajovať svoje riešenia a rozhodnutia byť za ne zodpovedný,

- **kompetencie pracovné a podnikateľské** – žiaci budú používať pravidla bezpečnosti práce, rozvíjať podnikateľské myslenie a praktické využitie získaných vedomostí,
- **kompetencie občianske a kultúrne** – žiaci budú rešpektovať ostatných pri spolupráci, používať demokratické princípy;

kooperatívne vyučovanie – jeho využitím na vyučovacích hodinách fyziky budeme rozvíjať:

- **kompetencie personálne a sociálne** – žiaci budú pracovať v skupine, budú si vytvárať pravidlá práce v tíme, poznávať a plniť rôzne fyzikálne úlohy, diskutovať a spolupracovať pri riešení danej úlohy, rešpektovať rôzne hľadiska,
- **kompetencie komunikačné** - žiaci budú načúvať druhým, zapájať sa do diskusie, obhajovať svoj názor, argumentovať, pracovať s rôznymi druhmi textov, orientovať sa v nich a vyberať podstatné.

Obsah vzdelávania

Šiesty ročník

Vyučovací predmet Fyzika v šiestom ročníku budeme dotovať 2 hodinami týždenne, čo predstavuje posilnenie o 1 hod. týždenne oproti časovej dotácii podľa rámcových učebných plánov štátneho vzdelávacieho programu

V šiestom ročníku sú zaradené tematické okruhy predmetu:

- skúmanie vlastností kvapalín, plynov a pevných telies,
- správanie sa telies v kvapalinách a plynoch,
- teplota. Skúmanie premien skupenstva látok,
- sila a pohyb. Práca. Energia,
- magnetické a elektrické javy,
- elektrický obvod.

Tematický celok: Skúmanie vlastností kvapalín, plynov a pevných telies (26 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Vlastnosti pevných telies <ul style="list-style-type: none"> Krehkosť, tvrdosť, pružnosť, deliteľnosť. Dĺžka. Odhad dĺžky. Jednotky dĺžky 1 mm, 1 cm, 1 m, 1 km. Objem telies. Jednotky objemu Určovanie objemu geometricky pravidelných, nepravidelných telies./pevné telesa/ Jednotky hmotnosti 1 g, 1 kg. Meranie hmotnosti telies. Rozdielne a spoločne vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies. Zhrnutie vlastnosti pevných telies 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť pojmy teleso, látka opísať zloženie látok z atómov a molekúl pochopiť podstatu fyzikálnych veličín zapísať nameranú hodnotu fyzikálnych veličín zostaviť tabuľku z nameraných hodnôt zostrojíť graf lineárnej závislosti a použiť graf napr. pri odhade dĺžky čítať z grafu pri tvorbe grafu využiť PC v bežnom živote využívať jednotky fyzikálnych veličín vybrať meradlo s vhodným rozsahom pre dané meranie prakticky aplikovať pravidla správneho merania fyzikálnych veličín používať jednotky fyzikálnych veličín, ich násobky a diely pripraviť, uskutočniť a vyhodnotiť jednoduchý experiment používať stratégiu: predpoklad – experiment – potvrdenie/nepotvrdenie predpokladu porovnať vlastnosti kvapalných, plynných a pevných látok a telies, rozlíšiť spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies na konkrétnych príkladoch z praktického života správne rozlíšiť vlastnosti, ktoré sa dajú merať a ktoré sú nemerateľné jednoduchým experimentom overiť vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies
Vlastnosti kvapalín a plynov <ul style="list-style-type: none"> Vlastnosti kvapalín – nestlačiteľnosť, tekutosť, deliteľnosť Využitie vlastnosti kvapalín. Vlastnosti plynov – stlačiteľnosť, tekutosť, rozpínavosť, deliteľnosť. Využitie vlastnosti plynov. Tekutosť ako spoločná vlastnosť kvapalín a plynov. Zhrnutie vlastnosti kvapalín a plynov. 	
Prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj - / kooperatívne vyučovanie – odhad a meranie dĺžky väčších vzdialenosti, zostrojenie grafu závislosti medzi počtom krokov a dĺžkou , meranie objemu kvapalného telesa)	

Tematický celok: Správanie sa telies v kvapalinách a plynoch (5 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Správanie telies v kvapalinách <ul style="list-style-type: none"> Pojem hustota. Jednotky hustoty g/cm³, kg/m³. Vzťah medzi objemom a hmotnosťou telies zhotovených z rovnakej latky. Odčítanie hodnoty hustoty latky z grafu. Experimentálne určenie hustoty rôznych kvapalín 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> používať stratégiu: formulovanie problému – predpoklad – experiment – spracovanie, vyhodnotenie a interpretovanie výsledkov meraní zostrojíť graf hustoty pre telesa z rovnakej latky, určiť z grafu hodnotu hustoty vzťah medzi objemom a hmotnosťou telies zhotovených z rovnakej latky aplikovať pri riešení jednoduchých výpočtových úloh pri riešení úloh pracovať s MFCHT tabuľkami poznatky o hustote aplikovať na vybraných javoch z praktického života
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj -/ práca v skupinách - meranie hmotnosti a objemu telesa, vzťah medzi objemom a hmotnosťou telies zhotovených z rovnakej latky aplikovať pri riešení úloh z praktického života 	

Tematický celok: Teplota. Skúmanie premien skupenstva látok (7 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Meranie teploty.• Modelovanie zariadenia Celsiovoho teplomera.• Kalibrácia teplomera	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">• znázorniť reálny teplomer modelom• zapísať nameranú hodnotu fyzikálnej veličiny• zostaviť tabuľku z nameraných hodnôt• zostrojiť graf• z porovnania dvoch grafov určiť spoločné i rozdielne znaky• čítať z grafu a interpretovať graf• pri tvorbe grafu využiť PC• vybrať meradlo s vhodným rozsahom pre dané meranie• prakticky aplikovať pravidla správneho merania fyzikálnych veličín
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none">• Osobnostný a sociálny rozvoj / práca v skupinách - sledovanie teplotných zmien za určitý čas/	

Tematický celok: Sila a pohyb. Práca. Energia (5 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Vzájomné pôsobenie telies, sila.• Gravitačná sila, gravitačné pole..• Jednotky času 1 s, 1 min, 1 h.• Meranie času•	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">• vysvetliť silu ako fyzikálnu veličinu, ktorou sa navzájom priťahujú všetky telesa – prejav vzájomného pôsobenia dvoch telies• vysvetliť ako sa prejavuje gravitačné pole /aplikácia na prax/• v bežnom živote využívať jednotky fyzikálnych veličín• používať jednotky fyzikálnej veličiny, jej násobky a diely
Prierezové témy:	
<ul style="list-style-type: none">• Osobnostný a sociálny rozvoj / práca v skupinách -jednoduché experimentálne úlohy na meranie času/	

Tematický celok: Magnetické a elektrické javy. Elektrický obvod. (23 h)

	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Magnet a jeho vlastnosti. • Poly magnetu. • Magnetické pole. • Zem ako magnet. Kompas. • Elektrizovanie telies. Elektrický náboj. Elektrické pole. • Elektrický obvod. Časti elektrického obvodu. • Znázornenie elektrického obvodu schematickými značkami. • Elektrický prúd. Jednotka elektrického prúdu 1 A. • Elektrické napätie. Jednotka napätia 1 V. • Žiarovka a jej objavenie. • Elektrické vodiče a izolanty z pevných látok. • Model vedenia elektrického prúdu v pevných, kvapalných a plyných látkach. • Elektrické spotrebiče v domácnosti. • Bezpečnosť pri práci s elektrickými spotrebičmi. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • navrhnuť experiment na overenie pólov magnetu • vysvetliť princíp kompasu – určovanie svetových strán • získať informácie o objave žiarovky • vysvetliť jav elektrizovania telies, jednoduchým experimentom ho ilustrovať /orientácia na príklady z praxe/ • zakresliť jednoduchý elektrický obvod pomocou schematických značiek, čítať schému a zapojiť jednoduchý elektrický obvod podľa schémy • triediť vybrané pevné telesá na elektrické vodiče a izolanty • vysvetliť rozdiel medzi elektrickým vodičom a izolantom • vysvetliť vedenie elektrického prúdu v pevných, kvapalných a plyných látkach • dodržiavať zásady správneho používania elektrických spotrebičov
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova (šetrenie energie) • Ochrana života a zdravia (Bezpečné zaobchádzanie s elektrickými spotrebičmi v domácnosti) • Osobnostný a sociálny rozvoj (práca v skupinách – jednoduché experimenty na overenie pólov magnetu a zostavovanie jednoduchých elektrických obvodov) 	

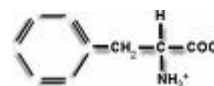
Učebné zdroje:

Internet

Odborná literatúra

Fyzika pre 6. ročník základných škôl študijná časť A /J. Janovič – R. Kolářová – A. Černá/

Fyzika pre 6. ročník základných škôl študijná časť B

Charakteristika predmetu

Predmet chémie vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda svojím experimentálnym charakterom vyučovania umožňuje žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam chemických javov a procesov. Obsah učiva tvoria poznatky o vlastnostiach a použití látok, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote. Sú to predovšetkým tieto oblasti: chémie potravín a nápojov, kozmetiky, liečiv, čistiacich prostriedkov, atď.

Pri štúdiu chémie špecifickými poznávacími metódami si žiaci osvojujú i dôležité spôsobilosti. Ide predovšetkým o rozvíjanie spôsobilosti objektívne a spoľahlivo pozorovať, experimentovať a merať, vytvárať a overovať hypotézy v procese riešenia úloh rôznej zložitosti.

Neoddeliteľnou súčasťou učebného predmetu chémie je aj systém vhodne vybraných laboratórnych prác, ktorých správna realizácia si vyžaduje osvojenie si základných manuálnych zručností a návykov bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.

Učebný predmet chémie sa v 6. ročníku vyučuje ako povinný predmet s časovou dotáciou 0,5 hodiny týždenne (17 hodín ročne).

Minimálny počet laboratórnych cvičení je pri 0,5 hodinovej dotácii 2 laboratórne cvičenia.

Enviro-profilácia školy rozvíja v rámci vyučovacieho predmetu chémie spôsobilosti dôležité pre rozvoj osobnosti žiaka v oblasti jeho postojov k životnému prostrediu a k jeho ochrane. Základom pre rozvoj environmentálneho povedomia žiakov prostredníctvom chémie je vytváranie vzťahov medzi človekom a jeho životným prostredím v rôznych súvislostiach, ako aj problematika, týkajúca sa životného prostredia regionálneho aj globálneho charakteru.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom vyučovania chémie na základnej škole je rozvoj prírodovednej gramotnosti, ktorá v sebe zahŕňa schopnosť používať vedecké poznatky, identifikovať otázky a vyvodzovať dôkazmi podložené závery pre pochopenie sveta prírody a zmien, ktoré v ňom prebiehajú s využitím poznatkov z chémie pre človeka, spoločnosť a prírodu.

Čiastkové ciele predmetu súvisia s rozvíjaním kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu chémie.

Kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- aktívnym poznávaním prispievať k formovaniu a rozvíjaniu logického, kritického a tvorivého myslenia,

- vedieť využiť na hodinách získané vedomosti, spôsobilosti a návyky v každodennom živote.

Kompetencie komunikačné

- schopnosť využívať dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vedieť sa vyjadrovať adekvátnym ústnym a písomným prejavom,
- spôsobilosť používať odborný jazyk,
- vedieť využívať dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu,
- schopnosť zhodnotiť informácie a ich zdroj a vedieť informácie tvorivo spracovať a prakticky využívať,
- prezentovať sám seba a výsledky svojej práce.

Kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- vedieť vysvetliť niektoré javy pomocou známych zákonov alebo pomocou jednoduchších javov,
- vedieť vypočítať hmotnosť zložiek potrebných na prípravu roztoku.

Kompetencie v oblasti IKT

- využívať IKT pri vzdelávaní,
- používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou.

Kompetencia riešiť problémy

- vedieť uplatňovať pri riešení problémov metódy založené na analytickom, kritickom a tvorivom myslení,
- formulovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov.

Kompetencie sociálne a personálne

- schopnosť efektívne spolupracovať v skupine,
- schopnosť tvorivo prispievať k dosiahnutiu spoločných cieľov.

Kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- schopnosť inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh so zámerom dosiahnuť určitý cieľ úlohy alebo projektu,
- vedieť plánovať a riadiť projekty.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Vhodný výber metód a foriem v chémii bude určovať smer vyučovacích činností učiteľa a učebných aktivít žiaka. Základným prostriedkom plnenia výchovno-vzdelávacích cieľov v chémii budú nasledovné metódy a formy:

Motivačné metódy na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť v predmete chémia využijeme:

- motivačné rozprávanie (citové približovanie obsahu učenia, napr. na úvod témy alebo tematického celku),
- motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov z každodenného života).

Expozičné metódy aplikujeme pri vytváraní nových poznatkov a zručností v biológii:

- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva chémie),
- rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov v prírode, rozhodovanie o riešení a hľadanie riešení napr. ekologických problémov, znečisťovanie vody a vzduchu),
- beseda (riešenie aktuálnych otázok ochrany životného prostredia celým kolektívom žiakov),
- pozorovanie (cielené systematické vnímanie objektov a procesov v prírode, pozorovanie oddeľovania zložiek zmesí - filtrácia),
- manipulácia s predmetmi – laboratórnymi pomôckami (praktické činnosti, experimentovanie, pokusy),
- inštruktáž (vizuálne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k chápaniu slovnému a písomnému návodu, vypracovanie záznamu z laboratórných cvičení - protokolu).

Problémové metódy zaradíme do výučby:

- heuristická metóda DITOR (učenie sa riešením problémov založené na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení – postup podľa danej schémy, napr. ochrana vody a ovzdušia, oddeľovanie zložiek zmesí),
- projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu – projekt na tému Voda alebo Vzduch).

Aktivizujúce metódy aplikujeme v každej časti vyuč. jednotky, najmä:

- diskusiu (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov a poznatkov o prírode, zdôvodňovanie prírodných javov a súvislostí),
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov skupiny – skúmanie, bádanie, pozorovanie, vyvodzovanie spoločných záverov).

Samostatné učenie prostredníctvom IKT a experimentovanie sa využije pri rozvoji spôsobilostí naučiť sa učiť: samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie vecí, javov a faktov.

Organizačné formy - pri dosahovaní cieľov a rozvíjaní príslušných kľúčových kompetencií využijeme:

- vyučovaciu hodinu (základná, motivačná, expozičná, fixačná, aplikačná, diagnostická),
- laboratórne cvičenie.

Využívanie inovatívnych technológií vo vyučovaní biológie

V rôznych fázach vyučovacej hodiny bude inovatívnym prvkom využívanie IKT. Pomocou IKT v spojení s modernou didaktickou technikou a pomôckami budeme u žiakov rozvíjať hlavne kľúčové kompetencie v oblasti informačno-komunikačných technológií:

- schopnosť osvojiť si základné zručnosti v oblasti IKT
- schopnosť používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou
- schopnosť využívať IKT pri vzdelávaní

Obsah vzdelávania

Šiesty ročník

Chémia sa v 6. ročníku vyučuje ako povinný predmet s časovou dotáciou 0,5 hodiny týždenne (17 hodín ročne).

Minimálny počet laboratórnych cvičení je pri 0,5 hodinovej dotácii 2 hodiny laboratórnych cvičení

Prehľad tematických celkov a tém

(do výučby chémie v 6. ročníku je začlenený jeden tematický celok so štyrmi hlavnými témami)

1. Chémia okolo nás

- 1.1 Objavovanie chémie v našom okolí,
- 1.2 Skúmanie vlastností látok,
- 1.3 Zmesi a chemicky čisté látky,
- 1.4 Látky, nevyhnutné pre náš život: voda a vzduch.

Laboratórne cvičenie 1.Filtrácia 2.Kryštalizácia **Tvorba projektov:** 1.Voda 2.Vzduch

Tematický celok: Objavovanie chémie v našom okolí (2 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">Význam chémie pre život človeka.Chémia ako veda, chemická výroba.Chemický výrobok, prírodná surovina.	Žiak: <ul style="list-style-type: none">vie vysvetliť význam chemickej vedy, výroby a výrobkovpozná významné chemické závody vo svojom okolí a vie im priradiť výrobokchápe dôležitosť hospodárneho využitia surovín - potrebu recyklácie a separácie
<ul style="list-style-type: none">Chemické laboratórium.	Žiak: <ul style="list-style-type: none">vie pomenovať jednoduché laboratórne pomôcky: skúmavka, kadička, banka, krycie sklíčko, kryštalizačná miska, filtračný lievik, filtračný papier, odmerný valec, držiak, kruh, svorka, stojan, odparovacia miska, roztieračka s roztieradlom, pinzeta, chemická lyžička, chemické kliešte, kahan, váhy, pipeta, chladič.vie používať ochranné pomôcky – okuliare, rukavice, ochranný štít.pozná zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, základné piktogramy (napr. žieravina, horľavina, výbušnina, jed).pozná zásady prvej pomoci a telefónne číslo PP.

Tematický celok: Skúmanie vlastností látok (1 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">Vlastnosti látok – horľavosť, skupenstvo, vôňa, zápach, vzhľad, rozpustnosť.	Žiak: <ul style="list-style-type: none">vie určiť pozorovaním vlastnosti konkrétnych látok.vie vymenovať príklady horľavých a nehorľavých látok.vie uviesť príklady látok rozpustných a nerozpustných vo vode.

Tematický celok: Zmesi a chemicky čisté látky (6 h)

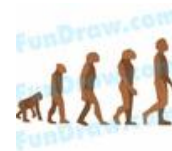
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">Chemicky čistá látka.Zmes.	Žiak: <ul style="list-style-type: none">vie uviesť príklady chemickej látky.vie uviesť príklady zmesi.
<ul style="list-style-type: none">Rôznorodá zmes.Rovnorodá zmes – roztok, vodný roztok.Nasýtený roztok, rozpúšťadlo, rozpustená látka.	Žiak: <ul style="list-style-type: none">vie uviesť príklad troch rôznorodých zmesí.vie uviesť príklad troch rovnorodých zmesí používaných v domácnosti.
<ul style="list-style-type: none">Metódy oddeľovania zložiek zmesí – usadzovanie, filtrácia.	Žiak: <ul style="list-style-type: none">vie rozlišovať jednotlivé metódy oddeľovania zložiek zmesí.pozná využitie metód oddeľovania zložiek zmesí v praktickom živote.
<ul style="list-style-type: none">Laboratórne cvičenie - Filtrácia	Žiak: <ul style="list-style-type: none">vie v praxi aplikovať filtráciu.vie pozorovať javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť ich

	<ul style="list-style-type: none"> a interpretovať. • vie zaznamenať výsledok pokusu. • dodržiava zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.
<ul style="list-style-type: none"> • Metódy oddeľovania zložiek zmesí – odparovanie, destilácia, kryštalizácia. 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vie rozlišovať jednotlivé metódy oddeľovania zložiek zmesí. • pozná využitie metód oddeľovania zložiek zmesí v hospodárstve a v domácnosti.
<ul style="list-style-type: none"> • Laboratórne cvičenie: Kryštalizácia 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vie v praxi aplikovať kryštalizáciu. • vie pozorovať javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť ich a interpretovať. • vie zaznamenať výsledok pokusu. • dodržiava zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.

Tematický celok: Látky nevyhnutné pre náš život: voda a vzduch (8 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Voda 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vie vysvetliť význam vody pre život človeka, zvieratá a rastliny. • pozná rozdelenie vody podľa použitia a pôvodu (pitná, úžitková, odpadová, destilovaná, zrážková, povrchová, podzemná). • pozná možnosti úpravy a čistenia vôd. • vie vysvetliť rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd. • vie popísať dôsledky znečistenia vôd.
<ul style="list-style-type: none"> • Vzduch 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vie vymenovať hlavné zložky vzduchu, skleníkové plyny (napr. CO₂, metán). • pozná hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (spaľovanie odpadov – potreba separovaného zberu). • vie posúdiť význam kyslíka pre živé organizmy. • vie vysvetliť význam ozónovej vrstvy. • pozná príčiny vzniku ozónovej diery a skleníkového efektu a ich následky na našu planétu.
<ul style="list-style-type: none"> • Projekt: Voda - Vzduch 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vie získavať informácie z rôznych zdrojov. • vie argumentovať a obhájiť svoj projekt pred triedou.
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova (chemické látky, ktoré pozitívne a negatívne ovplyvňujú život človeka, hlavné zdroje znečistenia ovzdušia – ozónová vrstva, skleníkový efekt, znečistenie vody – odpadová voda, odpad – recyklácia, separácia) • Ochrana života a zdravia (dôsledky určitých javov alebo ľudskej činnosti z ekologického, ekonomického alebo zdravotného hľadiska - škodlivé účinky používania chloridu sodného k zimnému posypu ciest, význam kyslíka pre živé organizmy, horľavé a nehorľavé látky) • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti (projekt na tému Voda a Vzduch, obhajoba a prezentácia vlastného projektu pred triedou) 	

BIOLÓGIA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet biológia patrí do vzdelávacej oblasti Človek a príroda. Biológia dáva možnosť rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj vzťah človeka k živým a neživým zložkám prostredia. Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. Predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí. Orientuje sa na prejavy života a vzájomné vzťahy organizmov, chápanie základných súvislostí živých a neživých zložiek prírody, ako výsledku vzájomného pôsobenia rôznych procesov. Vede k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote, rozvíjať aktívny a pozitívny vzťah k prírode, človeku a ochrane jeho zdravia.

Štruktúrnym prvkom učiva biológie je špirálovité usporiadanie obsahu. Poznatky sa rozvíjajú na základe princípu od vonkajších k vnútorným štruktúram vo vzájomných vzťahoch a súvislostiach.

Obsah učiva je usporiadaný v nadväznosti na osvojené poznatky z nižšieho stupňa vzdelávania a skúsenosti žiakov z vnímania prírodných objektov, vzťahov organizmov a človeka v prírodnom prostredí. Celá štruktúra učiva je orientovaná na konkrétne prírodné celky, poznávanie jednotlivých organizmov v nich žijúcich, triedenie a zovšeobecňovanie poznatkov, s pozornosťou na potravné vzťahy a vzťahy k prostrediu, s postupným prechodom na pochopenie vnútorných štruktúr. Usporiadanie učiva vedie k postupnému poznávaniu zložitosti organizmov a postupne prehĺbovaniu poznatkov.

Výučba v 6. ročníku s časovou dotáciou 2 hodiny týždenne. Dochádza tým k posilneniu časovej dotácie o 1 hodinu v porovnaní s rámcovými učebnými plánmi štátneho vzdelávacieho programu.

Výučba predmetu bude zrealizovaná kombináciou teoretického vzdelávania a terénnych prác. So zreteľom na enviro-profiláciu školy rozvíja vzdelávanie v rámci vyučovacieho predmetu biológia spôsobilosti dôležité pre rozvoj osobnosti žiaka v oblasti jeho postojov k životnému prostrediu v zmysle proenvironmentálnej hodnotovej orientácie, vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím v rôznych súvislostiach, ako aj problematiku, týkajúcu sa životného prostredia regionálneho aj globálneho charakteru a sú základom pre rozvoj environmentálneho povedomia žiakov.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu biológia bude rozvoj prírodovednej gramotnosti, ktorá v sebe zahŕňa schopnosť používať vedecké poznatky, identifikovať otázky a vyvodzovať dôkazmi podložené závery pre pochopenie sveta prírody a zmien, ktoré v ňom prebiehajú.

Čiastkové ciele predmetu biológia budeme rozvíjať prostredníctvom jednotlivých kľúčových kompetencií zameraných na prírodovednú gramotnosť:

Kompetencie komunikačné

- vedieť využívať dostupné informačno-komunikačné technológie,
- správne používať základné pojmy a zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov,
- vyjadrovať sa adekvátnym ústnym a písomným prejavom,
- spôsobilosť používať odborný jazyk,
- vedieť využívať dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu,
- schopnosť zhodnotiť informácie a ich zdroj a dokáže informácie tvorivo spracovať a prakticky využívať,
- prezentovať sám seba a výsledky svojej práce.

Kompetencie v oblasti IKT

- vedieť využívať IKT pri vzdelávaní,
- účelne používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou.

Kompetencia riešiť problémy

- schopnosť uplatňovať pri riešení problémov metódy založené na analytickom, kritickom a tvorivom myslení,
- vedieť formulovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- spôsobilosť samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh.

Kompetencie sociálne a personálne

- vedieť realizovať základné postupy efektívnej spolupráce v skupine,
- schopnosť zväziť svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosiahnutiu spoločných cieľov.

Kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- zručnosť pri práci s prírodninami a pri terénnych prácach aplikovať teoretické poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach,
- vedieť inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh so zámerom dosiahnuť určitý cieľ úlohy alebo projektu,
- spôsobilosť plánovať a riadiť projekty.

Špecifickým cieľom predmetu biológia na našej škole bude:

- aktivizovať žiakov ich priamou účasťou na praktických bádateľských činnostiach prostredníctvom terénnych prác,
- zabezpečiť prepojenosť teórie s praxou,
- bližšie poznávať prírodu okolia z pohľadu odbornosti,
- zainteresovanosť žiakov pre aktívnu ochranu životného prostredia a biotických podmienok pre zachovanie biodiverzity.

Tento špecifický cieľ budeme naplňať prostredníctvom terénnych prác, ktoré budú rozvíjať kognitívne, technické a sociálne kľúčové kompetencie žiakov a podporia tak rozvoj ich environmentálnych postojov.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Základným prostriedkom plnenia výchovno-vzdelávacích cieľov v biológii budú metódy a formy, ktorých vhodný výber určuje smer vyučovacích činností učiteľa a učebných aktivít žiaka. Uvádzame metódy a formy, ktoré budeme využívať na hodinách biológie:

Motivačné metódy na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť v predmete biológia:

- motivačné rozprávanie (citové približovanie obsahu učenia, napr. na úvod témy alebo tematického celku),
- motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov z predmetu prírodoveda v nižších ročníkoch),
- motivačná demonštráciu (vzbudenie záujmu o prírodovednú tému pomocou ukážky alebo modelu prírodniny).

Expozičné metódy využijeme pri vytváraní nových poznatkov a zručností v biológii

- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva),
- rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov v prírode, rozhodovanie o riešení a hľadanie riešení napr. ekologických problémov),
- beseda (riešenie aktuálnych otázok ochrany životného prostredia celým kolektívom žiakov),
- demonštračná metóda (demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín, trvalých preparátov),
- pozorovanie (cieľené systematické vnímanie objektov a procesov v prírode, pozorovanie živých a neživých prírodnín),
- manipulácia s predmetmi – prírodninami (praktické činnosti, experimentovanie, pokusy),

- inštruktáž (vizuálne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k chápaniu slovnému a písomnému návodu, vypracovanie záznamu z praktickej činnosti a terénnych prác - protokolu).

Problémové metódy

- heuristická metóda DITOR (učenie sa riešením problémov budeme využívať pri riešení úloh, ktoré sú založené na vymedzení a rozboře problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení – postup podľa danej schémy, napr. regionálne významné rastliny a živočíchy a ich ochrana),
- projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou bude viesť k vytvoreniu určitého produktu – herbárová položka, projekt, vzorka prírodniny, vzorkovnica semien, plodov).

Aktivizujúce metódy

- diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov a poznatkov o prírode, zdôvodňovanie prírodných javov a súvislostí),
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania bude založená na vzájomnej závislosti členov skupiny pri skúmaní, bádaní, pozorovaní, vyvodzovaní spoločných záverov).

Práca s knihou a textom, bude využitá pri osvojovaní a upevňovaní nového učiva

Bude zameraná na:

- čítanie s porozumením,
- spracovanie textových informácií, učenie sa z textu,
- orientácia v štruktúre textu - vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií,
- práca s odbornou literatúrou a literatúrou na určovanie druhu rastlín a živočíchov.

Fixačné metódy využijeme v rámci spätnej väzby a budú zamerané najmä na:

- opakovanie (na konci tematického celku),
- precvičovanie (pomocou opakovacích otázok a obrázkového materiálu, hier a hádaniek).

Samostatné učenie prostredníctvom IKT a experimentovanie – využijeme pri aktivizačnej metóde na rozvoj samostatnosti žiakov - samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie vecí, javov a faktov.

Z organizačných foriem budeme pri dosahovaní cieľov a rozvíjaní príslušných kľúčových kompetencií uplatňovať hlavne:

- terénne pozorovania – práca v teréne,
- praktické aktivity a cvičenia,

- vyučovacia hodina (základná, motivačná, expozičná, fixačná, aplikačná, diagnostická);

Pozorovanie v teréne využijeme pri rozvoji bádateľských schopností žiakov:

- pozorovanie dostupných prírodných procesov na podporu chápania vzájomných vzťahov v prírode a ich významu,
- pozorovanie živých biologických objektov
- poznávanie a rozlišovanie organizmov podľa podstatných vonkajších znakov (zber rastlinného materiálu, pozorovanie organizmov v prírode, ich životné prostredie, fotografovanie, snímanie videokamerou);

Praktické aktivity sa využijú pri podpore výskumníckych schopností a ambícií žiakov:

- samostatná činnosť na základe inštruktáže (príprava),
- mikroskopických preparátov, príprava a zhotovovanie herbárových položiek, mikroskopovanie).

Využívanie inovatívnych technológií vo vyučovaní biológie

Inovatívne vyučovacie metódy budeme využívať aj prostredníctvom IK technológií, moderných didaktických pomôcok (mikroskopy napojené na počítač, dataprojektor, interaktívna tabuľa, prezentácie v PowerPointe a Scrapbooku). Pomocou IKT v spojení s modernou didaktickou technikou a pomôckami budeme u žiakov rozvíjať kľúčové kompetencie v oblasti informačno-komunikačných technológií:

- schopnosť osvojiť si základné zručnosti v oblasti IKT,
- schopnosť využívať IKT pri vzdelávaní, riešení zadaných úloh a spracovávaní jednoduchých projektov,
- schopnosť používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou.

Obsah vzdelávania

Šiesty ročník

Výučba predmetu biológie sa v 6. ročníku realizuje s časovou dotáciou 2 hodiny týždenne (66 hodín ročne). Dochádza tým k posilneniu časovej dotácie o 1 hodinu v porovnaní s rámcovými učebnými plánmi štátneho vzdelávacieho programu.

Prehľad tematických celkov:

(časová dotácia tematických celkov je uvedená s navýšením o rozširujúce učivo, tvorbu projektov a praktických aktivít)

1. Život s človekom a v ľudských sídlach (21 h),
2. Základná štruktúra života (5 h),
3. Živé organizmy a ich stavba (4 h),

4. Stavba tela rastlín a húb (15 h),
5. Stavba tela bezstavovcov (21 h).

Rozširujúce učivo:

- Rozvoj zelene – izbové rastliny,
- Rozvoj zelene – liečivé rastliny,
- Kliešť obyčajný,
- Sladkovodné ryby,
- Morské ryby,
- Rastliny a živočíchy európskeho významu,
- Regionálne osobitosti prírodných spoločenstiev – ŠPR – Bisce, CHVÚ – Východoslovenská rovina,
- Huby jedlé, nejedlé, jedovaté,
- Výučbové programy v biológii.

Tvorba projektov:

- Organizmy žijúce s človekom a v okolí ľudských obydí,
- Ekosystémy okolia – vodný, poľný, záhradný,
- Časti rastliny.

Praktické aktivity:

- Pozorovanie šupiny ryby,
- Pozorovanie buniek rastlín mikroskopom,
- Pozorovanie stonky byliny a dreviny,
- Pozorovanie listov,
- Pozorovanie vonkajšej stavby tela hmyzu,
- Praktická terénna práca – zbieranie rastlinného materiálu – herbár,
- Pozorovanie bezstavovcov v prírode,
- Exkurzia – Stanica mladých prírodovedcov.

Tematický celok: Život s človekom a v ľudských sídlach (21 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Ľudské obydli a ich okolie. • Vplyv ľudskej činnosti na prispôbovanie sa organizmov prostrediu. 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • uviesť osobitosti ľudských obydí a ich okolia pre život organizmov • uviesť význam kríženia rastlín a živočíchov pre človeka • uviesť význam zdomáčňovania živočíchov pre človeka
<ul style="list-style-type: none"> • Mikroorganizmy žijúce s človekom. • Poznávanie a význam pre človeka. 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • uviesť prejavy škodlivosti parazitickej baktérie pre človeka • opísať využitie mliečnych a kvasných baktérií • uviesť príklad využitia kvasiniek človekom • uviesť podmienky výskytu plesní v domácnosti • uviesť príklad priemyselnej výroby s využívaním

	kvasinky
<ul style="list-style-type: none"> • Pestované rastliny v záhradách. Pestované ovocné stromy a kry. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. • Rozvoj zelene – izbové rastliny • Rozvoj zelene – liečivé rastliny 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomenovať podľa ukážky zástupcu cibulovej, hlúbovej a koreňovej zeleniny • rozoznať na ukážke a pomenovať strukovinu • rozlíšiť a pomenovať na ukážke päť druhov zeleniny • vysvetliť potrebu hnojenia pôdy v záhrade pri dlhoročnom pestovaní plodín • vysvetliť význam zeleniny vo výžive človeka • rozlíšiť na ukážke a pomenovať dva ovocné stromy • rozlíšiť na ukážke a pomenovať dve rastliny s drobným dužinatým ovocím • vysvetliť význam ovocia pre zdravie človeka
<ul style="list-style-type: none"> • Nežiaduci spoločníci človeka. • Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam • Zásady prevencie pred šírením nákazy. • Kliešť obyčajný 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť na príklade škodlivosť vnútorného a vonkajšieho • parazita • rozlíšiť na ukážke dva živočíchy znehodnocujúce potraviny • vymenovať zásady ochrany pred vnútornými parazitmi • poznať spôsob odstránenia vši z vlasov
<ul style="list-style-type: none"> • Včelárstvo, rybárstvo a rybnikárstvo. • Spoločenský život včiel. • Zásady chovu včiel a rýb. • Chovateľsky významné vtáky. • Sladkovodné ryby • Morské ryby • Praktické cvičenie: Pozorovanie šupiny ryby 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opísať na ukážke význam včely matky, robotnice, trúda v úli • uviesť príklady významu chovu včely pre človeka • vysvetliť význam rýb pre človeka • na ukážke pomenovať samca a samicu kury, kačice, husi a morcky • vysvetliť na príklade kohúta a sliepky pohlavnú dvojtvarosť • uviesť význam chovu kury, kačice, husi alebo morcky pre človeka
<ul style="list-style-type: none"> • Blízki spoločníci človeka. • Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam • Spolunažívanie živočíchov a ľudí v domácnosti. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnať odlišnosti vonkajších znakov psa a mačky • pomenovať na ukážke jedno plemeno psa • uviesť zásady chovu psa a mačky v domácnosti • uviesť príklad starostlivosti o drobné domáce živočíchy
<ul style="list-style-type: none"> • Chovateľsky významné cicavce. • Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. • Zásady chovu. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať na ukážke tri druhy hospodárskych zvierat • rozpoznať na ukážke samca, samicu a mláďa dvoch hospodárskych zvierat • uviesť význam chovu jedného druhu hospodárskeho zvierat'a • uviesť dôsledky pridávania veľkého množstva chemických prípravkov do potravy hospodárskych zvierat
<ul style="list-style-type: none"> • Cicavce žijúce s človekom. • Poznávanie podľa vonkajších znakov, riziká prenosu nákazlivých ochorení, ochrana a prevencia. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť na ukážke myš a potkana • uviesť riziko výskytu myši a potkanov v domácnosti • uviesť spôsoby ochrany pred myšami a potkanmi

<ul style="list-style-type: none"> • Živočíchy v okolí ľudských sídiel. • Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. • Projekt: Organizmy žijúce s človekom a v okolí ľudských obydli • Rastliny a živočíchy európskeho významu • Regionálne osobitosti prírodných spoločenstiev – ŠPR – Bisce, CHVÚ – Východoslovenská rovina 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uviesť dva bezstavovce žijúce v záhrade alebo sade • vysvetliť škodlivosť premnoženia niektorých bezstavovcov • v domácnosti, záhrade a sade • opísať význam spevavých vtákov v okolí domácností • poznať na ukážke troch spevavých vtákov • uviesť príklad spevavého vtáka, ktorý sa živí hmyzom
--	---

Tematický celok: Základná štruktúra života (5 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Rastlinná a živočíšna bunka. • Základná stavba a funkcia častí bunky. • Praktické cvičenie: Pozorovanie buniek rastlín mikroskopom 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomenovať na ukážke časti rastlinnej bunky • vysvetliť význam bunkového jadra a chloroplastu • pomenovať na ukážke časti živočíšnej bunky • určiť na ukážke zhodné a rozdielne znaky rastlinnej a živočíšnej bunky

Tematický celok: Živé organizmy a ich stavba (4 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Nebunkové a jednoduché bunkové organizmy. • Stavba tela. • Význam, vplyv na človeka, nákazlivé ochorenia, prevencia. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnať stavbu vírusu a baktérie • rozhodnúť, či pôvodcom nákazy chrípky, žltacky, angíny je vírus alebo baktéria • uviesť príklad troch nákazlivých ochorení • uviesť možnosti predchádzania šíreniu vírusových a bakteriálnych nákaz
<ul style="list-style-type: none"> • Stavba tela jednobunkových organizmov. • Stavba tela mnohobunkových organizmov. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomenovať na ukážke črievičky hlavné časti tela • porovnať na ukážke stavbu tela drobnozrnka a črievičky • priradiť pletivo a tkanivo k rastline a živočíchovi • určiť na ukážke rastliny jej orgány • určiť na ukážke štruktúry tela živočícha bunku, tkanivo, orgán, sústavu orgánov

Tematický celok: Stavba tela rastlín a húb (15 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Stavba tela nekvitnúcich rastlín. • Machy a paprade. • Huby jedlé, nejedlé, jedovaté 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomenovať na ukážke časti tela machu • pomenovať na ukážke časti tela paprade • uviesť význam výtrusov pre machy a paprade
<ul style="list-style-type: none"> • Stavba tela kvitnúcich rastlín. • Koreň, prijímanie živín koreňom, význam pre život rastliny. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť na ukážke stavby koreňa pokožku, dužinu, cievne zväzky, koreňové vlásky • uviesť živiny, ktoré rastlina prijíma koreňom • vysvetliť význam koreňa pre rastlinu
<ul style="list-style-type: none"> • Stonka (dreviny, byliny), prúdenie látok stonkou, význam pre život rastliny. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • roztriediť na ukážke dreviny a byliny podľa stavby

<ul style="list-style-type: none"> Praktické cvičenie: Pozorovanie stonky byliny a drevíny 	<p>stonky</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť význam cievnych zväzkov v stonke určiť na konáriku púčiky a vysvetliť ich význam zdôvodniť význam stonky pre život rastliny
<ul style="list-style-type: none"> List. Fotosyntéza, dýchanie, vyparovanie vody, význam pre život v prírode. Praktické cvičenie: Pozorovanie listov 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> určiť na ukážke stavby listu dôležité časti pre fotosyntézu uviesť význam prieduchov v pokožke listu vymenovať látky, ktoré listy pri dýchaní zo vzduchu prijímajú a ktoré do vzduchu vylučujú uviesť význam listov pre prijímanie živín a dýchanie
<ul style="list-style-type: none"> Kvet. Opelenie a oplodnenie. Význam pre rozmnožovanie rastlín. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlíšiť na ukážke kvetný obal, tyčinku a piestik uviesť význam peľového zrnka a vajíčka opísať na schéme opelenie kvetu uviesť, kedy nastáva v kvete oplodnenie zdôvodniť, prečo je kvet rozmnožovací orgán rastliny
<ul style="list-style-type: none"> Plod a semeno. Rozdelenie plodov, význam pre rozmnožovanie rastlín. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> určiť na ukážke plodu oplodie a semeno rozlíšiť na ukážke dužinatý a suchý plod pomenovať na ukážke semena zárodok a kľúčne listy vysvetliť význam plodu a semena pre rastlinu, živočíchov a človeka
<ul style="list-style-type: none"> Rastlinné telo. Súčinnosť orgánov pre príjem živín, prenos a vylučovanie látok. Vplyv svetla, tepla, vody a živín. Praktická terénna práca – zbieranie rastlinného materiálu – herbár Projekt: Časti rastliny 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> vymenovať látky, ktoré potrebuje rastlina pre život pomenovať na ukážke rozmnožovacie a vyživovacie orgány kvitnúcej rastliny pomenovať na ukážke orgány, ktorými rastlina prijíma výživu a dýcha, prúdia látky, prijíma a vyparuje vodu
<ul style="list-style-type: none"> Huby s plodnicou jedle a jedovate, rozlíšenie podľa typických znakov. Kvasinky, plesne, lišajníky, stavba tela. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlíšiť stavbu jedle a jedovatej huby s plodnicou rozlíšiť na ukážke hubu s výtrusnicami na lupenoch a v rúrkach rozlíšiť na ukážke kvasinku a plesň podľa stavby tela uviesť význam výtrusnice plesne opísať na ukážke stavbu tela lišajníka

Tematický celok: Stavba tela bezstavovcov (21 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Přhlivce - drobné vodné živočích. Stavba tela a základné telesné funkcie. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť, ako nezmar prijíma potravu a dýcha vysvetliť, prečo sa nervová sústava nezmara nazýva rozptýlená uviesť význam vajíčok a spermií nezmara vysvetliť význam púčikov u nezmara vysvetliť význam slova obojpohlavný živočích
<ul style="list-style-type: none"> Ploskavce a hlístovce - vnútorné parazity. Stavba tela. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> uviesť časť tráviacej sústavy človeka, v ktorej žije pásomnica a hlísta opísať prijímanie potravy hlísty a pásomnice opísať podľa ukážky rozmnožovanie hlísty alebo pásomnice vysvetliť nevyhnutnosť dostatočnej tepelnej úpravy

	mäsa a umytia ovocia a zeleniny pred konzumáciou
<ul style="list-style-type: none"> • Mäkkýše – živočíchy so schránkou. • Stavba tela a základné telesné funkcie. • Praktické cvičenie: Pozorovanie bezstavovcov v prírode 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uviesť miesto uloženia vnútorných orgánov slimáka • porovnať podľa ukážky schránku slimáka a škl'abky • vysvetliť, prečo je slimák obojpohlavný živočích • uviesť orgánovú sústavu, ktorou slimák prijíma a spracováva potravu • porovnať dýchacie orgány slimáka a škl'abky • určiť na ukážke ústny, prijímací a vyvrhovací otvor škl'abky
<ul style="list-style-type: none"> • Obrúčkavce - živočíchy s obrúčkami. • Stavba tela a základné telesné funkcie. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uviesť, aký orgán umožňuje dážd'ovke pohyb • zdôvodniť, názov zatvorená obehovej sústavy dážd'ovky • opísať, ako dýcha dážd'ovka • zdôvodniť názov rebríčkovej nervovej sústavy dážd'ovky • uviesť význam opasku dážd'ovky
<ul style="list-style-type: none"> • Článkonožce - živočíchy s článkovaným telom. Stavba tela a základné telesné funkcie. • Výučbové programy v biológii • Projekt: Ekosystém okolia – vodný, poľný, záhradný • Praktické cvičenie: Pozorovanie vonkajšej stavby tela hmyzu • Exkurzia – Stanica mladých prírodovedcov - Trebišov 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť význam jedovej žľazy pavúka • pomenovať sústavu, ktorá rozvádza u pavúka a raka v tele kyslík • uviesť orgán raka, ktorý tvorí vonkajšiu kostru • porovnať dýchacie orgány pavúka a raka <ul style="list-style-type: none"> ▪ uviesť na ukážke ústneho orgánu hmyzu príklad potravy ▪ určiť na ukážky končatiny spôsob pohybu hmyzu ▪ pomenovať dýchací orgán hmyzu ▪ zdôvodniť názov rebríčkovej nervovej sústavy hmyzu
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova (táto prierezová témy sa prelína všetkými tematickými celkami, so zameraním na ochranu a tvorbu životného prostredia) • Tvorba projektu a prezentačné schopnosti (vypracovanie projektov a ich prezentácia pred triedou) • Osobnostný a sociálny rozvoj (práca skupine, zodpovednosť za zverenú samostatnú úlohu) <p>Mediálna výchova (vyhľadávanie, selektovanie a využívanie informácií)</p>	

Charakteristika predmetu

Vyučováním dejepisu vedieme žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasti kultivovania ich historického vedomia. Pritom rozvíjame úctu k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektujeme kultúrne a iné odlišnosti ľudí, rôznych skupín a spoločností. Prispievame tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisujeme aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Ide predovšetkým o postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom dejepisného vyučovania je vytvárať a formovať kritické historické vedomie žiakov, na základe ktorého by boli žiaci schopní pochopiť minulosť a prítomnosť krajiny, v ktorej žijú, situáciu Slovenskej republiky, ako aj jej postavenie v Európe a zároveň si uvedomovať potrebu mierového spolunažívania všetkých národov. Tento hlavný cieľ sa ďalej špecifikuje v štruktúre cieľov, ktoré chápeme v širšom kontexte, vo vzťahoch nadradenosti a podradenosti, v istej hierarchii, v ktorej by dosiahnutie jedného cieľa bolo základom pre dosiahnutie cieľa ďalšieho.

Z hľadiska perspektívy dosiahnutia vzdelávacích cieľov, ktoré sa realizujú v dlhšom časovom horizonte, sú pre nás prioritné ciele, ktoré súvisia s rozvojom intelektuálnych schopností, rozvíjaním porozumenia a poznávacích potrieb žiakov, so schopnosťou vecnej a kritickej analýzy a zovšeobecnenia historických poznatkov, vyúsťujúcej do schopnosti logického myslenia vo vzťahoch a súvislostiach. Tieto ciele vytvárajú tzv. poznávaciu oblasť, ktorú v rámci výučby dejepisu budeme rozvíjať.

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)rozvíjané v dejepise

Poznávacia oblasť

Žiak má:

základné vedomosti z oblasti historických faktov

- ovláda historické fakty o čase, priestore, udalostiach, osobnostiach, dejoch a javoch,
- vo vzájomných súvislostiach pozná historické pojmy a termíny,

- pozná rôzne druhy prameňov, z ktorých získava informácie, napr. učebnica, čítanka, historická mapa, písomné pramene, modely hmotných prameňov, pracovné materiály pripravené učiteľom, populárno-vedecká literatúra, obrázky, fotografie, filmy, rozprávanie dospelých o minulosti,
- vie, že historik môže interpretovať historické udalosti len vtedy, ak má k dispozícii historické pramene.

základné schopnosti a zručnosti poznávať historický materiál

- vie pracovať s učebnicou, čítankou,
- vie čítať súvislý text,
- vie využívať názorný materiál, „čítať obrázky“, časové priamky,
- vie nakresliť jednoduchú časovú priamku podľa vzoru,
- vie samostatne vystúpiť pred triedou so svojím rozprávaním, popisom.

Hlavným cieľom výučby dejepisu je rozvoj základných predmetových kompetencií (spôsobilostí):

- zaraďovať a rozpoznávať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky,
- zaraďovať a rozpoznávať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchronne,
- využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti,
- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor,
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období,
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj.

Špecifické ciele:

- vyhľadávať relevantné informácie,
- z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných, z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok z populárnovedeckej literatúry a historickej beletrie,
- štrukturovať výsledky a výstupy,
- rozpoznať podstatného od nepodstatného,
- integrovať výsledky do chronologického a historického rámca,
- tvoriť súbor vlastných prác,
- poznať historickú udalosť, osobnosť, ktorú pripomína pomník,
- orientovať sa na dejepisnej mape,
- pochopiť vzťah človeka a prírody,
- vysvetliť vznik remesiel a obchodu v minulosti,
- zhodnotiť význam písma pre ľudí,
- spoznať najrozšírenejšie náboženstvá,
- pochopiť význam umenia pre život človeka,
- vymenovať prostriedky dorozumievania medzi ľuďmi,
- vysvetliť dôsledky vojen pre život človeka.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť budeme využívať **motivačné metódy**:

- motivačné rozprávanie (citové približovanie obsahu učenia),
- motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
- motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou ukážky).

Pri vytváraní nových poznatkov a zručností využijeme **expozičné metódy**:

- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva),
- rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie),
- beseda (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom),
- demonštračná metóda pozorovanie.

Pre posilnenie rozvoja logického a kritického myslenia budeme využívať **problémové metódy**, ku ktorým patrí **heuristická metóda** (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a **projektová metóda**.

Pre realizáciu cieľov využijeme **praktické aktivity** (samostatná činnosť na základe inštrukcie). Zvýšime dôraz na **prácu s knihou a textom** (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), **samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie** (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

Z **aktivizujúcich** metód budeme využívať **diskusiu** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), **didaktické hry**, **kooperatívne vyučovanie**.

Fixačné metódy , ktoré budeme využívať sú:

Metóda opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Z **organizačných foriem** uplatňujeme **vyučovaciu hodinu** (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu), **terénne pozorovania**, **praktické aktivity a exkurzie**.

Obsah vzdelávania

6.ročník

Tematický celok: Obrazy pravekého sveta (11h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Od lovca k roľníkovi a remeselníkovi• zberač, lovec• roľník lovec doby medenej – Ötzi (odev, nástroje, zbrane, prírodná múmia)	<p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none">• rozpoznať rozdiely v spôsobe obživy a života pravekých zberačov, lovcov a roľníkov• analyzovať pracovné nástroje pravekých ľudí• zhodnotiť význam najdlhšie používaného pracovného materiálu – kameňa• porovnať kamenné pracovné nástroje s medenými a bronzovými nástrojmi• identifikovať nástroje a zbrane človeka medenej doby• zovšeobecniť spôsob obživy a života ľudí v medenej dobe napr. na príbehu Ötziho• zostaviť správu zo skúmania spôsobu obživy a života pravekých ľudí,• odhaliť postupne stav a premeny životného prostredia v dôsledku ľudskej činnosti
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none">• Osobnostný a sociálny rozvoj• Multikultúrna výchova• Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	

Tematický celok: Obrazy starovekého sveta (11h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Riečne civilizácie a ich dedičstvo• Staroveké Grécko• Rímska republika• Límes Romanus• Ľudia a ich každodenný život• Divy starovekého sveta príklady – pyramídy• mestský štát• písmo• Perikles• Aténska demokracia• Olympijské hry• vec verejná• Markus Aurelius• Gerulata, Iža• Carnuntum• Roľník, remeselník, obchodník, škola	<p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none">• odhaliť vzťah medzi prírodnými podmínkami v údolí veľkých riek a vznikom prvých štátov• identifikovať znaky zavlažovacieho poľnohospodárstva• analyzovať vnútorné členenie spoločnosti v mestskom štáte• zhodnotiť premeny a význam písma pre spoločnosť najstarších štátov• zostaviť obrazový materiál o kultúrnych pamiatkach najstarších štátov• identifikovať poznatky obyvateľov najstarších štátov, ktoré nám slúžia dodnes• odhaliť vzťah medzi prírodnými podmínkami a vznikom množstva nezávislých mestských štátov v Grécku• uvedomiť si, že Grékov spájala spoločný jazyk, náboženstvo, kultúra, šport, obchod a mytológia• rozpoznať rôznu formu vlády v mestských štátoch na príklade Sparty a Atén• analyzovať spôsob života a formu vlády v Aténach za Perikla,• pochopiť problém rovnosti a nerovnosti,• -zdôvodniť významné postavenie telesnej výchovy v

	<p>mestských štátoch</p> <ul style="list-style-type: none"> -vymedziť olympijské disciplíny, v ktorých sa dodnes súťaží, -zhodnotiť význam olympijských myšlienok v minulosti i prítomnosti analyzovať formu vlády v rímskej republike ako mestského štátu, analyzovať spôsob obživy a života v Ríme dokumentovať expanziu mestského štátu a jeho premenu v ríšu, analyzovať krízu republiky a jej premenu na cisárstvo, rozpoznať príčiny budovania rímskej hranice pozdĺž stredného Dunaja zostaviť stručný informačný materiál o živote v rímskych táborech na našom území
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti 	

Tematický celok: Svetové náboženstvá (3h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Kresťanstvo Islam Pojmy: starý zákon, nový zákon, korán 	<p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none"> odhaliť príčiny prenasledovania kresťanov v rímskej ríši, rozpoznať korene kresťanského náboženstva identifikovať hlavné rozdiely medzi Starým a Novým zákonom zhodnotiť význam a odkaz kresťanstva pre európsku kultúru
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti 	

Tematický celok: Obrazy stredovekého sveta (8h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Tri ríše raného stredoveku Prepožičiavanie pôdy Každodenný život Vzdelanie Pojmy: Byzantská ríša (Justinián) Franská ríša (Karol Veľký) Arabská ríša (kalifát) léno, vazal, poddaný hrad, mesto, dedina kláštor 	<p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none"> odhaliť okolnosti vzniku islamu zdôvodniť príčiny rýchleho rozširovania islamu identifikovať odkaz arabskej kultúry pre európsku kultúru zdôvodniť príčiny rozdelenia rímskej ríše zovšeobecniť príčiny zániku západorímskej ríše odhaliť ciele expanzívnej politiky Justiniána, Karola Veľkého a arabských kalifov zhodnotiť kultúrny odkaz Byzantskej a Franskej ríše odhaliť nový vzťah medzi ľuďmi vyšších spoločenských vrstiev formujúcej sa stredovekej spoločnosti za pomoci grafu identifikovať spôsob života a obživy jednotlivých

<ul style="list-style-type: none"> • pisár • univerzity 	<p>sociálnych vrstiev stredovekej spoločnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť príčiny oddelenia remeselníkov od roľníkov • opísať život ľudí na feudálnom majetku a v meste • zdôvodniť, prečo sa kláštory stali postupne hospodárskymi a kultúrnymi centrami • zhodnotiť význam stredovekých univerzít
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostný a sociálny rozvoj • Multikultúrna výchova • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti 	

GEOGRAFIA

Charakteristika predmetu

Geografia patrí do vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť. Geografia rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti planéty Zem. Od toho sa odvíja obsah predmetu. Žiaci pochopia význam poznania zákonitostí Zeme. Obsah geografie sa sústreďuje aj na väzby prírody a ľudskej spoločnosti. Vzhľadom na nárast problémov, vyplývajúcich z aktivít človeka a ich dopadu na prírodné prostredie i na spoločnosť, žiaci získajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich a v budúcnosti riešiť.

Geografia nie je len opis javov v jednotlivých regiónoch, ale prostredníctvom konkrétnych javov a procesov žiaci získajú informácie o všeobecných charakteristikách, vnímajú ich a učia sa im porozumieť.

Hlavné témy, pokiaľ to ich charakter umožňuje, sú interpretované cez regióny. Bázou geografického vzdelávania je regionálna geografia, pričom poznatky z fyzickej a humánnej geografie sú zaradené priamo v regióne – krajine – kontinente či v oceáne, kde sa vyskytujú, čiže sú dominantné. Primeraná kombinácia všeobecných a konkrétnych regionálnych tém podnieti na kvalitnejšie sprostredkovanie a osvojenie geografických poznatkov, ktoré možno sumarizovať do okruhov (hlavných tém):

- Zem ako planéta vo vesmíre,
- Priestor na Zemi a jeho zobrazovanie,
- Vzťah medzi zložkami krajiny,
- Vzťah medzi krajinou a človekom,
- Ľudia na Zemi a vzťahy medzi ľuďmi,
- Regióny Zeme.

V obsahu geografie sa jedná o integráciu a súborný pohľad na poznatky získané v spoločenských či prírodovedných disciplínach (história, biológia, geológia, fyzika, chémia, sociológia, filozofia). Vytvára sa ich prepojenie tak, aby vznikol komplexný obraz o regiónoch v rôznych častiach sveta. V novom zameraní geografie budeme klásť väčší dôraz na kultúru a charakteristiku kultúrnych prejavov ľudí v rôznych častiach sveta.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom geografie je poskytnúť žiakovi súbor vedomostí, zručností a schopností, ktoré bude vedieť správne skombinovať, a tak porozumieť, interpretovať a prakticky využívať danosti krajiny a celej planéty.

Geografia je predmet, ktorý poskytuje nielen teoretickú rovinu poznatkov, ale jej neodmysliteľnou súčasťou je aj praktická činnosť – práca s mapou. **Špecifickým cieľom**

geografie je preto rozvoj geografickej kompetencie, ktorá v sebe zahŕňa prácu s mapou, schopnosť čítať ju, analyzovať obsah mapy a interpretovať ho, orientovať sa podľa mapy a vedieť zhotoviť jednoduchý náčrt okolia.

Geografia rozvíja súbor kľúčových kompetencií, ktoré majú prevažne priestorový a integrujúci charakter. Z toho vychádzajú aj čiastkové ciele geografie, ktoré budeme rozvíjať pomocou týchto kľúčových kompetencií:

Kompetencie komunikačné

- vedieť využívať dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vedieť sa vyjadrovať adekvátnym ústnym a písomným prejavom,
- schopnosť používať odborný jazyk,
- vedieť využívať dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu,
- spôsobilosť rozumieť rôznym typom máp, grafov a tabuliek,
- schopnosť zhodnotiť informácie a ich zdroj,
- vedieť prezentovať sám seba a výsledky svojej práce.

Kompetencie občianske

- schopnosť sledovať a posudzovať udalosti v jednotlivých oblastiach sveta,
- vedieť si vážiť iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity.

Kompetencie v oblasti IKT

- využívať IKT pri vzdelávaní,
- používať moderné technológie pri poznávaní geografických súvislostí (GoogleEarth).

Kompetencia riešiť problémy

- uplatňovať pri riešení problémov metódy založené na analytickom, kritickom a tvorivom myslení,
- vedieť formulovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- zhodnotiť perspektívy rozvoja krajiny pre budúcnosť.

Kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- vedieť inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh so zámerom dosiahnuť určitý cieľ úlohy alebo projektu,
- schopnosť plánovať a riadiť projekty.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Metódy a formy, ktoré budeme využívať na hodinách geografie budú prostriedkom na naplnenie výchovno-vzdelávacích cieľov v súčinnosti s rozvojom kľúčových kompetencií. Klasifikujeme ich na základe týchto aspektov:

didaktický aspekt:

- **slovné metódy:**

- rozprávanie (približovanie obsahu učenia, napr. na úvod témy alebo tematického celku),
- vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva budeme využívať hlavne v témach o vzniku pohorí, sopiek, sopečných ostrovov),
- beseda (riešenie aktuálnych otázok ochrany životného prostredia celým kolektívom žiakov),
- diskusia (vzájomná výmena názorov – žiaci budú argumentovať a uvádzať poznatky o prírode, budú zdôvodňovať prírodné javy a súvislosti).

Prostredníctvom slovných metód budeme u žiaka rozvíjať:

- adekvátny ústny prejav,
- schopnosť vhodne argumentovať,
- schopnosť obhájiť svoje názory,
- schopnosť aktívne počúvať a klásť otázky.

- **demonštračné metódy:**

- demonštrácia statických obrazov (žiaci sa budú oboznamovať s rôznymi druhmi máp, atlasov, glóbusov, obrázkov),
- projekcia statická a dynamická (pri pozorovaní a objasňovaní prírodných zmien na Zemi).

Aplikáciou demonštračných metód budeme u žiaka rozvíjať:

- schopnosť poznať rôzne druhy máp a vedieť s nimi pracovať,
- schopnosť čítať údaje z mapy,
- schopnosť nájsť mapu na internete,
- schopnosť získať informácie z grafu, diagramu,

- **praktické metódy:**

- inštruktáž (vizuálne podnety k praktickej činnosti, vypracovanie mentálnej mapy, zostavovanie zoznamov predstaviteľov kultúrneho a športového života Austrálie a Ameriky).

Praktickými metódami budeme u žiaka rozvíjať:

- schopnosť na základe inštrukcie (slovného alebo písomného návodu) vypracovať geografický produkt, zoznam geografických objektov – jednoduchý náčrt terénu, pohoria sveta,
- schopnosť pracovať s informáciami.

interaktívny aspekt:

- **diskusné metódy** (v témach ekologického charakteru a ochrany životného prostredia na Zemi)
Diskusné metódy budú u žiaka rozvíjať:

- schopnosť primerane komunikovať,
- schopnosť zrozumiteľne sa vyjadrovať v kontexte s danou problematikou,
- schopnosť akceptovať druhých a ich názor.

- **kooperatívne vyučovanie** (riešenie úloh a návrhy riešení problémových úloh s geografickou tematikou v skupine, skúmanie, bádanie, pozorovanie, vyvodzovanie spoločných záverov)

Kooperatívnym vyučovaním budeme u žiaka rozvíjať:

- schopnosť komunikovať, čo je základom efektívnej spolupráce,
- schopnosť hľadať rôzne možnosti riešenia,
- schopnosť byť tolerantný k názorom a konaniu druhých,
- schopnosť participovať na spoločnej činnosti,
- schopnosť vážiť si seba samého i druhých.

- **projektová metóda** (individuálne alebo skupinové projekty s využitím IKT, teoretická aj praktická činnosť, vytvorenie určitého produktu – projektu).

Projektovou metódou budeme u žiaka rozvíjať:

- spôsobilosť efektívne využívať dostupné IK technológií na spracovanie projektu,
- schopnosť zhodnotiť informácie, spracovať ich a prakticky využívať,
- schopnosť hľadať rôzne možnosti riešenia,
- schopnosť prezentovať sám seba a výsledky svojej práce.

- **brainstorming** (kreatívna metóda riešenia problémov – generovanie nápadov pri riešení problémových úloh so zameraním na príčiny a dôsledky prírodných dejov na Zemi, pri hľadaní riešenia ochrany životného prostredia Zeme a iných zadaní s geografickou tematikou)

Brainstorming bude u žiaka rozvíjať:

- schopnosť tvorivo využiť informácie,
- schopnosť byť tvorivý, mať fantáziu a nápady,
- schopnosť adekvátneho ústneho prejavu.

VYUŽÍVANIE INOVATÍVNYCH TECHNOLOGÍ VO VYUČOVANÍ GEOGRAFIE

Pomocou IKT v spojení s modernou didaktickou technikou a pomôckami budeme u žiakov rozvíjať kľúčové kompetencie v oblasti informačno-komunikačných technológií. Inovatívne technológie vo vyučovaní geografie:

- obohatia vyučovaciu hodinu využívaním videoprojekcií, tematicky zameranými na preberané učivo,
- včlenia do výučby zážitkové učenie v interakcii s PC,
- aplikujú do vyučovania interaktívnu tabuľu tematickými prezentáciami,
- zaradia do výučby projektové vyučovanie s využitím internetu ako zdroja informácií a komunikačného prostriedku.

V predmete geografia budeme využívať inovatívne vyučovacie metódy zamerané na rozvoj týchto kľúčových kompetencií:

- digitálne zručnosti (tvorbou vlastných animovaných prezentácií, využívaním tematických webových stránok),
- naučiť sa učiť sa (vedieť využívať internet ako zdroj informácií, vedieť efektívne spracovávať údaje v digitálnej podobe interaktívne pracovať s výučbovými programami v rámci spätnej väzby dokázať chronologicky triediť informácie).

Obsah vzdelávania

Šiesty ročník

Obsah učiva v 6. ročníku sa opiera o spoznávanie jednotlivých regiónov Zeme systémom od najvzdialenejších oblastí po najbližšie (nadväzuje na základy geografických poznatkov z vlastivedy).

Výučba geografie v 6. ročníku sa bude realizovať s časovou dotáciou 1 hodina týždenne (33 hodín ročne) v súlade s rámcovými učebnými plánmi štátneho vzdelávacieho programu.

Prehľad tematických celkov:

1. Planéta Zem (6h),
2. Austrália a Oceánia (12h),
3. Amerika (15h).

Tematický celok: Planéta Zem (6 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Orientácia na mape svetadielov, orientácia na mape sveta – tematické mapy, svetadiely, oceány	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">• určiť, na ktorej pologuli sa nachádzajú aké svetadiely

	<ul style="list-style-type: none"> • čítať mapy • určiť polohu miesta na Zemi geografickými súradnicami
<ul style="list-style-type: none"> • Pásmovitosť na Zemi, podnebné pásma, rastlinné pásma 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť vznik podnebných a rastlinných pásiem

Tematický celok: Austrália a Oceánia (12 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Poloha Austrálie – fyzickogeografická, matematicko-geografická 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť mentálnu mapu z pojmov, týkajúcich sa Austrálie • prezentovať získané poznatky • určiť polohu Austrálie na Zemi vo vzťahu k ostatným svetadielom • určiť polohu Austrálie v geografickej sieti
<ul style="list-style-type: none"> • Prírodné pomery, podnebie, podnebné pásma na Zemi • Austrália v podnebných pásmach, povrchové celky Austrálske Alpy, Ayers Rock, vodstvo, rastlinstvo a živočíšstvo, koala, kengura, eukalyptus, životné prostredie • Gondwana, Pangea 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • prezentovať poznatky odborného textu a vie ich zaradiť • vysvetliť kauzálne vzťahy a vysvetliť, prečo sa v Austrálii nachádzajú niektoré druhy a inde na svete nie • diskutovať o zaujímavostiach Austrálie • opísať vznik svetadielov a príčinu existencie typických živočíchov len na austrálskom svetadieli
<ul style="list-style-type: none"> • Obyvateľstvo v Austrálii a objavenie a príchod prvých obyvateľov a ich spoložitie s Aboriginmi, • Aboriginovia, objavenie Austrálie Jamesom Cookom 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • opísať spôsob príchodu Európanov do Austrálie a spôsoby spoložitia s domorodcami
<ul style="list-style-type: none"> • Mestá a život v nich, kultúrna rôznorodosť, typy sídiel v Austrálii, • Multikultúrne mestá, Sydney, Brisbane, Melbourne, Canberra 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť zoznam zaujímavých miest Austrálie • porovnať vybrané mestá Austrálie podľa polohy, štruktúry obyvateľstva
<ul style="list-style-type: none"> • Kultúra, veda, šport 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť druhy kultúry a ich význam pre život človeka • vymenovať druhy kultúry alebo športu, ktoré preslávili Austráliu • vymenovať predstaviteľov vedy, kultúry, športu – zostaviť zoznam športovcov
<ul style="list-style-type: none"> • Spoločenské zvyky, tradícia, čo potrebujeme vedieť pri ceste do Austrálie 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • opísať, čo všetko je potrebné si uvedomiť pri ceste do Austrálie • opísať zásady, ktoré by sme mali dodržiavať pri návšteve Austrálie.
<ul style="list-style-type: none"> • Austrálske naj 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť zoznam najzaujímavejších miest Austrálie podľa navrhnutých kritérií

Tematický celok: Amerika (15 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Poloha Ameriky vo vzťahu k ostatným 	Žiak vie:

svetadielom a oceánom	<ul style="list-style-type: none"> • prezentovať vlastné informácie • zostrojiť mentálnu mapu
<ul style="list-style-type: none"> • Podnebie, faktory ovplyvňujúce podnebie (morské prúdy, geografická šírka, prúdenie vetrov), podnebné pásma, • Geografická šírka, oceány –morské prúdy, vetry, povrch 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podľa mapy určiť oblasti jednotlivých podnebných pásiem a ich charakteristické znaky • opísať faktory, ktoré najviac ovplyvňujú podnebie Ameriky
<ul style="list-style-type: none"> • Povrch – pohoria, nížiny • Vznik pohoria, - vrásové, kryhové, Kordillery, Andy, Amazonská nížina, 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť ako vznikli pohoria na príkladoch podľa tematických máp obrázkov, fotografií, blokdiagramov • opísať Amazonskú nížinu • čítať grafy, obrázky, blokdiagramy a vysvetliť ako sa tvoria schémy
<ul style="list-style-type: none"> • Vodstvo na pevnine, okolo pevniny - Mississippi, Amazonka, 5 veľkých jazier, vodopády – Niagarské, vznik vodopádov na rieke • Prieplav (Panamský), zálivy (Golfský, Hudsonov), • prieliv (Magalhaesov, Beringov) 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracovať s mapou • vysvetliť vznik rieky, činnosť rieky, vznik vodopádov
<ul style="list-style-type: none"> • Rastlinstvo a živočíšstvo – súvislosť rastlinstva a podnebných pásiem, národné parky. • Rastlinné pásma (tundra, tajga, listnaté lesy, stepi – prérie, pampy, púšte, dažďové lesy). • Národné parky –Yelowstonský, Yossemitský . 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť vznik podnebných pásiem • vysvetliť vzťahy podnebné pásmo- rastlinné pásmo • podľa mapy ku každému podnebnému pásmu priradiť rastlinné pásma a opísať ho podľa typických znakov
<ul style="list-style-type: none"> • Obyvateľstvo v Amerike, príchod Európanov, Mayovia, Aztékovia, Inkovia, • Súčasné zloženie obyvateľstva. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opísať príchod Európanov a Afričanov do Ameriky • opísať oblasti, v ktorých žili staré civilizácie a čím prispeli k rozvoju vedy • získavať údaje z grafov, diagramov
<ul style="list-style-type: none"> • Štáty v severnej Amerike a hlavné mestá, • USA, Kanada, Mexiko, rozmiestnenie obyvateľstva 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • určiť tri štáty a hlavné mestá • určiť oblasti husto a riedko osídlené
<ul style="list-style-type: none"> • Štáty v južnej Amerike a vybrané hlavné a veľké mestá 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • určiť vybrané štáty a hlavné mestá • určiť oblasti husto a riedko osídlené
<ul style="list-style-type: none"> • Život v mestách a jeho problémy, • Mesto, hlavné mesto, megalopolis. 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnať mestá v Amerike podľa veľkosti, štruktúry mesta, obyvateľstva • vymenovať problémy, ktoré môžu byť v jednotlivých mestách a možnosti riešenia problémov súvisiacich s rastom miest - problémy s pitnou vodou, nezamestnanosť.
<ul style="list-style-type: none"> • Život mimo miest • Vidiecke sídla, typy v rôznych svetadieloch 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opísať spôsob života vo vidieckych sídlach • rozlíšiť, aké typy sídiel sú v Amerike
<ul style="list-style-type: none"> • Kultúra, umenie, veda, šport, zamestnanie obyvateľov 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať, ktoré druhy kultúry alebo športu preslávili Ameriku • vymenovať predstaviteľov vedy, kultúry, športu - zostaviť zoznam športovcov
<ul style="list-style-type: none"> • Spoločenské zvyky 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opísať zvyky, čo je vhodné, čo nevhodné pri ceste do Ameriky

<ul style="list-style-type: none"> Naj Ameriky 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> vytvoriť zoznam najzaujímavejších miest Ameriky podľa určitých kritérií opísať ako vytvoriť systém kritérií hodnotenia najzaujímavejších miest
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Environmentálna výchova (problémy veľkomiest – pitná voda, odpad) Multikultúrna výchova (zvyky a tradície Austrálie a Ameriky, život vo vidieckych sídlach) Mediálna výchova (čítanie grafov, obrázkov, blokdiagramov) <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti (zoznam predstaviteľov športového a kultúrneho života Austrálie a Ameriky, tvorba grafov, obrázkov, blokdiagramov a schém)</p>	

Charakteristika predmetu

Predmet veku primerane oboznamuje žiakov s vybranými poznatkami z oblasti sociológie, psychológie, politológie, práva a ekonómie, ktoré ich vedú k poznávaniu seba a iných, k chápaniu personálnych, interpersonálnych, sociálnoprávnych a ekonomických vzťahov medzi jednotlivcami v rodine a spoločnosti. Podieľa sa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji žiakov. Vede ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti a umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom občianskej výchovy je viesť žiakov k aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie

Špecifické ciele dosiahneme rozvíjaním nasledujúcich **klúčových kompetencií** u žiakov:

Komunikatívna kompetencia

- naučiť sa porozumieť a komunikovať s ľuďmi,
- používať správnu terminológiu pri komunikácii,
- zapájať sa do diskusie,
- obhajovať svoj názor a argumentovať,
- dokázať súvisle hovoriť na danú tému,
- diskutovať o názorov na postavenie muža a ženy,
- uplatňovaní vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných,
- myšlienok, citov, názorov a postojov,
- rozlíšiť verbálnu a neverbálnu komunikáciu.

Kompetencia sociálna, personálna a občianska

- vytvárať vzťahy ku kvalitnej spolupráci s ľuďmi,
- vážiť si sám seba,
- prijať a rešpektovať názory iných,
- obhajovať vlastné postoje v návaznosti na svoje ráva,
- spolupracovať s ľuďmi, spolužiakmi,
- poznať a riadiť sa podľa svojich práv a povinností v škole i mimo školy,
- prejavovať úctu ľuďom, hlavne starším,
- utvárať vlastnú identitu a identifikovať identity druhých ľudí,

- akceptovať vlastnú osobnosť a osobnosti druhých ľudí,
- vytvárať pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- získať základných vedomostí o ekonomickom fungovaní spoločnosti.

Kompetencia k riešeniu problémov

- vyhľadávať vhodné informácie na riešenie daného problému,
- používať získané vedomosti v bežnom živote,
- vie pochopiť záťažovú a krízovú situáciu.

Kompetencia k učeniu

- Vytvárať si komplexný pohľad na svet na základe získaných poznatkov.

Kompetencia pracovná

- zapájať sa do občianskych aktivít vo svojej obci,
- poznať rozdiel medzi povoláním a zamestnaním,
- usporiadať základný rodostrom,
- vypracovať projekt na danú tému,
- vyjadriť príklad komunikácie schémou,
- zostaviť organizačnú štruktúru školy.

Podnikateľská kompetencia

- porozumieť podstate cieľu a rizika podnikania.

Technická kompetencia

- utvoriť si všeobecný pohľad na svetové dianie prostredníctvom TV, internetu,
- vytváraníu schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru.

Metódy, formy, stratégia a koncepcie

K dosiahnutiu stanovených cieľov občianskej výchovy použijeme rôzne aktivizujúce metódy, formy a stratégie vyučovania:

- rozhovor,
- vysvetľovanie,
- demonštrácia,
- výtvarná činnosť,
- práca s IKT,
- pozorovanie,
- práca so slovníkom,
- skupinová práca,
- opisovanie,

- exkurzia,
- vychádzka,
- diskusia,
- prezentácia,
- reprodukcia,
- písomné riešenie úloh,
- projektová metóda,
- samostatná práca,
- skupinová práca,
- metóda riešenia problému,
- hranie rolí,
- didaktické hry.

Obsah vzdelávania

Šiesty ročník

33 hodín ročne, 1 hodina týždenne

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Moja obec, región, vlasť, Európska únia História a súčasnosť mojej obce Kronika a erb mojej obce	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • rozprávať o histórii a súčasnosti svojej obce • popísať a nakresliť erb svojej obce 	Multikultúrna výchova
Významné osobnosti našej obce	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať významné osobnosti obce 	Mediálna výchova
Na čo som hrdá/ý v mojej obci a jej okolí - pamiatky	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať a popísať pamiatky v obci • popísať historickú udalosť, ktorá sa viaže na obec 	Multikultúrna výchova
Na čo som hrdá/ý v mojej obci a jej okolí - príroda	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať a popísať prírodu v obci a jej okolí 	Environmentálna výchova
Obecná samospráva Návšteva OÚ v obci (2 h)	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v zložení obecnej samosprávy 	Multikultúrna výchova
Verejný, kultúrny a spoločenský život v našej obci	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • opísať verejný, kultúrny a spoločenský život v obci 	Multikultúrna výchova
Môj región – Zemplín Exkurzia zameraná na pamiatky obce (2 h)	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vymedziť región Zemplín • popísať pamiatky, zaujímavé miesta a osobnosti regiónu 	Environmentálna výchova
Moja vlasť – Slovenská republika, štátne symboly (2 h)	Žiak pozná: <ul style="list-style-type: none"> • štátne symboly • slová štátnej hymny a vie • nakresliť štátny znak 	Multikultúrna výchova
Európska únia (2 h)	Žiak: <ul style="list-style-type: none"> • pozná históriu a význam EÚ • pozná históriu vstupu Slovenska do EÚ 	Mediálna výchova
Prepojenie národnej identity s európskou	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojem národnej a európskej identity 	Osobnostný a sociálny rozvoj

identitou		Mediálna výchova
Projekt: Moja obec, Moja vlasť (3 h)	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> vypracovať projekt na danú tému dokáže prezentovať svoju prácu pred spolužiakmi využívať prostriedky IKT 	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
Vnútrotný a vonkajší život jednotlivca Ľudská psychika - psychika, vývin, pocit, vnem, predstava.	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> uvedomiť si spätosť ľudskej psychiky s biologickými faktormi (nervovou sústavou) charakterizovať základné prvky psychiky - pocit, vnem, predstava a vie ich rozlíšiť. 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Osobnosť - typ osobnosti, temperament (2 h)	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> uvedomuje si neopakovateľnosť charakteristických znakov osobnosti charakterizovať základné typy osobnosti podľa temperamentu a vie zaradiť seba samého. 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Psychológia v každodennom živote - správanie, prežívanie, emócie, schopnosti	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišovať medzi základnými emóciami a chápe dôležitosť primeraného prežívania emócií posúdiť svoje schopnosti pre niektorý typ činnosti 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Proces učenia sa - pamäť, učenie, myslenie, pojem, súd, úsudok	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlíšiť krátkodobú a dlhodobú pamäť a uvedomuje si ich význam pre svoje vzdelávanie Posudzovať základné metódy učenia sa a hľadá si najvhodnejšie pre svoju osobnosť jednoduchom príklade odvodiť z dvoch súdov záver usudzovania. 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Vytváranie sociálnych vzťahov jednotlivca v širšom prostredí - som dieťa	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> vytvárať sociálne vzťahy v prostredí, v ktorom vystupuje ako dieťa 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Vytváranie sociálnych vzťahov jednotlivca v širšom prostredí - som žiak	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> vytvárať sociálne vzťahy v prostredí, v ktorom vystupuje ako žiak 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Vytváranie sociálnych vzťahov jednotlivca v širšom prostredí- člen partie	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> vytvárať si sociálne vzťahy v prostredí, v ktorom vystupuje ako členpartie. 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Sociálne skupiny - rola, pozícia	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> uplatňovať poznatky o socializácii pri svojom včleňovaní sa do sociálnych skupín poznať pozície a roly jednotlivcov v spoločenských skupinách 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Sociometria skupiny - meranie, rešpekt, sociálny vplyv, inklúzia, exklúzia.	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> pozná základné metódy merania sociálnych vzťahov v skupine rešpektuje každého člena v skupine bez ohľadu na jeho pozíciu v skupine vie odolávať tlaku niektorých členov skupiny podporuje včleňovanie sa jednotlivcov do sociálnej skupiny uvedomuje si súvislosť medzi vzťahmi v skupine a konaním členov sociálnej skupiny ako aj celej skupiny 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Sociálne zručnosti - komunikácia, konflikt,	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> v každodennom živote používať základné 	Osobnostný a sociálny rozvoj

spolupráca, súťaž (2 h)	komunikačné zručnosti - komunikáciou spolupracuje a rieši konflikty	
Projekt: Som dieťa, Som žiak	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vypracovať projekt na danú tému • prezentovať svoju prácu pred spolužiakmi • využívať prostriedky IKT 	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
Projekt: Sociometria (3 h)	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vypracovať projekt na danú tému • prezentovať svoju prácu pred spolužiakmi • využívať prostriedky IKT 	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

ETICKÁ VÝCHOVA- 6. ročník

Charakteristika predmetu

Učebný predmet etická výchova poskytuje žiakom prípravu do dospelého života. Napomáha k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Vo výučbe tohto predmetu sa zameriame na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odrazí v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Budeme rozvíjať etické postoje a prosociálne pozitívne hodnotenie iných, podporovať rozvoj mentálnej hygieny, podieľať sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia sa žiakov.

Upriamime sa na etický aspekt učiva s využitím úryvkov z literárnych diel, ale so zameraním na etické problémy a vyzdvihnutie pozitívnych vzorov správania. V edukačnom procese sa budeme orientovať na rozvoj mladého človeka v kontexte štruktúrovania cieľavedomej prípravy na rodinný, občiansky, profesijný a kultúrny život.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom etickej výchovy je vychovať osobnosť, ktorá má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť, má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou, jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti a má zrelý morálny úsudok.

Čiastkové ciele

- umožniť žiakom na primeranej úrovni pomenovať a vysvetliť základné etické postoje a spôsobilosti,
- rozvíjať a zdokonaľovať u žiakov základné etické spôsobilosti ako sú sebaovládanie,
- rozvíjať pozitívne hodnotenie seba a druhých, komunikačné zručnosti, tvorivé riešenie medziľudských vzťahov ,
- vysvetliť žiakom princípy náboženskej i nenáboženskej etiky,
- naučiť žiakov tolerovať názory iných spolužiakov, spoluobčanov,
- vysvetliť žiakom dôležité hodnoty a etické normy, súvisiace so životom a zdravím, rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou,
- sprostredkovať žiakom pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu,
- viesť žiakov k osvojeniu si základných komunikačných zručností, základných úkonov spoločenského správania,

- učiť žiakov pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch,
- vysvetliť im základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia,
- tvorivo riešiť každodenné situácie.

Kľúčové kompetencie

Vo vyučovacom predmete etická výchova budeme rozvíjať u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

Komunikačná kompetencia

- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
- využívať všetky dostupné formy komunikácie (slovne, písomne i graficky) pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu,
- zrozumiteľne, vecne a správne sa vyjadrovať pri prezentácii svojich poznatkov skúsenosti a zručnosti,
- vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry,
- vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie,
- vedieť aktívne počúvať a rešpektovať názory druhých,
- uprednostňovať konštruktívny prístup, otvorenosť, čestnosť a slušnosť,
- prezentovať vlastný názor, ktorý je zrozumiteľný a akceptovateľný pre ostatných,
- robiť etické analýzy s ohľadom na ľudské práva.

Kompetencia riešenia problémov

- navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov,
- využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh,
- riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia,
- kriticky myslieť, prehodnocovať fakty, identifikovať problémy,
- pochopiť podstatu problému a vedieť urobiť záver,
- riešiť konflikty kooperatívnym a spolupracujúcim spôsobom,
- pracovať tímovo, mať zručnosti spolupráce a priateľstva,
- prijímať rozhodnutia a nie byť za ne zodpovedný,
- podieľať sa na skupinových rozhodnutiach,
- participovať na živote triedy a školy.

Sociálna a personálna kompetencia

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne sa radiť a pomáhať,
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,
- zamerať sa na sebaopoznanie, sebazdokonaľovanie, sebakontrolu a sebareflexiu,
- efektívne spolupracovať a mať tvorivý prístup v tímovej práci,
- uvedomiť si svoju sociálnu pozíciu a rolu,

- podieľať sa spoluzodpovedne na dosiahnutých cieľoch tímovej práce,
- rozvíjať zdravé a kooperujúce medziľudské vzťahy,
- vážiť si vlastné zdravie a starať sa oň,
- byť empatický – vcítiť sa do prežívania iných a akceptovať ich potreby,
- nepodliehať emóciám, nepoužívať morálne sudy a odsudzujúce hodnotenia,
- neustále si rozvíjať osobné a sociálne zručnosti.

Pracovná kompetencia

- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
- využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky.

Kompetencia občianska

Žiak dokáže:

- osvojiť si základné humanistické hodnoty a princípy demokracie,
- uvedomiť si svoje práva, povinnosti, ľudské práva, záujmy, hodnoty, potreby a postoje v spojení so záujmami širšej skupiny,
- orientovať sa v kultúrno-pluralitnom svete a použiť interkultúrne kontakty na obohatenie seba aj druhých,
- aktívne reagovať na prejavy intolerancie, diskriminácie a xenofóbie,
- zaujímať sa aktívne o veci verejné a zodpovedne konať,
- zapájať sa do občianskeho života vo svojom okolí,
- chrániť životné prostredie a kultúrne dedičstvo.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Dosahovanie stanovených cieľov etickej výchovy zrealizujeme využívaním nasledovných metód, foriem, stratégií a koncepcií vyučovania:

- dramatizácia,
- dotazník s prvkami sebahodnotenia zjavu a charakterových vlastností žiaka,
- otvorený príbeh,
- beseda,
- rozhovor,
- hranie rolí,
- exkurzia v sociálnom zariadení,
- skupinová práca,
- skúmanie a pozorovanie,
- projektové vyučovanie,
- brainstorming,
- výklad,
- prednáška,
- dialóg,
- situačná hra,
- prezentácie s pomocou IKT,

- problémova metóda,
- kooperatívne učenie,
- heuristický rozhovor,
- zážitkové učenie,
- počúvanie,
- tímová práca,
- práca vo dvojiciach,

Obsah vzdelávania

Šiesty ročník

Počet hodín: 33 hodín ročne, 1 hodina týždenne

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Identifikácia a vyjadrenie vlastných citov (6 h) <ul style="list-style-type: none"> • Ja, my, naše plány • Ja (o sebe) • Pravidlá v skupine • Viem počúvať iných • Čo cítim • Vyjadrovanie citov • Práca s mapou mysle 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojem city a ich základné členenie - tie, čo sa spájajú s prežívaním pohody a tie, čo sa spájajú s prežívaním nepohody • vysvetliť vplyv citov na zdravie človeka • vyjadriť dôležitosť vyjadrenia citov pre život • z vlastnej skúsenosti uviesť príklad, ako vplyvajú city na zdravie a výkonnosť • pomenovať rôzne spôsoby vlastného prežívania • vyjadriť city bez zraňovania iných
Prierezová téma: Osobný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova	
Kognitívna a emocionálna empatia, pochopenie druhých, vžitie sa do situácie druhých (9 h) <ul style="list-style-type: none"> • Rozoznávaní emócií • Malý slovník emócií • Čo je empatia • Pozeráme očami iného človeka 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vyjadriť pojem empatie a jej význam v medziľudských vzťahoch • vysvetliť význam empatie vo svojom živote a je ochotný ponúkať ju iným • v komunikácii objavovať prvky aktívneho počúvania a prejavenia empatie
Prierezová téma: Osobný a sociálny rozvoj	
Zvládnutie Asertivity (6 h) <ul style="list-style-type: none"> • Typy správania • Vedieť povedať nie • Sťažnosti a želania • Asertívne práva • Ako premôcť agresivitu • Praktické úlohy 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojem „sebapresadenie“ a poznať jeho význam v medziľudských vzťahoch • reflektovať na svojom živote všetky tri formy správania - agresívne, pasívne a asertívne • popísať výhody asertívneho správania pre ozdravenie a jasnosť vzťahov • komunikovať asertívne • hájiť si svoje právo, avšak vnímať a rešpektovať i oprávnený nárok iného • vyjadriť svoj názor
Prierezová téma: Osobný a sociálny rozvoj	
Pozitívne vzory správania v histórii, literatúre a každodennom živote (6 h) <ul style="list-style-type: none"> • Moje vzory • Aj s dospelými si môžem 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojmy vzor, model, idol, ideál • rozlíšiť pozitívne a negatívne vzory • uviesť aspoň dva negatívne a dva pozitívne príklady vzorov z histórie, literatúry a zo svojho okolia

<p>rozumieť</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakteristika dobrého človeka • Dobré skutky prinášajú šťastie • Prínos TV. • Chcem byť kritickým divákom 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojmy vzor, model, idol vo svojom živote • vymenovať vlastnosti ľudí, ktorí môžu byť pozitívnym vzorom a vie aspoň dvoch takýchto ľudí identifikovať vo svojom okolí • posúdiť svoj idol • vyjadriť mravný úsudok pri posudzovaní pozitívnych a negatívnych literárnych i historických vzorov
<p>Prierezová téma: Osobný a sociálny rozvoj, Multikultúrna výchova</p>	
<p>Prosociálne správanie (6 h)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prosociálne správanie v triede, doma • Spoluprácou sa naše sily znásobia • Pomoc pomáha • Kto je priateľ • Pravidlá priateľstva • Dar, darček, darovanie 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojem prosociálne správanie • vie vymenovať niektoré druhy prosociálneho správania • vie prijať ponúkanú pomoc • uvedomiť čo je to nezištnosť pri konaní dobra • označiť empatiu ako základ prosociálneho správania • pomôcť, podeliť sa • preukázať význam priateľstva a pozná jeho pravidlá
<p>Prierezová téma: Osobný a sociálny rozvoj</p>	

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA REFORMOVANÁ - 6.ročník

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet náboženská výchova je zameraný na formovanie osobnej viery žiaka s prepojenosťou na základné vieroučné prvky Reformovanej kresťanskej cirkvi.

Ponúka žiakom zrozumiteľný, veku primeraný prístup k biblickému posolstvu, snaží sa o pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiaka a budovanie jeho morálneho kreditu.

Náboženská výchova, smerujúca k formovaniu náboženského myslenia, ako integrálnej súčasti identity človeka má preto opodstatnenú úlohu vo výchove, realizovanej v prostredí školy.

Výučba predmetu zároveň nadväzuje na ďalšie, predovšetkým spoločenskovedné predmety a vo veku primeranej podobe tak formuje zodpovedný a morálny pohľad žiaka na mnohé otvorené otázky, ktoré sú nastolené v celospoločenskej diskusii.

Výchova k zodpovednosti voči sebe, iným jednotlivcom aj ľudstvu ako celku v sebe nesie aj prvky prepojenosti na vzťah človeka k životnému prostrediu, čím predmet náboženská výchova prispieva k diskusii v rámci enviro-profilácie školy.

Ciele predmetu

Hlavný cieľom vyučovacieho predmetu náboženská výchova - reformovaná v 6.ročníku ZŠ je s využitím vhodných spôsobov a metód privádzať žiakov k viere, podávať zvest' evanjelia v podobe, ktorá napomôže duchovnému budovaniu od útleho detstva. Hoci poznávanie Boha je osobnou skúsenosťou a nemôže sa realizovať len na čisto teoretickej či intelektuálnej rovine, je potrebný určitý druh vedomostí, lebo bez nich nie je možné žiadne poznanie..

Čiastkové ciele predmetu dosiahneme rozvíjaním týchto kľúčových kompetencií

Kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- rozumieť symbolickému spôsobu vyjadrovania biblického jazyka
- integrovať náboženský spôsob vnímania a chápania sveta do svojho celkového vzťahu k svetu, súbežne s pohľadom prírodných a humanitných vied

Sociálne komunikačné kompetencie

- využívať dostupné informačno komunikačné technológie pri získavaní poznatkov a informácií o kresťanskom dianí vo svete
- komunikovať spôsobom, ktorý vedie k efektívnej spolupráci a je založený na vzájomnom rešpekte

Kompetencie sociálne a personálne

- získať skúsenosť so vzťahmi a prácou v skupine
- rozvíjať schopnosť stíšenia sa, vnútornej koncentrácie a meditácie, ktoré sú predpokladom hlbšej reflexie potrebnej pri vytváraní vlastného sebaobrazu
- rozvíjať schopnosť empatie so starými, chorými ľuďmi a ľuďmi hendikepovanými

Kompetencie občianske

- budovať tolerantný postoj, vďaka porozumeniu postojov inak nábožensky alebo svetonázorovo zmýšľajúcich ľudí a prostredníctvom chápania ich kultúrneho a historického pozadia
- diskutovať o rôznych konfliktoch z histórie aj zo súčasnosti a nachádzať pritom nielen príčiny konfliktov, ale aj vzory osobností, ktoré sa vďaka svojim kresťanským postojom zasadili o vyriešenie problémov a odstránenie krívd
- hľadať vzájomný vzťah medzi zodpovednosťou a slobodou

Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- porozumieť vzájomnému vzťahu náboženstva a kultúry cez zoznámenie sa s ich obsahom
- začleniť náboženský rozmer života do vlastného vzťahu ku kultúre a tradíciám

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

V rámci školského vzdelávacieho programu na vyučovacích hodinách náboženskej výchovy - reformovanej v 2.ročníku budeme využívať vyučovacie metódy a formy, ktoré uľahčujú a zároveň prispievajú k rozvoju osobnosti žiakov a vekuprimeranému spôsobu vnímania zvesti Evanjelia:

- **Motivačné metódy** (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor) – na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť
- **Expozičné metódy** (rozprávanie) – využívané pri vytváraní nových poznatkov a zručností
- **Aktivizujúce metódy** (dramatisácia) – na vytvorenie rovnováhy medzi vyučovaním zameraným na vedomosti a vyučovaním zameraným na prežívanie
- **Fixačné metódy** (ústne opakovanie, kvíz) – na opakovanie a upevňovanie učiva

Obsah vzdelávania

Šiesty ročník

V šiestom ročníku je predmet náboženská výchova dotovaný 1 hodinou týždenne, čo predstavuje 33 hodín ročne a zodpovedá dotácii podľa rámcových plánov štátneho vzdelávacieho programu.

obsahový štandard	výkonový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Podobenstvo o perle • Chorý pri rybníku Betezda • Otče náš • Porovnanie staršieho a mladšieho syna s nami • Vypočutie modlitieb • Otče náš, ktorý si v nebesiach • Posväť sa meno Tvoje – Podobenstvo o milosrdnom samaritnovi • Posväť sa meno Tvoje – Vzkriesenie Lazara • Príď kráľovstvo Tvoje – Podobenstvo o desiatich pannách • Príď kráľovstvo Tvoje - Zachariáš a Alžbeta • Príď kráľovstvo Tvoje - Abrahám a návšteva anjelov • Príď kráľovstvo Tvoje – Zvestovanie Márii • Príď kráľovstvo Tvoje – Magnifikát • Príď kráľovstvo Tvoje - Narodenie Spasiteľa - • Príď kráľovstvo Tvoje – Obriezka (pomenovanie Pána) • Príď kráľovstvo Tvoje- Stretnutie zo Simeonom • Príď kráľovstvo Tvoje – Uzdravenie ochrnutého • Príď kráľovstvo Tvoje – Utíšenie búrky • 1. prikázanie • 2. prikázanie • 3. prikázanie • 4. prikázanie • Prikázania 1.dosky • 5. prikázanie • 6. prikázanie • 7.prikázanie • 8. prikázanie • 9. prikázanie • 10.prikázanie • Prikázania 2.dosky • Nasýtenie piatich tisícov • Ježiš chodí po mori • Stretnutie s pohanskou ženou • 	<p style="text-align: center;">Žiak vie:</p> <p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none"> • porozumieť veľkej cene viery • vnímať zdravie ako Boží dar • opísať spôsob vzniku modlitby Pánovej • opísať charakterové črty oboch synov • vymenovať veci, ktoré môžeme prosiť od Pána • vysvetliť význam termínu nebeský • opísať postoj troch pocestných ku zranenému človeku • • opísať význam vzkriesenia • vysvetliť spôsob správneho očakávania na Pána Ježiša • vymenovať znaky modlitby ktorá sa Pánovi páči • opísať znaky úctivého správania k hosťom • vysvetliť poslanie Márie • svojimi slovami prerozprávať Magnifikát • vysvetliť prečo je Ježiš najväčší dar • opísať význam mena Ježiš • vymenovať akým spôsobom nás Pán potešuje • odôvodniť dôležitosť odpustenia hriechov • opísať čo máme robiť v ťažkostiach • popísať požiadavky 1. prikázania a jeho porušenia • popísať požiadavky 2. prikázania a jeho porušenia • popísať požiadavky 3. prikázania a jeho porušenia • popísať požiadavky 4. prikázania a jeho porušenia • vysvetliť súvis prvých štyroch prikázaní • popísať požiadavky 5. prikázania a jeho porušenia • popísať požiadavky 6. prikázania a jeho porušenia • popísať požiadavky 7. prikázania a jeho porušenia • popísať požiadavky 8. prikázania a jeho porušenia • popísať požiadavky 9. prikázania a jeho porušenia • popísať požiadavky 10. prikázania a jeho porušenia • vysvetliť súvis 5. až 10. prikázania •
---	--

- Osobnostný a sociálny rozvoj (vytváranie obrazu o sebe samom)

- Prezentačné zručnosti (schopnosť prezentovať vlastný pohľad na daný problém)
Environmentálna výchova (zodpovednosť za životné prostredie – človek, správca Zeme, nie
vlastník)

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

rímsko-katolícka - 6.ročník

Charakteristika predmetu

Vyučovaci predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu kresťanských cirkví a k ich tradíciám, otvára pre neho možnosť života s cirkvou.

Zameriava sa na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú.

Výučba predmetu zároveň nadväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

2. Ciele predmetu v 6. roč.

Spoznávať Božiu pravdu. Oceniť hodnotu pravdy. Orientovať svoj život podľa pravdy. Praktizovať život v pravde podľa hlasu svedomia.

Kompetencie, ktoré budeme rozvíjať vyučovaním náboženskej výchovy

komunikačné:

- ✓ schopnosť viesť v skupine dialóg a rozhovor
- ✓ schopnosť vyjadriť sa, prezentovať svoj pohľad na predloženú tému
- ✓ chápať obsah a zmysel počutého textu a vedieť naň reagovať
- ✓ dokázať kultivovane poprosiť

existenciálne:

- ✓ intuitívne vnímať bytostnú potrebu lásky
- ✓ objavovať hranice dobra a zla
- ✓ objavovať svoj vnútorný – duchovný svet v hlase svedomia
- ✓ modlitbu Otče náš a jednoduchým spôsobom vie prepojiť časti tejto modlitby so svojim životom

kompetencie k riešeniu problémov

- ✓ je tolerantný a ústretový

občianske:

- ✓ poznávať a ochraňovať svoje najbližšie životné prostredie

kultúrne:

- ✓ prejavovať úctu k živým aj k neživým súčasťam prírody, aktívne ich poznávať a ochraňovať
- ✓ objavovať hodnotu rodiny
- ✓ vnímať dôležitosť rodiny
- ✓ orientovať sa v striedaní všedných dní a kresťanských sviatkov, prežívať ich rozdielnu náplň a úlohu
- ✓ všímavosť kultúrnych a náboženských prejavov iných národov, náboženstiev

sociálne a interpersonálne:

- ✓ prejavovať záujem o spoznávanie seba, svojich schopností a daností
- ✓ uvedomovať si a uplatňovať vlastnú jedinečnosť a vlastné nápady so zreteľom na jedinečnosť iných žiakov v skupine
- ✓ prispôbovať svoje správanie potrebám rodiny a svojej blízkej skupiny
- ✓ vnímať potrebu dávania a prijímania
- ✓ zaujímať pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným postihnutím, starým ľuďom a tým ktorí potrebujú prebudenie k životu

3. Metódy, formy, koncepcie, stratégie

- motivačné rozprávanie
- motivačný rozhovor
- motivačná demonštráciu
- rozprávanie
- vysvetľovanie
- rozhovor
- metódy opakovania a precvičovania
- heuristická metóda

4. Obsah vzdelávania

V šiestom ročníku je vyučovací predmet náboženská výchova dotovaný 1 hod týždenne.

Vzdelávací obsah vyučovacieho predmetu pozostáva z piatich tematických okruhov:

1. PRAVDA AKO HODNOTA

2. HĽADANIE PRAVDY O SVETE

3 HĽADANIE PRAVDY O SEBE

4. OHLASOVATELIA PRAVDY

5. KONAŤ V PRAVDE

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Pravda ako hodnota</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pevný ako kameň • Pravda, či klamstvo • Sila slova • Hovorí sa, že... <p>Hľadanie pravdy o svete</p> <ul style="list-style-type: none"> • Človek sa pýta prečo • Svet očami básnika • Na počiatku • Oslava Tvorcu • Ekologické problémy <p>Hľadanie pravdy o sebe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Človek- najmilší Boží zámer • Adventná katechéza • Boh ako hrnčiar • Vianočná katechéza • Mám hodnotu • Poznám svoje možnosti • Človek v raji a jeho pád • To nie ja, to on... • Pôstna katechéza <p>Ohlasovanie pravdy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slová ako obrazy • Zhltni slovo- Ezechiel • Ježiš učí v podobenstvách • Podobenstvá – ukrytá pravda • Štefan – ako svedok viery <p>Konať v pravde</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zlaté pravidlo • Pravidlo pre život • Zákon lásky • Veľkonočná katechéza • Skutky lásky • Zodpovednosť za seba, za iných • Zodpovednosť v rodine • Projekt pomoci iným 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • popísať hodnoty, popísať a zhodnotiť vlastnosti, ktorými sa líši od ostatných • dostatočne argumentovať a vysvetliť, že Boh má s každým človekom dôležitý plán • jednoduchým spôsobom komunikovať o téme • osvojiť si správny spôsob komunikácie s ľuďmi (pozdrav, prosba, poďakovanie..) • rozvíjať vo svojom živote postoj prijímania a darovania • vážiť si, čo sa mi páči u mojich rodičov a priateľov • porovnávať skutky a konanie svoje a iných • rozmyšľať na d sebou a prehodnocovať svoje konanie • rozvíja svoje hodnotové orientácie • vie analyzovať podobenstvá a hodnotiť ich z pohľadu všeobecnej roviny • vie kriticky zhodnotiť svoje konanie a konanie svojich priateľov
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tvorba projektov a prezentačné schopnosti • Ochrana života a zdravia (pohyb a pobyt na čerstvom vzduchu) • Osobnostný a sociálny rozvoj (medziľudské vzťahy) • Environmentálna výchova – morálne hodnoty a ochrana ŽP 	

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet matematika je povinný vyučovací predmet, zaradený do vzdelávacej oblasti MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI. Je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie, formulovanej Európskym parlamentom. Predmet je založený na aktívnych činnostiach, ktoré sú typické pre prácu s matematickými objektmi a ktoré vedú k rozvoju spôsobilosti žiaka používať matematické myslenie na riešenie praktických problémov. Žiaci tak získavajú matematickú gramotnosť použiteľnú v každodenných situáciách - pri ujasnení si problémov reálneho sveta prostredníctvom matematických poznatkov, ako aj pri realizácii úloh, ktoré z riešenia praktických problémov vyplývajú. Rozvíjaním myslenia žiakov prostredníctvom úloh vyžadujúcich uplatnenie analýzy, syntézy, vyslovovanie hypotéz, ich dokazovanie a overovanie praxou je odôvodnená nezastupiteľná úloha vyučovacieho predmetu a realizácia jeho výučby v celom základnom vzdelávaní. Výučba matematiky vytvára predpoklady pre ďalšie úspešné štúdium, ako aj aparát pre pochopenie, spracovanie informácií a riešenie problémov v ďalších vyučovacích predmetoch.

Svojím vzdelávacím obsahom nadväzuje vyučovací predmet matematika v programe nižšieho sekundárneho vzdelávania na obsah predmetu matematika v rámci primárneho vzdelávania. Vzdelávací obsah vyučovacieho predmetu pozostáva z piatich tematických okruhov:

- **Čísla, premenná a počtové výkony s číslami,**
- **Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy,**
- **Geometria a meranie,**
- **Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika,**
- **Logika, dôvodenie, dôkazy.**

Výučba predmetu v 6. ročníku sa realizuje s časovou dotáciou 5 hodín týždenne, čím dochádza o posilnenie v 6. ročníku o 1 hodinu týždenne z disponibilnej časovej dotácie v porovnaní s rámcovými učebnými plánmi štátneho vzdelávacieho programu.

Vzhľadom na enviro-profiláciu školy rozvíja vzdelávanie v rámci vyučovacieho predmetu matematika spôsobilosti dôležité pre rozvoj osobnosti žiaka v oblasti jeho postojov k životnému prostrediu v zmysle proenvironmentálnej hodnotovej orientácie. Súčasťou koncepcie predmetu je preto aj využívanie matematických poznatkov a zručností pri pochopení a analýze vzťahov medzi človekom a jeho životným prostredím v rôznych súvislostiach, ako aj praktické využitie osvojeného matematického aparátu pri riešení problémov, týkajúcich sa životného prostredia regionálneho aj globálneho charakteru.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu je rozvoj matematickej gramotnosti ako spôsobilosti použiť súbor relevantných matematických schopností pri riešení a interpretácii problémov v rôznych situáciách a kontextoch reálneho života.

Vo väzbe na kľúčové kompetencie budeme **čiasťkové ciele** predmetu matematika orientovať na rozvoj týchto schopností žiaka:

kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- konštituovať vlastný aparát matematických vedomostí a zručností,
- vedieť sa vyjadrovať v pojmoch matematickej terminológie,
- vedieť používať moderné matematické pomôcky,
- schopnosť logicky, abstraktne a exaktne myslieť,
- vedieť analyzovať problém, triediť údaje, prevádzať situačné náčrty,
- schopnosť aplikovať osvojené matematické poznatky v nových situáciách,
- schopnosť prepojiť matematickú operáciu s reálnou situáciou – transformovať realitu do matematických štruktúr.

kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- poznávať zmysel a cieľ učenia (cez obsahovo aktualizované matematické úlohy, korešpondujúce s poznatkami potrebnými pre bežný život),
- schopnosť orientovať sa v dostupných zdrojoch informácií a využívať ich pre vlastné učenie,
- vedieť organizovať a riadiť svoje vlastné učenie (prostredníctvom samostatnej práce v rámci matematiky),
- schopnosť účelne využívať rôzne stratégie a alternatívne riešenia, vedúce k splneniu stanovených úloh (cez divergentné matematické úlohy),
- schopnosť posúdiť vlastný pokrok, naplánovať si spôsob zdokonalenia učenia.

kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vedieť využívať IKT na elimináciu prácnych výpočtových postupov za účelom zefektívnenia práce a zameranosti na podstatu riešenej matematickej úlohy,
- schopnosť využívať prostriedky výpočtovej techniky (kalkulačky, základné užívateľské aplikácie, didaktický softvér) na spracovanie matematických informácií,
- vedieť využívať internet ako zdroj informácií matematického charakteru,
- vedieť účelne používať matematické modely logického a priestorového myslenia (modely, grafy, tabuľky) v prostredí zodpovedajúcej softvérovej aplikácie.

komunikačné kompetencie

- schopnosť s porozumením čítať matematické texty,

- vedieť formulovať a vyjadrovať svoje myšlienky prostredníctvom odborného - matematického jazyka, v logickom slede (pri rozbere úloh, pri popise postupu ich riešenia),
- vedieť vecne argumentovať,
- schopnosť využívať komunikačné technológie na získavanie informácií,
- schopnosť uplatňovať komunikačné spôsobilosti pri efektívnej spolupráci s ostatnými ľuďmi (pri skupinovej práci v rámci matematiky).

kompetencia riešiť problémy

- schopnosť pracovať s rôznymi zdrojmi informácií, vyhľadávať tie, ktoré sú vhodné na riešenie problému (žiak nie je obmedzovaný iba tým, čo má pamäťovo osvojené),
- vedieť kriticky posúdiť dôležitosť údajov v kontexte riešeného problému,
- schopnosť vyslovovať hypotézy na základe skúsenosti resp. pokusu a mať priestor overiť ich,
- vedieť overovať a odôvodňovať správnosť riešenia problémov (pri kontrole samostatnej práce),
- schopnosť vysvetľovať a obhajovať použité matematické a logické postupy, konštruktívne riešiť konflikty súvisiace s presadzovaním odlišného postupu riešenia,
- schopnosť nachádzať alternatívy riešení problémov, vedieť vytvoriť vlastné racionálne a konštruktívne riešenie.

kompetencie sociálne a personálne

- vedieť poskytnúť resp. prijať pomoc v priebehu samostatnej práce pri riešení problémových a aplikačných úloh v matematike,
- spôsobilosť prijať rolu v pracovnej skupine,
- schopnosť prispievať k diskusii v skupine, spolupracovať s druhými pri riešení danej úlohy a rešpektovať rôzne hľadiská nazerania na matematický problém.

kompetencie pracovné a technické

- vedieť v úlohách využívať rysovacie zručnosti, priestorovú predstavivosť a obrazotvornosť,
- schopnosť projektovať svoju činnosť,
- spôsobilosť stanoviť pracovný postup a zostaviť písomný výstup,
- vedieť pracovať podľa stanoveného postupu,
- schopnosť aktívne sa podieľať na jednoduchých projektoch.

kompetencie občianske

- schopnosť dodržiavať stanovené pravidlá,
- vedieť uplatňovať svoje práva a plniť svoje povinnosti,
- vedieť zodpovedne zaobchádzať so zvereným majetkom (didaktické pomôcky, PC technika),
- schopnosť poznávať možnosti matematiky ako dôležitého nástroja pre spoločenský pokrok.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Vo vzťahu k rozvíjaným kompetenciám budeme vo vyučovacom predmete matematika aplikovať:

Aktivizujúce metódy, ktorými budeme rozvíjať:

- **kritické myslenie žiakov:**
 - **Sokratovský rozhovor** (v matematike budeme využívať pri riešení zložitejších slovných úloh, konštrukčných úloh). Túto vyučovaciu metódu začleníme do vyučovania matematiky so zámerom rozvíjať u žiakov:
 - **kompetencie riešiť problémy** – žiak bude nútený hlbšie sa zamýšľať nad matematickým problémom, hľadať dôkazy a argumenty na obhájenie svojich stanovísk, bude nútený pozerať na problém z rôznych strán, vyvodzovať závery,
 - **komunikačné spôsobilosti** – žiak sa naučí vyjadrovať sa pomocou matematickej terminológie, logicky a vecne interpretovať svoje stanoviská, presne popisovať svoje postupy,
 - **sociálne kompetencie** – žiak sa naučí brať do úvahy názory iných, zohľadňovať ich stanoviská pri riešení daného matematického problému;
 - **stratégia EUR** - túto aktivizujúcu stratégiu vyučovania budeme aplikovať so zreteľom na rozvoj :
 - **matematickej gramotnosti:** vo fáze „E – evokácia“: žiak si bude aktívne vytvárať základ individuálnych matematických vedomostí v danej oblasti, prostredníctvom oživenia prv osvojeného, čím sa vzbudí jeho aktívny záujem o tému,
 - **matematickej gramotnosti** - vo fáze „U - uvedomenie“ bude žiak využívať techniku INSERT - interaktívny znakový systém za účelom zaznamenávania svojho premýšľania o matematickom texte, čím sa bude rozvíjať jeho schopnosť čítať matematické texty s porozumením,
 - **kompetencie k celoživotnému učeniu sa** : vo fáze „U “ žiak bude objavovať svoj spôsob učenia, bude preberať zodpovednosť za vlastné učenie,
 - **komunikačných kompetencií:** vo fáze „R – reflexia“: žiak bude vlastnými slovami vyjadrovať svoje myšlienky a informácie, dôjde k výmene myšlienok medzi žiakmi, prostredníctvom čoho sa rozšíri matematická slovná zásoba, ako aj schopnosť žiakov argumentovať;
- **tvorivé myslenie žiakov**

- **problémový výklad** (budeme využívať v motivačnej a expozičnej fáze vyučovacej hodiny v rámci matematiky , ako prechod medzi reproduktívnymi a produktívnymi metódami). Aplikáciou metódy chceme rozvíjať tieto kompetencie:
 - **naučiť sa učiť sa** – žiak bude oboznamovaný nielen s konečným matematickým riešením, ale prostredníctvom učiteľa aj s procesom etapovitého riešenia problému, čím si bude osvojovať jednotlivé fázy učenia, využiteľné v ďalšom matematickom vzdelávaní,
 - **riešiť problémy** – vytvorením priestoru, v ktorom bude žiak sledovať presvedčivosť a logiku argumentácie učiteľa pri problémovom výklade budeme u žiaka rozvíjať spôsobilosť kriticky myslieť, vyhľadávať argumenty;
- **problémové vyučovanie - heuristická metóda DITOR**
vo vyučovaní matematiky budeme využívať heuristickú metódu DITOR - riešenie problému postupuje v krokoch podľa schémy:
 - Definuj problém,
 - Informuj sa o probléme,
 - Tvor riešenia problému,
 - Ohodnot' riešenia,
 - Realizuj riešenie;

Využívaním heuristickej metódy budeme u žiakov rozvíjať:

- **kompetencie riešiť problémy** - žiaci sa naučia postupovať systematicky, organizovať svoje, nielen matematické, myslenie a osvoja si spôsobilosť kriticky a tvorivo myslieť,
- **kompetencie k celoživotnému učeniu** – riešením problémových úloh, ktoré vychádzajú z reálneho života bude žiak objavovať zmysel vzdelávania a prostredníctvom praktického využívania matematických poznatkov a postupov bude motivovaný k ďalšiemu učeniu;
- **projektové vyučovanie** (prostredníctvom témy projektu – problému – prepojíme matematiku s ďalšími predmetmi, pričom dôraz budeme klásť na praktický zmysel riešeného projektu ako premostenie medzi školou a bežným životom.) Aplikáciou tejto koncepcie výučby budeme sledovať rozvoj:
 - **kompetencie riešiť problémy** - žiak bude vyhľadávať informácie vhodné na riešenie problému, objavovať alternatívne spôsoby riešenia, rozhodovať sa pre konkrétne riešenie a učiť sa byť za toto rozhodnutie zodpovedný. Osvojí si spôsobilosť obhajovať zvolené riešenie vo fáze prezentácie pred skupinou,
 - **komunikačných kompetencií** – riešením projektu v skupine budeme u žiaka rozvíjať schopnosť formulovať svoje myšlienky a v ústnom aj písomnom prejave ich čo najpresnejšie vyjadrovať, využívať matematickú terminológiu,
 - **spôsobilosti naučiť sa učiť sa** – prácou na projekte sa žiak naučí uvádzať do súvislosti rôzne informácie, čím sa vytvorí jeho komplexnejší pohľad na svet a zvýši sa motivácia pre ďalšie matematické vzdelávanie ,

- **sociálnych a personálnych kompetencií** – práca na projekte v rámci skupiny bude vyžadovať dodržiavanie dohodnutých pravidiel, rešpektovanie rolí, bude rozvíjať schopnosť diskutovať, spolupracovať, rešpektovať názory ostatných,
- **občianske a kultúrne kompetencie** - svojím tematickým zameraním bude projekt umožňovať využitie matematického aparátu na riešenie problémov z rôznych oblastí života spoločnosti- environmentalistika, historické tradície, ochrana zdravia...

Aktivizujúce koncepcie vyučovacieho procesu v rámci matematiky

(sociálne formy výučby) - ich implementáciou vytvoríme priestor na prechod od frontálnej formy vyučovania ku forme kooperatívnej, čím poskytneme žiakom alternatívny model edukácie, založenej na ich vzájomnej spolupráci, nie na súťaživosti.

- **kooperatívne vyučovanie** – vo výučbe matematiky ho budeme realizovať pri problémovom a projektovom vyučovaní, ale aj v rámci jednotlivých častí klasickej vyučovacej hodiny. Prostredníctvom tejto koncepcie budeme rozvíjať:
 - **sociálne a personálne kompetencie** - rozdelením úloh v skupine budeme u žiakov rozvíjať pozitívnu vzájomnú závislosť, schopnosť vzájomnej komunikácie, pomoci a kontroly,
 - **komunikačné a sociálne kompetencie** – pri realizácii spoločnej myšlienkovvej tvorby, kognitívnej aktivity žiakov v skupine a prostredníctvom vedenia dialógu sa u žiakov bude rozvíjať schopnosť vecnej argumentácie a schopnosť rešpektovať individuálnu variabilitu z aspektu úrovne matematických vedomostí aj názorov,
 - **kompetencie k celoživotnému učeniu** – žiak získa vyššiu vnútornú motiváciu, pozitívny postoj k matematike.

Inovatívne technológií vo vyučovaní matematiky

V rámci aktivizujúcich metód a rozvojových koncepcií, ktoré implementujeme do výučby matematiky, budeme využívať dostupné prostriedky IKT a moderné didaktické pomôcky, ktorých konkrétne začlenenie bude vymedzené v rámci príprav na jednotlivé vyučovacie hodiny. Využívaním IKT v rôznych fázach vyučovacej hodiny a v prepojenosti na aktivizujúce metódy budeme vo vyučovaní matematiky rozvíjať **digitálne kompetencie** žiakov:

- schopnosť vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie, hodnotiť ich dôležitosť a používať ich kritickým a systematickým spôsobom, čím budeme rozvíjať kritické myslenie a kreativitu žiakov,
- schopnosť používať nástroje IKT k vytváraniu prezentácii a k pochopeniu komplexných informácií v rámci matematiky, v prepojenosti na kontextové úlohy z bežného života.

Obsah vzdelávania

Piaty ročník

Šiesty ročník

V šiestom ročníku je vyučovací predmet matematika dotovaný piatimi hodinami týždenne (165 hodín ročne) - z toho 132 hodín spadá do dotácie podľa rámcových plánov štátneho vzdelávacieho programu a 33 hodín predstavuje posilnenie z disponibilnej časovej dotácie (1 hod týždenne).

Prehľad tematických celkov

1. Počtové výkony s prirodzenými číslami (35 h),
2. Desatinné čísla. Počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami (53 h),
3. Obsah obdĺžnika a štvorca (21 h),
4. Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami (28 h),
5. Kombinatorika v úlohách (20 h).

Témy rozširujúceho učiva:

Množiny, operácie s množinami. Elementárne poznatky z logiky

Zostávajúca časová dotácia 8 h je určená na písanie a opravu štvrťročných prác.

Chyba! Nenalezen zdroj odkazů. **Tematický celok : Počtové výkony s prirodzenými číslami (35 h)**

35h – Odporúčaná časová dotácia

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Násobenie prirodzených čísel spamäti, písomne a na kalkulačke• Delenie prirodzených čísel spamäti, písomne a na kalkulačke vrátane delenia so zvyškom• Deliteľnosť dvoma, piatimi, desiatimi	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none">• identifikuje násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie• v príklade pomenuje činitele a súčin (delenca, deliteľ a podiel, resp. neúplný podiel a zvyšok)• v obore prirodzených čísel násobí a delí prirodzené čísla• ovláda algoritmus delenia so zvyškom (aj na kalkulačke)• písomne násobí a delí viacciferné prirodzené čísla viacciferným prirodzeným číslom• v prípade delenia so zvyškom na kalkulačke (vypočítaný výsledok sa objaví na displeji v tvare desatinného čísla) vie identifikovať zvyšok použitím osvojenej postupnosti matematických operácií• využíva násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie pri vykonávaní skúšky správnosti príslušnej počtovej operácie• formuluje kritéria deliteľnosti dvoma, piatimi a desiatimi na základe vlastných zistení
<ul style="list-style-type: none">• Sčítanie a odčítanie, ako navzájom opačné operácie• Násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none">• prevádza analýzu textu slovnej úlohy• identifikuje známe a hľadané informácie potrebné pre riešenie úlohy, selektuje relevantné informácie

<ul style="list-style-type: none"> Využitie počtových výkonov pri riešení jednoduchých slovných úloh (aj ako propedeutika rovníc) 	<ul style="list-style-type: none"> navrhne alternatívne spôsoby (postupy) riešenia aktívne vyhľadá najvyhovujúcejší postup riešenia úlohy -z viacerých postupov riešenia vie vybrať najvýhodnejší – z hľadiska obtiažnosti potrebných výpočtov účelne využíva osvojené matematické operácie pri riešení jednoduchých slovných úloh. vie v elementárnej a matematicky korektnej podobe zapísať riešenie úlohy a sformulovať odpoveď
<ul style="list-style-type: none"> Dohoda o poradí počtových výkonov Porovnanie dohody o poradí počtových operácií s poradím operácií na kalkulačke. Propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými číslami) 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> urobí analýzu zápisu úlohy, ktorá obsahuje viaceré počtové operácie a zátvorky vie rozhodnúť o poradí počtových operácií úlohy s viacerými počtovými výkonmi správne rieši aj s pomocou kalkulačky identifikuje rozdiel v postupe riešenia zmiešaného príkladu bez kalkulačky a s kalkulačkou
<p>Prierezové témy: Environmentálna výchova (zameranie slovných úloh, vedúcich k posilneniu proenvironmentálnych postojov)</p>	

Tematický celok : Desatinné čísla. Počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami (53h)

45h – Odporúčaná časová dotácia, 3h – Posilnenie tematického celku, 5h – Projektové vyučovanie (Európa v číslach)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Kladné desatinné číslo – rád číslice v jeho zápise Zobrazenie desatinného čísla na číselnej osi Vzdialenosť čísel na číselnej osi 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> pozná a opíše príklady použitia desatinných čísel v bežnom živote vie čítať a zapisovať desatinné čísla určí rád číslice v zápise desatinného čísla na vhodne zvolenej číselnej osi vie zobraziť desatinné číslo vie zistiť vzdialenosť dvoch desatinných čísel na číselnej osi vie uviesť príklady číselných osí s desatinnými číslami z bežného života (stupnica teplomera)
<ul style="list-style-type: none"> Porovnávanie, usporiadanie a zaokrúhľovanie desatinných čísel 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> porovnáva, usporadúva desatinné čísla podľa zadania (zostupne, vzostupne) zaokrúhľuje desatinné číslo na celé číslo, na desatiny, na stotiny, na tisíciny, ... vie uviesť príklady z praxe na počítanie so zaokrúhlenými desatinnými číslami
<ul style="list-style-type: none"> Sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie desatinných čísel (spamäti, písomne a na kalkulačke) Násobenie a delenie desatinných čísel číslami 10, 100, 1000 Násobenie a delenie desatinného čísla číslom prirodzeným (napr. aj pri výpočte aritmetického priemeru) a číslom desatinným (spamäti, písomne) a na kalkulačke Jednoduché úlohy na poradie počtových operácií Jednoduché úlohy na riešenie jednoduchších 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> sčítuje, odčítuje, násobí a delí desatinné čísla spamäti (podľa typu príkladu), ostatné písomne alebo pomocou kalkulačky spamäti. násobí a delí kladné desatinné čísla násobkami čísla 10 vydelí desatinné číslo prirodzeným číslom vydelí desatinné číslo desatinným číslom pri delení desatinného čísla desatinným číslom správne zapisuje zvyšok (pri písomnom delení aj pri delení na kalkulačke). vie urobiť skúšku správnosti

<p>kontextových úloh z reálneho života</p> <ul style="list-style-type: none"> • Objav periodickosti pri delení dvoch prirodzených čísel. • Propedeutika zlomkov (desatinný zlomok) a nepriamej úmernosti 	<ul style="list-style-type: none"> • vie rozhodnúť o potrebe vykonania skúšky správnosti • dokáže vypočítať jednoduchý aritmetický priemer • vymenuje oblasti využitia aritmetického priemeru • vie využiť funkciu „priemer“ v prostredí aplikácie MS Excel • pomocou kalkulačky vyrieši úlohy na poradie počtových operácií • vie s porozumením čítať text kontextovej úlohy a selektovať relevantné údaje • vyrieši jednoduchšie kontextové úlohy s námetom z reálneho života • uvedie príklad periodického čísla • desatinné čísla typu 1,25 ; 6,8 identifikuje ako podiely pri delení prirodzených 10, 100 ...
<ul style="list-style-type: none"> • Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie (propedeutika rovníc) 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifikuje a analyzuje operácie sčítania (násobenia) a odčítania (delenia) ako opačné operácie • pri realizácii skúšky správnosti riešenia úlohy využíva navzájom opačné operácie • rieši jednoduché slovné úlohy s environmentálnou tematikou • matematizuje reálnu situáciu a využíva matematické nástroje na zisťovanie údajov z oblasti enviroproblematiky.
<ul style="list-style-type: none"> • Premena jednotiek dĺžky (km, m, dm, cm, mm) a hmotnosti (t, kg, dag, g, mg) 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> • pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti využíva vlastnosti desatinných čísel • vie porovnávať veľkosti vyjadrené rôznymi jednotkami • usporadúva veľkosti vyjadrené rôznymi jednotkami vzostupne a zostupne • vyrieši úlohy s údajmi vyjadrenými v rôznych jednotkách, s využitím matematických operácií s desatinnými číslami
<ul style="list-style-type: none"> • Projektové vyučovanie – Európa v číslach 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> • na získanie vstupných údajov využíva rôzne zdroje informácií (vrátane internetových vyhľadávačov a nástrojov elektronickej pošty) • zhromažďuje, triedi a spracúva rôzne údaje týkajúce sa života v krajinách Európy, prioritne s environmentálnou problematikou • účelne používa jednotlivé operácie s desatinnými číslami • výsledky zistení a spracovaných úloh prezentuje v elektronickej forme
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti (prezentovanie výsledku projektu „Európa v číslach“) • Environmentálna výchova (desatinné čísla v úlohách s environmentálnou tematikou) • Osobnostný a sociálny rozvoj (používanie kalkulačky pri počítaní s desatinnými číslami – možnosť sústrediť sa na podstatu riešenej úlohy a tým aj u slabších žiakov zvýšená pravdepodobnosť zažiť úspech) 	

Tematický celok : Obsah obdĺžnika a štvorca (21h)

15h – Odporúčaná časová dotácia, 3h – Posilnenie tematického celku, 3h – Štatistické spracovanie údajov – zdroj internet

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Výpočet približného obsahu rovinných útvarov vo štvorcovej sieti 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> vo štvorcovej sieti určí približný obsah rovinného útvaru vie sa orientovať vo vytvorenej štvorcovej sieti v rámci aplikácie MS Excel využíva podfarbenie buniek na zistenie obsahu rovinných útvarov v prostredí MS Excel
<ul style="list-style-type: none"> Obvod a obsah štvorca a obdĺžnika s celočíselnými rozmermi (ako počet štvorcov štvorcovej siete) aj s desatinnými rozmermi 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> vypočíta obvod a obsah štvorca a obdĺžnika
<ul style="list-style-type: none"> Jednotky obsahu – premena jednotiek obsahu – mm², cm², dm², m², km², ha, a 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> využíva vlastnosti desatinných čísel pri premene základných jednotiek obsahu vyhľadá na internete informácie, fakty, obsahujúce jednotky obsahu uvedie situácie z bežného života, ktorých riešenie vyžaduje premenu jednotiek obsahu
<ul style="list-style-type: none"> Výpočet obvodov a obsahov obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov. Kontextové úlohy 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> identifikuje rovinné útvary zložené zo štvorcov a obdĺžnikov a analyzuje ich pri výpočte obvodu a obsahu obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov účelne využíva získané poznatky z elementárnych výpočtov obvodov a obsahov štvorcov a obdĺžnikov navrhne vlastne postupy výpočtov, ktoré vedú k výpočtu obvodu a obsahu útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov vyrieši úlohy s praktickou tematikou vytvorí vlastné zadania úloh, ktorých riešenie vedie k výpočtu obvodov a obsahov
<ul style="list-style-type: none"> Štatistické spracovanie údajov danej oblasti s využitím internetu (tabuľky, grafy) 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> dokáže vyhľadávať relevantné informácie z internetu, selektovať informácie vie zosumarizovať zistené informácie a graficky ich znázorniť vie čítať s porozumením aj nesúvislé texty, robiť závery a argumentovať
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tvorba projektu a prezentačné zručnosti (prezentácia výkresov v Cabri Geometrii, obsahovo zameraných na obsah a obvod obdĺžnika a štvorca) Dopravná výchova (obvody a obsahy ako súčasť úloh s dopravnou tematikou) Environmentálna výchova (územia a ich rozlohy v kontexte enviroproblematiky – využitie informácií z internetových zdrojov - napr. http://enviroportal.sk/) 	

Tematický celok : Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami (28 h)

22h – Odporúčaná časová dotácia, 3h – Posilnenie tematického celku, 3h - Praktické úlohy s využitím internetu

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Uhol a jeho veľkosť Veľkosť uhla, jednotky a pomôcky nameranie uhlov 	Žiak : <ul style="list-style-type: none"> vie narysovať uhol danej veľkosti a naopak: vie odmerať veľkosť narysovaného uhla v stupňoch dokáže odhadnúť veľkosť uhla vie premeniť stupne na minúty a naopak vie uviesť príklady uhlov a ich merania z bežného života a pochodový uhol)
<ul style="list-style-type: none"> Konštrukcia osi uhla 	Žiak : <ul style="list-style-type: none"> pomocou uhlomera zostrojí os uhla definuje os uhla na základe vlastností ľubovoľného jej bodu
<ul style="list-style-type: none"> Porovnávanie uhlov Rozdelenie uhlov podľa veľkosti 	Žiak : <ul style="list-style-type: none"> numericky porovnáva uhly podľa ich veľkosti vymenuje typy uhlov podľa veľkosti vie uviesť príklady z praxe na rôzne typy uhlov (tupý uhol – na vrchole strechy...)
<ul style="list-style-type: none"> Uhly v trojuholníku Rozdelenie trojuholníkov podľa veľkosti uhlov 	Žiak : <ul style="list-style-type: none"> identifikuje a pomenuje trojuholník podľa typu jeho vnútorných uhlov vypočíta veľkosť tretieho vnútorného uhla v stupňovej miere (ak sú známe veľkosti jeho zostávajúcich dvoch vnútorných uhlov)
<ul style="list-style-type: none"> Uhly vrcholové a susedné 	Žiak : <ul style="list-style-type: none"> identifikuje vrcholové a susedné uhly určí a vypočíta veľkosť vrcholového a susedného uhla
<ul style="list-style-type: none"> Operácie s uhlami Sčítanie a odčítanie uhlov a ich veľkosti Násobenie a delenie uhlov dvomi 	Žiak : <ul style="list-style-type: none"> pisomne sčíta a odčíta veľkosti uhlov (v stupňoch) pisomne násobí a delí uhly dvomi (v stupňoch) skontroluje vykonané operácie s uhlami na základe grafického overenia
<ul style="list-style-type: none"> Praktické úlohy s využitím internetu 	Žiak : <ul style="list-style-type: none"> sa vie orientovať v zdrojoch informácií dokáže flexibilne vyhľadávať potrebné údaje vie pracovať s grafickým editorom – jednoduché geometrické útvary
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none"> Tvorba projektu a prezentačné zručnosti (prezentácia elektronického výstupu projektu o uhloch v bežnom živote v rámci projektového vyučovania) 	

Tematický celok : Kombinatorika v úlohách (20h)

15h – Odporúčaná časová dotácia, 5h – Množiny, operácie s množinami, elementárne poznatky z logiky (rozširujúce učivo)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Usporiadanie prvkov do radu (rôzne systémy vypisovania) 	Žiak : <ul style="list-style-type: none"> vie podľa predpisu usporiadať daný malý počet

<ul style="list-style-type: none"> • Tvorenie dvoj-, troj-, štvorciferných čísel (prvkov) z daného počtu číslíc (prvkov) 	<ul style="list-style-type: none"> • prvkov do systému • dokáže z daného počtu prvkov vybrať usporiadanú skupinu prvkov • vie pokračovať v zadanom systéme
<ul style="list-style-type: none"> • Riešenie slovných (kontextových) úloh s kombinatorickou motiváciou –rôznymi spôsobmi (priebežne) • Propedeutika štatistiky, pravdepodobnosti a kombinatoriky (zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov) 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> • analyzuje úlohu • navrhuje stratégie riešenia úlohy • vie zapísať riešenie úlohy v podobe tabuľky alebo diagramy
<ul style="list-style-type: none"> • Množiny, operácie s množinami, elementárne poznatky z logiky (rozširujúce učivo) 	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> • vie označiť množinu, použiť množinové zátvorky • používa pojmy množinovej terminológie: prvky množiny, množinový diagram, znaky „patrí“ a „nepatrí“, prienik a zjednotenie množín • vie znázorniť úlohu množinovým diagramom a naopak – vytvoriť slovnú úlohu na daný diagram • vyrieši zložitejšie slovné úlohy s využitím poznatkov o množinách
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova (tematické zameranie slovných úloh s kombinatorickou motiváciou) • Multikultúrna výchova (štatistické údaje mapujúce rôzne aspekty života v iných krajinách a kultúrach) <p>Osobnostný a sociálny rozvoj (zaujímavosť kombinatorických a pravdepodobnostných úloh – podpora motivácie pre ďalšie vzdelávanie a osobnostný rozvoj)</p>	

INFORMATIKA

Charakteristika predmetu

Predmet Informatika je súčasťou vzdelávacej oblasti *Matematika a práca s informáciami*. Podobne ako matematika rozvíja logické myslenie žiakov, schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi.

Informatika pripravuje žiakov na využívanie IKT v iných vyučovacích predmetoch a umožňuje im dosiahnuť základnú úroveň informačnej gramotnosti.

Vedomosti o jednotlivých počítačových programoch a ich charakteristických vlastnostiach spolu s osvojením si informačných a komunikačných technológií umožňujú žiakom racionálne a tvorivo pristupovať k spracovaniu a využívaniu informácií a k ich využitiu pri ďalšom vzdelávaní i v praktickom živote. Je im poskytnutá možnosť využívať počítačové systémy nielen ako zdroj informácií, ale i ako prostriedok komunikácie.

Získané schopnosti a zručností sú v informačnej spoločnosti dôležitým predpokladom uplatnenia sa na trhu práce a podmienkou k efektívnemu profesijnému rozvíjaniu sa i rozvíjaniu záujmovej činnosti.

Zvládnutie výpočtovej techniky, najmä rýchle vyhľadávanie a spracovanie potrebných informácií pomocou internetu a iných digitálnych médií urýchľuje aktualizáciu poznatkov. Schopnosti a zručnosti získané v predmete informatika umožňujú žiakom aplikovať IKT s bohatou škálou vzdelávacieho software a informačných zdrojov vo všetkých vyučovacích predmetoch.

Vzdelávací obsah vyučovacieho predmetu pomáha žiakovi orientovať sa v štruktúre a činnosti počítača, poznať možnosti jeho využitia, manipulovať s počítačom a jeho prídavnými zariadeniami užívateľským spôsobom, pracovať s hotovými didaktickými programami, osvojiť si základy práce s grafikou. Žiaci sa učia triediť informácie, kriticky ich posudzovať a aplikovať v praktickom živote v súlade so zákonmi o duševnom vlastníctve. Osvojujú si základy elektronickej komunikácie a jej zásady.

Prostredníctvom predmetu Informatika budeme prehlbovať a rozširovať nielen poznávacie schopnosti žiaka, ale aj rozvíjať estetické a tvorivé stránky jeho osobnosti. Využívanie výpočtových operácií, práce s grafickými a hudobnými editormi či multimediálnymi pomôckami zaradíme do výučby matematiky, fyziky, prírodopisu, zemepisu, chémie či hudobnej výchovy.

Vzdelávací obsah informatiky v Štátnom vzdelávacom programe je rozdelený na päť tematických okruhov:

- Informácie okolo nás,
- Komunikácia prostredníctvom IKT,
- Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie,
- Princípy fungovania IKT,
- Informačná spoločnosť.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom vyučovania informatiky bude sprístupniť základné pojmy a techniky používané pri práci s údajmi a pri tvorbe algoritmov a výpočtových procesov.

Čiastkové ciele

- získať základy algoritmického myslenia nevyhnutného pre komunikáciu s výpočtovou technikou,
- rozvíjať základné digitálne zručnosti, získať zručnosť využívať výpočtovú a komunikačnú techniku spolu s bežným užívateľským softwarom,
- získať schopnosť pracovať s textovými, tabuľkovými a grafickými editormi,
- spracovávať údaje do tabuliek, grafov a diagramov,
- rozumieť toku informácií v spoločenskom informačnom procese, od vzniku informácie, jej uložením na médium a jej prenosom, transformáciou, spracovaním až po praktické využitie,
- vyhľadávať informácie potrebné k riešeniu úloh či problémov a využívať k tomu možnosti internetu,
- osvojiť si rizika spojené s využívaním výpočtovej techniky a informačných a komunikačných technológií,
- rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov a aplikácií,
- osvojiť si schopnosti kooperácie a komunikácie,
- rozvíjať tvorivé myslenie, zodpovednosť,
- získať zručnosť elektronicky spracovávať informácie,
- získať základy pre výskumnú prácu, rozvíjať si formálne i logické myslenie, naučiť sa viaceré metódy na riešenie problémov.

Kompetencie, ktoré budeme rozvíjať vyučovaním informatiky

Učebné kompetencie

- vedieť vyhľadávať, triediť a posudzovať informácie z hľadiska ich pôvodu, obsahu a využiteľnosti,
- schopnosť získať nové poznatky, využívať ich a aplikovať v praxi,
- rozvíjať svoju schopnosť pracovať sústredene, samostatne a tvorivo,
- vedieť využiť získané počítačové zručnosti v praktickom živote,
- schopnosť pracovať s informačnými technológiami na užívateľskej úrovni.

Kompetencie riešiť problémy

- rozvíjať logické a tvorivé myslenie, schopnosť samostatne riešiť problémové situácie,
- schopnosť hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- spôsobilosť využívať informačné technológie pri riešení problémov,
- vedieť hľadať originálne spôsoby riešenia problémov,
- rozvíjať svoje schopnosti efektívne pracovať s informáciami,
- vedieť samostatne riešiť problémy.

Informačné kompetencie

- získavať a spracovávať informácie modernými technológiami,
- vedieť využívať efektívne počítač a multimédia pri svojom vzdelávaní, tvorivých aktivitách, projektovom vyučovaní, vyjadrovaní svojich myšlienok a postojov a riešení problémov reálneho života,
- schopnosť prostredníctvom internetu a IKT získavať a spracovávať informácie,
- vedieť správne chápať a používať infromatické pojmy, algoritmické, systematické a logické myslenie pre prax.

Komunikačné kompetencie

- vedieť formulovať a obhájiť vlastný názor, diskutovať a využívať všetky dostupné informačné zdroje,
- schopnosť sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (video, text, schémy, obrázky) zrozumiteľným spôsobom pre všetkých,
- vedieť kriticky hodnotiť informácie,
- schopnosť vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver,
- vedieť správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky,
- schopnosť využiť informačné a komunikačné prostriedky a technológie ku kvalitnej komunikácii s okolitým svetom,
- vedieť využiť PC k ľahšej, rýchlejšej a spoľahlivejšej výmene informácií.

Interpersonálne kompetencie

- spôsobilosť spolupracovať a rešpektovať prácu a názory druhých,
- vedieť objektívne hodnotiť vlastný prínos pre prácu kolektívu,
- schopnosť prevziať zodpovednosť za seba a spoluzodpovednosť za prácu v kolektíve,
- vedieť hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých.

Kompetencie pracovné a technické

- zručnosť manipulovať s výpočtovou technikou a získané zručnosti uplatniť v každodennom živote,
- poznať a dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s PC,
- vedieť organizovať a zefektívňovať svoju pracovnú činnosť.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie,

Aktivizujúce metódy a stratégie

Aplikáciou aktivizujúcich metód, stratégií vo výučbe informatiky budeme vplývať na:
rozvoj kritického myslenia žiakov

- **stratégia EUR** – žiaci v procese učenia budú spájať nové poznatky s už osvojeným – teda k danému učivu sa budú vracieť, aktivizovať ho, vychádzať z neho, avšak sústavne ho budú rozširovať, obohacovať. Využitím tejto metódy na vyučovacích hodinách informatiky rozvíjame:
 - **kompetencie k celoživotnému učniu sa** – žiaci budú aktivizovať už skôr osvojené poznatky, spájať ich s novými,
 - **počítačovú gramotnosť**- žiaci budú upevňovať nové vedomosti a aktívne rekonštruovať svoje už skôr nadobudnuté poznatky aby zodpovedali novým informáciám, čo bude viesť k aktívnemu záujmu o preberanú tému, osvojené poznatky budú trvalejšie,
 - **komunikačné kompetencie** - žiaci pri argumentovaní budú používať odbornú terminológiu, čím si viac upevnia osvojené;

rozvoj tvorivého myslenia žiakov

- **metódy heuristické** – pri realizácii heuristických metód budeme sledovať rozvoj kompetencií:
 - **na riešenie problémov** – žiaci budú problémy analyzovať, budú využívať doterajšie vedomosti, kontrolovať svoje riešenie a zdôvodňovať svoje postupy riešení,
 - **učebné** – aktívnym riešením problémov budú zvyšovať svoju motiváciu pre učenie sa,
 - **sociálne** – žiaci budú spolupracovať, pracovať v tímoch.

Na riešenie problému budeme využívať metódu: **Brainstorming**

Aktivizujúce koncepcie vyučovania

Vo vyučovaní informatiky budú v rámci implementácie rozvojového programu školy využité aktivizujúce koncepcie vyučovania:

- **projektové vyučovanie** - žiaci budú riešiť problémové úlohy, ktoré majú komplexnejší charakter. Využitie tejto aktivizujúcej koncepcie bude rozvíjať kompetencie: komunikačné, učebné kompetencie, kompetencie na riešenie problémov, kompetencie personálne a sociálne,
- **skupinové a kooperatívne vyučovanie** - žiaci budú pracovať v malých skupinách, vzájomne budú spolupracovať a riešiť zadané problémy, pritom sa budú rozvíjať ich sociálne, personálne a komunikačné kompetencie.

Obsah vzdelávania

Šiesty ročník

Povinný vyučovací predmet, s časovou dotáciou 0,5 hodiny týždenne podľa štátneho vzdelávacieho programu.

Prehľad tematických celkov

- Informácie okolo nás,
- Komunikácia prostredníctvom IKT,
- Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie,
- Princípy fungovania IKT,
- Informačná spoločnosť.

Tematický celok. Informačná spoločnosť (1,5 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Vytváranie a využívanie informácií• Spôsoby prenosu informácie• Uchovávanie• Bezpečnosť na internete	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">• vymenovať rôzne typy údajov, históriu zbierania a uchovávanie informácií• definovať pojem digitalizácia• čo môže spôsobiť počítačová kriminalita
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none">• Mediálna výchova (počítačová kriminalita)	

Tematický celok. Princípy fungovania IKT (2 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Softvér/hardvér / Procesor, Disk, Matičná doska/• Vonkajšie pamäťové zariadenia – disketa, CD, USB kľúč	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">• pozná systémy na spracovanie údajov z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia)• pozná logickú štruktúru PC (operačný systém)• obnoviť zmazané súbory z koša• zmeniť pracovnú plochu• ktoré sú vonkajšie pamäťové zariadenia• pracovať s disketou, používať USB kľúč, pracovať s CD
Prierezové témy: <ul style="list-style-type: none">• Osobnostný a sociálny rozvoj (práca v skupine – vytvorenie jednoduchej prezentácie, zameranej na zloženie PC - Softvér/hardvér / Procesor, Disk, Matičná doska)	

Tematický celok: Informácie okolo nás (9 h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Typy informácií • Grafická informácia • Jednoduchá animácia • Textová informácia • Formátovanie textu • Odsek • Číslovanie 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spustiť aplikáciu LogoMotion , dokáže sa orientovať v základnom okne aplikácie LogoMotion • kresliť úsečky • kresliť geometrické tvary /obdĺžnik, elipsu, kružnicu/ • používať nástroj - Výplň • používať farby • používať nástroj – Oblasť • používať nástroj - Text • kopírovať • definovať princíp tvorby animácií • vytvoriť jednoduchú animáciu • orientovať sa v prostredí textového editora – MS Word • nastaviť okraje stránky • vložiť čísla strán • dodržiavať zásady formátovania textu • pracovať s dialógovým oknom Ohraničenie a tieňovanie • vložiť odrážky z panela Formát • upraviť veľkosť obrázka • vložiť obrázok do textu • vložiť tabuľku do textu • vložiť riadok do tabuľky • vložiť stĺpec do tabuľky • odstrániť riadok z tabuľky • odstrániť stĺpec z tabuľky • vložiť graf • tlačiť tabuľky • pozná prostredie tabuľkového editora – MS Excel • vložiť a odstrániť list • premenovať list • presúvať listy • formátovať bunky • vytvoriť graf pomocou – Sprievodca grafom • aplikovať jednoduchú matematickú funkciu • spustiť aplikáciu MS PowerPoint a orientovať sa v základnom okne aplikácie MS PowerPoint • otvoriť existujúcu prezentáciu • na snímku vložiť text, obrázok, automatické tvary • nastaviť animáciu • uložiť prezentáciu
<p>Prierezové témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálna výchova (spracovanie rôznych ekologických tém pri práci s jednotlivými aplikáciami MS Office) • Tvorba projektu a prezentačné zručnosti (Projekt: História slova „ROBOT“, Projekt: „Tajničky a osemšmerovky.“) 	

Tematický celok: Komunikácia prostredníctvom IKT (2h)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Internet• Využitie webu vo vedomostnej spoločnosti• E-mailová komunikácia• Elektronická pošta• Adresár príjemcov• Príloha správy	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">• spôsob vyhľadávania informácií na internete• využiť IKT na vlastné učenie sa• rešpektuje autorské práva• používať elektronickú poštu• používať adresár príjemcov• poslať E-mail s prílohou správy viacerým adresátom
Prierezová téma: <ul style="list-style-type: none">• Mediálna výchova (rizika spojené s využívaním internetu)• Environmentálna výchova (vyhľadávanie informácií na Internete /znečisťovanie prírody/)• Multikultúrna výchova (spoznávanie iných kultúr, tradícií a zvykov)• Tvorba projektu a prezentačné zručnosti (Projekt: Verím tejto správe)	

Tematický celok: Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie (2h)

	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Algoritmus a program• Základné príkazy	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none">• spustiť aplikáciu Imagine• dokáže sa orientovať v základnom okne aplikácie Imagine• dokáže použiť príkaz - ? uprav "dvojbodka• nakresliť štvorec• nakresliť trojuholník• zapísať postup riešenia• zapísať etapy riešenia problémov• používať základné príkazy
Prierezová téma: <ul style="list-style-type: none">• Tvorba projektu a prezentačné zručnosti (vytvorenie a prezentácia jednoduchej prezentáci)	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 6.ročník

Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova ako vyučovací predmet na základnej škole sa zaoberá procesom obrazovej tvorby, obrazového vnímania a používania obrazových prostriedkov vedúce k spoznávaniu okolitého sveta a ku komunikácii s okolím. Tento predmet pôsobí na utváranie osobnosti mladého človeka a pomáha mu otvárať oblasť, ktorá mu umožňuje seberealizáciu, poznávanie sveta a spolu s históriou mu dovoľuje spoznávať kultúrne, spoločenské a historické súvislosti. Rozvíja estetické cítenie a zmyslové vnímanie spolu s rozumovým a citovým hodnotením, vychováva k samostatnosti, rozhodnosti a odvahe. Ponúka možnosť vyjadrenia sa, vedie k pochopeniu názorov druhých, ku vzájomnej komunikácii a tolerancii.

Vyučovanie výtvarnej výchovy špecializovaný predmet, čerpajúci z viacerých medzipredmetových vzťahov, nakoľko problémy riešené pri poznávaní výtvarného jazyka a výtvarných procesov sú často komplementárne s problémami jazyka iných predmetov.

Výtvarná výchova umožňuje žiakom spoznávať okolitý ako aj svoj vnútorný svet prostredníctvom výtvarných činností a postupne formovať svoje výtvarné myslenie. Toto poznávanie smeruje k tomu, aby sa žiaci učili rozumieť výtvarnému umeniu, rozumieť jeho jazyku a významom, aby sa učili chápať výtvarnú kultúru ako súčasť svojho duchovného života a bohatstva spoločnosti. Daný predmet rozvíja schopnosť žiakov citlivo vnímať svet okolo seba, prežívať ho, objavovať v ňom estetické hodnoty, tie chrániť a prípadne vytvárať nové. Tým, že žiakom umožňuje, aby si v činnostiach prakticky osvojovali potrebné výtvarné zručnosti a techniky, rozvíja ich prirodzenú potrebu vlastného výtvarného vyjadrenia, ich fantáziu a priestorovú predstavivosť, zmysel pre originalitu a vlastný výraz, čím významne pomáha utvárať kreatívnu stránku ich osobnosti. Učí žiaka rozumieť výtvarnému umeniu, učí ho chápať výtvarnú kultúru ako neoddeliteľnú súčasť duchovného života a bohatstva spoločnosti a objavovať estetické hodnoty.

Obsahom výtvarnej výchovy sú základy teoretického i praktického riešenia priestoru a jeho výtvarné estetické hodnotenie, zoznamovanie sa s výtvarnými technikami a prostriedkami. Prostredníctvom výtvarnej výchovy má žiak možnosť zoznámiť sa s našou kultúrou a kultúrou iných národov, stretnúť sa s kultúrou minulosti a dneška.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu je prostredníctvom osobných skúseností rozvíjať manuálne zručnosti, vedomosti, duševné spôsobilosti a postoje. Súčasne poznávať jazyk a procesy vizuálnych médií, základné kompozičné princípy, vybrané techniky, vedieť pomenovať pôsobenie umeleckých diel, svoj zážitok z nich, rozvíjať tvorivosť, vnímanie, predstavivosť, fantáziu, tvorivú seberealizáciu, formovať gramotnosť (zručnosti) žiaka

v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník, formovať kultúrne postoje, názory a hodnotové kritéria, aktívne vyjadrovať a vnímať umelecké diela, hodnoty umenia a kultúry, vzťah k tradícii, formovať celistvú osobnosť, jej cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, aktívne formovať a používať zručnosti prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Žiakov budeme viesť k otvorenosti k dosiaľ neznámemu, k prekonávaniu stereotypov, k experimentovaniu (s technikami, materiálom). Učiť ich predovšetkým slobodne vyjadrovať vlastné zážitky a otvorene o nich komunikovať. Pre rozvoj obrazotvornosti budeme využívať návštevy výtvarných výstav – galérií, výstav, divadelných predstavení. Zapájať žiakov do výtvarných súťaží, aby vlastnou tvorivou činnosťou vedeli objaviť:

Čiastkové ciele predmetu

Kognitívne ciele

- Poznávať jazyk vizuálnych médií – jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií,
- Poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia a iné kultúry,
- Cez vlastnú činnosť žiaka ho uvádzať k poznaniu a vedomej reflexii sveta vizuálnych znakov (multimédiá, reklama, architektúra, dizajn,...), k vedomému používaniu a jeho kritickej selekcii.

Senzomotorické ciele

- vedome rozvíjať tvorivosť s dôrazom na vlastný prístup, vkus a názor,
- rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu,
- podporovať a podnecovať nápaditosť, tvorivú sebarealizáciu,
- prekonávať konvenčné schémy,
- formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.

Socioafektívne ciele

- formovať kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá žiaka,
- cez zážitok aktívneho vyjadrovania uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry vo vzťahu k tradícii,
- formovať celistvú osobnosť,
- rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

V predmete výtvarná výchova využijeme najefektívnejšie metódy, formy a prostriedky vyučovania na báze názornosti a ďalších interaktívnych didaktických techník.

- pozorovanie,
- experiment,
- diskusia, beseda,
- práca s textom i obrazom,
- reprodukcia,
- sebapoznávanie,
- exkurzia,
- sokratovský rozhovor,
- heuristická metóda,
- brainstorming.

Kľúčové kompetencie

Vo vyučovačom predmete výtvarná výchova budeme rozvíjať u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

Kompetencia učiť sa

- vyhľadávať, triediť a aplikovať získané informácie,
- využívať získané poznatky vo vlastnej tvorivej činnosti,
- prezentovať výsledky svojej práce a diskutovať o nej,
- využívať variabilitu rôznych výtvarných techník a materiálov,
- experimentovať s výtvarnými prostriedkami, získané výsledky porovnávať a vyvodzovať z nich závery pre budúcu tvorivú činnosť.

Kompetencia riešiť problémy

- hľadať vhodné výtvarné prostriedky k výtvarnému vyjadreniu, používať fantáziu, kreativitu, improvizáciu,
- riešiť rôzne situácie v škole, v rodine a v spoločnosti,
- vytvárať myšlienkové schémy,
- vyhľadávať podobné a odlišné znaky.

Komunikačné kompetencie

- používať výtvarné umenie ako prostriedok komunikácie,
- vyjadrovať dojmy z umeleckých diel,
- formulovať a vyjadrovať svoje myšlienky v logickom slede,
- vyjadrovať sa výstižne,
- primeraným spôsobom vyjadriť svoj názor a diskutovať o názore iných,
- reprodukovať ľudové zvyky, tradície,
- využívať informačné komunikačné prostriedky,
- používať neverbálne vyjadrovanie,
- vyjadriť svoj postoj k dielam,
- zapojuje sa do diskusie,
- používať vhodné a správne odborné termíny z oblasti výtvarného umenia.

Kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií

- efektívne využívať dostupné informačno-komunikačné technológie,
- používať osvojené základné IKT zručnosti v oblasti výtvarnej výchovy.

Sociálne a personálne

- pracovať v skupine a tolerovať ostatných členov tímu,
- vytvárať priestor pre výtvarné vyjadrenie druhých,
- spoločne tvoriť pravidlá skupina pozitívne ovplyvňovať kvalitu spoločnej práce,
- rešpektovať prejavy rôznych kultúr, výtvarných smerov, umelcov,
- tolerovať pomalšie pracovné tempo iných žiakov.

Kompetencie občianske

- rešpektovať naše tradície a kultúrne hodnoty, ale vážiť si kultúrne dedičstvo aj iných národov.

Kompetencie pracovné

- udržiavať poriadok a čistotu na pracovnom mieste,
- vhodne voliť výtvarné techniky,
- bezpečne a správne používať rôzne výtvarné prostriedky a materiály,
- dodržiavať určené pravidlá,
- adaptovať sa na rôzne pracovné podmienky,
- bezpečne zaobchádzať s pomôckami.

Obsah vzdelávania

Šiesty ročník

33 hodín ročne, 1 hodina týždenne

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Výtvarný jazyk základné prvky výtvarného vyjadrovania (2 h) Mierka a proporčné vzťahy a operácie s proporciami	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • spoznať základné proporcie v plošnom a plastickom vyjadrení • porovnávať proporcie vo svojom výtvarnom vyjadrení • zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška a šírka, pomer) • narábať s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drierko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.) • kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania • prejavíť zručnosti v oblasti vnímania skutočnosti • použiť približovanie a vzdďľovanie, zväčšovanie a zmenšovanie časti alebo výseku kompozície • využívať mierku a využívať farebnú perspektívu
Prierezová téma: Dopravná výchova	
Možnosti zobrazovania videného sveta (2 h) Kreslenie figúry podľa skutočnosti a spamäti	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • nakresliť figúru podľa videnej skutočnosti • zobrazíť figúru spamäti a detaily podľa skutočnosti (šport, tanec, škola,...)

	<ul style="list-style-type: none"> • zobrazit' figúru v pohybe • namaľovať alebo nakresliť figúru so správnymi proporciami spamäti aj podľa skutočnosti • použiť základy kresby, linku • vyjadriť fázy pohybu • nakresliť kresbu uhlíkom, tieňovanie, lavírovanie • maľovať temperovými farbami alebo pastelom • zvládnuť vybranú techniku • narábať s nástrojmi /ceruza, pero, štetec, uhlík, drevko • popísať zobrazovanie figúry v dejinách výtvarného umenia
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj	
Podnety výtvarného umenia - médiá, štýly, procesy, techniky a technické témy (2 h) Kinetické svetelné umenie	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť kinetický objekt (sci-fi objekt), v ktorom využije pohyb vo vzduchu alebo dotyk • navrhnuť svetelný objekt • vysvetliť pôsobenie pohybu a rovnováhy, tieňa a svetla • pracovať s rôznymi materiálmi (papier, špajdle, tenký plech, a pod.) • porovnať kinetické umenie s futurizmom
Prierezová téma: Dopravná výchova	
Podnety výtvarného umenia (2 h) Op art	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • poznať umenie op-artu jeho základné poznávacie znaky • popísať zaujímavé ukážky umenia op-artu • rozkresliť tvar predmetu a pozadia do pásov (štvorcov), aby vytváral ilúziu priestorovosti • podľa pravidiel technických základov usporiadať čierno-bielu (farebnú) kompozíciu • interpretovať optické hry v op-artovom obraze • kresliť tušom, maľovať temperami, využiť kombinované techniky, koláž • nájsť a použiť charakteristické prvky op-artu • rozlišovať vizuálne schopnosti svetla tieňa a pohybu prvkov v diele
Prierezová téma: Environmentálna výchova	
Podnety výtvarného umenia (2 h) Stredoveké a gotické umenie	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať základné znaky stredovekého a gotického umenia • vytvoriť vitráž, knižnú ilumináciu alebo dielo inšpirované rytierskym brnením, erbom • vybrať historické inšpirácie a techniky k svojmu dielu a imitovať vo svojich prácach • odôvodniť výber časti alebo prvkov zaujímavé/nezaujímavé, podstatné/nepodstatné • nájsť znaky gotického slohu v architektúre • posúdiť historickú hodnotu stredovekých pamiatok –chrámov, hradov, výzdoby –vitráží • tvorivo využiť podnety vo vlastných nápadoch
Prierezová téma: Multikultúrna výchova	
Podnety fotografie (2 h) Inscenovaná fotografia (kresba svetlom, zmeny osvetlenia, vplyv na plasticitu)	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • prejaviť získanú gramotnosť vo fotografovaní • pochopiť tvorbu výrazových prostriedkov fotografie • pochopiť zmeny výrazu prostredia vplyvom svetla • porovnať inscenovanú aj čiernobielu fotografiu • rozoznávať originálne a pôsobivé fotografické momenty a pôsobenie svetla • tvorivo využívať vybrané média
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj, Mediálna výchova	
Podnety filmu a videa (2 h) Vzťah obrazu a zvuku vo filme,	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • poznávať moderné smery filmového umenia

hudba, hlas a slovo, strih	<ul style="list-style-type: none"> • získať zručnosti pri práci s prehrávaním a kombinovaním • pochopiť vo filmovej tvorbe zvukové, ruchové, hudobné, slovné aj narozprávané motívy a ich pôsobenie • odôvodniť nemé obrazy a ich výrečnosť • vysvetliť používanie ticha
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj	
Podnety architektúry (2 h) Urbanizmus – plán mesta, štruktúra zón, doprava, uzly, vzťah ku krajine, mesto a dedina	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znázorniť pohľad na mesto zhora, • vysvetliť význam komunikácií, rozčlenenie mesta na zóny s predpokladom fantastických predstáv • využiť vhodnú techniku – kresbu, kolorovanú kresbu, koláž, asambláž • vymyslieť plány alebo mapy mesta, dediny a zrealizovať model • využiť nadzemné, pozemné a podzemné svety
Prierezová téma: Dopravná výchova	
Podnety dizajnu (2 h) Odevný dizajn časti odevu a doplnky - návšteva divadla	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • navrhnuť časti odevu, doplnok (pre človeka, zviera, fantastickú bytosť) • využiť odevný a textilný dizajn • dbať na funkčnosť, vlastnosti a výraz materiálov • rozvíjať predstavivosť a tvorivosť • vytvoriť model z papiera alebo látky - hra na módnego návrhára (strihanie, lepenie, šitie a pod.) • využiť experimentálnu módu a tvorivosť • opísať históriu odievania • využiť svojský štýl obliekania pestovať si vlastný vkus
Prierezová téma: Mediálna výchova, Multikultúrna výchova	
Podnety tradičných remesiel (2 h) Podnety remesiel, pletenie drôtovanie, tkanie, uzlovanie <ul style="list-style-type: none"> • návšteva múzea 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť objekt podľa vlastného návrhu s využitím tradičných remesiel • získať úctu k tradíciám, tvorcom a dielam svojej krajiny • hodnotiť a oceňovať umelecké diela a umelecké prejavy vlastného národa, ale aj iných národov a etník • rozvíjať manuálne zručnosti • objavovať technické možnosti a využívať tradičné postupy v aktualizovanej podobe • opísať tradičné spôsoby remeselnej výroby reprodukovať tendencie súčasného umenia jeho inšpirácie a zaujímavé spôsoby tvorby
Prierezová téma: Multikultúrna výchova	
Elektronické médiá (4 h) Spracovanie a montáž obrazu, vrstvy, filtre, variácie, transformácie, písmo a obraz	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • preukázať základnú gramotnosť s médiami a ovládať základné úkony • predviesť prácu s výtvarným jazykom v digitálnom prostredí • prejavovať tvorivý nie konzumný vzťah k elektronickým médiám • vytvoriť montáž, v ktorej uplatní predstavivosť pri narábaní s obrazom • využiť možnosti montáže v počítači pri deformácii obrazu, písma • použiť deformácie zrkadlom, kolážou, montáže, roláže, farebné variácie a kombinácie • vytvoriť reklamný leták • zapojiť sa do internetovej výtvarnej súťaže
Prierezová téma: Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	
Podnety hudby a literatúry/ synestetické podnety (6 h) Farebná hudba zvuková plastika, hudobno-vizuálny nástroj, objekt	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • navrhnuť hudobný nástroj – tvar, farbu, výraz a zvukové kvality • vyjadriť podnety hudobnej kultúry, vzťahy vizuálnej a sluchovej skúsenosti – vizualizácia počutého • prežívať výrazy v rôznych umeniach a uvedomovať si podobné a

	<p>špecifické vlastnosti a ich výrazové prostriedky</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomenovať a poznávať príbuznosti a odlišnosti, vzťahy medzi hudbou a dizajnom objektov • rozvíjať svoju fantáziu pri tvorbe
Prierezová téma: Mediálna výchova	
<p>Podnety rôznych oblastí poznávania sveta (2 h) Podnety prírodopisu -prírodné štruktúry</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť dielo inšpirované mikro alebo makroštruktúrou organických alebo anorganických prírodnín (rastliny, minerály, živočíšne tkanivá, röntgenové snímky, vrásnenie, geologické vrstvy, kryštály, tepelné snímky Zeme, kozmické snímky,...) • nachádzať inšpiráciu v kozmických javoch (zatmenie Slnka, mesačné fázy, čierne diery, hmloviny, roje meteoritov, galaxie,..) • posilniť poznatky z oblasti biológie • objaviť netradičné výtvarné kvality a pohľady na prírodu • vyjadriť vzťah medzi funkčným a estetickým
Prierezová téma: Environmentálna výchova	
<p>Tradícia, identita, kultúrna krajina (2 h) Výtvarné reakcie na tradičné formy, architektúra, odevy, zvyky, jedlá</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vedieť formovať a pretvárať • prostredie a chápať vlastný názor na prostredie a identitu • popísať tradície a porovnať ich so súčasným životom, hľadať kontinuitu a evidovať zmeny • výtvarne vyjadriť rozdiel medzi prvkami dnešnej a minulej kultúry (zvyky, jedlá, odevy -projekt • posúdiť kvality aj nedostatky novodobého prostredia, reagovať naň a pretvárať si ho
Prierezová téma: Multikultúrna výchova, Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	
<p>Škola v galérii – galéria v škole (3 h) Obraz pre päť zmyslov návšteva galérie</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznať abstraktné diela (či musí výtvarné dielo zobrazovať predmet, človeka, jav?) • interpretovať vybrané dielo (kresba, maľba, koláž,..) • vyjadriť možnosti doby a objavovať nové možnosti vyjadrovania v modernom umení • popísať diela autorov
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj, Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 6.ročník

Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova ako vyučovací predmet na základnej škole sa zaoberá procesom obrazovej tvorby, obrazového vnímania a používania obrazových prostriedkov vedúce k spoznávaniu okolitého sveta a ku komunikácii s okolím. Tento predmet pôsobí na utváranie osobnosti mladého človeka a pomáha mu otvárať oblasť, ktorá mu umožňuje sebarealizáciu, poznávanie sveta a spolu s históriou mu dovoľuje spoznávať kultúrne, spoločenské a historické súvislosti. Rozvíja estetické cítenie a zmyslové vnímanie spolu s rozumovým a citovým hodnotením, vychováva k samostatnosti, rozhodnosti a odvahe. Ponúka možnosť vyjadrenia sa, vedie k pochopeniu názorov druhých, ku vzájomnej komunikácii a tolerancii.

Vyučovanie výtvarnej výchovy špecializovaný predmet, čerpajúci z viacerých medzipredmetových vzťahov, nakoľko problémy riešené pri poznávaní výtvarného jazyka a výtvarných procesov sú často komplementárne s problémami jazyka iných predmetov.

Výtvarná výchova umožňuje žiakom spoznávať okolitý ako aj svoj vnútorný svet prostredníctvom výtvarných činností a postupne formovať svoje výtvarné myslenie. Toto poznávanie smeruje k tomu, aby sa žiaci učili rozumieť výtvarnému umeniu, rozumieť jeho jazyku a významom, aby sa učili chápať výtvarnú kultúru ako súčasť svojho duchovného života a bohatstva spoločnosti. Daný predmet rozvíja schopnosť žiakov citlivo vnímať svet okolo seba, prežívať ho, objavovať v ňom estetické hodnoty, tie chrániť a prípadne vytvárať nové. Tým, že žiakom umožňuje, aby si v činnostiach prakticky osvojovali potrebné výtvarné zručnosti a techniky, rozvíja ich prirodzenú potrebu vlastného výtvarného vyjadrenia, ich fantáziu a priestorovú predstavivosť, zmysel pre originalitu a vlastný výraz, čím významne pomáha utvárať kreatívnu stránku ich osobnosti. Učí žiaka rozumieť výtvarnému umeniu, učí ho chápať výtvarnú kultúru ako neoddeliteľnú súčasť duchovného života a bohatstva spoločnosti a objavovať estetické hodnoty.

Obsahom výtvarnej výchovy sú základy teoretického i praktického riešenia priestoru a jeho výtvarné estetické hodnotenie, zoznamovanie sa s výtvarnými technikami a prostriedkami. Prostredníctvom výtvarnej výchovy má žiak možnosť zoznámiť sa s našou kultúrou a kultúrou iných národov, stretnúť sa s kultúrou minulosti a dneška.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu je prostredníctvom osobných skúseností rozvíjať manuálne zručnosti, vedomosti, duševné spôsobilosti a postoje. Súčasne poznávať jazyk a procesy vizuálnych médií, základné kompozičné princípy, vybrané techniky, vedieť pomenovať pôsobenie umeleckých diel, svoj zážitok z nich, rozvíjať tvorivosť, vnímanie, predstavivosť, fantáziu, tvorivú sebarealizáciu, formovať gramotnosť (zručnosti) žiaka

v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník, formovať kultúrne postoje, názory a hodnotové kritéria, aktívne vyjadrovať a vnímať umelecké diela, hodnoty umenia a kultúry, vzťah k tradícii, formovať celistvú osobnosť, jej cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, aktívne formovať a používať zručnosti prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Žiakov budeme viesť k otvorenosti k dosiaľ neznámemu, k prekonávaniu stereotypov, k experimentovaniu (s technikami, materiálom). Učiteľ ich predovšetkým slobodne vyjadrovať vlastné zážitky a otvorene o nich komunikovať. Pre rozvoj obrazotvornosti budeme využívať návštevy výtvarných výstav – galérií, výstav, divadelných predstavení. Zapájať žiakov do výtvarných súťaží, aby vlastnou tvorivou činnosťou vedeli objaviť:

Čiastkové ciele predmetu

Kognitívne ciele

- Poznávať jazyk vizuálnych médií – jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií,
- Poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia a iné kultúry,
- Cez vlastnú činnosť žiaka ho uvádzať k poznaniu a vedomej reflexii sveta vizuálnych znakov (multimédiá, reklama, architektúra, dizajn,...), k vedomému používaniu a jeho kritickej selekcii.

Senzomotorické ciele

- vedome rozvíjať tvorivosť s dôrazom na vlastný prístup, vkus a názor,
- rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu,
- podporovať a podnecovať nápaditosť, tvorivú sebarealizáciu,
- prekonávať konvenčné schémy,
- formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.

Socioafektívne ciele

- formovať kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá žiaka,
- cez zážitok aktívneho vyjadrovania uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry vo vzťahu k tradícii,
- formovať celistvú osobnosť,
- rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

V predmete výtvarná výchova využijeme najefektívnejšie metódy, formy a prostriedky vyučovania na báze názornosti a ďalších interaktívnych didaktických techník.

- pozorovanie,
- experiment,
- diskusia, beseda,
- práca s textom i obrazom,
- reprodukcia,
- sebapoznávanie,
- exkurzia,
- sokratovský rozhovor,
- heuristická metóda,
- brainstorming.

Kľúčové kompetencie

Vo vyučovaacom predmete výtvarná výchova budeme rozvíjať u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

Kompetencia učiť sa

- vyhľadávať, triediť a aplikovať získané informácie,
- využívať získané poznatky vo vlastnej tvorivej činnosti,
- prezentovať výsledky svojej práce a diskutovať o nej,
- využívať variabilitu rôznych výtvarných techník a materiálov,
- experimentovať s výtvarnými prostriedkami, získané výsledky porovnávať a vyvodzovať z nich závery pre budúcu tvorivú činnosť.

Kompetencia riešiť problémy

- hľadať vhodné výtvarné prostriedky k výtvarnému vyjadreniu, používať fantáziu, kreativitu, improvizáciu,
- riešiť rôzne situácie v škole, v rodine a v spoločnosti,
- vytvárať myšlienkové schémy,
- vyhľadávať podobné a odlišné znaky.

Komunikačné kompetencie

- používať výtvarné umenie ako prostriedok komunikácie,
- vyjadrovať dojmy z umeleckých diel,
- formulovať a vyjadrovať svoje myšlienky v logickom slede,
- vyjadrovať sa výstižne,
- primeraným spôsobom vyjadriť svoj názor a diskutovať o názore iných,
- reprodukovať ľudové zvyky, tradície,
- využívať informačné komunikačné prostriedky,
- používať neverbálne vyjadrovanie,
- vyjadriť svoj postoj k dielam,
- zapojuje sa do diskusie,
- používať vhodné a správne odborné termíny z oblasti výtvarného umenia.

Kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií

- efektívne využívať dostupné informačno-komunikačné technológie,
- používať osvojené základné IKT zručnosti v oblasti výtvarnej výchovy.

Sociálne a personálne

- pracovať v skupine a tolerovať ostatných členov tímu,
- vytvárať priestor pre výtvarné vyjadrenie druhých,
- spoločne tvoriť pravidlá skupina pozitívne ovplyvňovať kvalitu spoločnej práce,
- rešpektovať prejavy rôznych kultúr, výtvarných smerov, umelcov,
- tolerovať pomalšie pracovné tempo iných žiakov.

Kompetencie občianske

- rešpektovať naše tradície a kultúrne hodnoty, ale vážiť si kultúrne dedičstvo aj iných národov.

Kompetencie pracovné

- udržiavať poriadok a čistotu na pracovnom mieste,
- vhodne voliť výtvarné techniky,
- bezpečne a správne používať rôzne výtvarné prostriedky a materiály,
- dodržiavať určené pravidlá,
- adaptovať sa na rôzne pracovné podmienky,
- bezpečne zaobchádzať s pomôckami.

Obsah vzdelávania

Šiesty ročník

33 hodín ročne, 1 hodina týždenne

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Výtvarný jazyk základné prvky výtvarného vyjadrovania (2 h) Mierka a proporčné vzťahy a operácie s proporciami	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • spoznať základné proporcie v plošnom a plastickom vyjadrení • porovnávať proporcie vo svojom výtvarnom vyjadrení • zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška a šírka, pomer) • narábať s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drievko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.) • kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania • prejavíť zručnosti v oblasti vnímania skutočnosti • použiť približovanie a vzdalovanie, zväčšovanie a zmenšovanie časti alebo výseku kompozície • využívať mierku a využívať farebnú perspektívu
Prierezová téma: Dopravná výchova	
Možnosti zobrazovania videného sveta (2 h)	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • nakresliť figúru podľa videnej skutočnosti

Kreslenie figúry podľa skutočnosti a spamäti	<ul style="list-style-type: none"> • zobrazíť figúru spamäti a detaily podľa skutočnosti (šport, tanec, škola,...) • zobrazíť figúru v pohybe • namaľovať alebo nakresliť figúru so správnymi proporciami spamäti aj podľa skutočnosti • použiť základy kresby, linku • vyjadriť fázy pohybu • nakresliť kresbu uhlíkom, tieňovanie, lavírovanie • maľovať temperovými farbami alebo pastelom • zvládnuť vybranú techniku • narábať s nástrojmi /ceruza, pero, štetec, uhlík, drievko • popísať zobrazovanie figúry v dejinách výtvarného umenia
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj	
Podnety výtvarného umenia - médiá, štýly, procesy, techniky a technické témy (2 h) Kinetické svetelné umenie	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť kinetický objekt (sci-fi objekt),v ktorom využije pohyb vo vzduchu alebo dotyk • navrhnuť svetelný objekt • vysvetliť pôsobenie pohybu a rovnováhy, tieňa a svetla • pracovať s rôznymi materiálmi (papier, špajdle, tenký plech, a pod.) • porovnať kinetické umenie s futurizmom
Prierezová téma: Dopravná výchova	
Podnety výtvarného umenia (2 h) Op art	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • poznať umenie op-artu jeho základné poznávacie znaky • popísať zaujímavé ukážky umenia op-artu • rozkresliť tvar predmetu a pozadia do pásov (štvorcov),aby vytvárať ilúziu priestorovosti • podľa pravidiel technických základov usporiadať čierno-bielu (farebnú) kompozíciu • interpretovať optické hry v op-artovom obraze • kresliť tušom, maľovať temperami, využiť kombinované techniky, koláž • nájsť a použiť charakteristické prvky op- artu • rozlišovať vizuálne schopnosti svetla tieňa a pohybu prvkov v diele
Prierezová téma: Environmentálna výchova	
Podnety výtvarného umenia (2 h) Stredoveké a gotické umenie	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať základné znaky stredovekého a gotického umenia • vytvoriť vitráž, knižnú ilumináciu alebo dielo inšpirované rytierskym brnením, erbom • vybrať historické inšpirácie a techniky k svojmu dielu a imitovať vo svojich prácach • odôvodniť výber časti alebo prvkov zaujímavé/nezaujímavé, podstatné/nepodstatné • nájsť znaky gotického slohu v architektúre • posúdiť historickú hodnotu stredovekých pamiatok –chrámov, hradov, výzdoby –vitráží • tvorivo využiť podnety vo vlastných nápadoch
Prierezová téma: Multikultúrna výchova	
Podnety fotografie (2 h) Inscenovaná fotografia (kresba svetlom, zmeny osvetlenia, vplyv na plasticitu)	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • prejaviť získanú gramotnosť vo fotografovaní • pochopiť tvorbu výrazových prostriedkov fotografie • pochopiť zmeny výrazu prostredia vplyvom svetla • porovnať inscenovanú aj čiernobielu fotografiu • rozoznávať originálne a pôsobivé fotografické momenty a pôsobenie svetla • tvorivo využívať vybrané média
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj, Mediálna výchova	

Podnety filmu a videa (2 h) Vzťah obrazu a zvuku vo filme, hudba, hlas a slovo, strih	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • poznávať moderné smery filmového umenia • získať zručnosti pri práci s prehrávaním a kombinovaním • pochopiť vo filmovej tvorbe zvukové, ruchové, hudobné, slovné aj narozprávané motívy a ich pôsobenie • odôvodniť nemé obrazy a ich výrečnosť • vysvetliť používanie ticha
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj	
Podnety architektúry (2 h) Urbanizmus – plán mesta, štruktúra zón, doprava, uzly, vzťah ku krajine, mesto a dedina	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • znázorniť pohľad na mesto zhora, • vysvetliť význam komunikácií, rozčlenenie mesta na zóny s predpokladom fantastických predstáv • využiť vhodnú techniku – kresbu, kolorovanú kresbu, koláž, asambláž • vymyslieť plány alebo mapy mesta, dediny a zrealizovať model • využiť nadzemné, pozemné a podzemné svety
Prierezová téma: Dopravná výchova	
Podnety dizajnu (2 h) Odevný dizajn časti odevu a doplnky - návšteva divadla	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • navrhnuť časti odevu, doplnok (pre človeka, zviera, fantastickú bytosť) • využiť odevný a textilný dizajn • dbať na funkčnosť, vlastnosti a výraz materiálov • rozvíjať predstavivosť a tvorivosť • vytvoriť model z papiera alebo látky - hra na módného návrhára (strihanie, lepenie, šitie a pod.) • využiť experimentálnu módu a tvorivosť • opísať históriu odievania • využiť svojský štýl obliekania pestovať si vlastný vkus
Prierezová téma: Mediálna výchova, Multikultúrna výchova	
Podnety tradičných remesiel (2 h) Podnety remesiel, pletenie drôtovanie, tkanie, uzlovanie <ul style="list-style-type: none"> • návšteva múzea 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť objekt podľa vlastného návrhu s využitím tradičných remesiel • získať úctu k tradíciám, tvorcom a dielam svojej krajiny • hodnotiť a oceňovať umelecké diela a umelecké prejavy vlastného národa, ale aj iných národov a etník • rozvíjať manuálne zručnosti • objavovať technické možnosti a využívať tradičné postupy v aktualizovanej podobe • opísať tradičné spôsoby remeselnej výroby reprodukovať tendencie súčasného umenia jeho inšpirácie a zaujímavé spôsoby tvorby
Prierezová téma: Multikultúrna výchova	
Elektronické médiá (4 h) Spracovanie a montáž obrazu, vrstvy, filtre, variácie, transformácie, písmo a obraz	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • preukázať základnú gramotnosť s médiami a ovládať základné úkony • predviesť prácu s výtvarným jazykom v digitálnom prostredí • prejavovať tvorivý nie konzumný vzťah k elektronickým médiám • vytvoriť montáž, v ktorej uplatní predstavivosť pri narábaní s obrazom • využiť možnosti montáže v počítači pri deformácii obrazu, písma • použiť deformácie zrkadlom, kolážou, montáže, roláže, farebné variácie a kombinácie • vytvoriť reklamný leták • zapojiť sa do internetovej výtvarnej súťaže
Prierezová téma: Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	
Podnety hudby a literatúry/ synestetické podnety (6 h) Farebná hudba zvuková plastika,	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • navrhnuť hudobný nástroj – tvar, farbu, výraz a zvukové kvality • vyjadriť podnety hudobnej kultúry, vzťahy vizuálnej a sluchovej

hudobno-vizuálny nástroj, objekt	<p>skúsenosti – vizualizácia počutého</p> <ul style="list-style-type: none"> • prežívať výrazy v rôznych umeniach a uvedomovať si podobné a špecifické vlastnosti a ich výrazové prostriedky • pomenovať a poznávať príbuznosti a odlišnosti, vzťahy medzi hudbou a dizajnom objektov • rozvíjať svoju fantáziu pri tvorbe
Prierezová téma: Mediálna výchova	
<p>Podnety rôznych oblastí poznávania sveta (2 h) Podnety prírodopisu -prírodné štruktúry</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť dielo inšpirované mikro alebo makroštruktúrou organických alebo anorganických prírodnín (rastliny, minerály, živočíšne tkanivá, röntgenové snímky, vrásnenie, geologické vrstvy, kryštály, tepelné snímky Zeme, kozmické snímky,...) • nachádzať inšpiráciu v kozmických javoch (zatmenie Slnka, mesačné fázy, čierne diery, hmloviny, roje meteoritov, galaxie,...) • posilniť poznatky z oblasti biológie • objaviť netradičné výtvarné kvality a pohľady na prírodu • vyjadriť vzťah medzi funkčným a estetickým
Prierezová téma: Environmentálna výchova	
<p>Tradícia, identita, kultúrna krajina (2 h) Výtvarné reakcie na tradičné formy, architektúra, odevy, zvyky, jedlá</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vedieť formovať a pretvárať • prostredie a chápať vlastný názor na prostredie a identitu • popísať tradície a porovnať ich so súčasným životom, hľadať kontinuitu a evidovať zmeny • výtvarne vyjadriť rozdiel medzi prvkami dnešnej a minulej kultúry (zvyky, jedlá, odevy -projekt • posúdiť kvality aj nedostatky novodobého prostredia, reagovať naň a pretvárať si ho
Prierezová téma: Multikultúrna výchova, Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	
<p>Škola v galérii – galéria v škole (3 h) Obraz pre päť zmyslov návšteva galérie</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznať abstraktné diela (či musí výtvarné dielo zobrazovať predmet, človeka, jav?) • interpretovať vybrané dielo (kresba, maľba, koláž,..) • vyjadriť možnosti doby a objaviť nové možnosti vyjadrovania v modernom umení • popísať diela autorov
Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj, Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	

Charakteristika predmetu

Hudobná výchova má kultúrno-estetický charakter. Hudobno-výchovný proces vychádza z hudby a smeruje opäť k nej. Hudba je prameňom zážitkov a vedomostí. Umožňujeme žiakom tvorivo si osvojovať hudbu a spoznávať hudobné umenie v kontexte s inými druhmi umenia. Stretávanie s hudbou napomáha žiakom vedieť sa orientovať v širokej škále hudobných žánrov, druhov a rozvíja u nich zmysel pre krásu. Prostredníctvom hudobných činností :

- prispievame k harmonickému rozvoju osobnosti žiaka,
- umožňujeme žiakom tvorivo si osvojovať hudbu a spoznávať umenie,
- podporujeme hudobnosť žiakov a aktívny hudobný prejav,
- rozvíjame individuálne schopnosti, emócie a tvorivé myslenie žiakov,
- formujeme estetický, citový a morálny základ osobnosti žiakov s dôrazom na sebauvedomovanie, seba výchovu a sebareflexiu, porozumenie,
- približujeme históriu kultúrnych hodnôt Slovenska a vlastného regiónu,
- upevňujeme toleranciu k iným kultúram a národom,
- utvárame hudobno –estetické schopnosti, zručnosti , vedomosti, návyky,
- rozvíjame skúsenosti, názory a vlastné postoje žiakov pri prehĺbovaní hudobného zážitku aj na uvedomené vnímanie.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom hudobnej výchovy je optimálne formovať osobnosť a efektívne rozvíjať hudobnosť žiaka tak, aby si aj prostredníctvom komunikácie s hudbou vytvoril svoj progresívny a kreatívny spôsob bytia.

Čiastkové ciele

- dosiahnuť u žiakov pochopenie komunikatívnej funkcie hudby,
- rozmanitosť hudobného vyjadrenia, pochopenie vlastnej kultúry a zmysel pre identitu, ktorá je základom rešpektovania rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania,
- sprostredkovať žiakom národné a svetové dedičstvo a takto zvýšiť všeobecnú vzdelanosť národa,
- formovať estetický, citový a morálny základ osobnosti žiaka,
- utvárať a rozvíjať hudobno-estetické schopnosti, zručnosti, návyky a skúsenosti,
- formovať základné poznatky žiakov, vedomosti a názory nevyhnutné na uvedomené vnímanie hudby a na aktívny hudobný prejav a kultivovaný spev,

- vychovávať vnímavých, aktívnych poslucháčov bez nekritického podliehania módnym vlnám a reklame.

Kľúčové kompetencie

Vo vyučovacom predmete hudobná výchova budeme rozvíjať u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

Komunikácia v materinskom a cudzom jazyku

Žiak vie:

- spoznávať najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných,
- skladateľov jednotlivých štýlových období a ich vybrané diela,
- na základe vnímania a prežívania hudobných skladieb (od ľudových piesní) po rozsiahlejšie umelecké diela) slovne vyjadriť estetické zážitky,
- v intonačnej a sluchovej výchove dokázať využiť nadobudnuté zručnosti pri vyjadrení svojich myšlienok, pocitov postojov, a tak prostredníctvom hudby,
- komunikovať s okolitým svetom,
- spájať hudbu s literatúrou- kombinovať hovorené slovo s hudbou.

Informačná a komunikačno-technologická kompetencia

Žiak dokáže:

- spoznávať najvýznamnejšie slovenské a svetové hudobné postavy,
- jednotlivých štýlových období prostredníctvom internetu, časopisov a iných médií,
- vhodne a nenásilne spájať hudbu s prejavmi iných umení –filmom, videom a modernými komunikačnými technológiami.

Kompetencia v oblasti prírodných vied

Žiak dokáže:

- správne integrovať hudobné prejavy (vokálne, inštrumentálne, pohybové) v hudobno – dramatických činnostiach a hrách realizovaných v prírode,
- formovať a rozvíjať emociálny svet vo vzťahu k prírode, ku všetkým prejavom života,
- pozitívne formovať vzťahy k životnému prostrediu.

Podnikateľská kompetencia

Žiak dokáže:

- prežívať výnimočnosť významných umeleckých osobností a hľadať v ich tvorivých osudoch inšpiráciu pre vlastný život.

Inerpersonálna a sociálna kompetencia

Žiak vie:

- pozitívne formovať mravné vzťahy k prostrediu v škole a v rodine,
- prostredníctvom hudobných činností vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje,
- prostredníctvom precítania a pochopenia hudobného diela prekonať svoj egocentrizmus, preladiť sa na komunikačný a ideový kód iného,

- človeka (autora), pochopiť jeho citový a myšlienkový svet s určitou mierou uvedeným počúvaním hudby vychovávať k empatii,
- spolupracovať pri kolektívnych hudobných činnostiach a najmä pri hudobno-dramatických činnostiach.

Kompetencia kultúrneho povedomia

Žiak vie:

- oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v zmysluplnom využívaní voľného času,
- komunikovať umeleckými prostriedkami,
- nadobudnúť schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a vážiť si hudobné diela iných kultúr,
- rešpektovať estetické a etické hodnoty obsiahnuté v hudbe.

Občianska kompetencia

Žiak vie:

- uvedomiť si svoju národnú identitu na základe osvojenia si umeleckej,
- výpovede hudobných diel (slovenské ľudové a národné piesne, významné,
- diela slovenskej umeleckej hudby) v kontexte s európskou hudobnou kultúrou,
- prejaviť úctu ku svojej kultúre,
- stotožniť sa s hudobnými prejavmi vlastného národa, iných národov a etníc,
- prejavovať hrdosť na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu,
- vyjadriť kladný vzťahom ku kultúrnemu životu spoločnosti a podieľať sa na ňom.

Pracovná kompetencia

- Žiak vie pomenovať ľudové remeslá,
- Popísať prácu jednotlivých ľudových remeselníkov.

Základné hudobné kompetencie:

Intonačné činnosti

Obsahom vokálnych činností je práca s hlasom, posilňovanie správnych speváckych návykov

Žiak dokáže:

- spievať na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom jednohlasné, dvojhlasné, ľudové aj umelé, v durových, molových a modálnych tóninách, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové návyky a zručnosti,
- orientovať sa v grafickom zázname piesní a skladieb rôznych štýlov a žánrov,
- posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých.

Inštrumentálne činnosti

Obsahom inštrumentálnych činností je hra na hudobnom nástroji a jej využitie pri hudobnej produkcii a reprodukcii

Žiak dokáže:

- vystihnúť správny rytmus melódie,
- tvoriť inštrumentálne sprievody k piesňam, rešpektujúc ich charakter,
- jednoduchou improvizáciou na detských hudobných nástrojoch „podporiť“ charakter, zmeny nálad hudobnej ukážky,
- zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby.

Hudobno-pohybové činnosti

Obsahom hudobne pohybových činností je reagovanie na hudbu pomocou pohybu, tanca, gesta

Žiak dokáže:

- žiak dokáže správne reagovať pohybom na znejúcu hudbu,
- vyjadriť metrum, tempo, dynamiku, pohyb melódie, v súlade s charakterom piesne alebo skladby,
- realizovať hudobno-pohybové hry so spevom,
- vyjadriť náladu a obsah hudby pohybom.

Percepčné činnosti

Obsahom percepčných činností je posluš, poznávanie rôznych žánrov, štýlov hudby, ich analýza a interpretácia

Žiak dokáže:

- vnímať a chápať funkciu a komunikačné schopnosti hudby v použitých výrazových prostriedkoch a na základe toho sa orientovať v znejúcej hudbe,
- dokáže zaradiť, charakterizovať počúvanú vokálnu alebo inštrumentálnu skladbu z hľadiska žánru,
- postrehnúť výrazné hudobné myšlienky, ich variácie, napätie a uvoľnenie hudby,
- dokáže verbalizovať svoj názor, hudobný zážitok a predstavy hudobnými prostriedkami,
- pozná mená najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov a ich najznámejšie diela.

Hudobno-dramatické činnosti

Obsahom hudobno-dramatickej činnosti je využitie všetkých činností pri predvedení dramatického príbehu

Žiak dokáže:

- integrovať a komplexne využívať vokálne, hudobno-pohybové, inštrumentálne a percepčné činnosti spojené v dramatickom príbehu,
- získavať schopnosť empatického a asertívneho správania sa na základe svojich individuálnych schopností a zručností vytvárať pohybové improvizácie a kreácie,
- predviesť jednoduchú choreografiu k modernej piesni.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Na hodinách hudobnej výchovy sa využívajú nasledovné metódy a formy práce:

- skupinová práca – tvorivé pohybové aktivity a tance,
- diferencované vyučovanie – nácvik hudobného prejavu žiakov,
- projektové vyučovanie - tvorba samostatných projektov v PPP s využitím IKT, projekty pri kooperatívnom vyučovaní,
- metóda objavovania – projektová práca, rolová hra a pohybové aktivity,
- imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní,
- improvizácia – pri pohybových hrách, vystúpeniach,
- zážitková metóda – koncertné predstavenia a hudobné vystúpenia žiakov,
- dramtizácia a rolové hry – divadelné stvárnenie obsahu hudobného diela,
- diskusia – počas tvorivej činnosti,
- riadené objavovanie hudby – reakcie na znejúcu hudbu,
- práca vo dvojiciach – dvojhlasný spev, sprievodné dotváranie melódie pomocou jednoduchých hudobných nástrojov,
- brainstorming - pri tvorbe projektov, tvorba a dotváranie melódie.

Obsah vzdelávania

Šiesty ročník

Časová dotácia: 1 hodina týždenne, 33 hodín

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
<p>Opakovanie učiva z 5. ročníka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyjadrovacie prostriedky hudby • Hudobné žánre: opera, opereta, muzikál, balet. <p><i>Spev:</i> piesne z 5. ročníka <i>♪ Počúvanie hudby:</i> ukážky z opery, operety, muzikálu, baletu <i>Hudobný prejav:</i> jednoduchý tanec, hra na telo</p>	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v znejúcej hudbe • vnímať hudobno-výrazové prostriedky • orientovať sa v rôznych hudobných žánroch • spievať podľa svojich dispozícií • intonačne čisto a rytmicky presne zaspievať určené piesne 	<p>Environmentálna výchova</p> <p>Multikultúrna výchova</p> <p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>
<p>Pravek a letný pohľad na starovek</p> <p><i>♪ Počúvanie hudby:</i> pieseň afrického kmeňa Baya Seikilova pieseň</p> <p><i>Hudobný prejav:</i> jednoduché rytmické motívy, hra na telo, použitie Orffových nástrojov</p>	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • reagovať pohybom • na znejúcu hudbu • rytmizovať • vytvoriť jednoduchý inštrumentálny sprievod na ľahkoovládateľných hudobných nástrojoch • pochopiť historické súvislosti pri vzniku a vývoji hudby 	<p>Environmentálna výchova</p> <p>multikultúrna výchova</p> <p>osobnostný a sociálny rozvoj</p>
<p>Letný pohľad na stredovek</p> <p>Gregoriánsky chorál, jeho funkcia Svetská hudba stredoveku.</p> <p><i>♪ Počúvanie hudby:</i></p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v znejúcej hudbe • vnímať hudobno-výrazové prostriedky 	<p>Multikultúrna výchova</p>

*Gregoriánsky chorál *Hospodine, pomiluj ny	<ul style="list-style-type: none"> • chápať rozdiely medzi duchovnou a svetskou hudbou 	
Hudobná renesancia Madrigal, hudba na hradoch a zámkoch, Pavana ♪ <i>Počúvanie hudby:</i> * Orlando di Lasso: Echo Madonna mia cara * pavana * Pieseň o zámku muránském <i>Hudobný prejav:</i> tanečné kroky pavany	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • celostne i parciálne • vnímať hudobné ukážky • rozpoznávať tance rôznych štýlových období a žánrov • predviesť jednoduché pohybové stvárnenie hudby • ovládať jednoduché tanečné kroky a choreografie 	Multikultúrna výchova
Hudobný barok Znaky baroka. Antonio Vivaldi. <i>Spev:</i> A. Vivaldi - Largo (Zima zo Štyroch ročných období), melódia huslí ♪ <i>Počúvanie hudby:</i> * A. Vivaldi: Zima - 1. a 2. časť	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v znejúcej hudbe, vníma hudobno výrazové prostriedky • charakterizovať a verbalizovať počúvanú hudbu • vyjadriť svoj zážitok z hudby 	Osobnostný a sociálny rozvoj
Hudobný barok Johann Sebastian Bach. <i>Spev:</i> intonácia melódie menuetu ♪ <i>Počúvanie hudby:</i> * J. S Bach: Toccata a fúga d mol * J. S Bach: Menuet G dur * M. Varga: Hommage a J.S.Bach <i>Hudobný prejav:</i> hra na Orffových nástrojoch	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • celostne i parciálne vnímať hudobné ukážky • spievať podľa svojich dispozícií intonačne čisto a rytmicky presne • vytvoriť jednoduchý inštrumentálny sprievod na ľahkoovládateľných hudobných nástrojoch 	Multikultúrna výchova
Hudobný barok Georg Fridrich Händel. Polyfónia. ♪ <i>Počúvanie hudby:</i> * G. F. Händel: Mesiáš - Aleluja	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť polyfóniu a homofóniu v hudobnej ukážke • charakterizovať a verbalizovať počúvanú hudbu 	Multikultúrna výchova
Hudobný barok na Slovensku Omša G. Zruneka. Tabulatury a zbierky ♪ <i>Počúvanie hudby:</i> * G.Zrunek: Vianočná omša F dur, *zbierky LP * Klobukovi tanec <i>Hudobný prejav:</i> hra na Orff. nástrojoch	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v znejúcej hudbe, vnímať hudobno-výrazové prostriedky • vytvoriť jednoduchý • inštrumentálny sprievod, rešpektujúci charakter skladby 	Multikultúrna výchova
Hudba v klasicizme Znaky klasicizmu. Princíp sonátovej formy. Tvorba Josepha Haydna. <i>Spev:</i> melódia chorvátskej piesne V jutro rano (prepojenie s nemeckou hymnou) ♪ <i>Počúvanie hudby:</i> W. A. Mozart: Sonáta C dur - 1.č. Allegro J. Haydn: Symfónia G dur S úderom na tympany J. Haydn: Cisárske kvarteto	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • celostne i parciálne • vnímať hudobné ukážky • dokáže charakterizovať a verbalizovať počúvanú hudbu • pochopiť kompozičný princíp sonátovej formy a jej jednotlivých častí • uvedomiť si dôležitosť výrazových prostriedkov hudby v kompozičných postupoch skladateľa 	Multikultúrna výchova
Hudba v klasicizme Wolfgang Amadeus Mozart. ♪ <i>Počúvanie hudby:</i> * W. A. Mozart: Túžba po jari Figarova svadba - Ária Figara Malá nočná hudba - Menuet	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať hudbu rôznych štýlových období a žánrov • určiť typické žánrové znaky hudobného klasicizmu • rytmizovať hudobnú ukážku a v 	Multikultúrna výchova

<i>Hudobný prejav:</i> taktovanie v trojdobom takte	praxi aplikovať základné taktovacie schémy	
Hudba v klasicizme Ludwig van Beethoven. Hymna EÚ. <i>Spev:</i> L.van Beethoven: Óda na radosť <i>♪Počúvanie hudby:</i> * Ludwig van Beethoven: Pre Elišku 5. symfónia c mol Osudová 9. symfónia d mol	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • využiť vhodné miesta • v skladbe na spoluúčast' so spevom • osvojiť si intonačne aj rytmicky správne Hymnu EÚ • vnímať, chápať a orientovať sa • v použitých hudobno-výrazových prostriedkoch 	Osobnostný a sociálny prejav
Predstavitelia klasicizmu na Slovensku <i>Počúvanie hudby:</i> * J. A. Zimmerman: Sinfonia G dur Pastoritia <i>♪Hudobný prejav:</i> didaktické hry – na dirigenta, na ozvenu, na dopĺňanie hudobných motívov	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • uvedomiť si dôležitosť výrazových prostriedkov hudby v kompozičných postupoch skladateľa • verbálne vyjadriť svoj zážitok z hudby a tvorivo sa prejaviť 	Osobnostný a sociálny prejav
Opakovanie - od praveku po klasicizmus Prehľad o jednotlivých hudobných obdobiach od praveku po klasicizmus. <i>Spev:</i> piesne osvojené v tematickom celku <i>♪Počúvanie hudby:</i> * výber z hudobných ukážok tematického celku formou didaktickej hry (súťaže v skupinách) <i>Hudobný prejav:</i> prezentácie o hudobných skladateľoch pripravené žiakmi, rytmizácia ukážok	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v znejúcej hudbe • chápať funkciu výrazových prostriedkov hudby • vie zaradiť a charakterizovať počúvanú skladbu do štýlového obdobia a žánru 	Multikultúrna výchova
Vianočné piesne a koledy <i>Spev:</i> výber z vianočných piesní a kolied	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • postrehnúť výrazné hudobné myšlienky a ich funkciu • verbalizovať svoj názor a hudobný zážitok • spievať podľa svojich dispozícií intonačne čisto a rytmicky presne 	Multikultúrna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj
Hudba v romantizme Malé formy - piesne a skladby pre klavír, husle. Žiak dokáže celostne i parciálne <i>♪Počúvanie hudby:</i> vnímať hudobné ukážky. * F. Schubert - Kráľ duchov * R. Schumann - Snenie * F. Chopin - nocturná, valčíky * F. Liszt - La Campanella	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • charakterizovať a verbalizovať počúvanú hudbu • poznať základné znaky romantizmu ako hudobného štýlu 	Multikultúrna výchova
Hudba v romantizme Opera v romantizme. <i>Spev:</i> G. Verdi - Ária Vojvodu z Rigoletta <i>♪Počúvanie hudby:</i> * G. Verdi: Ária Vojvodu z Rigoletta Pochod z Aidy * R. Wagner - Vstup hostí na hrad z	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v znejúcej hudbe • postrehnúť výrazné hudobné myšlienky a výrazové prostriedky • poznať základné diela romantickej opery a ich autorov • porovnávať počúvané skladby 	Multikultúrna výchova

<p>opery</p> <p>Tannhäuser</p> <p>* C. M. Weber - Predohra k Čarostrelcovi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • spievať intonačne čisto a rytmicky presne. 	
<p>Hudba v romantizme</p> <p>Programová hudba.</p> <p>♪ <i>Počúvanie hudby:</i></p> <p>* B. Smetana: Šárka</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verbalizovať svoj názor, hudobný zážitok, dokáže hodnotiť počúvanú skladbu • poznať princípy programovej hudby 	Multikultúrna výchova
<p>Slovenská hudba v období romantizmu</p> <p>Slovenskí skladatelia v období romantizmu.</p> <p><i>Spev:</i> ľudová pieseň V hlbokoj doline</p> <p>♪ <i>Počúvanie hudby:</i></p> <p>* J. L. Bella: Kukala kukučka</p> <p>* M. Moyzes: V hlbokoj doline</p> <p>* M. Sch. Trnavský: Slovenská sonatina</p>	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozoznať základné hudobné diela slovenského romantizmu a hudobných skladateľov • orientovať sa v pojmoch zborová tvorba, komorná tvorba, symfonická tvorba • verbalizovať svoj hudobný zážitok • celostne i parciálne vnímať hudobnú ukážku 	Multikultúrna výchova
<p>Od romantizmu k hudbe 20. storočia</p> <p>Impresionizmus. Tvorba Debussyho a Ravela.</p> <p>♪ <i>Počúvanie hudby:</i></p> <p>* C. Debussy: Faunovo popoludnie</p> <p>* M. Ravel: Bolero</p> <p><i>Hudobný prejav:</i></p> <p>♪ inštrumentálny sprievod k skladbe Bolero</p>	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznať základné hudobné diela impresionizmu a hudobných skladateľov tohto smeru • vytvoriť na základe počutej hudby vlastný hudobný rytmický sprievod • vyhľadať hudobné ukážky na internete 	Multikultúrna výchova Mediálna výchova
<p>Hudba minulosti a súčasnosť</p> <p><i>Spev:</i> osvojené piesne z tematického celku</p> <p>♪ <i>Počúvanie hudby:</i></p> <p>* hudobné ukážky od praveku po 20. storočie</p> <p>* moderné úpravy klasickej hudby v podaní spevákov a skupín populárnej hudby, použitie klasickej hudby v soundtrackoch, filmov a seriálov, v televíznej reklame</p> <p><i>Hudobný prejav:</i></p> <p>analýza a porovnávanie videoukážok</p> <p>spracovanie projektu o hudbe minulosti</p>	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • celostne i parciálne vnímať hudobné ukážky • charakterizovať a verbalizovať počúvanú hudbu • určiť typické žánrové znaky jednotlivých hudobných štýlov • vysvetliť súvislosti medzi vývojom hudby v minulosti a súčasnou hudbou • opísať vplyv klasickej hudby na hudbu v médiách 	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
<p>Slávik Slovenska 2010</p> <p>nácvik piesní zo Spevníčka Slávik Slovenska</p> <p>2010, príprava na školské kolo súťaže</p>	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spievať podľa svojich dispozícií intonačne čisto a rytmicky presne 	Osobnostný a sociálny rozvoj
<p>Slovenská hudba</p> <p><i>Spev:</i> výber ľudovej piesne z regiónu</p> <p>♪ <i>Počúvanie hudby:</i></p> <p>* nahrávky folklórnych súborov zo Slovenska</p> <p><i>Hudobný prejav:</i></p> <p>* jednoduchý inštrumentálny sprievod k piesni</p>	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť jednoduchý inštrumentálny sprievod na ľahkoovládateľných hudobných nástrojoch 	Multikultúrna výchova
<p>Rakúska hudba</p> <p><i>Spev:</i> Mlyn</p> <p>♪ <i>Počúvanie hudby:</i></p> <p>* Hymna Rakúska</p> <p>* * W. A. Mozart - výber z tvorby</p>	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • celostne i parciálne vnímať hudobné ukážky • vytvoriť jednoduchý inštrumentálny sprievod na hud. nástrojoch 	Multikultúrna výchova

<p>Nemecká hudba Hymna Nemecka * J. S. Bach - výber z tvorby <i>Hudobný prejav:</i> inštrumentácia k piesni Mlyn, hra na telo</p>	<p>Žiak dokáže :</p> <ul style="list-style-type: none"> celostne i parciálne vnímať hudobné ukážky 	<p>Multikultúrna výchova</p>
<p>Talianska a španielska hudba <i>Spev:</i> Santa Lucia ♪<i>Počúvanie hudby:</i> * Verdi - výber z tvorby <i>ukážky gitarovej hudby</i> * Hymna Talianska * Hymna Španielska</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> rešpektovať multikulturalitu 	<p>Multikultúrna výchova</p>
<p>Francúzska hudba <i>Spev:</i> Na Avignonskom moste ♪<i>Počúvanie hudby:</i> * C. Debussy: Faunovo popoludnie * Hymna Francúzska <i>Hudobný prejav:</i> tanec k piesni Na Avignonskom moste</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientovať sa v znejúcej hudbe dokáže postrehnúť výrazné hudobné myšlienky a výrazové prostriedky zvládnuť jednoduchý tanečný prejav 	<p>Multikultúrna výchova</p>
<p>Ruská hudba <i>Spev:</i> Dolina, dolina alebo Kalinka ♪<i>Počúvanie hudby:</i> * P. I. Čajkovskij: 6. symfónia * N. R. Korsakov: Šeherezáda</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> spievať podľa svojich dispozícií intonačne čisto a rytmicky presne celostne i parciálne vnímať hudobné ukážky verbálne vyjadriť svoj zážitok z hudby 	<p>Multikultúrna výchova</p>
<p>Chorvátska, grécka a turecká hudba <i>Spev:</i> Osol s károu ♪<i>Počúvanie hudby:</i> * výber z chorvátskych piesní * hudobné ukážky gréckej a tureckej hudby</p>	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> spievať podľa svojich dispozícií intonačne čisto a rytmicky presne rešpektovať multikulturalitu 	<p>Multikultúrna výchova</p>
<p>Írska a škótska hudba ♪<i>Počúvanie hudby:</i> * výber z írskych balád * ukážky z tvorby speváčky Enye * ukážky škótskej hudby na gajdách</p>	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientovať sa v národnej hudbe európskych krajín 	<p>Multikultúrna výchova</p>
<p>Izraelská hudba <i>Spev:</i> Keby som bol boháčom ♪<i>Počúvanie hudby:</i> * J. Bock: Fidlikant na streche * G. Verdi: Zbor Židov z opery Nabucco * A. Schonberg: Ten, ktorý prežil Varšavu * videoukážky z filmu Pianista</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientovať sa v dur-molovej melodike pomocou názorných hudobných príkladov 	<p>Multikultúrna výchova</p>
<p>Hudba USA – country <i>Spev:</i> country pieseň <i>Počúvanie hudby:</i> * ukážky country hu</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> celostne i parciálne vnímať hudobné ukážky 	<p>Multikultúrna výchova</p>
<p>Zhrnutie celoročného učiva, opakovanie (2 h) <i>Spev:</i> piesne osvojené v 6. ročníku ♪<i>Počúvanie hudby:</i> * formou hudobného kvízu a súťaže v kupinách <i>Hudobný prejav:</i></p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> spievať podľa svojich dispozícií intonačne čisto a rytmicky presne vytvoriť jednoduchý inštrumentálny sprievod diskutovať o hudbe a vyjadriť vedomosti o hudbe 	<p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>

TELESNÁ VÝCHOVA- 6.ročník

Charakteristika predmetu

Telesná výchova vytvára priestor na realizáciu a uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti žiakov o svoje zdravie. Prispieva k osvojeniu si teoretických vedomostí a praktických skúseností vo výchove k zdraviu prostredníctvom pohybových aktivít, športovej činnosti a pobytu v prírodnom prostredí. Poskytuje základné informácie o biologických, fyzických, pohybových, psychologických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. V tomto predmete si žiak osvojí zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň rozvíja schopnosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Predmet telesná výchova tiež napomáha formovať u žiakov princípy prevencie proti civilizačným ochoreniam.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť. Prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

Čiastkové ciele:

Cieľ zameraný na zdravie:

- porozumieť zdraviu ako subjektívnej hodnotovej kategórii,
- prebrať zodpovednosť za svoje zdravie,
- pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie,
- mať vedomosti o potrebe prevencie pred civilizačnými ochoreniami pohybovými prostriedkami,
- vedieť poskytnúť prvú pomoc,
- vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie,
- poznať a dodržiavať zásady správnej výživy,
- využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase,
- mať predstavu o svojich pohybových možnostiach,

- pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy,
- pochopiť kompenzačný účinok telesných cvičení a poznať vhodné cvičenia na jeho dosiahnutie.

Cieľ zameraný na motoriku, zdatnosť a pohybovú výkonnosť:

- poznať úroveň vlastnej pohybovej výkonnosti,
- vedieť využiť cvičenia na rozvoj pohybových schopností,
- vedieť diagnostikovať a hodnotiť pohybovú výkonnosť vlastnú i spolužiakov,
- vedieť využiť pohybové prostriedky na rozvoj pohybovej výkonnosti,
- využiť svoje vedomosti na zdokonaľovanie sa vo vlastnej športovej výkonnosti,
- vedieť uplatniť osvojené pravidlá športových disciplín v športovej činnosti,
- prezentovať svoju športovú výkonnosť na verejnosti,
- preukázať pohybovú gramotnosť v rôznych športových odvetviach,
- mať príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.

Kompetencie

Vo vyučovacom predmete telesná výchova budeme rozvíjať u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

Základné predmetové kompetencie

- rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia,
- osvojiť si primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase,
- vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia,
- zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti,
- dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru,
- osvojiť si primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase,
- pochopiť základné olympijské idey a riadiť sa nimi vo svojom živote,
- posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem,
- poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí,
- dodržiavať bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,
- poznať životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie,
- poznať negatívne účinky návykových látok na organizmus,
- osvojiť si zásady správnej výživy a zdravého životného štýlu,
- zorganizovať si pohybový režim a program vlastných pohybových aktivít ako súčasť životného štýlu, hodnotiť a diagnostikovať telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť,
- vedieť uplatňovať viaceré pohybové prostriedky na rozvoj svojich pohybových schopností,

- ukázať pohybovú gramotnosť k osobnému športovému výkonu, vedieť uplatniť získané poznatky z viacerých športových disciplín pri vykonávaní športovej činnosti.

Kľúčové kompetencie

Komunikatívne kompetencie

- používať správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľno –časových aktivít,
- dohodnúť sa na pravidlách s členmi skupiny,
- zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu,
- zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

Sociálne a personálne kompetencie spôsobilosti

- správať sa empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote,
- uznať kvality súpera,
- prejavovať pozitívny vzťah k sebe i iným,
- pracovať v tíme a podieľať sa na realizácii spoločných pracovných a iných činností,
- mať zodpovedný vzťah k svojmu zdraviu,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov,
- predchádzať osobným konfliktom.

Kompetencie riešenia problémov

- racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe,
- zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote,
- dodržiavať princípy fair-play,
- využívať poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody,
- spolupracovať pri riešení problému,
- byť otvorený k získavaniu a využívaniu nových postupov.

Občianske kompetencie

- vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb,
- zapájať sa do mimoškolskej športovej aktivity,
- uznávať hodnotu života, uvedomovať si zodpovednosť za vlastný život a spoluzodpovednosť pri ochrane života a zdravia iných.

Podnikateľské kompetencie

- zorganizovať športové podujatie.

Metódy, formy, stratégie a koncepcie

Úroveň, rozsah a kvalitu osvojenia poznatkov, vedomostí a zručností v jednotlivých činnostiach budeme podporovať využitím týchto metód, stratégií a foriem práce:

- praktická metóda,
- slovná – monologická, dialogická, výklad,
- digitálno-demonštračná metóda s využitím videonahrávky, Tv, internetu,
- demonštračná,
- súťaže, pohybové aktivity,
- didaktické a psychomotorické hry,
- cvičenia v prírode, turistika,
- diagnostické a motivačné metódy,
- ukážka metodických materiálov,
- frontálne a skupinové vyučovanie,
- ranné cvičenia, telovýchovné chvíľky,
- rekreačné využívanie prestávok,
- bloková výučba turistika, vychádzka.

Obsah vzdelávania

Šiesty ročník

66 hodín ročne, 2 hodiny týždenne

Tematický celok

Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Poznatky z telesnej výchovy a športu (4 h) <ul style="list-style-type: none">• Olympionizmus (symbolika, kalokagatia a fair-play)• Prvá pomoc pri drobných poraneniach športovca a životospráva	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">• popísať drobné organizačné formy telesnej a športovej výchovy• vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti• dodržiavať pravidlá správnej životosprávy• posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem• vyjadriť základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote• poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí• dodržiavať bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti• dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností• používať odbornú terminológiu osvojených pohybových činností	Ochrana života a zdravia
Všeobecná gymnastika (8 h)	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none">• správne pomenovať, popísať jednotlivé cvičebné	Osobnostný a sociálny rozvoj

<p><i>Kondičná gymnastika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Posilňovacie cvičenia • Rozvoj kondičných a kondično koordinačných schopností • Kľuky • Výpony <p><i>Základná gymnastika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Akrobatické cvičenia • Skoky a obraty • Cvičenia na náradí a s náradím • Cvičenia s náčiním • Relaxačné a dychové cvičenie • Poradové cvičenie <p><i>Rytmická gymnastika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pohybová skupinová skladba 	<p>polohy, pohyby, cvičebné tvary</p> <ul style="list-style-type: none"> • zostaviť a viesť rozcvičenie • prakticky ukázať gymnastické cvičenia, zvládnuť cvičebné väzby a pohybové kombinácie s ich vykonaním v zostave jednotlivca alebo skupiny • preukázať poznatky z organizácie, bezpečnosti, dopomoci, záchranu, uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní základných gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch • ohodnotiť techniku, estetiku a kompozíciu (obsahovú skladbu) konaného gymnastického cvičenia, postrehnúť a posúdiť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu pohybov, svalovom napätí, ochabnutosti tela • posúdiť reálne svoju individuálnu pohybovú úroveň 	<p>Ochrana života a zdravia</p>
<p>Atletika (10 h)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atletická abeceda • Nízky a polovysoký štart • Šprint • Vytrvalostný beh • Štafetový a prekážkový beh • Skok do diaľky • Skok do výšky • Hod loptičkou, granátom • Vrh guľou • 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať • vysvetliť význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu a využíva ich vo svojej spontánnej pohybovej aktivite • povedať a plniť základné pravidlá atletických disciplín a pod dohľadom pedagóga je schopný • pomáhať pri organizácii a rozhodovaní atletických súťaží • poznať význam rozcvičenia a vie sa aktívne zapojiť do jeho vedenia • poznať a v živote uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, rozhodca, organizátor, divák 	<p>Multikultúrna výchova</p> <p>Mediálna výchova</p>
<p>Základy gymnastických športov (8 h)</p> <p><i>Športová gymnastika –D, CH</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prostné cvičenia • Hrazda • Preskok • Kladina, <p><i>Moderná gymnastika –D</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Švihadl • Lopta • Šatka • 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozoznať gymnastické športy • popísať disciplíny, ich cvičebný obsah, zameranie, a cieľ • správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary • zostaviť a viesť rozcvičenie so zameraním na vybraný gymnastický šport • prakticky ukázať imitačné, prípravné cvičenia, základné cvičebné tvary, zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny • uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch • ohodnotiť techniku, estetiku a skladbu gymnastického cvičenia v disciplínach vybraného gymnastického športu • postrehnúť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu pohybu, svalovom napätí • reprodukovat' práva a povinnosti v gymnastických pretekoch • posúdiť reálne svoju individuálnu športovú úroveň 	<p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>

<p>Športové hry (14 h)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volejbal- D • Basketbal- D, CH • Hádzaná -Ch • Vybíjaná - D • Futbal – CH 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať • v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy • pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku • vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím • vykonávať funkciu rozhodcu (pomocného rozhodcu), zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru (stretnutie) a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva • posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva 	<p>Multikultúrna výchova</p> <p>Dopravná výchova</p> <p>Environmentálna výchova</p>
<p>Sezónne činnosti a aktivity v prírode (8 h)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Korčuľovanie • Bicyklovanie • Turistika • Cvičenia v prírode 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne vykonať a prakticky ukázať základné pohyby na korčuľoch s prispôbením sa rôznym terénnym nerovnostiam resp. prekážkam pri jazde • vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných sezónnych činností • vedieť správne vykonať základné bezpečnostné techniky pri vykonávaní sezónnych činností, • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupiny cvičencov) pred začiatkom jednotlivých sezónnych aktivít • správne prispôsobiť výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností • plniť úlohy (funkcie) súvisiace s pretekmi v jednotlivých sezónnych činnostiach – funkcia rozhodcu, organizátora 	<p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Dopravná výchova</p>
<p>Povinný výberový tematický celok (10 h)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stolný tenis 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznať a dodržiavať základné pravidlá hry • dodržiavať bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti • dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností • používať odbornú terminológiu osvojených pohybových činností • dosiahnuť optimálnu úroveň hernej výkonnosti, ktorá umožňuje hrať zápasy podľa pravidiel • vykonávať funkciu rozhodcu • posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva. 	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Environmentálna výchova</p>
<p>Testovanie (4 h)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Člnkový beh (10x5 m), • Skok do diaľky z miesta • Lah – sed za 30 sekúnd • beh za 12 minút • výdrž v zhybe 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žiak dosiahne a posúdi svoj výkon s danou hodnotiacou tabuľkou 	<p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>

Hodnotenie vykonáme pomocou tabuliek modifikovaných podľa MORAVCA et al. (1996, 1990)

T E S T Y CHLAPCI DIEVČATÁ	Chlapci			Dievčatá		
	A	B	C	A	B	C
1. Člnkový beh 10 x 5 m (s)	26	21	16	28	23	18
2. Skok do diaľky z miesta (cm)	135	185	235	110	150	190
3. Ľah – sed (počet za 30 sekúnd)	28	39	50	20	31	40
4.a) Beh za 12 minút (m)	1580	2210	2840	1310	1830	2350
4.b) Člnkový vytrvalostný beh (počet 20 m úsekov) - test je alternatívou testu behu za 12 minút	44	61	78	24	33	42
5. Výdrž v zhybe (sekúnd)	22	30	38	9	13	17

Legenda:

A = minimálny základný štandard

B = priemerný štandard

C = nadpriemerný štandard

TVORBA PROJEKTOV – 6. ročník

Charakteristika predmetu

Tvorba projektu a prezentačné schopnosti je jednou z prierezových tém, ktoré sa vyučujú v rámci jednotlivých vyučovacích predmetov. Vzhľadom na to, že svojim obsahom aj možnosťou aplikovať inovujúce formy práce v rámci tejto tematiky je vytvorený v našej škole samostatný vyučovací predmet v 5. aj 6. ročníku.

Ciele predmetu: Naučiť žiakov riešiť úlohy prostredníctvom projektovania, čím sa komplexne rozvíja jeho osobnostný potenciál.

Špecifické ciele:

- naučiť sa organizovať vlastnú prácu
- osvojiť si základné atribúty riadiacej činnosti -riadiť tím
- vypracovať si harmonogram svojich prác
- vedieť využívať rôzne zdroje informácií, selektovať ich podľa dôležitosti
- vyhľadať problém, ktorý treba riešiť a správne ho pomenovať
- utvoriť hypotézu a overiť ju
- prezentovať svoju prácu

Didaktická činnosť je založená na analyticko- syntetickom podklade myšlienkových procesov.

Žiakov budeme usmerňovať a orientovať na :

- osvojenie si postupnosti krokov
- na vytvorenie si hierarchie činnosti
- na disponibilné zdroje informácií
- na možnosti voľby individuálnej práce a tímovej práce
- na prípravné práce pred projektovaním – SWOT analýza podmienok
- na dôležitosť plánovania a systematickej práce
- na monitorovanie jednotlivých krokov
- na riešenie krízových a nepredvídaných situácií a hľadanie alternatívnych riešení
- na prezentáciu svojich záverov a rozhodnutí
- na racionálnu argumentáciu

Výsledkom vzdelávania bude, že žiak dokáže vhodným spôsobom nadviazať kontakt, zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, pozná ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať. Vie využiť nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií – zhromažďovanie, triedenie, selektovanie. Vie kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, naplánovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky a vie ich využiť pri vhodnom výbere témy, vie aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu svojho výskumu.

Prostredníctvom výučby tejto témy sa rozvíjajú kompetencie:

sociálne : žiaci pracujú v tímoch, sú nútení kooperovať a navzájom spolupracovať pri úlohách vyžadujú

cich si vstupy do rôznych oblastí
musia vedieť rešpektovať názory iných

komunikačné – riešenie projektov si vyžaduje dostatok vedomostí, zručností, potrebu konzultácií, schopnosti vecne a racionálne argumentovať, schopnosť nadviazať kontakty

digitálne – využívaním PC techniky, internetu, prídavných zariadení, interaktívnej tabule

naučiť sa učiť sa – vyučovací predmet vytvára priestor pre sebarozvoj žiaka, na jeho tvorivosť a zároveň možnosti naučiť sa sebe najefektívnejším spôsobom učenia sa

HODNOTIACE KRITÉRIA:

- originalnosť
- nápaditosť
- flexibilita
- vecnosť
- schopnosť presvedčať a prezentovať

SPOSOBY HODNOTENIA: ústny prejav
písomný prejav
projekty
prezentácie

TEMATICKÝ CELOK

66 hodín

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Tvorba projektov Projekt – pojem, príklady projektov Jednotlivé kroky projektovania Organizácia práce SWOT analýza	Žiak: <ul style="list-style-type: none"> • dokáže jednoduchým spôsobom vysvetliť pojem projekt • vie uviesť príklady projektov v bežnom živote – v domácnosti, v škole • vie opísať postupné kroky pri projektovaní

<p>Hodnotenie vnútorných a vonkajších faktorov Špecifikácia cieľov Štruktúra plánu Plánovanie ľudských zdrojov Finančné krytie Publicita a propagácia Marketingové operácie (spôsoby propagácie zámerov) Riadenie projektu – rola manažéra Motivovanie ľudí Delegovanie úloh Metodológia práce Zdroje informácií, internet ako zdroj rozmanitých informácií Tvorba individuálnych projektov– z domáceho prostredia, školského prostredia, s tematikou ochrany ŽP Tvorba tímových projektov – tematika blízka žiakom</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže definovať ohrozujúce faktory pri konkrétnych úlohách • vie objektívne zhodnotiť predpoklady úspešnosti realizácie projektu • vie si vytýčiť ciele, určiť zámer, • dokáže sprostredkovať informácie • vie pracovať samostatne aj tímovo • vie charakterizovať jednotlivé pracovné činnosti • vie veku primerane odhaliť rizika naplánovaných krokov • vie zaujať súdne stanoviská • dokáže urobiť jednoduchý prepočet finančných nákladov • vie kriticky prehodnotiť vlastné závery a rozhodnutia • zvláda jednoduché zápisy metodológie a technológií • pozná význam kontroly a potreby pravidelného kontrolovania a monitorovania • vie postupovať v zmysle divergentného riešenia
<p>Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana zdravia</p>	
<p>Prezentačné zručnosti Prezentácia Spôsoby prezentácie Argumenty, opodstatnenosť a sila argumentov, argumentácia Súťaživosť Sebareflexia Sebahodnotenie a hodnotenie spolužiakov a iných osôb Objektivita Asertivita</p>	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže si vytvoriť hodnotiace kritéria • vie posúdiť správnosť postupov • dokáže rozlíšiť výhody jednotlivých spôsobov prezentácie (osobný kontakt, písomný oznam, internet, reklama...) • dokáže vecne a jasne opísať udalosť, postup • vie zhodnotiť seba a prezentovať svoje klady aj záporné vlastnosti • vie objektívne zhodnotiť situáciu • dokáže presvedčivo argumentovať • má osvojené zásady a snaží sa ich presadzovať

Učebné plány pre 7. ročník schválené MŠ SR dňa 14.mája 2003 č.520/2003-41 s platnosťou od 1. 9. 2003

Variant 3

Názov predmetu	Počet hodín	Poznámka
Slovenský jazyk a literatúra	5	
Anglický jazyk	3	
Dejepis	2	
Zemepis	2	
Občianska výchova	1	
Matematika	5	
Fyzika	2	
Prírodopis	2	
Technická výchova	1	
Výtvarná výchova	1	
Hudobná výchova	1	
Telesná výchova	2	
Náb.výchova/Etická výchova	1	
Výtvarné spracovanie materiálu	1	Rozširujúce hod.
Spolu	29	

Nepovinné predmety	
Názov	Počet hodín
Práca s informáciami	1
Cestujeme storočiami	1

Učebné plány pre 8. ročník schválené MŠ SR dňa 14.mája 2003 č.520/2003-41 s platnosťou od 1. 9. 2003

Variant 3

Názov predmetu	Počet hodín	Poznámka
Slovenský jazyk a literatúra	4	
Anglický jazyk/Ruský jazyk	3	
Dejepis	2	
Zemepis	2	
Občianska výchova	1	
Matematika	4	
Fyzika	2	
Chémia	2	
Prírodopis	2	
Technická výchova	1	
Výtvarná výchova	1	
Hudobná výchova	1	
Telesná výchova	2	
Náb.výchova/Etická výchova	1	
Informatika	1	Rozširujúce hod.
Spolu	29	

Nepovinné predmety	
Názov	Počet hodín
Výtvarné spracovanie materiálu	1
Mediálna výchova	1

Učebné plány pre 9. ročník schválené MŠ SR dňa 14.mája 2003 č.520/2003-41 s platnosťou od 1. 9. 2003

Varianta 3 (9.a)

Názov predmetu	Počet hodín	Poznámka
Slovenský jazyk a literatúra	5	
Anglický jazyk/ Ruský jazyk	3	
Dejepis	2	
Zemepis	1	
Občianska výchova	1	
Matematika	5	
Fyzika	2	
Chémia	1	
Prírodopis	2	
Technická výchova	1	
Výtvarná výchova	1	
Hudobná výchova	1	
Telesná výchova	2	
Náb.výchova/Etická výchova	1	
Mediálna výchova	1	Rozširujúce hod.
Spolu	29	

Nepovinné predmety	
Názov	Počet hodín
Informatická výchova	1
Zoologické praktikum	1

Učebné plány pre 9. ročník schválené MŠ SR dňa 14.mája 2003 č.520/2003-41 s platnosťou od 1. 9. 2003

Variant 3 (9.b)

Názov predmetu	Počet hodín	Poznámka
Slovenský jazyk a literatúra	5	
Anglický jazyk/ Ruský jazyk	3	
Dejepis	2	
Zemepis	1	
Občianska výchova	1	
Matematika	5	
Fyzika	2	
Chémia	1	
Prírodopis	2	
Technická výchova	1	
Výtvarná výchova	1	
Hudobná výchova	1	
Telesná výchova	2	
Náb.výchova/Etická výchova	1	
Informatická výchova	1	Rozširujúce hod.
Spolu	29	

Nepovinné predmety	
Názov	Počet hodín
Ekologická výchova	1
Práca s informáciami	1

Evalvácia nižšieho sekundárneho vzdelávania

Klasifikácia a hodnotenie sa zrealizuje v súlade s platnou legislatívou

Oblasť hodnotenia: Plnenie stanovených cieľov edukácie v jednotlivých vyučovacích predmetoch prírodovedného charakteru

Kritériá pre hodnotenie: Miera získaných kľúčových kompetencií v rámci jednotlivých prírodovedných predmetov z aspektu ich kvality, kvantity a vzájomnej prepojenosti

Nástroj hodnotenia: pozorovanie, písomné a ústne skúšanie, projektová činnosť žiakov, portfolio žiackych prác a elektronických výstupov, dotazník

Interval – časový harmonogram: raz ročne – na konci školského roka

Oblasť hodnotenia: Aplikácia metód a foriem výučby vo vyučovacej jednotke

Kritériá pre hodnotenie: Adekvátnosť aplikovaných metód, foriem, koncepcií a stratégií vo vzťahu ku :

- stanoveným edukačným cieľom,
- obsahu výučby,
- účastníkom edukačného procesu,
- časovým a materiálnym podmienkam.

Nástroj hodnotenia: pozorovanie, vzájomné hospitácie pedagógov, diskusia v rámci predmetových komisií

Interval – časový harmonogram: štvrťročne

Oblasť hodnotenia: Vzdelávacie výstupy žiakov podľa jednotlivých ročníkov a vyučovacích predmetov

Kritériá pre hodnotenie: Dosiahnutá úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých ročníkoch podľa výkonového štandardu príslušného prírodovedného predmetu

Nástroj hodnotenia : písomné a ústne skúšanie, didaktické testy, interaktívne testovanie (cez príslušný modul výučbového softvéru), elektronický výstup projektovej činnosti

Interval – časový harmonogram: štvrťročne

Oblasť hodnotenia: Miera aktívnej účasti žiaka na vyučovacej jednotke

Kritériá pre hodnotenie: Percentuálny podiel vyučovacích hodín, na ktorých boli použité aktivizujúce metódy a formy práce:

- metódy rozvíjajúce kritické myslenie: Sokratovský rozhovor, stratégia EUR,
- metódy rozvíjajúce tvorivé myslenie: problémový výklad, projektové vyučovanie, heuristické metódy (DITOR, Brainstorming),
- aktivizujúce formy výučby: kooperatívne vyučovanie, žiacky experiment,
- interaktívna výučba s využitím prostriedkov IKT.

Nástroj hodnotenia : dotazník

Interval – časový harmonogram: štvrťročne

Oblasť hodnotenia: Podiel praktickej činnosti žiaka v rámci vyučovacej jednotky

Kritériá pre hodnotenie: Percentuálny podiel vyučovacích hodín s implementáciou praktického riešenia úloh:

- vo všetkých predmetoch: samostatné písomné práce, projektové práce, interaktívna výučba s využitím didaktického softvéru,
- matematika: práca s manipulačnými súpravami,
- biológia: laboratórne práce, výskumnícke terénne činnosti, práca s manipulačnými súpravami,
- fyzika: laboratórne práce, žiacky experiment,
- informatika: praktická samostatná práca s PC,
- geografia: práca s mapou, atlasom,
- chémia: laboratórne práce, žiacky experiment.

Nástroj hodnotenia : dotazník

Interval – časový harmonogram: polročne

Oblasť hodnotenia: Schopnosti žiaka aplikovať teoretické poznatky v praktických úlohách

Kritériá pre hodnotenie: Miera schopnosti žiaka riešiť kontextové a aplikačné úlohy – riešiť úlohy vyžadujúce využitie širšieho spektra vedomostí a zručností z prírodovedných predmetov (nad rámec konkrétneho predmetu)

Nástroj hodnotenia : úlohy typu PISA

Interval – časový harmonogram: polročne

Oblasť hodnotenia: Využitelnosť moderných didaktických pomôcok

Kritériá pre hodnotenie: Percentuálny podiel vyučovacích hodín, na ktorých boli využité moderné didaktické pomôcky:

- všetky predmety: PC + výstupné zariadenia, DVD prehrávač, interaktívna tabuľa, digitálny fotoaparát, modelovacie a manipulačné súbavy,
- biológia: mikroskop s výstupom pre fotoaparát a počítač, moderné pomôcky na terénny výskum.

Nástroj hodnotenia : dotazník

Interval – časový harmonogram: štvrt'ročne

Oblasť hodnotenia: Úroveň prezentačných a argumentačných schopností žiakov

Kritériá pre hodnotenie:

- miera schopnosti žiaka používať odbornú terminológiu (matematickú, fyzikálnu...) pri prezentovaní výsledkov projektovej činnosti ako aj pri dielčich písomných a ústnych odpovediach,
- miera schopnosti žiaka realizovať prezentovanie výsledkov svojej projektovej činnosti s využitím prostriedkov IKT (prezentácia PP, dataprojektor).

Nástroj hodnotenia : písomné a ústne skúšanie, projektová činnosť žiaka

Interval – časový harmonogram: polročne

Oblasť hodnotenia: Schopnosť žiaka využívať rôzne zdroje informácií

Kritériá pre hodnotenie:

- miera schopnosti žiaka účelne využívať internet ako zdroj informácií – cez internetové vyhľadávacie služby, on-line stretávanie, (MicrosoftNetmeeting), nástroje elektronickej pošty,
- miera schopnosti žiaka využívať ďalšie zdroje informácií: encyklopédie, atlasy, mapy, prehľady, tabuľky, kľúče na určovanie biologického materiálu.

Nástroj hodnotenia : projektová činnosť žiaka

Interval – časový harmonogram: štvrt'ročne

Oblasť hodnotenia: Schopnosť žiaka transformovať poznatky do grafickej a schematickej podoby a naopak

Kritériá pre hodnotenie:

- miera schopnosti žiaka vytvárať grafy, schémy a diagramy na základe údajov prírodovedného charakteru, s logickou štruktúrou a s využitím nástrojov IKT (MS Word, MS Excel),
- miera schopnosti žiaka vykonávať s prírodovednými informáciami v podobe tabuľky, schémy a grafu tieto operácie: vyhľadať detailné informácie, porovnať ich, vyvodit' nové informácie, aplikovať informácie do nového kontextu.

Nástroj hodnotenia : písomné a ústne skúšanie, didaktické testy, projektová činnosť žiaka

Interval – časový harmonogram: polročne

Oblasť hodnotenia: Úspešnosť žiakov v súťažiach, projektových činnostiach a vlastnej tvorbe

Kritériá pre hodnotenie:

- percento úspešných riešiteľov okresných kôl predmetových olympiád: MO, BiO, CHO,FO,GO, OI,
- percento úspešných riešiteľov okresných kôl ďalších súťaží: Pytagoriáda, Korešpondenčná škola ekológie, Envirootázky, Liečivé rastliny.

Nástroj hodnotenia : súťažné úlohy, vlastná tvorba, projektová činnosť

Interval – časový harmonogram: raz ročne – na konci školského roka

Oblasť hodnotenia: Úspešnosť žiakov v rámci celoslovenského testovania

Kritériá pre hodnotenie: Percento úspešnosti žiakov v celoplošnom certifikačnom testovaní žiakov v testovaní matematickej gramotnosti.

Nástroj hodnotenia: testy

Interval – časový harmonogram: raz ročne – na konci školského roka.

PRIEREZOVÉ TÉMY

Charakteristika prierezových tém

Povinnou súčasťou obsahu vzdelávania sú prierezové tematiky, ktoré sa spravidla prelínajú cez vzdelávacie oblasti. Prierezové témy sa realizujú viacerými formami - ako integrovaná súčasť vzdelávacieho obsahu oblastí vzdelávania a vhodných učebných predmetov, ako samostatný učebný predmet v rámci rozširujúcich hodín alebo veľmi efektívna forma kurzu. Nevyhnutnou podmienkou účinnosti prierezovej tematiky je používanie aktivizujúcich, interaktívnych učebných metód.

Na úrovni nižšieho sekundárneho vzdelávania zavádza Štátny vzdelávací program tieto prierezové tematiky:

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA
MEDIÁLNA VÝCHOVA
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA
DOPRAVNÁ VÝCHOVA
OCHRANA ČLOVEKA A ZDRAVIA
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI
REGIONÁLNE VÝCHOVA

Prierezová téma: **OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ**

Cieľ: Kvalifikovane pripraviť žiaka pre život v spoločnosti, umožniť mu rozvíjať svoje individuálne danosti a viesť ho k tvorivému sebarozvoju v rámci celoživotného vzdelávania

V rámci tejto oblasti rozvoja osobnosti žiaka chceme :

- ☞ rozvíjať sociálne cítenie žiaka
- ☞ podporiť rozvoj kognitívnych funkcií žiakovej osobnosti
- ☞ formovať dobré medziľudské vzťahy
- ☞ naučiť žiaka integrovať sa do akéhokoľvek spoločenstva
- ☞ rozvíjať komunikačné schopnosti

- ☞ dokázať kooperovať v rámci tímovej spolupráce
- ☞ naučiť žiaka kriticky myslieť, zodpovedať za zverené úlohy
- ☞ rozvíjať sebadisciplínu, zodpovedné konanie, uplatňovanie etických štandardov
- ☞ rozvíjať u žiakov schopnosť stanoviť a hodnotiť ciele
- ☞ formovať pozitívny prístup k životu
- ☞ motivovať žiaka k celoživotnému vzdelávaniu
- ☞ byť flexibilný a vedieť sa pružne adaptovať v zmenených podmienkach
- ☞ naučiť sa riešiť problémy a vedieť sa orientovať v kritických životných situáciách
- ☞ vedieť organizovať svoju prácu a koordinovať jednotlivé postupy v rámci pracovných skupín
- ☞ uplatňovať psychohygienické zásady v rámci pracovného aj relaxačného režimu
- ☞ kultivovane vystupovať na verejnosti, neustále pracovať na svojom odbornom raste, aktivizovať svoj osobnostný potenciál a rozvíjať kreativitu

- **Integrácia témy v rámci vyučovacích predmetov:**

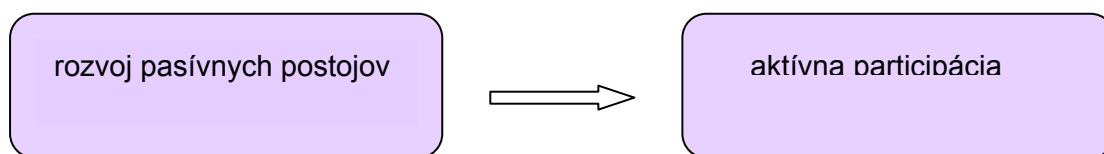
- Na hodinách občianska výchova, dejepis, slovenský jazyk, etická výchova, náboženská výchova sa kladie dôraz na osobnostný rozvoj, sebazpoznávanie a poznávanie iných s dôrazom na školský, profesijný, rodinný, partnerský a manželský rámec, rozvíjanie identity seba a zdravého sebavedomia a sebadôvery.
- Na triednických hodinách, etickej výchove, občianskej výchove žiaci budú vedení k sociálnej komunikácii v škole, v rodine, vo vrstovnickej skupine, v partnerstve, v manželstve a na pracovisku, k spoločenskému správaniu, bontónu a etikete.
- Na týchto predmetoch sa budú učiť efektívne riešiť konflikty v škole, v rodine, medzi vrstovníkmi, v partnerskom, manželskom a pracovnom živote.
- Hudobná výchova, výtvarná výchova, dejepis a občianska výchova, zemepis, etická výchova sa zamerajú na multikultúrnu toleranciu a rešpektovanie odlišných názorov, postojov, aspirácií, hodnôt iných ľudí v medziľudských vzťahoch a komunikácii v škole, v rodine, vo vrstovnickej skupine, v partnerstve, v manželstve a na pracovisku.
- Občianska výchova, etická výchova, triednické hodiny, protidrogová prevencia a výchovný poradca sa zameriavajú na prevenciu agresie, násilia a šikanovania v škole, medzi vrstovníkmi, v rodine, v manželstve a na pracovisku (mobbing, bossing).

Prierezová téma : MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

Predstavuje výchovné pôsobenie, zamerané na rozvoj chápania iných kultúr, na rozvoj tolerancie, estetického vkusu voči iným kultúram a v konečnom dôsledku na rozvoj medziľudskej tolerancie. Multikultúrna výchova je dnes dôležitým prostriedkom odstraňovania xenofóbie, rasizmu a predchádzania etnickým nepokojom. Pomáha prekonávať vlastné kultúrne obmedzenia, pomáha prekročiť tieň majoritnej kultúry a pozrieť sa na menšinové kultúry ako na právoplatnú súčasť systému.

Cieľom multikultúrnej výchovy je : rozvoj schopnosti tolerovať iné kultúry a rozvoj schopnosti rešpektovať existenciu iných kultúr.

Fázy multikultúrnej výchovy :

Multikultúrne chápanie začína **toleranciou** a **empatiou**.

Vo svetle tohto postupu môžeme hovoriť o nasledovných výchovných cieľoch multikultúrnej výchovy v našej škole:

- Schopnosť včleniť rôznorodé kultúry a spoločenstvá do svetovej histórie, schopnosť chápať ich diferencovaný, a pritom sociálne rovnocenný vklad do svetovej kultúrnej histórie, schopnosť prekonať egocentrický pohľad na svet.
- Schopnosť vidieť a chápať vzájomnú komunikáciu a dynamiku kultúr v histórii.
- Schopnosť viesť dialóg s inými kultúrami, prípadne snahu otvoriť sa a vstúpiť do aktívneho tvorivého dialógu s inými kultúrami.
- Schopnosť chápať vzťahy vlastnej kultúry s inými kultúrami, schopnosť vidieť ich vzájomné ovplyvňovanie sa v histórii a snaha prijať toto ovplyvňovanie ako samozrejmosť.
- Schopnosť chápať popri výhodách aj obmedzenia vlastnej kultúry a iných kultúr.

- Schopnosť byť tolerantný a empatický voči iným kultúram a schopnosť starať sa o iné kultúry.

Multikultúrna výchova je súčasne kultúrnou výchovou. Zaoberá sa kultúrou, prezentuje kultúru, vychováva ku kultúrnosti. Multikultúrna výchova sa v tomto kontexte chápe ako syntéza možností, prostriedkov a cieľov výchovy k občianstvu s možnosťami, prostriedkami a cieľmi estetickej výchovy.

Je to výchova k tolerancii, spolunažívaniu v prostredí odlišných spoločností, formovanie pohľadu na svet ako ideálu harmonickej koexistencie odlišných kultúrnych a etnických skupín v plurálnej spoločnosti.

Multikultúrna výchova sa zrealizuje v rámci týchto vyučovacích predmetov:

Slovenský jazyk, anglický jazyk, ruský jazyk, dejepis, zemepis, občianska náuka, etická výchova, náboženská výchova, jednotlivé výchovné predmety.

Žiak dokáže:

- ☞ zdokonaľiť si schopnosti aktívneho počúvania
- ☞ naučiť sa správne a presne komunikovať
- ☞ správne poznávať ľudí a porozumieť im
- ☞ zvládnuť riešiť konflikty nenásilnou formou
- ☞ nadobudnúť schopnosť efektívne spolupracovať, rozdeliť úlohy, stanoviť ciele
- ☞ byť aktívny a podporujúci vo vzájomnej interakcii s druhými ľuďmi, vedieť vytvárať progresívne medziľudské vzťahy
- ☞ pozitívne hodnotiť seba a iných, vyjadriť pochvalu, obdiv, ocenenie
- ☞ nadobudnúť spôsobilosť uvedomiť si, identifikovať a komunikovať svoje pocity
- ☞ zvládať kontrolu nad svojimi emóciami, pestovať primeranú sebakontrolu
- ☞ osvojiť si základné techniky asertívneho správania (asertívnym spôsobom vyjadriť svoj názor, prijať kritiku, obhajovať vlastné názory a i.)
- ☞ pestovať v sebe schopnosť vžiť sa do situácie iných, byť empatický v kognitívnej aj afektívnej rovine

Motivačno – snahové a hodnotovo – postojové osobnostné charakteristiky:

Ciele multikultúrnej výchovy kladú základy kategórií osobnostných charakteristík.

Smerujú k výchove žiaka, ktorý bude:

- ☞ mať úctu k sebe, vieru vo vlastnú hodnotu, hodnotu svojho kultúrneho spoločenstva
- ☞ bude hrdý na vlastné kultúrne tradície
- ☞ uvedomovať a ceniť si príslušnosť k národu, etniku, náboženskej skupine apod.
- ☞ vážiť si rodinu a rodičov, mať potrebu jej ochrany
- ☞ ceniť si najvyššie ľudské hodnoty- lásku, mier, zdravie, pomoc, porozumenie, slobodu
- ☞ priznávať hodnotu všetkým ľuďom, všetkým kultúrnym skupinám

- ☞ presvedčený o rovnosti všetkých ľudí,
- ☞ rešpektovať rôzne spôsoby bytia a života, rozdiely medzi ľuďmi a kultúrnymi
- ☞ spoločnosťami (národmi, etnickými skupinami a pod.)
- ☞ uvedomovať si a akceptovať odlišnosť jednotlivých kultúr a vnímať túto inakosť ako prínos a obohatenie
- ☞ schopný zaujať postoj k historickým udalostiam v podobe súhlasu či nesúhlasu
- ☞ oceňovať činy národných dejateľov a osobností vlastnej kultúry
- ☞ všímať si a oceňovať hmotné i nehmotné kultúrne hodnoty
- ☞ mať úctu k štátu, rešpektovať práva a zákony
- ☞ tolerovať akékoľvek náboženské vierovyznanie
- ☞ uvedomovať si potrebu vzájomnej pomoci a spolupráce ľudí, národov a pod.,
- ☞ uvedomiť si potrebu sociálnej spolupatričnosti
- ☞ odmietat' egoistické formy správania, diskrimináciu, nespravodlivosť
- ☞ mať ochotu a snahu pozerat' sa na svet z hľadiska inej kultúry
- ☞ byt' presvedčený o potrebe pomáhať a aktívne sa angažovať v ochrane iného sveta, než je jeho vlastný

Na dosiahnutie vytýčených *kognitívnych cieľov* sa javia ako **efektívne tieto metódy** zážitkového učenia a získavania skúseností:

- dialóg a diskusné metódy,
- metódy na zlepšenie myslenia a riešenia problémov pomocou heuristiky
- bádateľské metódy

Prierezová téma : **ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA**

Táto tematická oblasť sa v našej škole realizuje:

- integráciou do jednotlivých vyučovacích predmetov (Z, CH, BIO, SJaL, ON, ETV, NABV, TV a iných)
- v rámci voliteľného predmetu – ekologická výchova v 5. ročníku, ekologická výchova ako nepovinný predmet
- blokovou výučbou v rámci kurzov –úcelové cvičenia, didaktické hry na roč. 1.-4
- Enviriprogramom – Škola v prírode

Cieľom environmentálnej výchovy žiakov ZŠ je : formovať a rozvíjať také osobnostné kvality, na základe ktorých budú schopní chrániť a zlepšovať životné prostredie.

Tento dlhodobý zámer výchovnej práce na škole sa bude realizovať plnením konkrétnych úloh, ktoré budú zacielené na tieto základné súčasti rozvoja osobnosti žiakov:

- úroveň vedomostí
- rozvoj zručností
- utváranie postojov

Úroveň osvojených vedomostí :

Žiaci primerane k svojim vekovým osobitostiam by mali poznať a chápať:

- ☞ prírodné javy a deje v životnom prostredí
- ☞ zásahy ľudskej činnosti do životného prostredia
- ☞ rozdielne typy životného prostredia
- ☞ globálne problémy ľudstva – (skleníkový efekt, kyslý dážď, znečisťovanie ovzdušia atď.)
- ☞ závislosť ľudského života a živobytia na životnom prostredí
- ☞ dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia
- ☞ konflikty, ktoré môžu vzniknúť na základe environmentálnych problémov
- ☞ vzájomnú závislosť jednotlivcov, skupín a národov na životnom prostredí
- ☞ význam efektívnej ochrany a trvale udržateľného stavu životného prostredia
- ☞ lokálne, národné a medzinárodné opatrenia na ochranu a využívanie životného prostredia
- ☞ základné pojmy ekoslovníka

Prierezová téma : **MEDIÁLNA VÝCHOVA**

Táto téma sa bude vyučovať :

- v rámci integrácie vo vyučovacích predmetoch : SJaL, INF, MAT, Z, DEJ, EETV, OV, CJ
- ako samostatný voliteľný predmet a nepovinný predmet

Dôležitosť tejto témy vyplýva zo všeobecných podmienok rozvoja spoločenského života a jej opodstatnenosť stúpa s nárokmi na flexibilitnosť každého jedinca. Žiak sa musí naučiť pružnej orientácii a efektívnemu vyhľadávaniu v množstve informácií, ktoré médiá poskytujú.

Druhým závažným momentom je úloha, ktorú médiá zastávajú vo formovaní nášho symbolického sveta a hodnotových štruktúr.

Je preto nutné poskytnúť žiakom jednoduché nástroje, ako sa v mediálnych oznamoch orientovať, nepodliehať veľkému množstvu manipulatívnych tendencií, ktoré sa snažia ovplyvňovať predovšetkým spotrebiteľské a politické konanie každého človeka. Zanedbateľný však nie je ani vplyv, ktorý majú médiá na individuálne prežívanie sveta a interakcie s ostatnými ľuďmi. Tento vplyv sa môže zvlášť u dospievajúcich detí prejeviť výrazne patologicky.

Cieľom tejto prierezovej tematiky je rozvinúť:

- schopnosť uplatňovať stratégie kompletného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi
- spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty
- schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií
- schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírenie posolstva, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne, formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať

Základnou metódou výučby mediálnej výchovy v našej škole bude tzv. činnosťné učenie, keď si žiaci vlastnými kritickými rozborami mediálnych správ a informácií a praktickou tvorbou školského časopisu osvojujú postupy a kľúče k porozumeniu mediálneho prostredia.

Poslaním mediálnej výchovy v škole je aj upozorňovať žiakov na mnoho ďalších problémov verejného života, ako sú spoločenské hodnoty, stereotypy, multikulturalita, podstata demokracie a jej limity, úloha jedinca v spoločnosti, a pod.

Prierezová téma : **TVORBA PTOJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI**

.Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. Ciele aj obsah prierezovej témy je súčasťou viacerých predmetov (slovenský jazyk, informatika, odborné predmety, atď.)

Hlavným cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získať potrebné informácie,

spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a pod.

Naučiť sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne a s použitím informačných aj komunikačných technológií.

Výsledkom bude, že žiak vhodným spôsobom dokáže zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt, zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, pozná ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať, využiť nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, napláňovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky a vie ich využiť pri vhodnom výbere témy, vie aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu.

Táto prierezová téma sa realizuje v našej škole:

- ako samostatný vyučovací predmet v rámci voliteľných predmetov v 5. ročníku a 6. ročníku
- ako integrovaná téma do obsahov všetkých vyučovacích predmetov najmä – SJ, M, cudzie jazyky, technická výchova

Prierezová téma: **DOPRAVNÁ VÝCHOVA**

V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, cyklisti, cestujúci v prostriedkoch hromadnej alebo osobnej dopravy a pod. Okrem pozitívnych stránok má doprava a motorizmus aj veľa záporných stránok. Neúmerný je počet dopravných nehôd, ktorých účastníkmi sú deti v mladšom a staršom školskom veku. Základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy.

Učivo predmetu Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou dopravnej výchovy v školách je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy, na detských dopravných ihriskách alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Ciele dopravnej výchovy na ZŠ sú zamerané na všetky tri oblasti osobnosti žiaka, na oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú, ktoré je potrebné proporcionálne rozvíjať. Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií :

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, ako chodec, cyklista, cestujúci (spolujazdec),

- naučiť deti pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Táto prierezová téma sa zrealizuje v rámci predmetov : 1.-4. roč., TV, ON, ETV, MAT, FYZ a ďalších ako integrovaná súčasť vyučovacieho obsahu.

Prierezová téma: **OCHRANA ČLOVEKA A ZDRAVIA**

Cieľ: Rozvíjať u žiakov pocit zodpovednosti za seba, svoje zdravie a pocit spoluzodpovednosti za zdravie svojich najbližších a ostatných ľudí.

Ochrana života a zdravia sa realizuje v našej škole :

- prostredníctvom jednotlivých učebných predmetov
- ako samostatná organizačná forma vyučovania – účelových cvičení a didaktické hry pre 1-4. ročník

Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Snahou je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredia prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu.

Odbornú zložku učiva naplňujú tematické celky ako je riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana, zdravotná príprava, pohyb a pobyt v prírode, ktoré sa integrujú do vyučovacích predmetov ako je Pr, prírodoveda, telesná výchova, etická výchova, vlastiveda, výchovné predmety a ďalšie.

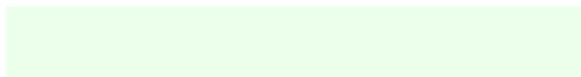
PRIEREZOVÁ TÉMA: **REGIONÁLNA VÝCHOVA**

Cieľom je : rozvíjať vlastenecké cítenie, národnú hrdosť a cez národnú identitu multikultúrnú spôsobilosť žiakov

Táto problematika sa v našej škole zrealizuje:

- ako integrovaná súčasť vyučovacích predmetov: Sj, vlastiveda, prírodoveda, matematika, zemepis, dejepis, geografia a ďalších
- v rámci mimoškolských aktivít vrátane projektových činností

Prvky regionálnej výchovy sú dôležitým článkom edukačného procesu pri výchove mládeže k hrdosti na svoj národ, svoj región, svoju vlasť a pri formovaní povedomia žiakov k vlastenectvu.

System kontrolly a hodnotenia

Dôležitou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je vnútorný systém kontroly a hodnotenia. Znamená zisťovanie, porovnávanie, analýzu údajov, charakterizujúcich stav, kvalitu a efektívnosť školy.

V rámci evalvačného procesu sú zohľadňované nasledovné pravidlá :

- evalvácia musí byť systematická, t.j. explicitne vymedzená oblasť a jej štruktúra
- musí byť správne zvolený metodický postup
- musí byť pravidelne realizovaná
- musí byť riadená podľa vopred stanovených kritérií
- je využiteľná pre ďalšie plánovanie

Vnútorný systém kontroly a hodnotenia kvality edukačného procesu v našej škole zameriavame na tri oblasti:

1. hodnotenie žiakov
2. hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. hodnotenie školy

Hodnotenie žiakov

Podstatou nášho školského hodnotenia je zistenie úrovne vedomostí, zručností a postojov žiaka a formulácia hodnotiacich záverov na základe porovnania skutočného stavu so stavom predpokladaným, formulovaným ako ciele výučby

Hodnotenie v našej škole má niekoľko fáz, ktorých obsahom je:

- rozhodnutie o celi hodnotenia a vhodnej metóde hodnotenia
- zisťovanie informácií o skutočnom stave – o výkone žiaka
- formulovanie hodnotiacich záverov (stanovenie známky, rozhodnutie o prospechu)

Hodnotiaci proces v našej škole plní šesť funkcií:

- je pre učiteľa spätnou väzbou o jeho práci
- poskytuje žiakom spätnú väzbu o ich výkone a prospechu
- je motivačným faktorom pre žiakov
- slúži ako podklad pre vedenie záznamov o prospechu žiaka
- umožňuje poskytnúť doklady o momentálnom prospechu a dosahovanej úrovni žiaka
- umožňuje posúdiť pripravenosť žiaka pre ďalšie učenie

V našej škole využívame tieto typy hodnotenia:

- formatívne hodnotenie – plní najmä spätnú väzbu medzi učiteľmi a žiakmi
- finálne (sumatívne, zhrňujúce) – slúži ako podklad pre oficiálne vyjadrenie o žiakovom výkone (na konci klasifikačného obdobia)
- normatívne hodnotenie (hodnotenie relatívneho výkonu, štatisticko-normatívne) – je hodnotením výkonu jednotlivých žiakov vo vzťahu k ostatným žiakom
- diagnostické hodnotenie – zamerané na odhalenie učebných problémov žiaka a zistenie zvláštnych potrieb
- neformálne hodnotenie – založené na pozorovaní výkonov ako súčasť bežnej práce v triede
- formálne hodnotenie – žiaci sú vopred upozornení a majú možnosť pripraviť sa
- priebežné hodnotenie – zisťuje sa úroveň hodnotiacich poznatkov za určité hodnotiace obdobie
- záverečné hodnotenie – na konci výučby predmetu

Pri hodnotení a klasifikácii postupujeme v zmysle zákona č.245/2008 o výchove a vzdelávaní a Metodického pokynu č.7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Klasifikácia (v súlade so zákonom 245/2008 §55 bod (1)písm.b
neklasifikované predmety v zmysle Z 245/2008 § 55 bod(2)

1. ročník - klasifikované všetky predmety
2. ročník- klasifikované všetky predmety
3. ročník- neklasifikované výchovy(telesná, hudobná, výtvarná, pracovné, náboženská/etická), I. polrok – vlastiveda, prírodoveda, cudzí jazyk, nepovinné predmety
4. ročník - neklasifikované výchovy(telesná, hudobná, výtvarná, pracovné, náboženská/etická), nepovinné predmety
5. ročník- klasifikované všetky predmety
6. ročník - klasifikované všetky predmety
7. ročník- neklasifikované výchovy(občianska, technická, hudobná, výtvarná, telesná, nábož./EV), voliteľné – výtvarné spracovanie materiálu, NP – práca s informáciami, Cestujeme storočiami
8. ročník- neklasifikované výchovy(občianska, technická, hudobná, výtvarná, telesná, nábož./EV), voliteľné – informatika, NP – výtvar. sprac. materiálu, mediál. vých.

9. a - neklasifikované výchovy (občianska, technická, hudobná, výtvarná, telesná, náb./EV), voliteľné – mediálna vých., NP – infromatická výchova, zoologické praktikum
9. b - neklasifikované výchovy (občianska, technická, hudobná, výtvarná, telesná, náb./EV), voliteľné – infromatická vých., NP – ekologická výchova, práca s informáciami

Hodnotenie pedagogických zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov sa zrealizuje na základe:

- pozorovania
- hospitácie
- rozhovoru
- výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, úspešnosť v súťažiach a i.)
- projektovej činnosti
- tvorivosti a kreativity
- odborného a metodického rastu
- tvorby inovačných učebných materiálov
- aplikácie nových metód práce vo vyučovaní
- publicity a propagácie výsledkov práce verejnosti
- mimoškolských aktivít
- práca so žiakmi so ŠVVP

Hodnotenie školy

V rámci hodnotiaceho procesu školy sa riadime systémom hodnotenia:

- vnútorných podmienok
- vonkajších podmienok

Pravidelne monitorujeme:

- personálne podmienky
- materiálne podmienky
- pracovnú klímu
- priebeh vzdelávania – vyučovací proces, metódy a formy vyučovania

- úroveň podpory žiakov so ŠPPV
- výsledky vzdelávania (vrátane úspešnosti testovania žiakov 9. ročníka)
- riadenie školy
- vzdelávacie programy
- propagácia a publicita výsledkov školy
- spoluprácu školy so sociálnymi partnermi
- požiadavky rodičov, samosprávnych orgánov

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy:

- prieskum medzi žiakmi
- prieskum medzi rodičmi
- dotazníky
- SWOT analýza

Na základe zisteného stavu sú následne prijímané opatrenia, ktoré sú kontrolované vedením školy a v prípade opatrení, týkajúcich sa zástupkyň, sú kontrolované riaditeľkou školy.

Analýza hodnotiaceho procesu, vrátane opatrení pre ďalšie obdobie, je predmetom jednaní pracovných a pedagogických porád a je spracovaná v správe výchovnovzdelávacích výsledkov za sledované obdobie.

Vzdelávanie žiakov so špeciálnymi edukačnými problémami

ŠkVP zohľadňuje:

- potreby a možnosti žiakov so ŠVVP,
- reálne podmienky a možnosti školy
- oprávnené požiadavky rodičov alebo zákonných zástupcov žiakov.

Má na zreteli postavenie školy v regióne aj sociálne prostredie, v ktorom bude vzdelávanie prebiehať. ŠkVP zaisťuje rovnoprávny prístup k základnému vzdelávaniu pre všetkých žiakov s povinnou školskou dochádzkou a prihliada na ich vzdelávacie potreby a možnosti. ŠkVP umožňuje realizáciu diferencovaného a individualizovaného vyučovania pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. V školskom roku 2009/2010 bude našu školu navštevovať 19 žiakov, ktorí sú individuálne integrovaní v rôznych ročníkoch:

- na prvom stupni sú 4 žiaci s mentálnym postihnutím (po dvaja v 2. a 3. roč.) a jeden žiak so ŠVPU (4. roč.),
- na druhom stupni je 14 žiakov, z toho štyria s mentálnym postihnutím (po jednom žiakovi v 5., 6. ročníku; 2 žiaci v 7. ročníku a jeden v 9. ročníku) a desiatim bola diagnostikovaná špecifická porucha učenia (traja žiaci v 6. ročníku, jeden žiak v 7. ročníku a po jednom žiakovi v 8. a 9. ročníku).

Žiaci s mentálnym s postihnutím budú postupovať podľa obsahu primárneho vzdelávania pre žiakov s mentálnym postihnutím rozdeleného do vzdelávacích oblastí (1. a 5. ročník) alebo učebných osnov špeciálnej základnej školy s využívaním učebníc, pracovných zošitov a pracovných listov pre príslušný ročník v predmetoch slovenský jazyk, matematika, vecné učivo/vlastiveda a pod. V ostatných predmetoch (výchovné predmety) podľa možností bude vyučovanie prebiehať spolu s ostatnými žiakmi v triede zohľadňujúc pri tom špecifiká žiakov s MP. Po didaktickej stránke bude prebiehať diferenciacia didaktických rozhodnutí - obsahovo zacielená diferenciacia (rôzne ciele, obsah učenia); na metódy orientovaná diferenciacia (rôzne metódy, resp. prostriedky).

A/ Efektívne metódy a formy práce, vhodné pre uvedených žiakov:

Motivačné metódy: motivačný rozhovor; rozprávanie a demonštrácia; pochvala; aktualizácia obsahu; uvádzanie príkladov z praxe; ilustrovanie, podnecovanie žiakovej pozornosti.

Expozičné metódy: rozprávanie, opis, vysvetľovanie, dialóg, demonštračné metódy (predvádzanie obrázkov, predmetov, činností), pozorovanie javov, situácií, ich opis, manipulačné, hra, dramatizácia, ilustrácia, m. samostatnej práce, práca s textom (učebnica, pracovné listy, pracovné zošity).

Metódy opakovania a precvičovania učiva - fixačné: opakovanie ústne a písomné, rozhovor, exkurzia, vychádzka, dramatizácia, domáce úlohy, nácvik zručností.

Metódy kontroly, hodnotenia a klasifikácie: preverovanie vedomostí a zručností ústne, písomne a prakticky, skúšky výkonu; pozorovanie žiakov v rôznych (aj náročných) situáciách, rozbor prác žiakov (výtvarné práce, výrobky, výsledky inej práce), anamnéza.

Pomocou uvedených metód budú vyučujúci rozvíjať jednotlivé kompetencie (spôsobilosti) žiakov:

Sociálne a komunikačné spôsobilosti:

- vyjadrovať sa súvisle ústnou formou, pohybom tela – dramatizáciou; viesť dialóg s učiteľom,
- popísať obrázok, udalosť; dokázať ústne zreprodukovať počuté, napísaný text, porozumieť základnú myšlienku,
- prepísať/napísať samostatne krátky text v rámci svojich možností súvisiacich s postihnutím,
- dokázať určitý čas sústredene počúvať, prijať a rešpektovať názory druhých,
- rozumieť bežným prejavom neverbálnej komunikácie, dokázať na ne adekvátne reagovať,
- v skupine, kolektíve sa správať podľa spoločenských pravidiel a noriem.

Spôsobilosti v oblasti matematického, prírodovedného myslenia:

- používať pri riešení pracovných úloh praktického života názor,
- používať základné pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied,
- vedieť porovnávať a objavovať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- chápať význam ochrany prírody, uplatňovať ochranu prírody v praxi.

Spôsobilosti v oblasti informačných a komunikačných technológií:

- prejavovať radosť zo samostatne získaných informácií,
- využívať niektoré možnosti zhromažďovania informácií z kníh, detských časopisov, encyklopédií, z médií,
- rozlišovať medzi reálnym a virtuálnym svetom.

Spôsobilosť učiť sa učiť:

- dokázať samostatne pracovať s učebnicou, pracovným zošitom, pomôckami,
- získané vedomosti dokázať uplatniť v rozličných situáciách a podmienkach,
- prejavovať aktivitu v individuálnom a skupinovom učení,
- hodnotiť vlastný výkon, tešiť sa z vlastných výsledkov, uznávať výkon druhých.

Spôsobilosť riešiť problémy:

- rozpoznávať problémové situácie v škole, vo svojom najbližšom okolí, navrhnúť ich riešenia na ich prekonanie adekvátne svojim skúsenostiam,
- dokázať popísať problém,
- v odôvodnených situáciách dokázať privolať pomoc.

Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti:

- uvedomovať si a vyjadriť vlastné potreby,
- dokázať odhadnúť dôsledky svojich činov,

- poznať svoje povinnosti, dokázať rešpektovať a prijímať príkazy učiteľa,
- byť schopný počúvať, vysloviť svoj názor, rešpektovať názor druhých ľudí,
- dokázať spolupracovať v skupine,
- byť tolerantný, ohľaduplný k iným ľuďom,
- uvedomovať si dôležitosť ochrany svojho zdravia,
- byť kamarátsky, spolupracovať s kolektívom triedy.

Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:

- dokázať sa vyjadrovať prostredníctvom umeleckých a iných (výrobky pracovnej činnosti) vyjadrovacích prostriedkov,
- poznať bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etikety),
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situácii,
- ovládať základné pravidlá súvisiace s úpravou zovňajšku človeka, rešpektovať vkus iných ľudí.

Pretože práca s mentálne postihnutými žiakmi vyžaduje špeciálno-pedagogický prístup učiteľov, budeme využívať okrem bežných edukačných metód aj metódy špeciálnej edukácie (podľa Vaška):

- viacnásobného opakovania – podporuje schopnosť učiť sa, umožňuje fixáciu učiva;
- nadmerného zvýraznenia informácie – farebne, väčším tvarom písma, v písanom písme zvýrazniť tlačným a naopak; obrázkom, piktogramom,
- zapojenia viacerých kanálov do prijímania informácie – využívanie multizenzoriálneho prístupu (zrak, sluch, hmat, motorická skúsenosť, manipulácia s predmetmi, čuch) podporuje orientáciu žiaka v učebnom materiáli, podporuje schopnosť vybaviť si známe, prežité, naučené,
- optimálneho kódovania – učiteľ vo svojej otázke zakóduje odpovede; žiak má možnosť vybrať si z obsahu povedaného správnu odpoveď; vyhneme sa tým neúspešným odpoveďami,
- intenzívnej spätnej väzby – spôsob overovanie vedomostí – stále sa snažiť vracieť k učivu, k novému učivu zapájať prebraté; pripomínať žiakovi prebraté postupy, osvojené pravidlá,
- algoritmizácie obsahu edukácie – učiteľ si učivo rozčlení na malé časti, postupuje po malých krokoch, splnenie ktorých u žiaka oceňuje pochvalou, povzbudením; prechod k ďalšiemu kroku podmieniť zvládnutím predchádzajúceho,
- pozitívneho posilňovania – podpora žiakov, povzbudzovanie k výkonu, kladné hodnotenie; využívať verbálne i neverbálne zložky komunikácie; využívať na individuálne hodnotenie piktogramy, zvukový signál (potlesk a pod.),
- individuálneho prístupu – pristupovať k žiakovi ako k individualite s jeho zvláštnosťami, akceptovať sprievodné znaky postihnutia, rešpektovať spôsob jeho učenia sa – učebný štýl; v hodnotení využívať hodnotenie žiakovho výkonu formou porovnávania s predchádzajúcim výkonom žiaka v minulosti. (Vyhnúť sa porovnávaniu s ostatnými žiakmi!).

Vyučujúci budú postupovať podľa princípov (zásad) špeciálnej edukácie: (Bajo, Vašek, 1994):

- zásada primeranosti – výklad, vysvetľovanie učiva realizovať primeraným spôsobom, vychádzať zo skúseností žiakov, z úrovne zvládnutia hovorenej formy jazyka, schopnosti porozumieť rečovému prejavu učiteľa, písanej podobe reči,
- zásada názornosti – uplatňovať názor vhodnou formou – obrázkový materiál, hračky, materiál na manipuláciu, knihy, časopisy, skúsenosť z vychádzky, z opisu skutočnej reality (osada, sociálne prostredie žiakov), rozprávky, filmu,
- zásada sústavnosti – nepretržité uplatňovanie individualizovaného prístupu k žiakom, viacnásobné opakovanie inštrukcie, zadania, preverovanie pochopenia zadania učiteľom,
- zásada uvedomenosti a aktivity – cieľom je, aby si žiaci uvedomovali spojenie informácií s reálnym svetom okolo, pochopili ich využiteľnosť v praktickom živote, dokázali pochopiť súvislosti s praktickým životom; aby sa žiaci aktívne zapájali do učebného procesu – vyhľadávali, porovnávali, vyjadrovali súdy, riešenia, vlastné nápady, učili sa aplikovať poznatky pri riešení jednoduchých zadaní v praxi – doma, na ulici, v triede, v dielni, na pozemku a pod.,
- zásada trvácnosti,
- zásada jednotnosti.

V rámci našich možností sa chceme pridržiavať aj zásad podľa Moora:

najprv poznaj, potom vychovávaj – za prioritu budeme považovať poznanie žiaka so ŠVVP, jeho anamnézu, sociálne prostredie; pomocou pedagogickej diagnostiky poznať jeho kladné stránky, štýl učenia sa, tak, aby sme vychádzali z jeho možností, aktuálneho stavu;

nie proti postihnutiu ale v prospech neho – pedagogické intervencie budú zamerané na pomoc žiakovi so ŠVVP; prispôbiť štýl vyučovania tak, aby aj slabší žiaci mohli preukázať svoje vedomosti, schopnosti a zručnosti pomocou kooperatívneho vyučovania, jednoduchých úloh a postupnosti krokov;

vychovávaj nielen postihnutého, ale aj jeho okolie - zvládať triednické úlohy na takej úrovni, aby nedochádzalo k znevažovaniu spolužiakov, aby sa vytvárala pomáhajúca, akceptujúca klíma medzi nimi; vystupovať na verejnosti ako integrujúca škola, kde nájde bezpečie a zdroj poznania každý žiak bez rozdielu.

Vhodné formy, stratégie vyučovania

Na dosiahnutie cieľov vyučovania budú využívané tieto stratégie vyučovania:

1.Stratégie smerujúce ku komunikačnej spôsobilosti:

- kladieme dôraz na kooperatívne učenie sa, na spoluprácu v skupinách,
- umožníme žiakovi denne prezentovať svoje skúsenosti, zážitky v rannom kruhu,
- využívame metódy obsahujúce prvky prezentácie výsledkov,
- vytvárame dostatočný priestor pre vyjadrenie sa žiakov v komunitných kruhoch – využívame maximálnu možnosť na ústne a písomné vyjadrovanie sa žiakov,
- využívame školský časopis (rozhlasové vysielanie) ako prostriedok vyjadrovania sa žiakov,
- uplatňovanie brainstormingu, dramatizácie, hranie rolí,
- dôraz kladieme na zážitkové vyučovanie,

- vyžadujeme od žiakov uplatňovanie schopnosti komunikácie v rámci autentického učenia sa počas spoločenských akcií školy – vianočný večierok, akcie pre partnerov školy, zápis do 1. Ročníka,
- prezentácia svojich schopností pred verejnosťou (rodičia, obyvatelia obce) spolu so staršími žiakmi.

2.Stratégie smerujúce k spôsobilosti v oblasti matematického, prírodovedného myslenia:

- budeme uplatňovať názor vo vyučovaní pri riešení úloh praktického života,
- v rámci vychádzok, výletov a exkurzií pripravíme projekty na riešenie problémových úloh v súlade s tematickými celkami tak, aby žiaci mali možnosť uplatniť základné naučené pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied,
- budeme uplatňovať prvky projektového vyučovania zameraného na riešenie problémov ochrany prírody v regióne, zachovania čistoty vody a jej kontroly, poukazovať na čierne skládky a ponúkať možnosti ich likvidácie a udržanosti a pod..

3.Stratégie smerujúce ku spôsobilosti v oblasti informačných a komunikačných technológií:

- budeme poskytovať žiakom priestor na samostatné hľadanie informácií – slovníky, encyklopédie, časopisy, staré vyradené knihy, časopisy tak, aby nadobudli pocit radosti zo samostatne získaných informácií,
- na základe príbehov a veku dostupných rozprávok umožníme ich obsah dramatizovať – nacvičiť scénu, scénický tanec – tým umožníť žiakom rozlíšiť reálny a virtuálny svet,
- umožníme pracovať s IKT aj žiakom so ŠVVP s primeranými programami.

4.Stratégie smerujúce k spôsobilosti učiť sa učiť:

- zaradíme do vyučovania problémové vyučovanie, experiment,
- na začiatku vyučovacej jednotky spoločne so žiakmi vyvodíme cieľ VJ, na konci spoločne zhodnotíme jeho dosiahnutie,
- budeme využívať sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov,
- budeme zadávať motivačné domáce úlohy – umožníme žiakom vybrať si z ponuky domácich úloh,
- budeme postupne vyžadovať prezentáciu výsledkov domácich úloh,
- umožníme žiakom vo vhodných prípadoch realizovať vlastné nápady,
- umožníme žiakom pozorovať a experimentovať v procese učenia sa.

5.Stratégie smerujúce ku kompetencii riešiť problémy:

- umožníme žiakom porovnávať rôzne javy, hľadať pre ne vysvetlenie, prevádzať pokusy, overovať výsledky riešenia v praxi,
- vyvárať pre žiakov praktické problémové úlohy a situácie, pri ktorých je nutné riešiť praktické problémy,
- budeme zaraďovať do vyučovania modelové príklady, situácie,
- ponúkame žiakom na riešenie úlohy, ktoré vyžadujú prepojenosť znalostí z viacerých premetov a s využitím praktických zručností z rôznych oblastí ľudskej činnosti,

- monitorujeme priebežné plnenie úloh zadávaných na dlhšie časove obdobie pri mimoškolských akciách, zaujímame sa o tom, ako si žiaci pri riešení úloh počínajú, ako ju prakticky zvládajú.

6.Stratégie smerujúce k osobným, sociálnym a občianskym spôsobilostiam:

- na tvorbe pravidiel triedy sa podieľajú samotní žiaci,
- dôsledne vyžadujeme dodržiavanie spoločne dohodnutých pravidiel správania, na ktorých formulácii sa žiaci sami podieľali,
- spoločne so žiakmi budeme tvoriť školský a triedny poriadok a vyžadujeme od žiakov ich úplné dodržiavanie,
- zapojíme do práce žiackeho parlamentu aj zástupcu žiakov so ŠVVP,
- vyžadujeme od žiakov hodnotenie vlastného správania aj správania spolužiakov,
- škola organizuje akcie pripomínajúce ľudové tradície (Vianoce, Veľká noc,..),
- od prvého ročníku zaraďujeme do vyučovania prácu v tímoch, zdôrazňujeme pravidlá kvalitnej spolupráce a nutnosť vzájomnej pomoci,
- vyžadujeme od žiakov postupné prevzatie zodpovednosti za splnenie úloh vo dvojiciach, skupine, v triede, škole,
- využívame možnosť riadenej diskusie vo všetkých vyučovacích predmetoch,
- učiteľ sa orientuje na skupinovú prácu, spoluprácu v triede, vzájomnú pomoc pri učení,
- žiakom je poskytovaná možnosť vyjadriť svoje pocity a nálady,
- vyučovanie orientujeme na konkrétne príklady z každodenného života (simulácia, hranie rolí, zážitkové vyučovanie),
- ponúkame žiakom vhodné pozitívne aktivity (kultúrne, športové, rekreačné a pod.) ako alternatívu nežiaducim sociálno-patologickým javom,
- v rámci vyučovania organizujeme spoločne s ďalšími triedami prezentáciu kultúrnych programov pre verejnosť.

7.Stratégie smerujúce k pôsoblosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:

- stratégie v rámci tejto spôsobilosti sú porovnateľné so stratégiami v predchádzajúcej časti.

8.Stratégie smerujúce k pracovnej spôsobilosti:

- pestrou ponukou záujmových útvarov podnecujeme u žiakov záujmovú činnosť a zmysluplné využívanie voľného času,
- rôznymi formami (exkurzie, film, beseda apod.) zoznamujeme žiakov s rôznymi profesiami – cielene ujasňujeme predstavu žiakov o reálnej podobe ich budúceho povolania,
- umožňujeme žiakom podieľať sa na tvorbe pomôcok na vyučovanie, prezentovať výsledky vlastnej práce žiakom mladších ročníkov,
- vyžadujeme od žiakov zhodnotenie vlastnej práce i práce spolužiakov,
- získané poznatky žiakov sú využívané pri konkrétnych činnostiach prepojených s praktickým životom a zdôrazňujúcich vzťah k voľbe povolania – hranie rolí, diskusie, skupinová práca, pokusy a experimenty,
- žiadnu prácu žiakov netrestáme.

Z hľadiska efektivity zvládnutia učiva žiakmi s mentálnym postihnutím a s vývinovou poruchou učenia budeme využívať nasledujúce formy práce na vyučovacích hodinách:

- vo dvojiciach – má nesmierny význam pre žiakov so ŠVVP, nakoľko na riešenie úlohy nie je sám, čím sa eliminuje strach a úzkosť z prípadného nezvládnutia úlohy,
- skupinová – podobne aj skupinová forma umožňuje zapojiť sa do riešenia úloh primeraným spôsobom aj žiakom so ŠVVP. Záleží na organizácii vyučovacej jednotky – zadávať úlohy a zodpovednosť za ich splnenie tak, aby spoločná prezentácia splnenia úlohy nebola možná bez jednotlivca,
- individuálna – je vhodná v prípade, ak žiak so ŠVVP má mimoriadne pomalé tempo práce pre niektorú psychickú nedostatočnosť – pomaly píše, pracuje na riešení osobitných pracovných listov a pod., potrebuje vypracovať úlohy individuálneho charakteru s cieľom pripraviť sa na písanie, čítanie, pracovnú činnosť a pod..

B/Odporúčany obsah učiva podľa jednotlivých vyučovacích predmetov so zameraním na prierezové témy.

V rámci ŠkVP pre žiakov s mentálnym postihnutím nie je nutné priamo zapracovať do obsahu učiva prierezové témy. Napriek tomu pri individuálnom začlenení žiakov s MP sa tomuto nevyhneme. Učivo pre intaktných žiakov má prierezové témy zapracované podľa jednotlivých vyučovacích predmetov, preto sa žiaci s mentálnym postihnutím budú priebežne oboznamovať s environmentálnou výchovou v rámci vecného učiva a vlastivedy, Mediálnou výchovou v rámci SJL, vlastivedy, multikultúrnou výchovou v rámci vlastivedy, SJL, výtvarnej výchovy a pracovného vyučovania, podobne aj s ochranou života a zdravia, prierezová téma osobnostný a sociálny rozvoj bude aplikovaná v rámci všetkých vyučovacích predmetov a tvorba projektu a prezentačné činnosti nájde svoje miesto predovšetkým pri kooperatívnom vyučovaní pri riešení problémových úloh a prezentáciách spoločných skupinových úloh, na ktorých sa budú podieľať aj žiaci s mentálnym postihnutím v rámci svojich možností rešpektujúc pri tom stupeň ich postihnutia.

Žiaci so špecifickými vývinovými poruchami učenia budú oboznamovaní s prierezovými témami v súlade s individuálnym vzdelávacím programom, pričom požiadavky na nich kladené budú rešpektovať kvalitu ich psychických procesov a zohľadňovať ich prvotnú diagnózu a jej dopad na ďalšie sekundárne dôsledky poruchy v rámci učebných možností jednotlivca.

- Zmeny rozsahu či obsahu učiva v jednotlivých predmetoch u žiakov s poruchami učenia sú uvedené v prílohe individuálneho vzdelávacieho programu pre školský rok (tzn. v učebných osnovách budú zvýraznené výstupy, ktoré sa stanú pre žiaka rozširujúcimi, ak zvládne základné požiadavky).
- V podkladoch v podkladu pre IVP spracovanom poradenským zariadením je pri jednotlivých položkách hviezdičkou označené, ktoré odporúčania môže škola zabezpečiť.
- Triedny učiteľ preukázateľným spôsobom oboznámi všetkých vyučujúcich ostatných predmetov, ktorých sa zmeny vo vzdelávacom obsahu netýkajú, s možnosťou prihliadať pri hodnotení žiakov so ŠVVP k jeho problémom.

C/Odporúčaná spolupráca s relevantnými organizáciami

Spolupráca školy s ďalšími organizáciami bude na základe premyslenej stratégie. Predovšetkým na prvom mieste bude spolupráca s Centrom špeciálno-pedagogického poradenstva a s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie.

- Budeme iniciovať realizáciu spoločných stretnutí špeciálneho pedagóga a psychológa s vyučujúcimi, ktorí integrujú žiakov so ŠVVP dvakrát v školskom roku.
- V správach z odborných vyšetrení budeme požadovať konkrétne informácie o osobnostnom a psychickom vývine diagnostikovaného žiaka, ktoré bude možné zmysluplne pretransformovať do Individuálnych vzdelávacích programov integrovaných žiakov.
- Súčasťou správy zo špeciálno-pedagogického vyšetrenia má byť aj návrh na špeciálno-pedagogické intervencie pre konkrétneho žiaka – tieto budeme spoločne rozoberať na zasadnutiach MZ a PK.
- Určíme kontaktnú osobu – učiteľa so špeciálnou pedagogikou, prípadne výchovného poradcu – ktorá bude intervenovať včasné vyšetrenia žiakov, prípadne získavať doplňujúce informácie pre učiteľov, rodičov.
- U žiakov s ťažšími formami porúch učenia alebo psychickými problémami budeme žiadať terapiu v primeranom rozsahu hodín (dní, týždňov) v poradenskom zariadení. O výsledkoch terapie sa budeme pravidelne informovať.
- V poradenskom zariadení sa budeme informovať o ponúkaných kompenzačných pomôckach, špeciálnych učebných pomôckach, ktoré je toto zariadenie povinné zapožičiavať pre účely edukácie žiaka v jeho evidencii.
- Jednotlivé postupy pri výchove a vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím budeme konzultovať aj s príslušnou špeciálnou základnou školou.
- V rámci zmien v legislatíve budeme sledovať ponuky školení a seminárov KŠÚ.
- Pri vypracovaní Návrhu na integráciu bude triedny učiteľ spolupracovať s psychológom a špeciálnym pedagógom príslušného poradenského zariadenia a pravidelne (raz štvrtročne, polročne) s nim prehodnocovať jeho plnenie.
- Budeme sledovať ponuky MPC, r.p. v Prešove a iných vzdelávacích organizácií, ktoré pomôžu učiteľom v kontinuálnom vzdelávaní tak, aby zvládali zvýšené nároky modernej školy.

D/ Hodnotenie úrovne dosiahnutých vzdelávacích výsledkov začlenených žiakov

Pre hodnotenie výkonov začlenených žiakov budeme využívať Metodické pokyny na hodnotenie a klasifikáciu pre ŠZŠ v prípade žiakov s mentálnym postihnutím a Metodické pokyny na hodnotenie žiakov s vývinovými poruchami učenia platné od 2. septembra 2004.

Hodnotenie sa bude riadiť očakávanými výstupmi rozpracovanými do konkrétnych, zrozumiteľných, jednoznačných, hodnotiteľných schopností žiakov.

Odporúčané aktívne slovesá pre hodnotenie výkonov žiakov:

používa, vymedzí, navrhne, vypočíta, overí, rozpozná, popíše, zostaví, znázorní, zaradí, porovná, objasní, priradí, aplikuje, vyhľadá, vykoná, určí, ukáže, zmeria, rozlíši, nájde, vysvetlí, zapíše, doplní.

Budeme dbať na to, aby sme zamedzili používanie takých slov, akými sú:

vie, chápe, učí sa, rozumie, všíma si, pracuje, pochopí, vie, ovláda, zvládne, je schopný, rozumie a pod..

Úlohou hodnotenia je zisťovať, posudzovať úroveň žiakov v danom období. Hodnotenie postihuje celú osobnosť žiaka, je orientované predovšetkým na jeho kladné vlastnosti. Jednou z foriem a zároveň výsledkom hodnotenia je klasifikácia. Inou formou je pochvala, odmena, súhlas, vytýčenie chyby, trest. Plní funkciu motivačnú, kontrolnú, výchovnú, diagnostickú a regulačnú.

Slovné hodnotenie je často veľmi užitočné na prvom stupni ZŠ. Môže ho navrhnúť pracovník CPPP, rodičia, učiteľ. V každom prípade musia s touto formou hodnotenia súhlasiť rodičia žiaka.

Známku budeme hodnotiť tých žiakov, ktorí sa výrazne nelíšia od svojich spolužiakov v triede. U ďalších žiakov budeme postupovať podľa odporúčaní CPPP a ČŠPP po udelení písomného súhlasu rodičov žiaka a po schválení pedagogickou radou školy.

Odporúčania na hodnotenie výkonov žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia:

Prvý stupeň

Slovenský jazyk a literatúra:

- z obsahu čítaného článku preverovať len známy text (aj v cudzom jazyku),
- pri práci a preverovaní vedomostí vylúčiť časové obmedzenie, preverovať vedomosti v prvej polovici hodiny,
- pri vyplňovaní doplnovacích cvičení, hodnotiť len tú časť práce, ktorú žiak stačil zvládnuť,
- preferovať overovanie vedomostí ústnou formou a napomáhať otázkami, takúto odpoveď považovať za plnohodnotnú (všetky predmety),
- z procesu klasifikácie vylúčiť diktáty, známku nahradiť číselným údajom o počte chýb, vhodné sú doplnovačky, komentovaný diktát (aj cudzí jazyk),
- pri slohových prácach hodnotiť iba štylistiku a obsahovú stránku práce,
- predĺžiť čas na memorovanie (básne, poučky nevyžadovať doslovne),
- na chyby vo výslovnosti žiaka neupozorňovať, neopravovať ho pred kolektívom triedy,
- zamerať sa zameriavať viac na to, čo žiak zvládol, než na vyhľadávanie poznatkov, ktoré nevie,
- uprednostňovať overovanie vedomostí v skupine.

Cudzí jazyk:

- slovíčka z cudzieho jazyka overovať ústne, v prípade nutnosti písomného prejavu fonetický zápis nepovažovať za chybu,
- predĺžiť čas na memorovanie novej slovnej zásoby (postupne zvyšovať zaťaženie žiaka),
- tolerantný a povzbudzujúci prístup, ostatné ako v SJ.

Predmety teoretickej povahy a matematika:

- vylúčiť päťminútovky a dopriať dostatočnú časovú rezervu na vypracovanie úloh, nedokončené preverovať pri tabuli (všetky predmety),
- pri písomnom preverovaní odporúčame testovú formu A, B, C,
- pri ústnom preverovaní vedomostí napomáhať kontrolnými otázkami,
- jasne a jednoznačne štylizovať otázky,
- v matematike pri preverovaní vedomostí vždy písomne predložiť zadanie úloh na riešenie,
- napomáhať pri algoritmizácii a porozumení slovných úloh, vyznačiť kľúčové slová,
- v matematike písomné sčítanie a odčítanie riešiť podpisovaním,
- pri sčítaní, odčítaní a násobení tolerovať prácu s názorom.

Druhý stupeň

Slovenský jazyk a literatúra:

- z obsahu čítaného článku preverovať len známy text (aj cudzí jazyk),
- pri práci a preverovaní vedomostí vylúčiť časové obmedzenie, preverovať vedomosti v prvej polovici hodiny,
- preferovať overovanie vedomostí ústnou formou a napomáhať otázkami, takúto odpoveď považovať za plnohodnotnú (všetky predmety),
- z procesu klasifikácie vylúčiť diktáty, známku nahradiť číselným údajom o počte chýb, vhodné sú doplnovačky, komentovaný diktát (aj cudzí jazyk)
- pri slohových prácach hodnotiť iba štylistiku a obsahovú stránku práce,
- tolerovať používanie kompenzačných pomôcok (tabuľku vybraných slov, slovných druhov...),
- pracovať s prehľadom gramatiky, vybavovať si pravidlo skôr, ako slovo napíše, hľadať správny tvar,
- kontrolovať vlastnú prácu,
- predĺžiť čas na memorovanie (básne, poučky nevyžadovať doslovne).

Cudzí jazyk:

- slovíčka z cudzieho jazyka overovať ústne, v prípade nutnosti písomného prejavu fonetický zápis nepovažovať za chybu,
- predĺžiť čas na memorovanie novej slovnej zásoby, z hodiny na hodinu maximálne 5 slov (postupne zvyšovať zaťaženie žiaka),
- tolerantný a povzbudzujúci prístup,
- ostatné ako v SJL.

Predmety teoretickej povahy a matematika:

- vylúčiť päťminútovky a dopriať dostatočnú časovú rezervu na vypracovanie úloh, nedokončené preverovať pri tabuli (všetky predmety),
- pri písomnom preverovaní odporúčame testovú formu A, B, C,
- pri ústnom preverovaní vedomostí napomáhať kontrolnými otázkami,
- jasne a jednoznačne štylizovať otázky,

- v matematike pri preverovaní vedomostí vždy písomne predložiť zadanie úloh na riešenie,
- napomáhať pri algoritmizácii a porozumení slovných úloh, vyznačiť kľúčové slová,
- vylúčiť päťminútovky a dopriať dostatočnú časovú rezervu na vypracovanie úloh ,
- preferovať ústne preverovanie vedomostí pred písomnými a napomáhať kontrolnými otázkami,
- akceptovať kompenzačné pomôcky z MAT, FYZ, CHEM: kalkulačku na výpočet čiastkových úkonov, tabuľky vzorcov, násobkov, prvkov,
- využívať názorné pomôcky na hodinách zemepisu, fyziky, chémie,
- sledujeme, či žiak pojmom rozumie (môže to byť spôsobené tým, že nevie dobre čítať, unikajú mu podstatné pojmy,
- využívať doterajšie vedomosti žiakov,
- učiť žiaka samostatne vyhľadávať podstatné údaje v texte, písať samostatné zápisy,
- vedomosti pri opakovaní preverovať maximálne z dvoch látok.

Zásady hodnotenia a overovania vedomostí žiakov so ŠVP:

- Zadáваме úlohy radšej kratšie a na takej úrovni, aby ich žiak bol schopný zvládnuť. Hovoríme s ním o možnej obtiažnosti, o tom, čo sám považuje za splniteľné.
- Rešpektujeme pomalé osobné tempo.
- Vedeeme žiaka k automatizácii činností, ktoré mu pomáhajú kompenzovať poruchu, t.j. k používaniu magnetofónu, walkmanu, farebných zvýrazňovačov pojmov a pod.
- Píšeme na tabuľku i žiakovi do zošita čitateľne. Všetko, čo dostáva ako pomôcku, musí byť pre neho z hľadiska nových informácií spracovateľné.
- Učíme žiaka učiť sa, učivo, ktoré sa naučil, by si mal opakovať nahlas.
- Spätná väzba nasleduje bezprostredne po žiakovej odpovedi.
- Žiak sa učí myslieť nahlas.
- Šikovnejší žiaci môžu pomáhať žiakom so ŠPU.
- Využívať angažované učenie – viac hovoriť o učení sa (aktivita žiaka) ako o vyučovaní (práca učiteľa).
- Žiak si osvojuje schopnosť poučiť sa z vlastných chýb.

Odporúčania do výchovno-vzdelávacieho procesu integrovaných žiakov s mentálnym postihnutím:

Do výchovno-vzdelávacieho procesu odporúčame:

- akceptovať individuálne psychomotorické pracovné tempo žiaka,
- zamerať sa na uvoľňovacie cvičenia (pletenca ramenného),
- rozvíjať slovnú zásobu vo vyučovacom jazyku,
- zaraďovať do vyučovania častejšie relaxačné prestávky,
- rozvíjať sluchovú a zrakovú percepciu,
- zamerať sa na rozvoj grafomotoriky a základných zručností,
- zamerať sa a prehľbiť čítanie s porozumením – rozdeliť text na menšie časti a preverovať ich pochopenie žiakmi,
- odstraňovať dvojité čítanie,

- v prípade neúspešného zvládania jazyka z procesu klasifikácie vylúčiť diktáty, známku nahradiť číselným údajom o počte chýb, vhodné je podčiarknuť správne napísané slová,
- vhodné sú doplnovačky, vyhľadávanie spoluhlások, samohlások, tvrdých spoluhlások a pod. (podľa preberaného učiva),
- pri slohových prácach hodnotiť iba štylistiku a obsahovú stránku práce,
- upevniť pravo-ľavú orientáciu,
- pri zadaní úloh vyznačiť kľúčové slová.

Evalvácia edukačného procesu

Vnútorý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorý systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov,
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov,
3. Hodnotenie školy.

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom **hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole** je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu. Okrem sumatívnych výsledkov sa sústredíme na rozpracovanie formatívneho hodnotenia výsledkov žiakov formou hodnotiaceho portfólia.

Pri hodnotení žiakov sa budeme riadiť pravidlami:

- spôsoby hodnotenia – klasifikácia, slovné, kombinácia oboch spôsobov
- kritéria hodnotenia

Cieľom a základom každého hodnotenia je poskytnúť žiakovi spätnú väzbu, t. j. čo sa naučil a dokázal zvládnuť, v čom sa zlepšil a v čom je jeho rezerva.

Hodnotenie sa bude realizovať tak, aby viedlo žiaka k pozitívnemu vyjadreniu a bolo pre žiaka motivujúce. Je dôležité si uvedomiť, že pri hodnotení sa nehodnotí osoba žiaka, ale konkrétne overovaný problém. Dôležitým aspektom hodnotiaceho procesu bude uplatňovať primeranú náročnosť a pedagogický takt. Sústredíme sa na individuálny pokrok každého žiaka.

2. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov sa zrealizuje podľa určených kritérií:

V oblasti pracovných výsledkov

- dlhodobé dosahovanie výchovno - vzdelávacích výsledkov vo vyučovacích predmetoch,
- angažovanosť pedagógov v rámci inovačného procesu vo výučbe,
- využívanie moderných vyučovacích metód vo vyučovaní,
- metodický a odborný rast pedagógov,
- angažovanosť v mimoškolskej činnosti,
- tvorba metodických materiálov v rámci edukačného procesu,
- angažovanosť v oblasti projektových aktivít školy,
- iniciatíva pedagógov v oblasti marketingových aktivít v prospech školy,
- spolupráca pedagógov so sociálnymi partnermi, samosprávou a inštitúciami zúčastňujúcimi sa na výchove a vzdelávaní žiakov.

V osobnostných predpokladov- odborná spôsobilosť a vlastnosti:

- odborné vedomosti,
- zručnosti,
- komunikačné schopnosti,
- schopnosť koordinácie činnosti,
- zmysel pre osobnú zodpovednosť,
- aspirácie a ciele,
- tvorivosť,
- podnikavosť,
- samostatnosť,
- cieľavedomosť,
- temperament,
- čestnosť,
- lojalita.

v rámci hodnotiaceho procesu pedagogických zamestnancov bude zohľadňované aj jeho pracovné a sociálne správanie t. j.:

- pracovná aktivita,
- dodržiavanie pracovného poriadku,
- vedenie pedagogickej dokumentácie,
- dodržiavanie nariadení,
- hospodárnosť,
- zaobchádzanie so zvereným školským majetkom,
- ochota spolupracovať,
- vzťahy k spolupracovníkom,
- správanie voči nadriadeným,
- správanie voči podriadeným,
- pedagogický takt.

Metódy hodnotenia:

- pozorovanie,
- hospitácie,
- pohovory,

- dotazníkový prieskum,
- anketa.

Hodnotenie zamestnancov sa bude vykonávať štvrťročne, resp. polročne. V prípade potreby priebežne.

3. Hodnotenie školy

V rámci tohto hodnotiaceho procesu sa zameriame na:

- plnenie vytýčených cieľov – strategických aj špecifických v súlade s profiláciou školy,
- úroveň dosahovaných vzdelávacích výstupov,
- analýzu pedagogického procesu z pohľadu modernizácie vyučovacích metód a foriem práce.

Hodnotenie edukačnej práce školy bude realizované formou SWOT analýzy, budú identifikované silné a slabé stránky školy a možnosti jej rozvoja.

Z Á V E R

Moderná škola vytvára optimálne podmienky pre osobnostný rozvoj žiaka, kladie dôraz na inováciu edukačného procesu v komplexnom kontexte t.j. obsahovú, formálnu a procesúalnu stránku.

Základná škola v Tušickej Novej Vsi modernizuje vyučovací proces prostredníctvom rôznych aktivít, vrátane projektových činností, spolufinancovaných z ESF, ktoré umožnili našej škole inovovať proces výučby aj tvorbou rozvojového vzdelávacieho programu, ktorý sa postupne bude implementovať v pedagogickej praxi.

Rozvojový vzdelávací program školy je edukačným nástrojom pre pedagogický kolektív našej školy pri modernizácii učebných činností. V celom svojom komplexe prezentuje atribúty rozvojovosti - rozvoj a kvalitatívny posun celého pedagogického procesu, inováciu a rozvoj obsahovej stránky učiva, modernizáciu a zefektívnenie vyučovacích postupov aplikáciou nových foriem a metód prác vo výučbe, aktualizáciu didaktických pomôcok vrátane informačno-komunikačných technológií, kvalitatívnu zmenu na úseku spätnej väzby a v hodnotiacom procese. Je otvoreným dokumentom, ktorý bude pravidelne a systematicky doplňovaný podľa interných a externých podmienok a potrieb.

Rozvojový vzdelávací program školy je zároveň aj prostriedkom pre konštruktívnu komunikáciu školy so sociálnymi partnermi pre oblasť vzdelávania v súlade s potrebami regiónu. Prezentuje víziu školy, jej strategické zámery a jej profiláciu. Je výsledkom proinovačných dispozícií našich pedagógov a ich principiálneho postoja k rozmanitým zmenám, ktoré prináša nová doba.

Implementácia rozvojového programu do edukačnej praxe v škole potvrdí opodstatnenosť programového zámeru a poukáže na jeho silné aj slabé stránky, ktoré budú v modifikovanom a otvorenom pedagogickom procese predmetom adekvátnych korektúr a alternatívnych zmien.

